مُخْتَصَر

صَحِيحُ مُسْلِم

MUSLIMOVA ZBIRKA HADISA

(izbor)

Hafiz hadisa Zekijjuddin
Abdu-l-Azim el-Munziri

KNJIGA 2

ISBN 9958-9244-0-4
9789958924408

مختصر صحيح مسلم

MUSLIMOVA ZBIRKA HADISA - izbor

KNJIGA 2

Naslov originala:

MUHTESAR
SAHIH MUSLIM

Autor:
hafiz hadisa Zekijjuddin Abdu-l-Azim el-Munziri ed-Dimiški

Obrada i bilješke uz tekst:
Muhammed Nasiruddin el-Albani

Prevodilac:
dr. Šefik Kurdić

Recenzija:
- *dr. Fuad Sedić*
- *dr. Sulejman Topoljak*
- *Odsjek za verifikaciju i naučna istraživanja "Kuće mudrosti" na čelu sa Elvedinom Huseinbašićem, prof.*

Lektor i redaktor:
Midhat Kasap, prof.

DTP:
Ninel Hodžić

Design korice:
Salih Tufekčić

Fotoliti:
JORDAN Studio

Izdavač:
Kuća mudrosti

Štampa:
AMOS-GRAF, *Sarajevo*

Za štampariju:
Fahrudin Korjenić

CIP-Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

297.15

el-MUNZIRÎ, Zekijjudin ebu Muhammed Abdula'zîm bin Abdullkavijj bin Abdullah bin Selameh bin Sâ'd el-Munziri eš-Šafi' eš-Šâmî

Muslimova zbirka hadisa: izbor / Zekijjuddin Abdu-l-Azim el-Munziri ed-Dimiški; [prevodilac Šefik Kurdić]. – Zenica: Kuća mudrosti, 2004-.
– Knj. <-2> ; 24 cm.

Prijevod djela: Muhtesar Sahihu Muslim. – Tekst na bos. i arap. jeziku. – Bilješke uz tekst. – Dosadašnji sadržaj: Knj. 2. – 2004. – 520 str.

ISBN 9958-9244-0-4

I. el-Munziri, Zekijjuddin Abdu-l-Azim ed-Dimiški vidi el-Munzirî, Zekijjudin ebu Muhammed Abdula'zîm bin Abdullkavijj bin Abdullah bin Selameh bin Sâ'd el-Munziri eš-Šafi' eš-Šâmî

COBISS.BH-ID 12117766

Na osnovu mišljenja Federalnog ministarstva kulture i sporta br. 03-15-677/04 od 22.03.2004 godine, ovaj proizvod je oslobođen plaćanja poreza na promet.

مُخْتَصَر
صحيح مسلم

MUSLIMOVA
ZBIRKA HADISA
(izbor)

KNJIGA 2

hafiz hadisa Zekijjuddin Abdu-l-Azim el-Munziri ed-Dimiški

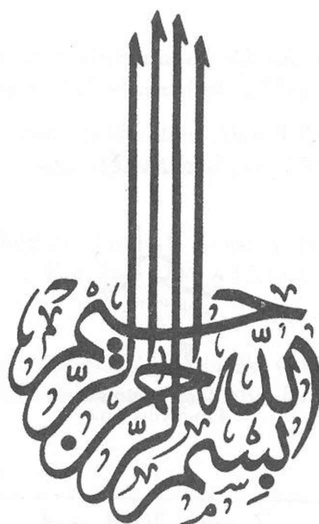
Izdavač:

Kuća mudrosti
Pro-Media d.o.o.

Zenica, 2004. god.

U ime Allaha Milostivog Samilosnog

RIJEČ IZDAVAČA

Hvala Allahu, od Njega pomoć i oprost tražimo, kajemo Mu se i utječemo od zala duša i loših djela naših, koga Allah uputi niko ga u zabludu odvesti ne može, a koga u zabludi ostavi niko ga uputiti ne može:

Prvi put na bosanskom jeziku na svjetlo dana izlazi kapitalno djelo:

MUSLIMOVA ZBIRKA HADISA /IZBOR/

Ova zbirka hadisa i Buharijina zbirka čine najvjerodostojnije knjige hadisa. Sunnet, koji nam je Allah naredio da slijedimo i koji je na više mjesta, zajedno sa Svojom knjigom spomenuo, zasniva se na Poslanikovim, ﷺ, hadisima.

Izbor iz Muslimove zbirke hadisa priredio je imam muhaddis Abdu-l-Azim el-Munziri, o kome imam Subki u djelu *Tabekatu-š-šafiijje* kaže: *Bio je, Allah mu se smilovao, jako bogobojazan i skroman, veliki poznavalac fikha. Što se hadisa tiče, nema sumnje da je, u vremenu u kojem je živio, bio najučeniji. Slovio je za velikog poznavaoca vjerodostojnih i slabih hadisa. Imao je izuzetno pamćenje kad su u pitanju imena prenosilaca hadisa i njihove biografije. Također je bio veliki poznavalac tekstova hadisa, različitih dijalekata i analize teksta.*[1]

Prevod ovog kapitalnog djela trebalo bi da zadovolji potrebe imama, hatiba i daija, te svakog onog ko želi da nauči što više o svojoj vjeri, a ne poznaje arapski jezik, da im pomogne u spoznaji vjerodostojnih predaja koje su prenesene od Poslanika, ﷺ, i da im bude svjetlo u cjelokupnom životu.

---

[1] *Tabekatu-š-šafiijje, IV tom, str. 386*

Velika želja da ovo djelo bude prevedeno na bosanski jezik realizovana je tako što je izdavač, *Kuća mudrosti*, povjerio taj posao dr. Šefiku Kurdiću.

Recenziju je izvršila grupa stručnjaka koji su se specijalizovali za hadis i fikh na čelu sa: dr. Fuadom Sedićem, dr. Sulejmanom Topoljakom te stručni tim Odsjeka za verifikaciju i naučna istraživanja *Kuće mudrosti* na čelu sa Elvedinom Huseinbašićem.

Redakturu prevoda na bosanski jezik obavio je Midhat Kasap.

Prevod je urađen na osnovu knjige koju je na arapskom jeziku priredio šejh Muhammed Nasiruddin el-Albani, koji je napisao i izuzetno vrijedne bilješke uz tekst.

Kuća mudrosti ima čast da prva štampa ovo djelo na bosanskom jeziku, uz molbu Allahu da njeni odgovorni ljudi služe Allahovoj vjeri, širenju Njegove knjige i sunneta Njegovog Poslanika, ﷺ.

Planirano je da drugi dio ovog djela bude štampan kao jedna knjiga, ali s obzirom na obim i broj hadisa koje bi sadržavao drugi dio, bit će štampana dva toma. Ispred sebe imate drugi tom Muslimove zbirke hadisa - *izbor*, a uskoro iz štampe će izaći i treći, završni, dio ovog kapitalnog djela.

Molimo Allaha da učini ovu knjigu korisnu muslimanima i da nagradi one koji su doprinijeli njenom izlasku iz štampe. Gospodaru naš, primi naše dove jer Ti sve čuješ i sve znaš! Naša posljednja dova je: *Neka je hvaljen Allah, Gospodar Svjetova!*

Izdavač:

Kuća mudrosti

NAPOMENA IZDAVAČA

U ovoj knjizi nastojali smo da se pridržavamo sljedećih pravila:

– Navodili smo hadis na arapskom jeziku, a potom njegov prevod na bosanski jezik.
– Ubacivali smo ajete na arapskom jeziku i njihov prevod na bosanski jezik.
– Ponekad se u tekstu hadisa navodi samo dio ajeta. U tom slučaju pridržavali smo se teksta hadisa, ali smo u fusnoti naveli cijeli ajet s prevodom.
– Fusnote koje nisu označene sa *op. prev.* su Albanijeve.
– Fusnote koje su označene sa *op. prev.* su prevodiočeve ili fusnote šerijatskih recenzenata.

Subhanehu ve teala - سبحانه وتعالى - Ove riječi spominju se uz Allahovo ime, a znače: *Neka je Slavljen i Uzvišen.*

Azze ve dželle - ﷻ - Ove riječi spominju se uz Allahovo ime, a znače: *Neka je Uzvišen i Veličanstven.*

Sallallahu alejhi ve sellem - ﷺ - Spominje se uz Poslanikovo, ﷺ, ime, a znači: *Neka je Allahov salavat i selam na njega.* Allahov salavat na Poslanika, ﷺ, znači njegov spomen i pohvala u uzvišenom društvu.

Alejhi-s-selam - عليه السلام - Spominje se uz ime nekog drugog poslanika, a znači: *Neka je selam na njega.*

Alejha-s-selam - عليها السلام - Spominje se uz imena žena, poput Merjeme, a znači: *Neka je selam na nju.*

Alejhima-s-selam - عليهما السلام - Spominje se uz imena dvojice poslanika, a znači: *Neka je selam na njih dvojicu.*

Alejhimu-s-selam - عليهم السلام - Spominje se uz imena drugih poslanikâ, a znači: *Neka je selam na njih.*

Radijallahu anhu - رضي الله عنه - Spominje se uz ime nekog od ashaba, a znači: *Neka je Allah zadovoljan s njim.*

Radijallahu anha - رضي الله عنها - Spominje se uz ime sahabijke, a znači: *Neka je Allah zadovoljan s njom.*

Radijallahu anhuma - رضي الله عنهما - Spominje se uz imena dvojice ashaba, uglavnom oca i sina koji su ashabi, znači: *Neka je Allah zadovoljan s njima dvojicom.*

Radijallahu anhum - رضي الله عنهم - spominje se uz imena trojice ili više ashaba, a znači: *Neka je Allah zadovoljan s njima.*

Recenzija knjige
MUSLIMOVA ZBIRKA HADISA – IZBOR
hafiza El-Munzirija u prijevodu doc. dr. Šefika Kurdića

Knjiga koja je pred nama predstavlja skraćenu verziju Muslimovog «*Sahiha*», koja se, uz Buharijin *Sahih*, nakon Kur'ana, smatra najautentičnijom knjigom pod svodom nebeskim. Muslimov *Sahih* rezimirao je hafiz El-Munziri, inače, jedan od velikih hafiza hadisa i izvanredni stručnjak u raznim hadiskim disciplinama. On je, u djelu koje se nalazi pred nama, izostavio hadise koji se u Muslimovoj zbirci ponavljaju ili koji imaju slično značenje. Uz to, izostavio je i lance prenosilaca hadisa, navodeći samo ime ashaba koji dotični hadis prenosi od Allahovog poslanika, Muhammeda, ﷺ, što čitaocima olakšava čitanje i korištenje ovih hadisa.

Knjigu je sa arapskog na bosanski jezik preveo doc. dr. Šefik Kurdić, jedan od naših najvećih eksperata u oblasti hadisa i hadiskih znanosti. Inače, profesor Kurdić je poznat široj čitalačkoj publici po izuzetnom spisateljskom i prevodilačkom opusu, pa je ovaj izuzetno kvalitetan prijevod samo još jedna potvrda njegova dometa.

Ova knjiga umnogome će koristiti edukaciji čitalaca raznih profila, što će, uz veoma veliku dozu moralnih poruka koje emaniraju iz nje, dobro doći za odgojno-pedagoško profiliranje naših učenika i studenata, onih koji će obrazovati i odgajati naše buduće generacije.

Toplo preporučujemo ovu knjigu našim imamima, učenicima i studentima ali i svim čitaocima željnim novih spoznaja.

RECENZENTI:

prof.dr.Fuad Sedić

doc.dr.Sulejman Topoljak

كِتابُ البُيوعِ

POGLAVLJE O KUPOPRODAJI

بابُ بَيْعِ الطَّعامِ بِالطَّعامِ مِثْلاً بِمِثْلٍ

٩٠٨ ـ عن معمرِ بنِ عبدِاللهِ؛ أنَّه أَرْسَلَ غُلامَهُ بِصاعِ قَمْحٍ، فقالَ: بِعْهُ ثمَّ اشْتَرِ بهِ شَعيراً. فَذَهَبَ الغُلامُ، فَأَخَذَ صاعاً وزِيادَةَ بَعْضِ صاعٍ، فلَمَّا جاءَ مَعْمَرَ؛ أَخْبَرَهُ بِذٰلكَ، فقالَ لهُ مَعْمَرٌ: لِمَ فَعَلْتَ ذٰلكَ؟ انطَلِقْ فَرُدَّهُ، ولا تَأْخُذَنَّ إلاَّ مثلاً بِمِثْلٍ؛ فإنِّي كنتُ أَسْمَعُ رسولَ اللهِ ﷺ يقولُ: «الطَّعامُ بِالطَّعامِ مِثْلاً بِمِثْلٍ». قالَ: وكانَ طَعامُنا يَوْمَئِذٍ الشَّعيرَ. قيلَ لهُ: فإنَّهُ ليسَ بِمِثْلِهِ. قالَ: إنِّي أَخافُ أنْ يُضارِعَ.

PRODAJA HRANE ZA HRANU ISTE VRSTE I U ISTOM OMJERU

908. Ma'mer b. Abdullah prenosi da je poslao svog slugu sa jednim sa'om pšenice i da mu je rekao: *Prodaj je, za ječam.* Sluga je otišao i kupio za pšenicu ječma više od jednog sa'a. Obavijestio ga je o tome. Ma'mer ga je upitao: *Zašto si to uradio? Idi i vrati to. Uzmi ječma onoliko koliko si dao pšenice. Ja sam zaista čuo Allahova Poslanika,* ﷺ, *da je rekao:* ***Hrana za hranu u istoj mjeri*** - od iste vrste. *Naša hrana u to vrijeme je bio ječam.* Rečeno mu je: *To nije ista vrsta.* Rekao je: *Bojim se da nisu previše slični.*[1]

بابُ النَّهْيِ عنْ بَيْعِ الطَّعامِ قبلَ أنْ يَسْتَوْفِيَ

٩٠٩ ـ عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: «مَنِ ابْتاعَ طَعاماً؛ فَلا يَبِعْهُ حتَّى يَسْتَوْفِيَهُ».

قالَ ابنُ عباسٍ: وأَحْسِبُ كُلَّ شَيْءٍ مِثْلَهُ.

ZABRANJENO JE PRODAVATI HRANU PRIJE NEGO ŠTO SE PREUZME

909. Ibn Abbas, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko kupi neku hranu neka je ne prodaje prije nego što je potpuno preuzme.***

[1] Pa da se na njih ne primjenjuje isti propis.

Ibn Abbas je rekao: *U to ja ubrajam sve stvari.*

٩١٠ - عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّه قالَ لِمَرْوانَ: أَحْلَلْتَ بَيْعَ الرِّبا؟! فقالَ مروانُ: ما فَعَلْتُ. فقالَ أبو هُرَيْرَةَ: أَحْلَلْتَ بَيْعَ الصِّكاكِ، وقدْ نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنْ بَيْعِ الطَّعامِ حتَّى يُسْتَوْفى. قالَ: فخَطَبَ مَرْوانُ النّاسَ، فنَهى عنْ بَيْعِها.

قالَ سليمانُ: فنَظَرْتُ إلى حَرَسٍ يَأْخُذونَها مِن أَيْدي النّاسِ.

910. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je rekao Mervanu: *Zar si dozvolio trgovinu sa kamatom?*

Mervan je upitao: *Šta sam učinio?*

Ebu Hurejre je rekao: *Dozvolio si prodaju mjenica. Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio prodaju hrane prije nego što se potpuno preuzme.*

Nakon toga Mervan se obratio ljudima i zabranio im da prodaju mjenice.

Sulejman je rekao: *Gledao sam stražare da ih vraćaju iz ruku ljudi.*

باب نَقْلِ الطَّعامِ إذا بِيعَ جِزافاً

٩١١ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: **«مَنِ اشْتَرى طَعاماً؛ فلا يَبِعْهُ حتّى يَسْتَوْفِيَهُ».**

قالَ: وكُنّا نَشْتَري الطَّعامَ مِنَ الرُّكْبانِ جِزافاً، فنَهانا رسولُ اللّهِ ﷺ أنْ نَبيعَهُ حتّى نَنْقُلَهُ مِن مَكانِهِ.

PRENOŠENJE HRANE, AKO SE KUPI NE MJEREĆI

911. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: **Ko *kupi neku hranu neka je ne prodaje prije nego što je potpuno ne preuzme.***

Rekao je: *Kupovali smo hranu, ne mjereći, od karavana koji su dolazili pa nam je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranjivao da je prodajemo sve dok je ne prenesemo sa mjesta na kojem smo je kupili.*

باب بَيْعُ الطَّعامِ المَكيلِ بِالجزافِ

٩١٢ ـ عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: نهى رسولُ اللّهِ ﷺ عن المُزابَنَةِ: أنْ يَبيعَ ثَمَرَ حائِطِهِ إنْ كانَتْ نَخلاً بتَمْرٍ كَيْلاً، وإنْ كانَ كَرْماً أنْ يَبيعَهُ بِزَبيبٍ كَيْلاً، وإنْ كانَ زَرْعاً أنْ يَبيعَهُ بِكَيْلِ طَعامٍ؛ نَهى عَنْ ذٰلكَ كُلِّهِ.

PRODAJA HRANE ODREĐENE KOLIČINE, ZA HRANU NEODREĐENE KOLIČINE

912. Ibn Omer, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio* ***el-muzabene****: to je da neko proda plodove svog palminjaka za određenu količinu suhih hurmi. Ili da proda plodove vinograda za određenu količinu suhih grožđica. Ili da proda prihode nekog polja ili njive za određenu količinu hrane. Sve te oblike prodaje Poslanik, ﷺ, je zabranio.*

باب بَيْعُ التَّمرِ مِثْلاً بِمِثْلٍ

٩١٣ ـ عنْ أَبي هُريرةَ وأَبي سعيدٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ بعثَ أخا بَني عَدِيٍّ الأنصارِيَّ، فاستَعْمَلَهُ على خَيْبَرَ، فَقَدِمَ بِتَمْرٍ جَنيبٍ، فقالَ لَهُ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«أَكُلُّ تَمْرِ خَيْبَرَ هٰكَذا؟»**. قالَ: لا واللّهِ يا رسولَ اللّهِ! إنّا لَنَشْتَري الصّاعَ بِالصّاعَيْنِ مِن الجَمْعِ. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«لا تَفْعَلوا، ولٰكِنْ مِثْلاً بِمِثْلٍ، أَوْ بِيعوا هٰذا واشْتَروا بِثَمَنِهِ مِن هٰذا، وكَذٰلِكَ الميزانُ»**.

PRODAJA ISTE KOLIČINE HURMI ZA ISTU KOLIČINU

913. Ebu Hurejre i Ebu Se'id, ﷺ, prenose da je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao brata Benu 'Adija el-Enṣarije u Hajber i postavio ga za namjesnika.

Donio je hurme dobre kvalitete. Allahov Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Jesu li sve ovakve hurme u Hajberu?***

Rekao je: *Nisu, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče. Mi kupujemo jedan sa' kvalitetnih hurmi za dva sa'a hurmi manjeg kvaliteta.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je, tada, rekao: ***Nemojte to činiti. Nego kupujte za istu količinu, ili prodajte ove i za njihovu cijenu kupite ovih. Ovo pravilo važi i za ostale kamatne robe.***

بابٌ بَيْعُ الصُّبْرَةِ مِنَ التَّمْرِ

٩١٤ - عَنْ جابِرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ: نَهى رسولُ اللَّهِ ﷺ عن بَيْعِ الصُّبْرَةِ مِنَ التَّمْرِ لا يُعْلَمُ مَكِيلَتُها بِالكَيْلِ المُسَمَّى مِنَ التَّمْرِ.

PRODAVANJE HURMI NE MJEREĆI

914. Džabir b. Abdullah, ؓ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio prodavanje nepoznate količine hurmi za poznatu količinu hurmi.*[1]

بابٌ لا يُباعُ الثَّمَرُ حتَّى يَطيبَ

٩١٥ - عَنْ جابِرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهى أَوْ: نَهانا رسولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ حتَّى يَطيبَ.

PLODOVI SE NE PRODAJU SVE DOK NE SAZRIJU

915. Džabir, ؓ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio, ili zabranio nam je da prodajemo plodove sve dok ne sazriju.*

[1] Učenjaci su rekli: Nepoznavanje količine u ovom slučaju smatra se kao i razlika u količini zbog riječi u hadisu: **...osim iste količine za istu količinu...** Nevevi (op. prev.)

٩١٦ - عن أبي البَخترِيِّ، قالَ: سألتُ ابن عباسٍ عن بَيْعِ النَّخلِ؟
فقالَ: نهى رسولُ اللهِ ﷺ عن بَيعِ النَّخلِ حتَّى يأكلَ مِنهُ، أو يُؤكلَ،
وحتَّى يوزَنَ. قالَ: فقُلتُ: ما يوزَنُ؟ فقالَ رَجُلٌ عندَهُ: حتَّى يُحزَرَ.

916. Ebu-l-Bahteri je rekao: Pitao sam Ibn Abbasa o prodavanju hurmi, pa mi je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio prodavanje hurmi sve dok se ne počnu jesti ili dok se ne mognu jesti i vagati.*

Upitao sam: *Šta znači dok se ne mognu izvagati?*

Čovjek koji je bio kod njega je rekao: *Dok se ne mogne procijeniti njihov urod.*

باب النَّهي عن بيعِ الثَّمرِ حتَّى يبدُوَ صلاحُهُ

٩١٧ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ نَهى عن بَيعِ النَّخلِ حتَّى يَزهُوَ، وعَنِ السُّنبُلِ حتَّى يَبيَضَّ ويأمَنَ العاهَةَ، نَهى البائعَ والمُشتَرِيَ.

ZABRANJENO JE PRODATI PLODOVE ČIJI SU KVALITET I ISPRAVNOST UPITNI

917. Ibn Omer, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio prodaju hurmi dok ne pocrvene i požute, i žita dok ne pobijeli i bude zaštićeno od bolesti i pošasti. To je zabranjeno i prodavcu i kupcu.

باب بيعُ المُزابنةِ

٩١٨ - عن بُشَيرِ بن يسارٍ مَولى بَني حارِثَةَ؛ أنَّ رافِعَ بنَ خديجٍ وسَهلَ بنَ أبي حَثمَةَ حدَّثاهُ؛ أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ نَهى عنِ المُزابَنَةِ؛ الثَّمرِ بالتَّمرِ؛ إلاَّ أصحابَ العَرايا؛ فإنَّهُ قد أذِنَ لهُم.

MUZABENE PRODAJA

918. Bušejr b. Jesar, oslobođeni rob Benu Harisa, prenosi da su mu Raf'i b. Hadidž i Sehl b. ebi Hasme pričali da je Allahov Poslanik,

ﷺ, zabranio *muzabenu*, tj. da se svježi plodovi hurmi prodaju za suhe plodove, osim vlasnicima *'araja* [1]. Njima je to dozvoljeno.

باب بَيْعِ العَرايا بِخَرْصِها

٩١٩ - عَنْ زيدِ بنِ ثابتٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ رَخَّصَ في العَرِيَّةِ؛ يَأْخُذُها أَهْلُ البَيْتِ بِخَرْصِها تَمْراً، يَأْكُلونَها رُطَباً.

'ARAJA - PRODAJA PREMA PROCJENI

919. Zejd b. Sabit, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, dozvolio *'araja* [2] prodaju, kako bi vlasnik suhih hurmi mogao njihovu težinu pojesti u svježim hurmama.

---

[1] Znaj da su Arapi u vrijeme suše i nestašice siromašnim davali plodove palme ili palmi iz svojih palminjaka zadržavajući stabla u svom vlasništvu. Takva palma nazivana je *'arijom*. Olakšica u vezi s tim pitanjem je došla zbog ulaska novih korisnika - siromaha u palminjake imućnih u skladu s potrebama, što je štetilo vlasniku palminjaka. Ili, siromasi nisu mogli čekati da plod sazrije, pa su plodove prodavali, dok su bili na stablu, za već otrgane i suhe plodove. Te plodove na grani kupovali su vlasnici palminjaka da bi otkloniti tu štetu. Zna se da je upravo to *muzabene* prodaja koju je Poslanik, ﷺ, zabranio.
Međutim kada je Poslanik, ﷺ, zabranio *muzabene* prodaju, dozvolio je vrstu kupoprodaje zvanu *'arija*, da bi ih sačuvao štete pod uslovom da se procijene hurme na stablu i da se daju suhe i ubrane hurme u procijenjenoj količini.
Nevevi je rekao: *'Arija je kupoprodaja gdje se procijeni urod palmi, npr. da se kaže:* Ove svježe hurme na grani, kad se uberu i osuše, iznosiće tri evsuka. *Zatim to proda za tri evsuka suhih i ubranih hurmi, sve to preuzmu prilikom dogovora. Kupac preda suhe hurme a prodavac preda svježe hurme na grani.*
To je dozvoljeno ako je količina manja od pet evsuka, sve što je preko nije dozvoljeno, a ako je tačno pet evsuka, u šafijskom mezhebu ima dva mišljenja: ispravno je mišljenje da nije dozvoljeno.
'Araja prodaja ima mnogo oblika čije pojašnjenje je u većim djelima. *Ithaf-l-kiram, t'alik 'ala bulugi-l-meram* Safijurrahman el-Mubarekfuri (op. prev.).

[2] Pogledaj prethodni hadis (broj 918) i fusnotu (op. prev.).

بابٌ في قَدْرِ ما يَجوزُ بَيْعُهُ مِن العَرايا

٩٢٠ - عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ رَخَّصَ في بَيْعِ العَرايا بِخَرْصِها فيما دونَ خَمْسَةِ أوْسُقٍ أوْ في خَمْسَةٍ (يَشُكُّ داوُدُ؛ قالَ: خَمْسَةٌ، أوْ: دونَ خَمْسَةٍ؟).

O KOLIČINI KOJA JE DOZVOLJENA U 'ARAJA PRODAJI

920. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, dozvolio *'araja*[1] prodaju u težini do pet evsuka[2], ili pet evsuka. Davud nije bio siguran i rekao je: *Pet ili do pet.*

بابُ الجائِحَةِ في بَيْعِ الثَّمَرِ

٩٢١ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لوْ بِعتَ مِن أخيكَ ثَمراً، فأصابَتْهُ جائِحَةٌ؛ فَلا يَحِلُّ لكَ أنْ تأخُذَ منهُ شيئاً؛ بِمَ تأخُذُ مالَ أخيكَ بِغَيْرِ حَقٍّ».

UTICAJ POŠASTI ILI PRIRODNIH NEPOGODA NA PRODAJU PLODOVA

921. Džabir b. Abdullah, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ako prodaš svom bratu plodove pa ih zadesi neka pošast ili prirodna nepogoda, nije ti dozvoljeno da od njega išta uzmeš. Kako da uzmeš bespravno imetak svog brata?!***[3]

---

[1] Pogledaj hadis broj 918 i fusnotu (op. prev.).

[2] Evsuk iznosi pet devinih tovara. Vesek iznosi šezdeset sa'a ili tovar deve, što je 612 kg, kaže Ibn el-Usejmin u djelu *Eš-Šerhu el-Mumti'a* (op. prev.)

[3] Tibi je rekao: Zabrana u ovom hadisu odnosi se na mekruh, čime se podstiče na visok moral a značenje riječi u hadisu: **Nije ti dozvoljeno,** je da je bliže bogobojaznosti ako ne uzmeš imetak u slučaju da plodovi propadnu (op. prev.).

بابٌ منه، وأَخْذُ الغُرَماءِ ما وَجَدوا

٩٢٢ ـ عنْ أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: أُصيبَ رَجُلٌ في عَهْدِ رسولِ اللّهِ ﷺ في ثِمارٍ ابْتاعَها، فكَثُرَ دَيْنُهُ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «تَصَدَّقوا عليه». فتَصَدَّقَ النّاسُ عليهِ، فلم يَبْلُغْ ذٰلكَ وفاءَ دَيْنِهِ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ لِغُرَمائِهِ: «خُذوا ما وَجَدْتُم، وليسَ لَكُمْ إلاّ ذٰلكَ».

ZAJMODAVCI UZIMAJU ONO ŠTO NAĐU

922. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, je rekao: *Za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, neka pošast je zadesila plodove jednog čovjeka koje je bio kupio, pa mu se tako dug uvećao.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je tada rekao: ***Sakupite mu sadaku!***

Ljudi su mu počeli davati sadaku, ali to nije bilo dovoljno da vrati dug. Tada je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao njegovim zajmodavcima: ***Uzmite što nađete, jer vam samo to pripada.***

بابُ مَن باعَ نَخْلاً فيها ثَمَرٌ

٩٢٣ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «مَنِ ابْتاعَ نَخْلاً بعدَ أنْ تُؤَبَّرَ؛ فثَمَرَتُها للّذي باعَها؛ إلاّ أنْ يَشْتَرِطَ المُبْتاعُ».

KO PRODA PALMU NA KOJOJ IMAJU PLODOVI

923. Abdullah b. Omer, ﵄, je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je rekao:* ***Ko proda palmu nakon što da urod, njeni plodovi će pripasti onom koji ju je prodao, osim ako kupac ne uslovi drugačije.***

بابٌ بَيْعُ المُخابَرَةِ والمُحاقَلَةِ

٩٢٤ - عَنْ زيدِ بنِ أبي أُنَيْسَةَ؛ قالَ: حَدَّثَنا أبو الوَليدِ المَكِّيُّ، وهُو جالِسٌ عندَ عطاءِ بنِ أبي رَباحٍ، عَنْ جابرِ بنِ عبدِاللّٰهِ رضيَ اللّٰهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ نَهى عنِ المُحاقَلَةِ والمُزابَنَةِ والمُخابَرَةِ، وأَنْ تُشْتَرى النَّخْلُ حتَّى تُشْقِهَ.

والإِشْقاهُ: أَنْ يَحْمَرَّ أَوْ يَصْفَرَّ أَوْ يُؤْكَلَ منهُ شَيْءٌ.

والمُحاقَلَةُ: أَنْ يُباعَ الحَقْلُ بِكَيْلٍ مِنَ الطَّعامِ مَعْلومٍ.

والمُزابَنَةُ: أَنْ يُباعَ النَّخْلُ بِأَوْساقٍ مِنَ التَّمْرِ.

والمُخابَرَةُ: الثُّلُثُ والرُّبُعُ وأَشْباهُ ذٰلِكَ.

قالَ زَيْدٌ: قلتُ لِعطاءِ بنِ أبي رَباحٍ: أَسَمِعْتَ جابرَ بنَ عبدِاللّٰهِ يَذْكُرُ هٰذا عَنْ رسولِ اللّٰهِ ﷺ؟ قالَ: نعم.

MUHABERE I MUHAKALE PRODAJA

924. Zejd b. ebi Unejsete je rekao: *Ispričao nam je Ebu-l-Velid el-Mekki, dok je sjedio kod 'Ataa b. ebi Rebaha, od Džabira b. Abdullaha,* ﷺ, *da je rekao da je Allahov Poslanik,* ﷺ, *zabranio* ***muhakale, muzabene, muhabere*** *i da se kupi palma prije nego što joj plodovi pocrvene, ili požute ili se mognu jesti.*

Muhakale je kada se prodaju neobrani plodovi sa njive [1] za određenu količinu hrane.

Muzabene je kada se svježi plodovi hurmi prodaju za suhe plodove hurmi.

Muhabere je kada se zemlja dâ na korištenje za trećinu ili četvrtinu uroda, ili slično tome.[2]

---

[1] U klasu ili nezreli plodovi (op. prev.).

[2] Pogledaj o ovom hadis i fusnotu o *muzare'i* pod brojem 975.
Propis za *muhaberu* i *muzareu* je isti, od njih ima i dozvoljenih i zabranjenih oblika, štaviše dio učenjaka smatra da su to sinonimi (op. prev.).

Zejd je upitao 'Ataa b. ebi Rebaha: *Jesi li ti čuo Džabira b. Abdullaha da ovo prenosi od Allahovog Poslanika, ﷺ?*

Rekao je: *Jesam.*

باب بَيْعِ الْمُعاوَمَةِ

٩٢٥ - عَنْ أَبي الزُّبَيْرِ وسعيدِ بنِ ميناءَ، عَنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنِ المُحاقَلَةِ، والمُزابَنَةِ، والمُعاوَمَةِ، والمُخابَرَةِ (قالَ أَحَدُهُما: بَيْعُ السِّنينَ هِيَ المُعاوَمَةُ)، وعنِ الثُّنيا، ورَخَّصَ في العَرايا.

MU'AVEME PRODAJA

925. Ebu Zubejr i Se'id b. Mina' prenose od Džabira b. Abdullaha, ﵁, da je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio* ***muhakale, muzabene, mu'aveme i muhabere.***[1]

Neko od njih dvojice je rekao: *Mu'aveme je zakupljivanje nečega na duži period.*

Poslanik, ﷺ, je zabranio da se proda nešto i od prodatog izuzme neki dio koji nije definisan[2]*. Međutim, dozvolio je 'araja*[3] *prodaju.*

٩٢٦ - عَنْ جابرِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ السِّنينَ. وفي رِوايَةِ ابنِ أَبي شَيْبَةَ: عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ سِنينَ.

926. Džabir, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se nešto iznajmi na duži period.*

U predaji koju prenosi Ibn ebi Šejbe se kaže: *Zabranio je da se plodovi zakupe na duži period.*

---

[1] Pogledaj prethodni hadis i fusnotu o *muhaberi* (op. prev.).

[2] Kao npr. da neko kaže: Prodao sam ti ovu gomilu nečega, osim jednog njenog dijela. Ili, prodao sam ti ova stabla, plodove ili odjeću, osim neke od njih, ne definišući koje. Ovo se zove *sunija.*

[3] Pogledaj hadis broj 918 i fusnotu.

باب بَيْعُ العَبْدِ بِالعَبْدَيْنِ

٩٢٧ - عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ عَبْدٌ، فبايَعَ النبيَّ ﷺ على الهِجْرَةِ، ولَمْ يَشْعُرْ أَنَّهُ عَبْدٌ، فجاءَ سَيِّدُهُ يُريدُهُ، فقالَ لهُ النبيُّ ﷺ: «بِعْنيهِ». فاشْتَراهُ بِعَبْدَيْنِ أَسْوَدَيْنِ، ثمَّ لمْ يُبايِعْ أَحَداً بَعْدُ حتَّى يَسْأَلَهُ أَعَبْدٌ هُوَ؟

PRODAJA JEDNOG ZA DVOJICU ROBOVA

927. Džabir, ﵁, je rekao: *Došao je neki rob Vjerovjesniku, ﷺ, i dao mu prisegu na hidžru. Poslanik, ﷺ, nije znao da je on rob. Potom je došao njegov vlasnik tražeći ga.*

Vjerovjesnik, ﷺ, mu je rekao: ***Prodaj mi ga!****, pa ga je kupio za dva crna roba. Nakon toga, ni od koga nije primao prisegu dok ga nije upitao da li je rob ili nije.*

بابُ النَّهْيِ عنْ بَيْعِ المُصَرَّاةِ

٩٢٨ - عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «مَنِ ابْتاعَ شاةً مُصَرَّاةً؛ فهُوَ فيها بالخِيارِ ثلاثةَ أيّامٍ، إنْ شاءَ أَمْسَكَها، وإنْ شاءَ رَدَّها ورَدَّ مَعَها صاعاً مِنْ تَمْرٍ».

ZABRANA PRODAJE DANIMA NEPOMUZENE ŽIVOTINJE

928. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko kupi danima nepomuzenu ovcu ima pravo izbora tri dana. Ako hoće - da je zadrži, ili da je vrati i da s njom dadne jedan sa' hurmi.***[1]

[1] Zabrana je došla zbog vida prevare tako da se skupi mlijeko u vimenu, koje bude veliko da kupac misli da je to uobičajeno stanje životinje, podižući joj tako cijenu. Nevevi (op. prev.).

باب تحريم بيع ما حرم أكله

٩٢٩ - عن ابن عباس رضي الله عنهما؛ قال: بلغ عمر أن سمرة باع خمراً، فقال: قاتل الله سمرة! ألم يعلم أن رسول الله ﷺ قال: «لعن الله اليهود، حرمت عليهم الشحوم، فجملوا فباعوها».

ZABRANJENO JE PRODAVATI ONO ŠTO JE ZABRANJENO I JESTI

929. Ibn Abbas, ﵄, je rekao: Do Omera je doprla vijest da je Semure prodao alkohol,[1] pa je rekao: *Allah ubio Semurea, zar ne zna da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Allah je prokleo Židove. Njima je loj bio zabranjen, pa su ga topili i prodavali.***

[1] Za Semureovo prodavanje alkohola učenjaci imaju tri tumačenja.
Prvo, da je uzeo alkohol od sljedbenika knjige kao džizju, zatim ga prodao smatrajući to dozvoljenim. To je prenio Ibn el-Dževzi od Ibn Nasira i rekao da je ispravno.
Drugo: El-Hattabi je rekao: *Moguće je da je prodao voće onome ko će od njega praviti alkohol, a voće koje je namijenjeno za alkohol u arapskom jeziku naziva se alkoholom, kao što se grožđe naziva vinovom lozom. Nezamislivo je da bi Semure prodavao alkohol nakon što je zabrana obznanjena.*
Treće: Alkohol je pretvorio u sirće i prodao ga. Omer je to smatrao zabranjenim, što je stav i većine uleme, dok je Semure to smatrao dozvoljenim i na osnovu toga prodao sirće.
Ismaili u svom djelu *Medhal* navodi još jednu mogućnost: *Moguće je da je Semure znao da je alkohol zabranjen, ali nije znao za zabranu prodaje alkohola, na što ukazuje i to da ga je Omer samo pokudio a nije ga kaznio.* Fethu-l-Bari (op. prev.).

بابٌ تَحْرِيمُ بَيْعِ الخَمْرِ

٩٣٠ ـ عنْ عبدِالرحمٰنِ بنِ وَعْلَةَ السَّبَئِيِّ (مِن أَهْلِ مِصْرَ)؛ أَنَّه سَأَلَ عبدَاللّٰهِ بنَ عباسٍ رضيَ اللّٰهُ عنهما عمّا يُعْصَرُ مِن العِنَبِ؟ فقالَ ابنُ عباسٍ: إنَّ رَجُلاً أَهْدى لِرسولِ اللّٰهِ ﷺ راوِيَةَ خَمْرٍ، فقالَ لهُ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «هلْ عَلِمْتَ أنَّ اللّٰهَ تَعالى قدْ حَرَّمَها؟» قالَ: لا. قالَ: فسارَّ إِنْساناً، فقالَ لهُ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «بِما سارَرْتَهُ؟». فقالَ: أَمَرْتُهُ بِبَيْعِها. فقالَ: «إِنَّ الذي حَرَّمَ شُرْبَها حَرَّمَ بَيْعَها». قالَ: فَفَتَحَ المَزادَةَ حتّى ذَهَبَ ما فيها.

ZABRANJENO JE PRODAVATI ALKOHOL

930. Abdurrahman b. Va'le es-Sebeijji, Egipćanin, prenosi da je pitao Abdullaha b. Abbasa, ﷺ, o onome što se cijedi iz grožđa.

Ibn Abbas mu je rekao: *Neki čovjek je poklonio Allahovom Poslaniku, ﷺ, bocu sa alkoholom. Allahov Poslanik, ﷺ, ga je upitao:* ***Jesi li saznao da ga je Uzvišeni Allah zabranio?***

Čovjek je odgovorio: *Nisam.* Potom je drugom čovjeku nešto došapnuo.

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Šta si mu šapnuo?***

Rekao je: *Naredio sam mu da ga proda.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Onaj ko je zabranio njegovo konzumiranje zabranio je i njegovu prodaju.***

Čovjek je potom otvorio bocu i prolio njen sadržaj.

بابُ تَحريمُ بَيْعِ المَيْتَةِ والأَصْنامِ والخَنازيرِ

٩٣١ - عن جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنّه سَمِعَ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ عامَ الفَتْحِ وهو بِمَكّةَ: «إنَّ اللّهَ ورَسولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الخَمْرِ والمَيْتَةِ والخِنْزيرِ والأصْنامِ». فقيلَ: يا رسولَ اللّهِ! أرَأيْتَ شُحومَ المَيْتَةِ؛ فإنَّهُ يُطْلَى بِها السُّفُنُ ويُدْهَنُ بِها الجُلودُ ويَسْتَصْبِحُ بِها النّاسُ؟ فقالَ: «لا؛ هُوَ حَرامٌ». ثُمَّ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ عندَ ذلكَ: «قاتَلَ اللّهُ اليَهودَ، إنَّ اللّهَ عزَّ وجلَّ، لَمّا حَرَّمَ عَلَيْهِمْ شُحومَها؛ أجْمَلُوهُ، ثمّ باعوهُ، فأكَلوا ثَمَنَهُ».

ZABRANJENO JE PRODAVATI STRVINU, KIPOVE I SVINJE

931. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je na dan oslobođenja Mekke, dok je bio u gradu, rekao: ***Allah i Njegov Poslanik su, uistinu, zabranili prodaju alkohola, strvine, svinja i kipova.***

Upitan je: *Allahov Poslaniče, šta veliš za mast strvine. Njom se podmazuju lađe i koža i ljudi je koriste za rasvjetu?*

Rekao je: **Ne može, ona je haram!**

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allah ubio Židove. Nakon što im je Uzvišeni Allah zabranio loj, topili su ga a zatim prodavali i jeli zaradu od njega.***

بابُ النَّهْيِ عنْ ثَمَنِ الكَلْبِ ومَهْرِ البَغِيِّ وحُلْوانِ الكاهِنِ

٩٣٢ - عن أبي مَسعودٍ الأنصاريِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عَنْ ثَمَنِ الكَلْبِ، ومَهْرِ البَغِيِّ، وحُلْوانِ الكاهِنِ.

ZABRANJEN JE NOVAC DOBIJEN PRODAJOM PSA, TE ZARADA PROSTITUTKE I VRAČARA

932. Prenosi Ebu Mesud el-Ensari, ﵁, da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio novac dobijen prodajom psa, te zaradu prostitutke i vračara.

بابٌ النَّهْيِ عَنْ ثَمَنِ السِّنَّوْرِ

٩٣٣ - عنْ أَبي الزُّبَيْرِ؛ قال: سَأَلْتُ جابراً رضيَ اللّه عنه عنْ ثَمَنِ الكَلْبِ والسِّنَّوْرِ؟ قالَ: زَجَرَ النبيُّ ﷺ عنْ ذٰلكَ.

ZABRANA PRODAJE MAČKE

933. Ebu Zubejr je rekao: Pitao sam Džabira, ﵁, o prodaji psa i mačke, pa je rekao: *To je Vjerovjesnik, ﷺ, zabranio.*

بابٌ كَسْبُ الحَجّامِ خَبيثٌ

٩٣٤ - عنْ رافِعِ بنِ خَديجٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، عنْ رسولِ اللّهِ ﷺ، قالَ: «ثَمَنُ الكَلْبِ خَبيثٌ، ومَهْرُ البَغِيِّ خَبيثٌ، وكَسْبُ الحَجّامِ خَبيثٌ».

KUPIČAREVA ZARADA JE NEČISTA

934. Prenosi Rafi b. Hadidž, ﵁, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Prodaja psa i zarada prostitutke su ružni, kao i zarada kupičara.***[1]

---

[1] Kupičar je osoba koja liječi puštanjem krvi. Učenjaci su se razišli u mišljenju kada je riječ o kupičarevoj zaradi. Većina učenjaka iz prijašnjih i kasnijih generacija smatra da je ta zarada dozvoljena i slobodnom i robu što, je općepoznato u Ahmedovom mezhebu... U slučaju hadisa koji govore o zabrani, protumačili su da se oni odnose na lakši vid zabrane – *mekruh,* kojim se čovjek podstiče na ostavljanje neprimjerne zarade i da se okiti pohvalnim osobinama.
Nevevi (op. prev.).

بابٌ إباحةُ أُجْرَةِ الحَجَّام

٩٣٥ - عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: حَجَمَ النبيَّ ﷺ عَبْدٌ لِبَني بَياضَةَ، فَأَعطاهُ النبيُّ ﷺ أَجْرَهُ، وكَلَّمَ سَيِّدَهُ، فَخَفَّفَ عنهُ مِن ضَريبَتِهِ، ولوْ كانَ سُحتاً؛ لمْ يُعْطِهِ النبيُّ ﷺ.

DOZVOLJENO JE KUPIČARU PLATITI USLUGU

935. Ibn Abbas, ﷺ, je rekao: *Vjerovjesniku, ﷺ, je uradio hidžamu*[1] *rob plemena Benu Bejada. Vjerovjesnik, ﷺ, mu je platio uslugu. Razgovarao je sa njegovim vlasnikom da mu snizi preuzete obaveze. A da je to zabranjena zarada Vjerovjesnik, ﷺ, mu je ne bi dao.*

٩٣٦ - عنْ حُمَيْدٍ؛ قالَ: سُئِلَ أَنسُ بنُ مالِكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ عنْ كَسْبِ الحَجَّامِ، فقالَ: احْتَجَمَ رسولُ اللّهِ ﷺ، حَجَمَهُ أبو طَيْبَةَ، فَأَمَرَ لهُ بِصاعَيْنِ مِنْ طَعامٍ، وكَلَّمَ أَهْلَهُ فَوَضَعوا عنهُ مِن خَراجِهِ، وقالَ: «**إِنَّ أَفْضَلَ ما تَداوَيْتُم بهِ الحِجامَةُ - أوْ - هُو مِن أَمْثَلِ دَوائِكُمْ**».

936. Humejd je rekao: Enesa b. Malika, ﷺ, upitali su o kupičarevoj zaradi pa je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je uradio hidžamu. Uradio mu ju je Ebu Tajbe, pa je naredio da mu se daju dva sa'a*[2] *hrane. Razgovarao je sa njegovim vlasnikom pa mu je snizio obaveze.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Hidžama je, zaista, najbolje čime se možete liječiti, ili, to je vaš najbolji lijek.***

[1] Hidžama je puštanje krvi radi liječenja (op. prev.).

[2] Ibn Usejmin kaže da sa'a iznosi oko dva kilograma i četrdeset grama (op. prev.).

بابٌ بَيْعُ حَبَلِ الحَبَلَةِ

٩٣٧ - عنِ ابنِ عُمَرَ رضيَ اللهُ عنهما؛ قالَ: كانَ أهلُ الجاهِلِيَّةِ يَتَبايَعونَ لَحْمَ الجَزورِ إلى حَبَلِ الحَبَلَةِ.

وحَبَلُ الحَبَلَةِ: أنْ تُنتَجَ النَّاقَةُ، ثمَّ تَحْمِلَ التي نُتِجَتْ، فنهاهُمْ رسولُ اللهِ ﷺ عنْ ذٰلِكَ.

HABELU-L-HABELE PRODAJA

937. Ibn Omer, ﵄, je rekao: *Ljudi u džahilijjetu su prodavali devije meso uz odgodu plaćanja sve dok se ne oteli devino mladunče.*

A ***habelu-l-habele*** *je da se oteli deva a zatim da to njeno mladunče zatrudni. Tu vrstu prodaje zabranio im je Allahov Poslanik, ﷺ.*

بابُ النَّهْيِ عنْ بيْعِ المُلامَسَةِ والمُنابَذَةِ

٩٣٨ - عنْ أبي سعيدٍ الخُدريِّ رضيَ اللهُ عنهُ؛ قالَ: نَهانا رسولُ اللهِ ﷺ عنْ بَيْعَتَيْنِ ولِبْسَتَيْنِ: نَهى عنِ المُلامَسَةِ والمُنابَذَةِ في البَيْعِ.

والمُلامَسَةُ: لَمْسُ الرَّجُلِ ثَوْبَ الآخَرِ بيَدِهِ باللَّيْلِ أوْ بالنَّهارِ، ولا يَقْلِبُهُ إلاَّ بذٰلِكَ.

والمُنابَذَةُ: أنْ يَنبِذَ الرَّجُلُ إلى الرَّجُلِ بثَوْبِهِ، ويَنبِذَ الآخَرُ إليهِ ثَوْبَهُ، ويكونُ ذٰلكَ بَيْعَهُما، مِن غَيْرِ نَظَرٍ ولا تَراضٍ.

ZABRANA MULAMESE I MUNABEZE PRODAJE

938. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, nam je zabranio dvije vrste prodaje i dvije vrste odjeće.*

Zabranio nam je ***mulamese i munabeze*** *prodaje.*

Mulamese *je da čovjek opipa svojom rukom, bilo to noću ili danju, odjeću drugog čovjeka, ne gledajući je detaljnije, i tako se zaključi prodaja.*

*A **munabeze** je da čovjek svoju odjeću baci drugom, a taj drugi opet svoju odjeću baci prvom i na taj način se upotpuni prodaja bez zagledanja i obostranog zadovoljstva.*

بابُ بَيْعُ الغَرَرِ والحَصاةِ

٩٣٩ - عنْ أَبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنْ بَيْعِ الحَصاةِ، وعنْ بَيْعِ الغَرَرِ.

GARER I HASAT PRODAJA

939. Ebu *Hurejre*, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik*, ﷺ, *je zabranio **hasat**[1] i **garer** prodaju.*

بابٌ النَّهْيُ عنِ النَّجْشِ

٩٤٠ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عنِ النَّجْشِ.

ZABRANA NEDŽŠA

940. Ibn Omer, ﷺ, je rekao da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio *nedžš*.[2]

---

[1] *Hasat* je prodaja, prema najprihvatljivijem tumačenju, kada prodavač kaže kupcu: *Svu robu na koju će pasti kamenčići, nakon što ih bacim, prodao sam ti.*
Garer prodaja je svaka prodaja u kojoj se prodaje nešto što je nepoznato, što se ne posjeduje, što se ne može predati itd (op. prev.).

[2] *Nedžš* je da se prodavač neke robe dogovori tajno sa nekim da na licitaciji podiže cijenu toj robi ne želeći je kupiti nego da bi druge potakao da je što više plate i onda kupe.

باب بَيْعُ الرَّجُلِ على بَيْعِ أَخيهِ

فيه حديث عقبة، وقد تقدَّم في كتاب النكاح. [الحديث: ٨٠٠].

NADMETANJE NA KUPOPRODAJU SVOGA BRATA

Na ovu temu se odnosi hadis koji prenosi 'Ukbe. Već je naveden u poglavlju o braku. (hadis broj 800)[1]

بابٌ النَّهْيُ عنْ تَلَقِّي السِّلَعِ

٩٤١ ـ عنْ أَبي هُرَيرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «لا تَلَقَّوُا الجَلَبَ، فَمَنْ تَلَقَّاهُ، فاشْتَرى مِنهُ، فإذا أتى سَيِّدُهُ السُّوقَ؛ فهُو بالخيارِ».

ZABRANJENO JE PRESRETATI TRGOVCE S ROBOM

941. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nemojte presretati one koji dovoze robu na pijacu. Ko ih presretne i kupi od njih, onda vlasnik te robe, kada dođe na pijacu i vidi kako se kreću cijene, ima pravo izbora: da vrati ili ne vrati prodatu robu.***

[1] Od Abdurrahmana b. Šumase prenosi se da je on čuo 'Ukbe b. 'Amira, ﷺ, na minberi, kako govori da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Vjernik je brat vjerniku. Zato mu nije dozvoljeno nametati se na kupovinu svoga brata, niti zaručivati osobu koju je zaručio njegov brat, sve dok (njegov brat) sam ne odustane*** (op. prev.).

باب لا يَبِعْ حاضِرٌ لِبادٍ

٩٤٢ - عن ابن عباس رضي الله عنهما؛ قال: نهى رسول الله ﷺ أن تُتَلَقَّى الرُّكْبانُ، وأن يَبيعَ حاضِرٌ لِبادٍ.

قال طاوسٌ: فقُلْتُ لابنِ عباسٍ: ما قَوْلُهُ: «حاضِرٌ لِبادٍ»؟ قال: لا يَكُنْ لهُ سِمْسارًا.

NIJE DOZVOLJENO ČARŠINLIJI DA PRODAJE ZA SELJAKA

942. Ibn Abbas, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio presretanje karavana i da čaršinlija prodaje seljaku.*

Tavus je upitao Ibn Abbasa: *Šta znači da čaršinlija ne prodaje seljaku?*

Rekao je: *Da ne bude njegov mešetar.*

باب النَّهْيِ عن الحُكْرَةِ

٩٤٣ - عن مَعْمَرِ بنِ عبدِاللهِ رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «مَنِ احْتَكَرَ؛ فهو خاطِئٌ».

فقيل لِسعيدِ بنِ المُسَيَّبِ: فإنَّكَ تَحْتَكِرُ؟ قال سعيدٌ: إنَّ مَعْمَرًا الذي كانَ يُحَدِّثُ هذا الحديثَ كانَ يَحْتَكِرُ.

ZABRANA HUKRE

943. Ma'mer b. Abdullah, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: **Onaj ko se bavi ihtikarom[1] je griješan.**

Rečeno je Se'idu b. Musejjebu: *Pa ti to radiš?!*

Rekao je: *M'amer koji je prenio ovaj hadis je to radio.*[2]

---

[1] Nevevi je rekao: *Hukra (ihtikar) je kupovanje hrane za trgovanje uz odgodu prodaje dok mu cijena ne poraste* (op. prev.).

[2] Oni su gomilali zalihe ulja, a smatrali su da se hadis odnosi na hranu u vrijeme oskudice.

بابُ بَيْعِ الخِيارِ

٩٤٤ ـ عَنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما، عَنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ أنَّه قالَ: «إذا تَبايَعَ الرَّجُلانِ؛ فكُلُّ واحِدٍ منهُما بالخِيارِ، ما لَمْ يَتفرَّقا، وكانا جَميعاً، أوْ يُخَيِّرُ أحَدُهُما الآخَرَ، فإنْ خَيَّرَ أحَدُهُما الآخَرَ، فتَبايَعا على ذٰلِكَ؛ فقدْ وَجَبَ البَيْعُ، وإنْ تَفرَّقا بعدَ أنْ تَبايَعا، ولَمْ يَتْرُكْ واحِدٌ مِنهُما البَيْعَ؛ فقدْ وَجَبَ البَيْعُ».

SLOBODA IZBORA U KUPOPRODAJI

944. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada dva čovjeka nešto pazare, svaki od njih ima pravo da to prihvati ili odbaci sve dok se ne raziđu[1], nakon što su bili zajedno, ili sve dok jedan drugom ne dâ pravo izbora.***

Pa, ako jedan drugom dâ pravo izbora i na toj osnovi pazare nešto, onda je nakon tog roka trgovina obavezujuća.

A ako se raziđu i niko od njih ne odbaci kupoprodaju drugog, tada ta kupoprodaja postaje obavezujućom.[2]

[1] Tj. tijelima. U jednom Muslimovom rivajetu Nafi' je rekao: *Ibn Omer, kada bi nešto kupio ili prodao, ne želivši to vratiti ustao bi, malo se odmakao od njega i zatim se vratio.* Prenosilac hadisa je spomenuto razilaženje u hadisu shvatio kao "razilaženje tijelima" i uistinu je čudan postupak učenjaka hanefijskog mezheba što nisu uzeli u obzir način na koji je to razumio prenosilac iako je on znaniji od drugih o onome što je prenio, mada je njihovo pravilo da uzimaju mišljenje prenosioca, ako bi postupio suprotno onom što je prenio, dok ovdje nema nikakve suprotnosti.

[2] U ovom hadisu je dokaz za slobodu izbora u kupoprodaji, *hijaru-l-medžlis*, za kupca i prodavca i to nakon dogovora o kupoprodaji sve, dok se "ne raziđu tijelima". Ovo je stav većine uleme iz reda ashaba, tabiina i drugih. Nevevi (op. prev.).

باب منه، والصِّدقُ في البَيْعِ والبَيانُ

٩٤٥ - عنْ حكيم بنِ حزام رضيَ اللّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «البَيِّعانِ بِالخِيارِ ما لَمْ يَتفرَّقا، فإنْ صَدَقا وبَيَّنا؛ بُورِكَ لَهُما في بَيعِهِما، وإنْ كَذَبا وكَتَما؛ مُحِقَ بَرَكَةُ بَيعِهِما».

ISKRENOST I JASNOĆA U PRODAJI

945. Hakim b. Hizam, ﷺ, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: ***Kupoprodavci imaju pravo prihvatiti ili ne prihvatiti kupoprodaju sve dok se ne raziđu. Pa ako u toj kupoprodaji budu iskreni i jasni, dat će im se u njoj berićet, a ako budu lagali i skrivali mahane, nestat će berićeta u njoj.***

باب مَنْ يُخدَعُ في البُيوعِ

٩٤٦ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: ذَكَرَ رَجُلٌ لِرسولِ اللّهِ ﷺ؛ أنَّهُ يُخدَعُ في البُيوعِ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «مَنْ بايَعتَ؛ فقلْ: لا خِلابَةَ». فكانَ إذا بايَعَ يَقولُ: لا خِيابَةَ.

KO BUDE VARAN U KUPOVINI

946. Ibn Omer, ﷺ, je rekao: *Neki čovjek je rekao Allahovom Poslaniku, ﷺ, da biva obmanut prilikom kupovine.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Kad budeš nešto kupovao, reci: - Nema hilabe - Ne varaj me u ovoj prodaji.**

Nakon toga, kada bi taj čovjek nešto kupovao, govorio bi: - Nema hijabe[1] *- Nema obmane!*

[1] Čovjek nije mogao dobro izgovarati, pa umjesto da kaže: *Nema hilabe* izgovorio je: *Nema hijabe*, a značenje je isto (op. prev.).

بابٌ مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنِّي

٩٤٧ - عَنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّه عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ مرَّ على صُبْرَةِ طَعامٍ، فأَدْخَلَ يَدَهُ فيها، فنالَتْ أصابِعُهُ بَلَلاً، فقالَ: «ما هٰذا يا صاحِبَ الطَّعامِ؟!». فقالَ: أَصابَتْهُ السَّماءُ يا رسولَ اللّهِ! قالَ: «أَفَلا جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعامِ كَيْ يَراهُ النَّاسُ؟ مَنْ غَشَّ؛ فَلَيْسَ مِنِّي».

KO VARA NIJE MOJ!

947. Od Ebu Hurejre, ﷺ, se prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, prošao pored gomile pšenice pa je u nju zavukao ruku. Njegovi prsti su osjetili vlažnost. Upitao je: ***Šta je ovo, vlasniče pšenice?***

Rekao je: *Pokisla je, Allahov Poslaniče.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Zašto je nisi stavio na vrh gomile kako bi to vidjeli ljudi?! Onaj ko vara nije moj.*** [1]

بابُ الصَّرْفِ وبَيْعُ الذَّهَبِ بِالوَرِقِ نَقْداً

٩٤٨ - عنْ مالِكِ بنِ أَوْسِ بنِ الحَدَثانِ؛ أنَّه قالَ: أَقْبَلْتُ أَقولُ: مَنْ يَصْطَرِفُ الدَّراهِمَ؟ فقالَ طَلْحَةُ بنُ عُبيدِاللّهِ، وهُوَ عندَ عمرَ بنِ الخطَّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ: أَرِنا ذَهَبَكَ، ثمَّ ائْتِنا، إذا جاءَ خادِمُنا؛ نُعْطيكَ وَرِقَكَ. فقالَ عمرُ بنُ الخَطّابِ: كَلاَّ واللّهِ لَتُعْطِيَنَّهُ وَرِقَهُ أَوْ لَتَرُدَّنَّ إليهِ ذَهَبَهُ؛ فإنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «الوَرِقُ بِالذَّهَبِ رِباً إلاَّ هاءَ وهاءَ، والبُرُّ بِالبُرِّ رِباً إلاَّ هاءَ وهاءَ، والشَّعيرُ بِالشَّعيرِ رِباً إلاَّ هاءَ وهاءَ، والتَّمْرُ بِالتَّمْرِ رِباً إلاَّ هاءَ وهاءَ».

MIJENJANJE I PRODAJA ZLATA ZA SREBRO IZ RUKE U RUKU

948. Prenosi se od Malika b. Evsa b. el-Hadesana da je rekao: Počeo sam govoriti: *Ko želi zamijeniti zlato za srebro?*

[1] Tj. ne slijedi potpuno moj put i uputu, niti respektira moj šerijat.

Talha b. Ubejdullah je bio kod Omera b. el-Hattaba, ﷺ, i rekao: *Pokaži nam svoje zlato pa nam dođi kada dođe naš sluga da ti dadnemo tvoje srebro.*

Omer b. el-Hattab, je rekao: *Ne, tako mi Allaha. Ili ćeš mu dati srebro koje mu pripada ili ćeš mu vratiti njegovo zlato. Zaista je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Zamjena srebra za zlato je kamata, osim ako se uradi ovako i ovako[1]. Zamjena pšenice za pšenicu je kamata, osim ako se istovremeno ne izvrši primopredaja. Zamjena ječma za ječam je kamata, osim ako se istovremeno ne izvrši primopredaja. Zamjena hurmi za hurme je kamata, osim ako se istovremeno ne izvrši primopredaja.***

بابٌ بَيْعُ الذَّهَبِ بالذَّهَبِ والفِضَّةِ بالفِضَّةِ والبُرِّ بالبُرِّ
وسائِرِ ما فيهِ الرِّبا سَواءً بِسَواءٍ يَداً بِيَدٍ

٩٤٩ ـ عنْ عُبادَةَ بنِ الصامِتِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، والفِضَّةُ بِالفِضَّةِ، والبُرُّ بِالبُرِّ، والشَّعيرُ بِالشَّعيرِ، والتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، والمِلْحُ بِالمِلْحِ، مِثْلاً بِمِثْلٍ، سواءً بِسَواءٍ، يَداً بِيَدٍ، فإذا اخْتَلَفَتْ هٰذِهِ الأصْنافُ؛ فَبيعوا كَيفَ شِئْتُم، إذا كانَ يداً بِيَدٍ».

PRODAJA ZLATA ZA ZLATO, SREBRA ZA SREBRO, PŠENICE ZA PŠENICU I OSTALIH KAMATNIH ROBA, POD UVJETOM DA TO BUDE U ISTOM OMJERU I IZ RUKE U RUKU

949. 'Ubade b. Samit, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dozvoljeno je prodavati zlato za zlato, srebro za srebro, pšenicu za pšenicu, ječam za ječam, hurme za hurme, so za so, pod uvjetom da bude u istom omjeru i iz ruke u ruku. A kada se vrši kupoprodaja različitih vrsta, onda vam je dozvoljeno da prodajete kako hoćete, pod uvjetom da bude iz ruke u ruku.***

---

[1] Tj. iz ruke u ruku (op. prev.).

بابُ النَّهْيِ عن بَيْع الذَّهَبِ بِالوَرِقِ نسيئَةً

٩٥٠ ـ عن أَبي المِنْهالِ؛ قالَ: باعَ شريكٌ لي وَرِقاً بِنَسِيئَةٍ إلى المَوْسِمِ أَوْ إلى الحجِّ، فجاءَ إليَّ، فأَخْبَرَني، فقُلْتُ: هٰذا أَمْرٌ لا يَصْلُحُ! قالَ: قدْ بِعْتُهُ في السُّوقِ، فلمْ يُنْكِرْ ذٰلكَ عليَّ أحَدٌ!

فأَتَيْتُ البَراءَ بنَ عازِبٍ، فسَأَلْتُهُ؟ فقالَ: قَدِمَ النبيُّ ﷺ المَدينةَ ونحنُ نَبيعُ هٰذا البَيْعَ، فقالَ: «ما كان يَداً بيَدٍ؛ فلا بَأْسَ بهِ، وما كانَ نَسيئَةً؛ فهُوَ رِباً». وَأْتِ زيدَ ابنَ أرْقَمَ؛ فإنَّه أعْظَمُ تِجارَةً مِنِّي. فأتَيْتُهُ، فسأَلْتُهُ، فقالَ مِثْلَ ذٰلِكَ.

ZABRANJENO JE NA POČEK PRODAVATI ZLATO ZA SREBRO

950. Ebu-l-Minhal je rekao: Šerik mi je prodavao srebrenjake uz odgodu plaćanja do sezone ili do hadždža. Došao je i ponudio mi to. Rekao sam mu da takva trgovina nije dozvoljena. Rekao je: *To sam već javno na pijaci uradio i niko me zbog toga nije osudio.*

Otišao sam kod El-Beraa b. 'Aziba i upitao ga o tome.

Rekao je: *Kada je Vjerovjesnik, ﷺ, došao u Medinu mi smo praktikovali tu vrstu kupoprodaje, pa je rekao:* ***Ono što je iz ruke u ruku je dozvoljeno, a na poček je kamata.*** *Otiđi kod Zejda b. Erkama jer je on veći trgovac od mene.* Otišao sam i upitao ga pa mi je isto rekao.

بابٌ لا تبيعوا الدِّينار بِالدِّينارَيْنِ ولا الدِّرْهَم بِالدِّرْهَمَيْنِ

٩٥١ ـ عن عثمانَ بنِ عفانَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «لا تَبيعوا الدِّينارَ بِالدِّينارَيْنِ، ولا الدِّرْهَمَ بِالدِّرْهَمَيْنِ».

NIJE DOZVOLJENO PRODATI ZLATNIK ZA DVA ZLATNIKA, NITI SREBRENJAK ZA DVA SREBRENJAKA

951. Osman b. Affan, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nemojte prodavati zlatnik za dva zlatnika, niti srebrenjak za dva srebrenjaka.***

بابُ بَيْعِ القِلادَةِ وفيها ذَهَبٌ وخَرَزٌ بِذَهَبٍ

٩٥٢ ـ عنْ فَضَالَةَ بنِ عُبيدٍ الأنصاريِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: أُتِيَ رسولُ اللّهِ ﷺ وهُو بِخَيْبَرَ بِقِلادَةٍ فيها خَرَزٌ وذَهَبٌ، وهِيَ مِنَ المَغانِمِ، تُباعُ، فأَمَرَ رسولُ اللّهِ ﷺ بِالذَّهَبِ الذي في القِلادَةِ، فَنُزِعَ وَحْدَهُ، ثمَّ قالَ لهُم رسولُ اللّهِ ﷺ: **«الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَزْناً بِوَزْنٍ»**.

PRODAVANJE OGRLICE KOJA U SEBI IMA ZLATA I UKRASNIH KAMENČIĆA ZA ZLATO

952. Fedale b. Ubejd el-Ensari, ﷺ, je rekao: *Donesena je Allahovom Poslaniku, ﷺ, dok je bio na Hajberu ogrlica na kojoj je bilo ukrasnih kamenčića i zlata. Bila je od ratnog plijena koji je bio namijenjen za prodaju. Allahov Poslanik, ﷺ, je naredio da se zlato koje je bilo na ogrlici odvoji, a potom im je rekao:* **Zlato za zlato, ista težina za istu.**

بابُ الرِّبا في بُيوعِ النَّقْدِ

٩٥٣ ـ عنْ عطاءَ بنِ أبي رَباحٍ؛ أنَّ أبا سعيدٍ الخدريَّ لَقِيَ ابنَ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهما، فقالَ لهُ: أَرَأَيْتَ قَوْلَكَ في الصَّرْفِ، أَشَيْئاً سَمِعْتَهُ مِن رسولِ اللّهِ ﷺ أَمْ شَيْئاً وَجَدْتَهُ في كِتابِ اللّهِ عزَّ وجَلَّ؟ فقالَ ابنُ عباسٍ: كَلاَّ لا أقولُ، أمّا رسولُ اللّهِ ﷺ؛ فأَنْتُمْ أَعْلَمُ بِهِ، وأَمّا كِتابُ اللّهِ؛ فلا أَعْلَمُهُ، ولٰكِنِّي حدَّثَني أُسامةُ بنُ زَيْدٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: **«ألا إِنَّما الرِّبا في النَّسيئَةِ»**.

KAMATA U KUPOPRODAJI NOVCA

953. 'Ata b. ebi Rebah prenosi da je Ebu Se'id el-Hudri sreo Ibn Abbasa, ﷺ, i upitao ga: *Šta veliš za svoj stav o mijenjanju novca, da li si ga čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ, ili si ga našao u Allahovoj knjizi?*

Ibn Abbas je rekao: *Ne, ne mogu ti odgovoriti. Što se tiče Allahovog Poslanika, ﷺ, vi ste znaniji o tome. Što se tiče Allahove knjige, ne poznajem to mišljenje u njoj. Međutim, pričao mi je Usame b. Zejd, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* **Uistinu je kamata mijenjanje novca na poček.**

٩٥٤ ـ عَنْ أَبي نَضْرَةَ؛ قالَ: سَأَلْتُ ابنَ عمرَ وابنَ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُم عنِ الصَّرْفِ؟ فلمْ يَرَيا بِهِ بَأساً، فإنِّي لَقاعِدٌ عندَ أبي سعيدٍ الخُدريِّ، فسَأَلْتُهُ عنِ الصَّرْفِ؟ فقالَ: ما زادَ؛ فهو رِباً. فأَنْكَرْتُ ذٰلكَ لِقَوْلِهِما، فقالَ: لا أُحدِّثُكَ إلاّ ما سَمِعْتُ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ، جاءَهُ صاحِبُ نَخْلِهِ بِصاعٍ مِن تَمْرٍ طَيِّبٍ، وكانَ تَمْرُ النبيِّ ﷺ هٰذا اللَّوْنَ، فقالَ لهُ النبيُّ ﷺ: **«أنَّى لكَ هٰذا؟!»**. قالَ: انْطَلَقْتُ بِصاعَيْنِ، فاشْتَرَيْتُ بِهِ هٰذا الصَّاعَ، فإنَّ سِعْرَ هٰذا في السُّوقِ كَذا وسِعْرَ هٰذا كَذا. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«وَيْلَكَ! أَرْبَيْتَ. إذا أَرَدْتَ ذٰلكَ؛ فَبِعْ تَمْرَكَ بِسِلْعَةٍ، ثُمَّ اشْتَرِ بِسِلْعَتِكَ أَيَّ تَمْرٍ شِئْتَ»**. قالَ أَبو سعيدٍ: فالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ أَحَقُّ أَنْ يَكونَ رِباً أَمِ الفِضَّةُ بِالفِضَّةِ؟ قالَ: فَأَتَيْتُ ابنَ عُمَرَ بَعْدُ، فنهاني، ولَمْ آتِ ابنَ عباسٍ. قالَ: فحَدَّثَني أَبو الصَّهْباءِ أَنَّ سَأَلَ ابنَ عبَّاسٍ عنهُ بِمَكَّةَ، فكَرِهَهُ.

954. Ebu Nadre je rekao: Pitao sam Ibn Omera i Ibn Abbasa, ﷺ, o mijenjanju novca pa u tome nisu vidjeli ništa lošeg.

Sjedio sam kod Ebu Se'ida el-Hudrija pa sam ga upitao o mijenjanju novca. Rekao je: *Što bude viška, u tome je kamata. Nisam se u tome složio s njim zbog Ibn Omerovog i Ibn Abbasovog stava.*

Rekao je: *Reći ću ti samo ono što sam čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ. Jednom mu je došao njegov vrtlar sa sa'om dobrih hurmi. Vjerovjesnikove, ﷺ, hurme su bile lošeg kvaliteta. Vjerovjesnik, ﷺ, ga je upitao:* ***Odakle ti ovo?***

Rekao je: *Odnio sam dva sa'a naših hurmi a kupio jedan sa'a ovih, jer je na pijaci cijena ovih ovoliko, a cijena ovih ovoliko.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Šta ti je? Zar si kupovao i prodavao sa kamatom?! Ako želiš tako nešto, onda prodaj svoje hurme za neku robu a potom za tu cijenu kupi hurme kakve želiš.**

Ebu Se'id je rekao: *Pa da li je preče da bude kamata u prodaji hurmi za hurme ili u srebru za srebro?* Nakon toga sam otišao kod Ibn Omera pa mi je to zabranio. Nisam išao do Ibn Abbasa. Međutim, pričao mi je Ebu es-Sahba da je on u Mekki pitao o tome Ibn Abbasa i da je Ibn Abbas to smatrao zabranjenim.

باب لَعْنِ آكِلِ الرِّبا ومُوكِلِه

٩٥٥ - عن جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: لَعَنَ رسولُ اللّهِ ﷺ آكِلَ الرِّبا ومُوكِلَهُ وكاتِبَهُ وشاهِدَيْهِ، وقالَ: «هُمْ سَواءٌ».

PROKLET JE ONAJ KOJI SE HRANI KAMATOM I DAJE KAMATU

955. Džabir, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je prokleo onog ko uzima, koji daje kamatu, onog koji je registruje i one koji su njeni svjedoci.*

Rekao je: ***Svi oni su isti.***

باب أَخْذِ الحلالِ البَيِّنِ وتَرْكِ الشُّبُهاتِ

٩٥٦ - عنِ النُّعمانِ بنِ بَشيرٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: (وأَهْوى النُّعمانُ بِإِصْبَعَيْهِ إلى أُذُنَيْهِ): «إنَّ الحَلالَ بَيِّنٌ، وإنَّ الحرامَ بَيِّنٌ، وبينَهما مُشْتَبِهاتٌ، لا يَعْلَمُهُنَّ كثيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنِ اتَّقى الشُّبُهاتِ؛ اسْتَبْرَأَ لِدينِهِ وعِرْضِهِ، ومَنْ وَقَعَ في الشُّبُهاتِ؛ وقَعَ في الحرامِ؛ كالرَّاعي يَرْعى حَوْلَ الحِمى، يُوشِكُ أنْ يَرْتَعَ فيهِ، ألا وإنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، ألا وإنَّ حِمَى اللّهِ مَحارِمُهُ، ألا وإنَّ في الجَسَدِ مُضْغَةً إذا صَلَحَتْ؛ صَلَحَ الجَسَدُ كُلُّهُ، وإذا فَسَدَتْ؛ فَسَدَ الجَسَدُ كُلُّهُ، ألا وهِيَ القَلْبُ».

UZIMANJE JASNO DOZVOLJENOG I KLONJENJE SUMNJIVIH STVARI

956. Nu'man b. Bešir, ﵁, je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, pokazujući sa dva prsta na svoje uši[1], *da je rekao:* ***Halal i haram su uistinu jasni. Među njima ima nejasnih stvari koje ne poznaju mnogi***

[1] Pokazao je na uši, ukazujući da je to jasno čuo, iz čega se jasno vidi da je on slušao Allahovog Poslanika, ﷺ. Nevevi je rekao: *To je ono što je ispravno, što je stav učenjaka Iraka i većine uleme. Ibn M'ain je rekao: Učenjaci Medine smatraju da Nu'man nije slušao Poslanika,* ﷺ, *što je slabo ili neistinito, a Allah najbolje zna.*

ljudi. Ko se bude čuvao tih sumnjivih stvari sačuvaće svoju vjeru i čast, a ko uđe u to ući će u haram kao i pastir koji čuva stoku oko zabranjenih vladarevih pašnjaka u koje je skoro već bio upustio svoju stoku.

Zaista svaki vladar ima svoje zabranjene pašnjake, a takvi Allahovi pašnjaci su - Njegove zabrane.

Uistinu, u tijelu ima jedan komad mesa koji, ako bude dobar, cijelo tijelo biva dobro, a ako se pokvari, cijelo tijelo biva pokvareno. To je srce.

بابٌ مَنِ اسْتَلَفَ شيئاً، فقضى خيراً منه
وخيرُكُم أحسنُكُم قضاءً

٩٥٧ - عن أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ لِرَجُلٍ على رسولِ اللّهِ ﷺ حَقٌّ، فأغْلَظَ لهُ، فهَمَّ بِهِ أصْحابُ النَّبيِّ ﷺ، فقالَ النبيُّ ﷺ: «إنَّ لِصاحِبِ الحَقِّ مَقالاً». فقالَ لَهُم: اشْتَروا لهُ سِنّاً؛ فأعْطوهُ إيّاهُ». فقالوا: إنّا لا نَجِدُ إلاّ سِنّاً هُوَ خَيْرٌ مِن سِنِّهِ. قالَ: «فاشْتَروهُ لهُ فأعْطوهُ إيّاهُ؛ فإنَّ مِن خَيرِكُم أوْ: خَيرَكُم؛ أحْسَنَكُم قَضاءً».

KO POZAJMI NEŠTO PA VRATI BOLJE NEGO ŠTO JE POZAJMIO; NAJBOLJI OD VAS SU ONI KOJI NA NAJLJEPŠI NAČIN VRAĆAJU DUGOVE

957. Ebu Hurejre, ﷺ, je rekao: *Nekom čovjeku je Allahov Poslanik, ﷺ, bio nešto dužan. Došao je i grubo se ponio prema njemu. Vjerovjesnikovi, ﷺ, drugovi su htjeli da ga spriječe u tome.*

Tada je *Vjerovjesnik*, ﷺ, rekao: ***Zaista vlasnik nekog prava ima pravo da svoje pravo traži.*** *Zatim im reče:* ***Kupite mu devu staru toliko i toliko pa mu je dajte.***

Rekli su: *Mi imamo samo deve u dobi boljoj od dobi njegove deve.*

Rekao je: ***Kupite takvu devu i predajte mu je. Zaista, od najboljih, ili najbolji od vas je onaj koji na najljepši način vraća dugove.***

باب النَّهْيِ عن الحَلْفِ في البَيْع

٩٥٨ ـ عَنْ أَبي قَتَادَةَ الأَنْصاريِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّهُ سَمِعَ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ: «إيَّاكُمْ وكَثْرَةَ الحَلِفِ في البَيْعِ؛ فإِنَّهُ يُنَفِّقُ ثُمَّ يَمْحَقُ».

ZABRANJENO JE ZAKLINJATI SE PRILIKOM PRODAJE

958. Prenosi Ebu Katade el-Ensari, ﵁, da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Pazite, i nemojte se mnogo zaklinjati prilikom prodaje, jer time se brzo rasproda roba, ali uništi berićet zarade.***

٩٥٩ ـ عَنْ أَبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «ثلاثَةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ ولا يَنْظُرُ إِلَيهِم ولا يُزَكِّيهِم ولَهُمْ عذابٌ أَليمٌ: رَجُلٌ على فَضْلِ ماءٍ بِالفَلاةِ يَمْنَعُهُ مِن ابنِ السَّبيلِ. ورجُلٌ بايَعَ رَجُلاً بِسِلْعَةٍ بَعْدَ العَصْرِ، فحَلَفَ لهُ باللهِ لأَخَذَها بِكَذَا وكَذا، فصَدَّقَهُ، وهُوَ على غيرِ ذٰلِكَ. ورَجُلٌ بايَعَ إِماماً، لا يُبايِعُهُ إلاَّ لِدُنْيا، فإِنْ أَعطاهُ مِنها؛ وَفَى، وإِنْ لَمْ يُعْطِهِ مِنها؛ لَمْ يَفِ».

959. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Sa trojicom ljudi Allah na Sudnjem danu neće govoriti, niti će ih pogledati, niti će ih očistiti od grijeha i oni će imati bolnu patnju. To su:***

Čovjek koji ima viška vode a zabranjuje je putniku na mjestu gdje vode nema.

Čovjek koji je nekom poslije ikindije prodavao neku robu lažno mu se zaklinjući Allahom da ju je kupio po toj i toj cijeni, pa mu kupac povjeruje.

I čovjek koji je dao vladaru prisegu samo radi dunjalučkih interesa, pa ako mu šta vladar dadne, on će ispuniti preuzete obaveze, a ako ne dâ, on ih neće ispuniti.

بابُ بَيْعِ البعيرِ واسْتِثْناءِ حُمْلانِهِ

٩٦٠ ـ عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: غَزَوْتُ معَ رسولِ اللّهِ ﷺ، فَتَلاحَقَ بي، وتَحْتي ناضِحٌ لي قدْ أَعْيا ولا يَكادُ يَسيرُ. قالَ: فقالَ لي: «ما لِبَعيرِكَ؟». قالَ: قُلْتُ: عَليلٌ. قالَ: فتَخلَّفَ رسولُ اللّهِ ﷺ فزَجَرَهُ، ودَعا لهُ؛ فمَا زالَ بينَ يَدَيِ الإبلِ قُدَّامَها يَسيرُ. قالَ: فقالَ لي: «كَيفَ تَرى بَعيرَكَ؟». قالَ: قلتُ: بِخَيْرٍ؛ قدْ أصابَتْهُ بَرَكَتُكَ. قالَ: «أَفَتَبيعُنيهِ؟». فاسْتَحْيَيْتُ، ولمْ يَكُنْ لَنا نَاضِحٌ غَيْرُهُ. قالَ: فقلتُ: نعمْ، فبِعْتُهُ إيَّاهُ على أنَّ لي فَقارَ ظَهْرِهِ حتَّى أَبْلُغَ المَدينَةَ.

قالَ: فقلتُ لهُ: يا رسولَ اللهِ! إنِّي عَروسٌ، فاسْتَأْذَنْتُهُ، فأَذِنَ لي، فَتَقَدَّمْتُ النَّاسَ إلى المَدينَةِ حتَّى انْتَهَيْتُ، فلَقِيَني خالي، فسألَني عنِ البَعيرِ؟ فأَخْبَرْتُهُ بِما صَنَعْتُ فيهِ، فَلامَني فيهِ.

قالَ: وقدْ كانَ رسولُ اللّهِ ﷺ قالَ لي حينَ اسْتَأْذَنْتُهُ: «ما تزَوَّجتَ؛ أبِكراً أمْ ثَيِّباً؟». فقلتُ لهُ: تَزَوَّجتُ ثَيِّباً. قالَ: «أفلا تزَوَّجتَ بِكراً تُلاعِبُكَ وتُلاعِبُها». فقلتُ لهُ: يا رسولَ اللهِ! تُوُفِّيَ والِدي أَوِ اسْتُشْهِدَ ولي أخواتٌ صِغارٌ، فكَرِهْتُ أنْ أتزَوَّجَ إلَيْهِنَّ مِثْلَهُنَّ؛ فَلا تُؤَدِّبُهُنَّ، ولا تقومُ علَيْهِنَّ، فتَزَوَّجْتُ ثَيِّباً لِتَقومَ علَيْهِنَّ وتُؤَدِّبَهُنَّ.

قالَ: فلَمَّا قَدِمَ رسولُ اللّهِ ﷺ المدينَةَ؛ غَدَوْتُ إليهِ بالبَعيرِ، فأَعْطاني ثَمَنَهُ، ورَدَّهُ علَيَّ.

PRODAJA DEVE POD UVJETOM DA JE ONAJ KO JU JE PRODAO JAŠE ODREĐENI DIO PUTA

960. Džabir b. Abdullah, ﵁, je rekao: Bio sam skupa sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u jednoj borbi. On me je sustigao. Ja sam jahao na svojoj devi koju sam koristio za nošenje vode i zaljevanje. Bila je umorna i teško je išla.

Upitao me: ***Šta je tvojoj devi?***

Rekao sam: *Bolesna je!*, pa je Allahov Poslanik, ﷺ, izostao iza nje, potjerao je i uputio dovu za nju. Odjedanput je pretekla sve deve i stala na čelo karavane.

Poslanik, ﷺ, me upitao: ***Kako ti sada izgleda tvoja deva?***

Rekao sam: *Dobro! Zapahnuo ju je tvoj berićet!*

Upitao je: ***Hoćeš li mi je prodati?***

Zastidio sam se, jer mi nismo imali druge deve za nošenje vode za navodnjavanje.

Rekao sam: *Hoću!* Prodao sam mu je pod uvjetom da me donese do Medine.

Rekao sam mu: *Allahov Poslaniče, ja sam mladoženja pa mi dozvoli da požurim*, pa mi je dozvolio.

Došao sam u Medinu prije ostalih ljudi. Kada sam stigao sreo me je dajdža i upitao o devi. Obavijestio sam ga o onome što sam uradio. Ukorio me zbog toga.

Kada sam tražio dozvolu od Allahovog Poslanika, ﷺ, upitao me: ***Kako si se oženio: djevicom ili raspuštenicom?***

Rekao sam: *Oženio sam se raspuštenicom.*

Rekao je: ***Zašto se nisi oženio djevicom, da te zabavlja i da ti nju zabavljaš?***

Rekao sam mu: *Allahov Poslaniče, otac mi je umro ili poginuo kao šehid. Ostale su mi male sestre. Zato nisam volio da se oženim onom koja je kao i one. Koja ih neće moći odgajati niti se brinuti o njima. Zato sam se oženio raspuštenicom da se brine o njima i odgaja ih.*

Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, došao u Medinu ujutro sam mu odveo devu. Dao mi je pare za nju a devu mi je vratio.

بابٌ في الوَضْعِ مِن الدَّيْن

٩٦١ - عن كعبِ بنِ مالكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّه تَقاضى ابن أَبي حَدْرَدٍ دَيْناً كانَ لهُ عليهِ في عَهْدِ رسولِ اللّهِ ﷺ في المَسْجِدِ، فارْتَفَعَتْ أَصْواتُهُما، حتَّى سَمِعَها رسولُ اللّهِ ﷺ وهُو في بَيْتِهِ، فخَرَجَ إِلَيْهِما رسولُ اللّهِ ﷺ، حتَّى كَشَفَ سِجْفَ حُجرَتِهِ، ونادى كَعْبَ بنَ مالِكٍ، فقالَ: «يا كَعْبُ!». فقالَ: لَبَّيْكَ يا رسولَ اللّهِ! فأَشارَ إِليهِ بِيَدِهِ: أَنْ ضَعِ الشَّطْرَ مِن دَيْنِكَ. قال كَعْبٌ: قدْ فَعَلْتُ يا رسولَ اللّهِ! قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «قُمْ فاقْضِهِ».

O SMANJIVANJU DUGA

961. K'ab b. Malik, ﷺ, prenosi da je u Poslanikovoj, ﷺ, džamiji za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, tražio od Ibn ebu Hadreda da mu vrati dug koji mu je bio dužan. Raspravljajući o tome podigli su glasove toliko da ih je Allahov Poslanik, ﷺ, čuo u svojoj kući.

Izišao je među njih tako brzo da je čak otkrio zavjesu svoje sobe. Pozvao je K'aba b. Malika i rekao mu: ***K'abe!***

Rekao je: *Odazivam ti se Allahov Poslaniče*. Pokazao je rukom da mu oprosti pola duga.

K'ab je rekao: *Već sam to učinio Allahov Poslaniče.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je, potom, rekao: ***Ustani i uzmi svoj dug.***[1]

[1] Preostalu polovinu (op. prev.).

باب في مَطْلُ الغَنِيِّ ظُلْمٌ ، والحَوالَةِ

٩٦٢ - عن أبي هُريرة رضي اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: «مَطْلُ الغَنِيِّ ظُلْمٌ، وإذا أُتبعَ أحَدُكُمْ على مَليءٍ؛ فَلْيَتْبَعْ».

O NASILJU KOJE ČINI IMUĆNI ODUGOVLAČEĆI DA VRATI DUG I O PRENOSU DUGA

962. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Odugovlačeći u vraćanja duga imućan čini nasilje prema vlasniku duga.*

Kada neko svoj dug prenese na imućnog, neka vlasnik duga prihvati taj prenos.

باب في إنْظارِ المُعْسِرِ والتَّجاوُزِ

٩٦٣ - عن حذيفةَ رضيَ اللّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ: «أنَّ رَجُلاً ماتَ، فدَخلَ الجنَّةَ، فقيلَ لهُ: ما كُنتَ تَعمَلُ؟ (قال: فإمّا ذَكَرَ، وإمّا ذُكِّرَ) فقالَ: إنِّي كُنتُ أُبايعُ النّاسَ، فكُنتُ أُنظِرُ المُعسِرَ وأتجوَّزُ في السِّكَّةِ (أوْ: في النَّقْدِ)، فغُفِرَ لهُ». فقالَ أبو مسعودٍ: وأنا سَمِعْتُهُ مِن رسولِ اللّهِ ﷺ.

O ČEKANJU DUŽNIKA KOJI JE U NEVOLJI I OPROSTU DUGA

963. Huzejfe, ﷺ, prenosi od *Vjerovjesnika*, ﷺ, da je neki čovjek umro i ušao u Džennet. Rečeno mu je: *Šta si radio?* (Ili je spomenuo ili je spomenuto), pa je rekao: *Ja bih pozajmljivao ljudima novac pa bih odgađao s vraćanjem onome ko bi bio u nevolji i opraštao bih onome ko ga ne bi mogao vratiti u cijelosti (ili u zlatnicima ili srebrenjacima), i zbog toga mu je oprošteno.*

Ebu Mesud je rekao: *Ja sam to čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ.

٩٦٤ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ أبي قَتادَةَ؛ أنَّ أبا قَتادَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ طَلَبَ غريماً لهُ، فتَوارى عنهُ، ثمَّ وَجدَهُ، فقالَ: إنِّي مُعْسِرٌ. فقالَ: آللّهِ؟ قالَ: اللّهِ. قالَ: فإنِّي سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ: «مَنْ سَرَّهُ أنْ يُنْجِيَهُ اللّهُ مِنْ كُرَبِ يَوْمِ القِيامَةِ؛ فَلْيُنَفِّسْ عنْ مُعْسِرٍ، أوْ يَضَعْ عَنْهُ».

964. Prenosi se od Abdullaha b. ebi Katade da je Ebu Katade, ؓ, tražio svog dužnika koji se skrivao od njega. Kada ga je našao, dužnik mu je rekao: *Ja sam u teškom stanju i ne mogu ti vratiti dug.*

Ebu Katade je upitao: *Tako ti Allaha?* Rekao je: *Tako mi Allaha!*

Ebu Katade je rekao: *Čuo sam, uistinu, Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je rekao:* ***Koga raduje da ga Allah spasi teškoća Sudnjeg dana neka olakša svom dužniku u nevolji, ili neka mu oprosti.***

باب مَن أدْرَكَ مالَهُ بِعَيْنِهِ عندَ مُفْلِسٍ

٩٦٥ ـ عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «إذا أفْلَسَ الرَّجُلُ، فَوَجَدَ الرَّجُلُ عِنْدَهُ سِلْعَتَهُ بِعَيْنِها؛ فَهُوَ أحَقُّ بِها».

O ONOME KO NAĐE SVOJ IMETAK KOD ONOG KOJI JE BANKROTIRAO

965. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada neki čovjek bankrotira pa neko bude siguran da je našao kod njega svoju robu, on ima najveće pravo na nju.***

بابُ البَيْعِ والرَّهْنُ

٩٦٦ - عَنْ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ اشترى من يَهودِيّ طَعاماً إلى أجَلٍ، ورَهَنَهُ دِرْعاً لهُ من حَديدٍ.

KUPOPRODAJA I ZALOG

966. Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, kupio od nekog Židova živežne namirnice uz odgodu plaćanja. Dao mu je svoj željezni štit kao zalog.

بابُ السَّلَفِ في الثِّمارِ

٩٦٧ - عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قَدِمَ النبيُّ ﷺ المَدينَةَ وهُم يُسْلِفونَ في الثِّمارِ السَّنَةَ والسَّنَتَيْنِ، فقالَ: **«مَنْ أسْلَفَ في تَمرٍ؛ فَلْيُسْلِفْ في كَيْلٍ مَعْلومٍ، ووَزْنٍ مَعْلومٍ، إلى أجَلٍ مَعْلومٍ».**

PLAĆANJE PLODOVA UNAPRIJED

967. Ibn Abbas, ﵄, rekao je: *Kada je Vjerovjesnik, ﷺ, došao u Medinu, Medinelije su plaćale plodove za godinu i dvije unaprijed.*

Poslanik, ﷺ, rekao je: ***Ko plati hurme unaprijed neka plati poznatu količinu i težinu, i do određenog roka.***[1]

[1] Ova se mesela u fikhu naziva: *selef* ili *selem*, a to je prodaja nečega tačno određenog uz odgodu predaje s preuzimanjem protuvrijednosti unaprijed, neki uslovi za ovu vrstu kupoprodaje spomenuti su u ovom hadisu (op. prev).

بابٌ في الشُّفعَةِ

٩٦٨ ـ عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قَضى رسولُ اللّهِ ﷺ بِالشُّفعَةِ في كُلِّ شَرِكَةٍ لم تُقسَمْ؛ رَبْعَةٍ أو حائِطٍ، لا يَحِلُّ لهُ أنْ يَبيعَ حتَّى يُؤْذِنَ شَريكَهُ، فإنْ شاءَ؛ أَخَذَ، وإنْ شاءَ؛ تَرَكَ، فإذا باعَ ولمْ يُؤْذِنْهُ؛ فهوَ أَحَقُّ بِه.

O ŠUF'I

968. Džabir, ﷺ, rekao je: *Allahov Poslanik, ﷺ, je presudio u pitanju **šuf'e**[1], za svako nepodijeljeno zajedničko vlasništvo, kuću i zemljište ili voćnjak. Nijednom suvlasniku nije dozvoljeno da proda svoj dio sve dok to ne ponudi svom partneru. Partner ima pravo da to kupi ili ostavi.*

Međutim, ako bi prodao svoj dio ne konsultirajući suvlasnika, onda će njegov partner imati najveće pravo da to kupi.

بابُ غَرْزِ الخَشَبِ في جِدارِ الجارِ

٩٦٩ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «لا يَمْنَعْ أَحَدُكُمْ جارَهُ أنْ يَغرِزَ خَشَبَةً في جِدارِهِ».

قالَ: ثمَّ يَقولُ أبو هُريرةَ: ما لي أراكُمْ عَنْها مُعْرِضينَ؟ واللّهِ؛ لأَرْمِيَنَّ بِها بينَ أَكْتافِكُمْ.

ZABIJANJE DRVETA U KOMŠIJIN ZID

969. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne zabranjuje svom komšiji da zabije drvo u vaš zid.***

[1] Ibn Hadždžer je rekao: *Šuf'a* je prelazak dijela suvlasništva u zajedničkom vlasništvu u posjed drugog suvlanika; što je prodato nekom trećem, s tim da suvlasnik plati istu vrijednost (op. prev.)

Potom je Ebu Hurejre začuđeno upitao: *Šta mi je pa vidim da to zanemarujete?! Tako mi Allaha, ako to ne dozvolite, ja ću je zabiti među vaše plećke.*[1]

بابٌ مَن ظَلَمَ مِنَ الأرْضِ شِبْراً طُوّقَ مِن سَبْعِ أرَضينَ

٩٧٠ ـ عَنْ عروةَ بنِ الزُّبيرِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ أَرْوى بنتَ أُوَيْسٍ ادَّعَتْ على سعيدِ بنِ زيدٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّه أخَذَ شَيْئاً مِن أرْضِها، فخاصَمَتْهُ إلى مروانَ بنِ الحَكَمِ، فقالَ سعيدٌ: أنا كُنْتُ آخُذُ مِن أرْضِها شَيْئاً بعدَ الذي سَمِعْتُ مِن رسولِ اللّهِ ﷺ؟! قالَ: وما سَمِعْتَ مِن رسولِ اللّهِ ﷺ؟ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «مَن أخَذَ شِبْراً مِنَ الأرْضِ ظُلْماً؛ طُوِّقَهُ إلى سَبْعِ أرَضينَ». فقالَ لهُ مَرْوانُ: لا أسْألُكَ بَيِّنَةً بعدَ هٰذا. فقالَ: اللّهُمَّ إنْ كانتْ كاذِبَةً؛ فَعَمِّ بَصَرَها، واقْتُلْها في أرْضِها قالَ: فما ماتَتْ حتّى ذَهَبَ بَصَرُها. ثمَّ بَيْنا هِيَ تَمْشي في أرْضِها؛ إذ وَقَعَتْ في حُفْرَةٍ، فماتَتْ.

KO UZURPIRA PEDALJ TUĐE ZEMLJE NATOVARIĆE MU SE SVE TO DO SEDME ZEMLJE

970. 'Urve b. ez-Zubejr, ﷺ, prenosi da je Erva, Uvejsova kćerka, optužila Se'id b. Zejda, ﷺ, da je uzurpirao nešto njene zemlje. Tužila ga je Mervanu b. el-Hakemu.

Se'id je rekao: *Kako da ja prisvojim nešto od njene zemlje nakon što sam čuo o tome Allahovog Poslanika, ﷺ?!*

Mervan je upitao: *Šta si o tome čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ?* Odgovorio je: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Ko uzme bespravno pedalj tuđe zemlje, to će mu se na Sudnjem danu natovariti sve do sedme zemlje.***

[1] Tj. ako ne prihvatite ovaj propis i ne budete radili po njemu, zadovoljni njime, ja ću drvo staviti na vaše vratove. Time je želio da ih upozori na značaj tog čina (davanja saglasnosti komšiji da zabije drvo u zid svog komšije).

Mervan mu je, tada, rekao: *Poslije ovoga od tebe neću tražiti drugi dokaz.*

Se'id je rekao: *Allahu moj, ako je lažljivica, učini je slijepom i ubij je na njenoj zemlji.*

Rekao je: Nije umrla sve dok nije oslijepila. Naime, kasnije jednom dok je išla po svojoj zemlji, pala je u rupu i umrla.

بابٌ إذا اختلف في الطَّريقِ جُعِلَ عَرْضُهُ سَبْعَةَ أَذْرُعٍ

٩٧١ - عنْ أَبي هُريرة رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «إذا اختَلَفْتُم في الطَّريقِ؛ جُعِلَ عَرْضُهُ سَبْعَةَ أَذْرُعٍ».

KADA NASTANE SPOR O NEKOM PUTU, TADA ĆE SE ODREDITI DA NJEGOVA ŠIRINA BUDE SEDAM LAKTOVA

971. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je *Vjerovjesnik*, ﷺ, rekao: ***Kada se ne mognu složiti o nekom putu, tada će se odrediti da širina puta bude sedam laktova.***

كِتابُ المُزارَعَةِ

POGLAVLJE O MUZARE'I - NAPOLIČARSTVU

باب النَّهْيِ عن كِراءِ الأرْض

٩٧٢ - عن جابرِ بنِ عبدِاللهِ رضيَ اللهُ عنهُما؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قال: «مَنْ كانتْ لهُ أرْضٌ، فَلْيَزْرَعْها أوْ لِيُزْرِعْها أخاهُ، ولا يُكْرِها».

ZABRANJENO JE IZNAJMLJIVATI ZEMLJU

972. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je *Vjerovjesnik*, ﷺ, rekao: ***Ko bude imao zemlju neka je obrađuje ili neka je dadne svom bratu na korištenje, i neka je ne daje pod zakup.***[1]

بابُ كِراءُ الأرْض

٩٧٣ - عنْ رافعِ بنِ خَديجٍ رضيَ اللهُ عنهُ؛ قالَ: كُنَّا نُحاقِلُ الأرْضَ على عَهْدِ رسولِ اللهِ ﷺ، فنُكْريها بالثُّلُثِ والرُّبُعِ والطَّعامِ المُسَمَّى، فجاءَنا ذاتَ يَوْمٍ رَجُلٌ مِن عُمومَتي، فقالَ: نَهانا رسولُ اللهِ ﷺ عنْ أمْرٍ كانَ لنا نافعاً، وطَواعِيَةُ اللهِ ورسولِهِ ﷺ أنْفَعُ لنا، نَهانا أنْ نُحاقِلَ بالأرْضِ فنُكْرِيَها على الثُّلُثِ والرُّبُعِ والطَّعامِ المُسَمَّى، وأمَرَ رَبَّ الأرْضِ أنْ يَزْرَعَها أوْ يُزْرِعَها، وكَرِهَ كِراءَها وما سِوى ذٰلكَ.

IZNAJMLJIVANJE ZEMLJE

973. Rafi' b. Hadidž, ﵁, je rekao: Za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, davali smo zemlju pod zakup. Iznajmljivali bismo je za trećinu ili četvrtinu usjeva ili za određenu količinu hrane.

Jednoga dana jedan od mojih amidža je došao i rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, nam je zabranio nešto što nam je bilo od koristi, ali nam je*

[1] Ovdje se ne misli na strogu zabranu nego na mekruh, čime se podstiče na blagost i potpomaganje među muslimanima, kako je pojasnio Ibn Abbas, ﵁, kada je rekao: *Ovo se ne odnosi na strogu zabranu muzare'e - napoličarstva za polovinu prihoda.* Želio je da jedni drugima daju zemlju na korištenje i tako se međusobno potpomažu (op. prev.).

pokornost Allahu i Njegovom Poslaniku korisnija. Zabranio nam je da dajemo zemlju pod zakup i da je iznajmljujemo za trećinu i četvrtinu prinosa s nje, ili za određenu količinu hrane.

Naredio je zemljovlasniku da je sije ili da je dâ drugom na obrađivanje, a zabranio je njeno iznajmljivanje i slično tome.

بابٌ كِراءِ الأرْضِ بِالذَّهَبِ والوَرِقِ

٩٧٤ - عَنْ حنظلةَ بنِ قيس الأنصاريّ؛ قالَ: سَألْتُ رافعَ بنَ خَدِيجٍ رضيَ اللّهُ عنهُ عنْ كِراءِ الأرْضِ بِالذَّهَبِ والوَرِقِ؟ فقالَ: لا بَأْسَ بِهِ، إنَّما كانَ النَّاسُ يُؤاجِرونَ على عَهْدِ رسولِ اللّهِ ﷺ على الماذياناتِ، وأقْبالِ الجَداوِلِ، وأشْياءَ مِن الزَّرْعِ، فيَهْلِكُ هٰذا ويَسْلَمُ هٰذا، ويَسْلَمُ هٰذا ويَهْلِكُ هٰذا، فلمْ يَكُنْ للناسِ كِراءٌ إلاّ هٰذا؛ فلِذٰلكَ زَجَرَ عنهُ، فأمّا شَيْءٌ مَعْلومٌ مَضمونٌ؛ فلا بَأْسَ بِهِ.

IZNAJMLJIVANJE ZEMLJE ZA ZLATO I SREBRO

974. Hanzale b. Kajs el-Ensari je rekao: Pitao sam Rafi'a b. Hadidža, ﷺ, o iznajmljivanju zemlje za zlato i srebro pa je rekao: *Nema ništa loše u tome. Ljudi su iznajmljivali zemlju za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, tako što bi onaj ko bi uzimao zemlju pod zakup, uzimao bi vodene jarkove i uzvišenja oko potoka i neke obradive površine.*[1]

Tako bi se dešavalo da određeni plodovi propadnu a drugi se održe ili obratno. U to vrijeme ljudi su poznavali samo ovaj vid iznajmljivanja. Zbog toga je takav način iznajmljivanja zemlje zabranjen. Međutim, što se tiče iznajmljivanja zemlje za nešto što je poznato i sigurno, u tome nema ništa loše.[2]

[1] Davao bi sjeme pod uvjetom da prihod sa zemlje koja je uz velike i male rijeke i drugi, sa drugih plodnih dijelova, pripadne zemljovlasniku a sa ostalih dijelova zemljoiznajmljivaču. Zabranio im je to zbog vida prevare.

[2] Ovaj govor upućuje da je efektivni uzrok zabrane obmana i neizvjesnost. Prema tome, nužno je i druge hadise koji po svom bukvalnom značenju upućuju na generalnu zabranu iznajmljivanja

باب المُؤاجَرَة

٩٧٥ - عَنْ عبدِاللّهِ بنِ السَّائِبِ؛ قالَ: دَخَلْنا على عبدِاللّهِ بن مَعْقِلٍ، فسَألْناهُ عنِ المُزارَعَةِ؟ فقالَ: زَعَمَ ثابِتٌ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عن المُزارَعَةِ، وأَمَرَ بِالمُؤاجَرَةِ، وقالَ: «لا بَأْسَ بِها».

MUADŽERA

975. Abdullah b. es-Saib rekao je: *Ušli smo kod Abdullaha b. M'akila i upitali ga o* ***muzare'i.***[1]

Rekao je: *Sabit tvrdi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio muzareu a naredio* ***muadžeru.***[2]

I rekao je: *U tome nema nikakve zapreke.*

---

zemlje – *muzare'u* shvatiti u ovom smislu, polazeći od poznatog pravila da se opće forme i propisi moraju podvesti pod ograničene.

Mišljenje koje zastupaju neki savremeni istraživači da je iznajmljivanje zemlje općenito zabranjeno, upravo je zanemarivanje ovog fiktivnog uzroka zabrane na koji jasno ukazuje spomenuti tekst, kao i zanemarivanje drugih hadisa koji jasno upućuju da je to dozvoljeno; kao što je hadis koji će doći pod brojem 977, koji se odnosi na iznajmljivanje hajberske zemlje. Zato, to imaj na umu!

[1] *Muzare'a – napoličarstvo* je davanje zemlje na obradu za polovinu prihoda s nje i slično, u skladu s dogovorom, i to je dozvoljeno. Nedozvoljen vid *muzare'e-napoličarstva* je da se kaže: *Sa ovog dijela zemlje prihodi idu vlasniku a sa ovog da pripadnu obrađivaču,* ili da se unaprijed odredi koliki će prihodi ići vlasniku. U ovim slučajevima *muzare'a* - napoličarstvo bit će zabranjena zbog prevare i mogućnosti spora između vlasnika i obrađivača zemlje (op. prev.).

[2] *Muadžera* je davanje zemlje pod zakup (op. prev.).

بابٌ في مَنْحِ الأَرْضِ

٩٧٦ - عنْ طاوسٍ؛ أَنَّهُ كانَ يُخابِرُ. قالَ عمرٌو: فقلتُ له: يا أبا عبدِالرحمٰنِ! لوْ تَرَكْتَ هٰذهِ المُخابَرَةَ؛ فإنَّهُم يَزْعُمونَ أَنَّ النبيَّ ﷺ نَهى عنِ المُخابَرَةِ. فقالَ: أَيْ عمرُو! أَخْبَرَني أَعْلَمُهُم بِذٰلِكَ (يَعْني: ابنَ عباسٍ رضيَ اللهُ عنهما)؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ لمْ يَنْهَ عَنْها، إنَّما قالَ: «يَمْنَحُ أَحَدُكُم أَخاهُ خيرٌ لهُ مِن أنْ يأخُذَ علَيْها خَرْجاً مَعْلوماً».

O BESPLATNOM DAVANJU ZEMLJE NA OBRADU

976. Prenosi se da je Tavus praktikovao ***muhaberu***. 'Amr je rekao: *Abdurrahmane, kada bi se okanio* ***muhabere***[1]***,*** *jer oni tvrde da je to Poslanik, ﷺ, zabranio.*

On reče: O *'Amre! Obavijestio me o tome onaj koji je znaniji od njih,* misleći na Ibn Abbasa, ﷺ, *da to Poslanik, ﷺ, nije zabranio, već je rekao:* ***Da neko od vas dadne svom bratu besplatno zemlju na korištenje, bolje mu je nego da uzme za to određenu rentu.***

---

[1] *Muhabera* je iznajmljivanje zemlje za dio prihoda poput: trećine, četvrtine i slične određene količine. *Muhabera* se razlikuje od *muzare'e* u tome što u *muzare'i* sjeme biva vlasnikovo dok je u *muhaberi* sjeme obrađivačevo. Za nju važi isti propis kao i za *muzare'u* (op. prev.).

بابُ المُساقاةِ ومُعامَلةِ الأرْضِ بِجُزْءٍ مِن الثَّمَرِ والزَّرْعِ

٩٧٧ - عَنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قال: أَعطى رسولُ اللهِ ﷺ خَيبَرَ بِشَطْرِ ما يَخرُجُ مِن ثَمَرٍ أَوْ زَرْعٍ، فكان يُعطي أَزواجَهُ كلَّ سَنَةٍ مِائَةَ وَسْقٍ؛ ثَمانينَ وَسْقاً مِن تَمْرٍ وعِشْرينَ وَسْقاً مِن شَعيرٍ. قالَ: فلَمّا وَلِيَ عمرُ رضيَ اللهُ عنهُ قَسَمَ خَيبَرَ؛ خَيَّرَ أَزْواجَ النبيِّ ﷺ أنْ يُقْطِعَ لَهُنَّ الأَرْضَ والماءَ، أَوْ يَضمَنَ لَهُنَّ الأَوْساقَ كُلَّ عامٍ، فاخْتَلَفْنَ، فمِنْهُنَّ مَنِ اخْتارَ الأَرْضَ والماءَ، ومِنْهُنَّ مَن اخْتارَ الأَوْساقَ كُلَّ عامٍ، فكانَتْ عائِشَةُ وحَفْصَةُ رضيَ اللّهُ عنهُما مِمَّن اخْتارَتا الأَرْضَ والماءَ.

MUSAKAT[1] I OBRAĐIVANJE ZEMLJE ZA DIO PLODOVA I USJEVA

977. Ibn Omer, ﵄, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je iznajmio Hajber za pola proizvedenih plodova ili usjeva. Njegovim suprugama je svake godine od toga davano sto devinih tovara i to osamdeset tovara hurmi i dvadeset tovara ječma.*

Nakon što je Omer, ﵁, preuzeo hilafet podijelio je Hajber. [2] *Poslanikovim, ﷺ, suprugama je dao pravo na izbor između uzimanja hajberske zemlje i vode ili osiguranja (za njihove potrebe) spomenute količine namirnica svake godine.*

Poslanikove, ﷺ, supruge nisu u vezi s tim zauzele jedinstven stav. Neke su odabrale zemlju i vodu a neke da dobiju namirnice svake godine. Aiša i Hafsa, ﵄, su izabrale zemlju i vodu.

---

[1] *Musakat* je davanje stabala na zbrinjavanje i napajanje do sazrijevanja za protuvrijednost u dogovorenom dijelu plodova (op. prev.).

[2] Tj. podijelio ga je između onih kojima je pripadao. Misli se da je podijelio hajbersku obradivu zemlju preuzetu od Židova kada ih je protjerao iz Hajbera.

باب فيمن غرس غرساً

٩٧٨ - عن جابر رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «ما من مسلم يغرس غرساً؛ إلا كان ما أكل منه له صدقة، وما سرق منه له صدقة، وما أكل السبع منه؛ فهو له صدقة، وما أكلت الطير: فهو له صدقة، ولا يرزؤه أحد إلا كان له صدقة».

O ONOME KO POSADI SADNICU

978. Džabir, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema nijednog muslimana koji posadi sadnicu a da mu se od svega što se pojede sa nje ne ubroji u sadaku. Što se ukrade sa nje, što pojede divljač i ptica ili bilo ko drugi, sve to će mu se ubrojiti u sadaku.***

باب بيع فضل الماء

٩٧٩ - عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ قال: نهى رسول الله ﷺ عن بيع فضل الماء.

PRODAVANJE VIŠKA VODE

979. Džabir b. Abdullah, ﵄, rekao je: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se prodaje višak vode.*

بابُ مَنْعُ فَضْلِ الماءِ والكَلإِ

٩٨٠ ـ عنْ أَبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ:
«لا تَمْنَعوا فَضْلَ الماءِ لِتَمْنَعُوا بهِ الكَلأَ».

ZABRANJIVANJE VIŠKA VODE I ISPAŠE

980. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nemojte zabranjivati višak vode pa da tako zabranite i ispašu stoke.***[1]

[1] Primjer za to može biti posjedovanje bunara na mjestu gdje nema vode. Za tom bunarskom vodom vlasnik bunara nema nikakve potrebe. Oko bunara se nalaze pašnjaci na kojima nema vode. U tom slučaju, ako vlasnik bunara zabrani vodu pastirima, zabranit će tako i ispašu na njima, jer je nemoguća ispaša na njima bez mogućnosti napajanja stoke.

كِتابُ الوَصايا والصَّدَقَةِ والنحل والعُمْرى

POGLAVLJE O OPORUKAMA, SADAKI, POKLONIMA I POKLONU '*UMRÂ*

بابُ الحثِّ على الوَصِيَّةِ لِمَنْ لَهُ ما يوصي فيهِ

٩٨١ - عَنْ سالم، عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّهُ سَمِعَ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: «ما حَقُّ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ، لهُ شيْءٌ يُوصِي فيهِ، يَبِيتُ ثلاثَ لَيالٍ؛ إلاَّ وَوَصِيَّتُهُ عندَهُ مَكْتوبةٌ».

قالَ عبدُاللّهِ بنُ عمرَ: ما مَرَّتْ عليَّ لَيْلَةٌ مُنذُ سَمِعْتُ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ ذلِكَ؛ إلاَّ وعِنْدي وَصِيَّتي.

O PODSTICANJU OPORUČIVANJA ONOME KO IMA ŠTA OPORUČITI

981. Prenosi Salim od Ibn Omera, ﷺ, da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Ne bi trebalo da ijedan musliman koji ima nešto da oporuči zanoći tri noći a da tu oporuku ne napiše i verifikuje.***

Abdullah b. Omer rekao je: *Nije prošla nijedna noć otkako sam to čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ, a da uz mene nije bila moja oporuka.*

بابُ الوَصِيَّةِ بِالثُّلُثِ لا يُجاوزُ

٩٨٢ - عنْ سعدِ بنِ أَبي وقَّاصٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: عادَني رسولُ اللّهِ ﷺ في حَجَّةِ الوَداعِ مِن وَجَعٍ أَشْفَيْتُ منهُ على المَوْتِ، فقُلْتُ: يا رسولَ اللّهِ! بَلَغَني ما تَرى مِنَ الوَجَعِ، وأنا ذو مالٍ، ولا يَرِثُني إلاَّ ابْنَةٌ لي واحِدَةٌ، أَفَأَتَصَدَّقُ بِثُلُثَيْ مالي؟ قالَ: «لا». قُلْتُ: أَفَأَتَصَدَّقُ بِشَطْرِهِ؟ قالَ: **«لا، الثُّلُثُ والثُّلُثُ كَثيرٌ، إنَّكَ أَنْ تَذَرَ وَرَثَتَكَ أَغْنياءَ خَيْرٌ مِن أَنْ تَذَرَهُمْ عالَةً يَتَكَفَّفونَ النَّاسَ، ولَسْتَ تُنْفِقُ نَفَقَةً تَبْغي بِها وَجْهَ اللّهِ تَعالى؛ إلاَّ أُجِرْتَ بِها، حتَّى اللُّقْمَةُ تَجْعَلُها في امْرَأَتِكَ»**. قالَ: قلتُ: يا رسولَ اللّهِ! أُخَلَّفُ بَعْدَ أَصْحابي؟! قالَ: **«إنَّكَ أَنْ تُخَلَّفَ، فتَعْمَلَ عَمَلاً تَبْتَغي بِهِ وَجْهَ اللّهِ تَعالى، إلاَّ ازْدَدْتَ بِهِ دَرَجَةً ورِفْعَةً، ولَعَلَّكَ تُخَلَّفُ حتَّى يُنْفَعَ بكَ أقوامٌ ويُضَرَّ بكَ آخَرونَ. اللهُمَّ أَمْضِ لأَصْحابي هِجْرَتَهُم، ولا تَرُدَّهُمْ على أَعْقابِهِمْ، لٰكِنِ البائِسُ سَعْدُ بنُ خَوْلَةَ»**.

قالَ: رَثَى لهُ رسولُ اللّهِ ﷺ مِن أَنْ تُوُفِّيَ بِمَكَّةَ.

OPORUKA NE SMIJE DA PREĐE TREĆINU IMETKA

982. Sa'd b. Ebi Vekkas, ﵁ rekao je: *Posjetio me Allahov Poslanik, ﷺ, na Oprosnom hadždžu kada sam bio na samrtnoj postelji.*

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, došao sam u stanje koje vidiš a bogat sam. Naslijedit će me samo jedna kćerka. Mogu li da dadnem kao sadaku dvije trećine svoje imovine?*

Rekao je: ***Ne!***

Upitao sam: *Da li onda da podijelim polovinu svog imetka?*

Rekao je: ***Ne! Podijeli trećinu a i trećina je mnogo. Tebi je bolje da ostaviš svoje nasljednike bogatim nego da ih ostaviš siromašnim da prose od ljudi. Šta god potrošiš, tražeći time zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, bit ćeš nagrađen za to. Čak ćeš biti nagrađen i za zalogaj kojim hraniš svoju suprugu.***

Upitao sam: *Allahov Poslaniče, zar ću izostati iza svojih prijatelja?*

Rekao je: ***Koliko god dugo budeš živio i radio dobra djela tražeći time zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, time ćeš samo povećavati svoj položaj i ugled kod Allaha. Ti ćeš, možda, još živjeti kako bi se neki ljudi okoristili od tebe a drugi oštetili.***

Allahu moj, upotpuni hidžru mojim ashabima i nemoj ih vraćati natrag. Sa'd b. Havle ne imade sreće.

Rekao je: *Allahov Poslanik, ﷺ, sažaljevao ga je zbog toga što je umro u Mekki.*

٩٨٣ ـ عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: لوْ أنَّ الناسَ غَضُّوا مِن الثُّلُثِ إلى الرُّبُعِ، فإنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «الثُّلُثُ، والثُّلُثُ كثيرٌ».

983. Ibn Abbas, ﵄, je rekao: *Kada bi ljudi prešli sa trećine na četvrtinu,*[1] *jer je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Podijeli trećinu, a i trećina je mnogo.***

بابُ وَصِيَّةِ النبيِّ ﷺ بِكتابِ اللّهِ

٩٨٤ ـ عنْ طَلحةَ بنِ مُصَرِّفٍ؛ قالَ: سَأَلْتُ عبدَاللّهِ بنَ أبي أوْفى رضيَ اللّهُ عنهُما: هَلْ أَوْصى رسولُ اللّهِ ﷺ؟ فقالَ: لا. قلتُ: فَلِمَ كُتِبَ على المُسْلِمينَ الوَصِيَّةُ أوْ: فَلِمَ أُمِروا بِالوَصِيَّةِ ؟ قالَ: أَوْصى بِكتابِ اللّهِ عزَّ وجلَّ.

POSLANIK, ﷺ, JE OPORUČIO ALLAHOVU KNJIGU

984. Talha b. Musarrif rekao je: Upitao sam Abdullaha b. ebi Evfaa, ﵁: *Da li je Allahov Poslanik, ﷺ, oporučio nešto?*

Rekao je: *Ne!*

Rekao sam: *Pa zašto je onda muslimanima propisana oporuka, ili zašto im je naređena?*

[1] Pri oporuci (op. prev.).

Rekao je: *Oporučio im je Allahovu, ﷻ, knjigu.*[1]

٩٨٥ ـ عَنْ عائِشَةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ قالت: ما تَرَكَ رسولُ اللّهِ ﷺ دِيناراً ولا دِرْهَماً، ولا شاةً ولا بَعيراً، ولا أَوْصى بِشَيْءٍ.

985. Aiša, ﵂, je rekla: *Allahov Poslanik, ﷺ, nije ostavio ni zlatnike niti srebrenjake, niti ovce niti deve, niti je nešto oporučio.*[2]

٩٨٦ ـ عَنِ الأسودِ بنِ يَزيدَ؛ قالَ: ذَكَروا عندَ عائِشَةَ رضيَ اللّهُ عنْها؛ أنَّ عَلِيّاً رضيَ اللّهُ عنهُ كانَ وَصِيّاً، فقالَتْ: متى أَوصى إِليهِ؟! فقدْ كنتُ مُسْنِدَتَهُ إلى صَدْري (أَوْ قالَتْ: حِجْري)، فدَعا بالطَّسْتِ، فلَقَدِ انْخَنَثَ في حِجْري، وما شَعَرْتُ أنَّهُ ماتَ، فمَتى أَوْصى إِليهِ؟!

986. El-Esved b. Jezid je rekao: *Spomenuli su pred Aišom, ﵂, da je Alija, ﵁, bio preporučen za hilafet.*

Upitala je: *Kada mu je to oporučeno?! Poslanik, ﷺ, je bio naslonjen na moje grudi* (ili je rekla: *Krilo*). *Zatražio je lavor. Već je bio klonuo u mom krilu. Nisam osjetila da je umro. Pa kada mu je to onda oporučio?!*

---

[1] Rekao sam: *Preporučio im je da rade po Knjizi. Ova veličanstvena oporuka je danas kod većine muslimana postala derogirana. Njihovi vladari su se okrenuli od Allahove knjige i slijede zakone koje su propisali nevjernici. Mase također odbijaju prihvatiti da im Knjiga sudi u međusobnim sporovima. Za presude u svojim sporovima su uzeli ljudska mišljenja i pravce. Od Allahove knjige - zadovoljavaju se njenim učenjem u svojim kućama i uz mezarove svojih umrlih. Allahu se žalim i od Njega pomoć tražim.*

[2] Želi reći da nije oporučio hilafet nikome na što ukazuje slijedeći rivajet. Inače je Poslanik, ﷺ, oporučio mnogo toga. Od toga su i Poslanikove, ﷺ, riječi: **Oporučujem vam troje...** Hadis se spominje dva poglavlja nakon ovog.

بابُ وَصِيَّةِ النبيِّ ﷺ بإخْراجِ المُشْرِكينَ
مِن جَزيرَةِ العَرَبِ وبإِجازَةِ الوَفْدِ

٩٨٧ ـ عَنْ سَعيدِ بنِ جُبَيْرٍ؛ قالَ: قالَ ابنُ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهما: يَوْمُ الخَميسِ وما يَوْمُ الخَميسِ، ثُمَّ بَكى حتَّى بَلَّ دَمْعُهُ الحَصى. فقلتُ: يا ابنَ عبَّاسٍ! وما يَوْمُ الخَميسِ؟ قالَ: اشْتَدَّ برسولِ اللّهِ ﷺ وَجَعُهُ، فقالَ: «ائْتوني أَكْتُبْ لَكُم كِتاباً لا تَضِلُّوا بَعْدي». فتَنازَعوا، وما يَنْبَغي عندَ نَبيٍّ تَنازُعٌ، وقالوا: ما شَأْنُهُ؟ أَهَجَرَ؟ اسْتَفْهِموهُ. قالَ: «دَعوني؛ فالذي أنا فيهِ خَيْرٌ، أُوصيكُم بثَلاثٍ: أَخْرِجوا المُشْرِكينَ مِن جَزيرَةِ العَرَبِ، وأَجيزوا الوَفْدَ بِنَحْوِ ما كُنْتُ أُجيزُهُم». قالَ: وسَكَتَ عَنِ الثَّالِثَةِ، أَوْ قالَها فأُنْسيتُها.

POSLANIK, ﷺ, OPORUČIO JE PROTJERIVANJE IDOLOPOKLONIKA SA ARAPSKOG POLUOSTRVA I LIJEPO UGOŠĆAVANJE DELEGACIJA[1]

987. Se'id b. Džubejr prenosi da je Ibn Abbas, ﵁, rekao: *Četvrtak. Šta se desi u četvrtak?!* Zatim je zaplakao toliko da su mu suze pokvasile kamenčiće.

Upitao sam: *Ibn Abbase, šta se desilo u četvrtak?*

Rekao je: *Toga dana pogoršalo se zdravstveno stanje Allahovog Poslanika, ﷺ, pa je rekao:* ***Donesite mi da napišem oporuku, da poslije mene ne zalutate.***

Počeli su se sporiti a sporenje uz Poslanika nije dozvoljeno.

Upitali su: *Šta mu je, da ne bunca? Provjerite!*

Rekao je: ***Ostavite me, ja sam dobro. Oporučujem vam troje. Protjerajte idolopoklonike sa Arapskog poluostrva. Dočekujte i ugošćavajte izaslanstva kako sam ih ja dočekivao.***

Prešutio je treće ili je rekao pa sam ja zaboravio.

[1] Tj. njihovo ugošćavanje i davanje svega što je potrebno za put, makar bili i nevjernici.

بابُ النَّهيِ أَنْ يَعودَ في الصَّدَقَةِ

٩٨٨ ـ عنْ عمرَ بنِ الخطَّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: حَمَلْتُ على فَرَسٍ عَتيقٍ في سَبيلِ اللّهِ، فأَضاعَهُ صاحِبُهُ، فظَنَنْتُ أَنَّهُ بائِعُهُ بِرُخْصٍ، فسَأَلْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ عنْ ذٰلِكَ؟ فقالَ: «لا تَبْتَعْهُ، ولا تَعُدْ في صَدَقَتِكَ؛ فإِنَّ العائِدَ في صَدَقَتِهِ كَالكَلْبِ يَقيءُ ثُم يَعودُ في قَيْئِهِ».

ZABRANJENO JE DA SE VRAĆA ONO ŠTO JE DATO KAO SADAKA

988. Omer b. el-Hattab, ﷺ, je rekao: *Poklonio sam rasnog konja za džihad pa ga je onaj kome sam ga poklonio zapustio. Mislio sam da će ga prodati jeftino.*

O tome sam upitao Allahovog Poslanika, ﷺ, pa je rekao: ***Ne kupuj ga***[1]***, niti vraćaj sadaku koju si dao. Onaj koji vraća datu sadaku je kao pas koji povrati***[2] ***a zatim tu bljuvotinu pojede.***

٩٨٩ ـ عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهما، عنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ قالَ: «العائِدُ في هِبَتِهِ كَالكَلْبِ يَقيءُ ثُمَّ يَعودُ في قَيْئِهِ».

989. Prenosi Ibn Abbas, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Onaj ko vrati hediju koju je dao je kao pas koji povrati a zatim to što je povratio - pojede.***

[1] U drugom Muslimovom rivajetu stoji: ***Ne kupuj ga pa kad bi ti ga dao za srebrenjak.***

[2] U originalnoj Muslimovoj verziji ne stoji: ***Koji povrati a zatim...*** U takvom obliku se nalazi u hadisu koji prenosi Ibn Abbas, ﷺ, poslije njega.

بابٌ مَن نَحل بَعْض وَلَدِه دون سائِرِ بَنيه

٩٩٠ - عنِ النُّعمانِ بنِ بَشيرٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: تَصَدَّقَ عَلَيَّ أَبي بِبَعْضِ مالِهِ، فقالَتْ أُمّي عَمْرَةُ بنتُ رَواحَةَ: لا أَرضى حتّى تُشهِدَ رسولَ اللّهِ ﷺ. فانطَلَقَ بي أَبي إِلى النبيِّ ﷺ لِيُشْهِدَهُ على صَدَقَتي، فقالَ لهُ رسولُ اللّهِ ﷺ: «أَفَعَلْتَ هٰذا بِوَلَدِكَ كُلِّهِمْ؟». قالَ: لا. قالَ: «اتَّقوا اللّهَ واعْدِلوا في أَوْلادِكُمْ». فَرَجَعَ أَبي، فَرَدَّ تِلْكَ الصَّدَقَةَ.

O ONOME KO POKLONI NEŠTO OD SVOJE IMOVINE JEDNOM OD SVOJE DJECE A IZOSTAVI OSTALE

990. Nu'man b. Bešir, ﵁, je rekao: *Otac mi je poklonio nešto od svog imetka. Moja majka 'Amre, Revahova kćerka, je rekla: To neću prihvatiti sve dok ne uzmeš Allahovog Poslanika, ﷺ, za svjedoka.*

Otac je sa mnom otišao Allahovom Poslaniku, ﷺ, da posvjedoči taj poklon.

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je upitao: **Jesi li tako postupio i sa ostalom djecom?**

Rekao je: *Nisam.*

Rekao je: **Bojte se Allaha i budite pravedni prema svojoj djeci.**

Nakon toga moj otac se vratio i odustao od tog poklona.

٩٩١ - عنِ النُّعمانِ بنِ بَشيرٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: انطَلَقَ بي أَبي يَحْمِلُني إِلى رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! اشهَدْ أَنّي قد نَحَلْتُ النُّعمانَ كَذا وكَذا مِن مالي. فقالَ: «أَكُلَّ بَنيكَ قد نَحَلْتَ مِثْلَ ما نَحَلْتَ النُّعمانَ؟». قالَ: لا. قالَ: «فَأَشْهِدْ على هٰذا غَيْري». ثُمَّ قالَ: «أَيَسُرُّكَ أَنْ يَكونوا إِلَيْكَ في البِرِّ سواءً؟». قالَ: بَلى. قالَ: «فَلا إِذاً».

991. N'uman b. Bešir, ﵁, je rekao: *Otac je, noseći me, krenuo ka Allahovom Poslaniku, ﷺ.*

Rekao je: *Allahov Poslaniče, budi svjedok da sam dao Nu'manu toliko i toliko svog imetka.*

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Jesi li dao svakom svom djetetu koliko si dao Nu'manu?***

Rekao je: *Nisam.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Uzmi za svjedoka nekog drugog***[1].

Zatim je Poslanik, ﷺ, upitao: ***Da li bi volio da su ti sva djeca u istoj mjeri poslušna?***

Rekao je: *Svakako.*

Rekao je: ***Onda to nemoj činiti.***

بابٌ في الرَّجُلِ يُعْمِرُ رَجُلاً عُمْرى

٩٩٢ - عن جابر رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: «أيّما رَجُلٍ أَعْمَرَ رَجُلاً عُمْرى لهُ ولِعَقِبِهِ، فقالَ: قد أعْطيْتُكَها وعَقِبَكَ ما بَقِيَ مِنكُمْ أَحَدٌ؛ فإنّها لِمَنْ أُعْطِيَها وعَقِبِه، وإنّها لا تَرْجِعُ إلى صاحِبِها، مِنْ أجْلِ أنّه أعْطى عَطاءً وَقَعَتْ فيهِ المواريثُ».

O POKLONU 'UMRÂ

992. Prenosi Džabir, ؓ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko god dadne nekome i njegovom potomstvu poklon 'umrâ***[2] ***i kaže: Dao sam to tebi i tvom potomstvu sve dok bilo ko od vas živi, to pripada onom kome je namijenjeno i njegovu potomstvu. Nije dozvoljeno da se to vrati vlasniku zbog toga što je on dao poklon na koji se odnose nasljedna prava.***

---

[1] Ovdje Poslanik, ﷺ, zabranjuje navedeni postupak i zato se ne smije razumjeti da je dozvoljeno uzeti nekog drugog da verificira tu nepravdu.

[2] Vrsta privremenog poklona izvedena od riječi *'umur*, što znači životni vjek (op. prev.).

٩٩٣ - عَنْ جابِرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «أَمْسِكوا عَلَيْكم أَموالَكُمْ ولا تُفْسِدوها؛ فإنَّهُ مَن أَعْمَرَ عُمْرى؛ فهِيَ للَّذي أُعْمِرَها حَيّاً ومَيِّتاً ولِعَقِبِه».

993. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Čuvajte svoj imetak i nemojte ga upropaštavati.***[1] ***Onaj ko pokloni nekome nešto na doživotno korištenje, to pripada onome kome je dato i njegovom potomstvu, svejedno bio on živ ili ne.***

[1] Ovim je Poslanik, ﷺ, želio da ih obavijesti da je poklon 'umrâ ispravan i važeći i prelazi u potpuno vlasništvo onoga kome je poklonjen. Vlasnik više nema pravo da ga vrati, kad to znaju, ko hoće da daje takve poklone, daje to sa znanjem o posljedicama, a ko ne želi neka se kloni te vrste poklona, jer su oni smatrali da je to poput iznajmljivanja i da se može vratiti.

كِتابُ الفَرائِضِ

POGLAVLJE O NASLJEDSTVU

باب لا يرث المُسْلِمُ الكافِرَ ولا يرث الكافِرُ المُسْلِمَ

٩٩٤ ـ عَنْ أُسامةَ بنِ زيدٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «لا يَرِثُ المُسْلِمُ الكافِرَ، ولا يَرِثُ الكافِرُ المُسْلِمَ».

MUSLIMAN NE NASLJEĐUJE NEVJERNIKA NITI NEVJERNIK NASLJEĐUJE MUSLIMANA

994. Usame b. Zejd, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Musliman ne nasljeđuje nevjernika niti nevjernik nasljeđuje muslimana.*

باب أَلْحِقوا الفَرائِضَ بِأَهْلِها

٩٩٥ ـ عَنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما، عَنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ قالَ: «أَلْحِقُوا الفَرائِضَ بِأَهلِها، فَما تَرَكَتِ الفَرائِضُ فَلأَوْلى رَجُلٍ ذَكَرٍ».

DAJTE NASLJEDSTVO ONIMA KOJIMA PRIPADA

995. Ibn Abbas, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dajte Kur'anom i sunnetom određene dijelove nasljedstva onima kojima pripadaju. Ako, nakon toga, ostane šta od nasljedstva onda, to dajte najbližem muškom rođaku umrlog.***

باب ميراث الكَلالَةِ

٩٩٦ ـ عَنْ جابِرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: دَخَلَ عَلَيَّ رسولُ اللّهِ ﷺ وأنا مَريضٌ لا أَعْقِلُ، فَتَوَضَّأَ، فَصَبُّوا عَلَيَّ مِن وَضوئِهِ، فعَقَلْتُ، فقلتُ: يا رسولَ اللهِ! إنَّما يَرِثُني كَلالَةٌ. فنَزَلَتْ آيةُ المِيراثِ. فقلتُ لمحمدِ بنِ المُنْكَدِرِ: ﴿يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِى الْكَلَالَةِ﴾ [النساء: ١٧٦]؟ قالَ: هٰكَذا أُنزِلَتْ.

KELALA NASLJEDSTVO

996. Džabir b. Abdullah, ﵁, je rekao: *Ušao je kod mene Allahov Poslanik, ﷺ, dok sam bio u nesvijesti.*

Abdestio se, pa su me polili vodom od njegova abdesta i tada sam došao sebi.

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, nasljeđuje me kelala.*[1] Potom je objavljen ajet o nasljedstvu.

Rekao sam Muhammedu b. el-Munkediru:

﴿يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِى ٱلْكَلَٰلَةِ﴾

Oni traže od tebe tumačenje. Reci: Allah će vam kazati propise o kelali[2]

Rekao je: *Tako je objavljen ajet.*

---

[1] *Kelala* nasljedstvo je kad neko umre a ne ostavi iza sebe ni oca niti djeteta da ga naslijede. Rečeno je također da su *kelala* oni nasljednici među kojima nema ni oca niti djeteta umrlog.

[2] Kompletan ajet glas:

﴿يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِى ٱلْكَلَٰلَةِ إِنِ ٱمْرُؤٌا۟ هَلَكَ لَيْسَ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَهُۥٓ
أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا
ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِن كَانُوٓا۟ إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ
مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا۟ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿١٧٦﴾

Oni traže od tebe tumačenje. Reci: Allah će vam kazati propis o kelali: ako neko umre i ne bude imao djeteta, a ima sestru, njoj - polovina njegove ostavštine pripada, a on će naslijediti nju ako ona ne bude imala dijete; a ako su dvije sestre, njima pripadaju dvije trećine njegove ostavštine. A ako su oni braća i sestre, onda će muškarcu pripasti koliko dvjema ženskima. To vam Allah objašnjava, da ne zalutate. A Allah zna sve. *En-Nisa, 176.*

٩٩٧ - عن مَعْدانَ بنِ أبي طَلْحَةَ؛ أنَّ عُمَرَ بنَ الخطابِ رضيَ اللّهُ عنهُ خَطَبَ يَوْمَ جُمُعَةٍ، فَذَكَرَ نبيَّ اللّهِ ﷺ، وذَكَرَ أبا بَكْرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، ثمَّ قالَ: إنِّي لا أَدَعُ بَعْدي شَيْئاً أهمَّ عِنْدي مِنَ الكَلالَةِ، ما راجعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ في شَيْءٍ ما راجَعْتُهُ في الكَلالَةِ، وما أَغْلَظَ لي في شَيْءٍ ما أَغْلَظَ لي فيه، حتَّى طَعَنَ بِإصْبَعِهِ في صَدْري، وقالَ: «يا عمرُ! ألا تَكْفيكَ آيَةُ الصَّيفِ التي في آخِرِ سورةِ النِّساءِ؟». وإنِّي إنْ أَعِشْ؛ أَقْضِ فيها بِقَضِيَّةٍ يَقْضي بها مَنْ يَقْرَأُ القُرْآنَ ومَن لا يَقْرَأُ القُرْآنَ.

997. Prenosi Me'dan b. ebi Talha da je Omer b. el-Hattab, ﵁, održao hutbu jednog petka, pa je spomenuo Poslanika, ﷺ, i Ebu Bekra, ﵁, a potom rekao: *Ja poslije sebe neću ništa ostaviti važnije od kelale. Nisam ni o čemu više pitao Allahovog Poslanika, ﷺ, kao što sam ga pitao o kelali. Ni u čemu nije bio strožiji prema meni kao što je bio u kelali. Čak je pritisnuo svojim prstom moja prsa i rekao:* **Omere, zar ti nije dovoljan ljetni ajet[1] koji se nalazi na kraju sure En-Nisa?!**

Ako poživim, ja ću po kelali presuditi tako da će po tome moći suditi i onaj ko uči i ko ne uči Kur'an.

بابُ آخِرِ آيَةٍ نَزَلَتْ آيَةُ الكَلالَةِ

٩٩٨ - عنِ البَراءِ بنِ عازِبٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ آخِرَ سُورَةٍ أُنزِلَتْ تامَّةً سورةُ التَّوْبَةِ، وأنَّ آخِرَ آيَةٍ أُنزِلَتْ آيَةُ الكَلالَةِ.

POSLJEDNJI AJET KOJI JE OBJAVLJEN JE AJET O *KELALI*

998. Prenosi se od Beraa b. Aziba, ﵄, da je posljednja sura koja je objavljena u cijelosti sura *Et-Tevba* a da je posljednji objavljeni ajet, ajet o kelali.

[1] Nevevi je rekao: *Nazvao ga je ljetnim ajetom zbog toga što je objavljen u ljeto.*

بابٌ مَنْ تَرَكَ مالاً؛ فلِوَرَثَتِهِ

٩٩٩ - عَنْ أبي هُرَيرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ كانَ يُؤتَى بِالرَّجُلِ المَيِّتِ عليهِ الدَّيْنُ، فيَسْأَلُ: «هَلْ تَرَكَ لِدَيْنِهِ مِن قَضاءٍ؟». فإِنْ حُدِّثَ أنه تَرَكَ وَفاءً؛ صلّى عليهِ، وإلاَّ قالَ: «صَلُّوا على صاحِبِكُمْ» فَلَمَّا فتَحَ اللّهُ عليهِ الفُتوحَ؛ قالَ: «أنا أَوْلَى بِالمُؤْمِنِينَ مِن أَنْفُسِهِمْ، فمَنْ تُوُفِّيَ وعليهِ دَيْنٌ؛ فعَلَيَّ قضاؤُهُ، ومَن تَرَكَ مالاً؛ فهُوَ لِوَرَثَتِهِ».

IMETAK KOJI OSTANE IZA UMRLOG PRIPADA NJEGOVIM NASLJEDNICIMA

999. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da bi Allahov Poslanik, ﷺ, kada bi mu bio donesen umrli pod dugom, upitao: ***Da li je ostavio imetak za vraćanje duga?***

Ako bi mu bilo rečeno da je ostavio, klanjao bi mu dženazu, u suprotnom bi rekao: ***Klanjajte svom drugu.***

Nakon što mu je Allah pomogao u osvajanju,[1] govorio bi: ***Ja sam preči vjernicima od njih samih. Ko umre pod dugom, ja ću taj dug vratiti, a ko ostavi imetak, taj imetak će pripasti njegovim nasljednicima.***

---

[1] Tj. dolaskom imetka iz ratnog plijena (op. prev.).

كِتابُ الوَقْفِ

POGLAVLJE O VAKUFU

بابُ الوَقْفُ لِلأَصْلِ والصَّدَقَةِ بِالغَلَّةِ

١٠٠٠ ـ عَنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: أَصابَ عُمَرُ رضيَ اللّهُ عنهُ أَرْضاً بِخَيْبَرَ، فأَتى النبيَّ ﷺ يَسْتَأْمِرُهُ فيها، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! إِنِّي أَصَبْتُ أَرْضاً بِخَيْبَرَ، لَمْ أُصِبْ مالاً قَطُّ هُوَ أَنْفَسُ عِنْدي مِنْهُ، فَما تَأْمُرُني بِهِ؟ قالَ: «إِنْ شِئْتَ حَبَسْتَ أَصْلَها، وتَصَدَّقْتَ بِها». قالَ: فَتَصَدَّقَ بِها عُمَرُ؛ أَنَّه لا يُباعُ أَصْلُها ولا يُبْتاعُ، ولا يُورَثُ ولا يُوهَبُ.

قالَ: فتَصَدَّقَ بِها عُمَرُ في الفُقَراءِ، وفي القُرْبى، وفي الرِّقابِ، وفي سَبيلِ اللّهِ، وابنِ السَّبيلِ، والضَّيْفِ، لا جُناحَ على مَنْ وَلِيَها أَنْ يَأْكُلَ مِنْها بِالمَعْروفِ، أَوْ يُطْعِمَ صَديقاً؛ غَيرَ مُتَمَوِّلٍ فيهِ.

UVAKUFLJAVANJE OSNOVE IMETKA I DAVANJE NJENIH PLODOVA U SADAKU

1000. Ibn Omer, ﷺ, je rekao: *Omer, ﷺ, je dobio neku zemlju u Hajberu. Otišao je Poslaniku, ﷺ, da ga upita za savjet šta da uradi sa njom.*

Upitao je: *Allahov Poslaniče, dobio sam zemlju u Hajberu. Nikada nisam imao vrednijeg imetka od nje. Pa šta mi naređuješ da uradim s njom?*

Rekao je: **Ako hoćeš uvakufi je a plodove učini sadakom.**

Omer je tako i postupio i naredio da se ne može prodati niti kupiti, naslijediti niti pokloniti. Njene plodove učinio je sadakom za siromašne, za bližnje, za oslobađanje robova, za džihad, putnike, goste i da onaj ko je bude nadzirao neće biti grešan ako uzme od toga u uobičajenim granicama ili da nahrani prijatelja koji ne može od te zemlje prisvojiti ništa.

باب ما يلحق الإنسان ثوابه بعده

١٠٠١ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ أن رسول الله ﷺ قال: «إذا مات الإنسان؛ انقطع عنه عمله؛ إلا من ثلاثة: إلا من صدقة جارية، أو علم ينتفع به، أو ولد صالح يدعو له».

OD ČEGA ČOVJEKU PRISTIŽU SEVAPI I POSLIJE NJEGOVE SMRTI

1001. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada čovjek umre prestaju mu teći sevapi, osim u tri slučaja: od trajne sadake, od znanja koje je ostavio pa se njime koriste ljudi i od hairli djeteta koje se moli za njega.***

باب الصدقة عمن مات ولم يوص

فيه حديث عائشة رضي الله عنها، وقد تقدم في كتاب الزكاة

SADAKA ZA ONOGA KO JE UMRO A NIJE NIŠTA OPORUČIO

O tome govori hadis koji prenosi Aiša, ﵂. Već je spomenut u poglavlju o zekjatu pod rednim brojem (532).[1]

[1] Prenosi Aiša, ﵂, da je neki čovjek došao Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, moja majka je iznenada umrla a da nije ništa rekla niti ostavila oporuku. Mislim da je šta rekla da bi oporučila sadaku. Da li će ona imati nagradu ako ja dadnem sadaku za nju?* Rekao je: ***Hoće!*** (op. prev.)

كِتابُ النُّذورِ

POGLAVLJE O ZAVJETIMA

بابُ الوَفاءِ بِالنَّذْرِ إذا كانَ في طاعَةِ اللَّهِ

١٠٠٢ ـ عَنِ ابنِ عُمَرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ عمرَ بنَ الخطَّابِ
رضيَ اللَّهُ عنهُ سَأَلَ رسولَ اللَّهِ ﷺ وهُو بِالجِعْرانَةِ بعدَ أنْ رَجَعَ مِن
الطَّائِفِ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! إنِّي نَذَرْتُ في الجاهِليَّةِ أنْ أعْتَكِفَ يَوْماً
في المَسْجِدِ الحَرامِ؛ فَكَيْفَ تَرى؟ قالَ: «اذْهَبْ؛ فاعْتَكِفْ يَوْماً».
قالَ: وكانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ قدْ أعْطاهُ جارِيَةً مِن الخُمُسِ، فلَمَّا
أعْتَقَ رَسولُ اللَّهِ ﷺ سَبايا النَّاسِ؛ سَمِعَ عمرُ بنُ الخطَّابِ
رضيَ اللَّهُ عنهُ أصواتَهُم يَقولونَ: أعْتَقَنا رسولُ اللَّهِ ﷺ. فقالَ: ما
هٰذا؟ فقالوا: أعْتَقَ رسولُ اللَّهِ ﷺ سَبايا النَّاسِ. فقالَ عُمَرُ: يا
عبدَ اللَّهُ! اذْهَبْ إلى تِلْكَ الجارِيَةِ؛ فخَلِّ سَبيلَها.

IZVRŠENJE ZAVJETA U KOJEM SE OČITUJE POKORNOST PREMA ALLAHU

1002. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Omer b. el-Hattab, ﵁, dok je bio u Dž'irani, nakon što se vratio iz Taifa, pitao Allahovog Poslanika, ﷺ: *Allahov Poslaniče, ja sam se zavjetovao u džahilijjetu da ću provesti jedan dan u Mesdžidu-l-haramu. Pa šta da radim?*

Rekao je: ***Idi i provedi dan u itikjafu.***

Ibn Omer je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, mu je dao neku robinju iz petine. Nakon što je Allahov Poslanik, ﷺ, oslobodio robinje, Omer b. el-Hattab, ﵁, je čuo njihove glasove kada su rekle: Oslobodio nas je Allahov Poslanik, ﷺ.*

Upitao je: *Šta je to?*

Rekli su: *Allahov Poslanik, ﷺ, je oslobodio robinje od ljudi.*

Omer je, tada, rekao: *Abdullahu, idi do te robinje i oslobodi i nju!*

بابٌ الأمْرُ بِقضاءِ النَّذْرِ

١٠٠٣ - عن ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنّه قالَ: اسْتَفْتَى سَعْدُ بنُ عُبادَةَ رسولَ اللّهِ ﷺ في نَذْرٍ كانَ على أُمِّهِ، تُوُفِّيَتْ قبلَ أنْ تَقْضِيَهُ؟ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «فاقْضِهِ عَنها».

NAREĐENO JE DA SE ZAVJET NAKNADNO IZVRŠI

1003. Ibn Abbas, ﵁, je rekao: *Sa'd b. 'Ubade je pitao Allahovog Poslanika, ﷺ, o zavjetu svoje majke koja je umrla prije nego što je izvršila taj zavjet.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Izvrši ga ti za nju.***

بابٌ فيمَنْ نذرَ أنْ يَمْشيَ إلى الكَعْبَةِ

١٠٠٤ - عنْ عُقْبَةَ بنِ عامِرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّه قالَ: نَذَرَتْ أُخْتي أنْ تَمْشيَ إلى بَيْتِ اللّهِ حافِيَةً، فأمَرَتْني أنْ أسْتَفْتيَ لها رسولَ اللّهِ ﷺ، فاسْتَفْتَيْتُهُ؟ فقالَ: «لِتَمْشِ ولْتَرْكَبْ».

O ONOME KO SE ZAVJETUJE DA ĆE OTIĆI PJEŠICE DO KJABE

1004. 'Ukbe b. 'Amir, ﵁, je rekao: *Moja sestra se zavjetovala da će otići do Kjabe bosa, pa mi je naredila da o tome upitam Allahovog Poslanika,* ﷺ

Upitao sam ga, pa mi je rekao: ***Neka pješači a neka i jaše.***

١٠٠٥ - عنْ أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ رأى شَيْخاً يُهادى بينَ ابْنَيْهِ، فقالَ: «ما بالُ هٰذا؟». قالوا: نَذَرَ أنْ يَمْشيَ. قالَ: «إنَّ اللّهَ عَزَّ وجلَّ عنْ تَعْذيبِ هٰذا نَفْسَهُ لَغَنِيٌّ». وأمَرَهُ أنْ يَرْكَبَ.

1005. Enes, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, vidio nekog starca kako se oslanja na dvojicu sinova pa je upitao: ***Šta mu je?***

Rekli su: *Zavjetovao se da će otići pješice.*[1] Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allahu, ﷻ, je, uistinu, njegovo samokažnjavanje nepotrebno!***, pa mu je naredio da uzjaše.

بابُ النَّهْيِ عنِ النَّذْرِ وأَنَّهُ لا يَرُدُّ شَيْئاً

١٠٠٦ ـ عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ أَنَّهُ نَهى عنِ النَّذرِ، وقالَ: «إِنَّهُ لا يَأْتي بِخَيرٍ، وإِنَّما يُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ البَخيلِ».

ZABRANA ZAVJETOVANJA JER ZAVJET NE OTKLANJA I NE DONOSI NIŠTA

1006. Ibn Omer, ؓ, prenosi od Poslanika, ﷺ, da je on zabranio zavjet i rekao: ***On ne donosi nikakvo dobro i pomoću njega se samo uzima od škrtice.***

١٠٠٧ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ، قالَ: «إِنَّ النَّذْرَ لا يُقَرِّبُ مِن ابنِ آدمَ شَيْئاً لم يَكُنِ اللَّهُ قَدَّرَهُ لهُ، ولٰكِنَّ النَّذرَ يُوافِقُ القَدَرَ، فيُخرَجُ بِذٰلكَ مِنَ البَخيلِ ما لَمْ يَكُنِ البَخيلُ يُريدُ أَنْ يُخرِجَ».

1007. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Zavjet, zaista, čovjeku ne približava ništa od onoga što mu je Allah odredio. Međutim, moguće je da se zavjet podudari sa sudbinom i tako od škrtice izmami ono što on ne bi dao.***

[1] Do Kjabe (op. prev.).

بابُ لا وَفاءَ لِنَذْرٍ في مَعْصِيَةِ اللّٰه ولا فيما لا يَمْلِكُ العَبْدُ

١٠٠٨ ـ عنْ عِمرانَ بنِ حُصَيْنٍ رضيَ اللّٰهُ عنهُما؛ قالَ: كانتْ ثَقيفُ حُلَفاءَ لِبني عُقَيْلٍ، فَأَسَرَتْ ثَقيفُ رَجُلَيْنِ مِن أَصْحابِ رسولِ اللّٰهِ ﷺ، وأَسَرَ أَصْحابُ رسولِ اللّٰهِ ﷺ رَجُلاً مِن بَني عُقَيْلٍ، وأصابوا مَعَهُ العَضْباءَ، فأَتى عليهِ رسولُ اللّٰهِ ﷺ وهُو في الوَثاقِ. قالَ: يا محمدُ! فأتاهُ، فقال: **«ما شأنُكَ؟»**. قالَ: بِمَ أَخَذْتَني؟ وبِمَ أخذتَ سابِقَةَ الحاجِّ؟ فقال (إعْظاماً لِذٰلِكَ): **«أَخَذْتُكَ بِجَريرةِ حُلَفائِكَ ثَقيفَ»**. ثمَّ انْصَرَفَ عنهُ، فناداهُ، فقالَ: يا محمدُ! يا محمدُ! وكانَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ رَحيماً رَقيقاً، فرَجَعَ إليهِ، فقالَ: **«ما شأنُكَ؟»**. قالَ: إنّي مُسْلِمٌ. قالَ: **«لَوْ قُلْتَها وأَنْتَ تَمْلِكُ أَمْرَكَ؛ أَفْلَحْتَ كُلَّ الفَلاحِ»**. ثمَّ انصرفَ، فناداهُ، فقالَ: يا محمدُ! يا محمدُ! فأتاهُ، فقالَ: **«ما شأنُكَ؟»**. قالَ: إنّي جائعٌ؛ فأَطْعِمْني، وظَمآنُ؛ فاسْقِني. قالَ: **«هٰذِهِ حاجَتُكَ»**. فَفُدِيَ بالرَّجُلَيْنِ.

قالَ: وأُسِرَتِ امْرَأَةٌ مِن الأنْصارِ، وأُصيبَتِ العَضْباءُ، فكانَتِ المَرْأَةُ في الوَثاقِ، وكانَ القَوْمُ يُريحونَ نَعَمَهُمْ بينَ يَدَيْ بُيوتِهِمْ، فانْفَلَتَتْ ذاتَ لَيْلَةٍ مِن الوَثاقِ، فأَتَتِ الإبِلَ، فجَعَلَتْ إذا دَنَتْ مِن البَعيرِ؛ رَغا، فَتَتْرُكُهُ، حتّى تَنْتَهِيَ إلى العَضْباءِ، فلَمْ تَرْغُ. قالَ: وهِيَ ناقَةٌ مُنَوَّقَةٌ. فقَعَدَتْ في عَجُزِها، ثمَّ زَجَرَتْها، فانْطَلَقَتْ، ونَذِروا بِها، فطَلَبوها، فأَعْجَزَتْهُمْ.

قالَ: ونَذَرَتْ للّٰهِ عزَّ وجلَّ إنْ نَجّاها اللّٰهُ عَلَيْها لَتَنْحَرَنَّها. فلَمّا قَدِمَتِ المَدينَةَ؛ رَآها النّاسُ، فقالوا: العَضْباءُ، ناقَةُ رسولِ اللّٰهِ ﷺ. فقالَتْ: إنَّها نَذَرَتْ إنْ نَجّاها اللّٰهُ عَلَيْها؛ لَتَنْحَرَنَّها. فأَتَوْا رسولَ اللّٰهِ ﷺ، فذَكَروا ذٰلِكَ لهُ، فقالَ: **«سُبْحانَ اللّٰهِ! بِئْسَ ما جَزَتْها، نَذَرَتْ للّٰهِ إنْ نَجّاها اللّٰهُ عَلَيْها لَتَنْحَرَنَّها! لا وَفاءَ لِنَذْرٍ في مَعْصِيَةٍ، ولا فيما لا يَمْلِكُ العَبْدُ»**.

NE IZVRŠAVA SE ONAJ ZAVJET U KOME SE OGLEDA NEPOKORNOST PREMA ALLAHU NITI ZAVJET KOJI JE U VEZI S ONIM ŠTO ČOVJEK NE POSJEDUJE

1008. 'Imran b. Husajn, ﵁, je rekao: *Pleme Sekif je bilo u savezu sa plemenom Benu 'Ukajl. Sekif je zarobilo dvojicu od Poslanikovih, ﷺ, ashaba. Nakon toga su ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, zarobili jednog čovjeka iz plemena Benu 'Ukajl.*[1] *Sa njim su zaplijenili i devu 'Adbu. Allahov Poslanik, ﷺ, mu je prišao dok je zarobljeni bio zavezan.*

Čovjek je rekao: *Muhammede!*

Poslanik, ﷺ, mu je prišao i upitao ga: ***Šta želiš?***

Čovjek je rekao: *Zašto si zarobio mene i sabikatu-l-hadždž?*

Rekao je, izražavajući veličinu tog zločina: ***Zarobio sam te zbog zločina tvojih saveznika - Sekifa.*** Potom je Poslanik, ﷺ, otišao. Čovjek ga je dozivao vičući: *Muhammede, Muhammede!* Budući da je Allahov Poslanik, ﷺ, bio milostiv i sažaljiv, vratio se i upitao ga: ***Šta želiš?***

Čovjek je rekao: *Ja sam musliman.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Da si to rekao kada si bio slobodan bio bi potpuno spašen.*** Poslanik, ﷺ, je krenuo i otišao.

Čovjek ga je ponovo pozvao i rekao: *Muhammede, Muhammede!*

Poslanik, ﷺ, se vratio i upitao ga: ***Šta ti je?***

Čovjek je rekao: *Gladan sam, pa me nahrani i žedan sam, pa me napoji.* Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ovo je tvoja potreba!,*** pa ga je razmijenio za dva muslimana. Nakon toga je zarobljena jedna ensarijka. Zaplijenjena je bila i 'Adba. Žena je bila svezana. Oni koji su je zarobili ostavljali su svoje deve ispred svojih kuća. Jedne noći žena se uspjela odvezati i otići do deva. Kod koje god deve bi došla deva bi počela rikati. Međutim, kada je došla do 'Adbe, ona nije zarikala. Bila je to dresirana deva. Sjela je na njen zadnji dio a zatim ju je potjerala i krenula. Primijetili su je, pa su krenuli u potjeru za njom, ali je nisu

[1] Sekif i 'Ukajl su dva plemena. Poslanik, ﷺ, je sa Sekifom imao dogovor da ne diraju muslimane. Sekif je pogazio taj dogovor zarobivši dvojicu ashaba, a ashabi su zarobili čovjeka iz plemena Benu 'Ukajl. Doveli su ga svezanog i uzeli njegovu devu koju je nazvao *sabikatu-l-hadždž*.

uspjeli stići. Žena se zavjetovala Allahu, ﷻ, ako je spasi na njoj, da će zaklati 'Adbu. Kada je došla u Medinu vidjeli su je ljudi i povikali: *'Adba, deva Allahovog Poslanika,* ﷺ. Rekla je: *Ja sam se zavjetovala Allahu, ako me spasi na njoj, da ću je zaklati.* Otišli su Allahovom Poslaniku, ﷺ, i spomenuli mu to. Rekao je: ***Subhanellah. Loše li ju je nagradila. Zavjetovala se Allahu da će je zaklati ako je spasi. Zavjet se u slučaju onoga što je grijeh i onoga što se ne posjeduje ne ispunjava.***

بابٌ في كَفَّارَةِ النَّذْرِ

١٠٠٩ ـ عنْ عُقْبَةَ بنِ عامرٍ رضيَ الله عنهُ، عنْ رسولِ الله ﷺ؛ قالَ: «كَفَّارَةُ النَّذْرِ كَفَّارَةُ اليمينِ».

O OTKUPU ZA PREKRŠENI ZAVJET

1009. 'Ukbe b. 'Amir, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Otkup za prekršeni zavjet je isti kao i otkup za prekršenu zakletvu.***[1]

---

[1] Otkup za zakletvu je spomenut ovim redoslijedom u Allahovim riječima:

﴿لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَـٰنِكُمْ وَلَـٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلْأَيْمَـٰنَ فَكَفَّـٰرَتُهُۥٓ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَـٰكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَـٰثَةِ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ كَفَّـٰرَةُ أَيْمَـٰنِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَٱحْفَظُوٓا۟ أَيْمَـٰنَكُمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَـٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ ﴿٨٩﴾

Allah vas neće kazniti ako se zakunete nenamjerno, ali će vas kazniti ako se zakunete namjerno. Otkup za prekršenu zakletvu je: da deset siromaha običnom hranom kojom hranite čeljad svoju nahranite, ili da ih odjenete, ili da roba ropstva oslobodite. A onaj ko ne bude mogao - neka tri dana posti. Tako se za zakletve vaše otkupljujte kada se zakunete; a o zakletvama svojim brinite se! Eto, tako vam Allah objašnjava propise Svoje, da biste bili zahvalni. Sura *El-Maide*, 89.

كِتابُ الأَيْمانِ

POGLAVLJE O ZAKLETVAMA

بابٌ النَّهْيِ أَنْ يَحْلِفَ بِأَبيهِ

١٠١٠ - عنْ عمرَ بنِ الخطابِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ اللّهَ عزَّ وجلَّ يَنْهاكُمْ أنْ تَحْلِفوا بِآبائِكُمْ». قالَ عمرُ: فوَاللّهِ؛ ما حَلَفْتُ بِها مُنْذُ سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عَنْها، ذاكِراً ولا آثِراً.

ZABRANJENO JE DA SE ČOVJEK ZAKUNE OCEM

1010. Omer b. el-Hattab, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Uzvišeni Allah vam zabranjuje da se zaklinjete očevima.***

Omer kaže: *Tako mi Allaha, nisam se tako zakleo niti sam tu zakletvu prenio od drugog otkako sam čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je to zabranio.*[1]

١٠١١ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «مَنْ كانَ حالِفاً؛ فلا يَحْلِفْ إلاَّ باللّهِ».

وكانَتْ قُرَيْشٌ تَحْلِفُ بآبائِها، فَقالَ: «لا تَحْلِفوا بِآبائِكُمْ».

1011. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko se zaklinje, neka se samo Allahom zaklinje.***

Kurejševići su običavali da se zaklinju svojim očevima pa je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nemojte se zaklinjati svojim očevima!***

بابٌ النَّهْيِ عنِ الحَلِفِ بالطَّواغي

١٠١٢ - عنْ عبدِالرحمٰنِ بنِ سَمُرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا تَحْلِفوا بِالطَّواغي ولا بِآبائِكُمْ».

ZABRANJENO JE ZAKLINJATI SE KUMIRIMA

1012. Abdullah b. Semure, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nemojte se zaklinjati kumirima niti svojim očevima!***

---

[1] Tj. takvu zaklevu nisam izgovorio niti sam je prenio od drugog.

بابٌ مَنْ حلفَ باللاَّتِ والعُزَّى؛ فلْيقلْ: لا إلٰهَ إلاَّ اللّٰهُ

١٠١٣ - عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «مَنْ حَلَفَ مِنكُم، فقالَ في حَلِفِهِ: باللاَّتِ؛ فلْيَقلْ: لا إلٰهَ إلاَّ اللّٰهُ، ومَنْ قالَ لِصاحِبِهِ: تعالَ أُقامِرْكَ؛ فلْيَتَصَدَّقْ».
وفي رِوايَةٍ: «مَنْ حَلَفَ باللاَّتِ والعُزَّى».

KO SE ZAKUNE LATOM I UZZATOM NEKA REKNE: LA ILAHE ILLELLAH!

1013. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Ko se od vas zakune, pa u svojoj zakletvi kaže:* Tako mi Lata, *neka rekne: La ilahe illellah!*

Ko kaže svom prijatelju: Dođi da kockamo!, neka podijeli sadaku.

U drugom rivajetu stoji: *Ko se zakune Latom i Uzzatom.*

بابُ اسْتِحْبابِ الثُّنْيا في اليَمِين

١٠١٤ - عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «قالَ سُلَيمانُ بنُ داودَ نبيُّ اللّٰهِ عليهِما السَّلامُ: لأُطيفَنَّ اللَّيلَةَ على سَبْعينَ امْرَأَةً، كُلُّهُنَّ تَأْتي بِغُلامٍ يُقاتِلُ في سَبيلِ اللّٰهِ. فقالَ لهُ صاحِبُهُ أَوِ المَلَكُ: قُلْ: إنْ شاءَ اللّٰهُ. فلمْ يَقُلْ، ونَسِيَ. فلمْ تَأْتِ واحِدَةٌ مِن نسائِهِ إلاَّ واحِدَةٌ جاءَتْ بِشِقِّ غُلامٍ». فقالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «لوْ قالَ: إنْ شاءَ اللّٰهُ؛ لمْ يَحْنَثْ، وكانَ دَرَكاً لهُ في حاجَتِهِ».

MUSTEHAB JE U ZAKLETVI REĆI INŠA-ALLAH

1014. Prenosi Ebu Hurejre, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Sulejman sin Davudov, Allahov Vjerovjesnik, ﷺ, je rekao: Noćas ću obići sedamdeset svojih žena i svaka od njih će roditi muško dijete koje će se boriti na Allahovom putu.*

Neki od njegovih prijatelja ili melek mu je rekao: Reci: Inša-Allah![1] *Međutim, on je to zaboravio i nije rekao.*

Nijedna njegova žena nije ostala trudna osim jedne koja mu je rodila pola dječaka.

Allahov Poslanik, ﷺ, *je rekao:* ***Da je rekao: Inša-Allah, ne bi prekršio svoje obećanje i to bi mu olakšalo da ostvari svoju želju.***

بابٌ يَمينُ الحالفِ على نيَّةِ المُسْتَحْلِفِ

١٠١٥ - عن أبي هريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «اليَمينُ على نيَّةِ المُسْتَحْلِفِ».

ZAKLETVA SE MJERI PO NAMJERI ONOGA KO TRAŽI ZAKLETVU

1015. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Zakletva se mjeri po namjeri onoga ko traži zakletvu.***

بابٌ مَنِ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بيَمينِهِ وَجَبَتْ لهُ النّارُ

١٠١٦ - عنْ أبي أمامةَ يَعْني: الحارِثيَّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: «مَنِ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمينِهِ؛ فقدْ أوْجَبَ اللّهُ لهُ النّارَ، وحَرَّمَ عليهِ الجَنَّةَ». فقالَ لهُ رَجُلٌ: يا رسولَ اللّهِ! وإنْ كانَ شَيْئاً يَسيراً؟ قالَ: «وإنْ قَضيباً مِن أراكٍ».

KO UZURPIRA PRAVO DRUGOG MUSLIMANA SVOJOM ZAKLETVOM VATRA MU JE NEMINOVNA

1016. Ebu Umame el-Harisi, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko prisvoji pravo drugog muslimana svojom zakletvom Allah mu je Vatru učinio neminovnom a zabranio Džennet.***

[1] Ako Allah dâ (op. prev.).

Neki čovjek je upitao: *Allahov Poslaniče, čak ako to bude i nešto neznatno?!* Rekao je: ***Čak i grančica eraka.***[1]

١٠١٧ ـ عنْ وائلِ بنِ حُجْرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ مِن حَضْرَمَوْتَ ورَجُلٌ مِن كِنْدَةَ إِلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، فقالَ الحَضْرَمِيُّ: يا رسولَ اللَّهِ! إِنَّ هٰذا قَدْ غَلَبَني على أَرْضٍ لي كانَتْ لأبي. فقالَ الكِنْدِيُّ: هيَ أَرْضي في يَدي أَزْرَعُها، ليسَ لهُ فيها حَقٌّ. فقالَ النبيُّ ﷺ للحَضْرَمِيِّ: **«أَلكَ بَيِّنَةٌ؟»**. قالَ: لا. قالَ: **«فَلَكَ يَمينُهُ»**. قالَ: يا رسولَ اللَّهِ! إِنَّ الرَّجُلَ فاجِرٌ، لا يُبالي على ما حَلَفَ عليهِ، وليسَ يَتَوَرَّعُ مِن شَيْءٍ. فقالَ: **«ليسَ لكَ منهُ إِلاَّ ذٰلكَ»**. فانْطَلَقَ لِيَحْلِفَ، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أَدْبَرَ: **«أَمَا لَئِنْ حَلَفَ على مالِهِ لِيَأْكُلَهُ ظُلْماً؛ لَيَلْقَيَنَّ اللَّهَ تعالى وهُو عنهُ مُعْرِضٌ»**.

1017. Vail b. Hudžr, ﵁, je rekao: Jedan čovjek iz Hadremevta i drugi iz Kinde su došli kod Allahovog Poslanika, ﷺ.

Čovjek iz Hadremevta je rekao: *Allahov Poslaniče, ovaj mi je oduzeo zemlju koja je pripadala mom ocu.*

Čovjek iz Kinda je rekao: *To je moja zemlja. Ja je sijem i on nema pravo na nju.*

Poslanik, ﷺ, je upitao čovjeka iz Hadremevta: ***Imaš li ti za to dokaz?***

Rekao je: *Nemam.* Rekao je: ***Onda ti jedino preostaje njegova zakletva.*** Spomenuti čovjek iz Hadremevta je rekao: *Allahov Poslaniče, to je grešnik i njega ne zanima zbog čega će se zakleti. On se ni od čega ne ustručava.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Tebi kod njega pripada samo to.*** Čovjek je htio da se zakune.

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ako se zakleo radi imetka kako bi ga bespravno jeo, na Sudnjem danu će se sresti sa Allahom a On će se okrenuti od njega.***

---

[1] Drvo od kojeg se uzima grančica misvaka (op. prev.).

بابُ مَنْ حلفَ على يَمينٍ فَرأى خَيْراً مِنْها فَلْيُكَفِّرْ ولْيأْتِ الَّذي هُو خَيْرٌ

١٠١٨ ـ عنْ أَبي موسى الأشْعَرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قال: أَتَيْتُ النبيَّ ﷺ في رَهْطٍ مِن الأشْعَريِّينَ نَسْتَحْمِلُهُ، فقال: **«واللَّهِ لا أَحْمِلُكُمْ، وما عِنْدي ما أَحْمِلُكُمْ عليهِ»**.

قالَ: فلَبِثْنا ما شاءَ اللَّهُ، ثمَّ أُتِيَ بِإِبِلٍ، فأَمَرَ لَنا بِثَلاثِ ذَوْدٍ غُرِّ الذُّرى، فلَمَّا انطَلَقْنا؛ قُلْنا: (أَوْ: قالَ بَعْضُنا لِبَعْضٍ): لا يُبارِكُ اللَّهُ لَنا، أَتَيْنا رَسولَ اللَّهِ ﷺ نَسْتَحْمِلُهُ، فحَلَفَ أَنْ لا يَحْمِلَنا، ثمَّ حَمَلَنا.

فأَتَوْهُ، فَأَخْبَروهُ، فقالَ: **«ما أَنا حَمَلْتُكُمْ، ولٰكِنَّ اللَّهَ حَمَلَكُمْ، وإِنِّي واللَّهِ ـ إِنْ شاءَ اللَّهُ ـ لا أَحْلِفُ على يَمينٍ، ثمَّ أَرى خَيْراً مِنْها؛ إِلاَّ كَفَّرْتُ عن يَميني وأَتَيْتُ الَّذي هُوَ خَيْرٌ»**.

KO SE ZAKUNE PA VIDI DA JE NEŠTO DRUGO BOLJE, NEKA SE ISKUPI ZBOG TOGA I URADI ONO ŠTA JE BOLJE

1018. Ebu Musa el-Eš'ari, ﵁, je rekao: *Došao sam Poslaniku, ﷺ, dok je bio sa grupom Eš'arijaca da tražimo od njega deve za jahanje i transport robe.*

Rekao je: ***Tako mi Allaha, neću vam to dati, niti ja imam deva za to.***

Sačekali smo koliko je Allah htio. Nakon toga su mu dovedene deve pa je naredio da nam daju tri bijele i grbave deve. Kada smo krenuli rekli smo ili (rekli smo jedni drugima): Allah nam neće dati berićet. Došli smo Allahovom Poslaniku, ﷺ, da tražimo deve pa se zakleo da nam ih neće dati, a potom nam ih je dao. Došli su mu i obavijestili ga o tome.

Rekao je: ***Ja vam ih nisam dao nego vam ih je Allah dao. Ja, tako mi Allaha, inša-Allah, kad god se zakunem, a potom vidim da je nešto drugo bolje od toga, uvijek ću se iskupiti za tu zakletvu i uraditi ono što je bolje.***

١٠١٩ ـ عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: أَعْتَمَ رَجُلٌ عندَ النبيِّ ﷺ، ثمَّ رَجَعَ إلى أَهْلِهِ، فوَجَدَ الصِّبْيَةَ قدْ ناموا، فأتاهُ أهْلُهُ بِطَعامِهِ، فحَلَفَ لا يَأْكُلُ مِنْ أجْلِ صِبْيَتِهِ، ثمَّ بَدا لهُ، فأَكَلَ، فأَتى رسولَ اللّهِ ﷺ، فذَكَرَ ذٰلِكَ لهُ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «مَنْ حَلَفَ على يَمينٍ، فرَأى غيرَها خيراً منها؛ فلْيَأْتِها، ولْيُكَفِّرْ عنْ يَمينِهِ».

1019. Ebu Hurejre, ﵁, je rekao: *Neki čovjek je ostao dokasna noću kod Poslanika, ﷺ, a potom se vratio svojoj porodici. Zatekao je djecu kako spavaju. Žena mu je donijela večeru. Međutim, zakleo se da neće jesti zbog djece. Ali se ubrzo predomisli pa večera. Otišao je Allahovom Poslaniku, ﷺ, i spomenuo šta mu se desilo.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Ko se zakune za nešto pa vidi da je drugo bolje od toga, neka uradi šta je bolje a potom neka se iskupi za prekršenu zakletvu.**

بابٌ في كَفّارَةِ اليَمينِ

١٠٢٠ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «واللّهِ، لأَنْ يَلَجَّ أحَدُكُمْ بِيَمينِهِ في أَهْلِهِ آثَمُ لهُ عندَ اللّهِ مِنْ أنْ يُعْطِيَ كَفّارَتَهُ التي فَرَضَ اللّهُ».

O ISKUPLJENJU ZA PREKRŠENU ZAKLETVU

1020. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Tako mi Allaha, svakom od vas je veći grijeh kod Allaha ostati uporan na očuvanju zakletve u kojoj je šteta za njegovu porodicu, nego prekršiti je i iskupiti se za nju na način koji je Allah odredio.***

كِتابُ تَحْرِيمِ الدَّماءِ وذِكْرِ القِصاصِ والدِّيَةِ

POGLAVLJE O ZABRANI ODUZIMANJA ŽIVOTA, ODMAZDI I KRVARINI

بابُ تَحْريمُ الدِّماءِ والأَمْوالِ والأَعْراضِ

١٠٢١ - عن أبي بَكْرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ:

«إنَّ الزَّمانَ قَدِ اسْتَدارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللّٰهُ السَّماواتِ والأَرْضَ، السَّنَةُ اثْنا عَشَرَ شَهراً، مِنْها أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ، ثَلاثَةٌ مُتَوالِياتٌ: ذُو القَعْدَةِ، وذُو الحَجَّةِ، والمُحَرَّمُ، ورَجَبٌ؛ شَهرُ مُضَرَ الذي بَيْنَ جُمادى وشَعْبانَ».

ثُمَّ قالَ: «أَيُّ شَهرٍ هٰذا؟». قُلْنا: اللّٰهُ ورسولُهُ أَعْلَمُ. قالَ: فَسَكَتَ حتَّى ظَنَنَّا أَنَّه سَيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ. قالَ: «أَلَيْسَ ذا الحَجَّةِ؟». قُلْنا: بَلى.

قالَ: «فأَيُّ بَلَدٍ هٰذا؟». قُلْنا: اللّٰهُ ورسولُهُ أَعْلَمُ. قالَ: فَسَكَتَ حتَّى ظَنَنَّا أَنَّه سيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ. قالَ: «أَلَيْسَ البَلْدَةَ؟». قُلْنا: بَلى.

قالَ: «فأَيُّ يَوْمٍ هٰذا؟». قُلْنا: اللّٰهُ ورسولُهُ أَعْلَمُ. قالَ: فَسَكَتَ حتَّى ظَنَنَّا أَنَّه سَيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ. قالَ: «أَلَيْسَ يَوْمَ النَّحْرِ؟». قُلْنا: بَلى يا رسولَ اللّٰهِ!

قالَ: «فإِنَّ دِماءَكُمْ وأَمْوالَكُمْ (قالَ محمدٌ: وأَحْسِبُهُ قالَ): وأَعْراضَكُمْ، حرامٌ عليكُمْ؛ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هٰذا، في بَلَدِكُمْ هٰذا، في شَهرِكُمْ هٰذا، وسَتَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ، فيَسْأَلُكُمْ عنْ أَعْمالِكُمْ، فَلا تَرْجِعُنَّ بَعْدي ضُلَّالاً، يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقابَ بَعْضٍ، أَلا لِيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الغائِبَ، فلَعَلَّ بَعْضَ مَنْ يُبَلَّغُهُ يَكونُ أَوْعى لهُ مِنْ بَعْضِ مَنْ سَمِعَهُ» ثُمَّ قالَ: «أَلا هَلْ بَلَّغْتُ؟».

ZABRANA ODUZIMANJA ŽIVOTA, IMOVINE I ČASTI

1021. Ebu Bekre, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Vrijeme je po svom obliku ostalo isto otkako je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci od kojih su četiri sveta.***

Tri od njih su uzastopno, i to su: zu-l-ka'de, zu-l-hidždže i muharrem i redžeb, mjesec Mudâr[1], koji se nalazi između džumade i š'abana.

Potom je Poslanik, ﷺ, upitao: ***Koji je ovo mjesec?***

Rekli smo: *Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, najbolje znaju.* Zašutio je toliko da smo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom.

Upitao je: ***Zar nije zu-l-hidždže?***

Rekli smo: *Jest.*

Upitao je: ***Koji je ovo grad?***

Rekli smo: *Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.* Potom je zašutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom.

Zatim je upitao: ***Zar nije Mekka?***

Rekli smo: *Jest.*

Upitao je: ***Koji je ovo dan?***

Rekli smo: *Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.* Zatim je zašutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom.

Potom je upitao: ***Zar ovo nije dan Kurban-bajrama?***

Rekli smo: *Jest, Allahov Poslaniče.*

Rekao je: ***Vaše krvi i imeci*** (Muhammed je rekao: *Mislim da je rekao*) ***i vaše časti su vam, uistinu, sveti kao što vam je ovaj dan svet u ovom svetom gradu i ovom svetom mjesecu.***

Vi ćete se sresti sa vašim Gospodarom pa će vas On pitati o vašim djelima. Nemojte se poslije mene vraćati u zabludu pa da jedni drugima vratove siječete.

Neka prisutni ovo prenese odsutnom, jer je moguće da to onaj kome se prenese bolje shvati i razumije od onoga ko je čuo.

Zatim reče: ***Jesam li dostavio?!***

---

[1] *Mudâr* je jedno arapsko pleme. Narod tog plemena je veličao mjesec redžeb više od drugih arapskih plemena i zbog toga se on pripisuje njima. Nakon toga opisao ga je time što je rekao da je između džumade i š'abana da bi pojasnio da se redžeb, koji je sveti mjesec, nalazi između ta dva mjeseca, a ne redžeb koji su oni nazivali po svom računanju, pomjerajući ga.

بابٌ أَوَّلُ ما يُقْضى يَوْمَ القِيامَةِ في الدِّماءِ

١٠٢٢ - عَنْ عبدِاللَّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «أَوَّلُ ما يُقْضَى بينَ النَّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ في الدِّماءِ».

PRVO ZA ŠTA ĆE SE SUDITI NA SUDNJEM DANU JE KRV

1022. Abdullah b. Mes'ud, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Prvo za šta će se na Sudnjem danu suditi ljudima je krv.***

بابٌ ما يُحِلُّ دَمَ الرَّجُلِ المُسلِمِ

١٠٢٣ - عَنْ عبدِاللَّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «لا يَحِلُّ دَمُ امرِىءٍ مُسْلِمٍ، يَشهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وأَنِّي رسولُ اللَّهِ؛ إِلاَّ بِإِحْدى ثَلاثٍ: الثَّيِّبُ الزَّاني، والنَّفْسُ بِالنَّفْسِ، والتَّارِكُ لِدِينِهِ المُفارِقُ لِلجَماعَةِ».

KOJA DJELA DOZVOLJAVAJU KRV MUSLIMANA

1023. Abdullah b. Mes'ud, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nije dozvoljena krv muslimana koji svjedoči da nema boga osima Allaha i da sam ja Njegov Poslanik, osim u tri slučaja: kada počini blud, a bude oženjen; kada ubije čovjeka i kada se odmetne od svoje vjere i napusti zajednicu.***

باب الحكم فيمن يرتد عن الإسلام ويقتل ويحارب

١٠٢٤ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ أن نفراً من عكل ثمانية قدموا على رسول الله ﷺ، فبايعوه على الإسلام، فاستوخموا الأرض، وسقمت أجسامهم، فشكوا ذلك إلى رسول الله ﷺ، فقال: **«ألا تخرجون مع راعينا في إبله، فتصيبون من أبوالها وألبانها؟».**

فقالوا: بلى. فخرجوا، فشربوا من أبوالها وألبانها، فصحوا، فقتلوا الراعي وطردوا الإبل، فبلغ ذلك رسول الله ﷺ، فبعث في آثارهم، فأدركوا، فجيء بهم، فأمر بهم، فقطعت أيديهم وأرجلهم، وسمر أعينهم، ثم نبذوا في الشمس حتى ماتوا.

ŠERIJATSKI STAV O ONOM KO SE ODMETNE OD VJERE, UBIJE I BAVI SE RAZBOJNIŠTVOM

1024. Prenosi Enes b. Malik, ﵁, da je grupa od osam osoba iz 'Ukle došla Allahovom Poslaniku, ﷺ, i pred njim primila islam.

Nisu se mogli privići na medinsku klimu pa su oboljeli. Požalili su se Allahovom Poslaniku, ﷺ, pa ih je upitao: ***Da li biste krenuli sa našim pastirom i pili mokraću i mlijeko deva?***

Rekli su: *Hoćemo.* Krenuli su i počeli piti mokraću i mlijeko deva. Kada su ozdravili, ubili su pastire i oteli deve.

Ta vijest je doprla do Allahovog Poslanika, ﷺ, pa je poslao potjernicu za njima. Potjernica ih je stigla i privela.

Nakon toga je Poslanik, ﷺ, naredio da im poodsijecaju ruke i noge i izvade oči.[1] Nakon toga su ostavljeni na suncu sve dok nisu umrli.

---

[1] Enes, ﵁, je rekao: *Tako je učinjeno jer su i oni izvadili oči pastirima,* kao što je spomenuto u drugom Muslimovom rivajetu.

بابٌ إِثْمُ مَنْ سَنَّ القَتْلَ

١٠٢٥ - عَنْ عبدِاللَّهِ بنِ مَسعودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «لا تُقتَلُ نَفسٌ ظُلْماً؛ إلاَّ كانَ على ابنِ آدَمَ الأوَّلِ كِفْلٌ مِن دَمِها؛ لأنَّهُ كانَ أوَّلَ مَن سَنَّ القَتْلَ».

GRIJEH ONOGA KOJI JE PRVI UBIO

1025. Abdullah b. Mes'ud, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Za svakog čovjeka koji bespravno bude ubijen prvi Ademov sin ima udio tog grijeha jer je prvi ubio bespravno.***

بابٌ مَن قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ؛ عُذِّبَ به في النَّارِ

١٠٢٦ - عَنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَن قَتَلَ نَفْسَهُ بِحديدَةٍ؛ فَحَديدَتُهُ في يَدِهِ، يَتَوَجَّأُ بها في بَطْنِهِ في نارِ جَهَنَّمَ، خالِداً مُخلَّداً فيها أبداً، ومَنْ شَرِبَ سُمّاً، فقَتَلَ نَفْسَهُ؛ فهُو يَتَحَسَّاهُ في نارِ جَهَنَّمَ، خالِداً مُخلَّداً فيها أبداً، ومَن تَرَدَّى مِن جَبَلٍ. فقَتَلَ نَفسَهُ؛ فهُو يَتَرَدَّى في نارِ جَهَنَّمَ خالِداً مُخلَّداً فيها أبداً».

KO SEBE UBIJE NEČIM, TIME ĆE BITI KAŽNJAVAN U VATRI

1026. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko sebe ubije nekim željeznim predmetom, on će mu bit stavljen u ruku i njime će vječno probadati svoj stomak u džehennemskoj vatri. Ko popije otrov pa se ubije, on će to vječno kušati u džehennemskoj vatri. Ko se baci sa nekog uzvišenja pa se ubije, on će se tako vječno bacati u džehennemskoj vatri.***[1]

---

[1] O ovome ima više tumačenja. Jedno od njih je da se ta prijetnja odnosi na onoga ko to uradi smatrajući to dozvoljenim - znajući za zabranu, on je nevjernik, a to je kazna za njega. Drugo tumačenje je da se pod vječnosti koja je spomenuta u hadisu misli na dug boravak a ne na vječnost, što se ponekad koristi u arapskom jeziku. Nevevi (op. prev.).

١٠٢٧ - عَنْ سهلِ بنِ سَعْدٍ السَّاعديِّ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ الْتقى هُو والمُشْركونَ، فاقْتَتَلوا، فلمَّا مالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ إلى عَسْكَرِهِ، ومالَ الآخَرونَ إلى عَسْكَرِهِمْ، وفي أَصْحابِ رسولِ اللَّهِ ﷺ رَجُلٌ لا يَدَعُ لهُم شاذَّةً ولا فاذَّةً؛ إلاَّ اتَّبَعَها يَضْرِبُها بِسَيْفِهِ. فَقالوا: ما أَجْزَأَ مِنَّا اليَوْمَ أَحَدٌ ما أَجْزَأَ فُلانٌ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أَمَا إِنَّهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ»**. فقالَ رَجُلٌ مِنَ القَوْمِ: أنا صاحِبُهُ أَبَداً.

قال: فَخَرَجَ مَعَهُ، كُلَّما وَقَفَ؛ وَقَفَ مَعَهُ، وإذا أَسْرَعَ؛ أَسْرَعَ مَعَهُ. قالَ: فَجُرِحَ الرَّجُلُ جُرْحاً شَديداً، فاسْتَعْجَلَ المَوْتَ. فَوَضَعَ نَصْلَ سَيْفِهِ بِالأَرْضِ وذُبابَهُ بينَ ثَدْيَيْهِ، ثُمَّ تَحامَلَ على سَيْفِهِ، فَقَتَلَ نَفْسَهُ. قال: فَخَرَجَ الرَّجُلُ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، فقالَ: أَشْهَدُ أَنَّكَ رسولُ اللَّهِ. فقالَ: **«وما ذاكَ؟»**. قالَ: الرَّجُلُ الَّذي ذَكَرْتَ آنِفاً أَنَّهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، فَأَعْظَمَ النَّاسُ ذلكَ، فَقُلْتُ: أنا لَكُمْ بِهِ، فَخَرَجْتُ في طَلَبِهِ حتَّى جُرِحَ جُرْحاً شَديداً، فاسْتَعْجَلَ المَوْتَ، فَوَضَعَ نَصْلَ سَيْفِهِ بِالأَرْضِ وذُبابَهُ بينَ ثَدْيَيْهِ، ثُمَّ تَحامَلَ عليهِ، فَقَتَلَ نَفْسَهُ.

فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ عندَ ذلكَ: **«إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ الجَنَّةِ، فيما يَبْدو للنَّاسِ، وهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، وإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ النَّارِ، فيما يَبْدو للنَّاسِ، وهُوَ مِنْ أَهْلِ الجَنَّةِ»**.

1027. Sehl b. Sa'd es-Sa'idi, ﵁, prenosi da se Allahov Poslanik, ﷺ, sukobio jedanput sa idolopoklonicima. Dugo su se borili. Nakon toga i jedna i druga vojska su se povukle u svoje tabore. Među ashabima Allahovog Poslanika, ﷺ, bio je neki čovjek kome niko nije mogao promaći a da ga nije sustigao i posjekao svojom sabljom.

Ashabi su rekli: *Niko od nas danas se nije borio kao što se borio taj i taj.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Međutim, on je od stanovnika Vatre.***[1]

[1] Ovom čovjeku je bilo ime Kuzman, kako to navodi El-Hatib i veli da je bio munafik.

Jedan od prisutnih je rekao: *Ja ću ga stalno pratiti.*[1] Krenuo je za njim. Gdje god bi stao i on bi stao. Kad god bi požurio i on bi požurio. Ubrzo spomenuti čovjek bi teško ranjen i odluči da ubrza svoju smrt pa je stavio držak svoje sablje na zemlju a njenu oštricu između svojih grudi. Zatim se naslonio na sablju i tako se ubio.

Čovjek koji ga je pratio došao je kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i rekao: *Svjedočim da si ti Allahov Poslanik!*

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Zbog čega?***

Rekao je: *Čovjeka koga si ranije spomenuo i za njega rekao da je Džehennemlija, pa se to ljudima činilo nemogućim, ja sam pratio, nakon što sam rekao da ću to učiniti. Krenuo sam za njim i pratio ga sve dok nije bio teško ranjen, pa je ubrzao smrt. Stavio je držak svoje sablje na zemlju a njenu oštricu između svojih grudi, zatim se naslonio na nju i tako se ubio.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je na to rekao: ***Čovjek zaista može raditi djela Džennetlija, u očima ljudi, a da bude Džehennemlija.***

Također, čovjek može raditi djela Džehennemlija, u očima ljudi, a da bude Džennetlija.

بابٌ مَن قتَل بِحَجَرٍ؛ قُتِل بِمِثْلِهِ

١٠٢٨ ـ عنْ أَنَسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ جارِيَةً وُجِدَ رَأْسُها قد رُضَّ بينَ حَجَرَيْنِ، فسَأَلوها: مَنْ صَنَعَ هٰذا بكِ؟ فلانٌ، فلانٌ، حتَّى ذَكَرُوا يَهودِيّاً، فأَوْمَأَتْ بِرَأْسِها، فأُخِذَ اليَهودِيُّ، فأَقَرَّ، فأَمَرَ بهِ رسولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يُرَضَّ رَأْسُهُ بِالحِجارَةِ.

KO UBIJE NEKOGA KAMENOM
I ON TREBA DA BUDE UBIJEN KAMENOM

1028. Enes b. Malik, ﵁, prenosi da je nađena neka robinja čija glava je bila razmrskane između dva kamena.

Pitali su je: *Ko je to učinio s tobom? Je li taj? Je li taj?*

Kada su spomenuli nekog Židova, potvrdila je to pokretom glave.

---

[1] Da vidim zbog čega će ući u Džehennem.

Uhapsili su Židova pa je on taj zločin priznao. Allahov Poslanik, ﷺ, je naredio da mu razmrskaju glavu kamenom.

بابُ مَن عَضَّ يَدَ رَجُلٍ فانْتَزَعَ ثَنِيَّتَهُ

١٠٢٩ - عن عِمرانَ بنِ حُصينٍ رضيَ اللّٰه عنهما؛ أَنَّ رَجُلاً عَضَّ يَدَ رَجُلٍ، فانْتَزَعَ يَدَهُ، فَسَقَطَتْ ثَنِيَّتُهُ أَوْ: ثَناياهُ، فاسْتَعْدى رسولَ اللّٰهِ ﷺ، فقالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «ما تَأْمُرُني؟! تَأْمُرُني أَنْ آمُرَهُ أَنْ يَدَعَ يَدَهُ في فيكَ تَقْضَمُها كَما يَقْضَمُ الفَحْلُ؟ ادْفَعْ يَدَكَ حتَّى يَعَضَّها ثُمَّ انْتَزِعْها».

KO UGRIZE NEKOG ZA RUKU PA MU ON IŠČUPA ZUB

1029. 'Imran b. Husajn, ﷺ, prenosi da je neki čovjek ugrizao drugog za ruku pa je drugi otrgao svoju ruku, te mu tako iščupao prednji zub ili zube. Zatražio je pomoć od Allahovog Poslanika, ﷺ.

Allahov Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Šta mi naređuješ? Zahtijevaš li od mene da mu naredim da stavi svoju ruku u tvoja usta pa da je ugrizeš kao što je ugrize ždrijebac?! Stavi svoju ruku u njegova usta kako bi je ugrizao, a zatim je iščupaj!***[1]

---

[1] Ovdje se ne misli da mu je Poslanik, ﷺ, naredio da stavi svoju ruku da bi ga drugi ugrizao. Ovdje se to negira i zabranjuje. Kao da je Poslanik, ﷺ, htio reći čovjeku: Ti ne bi stavio svoju ruku u njegova usta da je ugrize, pa kako onda osporavaš njemu što je istrgnuo svoju ruku iz tvojih usta i tražiš odštetu za ono što je uradio prilikom spašavanja svoje ruke.
U drugoj predaji Muslim dodaje: *Pa je to njegovo potraživanje zanemario i rekao:* ***Tebi ne pripada odšteta.***

باب القِصاص مِن الجِراح إلاَّ أنْ يَرضَوْا بالدِّيَة

١٠٣٠ - عَنْ أَنَسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، أنَّ أُختَ الرُّبَيِّعِ أُمَّ حارِثَةَ جَرَحَتْ إنساناً، فاختَصَموا إلى النبيِّ ﷺ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «القِصاصَ القِصاصَ». فقالَتْ أُمُّ الرُّبَيِّعِ: يا رسولَ اللّهِ! أَيُقتَصُّ مِن فُلانَةَ؟! واللّهِ لا يُقتَصُّ مِنها. فقالَ النبيُّ ﷺ: «سُبحانَ اللّهِ! يا أُمَّ الرُّبَيِّعِ؛ القِصاصُ كِتابُ اللّهِ». قالَتْ: لا واللّهِ لا يُقتَصُّ مِنها أبداً.

قالَ: فما زالَتْ حَتَّى قَبِلوا الدِّيَةَ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ مِنْ عِبادِ اللّهِ مَنْ لَوْ أَقسَمَ على اللّهِ؛ لأبَرَّهُ».

ZA RANJAVANJE SLIJEDI ODMAZDA, OSIM AKO SE OŠTEĆENI ZADOVOLJE KRVARINOM

1030. Enes, ﷺ, prenosi da je Ummu Harise, Rebi'ina sestra, ranila nekog čovjeka. Zatražili su od Poslanika, ﷺ, da im presudi.

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Odmazda, odmazda.***

Rebiova majka je rekla: *Allahov Poslaniče, zar će se izvršiti odmazda nad tom i tom? Tako mi Allaha, nad njom neće biti izvršena odmazda.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: **Subhanellah! Rebi'ina majko, odmazda je naređena u Allahovoj knjizi.**[1]

Rekla je: *Ne, tako mi Allaha, nad njom odmazda nikada neće biti sprovedena!*[2] Uporna je ostala u svom stavu sve dok nisu prihvatili otkup.

Allahov Poslanik, ﷺ, je, tada, rekao: ***Zaista ima Allahovih robova, koji kada se zakunu da će Allah nešto uraditi, tako i uradi.***

[1] Tj. odmazda za zub je propisana po Allahovoj knjizi u riječima: ***Zub za zub.*** Dok neki tvrde da se ovdje misli na ajet: ***A za rane slijedi odmazda.***

[2] Ovdje se ne misli na odbijanje Poslanikova, ﷺ, propisa, već na želju da oni kojima odmazda pripada oproste i, ne bi li se Poslanik, ﷺ, zauzeo kod njih da oproste.

بابٌ منْ أقرَّ بالقَتْلِ فأُسْلِمَ إلى الوَليِّ فعَفا عنهُ

١٠٣١ - عنْ عَلْقَمَةَ بنِ وائلٍ؛ أنَّ أباهُ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ حدَّثَهُ؛ قالَ: إنِّي لَقاعِدٌ معَ النبيِّ ﷺ؛ إذْ جاءَ رَجُلٌ يَقودُ آخَرَ بِنِسْعَةٍ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! هٰذا قَتَلَ أخي. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أَقَتَلْتَهُ؟»**. (فقالَ: إنَّهُ لوْ لمْ يَعْتَرِفْ؛ أقَمْتُ عليهِ البَيِّنَةَ.) قالَ: نعمْ؛ قَتَلْتُهُ. قالَ: **«كَيفَ قَتَلْتَهُ؟»**. قالَ: كنتُ أنا وهُو نَخْتَبِطُ مِن شَجَرَةٍ، فسَبَّني، فأَغْضَبَني، فضَرَبْتُهُ بِالفَأْسِ على قَرْنِهِ، فقَتَلْتُهُ. فقالَ لهُ النبيُّ ﷺ: **«هلْ لكَ مِن شَيْءٍ تُؤَدِّيهِ عنْ نَفْسِكَ؟»**. قالَ: ما لي مالٌ إلاَّ كِسائِي وفَأْسي. قالَ: **«فَتَرى قَوْمَكَ يَشْتَرونَكَ؟»**. قالَ: أنا أَهْوَنُ على قَوْمي مِن ذاكَ. فرَمى إليهِ بِنِسْعَتِهِ، وقال: **«دُونَكَ صاحِبَكَ»**. فانْطَلَقَ بهِ الرَّجُلُ، فلَمَّا وَلَّى؛ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إنْ قَتَلَهُ؛ فَهُوَ مِثْلُهُ»**. فرَجَعَ، فقالَ: يا رسولَ اللَهِ! إنَّهُ بَلَغَني أَنَّكَ قُلْتَ: **«إنْ قَتَلَهُ؛ فهُو مِثْلُهُ»**، وأَخَذْتُهُ بِأَمْرِكَ؟! فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أَما تُريدُ أَنْ يَبوءَ بِإِثْمِكَ وإِثْمِ صاحِبِكَ؟»**. قالَ: يا نبيَّ اللَهِ! (لَعَلَّهُ قالَ) بَلى. قالَ: **«فإِنَّ ذاكَ كَذاكَ»**. قالَ: فرَمَى بِنِسْعَتِهِ، وخَلَّى سَبيلَهُ.

O ONOME KO PRIZNA UBISTVO, PA BUDE IZRUČEN STARATELJU UBIJENOG A ON MU OPROSTI

1031. 'Alkame b. Vail, ؓ, prenosi da mu je otac pričao i između ostalog rekao: *Sjedio sam sa Poslanikom, ﷺ, kada je došao neki čovjek koji je vodio drugog svezanog komadom kolana.*

Čovjek koji je vodio drugog je rekao: *Allahov Poslaniče, ovaj je ubio mog brata.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Zar si ga ubio!?*** (Vodič je rekao: *Ako ne prizna, ja ću to dokazati.*)

Vođeni je rekao: *Da, ubio sam ga.*

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Kako si ga ubio?***

Rekao je: *Ja i on smo skupa sakupljali lišće, pa me opsovao i razljutio. Udario sam ga sjekirom u glavu i ubio ga.*

Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Imaš li išta da se iskupiš?***

Rekao je: *Ja imam samo odjeću na sebi i sjekiru.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Misliš li da će tvoj narod dati otkup za tebe.***

Rekao je: *Ja sam svom narodu mizerniji od toga.*

Nakon toga Poslanik, ﷺ, je bacio kolan kojim je doveden onom koji ga je doveo[1] i rekao: **Prihvati se svog druga.**

Čovjek ga je poveo. Kada se udaljio, Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ako ga ubije, onda su isti.***[2]

Čovjek se vratio i reče: *Allahov Poslaniče, čuo sam da si rekao:* ***Ako ga ubije, onda su isti,*** *a ja sam ga poveo sa tvojom naredbom?!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Zar ne želiš da on dođe sa tvojim grijehom i grijehom tvog ubijenog?***[3]

Rekao je: *Allahov Vjerovjesniče,* (a možda je rekao) *da, želim.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***To je tako.***

Čovjek je bacio povodac i oslobodio ubicu.

[1] Kao da je Poslanik, ﷺ, držao u ruci kolan nadajući se da će ga spasiti smrti. Zatim ga je bacio i predao ga nasljedniku ubijenog. U tom kontekstu su i riječi: ***Prihvati se svoga druga,*** tj. uzmi svoje pravo.

[2] Tj. ništa ne duguju jedan drugom.

[3] Tj. da snese grijeh ubijenog zbog toga što ga je ubio i grijeh nasljednika zbog boli nanesene gubitkom brata.

باب دية المرأة يضرب بطنها فتلقي جنينها
وتموت ودية الجنين

١٠٣٢ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: اقتتلت امرأتان من هذيل، فرمت إحداهما الأخرى بحجر، فقتلتها وما في بطنها، فاختصموا إلى رسول الله ﷺ، فقضى رسول الله ﷺ أن دية جنينها غرة؛ عبد أو وليدة، وقضى بدية المرأة على عاقلتها، وورثها ولدها ومن معهم، فقال حمل بن النابغة الهذلي: يا رسول الله! كيف أغرم من لا شرب ولا أكل، ولا نطق ولا استهل، فمثل ذلك يطل؟ فقال رسول الله ﷺ: «إنما هذا من إخوان الكهان»؛ من أجل سجعه الذي سجع.

IZNOS KRVARINE ZA TRUDNICU KOJU NEKO UDARI PO STOMAKU PA ONA POBACI DIJETE I UMRE I IZNOS KRVARINE ZA POBAČENO DIJETE

1032. Ebu Hurejre, ﵁, je rekao: *Dvije žene iz plemena Huzejla su se potukle i jedna od njih je udarila drugu kamenom te ubila i nju i ono što je nosila u stomaku.*

Obratili su se Allahovom Poslaniku, ﷺ, da im presudi. Presudio je da se za njeno pobačeno dijete dâ rob, muškarac ili žena, a za nju je odredio krvarinu koju treba da plati njena muška rodbina sa očeve strane, koju će naslijediti njen sin i oni koji su sa njim.

Hamel b. Nabiga el-Huzeli je rekao: *Allahov Poslaniče, kako da budem kažnjen zbog onoga što još nije ni jelo ni pilo, ni progovorilo, niti znake života pokazivalo. Zar se i za to kažnjava?!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ovaj je, uistinu, brat vračara!,*** *zbog rimovanja.*

باب الجُبَارُ الذي لا دِيَةَ له

١٠٣٣ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنْ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ أنَّه قالَ: «البِئرُ جَرْحُها جُبارٌ، والمَعْدِنُ جُرْحُهُ جُبارٌ، والعَجْماءُ جَرْحُها جُبارٌ، وفي الرِّكازِ الخُمُسُ».

ZA ŠTA SE NE PLAĆA ODŠTETA

1033. Ebu Hurejre, رضي الله عنه, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Za bunar koji čovjek iskopa u svojoj zemlji pa neko padne u njega, ne plaća se odšteta. Ako čovjek iskopa neku rupu tražeći rudu u svojoj zemlji pa neko padne u nju, ne snosi odgovornost za to. Za ono što nečije životinje unište kada nema nikoga s njima i kada se izmaknu vlasniku, pored svih poduzetih mjera, nema odgovornosti. Za pronađeno zakopano blago plaća se petina.***

كِتابُ القَسامَةِ

POGLAVLJE O *KASAMI*

بابٌ مَن يَحْلِفُ فيها

١٠٣٤ - عَنْ سهلِ بن أبي حَثْمَةَ، عَنْ رِجالٍ مِن كُبَراءِ قَوْمِهِ؛ أَنَّ عبدَاللَّهِ بنَ سَهْلٍ ومُحَيِّصَةَ خَرَجا إلى خَيْبَرَ مِن جَهْدٍ أصابَهُما، فأتى مُحَيِّصَةُ، فأُخْبِرَ أنَّ عبدَاللَّهِ بنَ سَهْلٍ قد قُتِلَ وطُرِحَ في عَيْنٍ أَوْ فَقِيرٍ، فأتى يَهودَ، فقالَ: أَنْتُمْ واللَّهِ قَتَلْتُموهُ. قالوا: واللَّهِ؛ ما قَتَلْناهُ.

ثُمَّ أَقْبَلَ حتَّى قَدِمَ على قَوْمِهِ، فَذَكَرَ لهُمْ ذٰلكَ، ثُمَّ أقْبَلَ هُوَ وأخوهُ حُوَيِّصَةُ - وهُوَ أَكْبَرُ منهُ - وعبدُالرحمٰنِ بنُ سَهْلٍ، فذَهَبَ مُحَيِّصَةُ لِيَتَكَلَّمَ، وهُوَ الذي كان بِخَيْبَرَ، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ لِمُحَيِّصَةَ: **«كَبِّرْ، كَبِّرْ»**؛ (يُريدُ السِّنَّ)، فتَكَلَّمَ حُوَيِّصَةُ، ثُمَّ تَكَلَّمَ مُحَيِّصَةُ، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إمَّا أَنْ يَدُوا صاحِبَكُم، وإمَّا أَنْ يُؤْذِنوا بِحَرْبٍ»**.

فَكَتَبَ رسولُ اللَّهِ ﷺ إليهِم في ذٰلِكَ، فَكَتَبوا: إنَّا واللَّهِ ما قَتَلْناهُ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ لِحُوَيِّصَةَ ومُحَيِّصَةَ وعبدِالرحمٰنِ: **«أتَحْلِفُونَ وتَسْتَحِقُّونَ دَمَ صاحِبِكُمْ؟»**. قالوا: لا. قالَ: **«فتَحْلِفُ لَكُمْ يَهودُ»**. قالوا: لَيْسوا بِمُسْلِمينَ. فَوَداهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ مِن عِنْدِهِ فَبَعَثَ إليهِم رسولُ اللَّهِ ﷺ مائَةَ ناقَةٍ، حتَّى أُدْخِلَتْ عليهِمُ الدَّارَ، فقالَ سَهْلٌ: فلَقَدْ رَكَضَتْني مِنها ناقَةٌ حَمْراءُ.

KO SE TREBA ZAKLETI PRILIKOM KASAME

1034. Sehl b. ebi Hasme prenosi od prvaka svog naroda da su Abdullah b. Sehl i Muhajjisa otišli na Hajber zbog teškoće koja ih je zadesila. Muhajjisa se vratio i rekoše mu da je Abdullah b. Sehl ubijen i bačen u neki izvor ili plitki bunar.

Otišao je kod Židova i rekao im: *Vi ste ga, tako nam Allaha, ubili!*

Rekli su: *Tako nam Allaha, mi ga nismo ubili.*

Potom je otišao do Abdullahovog naroda i obavijestio ih o tome. Zatim su on, njegov stariji brat Huvejjisa i Abdurrahman b. Sehl otišli do Poslanika, ﷺ. Muhajjisa je počeo da govori jer je on bio u Hajberu.

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao Muhajjisi: ***Stariji, stariji!***, pa je prvi počeo govoriti Huvejjisa a nakon njega je govorio Muhajjisa.

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Neka vam plate krvarinu za ubijenog ili će nam objaviti rat.***[1]

Nakon toga Allahov Poslanik, ﷺ, im je poslao hitnu poruku. Odgovorili su sljedeće: *Mi ga, tako nam Allaha, nismo ubili.* Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao Huvejjisi, Muhajjisi i Abdurrahmanu: ***Hoćete li se zakleti i tako dobiti pravo krvarine za svoga prijatelja?***

Rekli su: *Nećemo.*

Upitao je: ***Hoćete li da vam se zakunu Židovi da ga nisu ubili?***

Rekli su: *Oni nisu muslimani?!*

Poslanik, ﷺ, je potom platio krvarinu za ubijenog i poslao im sto deva. Čak su bile i utjerane u njihovo dvorište.

Sehl je rekao: *Jedna crvena deva, od tih deva, udarila me je nogom.*

بابُ إقْرارُ القَسامَةِ على ما كانَتْ عليهِ

١٠٣٥ - عنْ رَجُلٍ مِن أَصْحابِ رسولِ اللّهِ ﷺ مِن الأنْصارِ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ أَقَرَّ القَسامَةَ على ما كَانَتْ عليهِ في الجَاهِلِيَّةِ.

PRIHVATANJA KASAME KAKVA JE BILA U DŽAHILIJJETU

1035. Jedan ensarija prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, prihvatio kasamu [2] kakva je bila u džahilijjetu.

---

[1] Neka nam reknu da to ne prihvataju i tako će prekršiti ugovor između nas i njih.

[2] Kasama je zaklinjanje onih koji budu optuženi za nečije ubistvo (op. prev.).

كِتابُ الحُدودِ

POGLAVLJE O ODREĐENIM ŠERIJATSKIM KAZNAMA

حَدُّ الزِّنا

O ODREĐENOJ KAZNI ZA BLUD

بابٌ حَدُّ البِكْرِ والثَّيِّبِ في الزِّنا

١٠٣٦ - عنْ عُبادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ نبيُّ اللَّهِ ﷺ إذا أُنزِلَ عليهِ الوَحْيُ؛ كُرِبَ لِذلِكَ، وتَرَبَّدَ لهُ وَجْهُهُ. قالَ: فأُنزِلَ عليهِ ذاتَ يَوْمٍ، فَلُقِيَ كَذٰلِكَ، فلَمَّا سُرِّيَ عنهُ؛ قالَ: **«خُذُوا عَنِّي؛ فقدْ جَعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبيلاً: الثَّيِّبُ بِالثَّيِّبِ، والبِكْرُ بِالبِكْرِ، الثَّيِّبُ جَلْدُ مِائَةٍ ثُمَّ رَجْمٌ بالحِجارَةِ، والبِكْرُ جَلْدُ مِائَةٍ ثُمَّ نَفْيُ سَنَةٍ»**.

KAKO ĆE BITI KAŽNJENI ŽENJENI, AKO POČINE BLUD, A KAKO NEŽENJENI

1036. 'Ubade b. Samit, ﵁, je rekao: *Dok bi Allahovom Vjerovjesniku, ﷺ, silazila objava bio bi u teškom stanju. Lice bi mu promijenilo boju.*[1] *Jednog dana mu je sišla objava pa ga je zadesilo spomenuto stanje.*

---

[1] Promijenilo bi boju zbog težine objave i njene veličine. Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝٥ ﴾

Mi ćemo ti, doista, teške riječi slati. *Muzzemmil, 5.*

Nakon što ga je to prošlo, rekao je: ***Uzmite od mene. Allah im je dao izlaz.***[1] ***Ženjen sa udavanom, neženjen sa neudavanom.***[2] ***Ženjeni, ako počine blud, kažnjavaju se sa sto bičeva a potom kamenovanjem. Neženjeni, ako počine blud, kažnjavaju se sa sto bičeva i progonstvom na godinu dana.***

[1] Ukazivanje na ajet:

﴿ وَٱلَّٰتِى يَأْتِينَ ٱلْفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمْ فَٱسْتَشْهِدُوا۟ عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِّنكُمْ ۖ فَإِن شَهِدُوا۟ فَأَمْسِكُوهُنَّ فِى ٱلْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾ ﴾

Za one od žena vaših koje preljubu počine, tražite da posvjedoče četverica od vas, pa ako posvjedoče, držite ih u kućama sve dok ih smrt ne umori ili dok im Allah neki put ne nađe! *En-Nisa, 15.* Nevevi (op. prev.).

[2] Poslanikove, ﷺ, riječi: ***Ženjen sa udavanom, neženjen sa neudavanom,*** nisu uslovne, naprotiv, ako bi neoženjen počinio blud s udatom ili neudatom bičuje se i progoni na godinu. Kazna za oženjenog bludnika je kamenovanje, svejedno počinio blud sa udavanom ili neudavanom ženom. Znaj da se pod neoženjenim ili neudatom podrazumijeva svaki muškarac i žena koji su razumni, punoljetni i koji nisu imali odnos u ispravnom braku, bez obzira da li su imali odnos u braku sumnjive ispravnosti ili neispravnom braku ili na bilo koji drugi način. Pod pojmom *oženjen* odnosno *udata* podrazmijeva se muškarac ili žena koji su punoljetni, razumni, slobodni, koji su makar jednom imali odnos u ispravnom braku. To se odnosi i na muslimane, razumne i one koji to nisu, a Allah najbolje zna. Nevevi (op. prev.).

بابُ رَجْمِ الثَّيِّبِ في الزِّنا

١٠٣٧ - عن عبيدِاللهِ بنِ عبدِاللهِ بنِ عُتْبَةَ؛ أنَّهُ سَمِعَ عبدَاللهِ بنَ عبّاسٍ رضيَ اللهُ عنهما يَقولُ: قالَ عُمَرُ بنُ الخطّابِ رضيَ اللهُ عنهُ، وهُوَ جالِسٌ على مِنبَرِ رسولِ اللهِ ﷺ: إنَّ اللهَ قدْ بَعثَ مُحمَّداً ﷺ بالحَقِّ، وأَنزَلَ عليهِ الكِتابَ، فكانَ مِمّا أَنزَلَ اللهُ عليهِ آيَةُ الرَّجْمِ، قَرَأْناها ووَعَيْناها وعَقَلْناها، فرَجَمَ رسولُ اللهِ ﷺ، ورَجَمْنا بَعْدَهُ، فأَخْشَى إنْ طالَ بِالنّاسِ زمانٌ أنْ يَقولَ قائِلٌ: ما نَجِدُ الرَّجْمَ في كِتابِ اللهِ تَعالى، فيَضِلُّوا بِتَرْكِ فَريضةٍ أَنْزَلَها اللهُ، وإنَّ الرَّجْمَ في كِتابِ اللهِ حَقٌّ على مَنْ زَنَى إذا أَحْصَنَ مِن الرِّجالِ والنِّساءِ؛ إذا قامَتِ البَيِّنَةُ، أوْ كانَ الحَبَلُ أوِ الاعْتِرافُ.

KAMENOVANJE ŽENJENIH I UDAVANIH ZBOG POČINJENOG BLUDA

1037. 'Ubejdullah b. Abdullah b. 'Utbe prenosi da je čuo Abdullaha b. Abbasa, ﷺ, da je rekao: Omer b. el-Hattab, ﷺ, dok je jednom sjedio na minberi Allahovog Poslanika, ﷺ, je rekao: *Allah je, zaista, poslao Muhammeda, ﷺ, sa istinom. Objavio mu je Knjigu. Od onog što je objavio je i ajet koji govori o kamenovanju.*[1] *Mi smo ga učili, shvatili i zapamtili. Allahov Poslanik, ﷺ, je kamenovao i mi poslije njega smo kažnjavali kamenovanjem.*

Bojim se da će ljudi nakon izvjesnog vremena reći: Mi ne nalazimo kamenovanje u Allahovoj knjizi!, pa će tako zalutati ostavljajući naredbu koju je Allah objavio.[2]

Kamenovanje je, uistinu, propisano za onog ko počini blud od ženjenih i udavanih ljudi i žena ako se to validno dokaže, ili se ustanovi trudnoća, ili se to prizna.

---

[1] Misli na ajet: **Starac i starica, kada počine blud, kamenujte ih do smrti.** Ovaj ajet je derogiran tekstualno, a propis mu je važeći.

[2] Ono čega se Omer, ﷺ, bojao uradile su haridžije i neke mu'tezile. Negirali su propisanost kamenovanja u čemu ih slijede i neki savremenici koji se pozivaju na promjene!

بابُ حَدِّ مَنِ اعْتَرَفَ على نَفْسِهِ بِالزِّنى

١٠٣٨ - عَنْ جابِرِ بنِ سَمُرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: أُتِيَ رسولُ اللّٰهِ بِرَجُلٍ قصيرٍ أَشْعَثَ ذي عَضَلاتٍ، عليهِ إِزارٌ، وقدْ زنى، فرَدَّهُ مَرَّتَيْنِ، ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ، فقالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «كُلَّما نَفَرْنا غازِينَ في سَبيلِ اللّٰهِ؛ تَخَلَّفَ أَحَدُكُمْ يَنِبُّ نَبِيبَ التَّيْسِ، يَمْنَحُ إِحْداهُنَّ الكُثْبَةَ، إِنَّ اللّٰهَ لا يُمْكِنِّي مِنْ أَحَدٍ مِنْهُم؛ إِلاَّ جَعَلْتُهُ نَكالاً - أَوْ: نَكَّلْتُهُ -».

قالَ: فحَدَّثْتُهُ سَعيدَ بنَ جُبَيْرٍ، فقالَ: إِنَّهُ رَدَّهُ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ.

وفي رِوايَةٍ: «فَرَدَّهُ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلاثًا».

KAZNA ZA ONOG KO PRIZNA DA JE POČINIO BLUD

1038. Džabir b. Semure, ﷺ, je rekao: *Doveden je Allahovom Poslaniku, ﷺ, neki čovjek, niska rasta, raščupan i izraženih mišića. Na sebi je imao donji ogrtač. Počinio je blud. Poslanik, ﷺ, ga je dva puta vraćao a zatim je naredio da ga kamenuju.*

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kad god krenemo u neku borbu na Allahovom putu uvijek neko od vas izostane i uspali se kao što se uspali jarac dajući nekoj od njih nešto malo.***[1] ***Kad god mi Allah omogući da kaznim nekog od njih, kaznit ću ga da bude pouka drugima.***

Š'ube je rekao: Pričao sam o tome Se'idu b. Džubejru pa je rekao: *Vraćao ga je četiri puta.*

U drugoj predaji se kaže da ga je vraćao dva ili tri puta.

[1] Tj. dâ malo mlijeka ili nečeg drugog ženi kojoj je muž odsutan da bi pristala na blud s njim (op. prev.).

بابُ تَرْديدُ المُقِرِّ بالزِّنا أَرْبعَ مَرَّاتٍ، والحَفْرُللمَرْجوم، وتأخيرُ الحامِلِ حَتّى تضعَ، والصَّلاةُ على المَرْجوم

١٠٣٩ - عنْ بُرَيْدَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ ماعِزَ بنَ مالِكٍ الأَسْلَميَّ أتى رسولَ اللّهِ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! إنِّي ظَلَمْتُ نَفْسي وزَنَيْتُ، وإنِّي أُريدُ أَنْ تُطَهِّرَني. فرَدَّهُ، فلَمَّا كانَ مِنَ الغَدِ؛ أتاهُ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! إنِّي قدْ زَنَيْتُ. فرَدَّهُ الثّانِيَةَ، فأَرْسَلَ رسولُ اللّهِ ﷺ إلى قَوْمِهِ، فقالَ: **«تَعْلَمونَ بِعَقْلِهِ بَأْساً؟ تُنْكِرونَ مِنهُ شَيْئاً؟»**. فقالوا: ما نَعْلَمُهُ إلاَّ وَفِيَّ العَقْلِ مِن صالِحينا فيما نُرى. فأتاهُ الثّالِثَةَ، فأَرْسَلَ إلَيْهِم أيْضاً، فسَأَلَ عنهُ، فأَخْبَروهُ أنَّه لا بَأْسَ بِهِ ولا بِعَقْلِهِ، فلمَّا كانَ الرّابِعَةَ؛ حَفَرَ لهُ حُفْرَةً، ثمَّ أَمَرَ بهِ فرُجِمَ.

قالَ: فجاءَتِ الغامِدِيَّةُ، فقالَتْ: يا رَسولَ اللّهِ! إنِّي قدْ زَنَيْتُ؛ فطَهِّرْني. وإنَّهُ رَدَّها، فلَمَّا كانَ الغَدُ؛ قالَتْ: يا رسولَ اللّهِ! لِمَ تَرُدُّني؟ لَعَلَّكَ أَنْ تَرُدَّني كَما رَدَدْتَ ماعِزاً، فواللّهِ إنِّي لَحُبْلى. قالَ: **«إمَّا لا؛ فاذْهَبي حَتّى تَلِدي»**. قالَ: فلَمَّا وَلَدَتْ؛ أتَتْهُ بالصَّبِيِّ في خِرْقَةٍ؛ قالَتْ: هٰذا قدْ وَلَدْتُهُ. قالَ: **«اذْهَبي فأَرْضِعيهِ حتَّى تَفْطِميهِ»**. فلَمَّا فَطَمَتْهُ؛ أتَتْهُ بالصَّبِيِّ في يَدِهِ كِسْرَةُ خُبْزٍ، فقالَتْ: هٰذا يا رسولَ اللّهِ قدْ فَطَمْتُهُ، وقدْ أكَلَ الطَّعامَ. فدَفَعَ الصَّبِيَّ إلى رَجُلٍ مِنَ المُسْلِمينَ، ثمَّ أَمَرَ بِها، فحُفِرَ لها إلى صَدْرِها، وأَمَرَ النّاسَ فرَجَموها.

فيُقْبِلُ خالِدُ بنُ الوَليدِ بِحَجَرٍ، فرَمى رَأْسَها، فتَنَضَّحَ الدَّمُ على وَجْهِ خالِدٍ، فسَبَّها، فسَمِعَ نبيُّ اللّهِ ﷺ سَبَّهُ إيّاها، فقالَ: **«مَهْلاً يا خالِدُ! فوالَّذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ لَقدْ تابَتْ تَوْبَةً لو تابَها صاحِبُ مَكْسٍ؛ لَغُفِرَ لهُ»**. ثمَّ أَمَرَ بِها، فصَلّى عَلَيْها، ودُفِنَتْ.

O VRAĆANJU ONOGA KO PRIZNA BLUD ČETIRI PUTA, RUPI ZA KAMENOVANOG, ODGAĐANJU IZVRŠENJA KAZNE ZA TRUDNICU DOK RODI I DŽENAZI ZA BLUDNIKA KOJI JE KAMENOVAN

1039. Burejde, ﵁, prenosi da je Ma'iz b. Malik el-Eslemi došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, ja sam sebi počinio nasilje i učinio blud. Želim da me očistiš.*

Poslanik, ﷺ, ga je vratio. Sutradan je ponovo došao i rekao: *Allahov Poslaniče, ja sam počinio blud.*

Poslanik, ﷺ, ga je ponovo vratio. Potom je nekog poslao u njegov narod.

Izaslanik je upitao: *Da li vam je poznat neki mentalni nedostatak kod Ma'iza? Da li mu nešto zamjerite?*

Rekli su: *Mi ga poznajemo kao potpuno zdrava i po onome što znamo, on je jedan od naših dobrih ljudi.*

Ma'iz je došao i treći put. Poslanik, ﷺ, je ponovo poslao izaslanika. Ponovo ih je upitao o njemu, pa su mu ponovo potvrdili da je normalan.

Kada je došao četvrti put, iskopana je rupa,[1] a potom je Poslanik, ﷺ, naredio da dovedu Ma'iza, pa je kamenovan.

Potom je došla Gamidijja i rekla: *Allahov Poslaniče, počinila sam blud pa me očisti.*

Poslanik, ﷺ, ju je vratio pa je sutradan došla i rekla: *Zašto me vraćaš? Možda ćeš me vratiti kao što si vratio Ma'iza. Tako mi Allaha, ja sam trudna.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Kad nećeš da to prikriješ i pokaješ se, onda te neću vraćati. Idi i sačekaj dok se ne porodiš!***

Kada se porodila, došla je sa djetetom zamotanim u peleni i rekla: *Evo rodila sam ga.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Idi i doji ga sve dok ne mogne jesti hranu!***

Dijete je naraslo i počelo jesti hranu. Pa ga je ona dovela a u ruci je bila korica hljeba.

Ona reče: *Allahov Poslaniče, evo odbila sam ga i sad jede hranu.*

---

[1] Spominjanje rupe u ovom hadisu je slabo (*šaz*). Jedini ga je spomenuo Bešir b. el-Muhadžir koji je slab u hadisu, kao što je spomenuo hafiz hadisa Ibn Hadžer u svom djelu *Et-Tekrib.* Osim njega od istih prenosilaca je prenio i Alkame b. Mursid koji u Muslimovom *Sahihu* nije ni spomenuo rupu. On je pouzdan prenosilac hadisa čije hadise bilježe Buharija i Muslim. Muslim je ovaj hadis zabilježio i putem Ebu Se'ida el-Hudrija. Sve to ukazuje na slabost ovog dodatka (*šuzuz*).

Potom je dijete dato nekom muslimanu. Naređeno je da joj se iskopa rupa do prsa. Postavljena je u nju a zatim je ljudima bilo rečeno da je kamenuju. Prišao je Halid b. Velid, uzeo kamen i udario je u glavu. Krv ga je poprskala po licu. Proklinjao ju je. To njegovo proklinjanje Allahov Poslanik, ﷺ, je čuo, pa je rekao: ***Polahko Halide! Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, učinila je takvo pokajanje koje, kada bi učinio onaj koji je varao pri prodaji, bilo bi mu oprošteno.***

Potom je naredio da se pripremi, klanjao joj je dženazu, zatim je ukopana.

بابُ رَجْمِ اليَهودِ أَهْلِ الذِّمَّةِ في الزِّنا

١٠٤٠ - عنْ عبدِاللّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ أُتِيَ بِيَهوديٍّ ويَهوديَّةٍ قدْ زَنَيا، فانْطَلَقَ رسولُ اللّهِ ﷺ حتَّى جاءَ يَهودَ، فقالَ: «ما تَجِدونَ في التَّوْراةِ على مَنْ زَنَى؟». قالوا: نُسَوِّدُ وُجوهَهُما، ونُحَمِّلُهُما، ونُخالِفُ بينَ وجوهِهِما، ويُطافُ بِهِما. قالَ: «فأْتوا بالتَّوْراةِ إنْ كُنْتُمْ صادِقينَ». فَجاؤوا بها، فَقَرَؤوها، حتَّى إذا مَرُّوا بآيَةِ الرَّجْمِ؛ وَضَعَ الفَتى الَّذي يَقْرَأُ يَدَهُ على آيَةِ الرَّجْمِ، وقَرَأَ ما بَيْنَ يَدَيْها وما وَراءَها، فقالَ لهُ عبدُاللّهِ بنُ سَلام وهُوَ مَعَ رسولِ اللّهِ ﷺ: مُرْهُ؛ فَلْيَرْفَعْ يَدَهُ. فَرَفَعَها؛ فإذا تَحْتَها آيَةُ الرَّجْمِ، فأَمَرَ بِهِما رسولُ اللّهِ ﷺ، فرُجِما.

قالَ عبدُاللّهِ بنُ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ كُنْتُ فيمَنْ رَجَمَهُما؛ فلَقَدْ رَأَيْتُهُ يَقيها مِنَ الحِجارَةِ بِنَفْسِهِ.

KAMENOVANJE ŽIDOVA, STANOVNIKA ISLAMSKE DRŽAVE, ZA BLUD

1040. Abdullah b. Omer, ﵄, prenosi da su Allahovom Poslaniku, ﷺ, dovedeni Židov i Židovka koji su počinili blud.

Allahov Poslanik, ﷺ, je otišao kod Židova i upitao ih: ***Šta se kaže u Tevratu za onog ko počini blud?***

Rekli su: *Pocrnimo im lica, stavimo ih na dva magarca, okrenutih licem prema repu, i tako ih vodamo po gradu.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Donesite Tevrat ako istinu govorite.*** Donijeli su ga i počeli čitati. Kada su došli do ajeta koji govori o kamenovanju, mladić koji je čitao, stavio je svoju ruku na taj ajet i čitao je ono što je ispred i iza tog ajeta.

Abdullah b. Selam koji je bio sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, je rekao Poslaniku: *Naredi mu neka podigne svoju ruku.* Kada ju je podigao ispod nje je bio ajet o kamenovanju. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, naredio pa su kamenovani.

Abdullah b. Omer, ؓ, je rekao: *Bio sam od onih koji su ih kamenovali. Vidio sam Židova kako svojim tijelom štiti Židovku od kamenja.*

بابُ جَلْدِ الأمَةِ إذا زَنَتْ

١٠٤١ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ سُئِلَ عنِ الأَمَةِ إذا زَنَتْ ولَمْ تُحْصِنْ؟ قالَ: «**إنْ زَنَتْ؛ فاجْلِدوها، ثمَّ إنْ زَنَتْ؛ فاجْلِدوها، ثمَّ إنْ زَنَتْ؛ فاجْلِدوها، ثمَّ بيعوها ولَوْ بِضَفيرٍ**».

قالَ ابنُ شِهابٍ: لا أَدْري أَبَعْدَ الثَّالِثَةِ أَوِ الرَّابِعَةِ.

O BIČEVANJU ROBINJE KADA POČINI BLUD

1041. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, bio upitan o neudavanoj robinji kad počini blud.

Rekao je: ***Ako počini blud, bičujte je, pa ako to ponovo učini, bičujte je, pa ako to opet učini, bičujte je a potom je prodajte, pa makar za devin kolan.***

Ibn Šihab je rekao: *Ne znam poslije trećeg ili četvrtog puta.*

بابُ إقامَةِ السَّيِّدِ الحَدَّ على رَقيقِهِ

١٠٤٢ - عنْ أَبي عبدِالرحمٰنِ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: خَطَبَ عَلِيٌّ رضيَ اللّٰهُ عنهُ، فقالَ: يا أَيُّها الناسُ! أَقيموا على أَرِقَّائِكُمُ الحَدَّ، مَنْ أَحْصَنَ مِنْهُم ومَنْ لم يُحْصِنْ؛ فإِنَّ أَمَةً لِرسولِ اللّٰهِ ﷺ زَنَتْ، فأَمَرَني أَنْ أَجْلِدَها، فإِذا هِيَ حَديثُ عَهْدٍ بِنِفاسٍ، فَخَشيتُ إِنْ أَنا جَلَدْتُها أَنْ أَقْتُلَها، فذَكَرْتُ ذٰلكَ للنبيِّ ﷺ، فقالَ: «**أَحْسَنْتَ**».

وزادَ في رِوايَةٍ: «**اتْرُكْها حتَّى تَماثَلَ**».

O ODREĐENOJ KAZNI KOJU TREBA DA IZVRŠI VLASNIK NAD SVOJIM ROBOM

1042. Ebu Abdurrahman, ﷺ, je rekao: Alija, ﷺ, je jednom održao hutbu i rekao: *O ljudi, izvršavajte kazne određene za blud nad svojim robovima, nad ženjenim i neženjenim.*

Neka robinja Allahovog Poslanika, ﷺ, je počinila blud pa mi je naredio da je bičujem. Međutim, bila se tek porodila, pa sam se pobojao da je ne ubijem ako je budem bičevao.

To sam rekao Poslaniku, ﷺ, pa je rekao: **Dobro si se sjetio.**

U drugoj predaji se kaže: ***Ostavi je dok ne ozdravi.***

حدُّ السَّرِقةِ

O KAZNI ODREĐENOJ ZA KRAĐU

بابٌ ما يَجِبُ فيهِ القَطْعُ

١٠٤٣ ـ عنْ عائشَةَ رضيَ اللّهُ عنْها، عنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ قالَ:
«لا تُقْطَعُ يَدُ السَّارِقِ إلاَّ في رُبُعِ دِينارٍ فَصاعِداً».

ZA KOJU UKRADENU VRIJEDNOST SE PRIMJENJUJE KAZNA ODSIJECANJA RUKE

1043. Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ruka se odsijeca za ukradenu stvar u vrijednosti četvrtine zlatnika i više.***

بابُ القَطْعِ فيما قِيمَتُهُ ثَلاثَةُ دَراهِمَ

١٠٤٤ ـ عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قَطَعَ سارِقاً في مِجَنٍّ قيمَتُهُ ثَلاثَةُ دَارِهِمَ.

O ODSIJECANJU RUKE ZA UKRADENU VRIJEDNOST OD TRI SREBRENJAKA

1044. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, odsjekao ruku kradljivcu koji je ukrao štit čija vrijednost je bila tri srebrenjaka.

باب القطع في البيضة

١٠٤٥ - عن أبي هريرة رضي اللَّه عنه، قال: قال رسول اللَّه ﷺ: «لعن اللَّه السارق؛ يسرق البيضة فتقطع يده، ويسرق الحبل فتقطع يده».

ODSIJECANJE RUKE ZA UKRADENO JAJE

1045. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allah je prokleo kradljivca koji ukrade jedno jaje pa mu se zbog toga odsiječe ruka i onog koji ukrade uže pa mu se zbog njega odsiječe ruka.***[1]

---

[1] Nevevi je spomenuo nekoliko tumačenja ovog hadisa, od njih su: Ovim se pokuđuje krađa i upozorava na njen loš ishod, svejedno bila mala ili velika, kao da se kaže da krađa beznačajnih stvari dovodi malo po malo do krađe velikih stvari kojom se zaslužuje kazna i tako mu odsijeku ruku, čega treba da se kloni prije nego mu to pređe u naviku kako bi izbjegao taj koban završetak.
Ispravno je da se ovim ukazuje na vrijednost onoga što je izgubio, ruku, zbog beznačajnog imetka, četvrtina zlatnika, jer u odnosu na ruku i to je bezvrijedno poput jajeta i užeta... (op. prev.).

باب النهي عن الشفاعة في الحدود

١٠٤٦ - عن عائشة رضي الله عنها زوج النبي ﷺ؛ أن قريشاً أهمهم شأن المرأة المخزومية التي سرقت في عهد النبي ﷺ في غزوة الفتح، فقالوا: من يكلم فيها رسول الله ﷺ؟ فقالوا: ومن يجترئ عليه إلا أسامة بن زيد، حب رسول الله ﷺ؟!

فأتي بها رسول الله ﷺ، فكلمه فيها أسامة بن زيد، فتلون وجه رسول الله ﷺ، فقال: **«أتشفع في حد من حدود الله؟»**. فقال له أسامة: استغفر لي يا رسول الله!

فلما كان العشي؛ قام رسول الله ﷺ فاختطب، فأثنى على الله تعالى بما هو أهله، ثم قال: **«أما بعد؛ فإنما أهلك الذين من قبلكم: أنهم كانوا إذا سرق فيهم الشريف؛ تركوه، وإذا سرق فيهم الضعيف؛ أقاموا عليه الحد، وإني والذي نفسي بيده؛ لو أن فاطمة بنت محمد سرقت؛ لقطعت يدها»**. ثم أمر بتلك المرأة التي سرقت، فقطعت يدها.

قالت عائشة رضي الله عنها: فحسنت توبتها بعد، وتزوجت، وكانت تأتيني بعد ذلك فأرفع حاجتها إلى رسول الله ﷺ.

ZABRANJENO JE ZAUZIMATI SE ZA NEIZVRŠENJE ODREĐENIH ŠERIJATSKIH KAZNI

1046. Aiša, ﵄, Poslanikova, ﷺ, supruga, prenosi da je Kurejševiće zabrinuo problem jedne Mahzumijke koja je ukrala nešto za vrijeme Poslanika, ﷺ, na dan osvojenja Mekke.

Upitali su: *Ko će se za nju zauzeti kod Allahovog Poslanika, ﷺ?*

Rekli su: *To bi smio samo Usame b. Zejd, miljenik Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Dovedena je bila kod Allahovog Poslanika, ﷺ, pa se za nju zauzeo Usame b. Zejd. Kada je to čuo Allahov Poslanik, ﷺ, promijenila mu se je boja lica.

Potom je rekao: ***Zar se zauzimaš za neizvršenje jedne od Allahovih određenih kazni?!***

Usame mu je rekao: *Zatraži za mene oprost, Allahov Poslaniče.*

Kada je došlo predvečerje Allahov Poslanik, ﷺ, je ustao, održao govor, zahvalio Allahu kako Mu i dolikuje a potom rekao: ***A zatim, oni koji su bili prije vas propali su zbog toga što su, kada bi od njih ukrao neki plemić, ostavljali ga, a kada bi od njih ukrao neki bijednik, izvrši li bi nad njim kaznu.***

Tako mi Onoga u čijoj je ruci moj život, kada bi Fatima, Muhammedova kćerka, ukrala, ja bih joj odsjekao ruku!

Potom je naredio da se ženi koja je ukrala odsiječe ruka.

Aiša je rekla: *Poslije se iskreno pokajala i udala se. Nakon toga bi mi dolazila pa bih ja prenosila njene potrebe Allahovom Poslaniku,* ﷺ.

حَدُّ الخَمْرِ

ODREĐENA KAZNA ZA KONZUMIRANJE ALKOHOLA

بابٌ كَمْ يَجْلِدُ في شُرْبِ الخَمْرِ

١٠٤٧ - عن حُضَيْنِ بنِ المُنْذِرِ أبي ساسانَ؛ قالَ: شَهِدْتُ عُثمانَ بنَ عَفَّانَ رضيَ اللّهُ عنهُ، وأُتِيَ بِالوَليدِ قدْ صَلَّى الصُّبْحَ رَكْعَتَيْنِ، ثمَّ قالَ: أَزِيدُكُمْ؟! فشَهِدَ عليهِ رَجُلانِ - أحَدُهُما حُمْرانُ - أنَّه شَرِبَ الخَمْرَ، وشَهِدَ آخَرُ أنَّه رَآهُ يَتَقَيَّأُ، فقالَ عُثمانُ: إنَّهُ لمْ يَتَقَيَّأْ حتَّى شَرِبَها. فقالَ: يا عَلِيُّ! قُمْ فاجْلِدْهُ. فقالَ عليٌّ: قُمْ يا حَسَنُ! فاجْلِدْهُ. فقالَ الحَسَنُ: وَلِّ حارَّها مَنْ تَوَلَّى قارَّها. فكَأَنَّهُ وَجَدَ عليهِ. فقالَ: يا عبدَاللّهِ بنَ جَعْفَرٍ! قُمْ فاجْلِدْهُ. فجَلَدَهُ، وعليٌّ رضيَ اللّهُ عنهُ يَعُدُّ، حتَّى بلَغَ أَرْبَعينَ، فقالَ: أَمْسِكْ. ثمَّ قالَ: جَلَدَ النبيُّ ﷺ أَرْبَعينَ، وجَلَدَ أبو بَكْرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ أَرْبَعينَ، وعُمَرُ رضيَ اللّهُ عنهُ ثَمانينَ، وكُلٌّ سُنَّةٌ، وهٰذا أَحَبُّ إِلَيَّ.

KOLIKO UDARACA BIČEM JE KAZNA ZA KONZUMIRANJE ALKOHOLA

1047. Husajn b. Munzir Ebu Sasan je rekao: Bio sam svjedok kada su Osmanu b. Affanu, ﵁, doveli Velida zbog toga što je klanjao dva rekjata sabaha a potom rekao: *Hoćete li da vam još klanjam?*

Protiv njega su posvjedočila dva čovjeka. Jedan od njih je bio Humran. On je posvjedočio da je Velid pio alkohol. Drugi je rekao da ga je vidio kako povraća.

Osman je, tada, rekao: *On ne bi mogao povraćati da nije pio. Alija, ustani i bičuj ga!*

Alija je rekao: *Hasane, ustani i bičuj ga!*

Hasan je rekao: *Neka vlast sprovodi kad je teško onaj koji je sprovodi kad je lahko.*[1]

Alija je rekao: *Abdullah b. Dž'afere, ustani i bičuj ga!*

On ga je i bičevao a Alija je brojao sve do četrdeset.

Potom je rekao: *Dosta je.*

Nakon toga je rekao: *Poslanik, ﷺ, je za pijenje alkohola udarao četrdeset bičeva. Ebu Bekr, ؓ, je bičevao za to također četrdeset a Omer, ؓ, osamdeset puta.*

Sve to je sunnet. Međutim, meni je draže da kazna za to bude četrdeset udaraca bičem.

١٠٤٨ - عن عليّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: ما كُنْتُ أُقيمُ على أَحَدٍ حَدّاً، فيَموتَ فيهِ، فأَجِدَ منهُ في نَفْسِي إلاَّ صاحِبَ الخَمْرِ؛ لأنّهُ إنْ ماتَ؛ وَدَيْتُهُ؛ لأنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ لم يَسُنَّهُ.

1048. Alija, ؓ, je rekao: *Nikada se nisam bojao da onaj nad kim sam izvršavao kaznu, zbog toga umre i da zbog toga osjećam grižnju savjesti, osim kad bih izvršavao kaznu nad pijanicom. Ako bi on umro za vrijeme izvršenja te kazne morao bih za njega platiti krvarinu, jer Poslanik, ﷺ, tu kaznu nije fiksirao.*

---

[1] Kako god Osman, ؓ, i njegovi bližnji uživaju u hilafetu i imaju ga samo za sebe, neka preuzmu i njegovu ružnu i neprijatnu stranu, tj. neka bičevanje izvrši sam Osman illi neko od onih koji su mu bliži.

باب جلد التعزير

١٠٤٩ - عن أبي بُرْدَةَ الأنصاريِّ رضي اللّهُ عنهُ؛ أنّهُ سمِعَ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «لا يُجلَدُ أحدٌ فوقَ عشرةِ أسواطٍ؛ إلا في حدٍّ من حدودِ اللّهِ».

BIČEVANJE U SLUČAJEVIMA KAD KAZNA NIJE ODREĐENA

1049. Ebu Burde el-Ensari, ﷺ, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Niko nema pravo da kažnjava sa više od deset udaraca bičem, osim kada je to Allahovom kaznom određeno.***

باب من أصاب حدّاً، فعوقب به؛ فهو كفارة له

١٠٥٠ - عن عُبادةَ بنِ الصّامتِ رضي اللّهُ عنهُ: قالَ: أخذَ علَيْنا رسولُ اللّهِ ﷺ كما أخذَ على النّساءِ: أنْ لا نُشرِكَ باللّهِ شيئاً، ولا نَسرِقَ، ولا نَزْنِيَ، ولا نَقتُلَ أولادَنا، ولا يَعْضَهَ بعضُنا بعضاً. «فمَنْ وفّى منكم؛ فأجرُهُ على اللّهِ، ومَن أتى منكم حدّاً، فأُقيمَ عليهِ؛ فهو كفّارتُهُ، ومَن سترَهُ اللّهُ عليهِ؛ فأمرُهُ إلى اللّهِ: إنْ شاءَ؛ عذّبَهُ، وإنْ شاءَ؛ غفرَ لهُ».

KO URADI NEKO DJELO I BUDE ZATO KAŽNJEN PROPISANOM KAZNOM, TA KAZNA BIT ĆE MU ISKUP OD TOG GRIJEHA

1050. 'Ubade b. Samit, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je uzeo od nas prisegu, kao što ju je uzeo i od žena, da Allahu ne pripisujemo druga, da ne krademo, da ne činimo blud, da ne ubijamo svoju djecu, da ne potvaramo i ne lažemo jedni druge i rekao je:* ***Ko od vas preuzeto izvrši, imat će nagradu kod Allaha. A ko od vas uradi neko djelo za koje je propisana određena kazna pa ona bude izvršena nad njim, to će mu biti iskup. A kome Allah to prikrije, njegov slučaj je kod Allaha, ako htjedne kaznit će ga, ili će mu oprostiti.***

كِتابُ القَضاءِ والشهاداتِ

POGLAVLJE O SUDSTVU I SVJEDOČENJIMA

بابُ الحُكمُ بِالظّاهِرِ واللّحْنُ بِالحُجّةِ

١٠٥١ - عن أمّ سلمةَ رضيَ اللّهُ عنها زوجِ النّبيّ ﷺ؛ أنّ رسولَ اللّهِ ﷺ سمع جلبةَ خصمٍ ببابِ حُجرتِه، فخرجَ إليهِم، فقال: «إنّما أنا بشرٌ، وإنّهُ يأتيني الخصمُ، فلعلّ بعضَهم أن يكونَ أبلغَ من بعضٍ، فأحسبَ أنّهُ صادقٌ، فأقضيَ لهُ، فمن قضيتُ لهُ بحقّ مسلمٍ؛ فإنّما هي قطعةٌ من النّارِ، فليحمِلها أو يذرْها».

SUDI SE PO IZLOŽENIM DOKAZIMA I VJEŠTINI IZLAGANJA DOKAZA

1051. Ummu Seleme, ﵂, Poslanikova, ﷺ, supruga, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, čuo prepirku pred vratima svoje sobe pa je izišao i rekao: ***Ja sam samo čovjek. Meni dođu parničari. Moguće je da neki od njih bude vještiji od drugog pa pomislim da je iskren pa presudim u njegovu korist.***

Međutim, kome bespravno dosudim pravo nekog muslimana, neka zna da je to dio džehennemske Vatre, pa ako hoće neka je ponese ili ostavi.

بابٌ في الألدّ الخصِمِ

١٠٥٢ - عن عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ قالتْ: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنّ أبغضَ الرّجالِ إلى اللّهِ الألدُّ الخصِمُ».

O ŽESTOKOM I VJEŠTOM SVADLJIVCU

1052. Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allahu najmrži čovjek je zagriženi i vješti svadljivac.***

باب القضاء باليمين على المدّعى عليه

١٠٥٣ - عن ابن عباس رضي اللّه عنهما؛ أنّ النبيّ ﷺ قال: «لو يُعطى النّاس بدعواهم؛ لادّعى ناسٌ دماء رجالٍ وأموالهم، ولكنّ اليمين على المدّعى عليه».

PRESUDA SA ZAKLETVOM OPTUŽENOG

1053. Ibn Abbas, ﵄, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada bi se ljudima presuđivalo na osnovu njihovih optužbi, ljudi bi sebi prizivali pravo na živote i imetke drugih ljudi. Međutim, onaj ko bude optužen treba da se zakune.***

باب القضاء باليمين والشّاهد

١٠٥٤ - عن ابن عباس رضي اللّه عنهما؛ أنّ رسول اللّه ﷺ قضى بيمين وشاهد.

SUĐENJE NA OSNOVU ZAKLETVE I SVJEDOKA

1054. Ibn Abbas, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, presudio na osnovu zakletve i jednog svjedoka.

باب لا يقضي القاضي وهو غضبان

١٠٥٥ - عن عبدالرحمٰن بن أبي بكرة؛ قال: كتب أبي وكتبتُ له إلى عبيداللّه بن أبي بكرة، وهو قاضي بسجستان: أن لا تحكم بين اثنين وأنت غضبان، فإنّي سمعتُ رسول اللّه ﷺ يقول: «لا يحكم أحدٌ بين اثنين وهو غضبان».

SUDIJA NE SMIJE DA SUDI KADA JE LJUT

1055. Abdurrahman b. ebi Bekre je rekao: *Moj otac je poslao pismo Ubejdullahu b. ebi Bekreu, koje sam ja napisao. Bio je kadija u Sidžistanu. U pismu ga je savjetovao da ne sudi među dvojicom ako je ljut, jer je on čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* **Neka niko od vas ne sudi među dvojicom ako je ljut.**

بابُ إذا حكمَ الحاكِمُ فاجتَهَدَ فأصابَ أوْ أخطأَ

١٠٥٦ - عنْ عمرو بنِ العاصِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّهُ سَمِعَ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «إذا حَكَمَ الحاكِمُ، فاجْتَهَدَ، ثمَّ أصابَ؛ فلَهُ أجْرانِ، وإذا حَكَمَ، فاجْتَهَدَ، ثمَّ أخطأَ؛ فلَهُ أجْرٌ».

KADA SUDIJA, NAKON IDŽTIHADA, PRESUDI PA POGODI ILI POGRIJEŠI

1056. 'Amr b. el-'As, ﷛, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Kada sudija, nakon idžtihada,[1] presudi, pa bude u pravu, imat će dvije nagrade, a ako, nakon idžtihada, presudi pa pogriješi, imat će jednu nagradu.***

بابُ اختِلافُ المُجتَهِدينَ في الحُكْمِ

١٠٥٧ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ عَنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «بَيْنَما امْرأتانِ معَهُما ابناهُما؛ جاءَ الذِّئبُ، فذَهَبَ بابنِ إحداهُما، فقالَتْ هٰذِهِ لِصاحِبَتِها: إنّما ذَهَبَ بابنِكِ أنتِ. وقالَتِ الأخرى: إنّما ذَهَبَ بابنِكِ. فتَحاكَمَتا إلى داودَ، فقَضى بهِ لِلكُبرى، فخَرَجَتا على سُلَيمانَ بنِ داودَ عليهِما السَّلامُ، فأخبَرَتاهُ، فقالَ: ائتوني بالسِّكّينِ أشُقُّهُ بَيْنَكُما. فقالَتِ الصُّغرى: لا؛ يَرحَمُكَ اللّهُ، هوَ ابنُها. فقَضى بهِ للصُّغرى».

قالَ: قالَ أبو هُريرَةَ: واللّهِ؛ إنْ سَمِعتُ بالسِّكّينِ قطُّ إلاّ يَوْمَئِذٍ، ما كُنّا نَقولُ إلاّ المُدْيَةَ.

NESLAGANJE MUDŽTEHIDA U VEZI S NEKOM PRESUDOM

1057. Ebu Hurejre, ﷛, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dok su na nekom mjestu bile dvije žene sa svoje dvoje djece došao je vuk i odnio dijete jedne od njih.***

[1] Idžtihad je ulaganje krajnjeg napora na iznalaženju šerijatskog propisa (op. prev.).

Ona čije je dijete odneseno rekla je drugoj: Vuk je odnio tvoje dijete.

Druga je rekla: Ne, on je odnio tvoje dijete. Došle su kod Davuda, ﷺ, da im presudi. Davud je presudio da dijete pripadne starijoj. Nakon toga otišle su kod Sulejmana, sina Davudovog, ﷺ, i obavijestile ga o slučaju.

Sulejman, ﷺ, je rekao: Donesite mi nož da ga prepolovim. Mlađa je rekla: Ne radi to, Allah ti se smilovao! Dijete je njen sin. Potom je Sulejman presudio da dijete pripadne mlađoj.

Ebu Hurejre, ؓ, je rekao: *Tako mi Allaha, do tada nikada nisam čuo za sikkin. Mi smo ga zvali el-mudje.*[1]

بابُ الحاكِمِ يُصْلِحُ بينَ الخُصومِ

١٠٥٨ ـ عَنْ أَبي هُرَيرَةَ رَضيَ اللَّهُ عَنهُ؛ قَالَ: قَالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «اشْتَرى رَجُلٌ مِن رَجُلٍ عَقاراً لهُ، فَوَجَدَ الرَّجُلُ الّذي اشْتَرى العَقارَ في عَقارِهِ جَرَّةً فِيها ذَهَبٌ، فقالَ لهُ الذي اشْتَرى العَقارَ: خُذْ ذَهبَكَ مِنّي؛ إنّما اشْتَرَيْتُ منكَ الأرْضَ ولمْ أَبْتَعْ مِنكَ الذَّهَبَ. فقالَ الذي شَرَى الأَرْضَ: إنّما بِعْتُكَ الأرضَ وما فِيها. قالَ: فتَحاكَما إلى رَجُلٍ، فقالَ الذي تَحاكَما إليهِ: أَلَكُما وَلَدٌ؟ فقالَ أحَدُهُما: لي غُلامٌ. وقالَ الآخَرُ: لي جارِيَةٌ. قالَ: أَنْكِحوا الغُلامَ الجارِيَةَ، وأَنْفِقُوا على أنفُسِكُما مِنهُ، وتَصَدَّقا».

SUDIJA TREBA DA IZGLADI ODNOSE IZMEĐU ZAVAĐENIH STRANA

1058. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neki čovjek je od drugog kupio zemlju. Čovjek koji je kupio zemlju našao je u njoj ćup zlatnika. Rekao je onome od koga ju je kupio:*** **Uzmi od mene svoje zlatnike jer sam ja od tebe kupio samo zemlju. Ja od tebe nisam kupio zlatnike.**

[1] *Sikkin* i *el-mudje* su sinonimi za nož (op. prev.).

Vlasnik zemlje je rekao: Ja sam ti prodao zemlju i sve što je u njoj.

Otišli su nekom čovjeku da im presudi. Čovjek kojem su došli je upitao: Imate li vi djece?

Jedan od njih je rekao: Ja imam sina.

Drugi je rekao: Ja imam kćerku.

Čovjek je rekao: Neka se tvoj sin oženi njegovom kćerkom, uzmite od toga za sebe i podijelite sadaku.

بابٌ خَيْرُ الشُّهَدَاءِ

١٠٥٩ - عَنْ زَيدِ بنِ خالدٍ الجُهَنِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «أَلا أُخبِرُكُمْ بِخَيرِ الشُّهَداءِ؟ الَّذي يأْتِي بِشَهادَتِهِ قَبلَ أَنْ يُسْأَلَها».

NAJBOLJI SVJEDOK

1059. Zejd b. Halid el-Džuheni, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Hoćete li da vas obavijestim o najboljem svjedoku? To je onaj koji posvjedoči prije nego što se to zatraži od njega.***

كِتابُ اللُّقَطَةِ

POGLAVLJE O *LUKATI*

بابُ الحُكْمِ في اللُّقطةِ

١٠٦٠ ـ عنْ زيدِ بنِ خالدِ بنِ زيدِ الجُهَنِيِّ رضيَ اللّهُ عنهُ، صاحِبِ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ قالَ: سُئِلَ رسولُ اللّهِ ﷺ عنِ اللُّقطةِ؛ الذَّهَبِ أوِ الوَرِقِ؟؟ فقالَ: «اعْرِفْ وِكاءَها وعِفاصَها، ثُمَّ عَرِّفْها سَنَةً، فإنْ لَمْ تُعْرَفْ؛ فاسْتَنْفِقْها، ولْتَكُنْ وَدِيعَةً عِنْدَكَ، فإنْ جاءَ طالِبُها يَوْماً مِنَ الدَّهْرِ؛ فأدِّها إليهِ».

وسَألَهُ عنْ ضالَّةِ الإبِلِ؟ فقالَ: «ما لَكَ ولَها؟ دَعْها؛ فإنَّ مَعَها حِذاءَها وسِقاءَها، تَرِدُ الماءَ، وتأكُلُ الشَّجَرَ، حتّى يَجِدَها رَبُّها».

وسَألَهُ عنِ الشّاةِ؟ فقالَ: «خُذْها؛ فإنَّما هيَ لكَ أوْ لأخيكَ أو لِلذِّئبِ».

ŠERIJATSKI STAV O *LUKATI*[1]

1060. Zejd b. Halid b. Zejd el-Džuheni, ﷺ, drug Allahovog Poslanika, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je bio upitan o izgubljenom zlatu ili srebru pa je rekao:* ***Zapamti konac kojim je svezana kesa i kesu u kojoj se to nalazi, zatim to oglašavaj godinu dana. Ako se niko ne javi, onda ih troši i neka to bude kod tebe kao stvar data na čuvanje. Ako nekad dođe neko da to traži, predaj mu to.***

Poslanika, ﷺ, je neko upitao o izgubljenoj devi pa je rekao: ***Šta ti imaš s njom!? Ostavi je, ona sa sobom ima obuću[2] i pojilo. Odlazi sama na vodu i jede lišće sve dok je ne nađe njen vlasnik.***

Neko ga je upitao o izgubljenoj ovci pa je rekao: ***Uzmi je, jer ona će biti ili tvoja, ili tvog brata, ili vukova.***

---

[1] *Lukata* je svaki izgubljeni imetak kome se ne zna vlasnik. Većinom se upotrebljava za predmete dok se za izgubljene životinje koristi izraz *dalla* (op. prev.).

[2] Misli se na kopita (op. prev.).

بابٌ في لُقَطةِ الحاجِّ

١٠٦١ ـ عنْ عبدِالرحمٰنِ بنِ عُثمانَ التَّيْميِّ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ نهى عنْ لُقَطةِ الحاجِّ.

O STVARI KOJA BUDE IZGUBLJENA NA HADŽDŽU

1061. Abdurrahman b. Osman et-Tejmi, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, zabranio uzimanje izgubljenih stvari na hadždžu.

بابٌ مَن آوى الضَّالَّةَ؛ فهُو ضالٌّ

١٠٦٢ ـ عنْ زيدِ بنِ خالدِ الجُهَنِيِّ رضيَ اللّٰهُ عنهُ، عنْ رسولِ اللّٰهِ ﷺ؛ أنَّه قالَ: **«مَن آوى ضالَّةً؛ فهُوَ ضالٌّ، ما لمْ يُعَرِّفْها»**.

KO PRISVOJI IZGUBLJENU STVAR, ON JE IZGUBLJEN

1062. Zejd b. Halid el-Džuheni, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko prisvoji izgubljenu stvar, on je izgubljen, ako ne bude oglašavao o njoj.***

بابٌ النَّهيُ عنْ حَلْبِ مَواشي النَّاسِ بِغيْرِ إِذْنِهِمْ

١٠٦٣ ـ عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّٰهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ قالَ: **«لا يَحْلُبَنَّ أحَدٌ ماشِيَةَ أحَدٍ إلاَّ بإذْنِهِ، أيُحِبُّ أحَدُكُمْ أنْ تُؤتَى مَشْرُبَتُهُ، فتُكْسَرَ خِزانَتُهُ، فيُنْتَقَلَ طَعامُهُ، فإنَّما تَخْزُنُ لَهُمْ ضُروعُ مَواشِيهِمْ أطْعِمَتَهُمْ؛ فَلا يَحْلُبَنَّ أحَدٌ ماشِيَةَ أحَدٍ إلاَّ بإذْنِهِ»**.

ZABRANJENO JE MUSTI TUĐU STOKU BEZ DOZVOLE VLASNIKA

1063. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko ne muze tuđu stoku bez dozvole. Da li iko od vas voli da drugi dođe do njegova skladišta hrane, provali u njegovu ostavu i odnese mu hranu?! Njima vimena njihove stoke skladište hranu. Zato neka niko ne muze tuđu stoku bez dozvole.***

كِتابُ الضَّيافَةِ

POGLAVLJE O GOSTOPRIMSTVU

بابُ الحُكْمُ فيمَنْ مَنَعَ الضِّيافَةَ

١٠٦٤ - عنْ عُقْبَةَ بنِ عامِرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّه قال: قُلْنا: يا رسولَ اللَّهِ! إنَّكَ تَبْعَثُنا، فَنَنْزِلُ بِقَوْمٍ؛ فَلا يَقْرُونَنا؛ فَما تَرى؟ فقالَ لنا رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إنْ نَزَلْتُمْ بِقَوْمٍ، فَأَمَروا لَكُم بِما يَنْبَغي للضَّيفِ؛ فاقْبَلوا، فإنْ لمْ يَفْعَلوا؛ فَخُذوا مِنْهُم حَقَّ الضَّيفِ الَّذي يَنْبَغي لَهُم».

STATUS ONOGA KOJI ODBIJE UGOSTITI MUSAFIRA

1064. 'Ukbe b. Amir, ﷺ, je rekao: *Rekli smo, Allahov Poslaniče, ti nas šalješ nekom narodu pa nas taj narod ne ugošćava. Šta misliš o tome?*

Allahov Poslanik, ﷺ, nam je rekao: ***Kada dođete nekom narodu, pa vam ponudi ono što vam pripada, prihvatite to. Međutim, ako tako ne postupe, onda od njih uzmite pravo koje pripada musafirima.***

بابُ الأمْرِ بالضِّيافَةِ

١٠٦٥ - عنْ أبي شُرَيْحٍ الخُزاعِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «الضِّيافَةُ ثَلاثَةُ أيّامٍ، وجائِزَتُهُ يَوْمٌ ولَيلَةٌ، ولا يَحِلُّ لِرَجُلٍ مُسلِمٍ أنْ يُقيمَ عندَ أخيهِ حتَّى يُؤْثِمَهُ». قالوا: يا رسولَ اللَّهِ! وكَيْفَ يُؤْثِمُهُ؟ قالَ: «يُقيمُ عِنْدَهُ ولا شيْءَ لهُ يَقْريهِ بِهِ».

NAREĐENO JE GOSTOPRIMSTVO

1065. Ebu Šurejh el-Huza'i, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Gostoprimstvo traje tri dana. Posebna pažnja i gošćenje traju dan i noć.***

Nije dozvoljeno gostu muslimanu da bude kod svog brata toliko da domaćina navede na grijeh.[1]

[1] Tj. da zbog dugog boravka natjera domaćina da ga počne ogovarati zbog toga, ili da se počne odnositi prema njemu kako to ne bi želio, ili počne o njemu loše misliti, itd. (op. prev.).

Ashabi su upitali: *Allahov Poslaniče, kako ga gost može navesti na grijeh?*

Rekao je: ***Da ostane kod njega a domaćin nema ničim da ga počasti.***

باب المُواساة بِفُضولِ المالِ

١٠٦٦ - عنْ أَبي سعيدِ الخُدْرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: بَيْنَما نحنُ في سَفَرٍ معَ النبيِّ ﷺ؛ إذْ جاءَ رَجُلٌ على راحِلَةٍ له. قالَ: فَجَعَلَ يَصْرِفُ بَصَرَهُ يَميناً وشِمالاً، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«مَنْ كانَ مَعَهُ فَضْلُ ظَهرٍ؛ فلْيَعُدْ بِه على مَن لا ظَهرَ لهُ، ومَن كانَ لهُ فَضلٌ مِن زادٍ؛ فلْيَعُدْ بِهِ على مَنْ لا زادَ لهُ».**

قالَ: فَذَكَرَ مِن أَصْنافِ المالِ ما ذَكَرَ، حتَّى رَأَيْنا أَنَّهُ لا حَقَّ لأحَدٍ مِنّا في فَضْلٍ.

POTPOMAGANJE VIŠKOM IMETKA

1066. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, je rekao: *Dok smo jedanput bili na putovanju sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, došao je neki čovjek na jahalici. Poslanik, ﷺ, se počeo okretati desno i lijevo ne bi li našao nešto čime bi otklonio njegovu potrebu a potom je rekao:* ***Ko sa sobom ima viška jahalicu neka je dadne onome ko nema jahalice, a ko ima viška hrane i opreme neka je dadne onome ko to nema.***

Naveo je mnoge vrste imovine tako da smo mislili da niko od nas nema pravo ni na kakav višak imovine.

باب الأمرِ بِجَمْعِ الأزْوادِ إذا قَلَّتْ والمُواساةِ فيها

١٠٦٧ ـ عنْ إياسِ بنِ سلمةَ، عنْ أبيهِ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: خَرَجْنا معَ رسولِ اللّٰهِ ﷺ في غَزْوَةٍ، فأَصابَنا جَهْدٌ، حتَّى هَمَمْنا أنْ نَنْحَرَ بَعْضَ ظَهْرِنا، فأَمَرَ نبيُّ اللّٰهِ ﷺ، فجمَعْنا مَزاوِدَنا، فبَسَطْنا لهُ نِطَعاً، فاجْتَمَعَ زادُ القَوْمِ على النِّطَعِ. قالَ: فتَطاوَلْتُ لأَحْزُرَهُ كمْ هوَ؟ فَحَزَرْتُهُ كَرَبْضَةِ العَنْزِ، ونحنُ أربعَ عَشْرَةَ مِائَةً. قالَ: فأَكَلْنا حتَّى شَبِعْنا جميعاً، ثمَّ حَشَوْنا جُرُبَنا، فقالَ نبيُّ اللّٰهِ ﷺ: «**فَهَلْ مِن وَضوءٍ؟**». قالَ: فجاءَ رَجُلٌ بِإداوَةٍ لهُ فيها نُطْفَةٌ، فأَفْرَغَها في قَدَحٍ، فَتَوَضَّأْنا كُلُّنا نُدَغْفِقُهُ دَغْفَقَةً، أَرْبَعَ عَشْرَةَ مِائَةً. قالَ: ثمَّ جاءَ بعدَ ذٰلكَ ثمانِيَةٌ، فقالوا: هَلْ مِن طَهورٍ؟ فقالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «**فَرَغَ الوَضوءُ**».

O PRIKUPLJANJU HRANE I VODE NA JEDNOM MJESTU U VRIJEME OSKUDICE I ZAJEDNIČKOM RASPOLAGANJU ONIM ŠTO JE PRIKUPLJENO

1067. Ijas b. Seleme prenosi od svog oca, ﷺ, da je rekao: *Jedanput smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, krenuli u neku bitku. Zadesila nas je oskudica u hrani tako da su neki od nas odlučili da zakolju nekoliko jahalica.*

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, naredio da sakupimo preostalu hranu. Prostrli smo kožnu bošču pa je na nju sakupljena hrana. Protegao sam se da vidim koliko je sakupljeno. Ta hrpa je bila u visini koze kada legne. Nas je bilo hiljadu i četiri stotine. Jeli smo sa te hrpe dok se nismo najeli i natrpali svoje zavežljaje.

Allahov Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Ima li vode za abdest?***

Neki čovjek je donio svoju mješinu u kojoj je bilo malo vode. Poslanik, ﷺ, ju je sasuo u vrč.

Nakon toga smo svi abdestili ne štedeći vodu - hiljadu i četiri stotine nas.

Nakon toga su došla osmerica i upitali: Ima li vode za abdest?

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Voda je potrošena.***

كِتابُ الجِهادِ

POGLAVLJE O DŽIHADU

بابٌ في قَوْلِهِ تعالى: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًا﴾، وذِكْرِ أرْواحِ الشُّهداءِ

١٠٦٨ ـ عَنْ مَسْروقٍ؛ قالَ: سَأَلْنا عبدَاللهِ بنَ مسعودٍ رضيَ اللهُ عنهُ عنْ هٰذهِ الآيةِ: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾﴾ [آل عمران: ١٦٩]؟ قالَ: أما إنّا قدْ سَأَلْنا عنْ ذٰلكَ، فقالَ: «أرواحُهُمْ في جَوْفِ طَيْرٍ خُضْرٍ، لَها قَناديلُ مُعَلَّقَةٌ بِالعَرْشِ، تَسْرَحُ مِنَ الجَنَّةِ حَيْثُ شاءَتْ، ثُمَّ تَأْوي إلى تِلْكَ القَناديلِ، فاطَّلَعَ إلَيْهِمْ رَبُّهُمْ اطِّلاعَةً، فقالَ: هلْ تَشْتَهونَ شَيْئاً؟ قالوا: أيَّ شَيْءٍ نَشْتَهي، ونَحْنُ نَسْرَحُ مِنَ الجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنا؟ فَفَعَلَ ذٰلكَ بِهِمْ ثَلاثَ مَرّاتٍ، فَلَمّا رَأَوْا أنَّهُمْ لَنْ يُتْرَكوا مِنْ أنْ يَسْأَلوا؛ قالوا: يا رَبِّ! نُريدُ أنْ تَرُدَّ أرْواحَنا في أجْسادِنا، حَتّى نُقْتَلَ في سَبيلِكَ مَرَّةً أُخْرى. فَلَمّا رَأى أنْ لَيْسَ لَهُمْ حاجَةٌ؛ تُرِكوا».

O GOVORU UZVIŠENOG

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًا﴾

NE MISLITE ZA ONE KOJI SU POGINULI NA ALLAHOVU PUTU DA SU MRTVI, I O ŠEHIDSKIM DUŠAMA

1068. Mesruk je rekao: Pitali smo Abdullaha b. Mes'uda, ﷺ, o ovom ajetu:

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾

Ne mislite za one koji su na Allahovu putu poginuli da su mrtvi. Oni su živi i kod Allaha opskrbljeni[1]**,**

pa je rekao: *Mi smo o tome pitali Poslanika, ﷺ, pa je dodao:*

Njihove duše su u utrobama zelenih ptica. Imaju kandilje koji su okačeni za Arš. Kreću se Džennetom kud hoće a potom se vraćaju u te kandilje.

***Njihov Gospodar im se ukazao i upitao:* Da li nešto želite?**

[1] *Ali Imran, 169.*

Oni su mu odgovorili: Nemamo šta željeti. Mi se slobodno krećemo po Džennetu kud god poželimo.

To pitanje Gospodar im je postavio tri puta. Kada su vidjeli da neće biti pošteđeni od tog pitanja, rekli su: Gospodaru, mi želimo da se naše duše vrate u naša tijela kako bismo drugi put bili ubijeni na Tvom putu.

Kad je vidio da nemaju nikakve potrebe, ostavio ih je.

بابٌ إنَّ أبْوابَ الجَنَّةِ تَحْتَ ظِلالِ السُّيوفِ

١٠٦٩ ـ عنْ أبي بكرِ بنِ عبدِاللّهِ بنِ قيس، عنْ أبيهِ؛ قالَ: سَمِعْتُ أَبي وهو بِحَضْرَةِ العَدُوِّ يَقولُ: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ أبْوابَ الجَنَّةِ تَحْتَ ظِلالِ السُّيوفِ». فقامَ رَجُلٌ رَثُّ الهَيْئَةِ، فقالَ: يا أبا موسى! أَنْتَ سَمِعْتَ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ هٰذا؟ قالَ: نَعَمْ. قالَ: فَرَجَعَ إلى أَصْحابِهِ، فقالَ: أَقْرَأُ عَلَيْكُمُ السَّلامَ. ثمَّ كَسَرَ جَفْنَ سَيْفِهِ فألْقاهُ، ثمَّ مَشى بِسَيْفِهِ إلى العَدُوِّ فَضَرَبَ بِهِ حتَّى قُتِلَ.

DŽENNETSKA VRATA SU POD SJENAMA SABLJI

1069. Ebu Bekr b. Abdullah b. Kajs prenosi od svog oca da je rekao: *Čuo sam svog oca, dok je bio blizu neprijatelja, kako govori da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Džennetska vrata su, zaista, pod sjenama sablji.***

Tada je neki čovjek, koji je na sebi imao mizernu odjeću, ustao i rekao: *Ebu Musa, jesi li ti to, zaista, čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ?!*

Rekao je: *Jesam.*

Čovjek se vratio svojim prijateljima i rekao: *Ja vas selamim.*

Zatim je slomio korice svoje sablje i bacio ih. Potom je krenuo svojom sabljom ka neprijatelju i borio se dok nije poginuo.

بابُ التَّرْغيبُ في الجِهادِ وفضْلِهِ

١٠٧٠ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «تَضمَّنَ اللَّهُ لِمَنْ خَرَجَ في سَبيلِهِ؛ لا يُخرجُهُ إلاَّ جِهاداً في سَبيلي، وإيماناً بي، وتَصْديقاً بِرُسُلي؛ فهُو عَلَيَّ ضامِنٌ: أنْ أُدخِلَهُ الجَنَّةَ، أوْ أُرْجِعَهُ إلى مَسْكَنِهِ الَّذي خَرَجَ مِنه، نائِلاً ما نالَ مِنْ أجْرٍ أوْ غَنيمَةٍ. والَّذي نَفْسُ محمدٍ بيَدِهِ؛ ما مِنْ كَلْمٍ يُكْلَمُ في سَبيلِ اللَّهِ؛ إلاَّ جاءَ يوْمَ القِيامَةِ كَهيئَتِهِ حينَ كُلِمَ؛ لَوْنُهُ لَوْنُ دَمٍ، ورِيحُهُ رِيحُ مِسْكٍ. والَّذي نَفْسُ محمدٍ بِيَدِهِ؛ لوْلا أنْ يَشُقَّ على المُسْلِمينَ؛ ما قَعَدْتُ خِلافَ سَرِيَّةٍ تَغزو في سَبيلِ اللَّهِ أبَداً، ولٰكِنْ لا أجِدُ سَعَةً فأحْمِلَهُم، ولا يَجِدونَ سَعَةً، ويَشُقُّ عَلَيهِم أنْ يَتَخلَّفوا عَنِّي. والَّذي نَفْسُ محمدٍ بِيَدِهِ؛ لَوَدِدْتُ أنِّي أغْزُو في سَبيلِ اللَّهِ فأُقْتَلُ، ثُمَّ أغْزُو فأُقْتَلُ، ثُمَّ أغْزُو فأُقْتَلُ».

PODSTICANJE NA DŽIHAD I VRIJEDNOSTI DŽIHADA

1070. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Allah je zagarantovao onome ko iziđe na Njegov put samo zbog borbe na Mome putu, vjerujući u Mene i Moje poslanike, Ja mu garantujem da ću ga uvesti u Džennet ili ću ga vratiti njegovoj kući s dostignutom nagradom ili plijenom.*

Tako mi Onog u čijoj ruci je Muhammedova duša, neće biti ni jedne rane na Allahovom putu a da neće doći na Sudnji dan u obliku u kom je bila kada je zadobivena. Njena boja će biti boja krvi a miris, miris miska.

Tako mi Onoga u čijoj ruci je Muhammedova duša, kada bih znao da muslimanima neće biti teško ja ne bih nikada izostao ni iz jedne bitke na Allahovom putu. Međutim, ponekad ne nalazim sredstava da im nađem jahalice za borbu niti oni to posjeduju i tako da bi im teško palo da izostanu iza mene.

Tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, poželio bih, kada bih mogao, da se borim na Allahovom putu, pa da poginem,

zatim da se ponovo borim na Allahovom putu pa da opet poginem, zatim da se ponovo borim na Allahovom putu pa da opet poginem.

باب رفع درجات العبد بالجهاد

١٠٧١ ـ عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه؛ أن رسول الله ﷺ قال: «يا أبا سعيد! من رضي بالله رباً، وبالإسلام ديناً، وبمحمد ﷺ نبياً؛ وجبت له الجنة». فعجب لها أبو سعيد، فقال: أعدها علي يا رسول الله! ففعل، ثم قال: «وأخرى يرفع بها العبد مائة درجة في الجنة، ما بين كل درجتين كما بين السماء والأرض». قال: وما هي يا رسول الله؟ قال: «الجهاد في سبيل الله، الجهاد في سبيل الله».

ČOVJEKU SE DŽIHADOM PODIŽU STEPENI KOD ALLAHA

1071. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ebu Se'ide, ko bude zadovoljan da mu Allah bude Gospodar, islam vjera a Muhammed Poslanik, ﷺ, njemu je zagarantovan Džennet.***

To je bilo čudno Ebu Se'idu pa je rekao: *Allahov Poslaniče, ponovi mi to!*, pa mu je ponovio i dodao: ***A za nešto drugo će se čovjeku u Džennetu podići položaj za stotinu stepeni. Dužina između svaka dva stepena je koliko između nebesa i Zemlje.***

Ebu Musa je upitao: *Šta je to, Allahov Poslaniče?*

Rekao je: ***Džihad na Allahovom putu, džihad na Allahovom putu!***

بابُ أَفضَلُ النَّاسِ المُجاهِدُ في سَبيلِ اللَّهِ بِنَفسِهِ ومالِهِ

١٠٧٢ - عن أَبي سَعيدٍ الخُدرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رَجُلاً أَتى النبيَّ ﷺ، فقالَ: أَيُّ النَّاسِ أَفضَلُ؟ فقالَ: «رَجُلٌ يُجاهِدُ في سَبيلِ اللَّهِ بِمالِهِ ونَفسِهِ». قالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قالَ: «مُؤمِنٌ في شِعبٍ مِن الشِّعابِ؛ يَعبُدُ اللَّهَ رَبَّهُ، ويَدَعُ النَّاسَ مِن شَرِّهِ».

NAJBOLJI ČOVJEK JE ONAJ KOJI SE SVOJIM ŽIVOTOM I IMETKOM BORI NA ALLAHOVOM PUTU

1072. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku i upitao: *Koji je čovjek najbolji?*

Rekao je: ***Čovjek koji se bori svojim imetkom i životom na Allahovom putu.***

Čovjek je upitao: *A zatim?*

Rekao je: ***Čovjek koji u nekoj dolini obožava svog Gospodara i ostavi ljude na miru od svog zla.***

بابُ مَنْ ماتَ ولَمْ يَغزُ ولَمْ يُحَدِّثْ بهِ نَفسَهُ

١٠٧٣ - عن أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ ماتَ ولَمْ يَغزُ، ولَمْ يُحَدِّثْ بِهِ نَفسَهُ؛ ماتَ على شُعبَةٍ مِن نِفاقٍ». قالَ عبدُاللَّهِ بنُ المُبارَكِ. فنُرى أَنَّ ذٰلِكَ كانَ على عَهدِ رسولِ اللَّهِ ﷺ.

KO UMRE, A NE BUDE SE BORIO NA ALLAHOVOM PUTU, NITI RAZMIŠLJAO O TOME

1073. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko umre, a ne bude se borio na Allahovom putu, niti razmišljao o tome, umrijeće s dozom licemjerstva.***

Abdullah b. el-Mubarek je rekao: *Nadamo se da se to odnosi na vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ.*[1]

بابُ فضلِ الجهادِ في البحرِ

١٠٧٤ - عن أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ كانَ يَدْخُلُ على أمِّ حَرامٍ بنتِ مِلْحانَ فَتُطْعِمُهُ، وكانَتْ أمُّ حَرامٍ تحتَ عُبادَةَ بنِ الصَّامتِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ فدَخَلَ عَلَيْها رسولُ اللَّهِ ﷺ يوماً، فأطْعَمَتْهُ، ثمَّ جَلَسَتْ تَفْلي مِن رَأسِهِ، فنامَ رسولُ اللَّهِ ﷺ، ثمَّ استَيْقَظَ وهُو يَضْحَكُ. قالَتْ: فقُلْتُ: ما يُضحِكُكَ يا رسولَ اللَّهِ؟ قالَ: «ناسٌ مِن أُمَّتي عُرِضوا عليَّ غُزاةً في سَبيلِ اللَّهِ، يَرْكَبونَ ثَبَجَ هٰذا البَحرِ، مُلوكاً على الأسِرَّةِ - أوْ: مِثْلَ المُلوكِ على الأسِرَّةِ -»؛ (يَشُكُّ أيُّهما قالَ. قالَتْ) فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! ادْعُ اللَّهَ أنْ يَجْعَلَني مِنْهُم. فدَعا لَها.

ثمَّ وَضَعَ رَأْسَهُ، فنامَ ثمَّ استَيْقَظَ وهُو يَضْحَكُ. قالَتْ: فقُلْتُ: ما يُضحِكُكَ يا رسولَ اللَّهِ؟ قالَ: «ناسٌ مِن أُمَّتي عُرِضوا عَلَيَّ غُزاةً في سَبيلِ اللَّهِ»؛ كَما قالَ في الأولى. قالَتْ: فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! ادْعُ اللَّهَ أنْ يَجْعَلَني مِنْهُم. قالَ: «أنتِ مِن الأوَّلينَ».

فرَكِبَتْ أمُّ حَرامٍ بِنْتُ مِلْحانَ البَحْرَ في زَمَنِ مُعاوِيَةَ، فصُرِعَتْ عن دابَّتِها حينَ خرَجَتْ مِن البَحرِ، فهَلَكَتْ.

VRIJEDNOST DŽIHADA NA MORU

1074. Enes b. Malik, رضي الله عنه, prenosi da bi Allahov Poslanik, ﷺ, dolazio kod Ummu Haram, Milhanove kćerke,[2] i ona bi ga hranila. Ummu Haram je bila udata za 'Ubadea b. Samita, رضي الله عنه. Jednoga dana je Allahov Poslanik, ﷺ, došao do nje pa ga je nahranila. Zatim ga

[1] Sidik Hasen Han, u komentaru ove zbirke rekao je: *Ono što je vidljivo iz vjerodostojnog sunneta je da važi za sva vremena i da nema dokaza koji to ograničava na Poslanikovo, ﷺ, vrijeme.*

[2] Bio joj je mahrem.

je počela biskati. Allahov Poslanik, ﷺ, je zaspao. Probudio se smiješeći se.

Ummu Haram je upitala: *Šta te je nasmijalo, Allahov Poslaniče?*

Rekao je: ***Ljudi iz mog ummeta. Predočeni su mi kao mudžahidi na Allahovom putu. Plovili su ovim morskim pučinama,***[1] ***vladari na prijestoljima ili kao vladari na prijestoljima*** (prenosilac sumnja koju je od ovih sintagmi upotrijebio).

Ummu Haram je rekla: *Allahov Posličane, zamoli Allaha da učini da budem od njih.*

Poslanik, ﷺ, je uputio dovu za nju,[2] zatim je spustio glavu i zaspao.

Ponovo se probudio nasmijan.

Upitala je: *Šta te je nasmijalo, Allahov Posličane?*

Rekao je: ***Ljudi iz mog ummeta. Prikazani su mi kao mudžahidi na Allahovom putu*** (i ponovio je ono što je prvi puta rekao).

Ummu Haram je rekla: *Allahov Posličane, zamoli Allaha da učini da budem od njih.*

Rekao je: ***Ti si od prvih.***

Ummu Haram je zaplovila morem za vrijeme Muavije. Kada je isplovila, pala je sa svoje jahalice i umrla.

---

[1] U drugom Muslimovom rivajetu stoji: ***Plovi će ovim zelenim morem.***

[2] U drugom Muslimovom rivajetu stoji: *Rekao je:* ***Ti si od njih.***

بابُ فَضْلُ الرِّباطِ في سَبيلِ اللّهِ

١٠٧٥ - عن سَلْمانَ رضي اللّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «رِباطُ يَوْمٍ ولَيْلَةٍ خَيْرٌ من صِيامِ شَهْرٍ وقِيامِهِ، وإنْ ماتَ؛ جَرى عليهِ عَمَلُهُ الذي كانَ يَعْمَلُهُ، وأُجْرِيَ عليهِ رِزْقُهُ، وأَمِنَ الفَتّانَ».

VRIJEDNOST BDIJENJA NA ALLAHOVOM PUTU

1075. Selman, ﷺ, je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Bdijenje jedan dan i noć na Allahovom putu je bolje od mjesec dana posta i klanjanja. Ako umre u tom stanju stalno će mu se pisati sevapi tog bdijenja, biće opskrbljen i sačuvan od iskušenja.***[1]

بابٌ غَدْوَةٌ في سَبيلِ اللّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِن الدُّنْيا وما فيها

١٠٧٦ - عن أنسٍ رضي اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لَغَدْوَةٌ في سَبيلِ اللّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِن الدُّنْيا وما فيها».

JUTARNJI ILI VEČERNJI IZLAZAK NA ALLAHOVOM PUTU BOLJI JE OD DUNJALUKA I ONOGA ŠTO JE NA NJEMU

1076. Enes, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Jedan jutarnji ili večernji izlazak na Allahovom putu bolji je od cijelog dunjaluka i onoga što je na njemu.***

[1] Misli se na Munkira i Nekira, ili šejtana.

بابٌ في قَوْلِهِ تَعالى: ﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ﴾

١٠٧٧ـ عن النُّعمانِ بن بَشيرٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: كُنْتُ عند مِنْبَرِ رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ رَجُلٌ: ما أُبالي أنْ لا أعمَلَ عَمَلاً بعدَ الإسْلامِ؛ إلاَّ أنْ أَسْقِيَ الحاجَّ. وقالَ آخَرُ: ما أُبالي أنْ لا أعمَلَ عَمَلاً بعدَ الإِسْلامِ؛ إلاَّ أنْ أعْمُرَ المَسْجِدَ الحَرَامَ. وقالَ آخَرُ: الجِهادُ في سَبيلِ اللّهِ أَفْضَلُ مِمَّا قُلْتُمْ. فزَجَرَهُم عمرُ رضيَ اللّهُ عنهُ، وقالَ: لا تَرْفَعوا أصْواتَكُمْ عندَ مِنْبَرِ رسولِ اللّهِ ﷺ وهُوَ يَوْمُ الجُمُعَةِ، ولٰكِنْ؛ إذا صَلَّيْتُ الجُمُعَةَ؛ دَخَلْتُ، فاسْتَفْتَيْتُهُ فيما اخْتَلَفْتُمْ فيهِ. فأنْزَلَ اللّهُ عـزَّ وجـلَّ: ﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ...﴾ الآيةَ إلى آخرِها.

O RIJEČIMA UZVIŠENOG:
﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ﴾
ZAR SMATRATE DA JE ONAJ KOJI HODOČASNIKE VODOM NAPAJA

1077. Nu'man b. Bešir, ﷺ, je rekao: Kada sam bio kod minbera Allahovog Poslanika, ﷺ, neki čovjek je rekao: *Poslije primanja islama najvažnije djelo mi je napajanje hadžija.*

Drugi je rekao: *Poslije primanja islama najvažnije djelo mi je da vodim brigu o Časnom hramu.*

Treći je rekao: *Džihad na Allahovom putu je bolji od svega što ste rekli.*

Omer, ﷺ, ih je naružio i rekao: *Nemojte podizati svoje glasove kod minbera Allahovog Poslanika, ﷺ, jer je danas petak.*

Kad klanjam džumu otići ću kod njega i upitati ga o tome o čemu se prepirete.

Potom je Allah, ﷻ, objavio:

﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ ٱلْحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾

Zar smatrate da je onaj koji hodačasnike vodom napaja i koji vodi brigu o Časnom hramu ravan onome koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje...[1]

باب التَّرغيبِ في طَلَبِ الشَّهادَةِ

١٠٧٨ - عن سهل بن حُنَيفٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: **«مَن سَأَلَ اللَّهَ الشَّهادَةَ بِصِدْقٍ؛ بَلَّغَهُ اللَّهُ مَنازِلَ الشُّهَداءِ، وإنْ ماتَ على فِراشِهِ».**

O PODSTICANJU DA SE POGINE KAO ŠEHID

1078. Sehl b. Hunejf, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko bude iskreno od Allaha tražio da pogine kao šehid, Allah će mu dati šehidske položaje pa makar umro u svojoj postelji.***

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ ٱلْحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَجَٰهَدَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ لَا يَسْتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾﴾

Zar smatrate da je onaj koji hodočasnike vodom napaja i koji vodi brigu o Mesdžidu-l-haramu ravan onome koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje i koji se na Allahovu putu bori? Nisu oni jednaki pred Allahom, a Allah neće ukazati na pravi put onima koji sami sebi nepravdu čine. *Et-Tewba, 19.*

بابُ فَضْلُ الشَّهادَةِ في سَبيلِ اللَّهِ تَعالى

١٠٧٩ - عنْ أَنسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ، قالَ: «ما مِن أَحدٍ يَدخُلُ الجنَّةَ، يُحِبُّ أنْ يَرجِعَ إلى الدُّنيا، وأنَّ لهُ ما على الأرْضِ مِن شيْءٍ، غيرُ الشَّهيدِ؛ فإنَّه يتمنَّى أنْ يَرجِعَ فيُقتَلَ عَشرَ مَرَّاتٍ؛ لِما يَرى مِن الكَرامَةِ».

VRIJEDNOST POGIBIJE NA ALLAHOVOM PUTU

1079. Enes, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Niko ko uđe u Džennet neće poželjeti da se vrati na ovaj svijet i da je njegovo sve što je na Zemlji, osim šehida. On će poželjeti da se vrati i da deset puta bude ubijen kao šehid kada vidi sve počasti koje ga čekaju.***

بابٌ النِّيَّةُ في الأعمالِ

١٠٨٠ - عنْ عمرَ بنِ الخطَّابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إنَّما الأعمالُ بالنِّيَّةِ، وإنَّما لامْرِئٍ ما نَوى، فمَنْ كانَتْ هِجرَتُهُ إلى اللَّهِ ورسولِهِ، فهِجرَتُهُ إلى اللَّهِ ورسولِهِ، ومَن كانَتْ هِجرَتُهُ لِدُنْيا يُصيبُها، أوِ امْرَأةٍ يَتزوَّجُها؛ فهِجرَتُه إلى ما هاجَرَ إليهِ».

O VAŽNOSTI NIJJETA U DJELIMA

1080. Omer b. el-Hattab, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Djela se vrednuju po namjeri. Svakom čovjeku pripada ono što je naumio.***

Ko bude učinio hidžru Allahu i Njegovom Poslaniku, njegova hidžra će biti Allahu i Njegovom Poslaniku. A ko bude učinio hidžru radi dunjaluka, da ga zadobije ili neke žene da se njom oženi, njegova hidžra će biti za ono radi čega ju je i učinio.

باب رضى الله عن الشهداء ورضاهم عنه

١٠٨١ - عن أنس رضي الله عنه؛ قال: جاء ناس إلى النبي ﷺ، فقالوا: أن ابعث معنا رجالا يعلمونا، القرآن والسنة. فبعث إليهم سبعين رجلا من الأنصار، يقال لهم: القراء، فيهم خالي حرام، يقرؤون القرآن، ويتدارسون بالليل يتعلمون، وكانوا بالنهار يجيئون بالماء، فيضعونه في المسجد، ويحتطبون، فيبيعونه، ويشترون به الطعام لأهل الصفة وللفقراء، فبعثهم النبي ﷺ إليهم، فعرضوا لهم، فقتلوهم قبل أن يبلغوا المكان، فقالوا: اللهم بلغ عنا نبينا أنا قد لقيناك فرضينا عنك ورضيت عنا.

قال: وأتى رجل حراما خال أنس من خلفه، فطعنه برمح حتى أنفذه. فقال حرام: فزت ورب الكعبة.

فقال رسول الله ﷺ لأصحابه: **«إن إخوانكم قد قتلوا، وإنهم قالوا: اللهم بلغ عنا نبينا أنا قد لقيناك، فرضينا عنك ورضيت عنا»**.

ALLAHOVO ZADOVOLJSTVO ŠEHIDIMA I NJIHOVO ZADOVOLJSTVO ALLAHOM

1081. Enes, ﷺ, je rekao: *Neki ljudi su došli Poslaniku, ﷺ, i rekli: Pošalji s nama neke od ashaba da nas poduče Kur'anu i sunnetu.*

Poslanik, ﷺ, im je poslao sedamdeset ensarija koji su bili poznati pod imenom ***učači***. *Među njima je bio i moj dajdža Haram. Oni bi noću studirali i podučavali Kur'an a danju donosili vodu i ostavljali je u džamiji i sakupljali drva, prodavali ih i od tih para kupovali hranu za ehlu-s-sufi*[1] *i siromahe.*

Njih je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao. Međutim, oni s kojima su krenuli napali su ih i pobili prije nego što su došli do odredišta.

---

[1] Ehlu-s-sufa su siromašni stranci koji su našli utočište u Poslanikovom, ﷺ, mesdžidu. U prikrajku mesdžida imali su sofu koja je, u suštini, odvojena, pokrivena prostorija u mesdžidu u kojoj su noćivali. Nevevi (op. prev.).

Kada su preselili na onaj svijet, rekli su: Allahu naš, obavijesti o nama našeg Poslanika da smo se sastali s Tobom i da smo zadovoljni Tobom i da si Ti zadovoljan nama.

Neki čovjek je iza leđa prišao Haramu, Enesovom dajdži, udario ga kopljem i probo ga. Haram je tada rekao: Uspio sam, tako mi Gospodara Kjabe. Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Vaša braća su pobijena!, a oni su rekli: Allahu naš, obavijesti o nama našeg Poslanika da smo se mi sreli s Tobom, da smo zadovoljni Tobom i da si Ti zadovoljan nama.***

بابٌ الشُّهَداءُ خَمْسَةٌ

١٠٨٢ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «بَيْنَما رَجُلٌ يَمْشي بِطَريقٍ؛ وَجَدَ غُصْنَ شَوْكٍ على الطَّريقِ، فأَخَّرَهُ، فشَكَرَ اللّهُ لَهُ، فغَفَرَ لَهُ».

وقالَ: «الشُّهَداءُ خَمْسَةٌ: المَطْعونُ، والمَبْطونُ، والغَرِقُ، وصاحِبُ الهَدْمِ، والشَّهيدُ في سَبيلِ اللّهِ عَزَّ وجَلَّ».

PET JE VRSTA ŠEHIDA

1082. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dok je neki čovjek išao putem naišao je na neku trnovu granu. Uklonio ju je i Allah mu je zahvalio na tome i oprostio mu.***

I rekao je: ***Šehida ima pet vrsta a to su: Onaj ko umre od kuge, onaj ko umre od neke stomačne bolesti, ko se utopi, ko umre pod ruševinama i ko pogine na Allahovom, ﷻ, putu.***

بابٌ الطّاعونُ شَهادَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ

١٠٨٣ ـ عنْ حَفْصَةَ بِنْتِ سِيرينَ؛ قالَتْ: قالَ لي أَنَسُ بنُ مالكٍ: بِمَ ماتَ يَحْيَى بنُ أَبي عَمْرَةَ؟ قالَتْ: قلتُ: بالطّاعونِ. قالَتْ: فقالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «الطّاعونُ شَهادَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ».

KUGA JE ŠEHADET SVAKOM MUSLIMANU

1083. Hafsa, Sirinova kćerka, je rekla: Enes b. Malik me upitao: *Od čega je umro Jahja b. Ebu 'Amre?*

Odgovorila sam: *Od kuge.*

On je dodao: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *je rekao:* ***Kuga je šehadet svakom muslimanu.***

بابٌ يُغْفَرُ للشَّهيد كُلُّ ذَنْبٍ إلاَّ الدَّيْنَ

١٠٨٤ - عن عبدِاللهِ بنِ عمرو بنِ العاص رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قال: «يُغفَرُ للشَّهيدِ كُلُّ ذَنْبٍ إلاَّ الدَّيْنَ».

ŠEHIDU SE OPRAŠTA SVAKI GRIJEH, OSIM DUGA

1084. 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Šehidu će biti oprošten svaki grijeh osim duga.***

١٠٨٥ - عن أبي قتادةَ رضيَ اللّهُ عنهُ، عن رسولِ اللّهِ ﷺ؛ أنَّه قامَ فيهِم، فذَكَرَ لَهُم أنَّ الجهادَ في سَبيلِ اللّهِ والإيمانَ باللّهِ أفضَلُ الأعمالِ. فقامَ رَجُلٌ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ ﷺ! أرَأيْتَ إنْ قُتِلْتُ في سَبيلِ اللّهِ؛ تُكَفَّرُ عنّي خَطايايَ؟ فقالَ لهُ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**نعم؛ إنْ قُتِلْتَ في سبيلِ اللّهِ، وأنتَ صابرٌ مُحتسِبٌ، مُقبِلٌ غيرُ مُدبِرٍ**». ثمَّ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**كيفَ قلتَ؟**». قالَ: أرأيتَ إنْ قُتِلْتُ في سَبيلِ اللّهِ؛ أتُكَفَّرُ عنّي خَطايايَ؟ فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**نعم؛ وأنتَ صابرٌ مُحتسِبٌ، مُقبِلٌ غيرُ مُدبِرٍ؛ إلاَّ الدَّيْنَ؛ فإنَّ جبريلَ عليهِ السَّلامُ قالَ لي ذلكَ**».

1085. Ebu Katade, ﵁, prenosi od Allahovog Poslanika, ﷺ, da je jednom prilikom ustao i podsjetio prisutne da su džihad na Allahovom putu i vjerovanje u Allaha najbolja djela.

Tada je neki čovjek ustao i upitao: *Allahov Poslaniče, ako ja poginem na Allahovom putu, hoće li mi biti oprošteni grijesi?*

Allahov Poslanik, ﷺ, mu je rekao: ***Hoće, ako pogineš na Allahovom putu, ako budeš strpljiv i budeš se nadao Allahovoj nagradi i pogineš hrabro, a ne bježeći.***

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, priupitao: ***Šta si ti ono pitao?***

Čovjek je rekao: *Šta misliš, ako ja poginem na Allahovom putu, hoće li mi biti oprošteni grijesi?*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Hoće, ako budeš strpljiv i ako se budeš nadao Allahovoj nagradi i ne budeš bježao, osim duga. Zaista mi je Džibril, عليه السلام, to sada saopćio.***

باب مَنْ قُتِلَ دون مالِه؛ فهُوَ شَهيدٌ

١٠٨٦ ـ عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ إلى رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! أَرَأَيْتَ إِنْ جاءَ رَجُلٌ يُريدُ أَخْذَ مالي؟ قالَ: «فَلا تُعْطِهِ مالَكَ». قالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قاتَلَني؟ قالَ: «قاتِلْهُ». قالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلَني؟ قالَ: «فأَنْتَ شَهيدٌ». قالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلْتُهُ؟ قالَ: «هُوَ في النَّارِ».

ŠEHID JE KO POGINE BRANEĆI SVOJU IMOVINU

1086. Ebu Hurejre, رضي الله عنه, je rekao: Neki čovjek je došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i upitao: *Allahov Poslaniče, šta kažeš ako neko dođe i želi da uzme moj imetak?*

Rekao je: **Nemoj mu dati svoj imetak.**

Čovjek je upitao: *A šta ako me napadne?*

Rekao je: ***Brani se.***

Čovjek je upitao: *A šta ako me ubije?*

Rekao je: ***Ti si šehid.***

Čovjek je upitao: *A šta ako ja njega ubijem?*

Rekao je: ***On će u Vatru.***

باب في قوله تعالى: ﴿رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ﴾

١٠٨٧ - عن ثابتٍ؛ قالَ: قالَ: أنسٌ رضيَ اللَّهُ عنهُ: عَمِّيَ الَّذي سُمِّيْتُ بهِ لمْ يَشْهَدْ معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ بدْراً. قالَ: فَشَقَّ عليهِ. قالَ: أَوَّلُ مَشْهَدٍ شَهِدَهُ رَسولُ اللَّهِ ﷺ غُيِّبْتُ عنهُ، وإنْ أراني اللَّهُ عزَّ وجَلَّ مَشْهَداً فيما بَعْدُ معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ لَيَرَيَنَّ اللَّهُ تعالى ما أَصْنَعُ. قالَ: فهابَ أنْ يقولَ غَيْرَها.

قالَ: فَشَهِدَ معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ أُحُدٍ. قالَ: فاسْتَقْبَلَ سَعْدَ بنَ مُعاذٍ، فقالَ لهُ أنسٌ: يا أبا عَمْرٍو! أَيْنَ؟ فقالَ: وَاهاً لِريحِ الجَنَّةِ؛ أَجِدُهُ دُونَ أُحُدٍ.

قالَ: فَقَاتَلَهُم حتَّى قُتِلَ. قالَ: فَوُجِدَ في جَسَدِهِ بِضْعٌ وثَمانونَ مِن بَيْنِ ضَرْبَةٍ وطَعْنَةٍ ورَمْيَةٍ. قالَ: فقالَتْ أُخْتُهُ عَمَّتي الرُّبَيِّعُ بِنْتُ النَّضْرِ: فما عَرَفْتُ أخي إلاَّ بِبَنَانِهِ.

ونَزَلَتْ هٰذهِ الآيَةُ: ﴿رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا﴾ [الأحزاب: ٢٣].

قالَ: فكانوا يَرَوْنَ أنَّها نَزَلَتْ فيهِ وفي أَصْحابِهِ.

O RIJEČIMA UZVIŠENOG:
﴿ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ﴾

IMA LJUDI KOJI ISPUNJAVAJU ZAVJET DAT ALLAHU

1087. Sabit prenosi da je Enes, ﷺ, rekao: Moj amidža, po kojem sam dobio ime,[1] nije učestvovao sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, na Bedru. To mu je palo veoma teško pa je rekao: *Izostao sam iz prve bitke u kojoj je učestvovao Allahov Poslanik, ﷺ. Ako mi Allah, ﷻ, dozvoli pa doživim drugu bitku poslije ove, On će vidjeti šta ću uraditi.* Bojao se da nešto više kaže.

Učestvovao je sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u bici na Uhudu. Sreo ga je S'ad b. Mu'az. Enes ga je upitao: *Ebu 'Amre, gdje ćeš?!*

[1] Ime mu je Enes b. en-Nadr.

Enes b. Nadr je rekao: *Oh, džennetski miris osjećam ispod Uhuda.* Zatim se borio dok nije poginuo. Na njegovom tijelu je nađeno osamdeset i nekoliko rana od udaraca sablje, koplja i strijele.

Njegova sestra je rekla: *Moja tetka Er-Rubej'a, Nadrova kćerka, je rekla: Svog brata sam prepoznala samo po vrhovima prstiju.*

Potom je objavljen ovaj ajet:

﴿ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَـٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ ﴾

Ima ljudi koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju - nisu ništa izmijenili.[1]

Smatrali su da je spomenuti ajet objavljen o njemu i njegovim saborcima.

باب من قاتل لتكون كلمة الله هي العليا

١٠٨٨ - عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه؛ أن رجلاً أعرابياً أتى النبي ﷺ، فقال: يا رسول الله! الرجل يقاتل للمغنم، والرجل يقاتل ليذكر، والرجل يقاتل ليرى مكانه؛ فمن في سبيل الله؟ فقال رسول الله ﷺ: **«من قاتل لتكون كلمة الله أعلى؛ فهو في سبيل الله»**.

O ONOME KO SE BORI DA ALLAHOVA RIJEČ DOMINIRA

1088. Ebu Musa el-Eš'ari, ﵁, prenosi da je neki beduin došao Poslaniku, ﷺ, i upitao: *Allahov Poslaniče, čovjek se bori radi plijena, drugi da se spominje a treći da bi ga drugi vidjeli, pa ko se od njih bori na Allahovom putu?*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ko se bori da Allahova riječ dominira, on se bori na Allahovom putu.***

---

[1] *El-Ahzab, 23.*

باب مَنْ قاتَلَ للرِّياءِ والسُّمْعَةِ

١٠٨٩ - عن سُليمانَ بن يَسارٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ ؛ قال: تَفَرَّقَ النَّاسُ عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ ؛ فقالَ لهُ ناتِلُ أهلِ الشَّامِ: أيُّها الشَّيْخُ! حَدِّثْني حديثاً سَمِعْتَهُ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ. قال: نعمْ؛ سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ:

«إنَّ أوَّلَ النَّاسِ يُقضى يَوْمَ القِيامَةِ عليهِ: رَجُلٌ اسْتُشْهِدَ، فأُتِيَ بِه، فعَرَّفَهُ نِعَمَهُ، فعَرَفَها. قالَ: فَما عَمِلْتَ فِيها؟ قالَ: قاتَلْتُ فيكَ حتَّى اسْتُشْهِدْتُ. قالَ: كَذَبْتَ، ولٰكِنَّكَ قاتَلْتَ لأنْ يُقالَ: جَرِيءٌ؛ فقدْ قِيلَ. ثمَّ أُمِرَ بِه، فَسُحِبَ على وَجْهِه، حتَّى أُلْقِيَ في النَّارِ.

ورَجُلٌ تَعَلَّمَ العِلْمَ، وعَلَّمَهُ، وقَرَأَ القُرْآنَ، فأُتِيَ بِه، فعَرَّفَهُ نِعَمَهُ، فعَرَفَها. قالَ: فَما عَمِلْتَ فِيها؟ قالَ: تَعَلَّمْتُ العِلْمَ، وعَلَّمْتُهُ، وقَرَأْتُ فيكَ القُرْآنَ. قالَ: كَذَبْتَ، ولٰكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ العِلْمَ لِيُقالَ: عالِمٌ، وقَرَأْتَ القُرْآنَ لِيُقالَ: هُوَ قارِىءٌ؛ فقدْ قِيلَ. ثمَّ أُمِرَ بِه، فَسُحِبَ على وَجْهِه، حتَّى أُلْقِيَ في النَّارِ.

ورَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عليهِ، وأَعْطاهُ مِن أصْنافِ المالِ كُلِّه، فأُتِيَ بِه، فعَرَّفَهُ نِعَمَهُ، فعَرَفَها. قالَ: فَما عَمِلْتَ فِيها؟ قالَ: ما تَرَكْتُ مِن سَبِيلٍ تُحِبُّ أنْ يُنْفَقَ فِيها، إلاَّ أنْفَقْتُ فِيها لَكَ. قالَ: كَذَبْتَ. ولٰكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقالَ: هُوَ جَوادٌ؛ فقدْ قِيلَ، ثمَّ أُمِرَ بِه، فَسُحِبَ على وَجْهِه، ثمَّ أُلْقِيَ في النَّارِ».

O ONOME KO SE BORI ZA TO DA BUDE VIĐEN I DA SE ZA NJEGA ČUJE

1089. Sulejman b. Jesar, ﵁, je rekao: Ljudi koji su bili oko Ebu Hurejrea, ﵁, su se razišli. Natil[1] je rekao: *Šejh, reci mi nešto što si čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ?

[1] On je Natil b. Kajs Šami Falestini, jedan od Muavijinih sinova i vojskovođa. Ubijen je 66. godine po Hidžri.

Ebu Hurejre je rekao: *Dobro. Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je rekao:* ***Prvi kojem će biti suđeno na Sudnjem danu je čovjek koji je poginuo kao šehid. Bit će doveden pred Allaha. Podsjetit će ga na Svoje blagodati koje mu je dao pa će ih on priznati. Potom će ga upitati:*** **Šta si radio s njima?**

Reći će: *Borio sam se na Tvom putu, sve dok nisam poginuo kao šehid*

Allah će reći: **Slagao si! Ti si se borio da bi se reklo da si hrabar, i to je rečeno.**

Zatim će biti naređeno da bude odvučen licem okrenut ka zemlji i bačen u Vatru.

Potom će biti suđeno čovjeku koji je bio učenjak, druge podučavao i Kur'an učio. Bit će doveden pred Allaha. Podsjetit će ga na blagodati koje mu je dao pa će ih priznati. Allah će ga zatim upitati: **U šta si ih koristio?**

Reći će: *Učio sam nauku, druge podučavao i učio u Tvoje ime Kur'an.*

Allah će reći: **Slagao si! Ti si sve to radio da bi se reklo da si učenjak. Učio si Kur'an da bi se reklo - on je *učač*. I to je rečeno.**

Zatim će se narediti da na licu bude odvučen i bačen u Vatru.

Zatim će se suditi čovjeku kom je Allah dao veliku nafaku i sve vrste imetka. Bit će doveden pred Allaha. Allah će ga podsjetiti na sve blagodati koje mu je dao. On će ih priznati. Potom će ga upitati: **U šta si ih trošio?**

Reći će: *Nisam ostavio ni jedno mjesto u koje Ti voliš da se troši a da nisam u Tvoje ime davao.*

Allah će reći: **Slagao si! Ti si to radio da bi se reklo da si darežljiv. I to je rečeno.**

Zatim će se narediti da na licu bude odvučen i bačen u Vatru.

بابُ كَثْرَةُ الأجْرِ على القِتالِ

١٠٩٠ ـ عن البراءِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ مِن بَني النَّبيتِ قَبيلٍ مِن الأنصارِ ، فقالَ: أَشهَدُ أنْ لا إلهَ إلاّ اللّهُ، وأنّكَ عَبْدُهُ ورَسولُهُ. ثمّ تَقدَّمَ فقاتَلَ حتّى قُتِلَ، فقالَ النبيُّ ﷺ: «عَمِلَ هٰذا يَسيراً، وأُجِرَ كَثيراً».

VELIKA NAGRADA ZA BORBU NA ALLAHOVOM PUTU

1090. El-Bera, ﷺ, je rekao: Neki čovjek iz Beni-n-Nebita, ensarijskog plemena, došao je i rekao: *Svjedočim da nema boga osim Allaha i da si ti Njegov rob i Poslanik.* Zatim je krenuo u boj i borio se sve dok nije poginuo.

Poslanik, ﷺ, je tada rekao: ***Ovaj je malo radio a puno zaradio.***

بابُ مَنْ غَزا فأُصيبَ أَوْ غَنِمَ

١٠٩١ ـ عن عبدِاللّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ما مِن غازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تَغزو، فتَغنَمُ، وتَسلَمُ؛ إلاّ كانوا قد تَعجَّلوا ثُلُثَيْ أُجورِهِم، وما مِن غازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تُخفِقُ وتُصابُ إلاّ تَمَّ أُجورُهُم».

KO SE BUDE BORIO PA BUDE POGOĐEN, ILI OSVOJI PLIJEN

1091. Abdullah b. Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Svaka ratna jedinica ili izvidnica koja ode u džihad pa njeni borci nešto zaplijene i vrate se zdravi, time su ubrzali dvije trećine svoje nagrade.***

A svaka ratna jedinica ili izvidnica čiji borci odu u džihad pa se vrate bez plijena i budu pogođeni, zadobili su cijelu nagradu.

بابٌ أجرُ مَنْ جهَّزَ غازياً

١٠٩٢ - عنْ زيدِ بنِ خالدٍ الجُهَنِيِّ رضيَ اللّهُ عنهُ، عنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ أنّه قالَ: «مَنْ جهَّزَ غازياً في سبيلِ اللّهِ؛ فقدْ غزا، ومَنْ خلفَهُ في أهلِهِ بخيرٍ؛ فقد غزا».

NAGRADA ONOME KO OPREMI BORCA

1092. Zejd b. Halid el-Džuheni, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko opremi jednog borca na Allahovom putu imaće nagradu kao da se i sam borio. Ko se bude brinuo, na dostojan način, o njegovoj porodici, imat će nagradu kao da se i sam borio.***

بابٌ فيمَنْ تجهَّزَ فمَرِضَ؛ فليَدْفعْهُ إلى مَنْ يغزو

١٠٩٣ - عنْ أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ فتى مِنْ أسلَمَ؛ قالَ: يا رسولَ اللّهِ! إنّي أريدُ الغزوَ، وليسَ معي ما أتجهَّزُ بهِ. قالَ: «ائتِ فلاناً؛ فإنَّهُ قدْ كانَ تجهَّزَ فمرِضَ». فأتاهُ، فقالَ: إنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ يُقرِئُكَ السَّلامَ ويقولُ: أعطِني الّذي تجهَّزتَ بهِ. قالَ: يا فلانةُ! أعطِيهِ الّذي تجهَّزتُ بهِ، ولا تحبِسي عنهُ شيئاً، فواللّهِ؛ لا تحبِسي منهُ شيئاً؛ فيُبارَكَ لكِ فيهِ.

KO SE PRIPREMI ZA BORBU PA SE RAZBOLI NEKA OPREMU DADNE ONOME KO ĆE SE BORITI

1093. Enes, ﵁, prenosi da je neki mladić iz Eslema rekao: *Allahov Poslaniče, ja želim da se borim, ali nemam sredstava da se opremim za borbu.*

Poslanik, ﵇, je rekao: ***Otiđi tom i tom. On se bio spremio za borbu ali se razbolio.***

Mladić je otišao do tog čovjeka i rekao: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *te selami i poručuje da mi daš svoju opremu za borbu.*

Čovjek je rekao: *O ti, daj mu tu opremu koju sam pripremio za sebe i nemoj od nje ništa ostavljati. Tako mi Allaha, šta god od toga ostaviš, Allah neće u tome dati bereketa!*

باب حُرمةِ نِساءِ المُجاهِدين

١٠٩٤ - عن سليمانَ بن بُريدَةَ، عن أبيه رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «حُرْمَةُ نِساءِ المُجاهِدينَ على القاعِدينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهاتِهِمْ، وما مِن رَجُلٍ مِنَ القاعِدينَ يَخْلُفُ رَجُلاً مِن المُجاهِدين في أَهْلِهِ، فيَخُونُهُ فيهِمْ؛ إلاّ وُقِفَ لهُ يَوْمَ القِيامَةِ، فيَأْخُذُ مِن عَمَلِهِ ما شاءَ؛ فما ظَنُّكُمْ؟!».

NEPOVREDIVOST SUPRÛGÂ MUDŽAHIDA

1094. Sulejman b. Burejde prenosi od svog oca, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Žene mudžahida su za one koji su ostali kod svojih kuća zabranjene kao što su im zabranjene njihove majke.***

Svako ko se brine o porodici mudžahida, pa ga iznevjeri, na Sudnjem danu će biti zaustavljen pa će mudžahid od njegovih dobrih djela uzeti koliko hoće. Pa šta mislite?!

باب في قوله ﷺ:
«لا تزالُ طائفةٌ مِنْ أُمَّتي ظاهرينَ على الحقِّ حتّى تقومَ السّاعةُ»

١٠٩٥ - عن ثَوْبانَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا تَزالُ طائفةٌ مِنْ أُمَّتي ظاهِرينَ على الحَقِّ، لا يَضُرُّهُمْ مَن خَذَلَهُم، حتّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللهِ وهُمْ كَذلِكَ».

O POSLANIKOVIM, ﷺ, RIJEČIMA: *STALNO ĆE SE IZ MOG UMMETA JEDNA GRUPA BORITI ZA ISTINU, SVE DO SUDNJEG DANA*

1095. Sevban, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ rekao: ***Stalno će jedna grupa iz mog ummeta biti na istini i boriti se za nju,***

neće im štetiti oni koji im se ne pridruže, sve dok ne dođe Allahova odredba[1] a oni budu takvi.

١٠٩٦ ـ عن عبدِالرحمٰنِ بنِ شُماسَةَ المَهْرِيِّ؛ قال: كُنْتُ عندَ مَسْلَمَةَ بنِ مُخَلَّدٍ، وعِنْدَهُ عبدُاللَّهِ بنُ عمرِو بنِ العاصِ، فقالَ عبدُاللَّهِ: لا تَقومُ السَّاعَةُ إلاَّ على شِرارِ الخَلْقِ، هُمْ شَرٌّ مِن أَهْلِ الجاهِلِيَّةِ، لا يَدْعُونَ اللَّهَ بشَيْءٍ؛ إلاَّ رَدَّهُ عَلَيْهِم.

فبَيْنَما هُم على ذٰلِكَ؛ أَقْبَلَ عُقْبَةُ بنُ عامِرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فقالَ لهُ مَسْلَمَةُ: يا عُقْبَةُ! اسْمَعْ ما يَقولُ عبدُاللَّهِ. فقالَ عُقْبَةُ: هو أَعْلَمُ، وأمَّا أَنا؛ فسَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ: **«لا تَزالُ عِصابَةٌ مِن أُمَّتي؛ يُقاتِلونَ على أَمْرِ اللَّهِ، قاهِرينَ لِعَدُوِّهِم، لا يَضُرُّهُمْ مَن خالَفَهُمْ، حتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ وهُم على ذٰلِكَ».**

فقالَ عبدُاللَّهِ: أَجَلْ، **«ثمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحاً كَريحِ المِسْكِ، مَسُّها مَسُّ الحَريرِ؛ فَلا تَتْرُكُ نَفْساً في قَلْبِهِ مِثْقالُ حَبَّةٍ من الإيمانِ إلاَّ قَبَضَتْهُ، ثمَّ يَبْقى شِرارُ النَّاسِ، علَيْهِم تَقومُ السَّاعَةُ».**

1096. 'Abdurrahman b. Šumase el-Mehri je rekao: Bio sam kod Mesleme b. Muhalleda. Kod njega je bio 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As. 'Abdullah je rekao: *Sudnji dan će se desiti nad najgorim stvorenjima. Oni će biti najveće neznalice. Što god budu molili, neće im biti uslišano.* Dok su oni o tome razgovarali došao je 'Ukbe b. 'Amir, ﷺ. Mesleme je upitao: *'Ukbe, šta ovo Abdullah govori?!*

'Ukbe je rekao: *On najbolje zna. Međutim, ja sam čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Stalno će biti jedna skupina iz mog ummeta koja će se boriti na Allahovom putu i pobjeđivati neprijatelja. Neće im štetiti oni koji se neće sa njima slagati. Borit će se tako sve do Sudnjeg dana.***

---

[1] Misli se na povjetarac koji će puhnuti i uzeti dušu svakom vjerniku i vjernici. Rivajeti u kojima se govori: *Sve do Sudnjeg dana;* misli se na blizinu Sudnjeg dana. Skupina spomenuta u hadisu su učenjaci hadisa i sunneta, kao što su to jasno naglasili imam Ahmed i drugi imami.

Abdullah je rekao: *Da!*

Nakon toga će Allah poslati povjetarac mirišljiv kao misk. Njegov dodir će biti nježan kao svila. Neće ostaviti ni jednog čovjeka koji u srcu ima i trun imana a da ga neće usmrtiti. Potom će ostati najgori ljudi i njima će se desiti Sudnji dan.

١٠٩٧ - عَنْ سعدِ بنِ أبي وَقاصٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**لا يَزالُ أَهلُ الغَرْبِ ظاهِرينَ على الحقِّ، حتَّى تَقومَ السَّاعةُ**».

1097. Sa'd b. ebi Vekkas, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Stanovnici Šama će stalno trijumfovati u istini, sve do Sudnjeg dana.***

بابٌ في رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُما الآخَرَ يَدْخُلانِ الجَنَّةَ

١٠٩٨ - عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**يَضحَكُ اللَّهُ لِرَجُلَيْنِ؛ يَقتُلُ أحدُهُما الآخَرَ؛ كِلاهُما يَدخُلُ الجَنَّةَ**». قالُوا: كَيْفَ يا رسولَ اللَّهِ؟ قالَ: «**يُقتَلُ هٰذا، فَيَلِجُ الجَنَّةَ، ثُمَّ يَتوبُ اللَّهُ على الآخَرِ، فيَهْدِيهِ إلى الإسْلامِ، ثُمَّ يُجاهِدُ في سَبيلِ اللَّهِ؛ فَيُسْتَشهَدُ**».

O DVA ČOVJEKA OD KOJIH ĆE JEDAN UBITI DRUGOG A OBA ĆE UĆI U DŽENNET

1098. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allah se smije dvojici ljudi. Jedan od njih će ubiti drugog a oba će ući u Džennet.***

Ashabi su upitali: ***Kako to, Allahov Poslaniče?***

Odgovorio je: ***Jedan će biti ubijen i ući će u Džennet. Nakon toga, ubici će Allah oprostiti i uputiti ga da primi islam. On će se, nakon toga, boriti na Allahovom putu i poginut će kao šehid.***

بابٌ مَنْ قَتَلَ كافِراً ثمَّ سَدَّدَ؛ لَمْ يَدْخُلِ النَّارَ

١٠٩٩ - عَنْ أَبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «لا يَجْتَمِعانِ في النَّارِ اجْتِماعاً يَضُرُّ أَحَدُهُما الآخَرَ». قيلَ: مَنْ هُمْ يا رسولَ اللَّهِ؟ قالَ: «مُؤْمِنٌ قَتَلَ كافِراً ثمَّ سَدَّدَ».

KO UBIJE NEVJERNIKA A ZATIM USTRAJE NA ALLAHOVOM PUTU, NEĆE UĆI U VATRU

1099. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***U Vatri se neće sastati dvojica tako da jedan drugom šteti.***

Rečeno je: *Ko to, Allahov Poslaniče?*

Odgovorio je: ***Vjernik koji je ubio nevjernika a potom ustraje na Allahovom putu.***[1]

---

[1] To znači da Allah najbolje zna da se vjernik ubica nevjernika, ako ustraje na putu islama, nakon toga neće sastati s tim nevjernikom u Vatri tako da mu Vatra naudi. Međutim, to ne isključuje mogućnost da on apsolutno neće ući u Vatru jer je Uzvišeni rekao:

﴿ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ﴾

Nema nikoga a da neću ući u nju. *Merjem, 71.*

Prema tome, neophodno je da svako uđe u nju pa čak i vjernik. Međutim, ta vatra mu neće štetiti nego će ona njemu biti hladna i spas za njega kao što je bila za Ibrahima, ﷺ. To se jasno vidi iz hadisa koji prenosi Džabir. Meni se bar tako čini.

Ovaj hadis je mnogima nejasan pa su prilikom njegovog tumačenja rekli mnogo šta što je neprihvatljivo. To ćeš vidjeti u komentaru ove zbirke i na drugim mjestima. Čak je rečeno da je tekst hadisa ispreturan i da treba izgledati ovako: *To je vjernik koga je ubio nevjernik koji nakon toga primi islam.* Skoro da sam prihvatio ovo tumačenje, posebno kad sam vidio hadis u Ahmedovom *Musnedu* (2/399) koji prenosi Ebu Ishak el-Fezari od Suhejla b. ebi Saliha, od njegovog oca, od Ebu Hurejrea u kom se kaže: Rekli su: *Ko je to Allahov Poslaniče?* Rekao je: ***Vjernik kog ubije nevjernik a potom primi islam.*** Međutim, spriječilo me je od toga što sam vidio da su Ebu Ishaka slijedili neki muhaddisi kao što su Muhammed b. Adžlan, kod Nesaija (2/55), Ahmed (2/340), Hammad b. Seleme, kod Ahmeda (2/232, 353). Nakon toga sam zaključio da je Ishakova forma neispravna (šaz) i da je Muslimova forma ispravna.

باب فَضلُ مَنْ حَمَلَ على ناقَةٍ في سَبيلِ اللَّهِ

١١٠٠ - عنْ أَبي مَسْعودٍ الأَنْصارِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ بِناقَةٍ مَخْطومَةٍ، فقالَ: هٰذهِ في سَبيلِ اللَّهِ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «لكَ بِها يَوْمَ القِيامَةِ سَبْعُ مِائَةِ ناقَةٍ، كُلُّها مَخْطومَةٌ».

O NAGRADI ZA ONOG KO POKLONI DEVU NA ALLAHOVOM PUTU

1100. Ebu Mes'ud el-Ensari, ﷺ, je rekao: Neki čovjek je došao sa odsedlanom devom i rekao: *Ovu devu poklanjam na Allahovom putu.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ti ćeš na Sudnjem danu za ovo dobiti sedam stotina deva i sve će biti odsedlane.***

١١٠١ - عنْ أَبي مسعودٍ الأَنْصارِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ إِلى النبيِّ ﷺ، فقالَ: إِنِّي أُبْدِعَ بي؛ فاحْمِلْني. فقالَ: «ما عِنْدي». فقالَ رَجُلٌ: يا رسولَ اللَّهِ! أنا أَدُلُّهُ على مَنْ يَحْمِلُهُ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ دَلَّ على خَيْرٍ؛ فلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فاعِلِهِ».

1101. Ebu Mes'ud el-Ensari, ﷺ, je rekao: Jedan čovjek je došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Moja jahalica je uginula, pa mi nađi jahalicu.*

Poslanik, ﷺ, reče: ***Nemam odakle.***

Neki drugi čovjek je rekao: *Allahov Poslaniče, ja ću ga uputiti onom ko će mu dati jahalicu.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ko ukaže na neko dobro imat će istu nagradu kao i onaj ko ga uradi.***

باب في قوله تعالى: ﴿وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ﴾

١١٠٢ - عن عُقبةَ بنِ عامرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: سمعتُ رسولَ اللّهِ ﷺ وهوَ على المِنبرِ يقولُ: «﴿وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ﴾ [الأنفال: ٦٠]، ألا إنَّ القوَّةَ الرَّميُ؛ ألا إنَّ القوَّةَ الرَّميُ؛ ألا إنَّ القوَّةَ الرَّميُ»؛ قالها ثلاثًا.

O RIJEČIMA UZVIŠENOG:
﴿وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ﴾
I PROTIV NJIH PRIPREMITE KOLIKO GOD MOŽETE SNAGE

1102. 'Ukbe b. 'Amir, ﷺ, je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je bio na minberu, da je objašnjavajući ajet:*

﴿وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ﴾

Protiv njih pripremite koliko god možete snage[1],

rekao: ***Doista je snaga u gađanju, doista je snaga u gađanju, doista je snaga u gađanju.***

Ponovio je to tri puta.

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَىْءٍ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾﴾

I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje, i druge osim njih - vi ih ne poznajete, Allah ih zna. Sve što na Allahovu putu potrošite nadoknađeno će vam biti, neće vam se nepravda učiniti.

El-Enfal, 60.

بابُ الْحَثُّ عَلى الرَّمْيِ

١١٠٣ - عن عقبة بنِ عامرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قال: سمعتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ: «سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ أَرَضُونَ، ويَكْفيكُمُ اللَّهُ؛ فَلا يَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَلْهُوَ بِأَسْهُمِهِ».

PODSTICANJE NA GAĐANJE

1103. 'Ukbe b, 'Amir, ﵁, je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je rekao:* ***Osvojit ćete mnoge zemlje i Allah će vas zaštiti zla vaših neprijatelja i dati vam njihova bogatstva. Neka nikoga od vas to ne odvrati da vježba gađanje svojom strijelom.***

١١٠٤ - عن عبدِالرحمٰنِ بنِ شُماسَةَ؛ أنَّ فُقَيْماً اللَّخْمِيَّ قال لِعُقْبَةَ بنِ عامرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ: تَخْتَلِفُ بينَ هٰذَيْنِ الغَرَضَيْنِ وأَنْتَ كَبيرٌ يَشُقُّ عَلَيْكَ؟! قال عُقْبَةُ: لَوْلا كَلامٌ سَمِعْتُهُ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ لم أُعانِه. قالَ الحارِثُ: فقُلْتُ لابنِ شُماسَةَ: وما ذاكَ؟ قالَ: إِنَّهُ قالَ: «مَنْ عَلِمَ الرَّمْيَ، ثُمَّ تَرَكَهُ؛ فلَيْسَ مِنَّا - أَوْ: قد عَصَى -».

1104. 'Abdurrahman b. Šumase prenosi da je Fukajm el-Lahmi upitao 'Ukbe b. 'Amira, ﵁: *Vidim da se vrtiš između ova dva cilja, a star si i to ti je naporno?*

'Ukbe je rekao: *Da nema hadisa koji sam čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ, *ne bih to podnosio.*

Haris je rekao: Upitao sam Ibn Šumasu: *Koji je to hadis?*

Kaže je da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: **Ko nauči gađati, pa to zanemari, nije od nas** - *ili* - **time je počinio grijeh.**

بابُ الخَيْلُ في نَواصِيها الخَيْرُ إلى يَوْمِ القِيامَةِ

١١٠٥ ـ عن جَريرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: رَأيْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَلْوِي ناصِيَةَ فَرَسٍ بإصْبَعِهِ وهُوَ يَقولُ: «الخَيْلُ مَعْقودٌ بِنواصِيها الخَيْرُ إلى يَوْمِ القِيامَةِ: الأجْرُ والغَنيمَةُ».

U KONJSKIM GRIVAMA JE DOBRO SVE DO SUDNJEG DANA

1105. Džerir b. Abdullah, ﵁, je rekao: *Vidio sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da miluje svojim prstima konjsku grivu, govoreći:* ***Na konjskim grivama je zavezano dobro do Sudnjeg dana: nagrada i plijen.***

١١٠٦ ـ عن أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «البَرَكَةُ في نَواصِي الخَيْلِ».

1106. Enes, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Bereket je u konjskim grivama.***

بابُ كَراهِيَةِ الشِّكالِ في الخَيْلِ

١١٠٧ ـ عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ رسولُ اللّهِ ﷺ يَكْرَهُ الشِّكالَ مِن الخَيْلِ.

وفي رِوايةٍ: والشِّكالُ أنْ يكونَ الفَرَسُ في رِجْلِهِ اليُمْنى بَياضٌ وفي يَدِهِ اليُسْرى، أوْ في يَدِهِ اليُمْنَى ورِجْلِهِ اليُسْرى.

NEPOŽELJNOST ŠIKÂLA KOD KONJA

1107. Ebu Hurejre, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, nije volio* ***šikâl*** *kod konja.*

U drugoj predaji se kaže: ***Šikâl*** *je da konj imadne na desnoj zadnjoj i lijevoj prednjoj nozi bjeline. Ili da na prednjoj desnoj i zadnjoj lijevoj nozi ima bjeline.*

باب المسابقة بين الخيل وتضميرها

١١٠٨ - عن ابن عمر رضي الله عنهما؛ أن رسول الله ﷺ سابق بالخيل التي قد أضمرت من الحفياء، وكان أمدها ثنية الوداع، وسابق بين الخيل التي لم تضمر من الثنية إلى مسجد بني زريق، وكان ابن عمر فيمن سابق بها.

O NADMETANJU KONJA U BRZINI I NJIHOVOJ PRIPREMI

1108. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, prakticirao trku konja koji su pripremani od Hafjaa pa do Senijjetu-l-Vedaa.

A one koji nisu pripremani, od Senijjeta pa do džamije Benu Zurejka. Među natjecateljima je bio i Ibn Omer.

باب في أهل التخلف بالعذر وقوله تعالى:
﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ . . . ﴾ الآية

١١٠٩ - عن أبي إسحاق؛ أنه سمع البراء رضي الله عنه يقول في هذه الآية: ﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ . . . وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾، فأمر رسول الله ﷺ زيداً، فجاء بكتف فكتبها، فشكا إليه ابن أم مكتوم ضرارته، فنزلت: ﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ﴾ [النساء: ٩٥].

O ONIMA KOJI IZOSTANU IZ BORBE IZ OPRAVDANIH RAZLOGA I O RIJEČIMA UZVIŠENOG:

﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ ...﴾

ONI KOJI SE NE BORE, NISU JEDNAKI...

1109. Ebu Ishak prenosi da je čuo El-Beraea, ﵁, da je o ajetu:

﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ..وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

Vjernici koji se ne bore nisu jednaki ... onima koji se na Allahovom putu bore,[1]

rekao, kada je objavljen, da je Allahov Poslanik, ﷺ, naredio Zejdu da ga zapiše. Donio je plećku i zapisao ga.

Potom mu se Ibn Ummi Mektum požalio na svoje sljepilo pa je objavljeno:

﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِى ٱلضَّرَرِ﴾

Vjernici koji se ne bore - osim onih koji su za borbu nesposobni - nisu jednaki onima koji se na Allahovom putu bore.

---

[1] Ajet u potpnunosti glasi:

﴿لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِى ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾﴾

Vjernici koji se ne bore, osim onih koji su nesposobni, ne mogu se izjednačiti s onima koji se na Allahovu putu bore imecima svojim i životima svojim! One koji se bore imecima svojim i životima svojim Allah je odlikovao za stupanj nad onima koji se ne bore, i svima Allah obećava lijepu nagradu! Allah je odlikovao borce nad onima koji se ne bore velikom nagradom! *En-Nisa, 95.*

باب مَنْ حَبَسَهُ المَرَضُ عنِ الغزْوِ

١١١٠ - عنْ جابرِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كُنَّا مَعَ النبيِّ ﷺ في غَزاةٍ، فقالَ: «إنَّ بِالمَدينَةِ رِجالاً؛ ما سِرتُمْ مَسيراً، ولا قَطَعْتُمْ وادِياً؛ إلاَّ كانوا مَعَكُمْ؛ حَبَسَهُمُ المَرَضُ».

KOGA BOLEST SPRIJEČI OD BORBE NA ALLAHOVOM PUTU

1110. Džabir, ﷺ, prenosi: *Bili smo sa Poslanikom, ﷺ, u nekoj borbi pa je rekao:* ***U Medini ima ljudi koji su bili stalno s vama; i kada ste putovali i kada ste prelazili doline. Njih je bolest spriječila od borbe.***

كِتابُ السِّيَرِ

POGLAVLJE O DOGAĐAJIMA IZ POSLANIKOVIH, ﷺ, RATNIH POHODA

بابٌ في الأمَراءِ على الجُيوشِ والسَّرايا والوَصيَّةِ لهُمْ بما يَنْبَغي

١١١١ - عن بُريدةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ إذا أَمَّرَ أميراً على جَيْشٍ أَوْ سَرِيَّةٍ؛ أَوْصاهُ في خاصَّتِهِ بِتقوى اللَّهِ عزَّ وجلَّ، ومَنْ مَعَهُ مِن المُسْلِمينَ خَيْراً، ثُمَّ قالَ: «اغْزُوا بِسْمِ اللَّهِ، في سَبيلِ اللَّهِ، قاتِلوا مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ، اغزوا، ولا تَغُلُّوا، ولا تَغْدِرُوا، ولا تُمَثِّلُوا، ولا تَقْتُلوا وَليداً، وإذا لَقيتَ عَدُوَّكَ مِن المُشْرِكينَ؛ فادْعُهُمْ إلى ثلاثِ خِصالٍ (أَوْ خِلالٍ)؛ فأيَّتُهُنَّ ما أجابوكَ؛ فاقْبَلْ مِنْهُمْ، وكُفَّ عنهُمْ. ثمَّ ادْعُهُمْ إلى الإسْلامِ، فإنْ أجابوكَ؛ فاقْبَلْ مِنهُمْ وكُفَّ عنهُمْ. ثمَّ ادْعُهُمْ إلى التَّحَوُّلِ مِن دارِهِم إلى دارِ المُهاجِرينَ، وأخْبِرْهُمْ أنَّهم إنْ فَعَلوا ذلكَ؛ فلَهُم ما لِلْمُهاجِرينَ، وعَلَيْهِم ما على المُهاجِرينَ، فإنْ أبَوْا أنْ يَتَحَوَّلوا مِنها؛ فأخْبِرهُم أنَّهم يَكونونَ كأعْرابِ المُسْلِمينَ؛ يَجْري عَلَيْهِم حُكْمُ اللَّهِ الَّذي يَجْري على المُؤْمِنينَ، ولا يكونُ لَهُمْ في الغَنيمَةِ والفَيْءِ شيْءٌ؛ إلا أنْ يُجاهِدوا معَ المُسْلِمينَ. فإنْ هُمْ أبَوْا؛ فَسَلْهُمُ الجِزْيَةَ. فإنْ هُمْ أجابوكَ؛ فاقْبَلْ مِنهُم، وكُفَّ عَنهُم. فإنْ هُم أبَوْا؛ فاسْتَعِنْ باللَّهِ، وقاتِلْهُم.

وإذا حاصَرْتَ أهْلَ حِصْنٍ، فأرادوكَ أنْ تَجْعَلَ لَهُم ذِمَّةَ اللَّهِ وذِمَّةَ نَبِيِّهِ ﷺ؛ فلا تَجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّةَ اللَّهِ ولا ذِمَّةَ نَبِيِّهِ ﷺ، ولكِنْ؛ اجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّتَكَ وذِمَّةَ أصْحابِكَ؛ فإنَّكُمْ أنْ تُخْفِروا ذِمَمَكُمْ وذِمَمَ أصْحابِكُمْ أهْوَنُ مِن أنْ تُخْفِروا ذِمَّةَ اللَّهِ وذِمَّةَ رَسولِهِ ﷺ.

وإذا حاصَرْتَ أهْلَ الحِصْنِ، فأرادوكَ أنْ تُنْزِلَهُمْ على حُكْمِ اللَّهِ؛ فلا تُنْزِلْهُمْ على حُكْمِ اللَّهِ، ولكِنْ؛ أنْزِلْهُمْ على حُكْمِكَ؛ فإنَّكَ لا تَدْري أتُصيبُ حُكْمَ اللَّهِ فيهِمْ أمْ لا».

قالَ عبدُالرحمٰنِ (يَعْني: ابنَ مَهْدي): هٰذا أوْ نَحْوَهُ.

O VOJSKOVOĐAMA U VOJNIM POHODIMA I IZVIDNICAMA, TE O PORUKAMA KOJE IM TREBA UPUTITI PRILIKOM NJIHOVOG KRETANJA U BORBU

1111. Burejde, ﵁, je rekao: *Kada bi Allahov Poslanik, ﷺ, imenovao vojskovođu za neku vojsku ili izvidnicu, preporučio bi mu da se boji Allaha, ﷻ, a onima koji su sa njim od muslimana da čine dobro.*

Potom bi rekao: ***Borite se u ime Allaha i na Allahovom putu! Ratujte protiv onih koji u Allaha ne vjeruju! Borite se i nemojte sakrivati ratni plijen! Nemojte kršiti ugovore. Nemojte masakrirati ubijene! Nemojte ubijati djecu!***

Kada se sretneš sa svojim neprijateljem - mušricima, pozovi ih da prihvate jedno od troje. Koje god prihvate, uvaži ga i okani ih se.

Prvo ih pozovi da prime islam. Ako ga prime, prihvati to i ostavi ih.

Potom ih pozovi da se presele iz svojih krajeva u Medinu. Obavijesti ih, ako to prihvate, da će imati ista prava i dužnosti koje imaju muhadžiri.

Međutim, ako odbiju preseljenje, reci im da će biti tretirani kao arapski beduini koji su primili islam. Nad njima će se primjenjivati Allahov zakon koji se primjenjuje nad vjernicima, ali neće imati udjela u ratnom plijenu i plijenu uzetom bez borbe, osim ako se budu borili sa ostalim muslimanima.

Ako to odbiju, zatraži im džizju. Ako pristanu na to, prihvati je i ostavi ih. A ako je odbiju dati, zatraži pomoć od Allaha i zaratuj protiv njih. Kada opkoliš stanovnike neke tvrđave pa zatraže od tebe da im daš Allahovu i Njegovog Poslanika garanciju, nemoj im to davati nego im daj svoju garanciju i garanciju tvojih suboraca, jer da prekršiš svoju i svojih prijatelja garanciju manji je grijeh od kršenja Allahove garancije i garancije Njegovog Poslanika.

Ako opkoliš stanovnike neke tvrđave pa zatraže da im presudiš Allahovom presudom, nemoj to činiti, nego im presudi svojom presudom, jer ti ne znaš hoćeš li u tome potrefiti Allahovu presudu ili nećeš.

Abdurrahman (tj. Ibn Mehdi) je rekao: *Ovako je rekao ili, otprilike ovako.*

بابٌ في أَمْرِ البُعوثِ بِالتَّيسيرِ

١١١٢ ـ عنْ أَبي مُوسى رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ بَعَثَهُ ومُعاذاً إلى اليَمَنِ، فقالَ: «يَسِّرا ولا تُعَسِّرا، وبَشِّرا ولا تُنَفِّرا، وتَطاوَعا ولا تَخْتَلِفا».

O NAREDBI IZASLANSTVU DA OLAKŠAVA

1112. Ebu Musa, ؓ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, poslao njega i Mu'aza u Jemen i rekao im: ***Olakšavajte, a nemojte otežavati. Obveseljavajte, a nemojte u beznađe tjerati. Budite pokorni, a nemojte se razilaziti.***

بابٌ في البُعوثِ ونِيابَةِ الخارجِ عنِ القاعِدِ

١١١٣ ـ عنْ أَبي سَعيدٍ الخُدْرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ، أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ حَسَّان إلى بَني لِحْيانَ: «لِيَخْرُجْ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ رَجُلٌ». ثمَّ قالَ للقاعِدِ: «أَيُّكُمْ خَلَفَ الخارجَ في أَهْلِهِ ومالِهِ بِخَيرٍ؛ كانَ لهُ مثلُ نِصْفِ أَجْرِ الخارجِ».

O IZASLANSTVU I ONOME KO ZAMIJENI MUDŽAHIDA KOJI IZOSTANE IZ BORBE

1113. Ebu Se'id el-Hudri, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao Hassana[1] plemenu Benu Lihjan da svaki njihov drugi muškarac krene u borbu a zatim je rekao za one koji ostaju: ***Koji god od vas na dostojan način preuzme obaveze oko imetka i pomaganja porodice onoga koji je otišao u borbu, imat će koliko pola njegove nagrade.***

[1] U originalnoj verziji Muslimovog *Sahiha* stoji: *Poslao je grupu ljudi* – ba'sen. Hassan uopće nije spomenut.

باب الحد بين الصغير والكبير فيمن يجاز للقتال ومن لا يجاز

١١١٤ - عن ابن عمر رضي الله عنهما؛ قال: عرضني رسول الله ﷺ يوم أحد في القتال، وأنا ابن أربع عشرة سنة؛ فلم يجزني، وعرضني يوم الخندق، وأنا ابن خمس عشرة سنة، فأجازني.

قال نافع: فقدمت على عمر بن عبدالعزيز رضي الله عنه وهو يومئذ خليفة، فحدثته هذا الحديث، فقال: إن هذا لحد بين الصغير والكبير، فكتب إلى عماله أن يفرضوا لمن كان ابن خمس عشرة سنة، ومن كان دون ذلك؛ فاجعلوه في العيال.

ŽIVOTNA DOB NA OSNOVU KOJE SE NEKOME DOZVOLJAVA ILI NE DOZVOLJAVA UČEŠĆE U BORBI

1114. Prenosi se da je Ibn Omer, ﵄, rekao: *Na dan bitke na Uhudu Allahov Poslanik, ﷺ, je pregledao da li sam sposoban za borbu.*[1] *Imao sam tada četrnaest godina. Nije mi dozvolio da učestvujem u toj bici.*

Na dan bitke na Hendeku ponovo me je pregledao. Imao sam tada petnaest godina pa mi je dozvolio da učestvujem u toj bici.

Nafi'a je rekao: Došao sam Omeru b. Abdul Azizu. Tada je bio halifa. Ispričao sam mu ovaj hadis pa je rekao: *To je granica koja razdvaja maloljetne od punoljetnih.*

Potom je naredio svojim namjesnicima da mobilišu mladiće koji imaju petnaest godina a da ostave kod kuće one koji su mlađi.

[1] U drugom Muslimovom rivajetu stoji: *Smatrao me je premladim.*

بابٌ النَّهيُ أَنْ يُسافرَ بِالقرآنِ إلى أَرْضِ العَدُوِّ

١١١٥ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ عنْ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ أَنَّهُ كانَ يَنهى أَنْ يُسافرَ بِالقُرآنِ إلى أَرْضِ العَدُوِّ؛ مَخافَةَ أَنْ يَنالَهُ العَدُوُّ.

ZABRANJENO JE NOSITI KUR'AN U NEPRIJATELJSKU ZEMLJU

1115. Ibn Omer, ﵁, prenosi od Allahovog Poslanika, ﷺ, da je on zabranjivao da se putuje sa Kur'anom u neprijateljsku zemlju, iz bojazni da ga neprijatelj ne omalovaži.

بابٌ في السَّفرِ في الخِصْبِ والجَدْبِ

والتَّعريسِ على الطَّريقِ

١١١٦ - عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إذا سافرْتُمْ في الخِصْبِ؛ فأَعْطوا الإِبلَ حَظَّها مِنَ الأَرْضِ، وإذا سافَرْتُمْ في السَّنَةِ؛ فأَسْرِعوا عَلَيها السَّيْرَ، وإذا عَرَّسْتُمْ بِاللَّيلِ، فاجْتَنِبوا الطَّريقَ؛ فإنَّها مَأْوى الهَوامِّ بِاللَّيلِ».

O PUTOVANJU PLODNIM I NEPLODNIM KRAJEVIMA I ODMARANJU NA PUTU

1116. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada putujete plodnim krajevima dadnite devama njihovo pravo u toj plodnosti, a kada putujete neplodnim krajevima požurite s njima. Kada se odmarate noću na putovanju, udaljite se od puta, jer je to stjecište gmizavaca i zvijeri noću!***

باب السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِن العَذابِ

١١١٧ - عن أبي هريرة رضيَ اللّه عنهُ؛ أنَّ رسول اللّهِ ﷺ؛ قَالَ: «السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِن العَذابِ، يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ نَوْمَهُ وطَعامَهُ وشَرابَهُ، فإذا قَضَى أَحَدُكُمْ نَهْمَتَهُ مِن وَجْهِهِ؛ فَلْيُعَجِّلْ إلى أَهْلِهِ».

PUTOVANJE JE VRSTA PATNJE

1117. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Putovanje je vrsta patnje. Ono zabranjuje putniku spavanje, hranu i piće. Zato, kada neko od vas završi svoju potrebu zbog koje je bio na putovanju, neka požuri da se vrati svojoj porodici.***

باب كَراهِيَةِ الطُّروقِ لِمَن قَدِمَ مِن سَفَرٍ لَيلاً

١١١٨ - عن جابرِ بن عبدِاللّهِ رضيَ اللّه عنهُما؛ قال: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ أنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلاً؛ يَتَخَوَّنُهُم أوْ يَلْتَمِسُ عَثَراتِهِم.

POKUĐENO JE VRAĆATI SE KUĆI NOĆU BEZ NAJAVE

1118. Džabir b. Abdullah, ﷺ, je rekao da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio da neko dođe noću svojoj supruzi, sumnjajući u njeno poštenje ili tražeći njene nedostatke.[1]

---

[1] Sufjan je rekao: *Ne znam da li su ove riječi dio hadisa ili ne,* misli na riječi: *Sumnjajući u njeno poštenje i njene nedostatke.* Te Sufjanove riječi spomenute su u jednom Muslimovom rivajetu.

١١١٩ - عن أنسٍ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ كانَ لا يَطرُقُ أهلَهُ لَيلاً، وكانَ يأتيهِم غُدوَةً أو عَشِيَّةً.

1119. Enes, ﵁, prenosi da Allahov Poslanik, ﷺ, ne bi dolazio suprugama noću, nego ujutro ili sprva noći[1].

بابٌ في الدُّعاءِ قَبْلَ القِتالِ والإغارةِ على العَدُوِّ

١١٢٠ - عن ابنِ عَوْنٍ؛ قالَ: كَتَبْتُ إلى نافِعٍ أسألُهُ عنِ الدُّعاءِ قَبلَ القِتالِ؟ قالَ: فَكَتَبَ إليَّ: إنَّما كانَ ذٰلكَ في أوَّلِ الإسْلامِ، قدْ أغارَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ على بَني المُصطَلِقِ وهُم غارُّونَ، وأنعامُهُمْ تُسْقى على الماءِ، فقَتَلَ مُقاتِلَتَهُمْ، وسَبى سَبْيَهُمْ، وأصابَ يَوْمَئِذٍ قالَ يَحيى: أحسِبُهُ قالَ: جُوَيْرِيَةَ، أوِ البَتَّةَ ابْنَةَ الحارِثِ.

وحَدَّثَني هٰذا الحَديثَ عبدُاللّٰهِ بنُ عمرَ رضيَ اللّٰهُ عنهُما، وكانَ في ذٰلِكَ الجَيْشِ.

O POZIVANJU U VJERU UOČI BORBE I O NAPADU NA NEPRIJATELJA

1120. Ibn 'Avn prenosi i kaže da je pisao Nafi'u pitavši ga o pozivanju u vjeru prije borbe. Odgovorio mu je: *To je bilo u početku islama. Allahov Poslanik,* ﷺ, *je napao Benu Mustalik kada to nisu očekivali. Pojili su tada svoju stoku na vodi. U tom napadu je poubijao njihove ratnike a zarobio žene i djecu. Tada je zarobio,* (Ebu Jahja je rekao: Mislim da je rekao): *Džuvejrijju ili Bettu, Harisovu kćerku. Ovaj hadis mi je ispričao Abdullah b. Omer,* ﵄, *koji je bio u toj vojsci.*

[1] Između akšama i jacije (op. prev.).

باب كُتُبِ النَّبيِّ ﷺ إلى المُلوكِ يَدعوهُمْ إلى اللّهِ تعالى

١١٢١ - عنْ أَنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ نبيَّ اللّهِ ﷺ كَتَبَ إلى كِسْرى وإلى قَيْصَرَ وإلى النَّجاشِيِّ، وإلى كُلِّ جَبَّارٍ؛ يَدْعوهُمْ إلى اللّه، وليسَ بالنَّجاشِيِّ الذي صَلَّى عليهِ رسولُ اللّهِ ﷺ.

O POSLANIKOVIM, ﷺ, PISMIMA KOJA JE SLAO VLADARIMA POZIVAJUĆI IH DA VJERUJU U UZVIŠENOG ALLAHA

1121. Enes, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, pisao *kisri, kajsaru* i *nedžašiji*[1], vladarima, kao i svim ostalim silnicima pozivajući ih da vjeruju u Allaha. Međutim, abesinski vladar, kojem je tom prilikom pisao, nije onaj kojem je klanjao dženazu kada je umro.

[1] *Kisra* je titula perzijskih vladara, *kajsar* je titula bizantijskih vlada i *nedžašija* je titula abesinskih vladara (op. prev.).

كِتابُ رَسولِ اللَّهِ ﷺ إلى هِرَقْلَ يَدْعوهُ إلى الإِسْلامِ

١١٢٢ - عنِ ابنِ عبَّاسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما ؛ أَنَّ أَبا سُفْيانَ رضيَ اللَّهُ عَنْهُ أَخبرَهُ مِن فيهِ إلى فيهِ؛ قالَ:

انطَلَقْتُ في المُدَّةِ التي كانَتْ بَيْني وبَيْنَ رسولِ اللَّهِ ﷺ. قالَ: فبَيْنا أنا بِالشَّامِ؛ إِذْ جيءَ بِكِتابٍ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ إلى هِرَقْلَ. قالَ: يَعْني: عَظيمَ الرُّومِ. قالَ: وكانَ دِحْيَةُ الكَلْبِيُّ جاءَ بِهِ، فَدَفَعَهُ إلى عَظيمِ بُصْرى، فَدَفَعَهُ عَظيمُ بُصْرى إلى هِرَقْلَ، فَقالَ هِرَقْلُ: هَلْ هاهُنا أَحَدٌ مِن قَوْمِ هٰذا الرَّجُلِ الَّذي يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِيٌّ؟ قالوا: نعمْ.

قالَ: فَدُعِيتُ في نَفَرٍ مِن قُرَيْشٍ، فَدَخَلْنا على هِرَقْلَ، فَأَجْلَسَنا بَيْنَ يَدَيْهِ، فقالَ: أَيُّكُمْ أَقْرَبُ نَسَباً مِن هٰذا الرَّجُلِ الَّذي يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِيٌّ؟ فقالَ أَبو سُفْيانَ: فقُلْتُ: أَنا. فأَجْلَسوني بينَ يَدَيْهِ، وأَجْلَسوا أَصْحابي خَلْفي، ثُمَّ دَعا بِتَرْجُمانِهِ، فقالَ لهُ: قُلْ لَهُمْ: إِنِّي سائِلٌ هٰذا عنِ الرَّجُلِ الذي يَزْعُمُ أَنَّهُ نبيٌّ، فَإِنْ كَذَبَني؛ فكَذِّبوهُ.

قالَ: فقالَ أبو سُفْيانَ: وايْمُ اللَّهِ؛ لَوْلا مَخافَةُ أَنْ يُؤْثَرَ عَلَيَّ الكَذِبُ؛ لَكَذَبْتُ.

ثُمَّ قالَ لِتَرْجُمانِهِ: سَلْهُ كَيْفَ حَسَبُهُ فيكُم؟ قالَ: قلتُ: هُو فينا ذُو حَسَبٍ. قالَ: فهَلْ كانَ مِن آبائِهِ مَلِكٌ؟ قلتُ: لا. قالَ: فَهَلْ كُنْتُمْ تَتَّهِمُونَهُ بِالكَذِبِ قبلَ أَنْ يَقولَ ما قالَ؟ قلتُ: لا. قالَ: ومَنْ يَتَّبِعُهُ؛ أَشْرافُ النَّاسِ أَمْ ضُعَفاؤُهُم؟ قالَ: قلتُ: بلْ ضُعَفاؤُهُم. قالَ: أَيَزيدونَ أَمْ يَنْقُصونَ؟ قالَ: قلتُ: لا؛ بلْ يَزيدونَ. قالَ: هَلْ يَرْتَدُّ أَحَدٌ مِنْهُم عَنْ دِينِهِ بَعدَ أَنْ يَدْخُلَ فيهِ سَخْطَةً لهُ؟ قالَ: قلتُ: لا. قالَ: فَهَلْ قاتَلْتُموهُ؟ قُلتُ: نعمْ. قالَ: فَكَيْفَ كانَ قِتالُكُمْ إِيَّاهُ؟ قالَ: قلتُ: تَكونُ الحَرْبُ بَيْنَنا وبَيْنَهُ سِجالاً؛ يُصيبُ مِنَّا ونُصيبُ مِنهُ. قالَ: فهَلْ يَغْدِرُ؟ قلتُ: لا، ونَحْنُ منهُ في مُدَّةٍ لا نَدْري ما هُو صانِعٌ فيها. قالَ: فواللَّهِ؛ ما أَمْكَنَني مِن كَلِمَةٍ أُدْخِلُ فيها شَيْئاً غَيْرَ هٰذِهِ. قالَ: فَهَلْ قالَ هٰذا القَوْلَ أَحَدٌ قَبْلَهُ؟ قالَ: قُلْتُ: لا.

قالَ لِتَرْجُمانِهِ: قُلْ لهُ: إنِّي سَألْتُكَ عنْ حَسَبِهِ، فَزَعَمْتَ أنَّه فيكُم ذُو حَسَبٍ، وكَذٰلِكَ الرُّسُلُ تُبْعَثُ في أَحْسابِ قَوْمِها. وسأَلْتُكَ هَلْ كانَ في آبائِهِ مَلِكٌ؟ فزَعَمْتَ أنْ لا، فقلتُ: لوْ كانَ مِن آبائِهِ مَلِكٌ؛ قُلتُ: رَجُلٌ يَطْلُبُ مُلْكَ آبائِهِ. وسَألْتُك عنْ أَتْباعِهِ؛ أَضُعفاؤُهُمْ أَمْ أَشْرافُهُم؟ فقُلْتَ: بلْ ضُعفاؤهُم، وهُم أَتْباعُ الرُّسُلِ. وسَأَلْتُكَ: هلْ كُنْتُمْ تَتَّهِمونَهُ بِالكَذِبِ قَبْلَ أَنْ يقولَ ما قالَ؟ فزَعَمْتَ أن لا؛ فقدْ عَرَفْتُ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ لِيَدَعَ الكَذِبَ على النَّاسِ، ثمَّ يَذْهَبَ فيَكْذِبَ على اللَّهِ. وسَأَلْتُكَ: هَلْ يَرْتَدُّ أَحَدٌ منهُم عن دينِهِ بَعْدَ أَنْ يَدْخُلَهُ سَخْطَةً لهُ؟ فزَعَمْتَ أَنْ لا، وكذٰلِكَ الإِيمانُ إذا خالَطَ بَشاشَةَ القُلوبِ. وسَأَلْتُكَ: هلْ يَزيدونَ أَوْ يَنْقُصونَ؟ فزَعَمْتَ أَنَّهُمْ يَزيدونَ، وكَذٰلِكَ الإِيمانُ حتَّى يَتِمَّ. وسَأَلْتُكَ هلْ قاتَلْتُمُوهُ؟ فزَعَمْتَ أَنَّكُمْ قدْ قاتَلْتُموهُ، فتكونُ الحَرْبُ بَيْنَكُمْ وبَيْنَهُ سِجالاً؛ يَنالُ مِنكُم وتَنالونَ منهُ، وكَذٰلِكَ الرُّسُلُ تُبْتَلى، ثمَّ تكونُ لهُمُ العاقِبَةُ. وسَأَلْتُكَ: هلْ يَغْدِرُ؟ فَزَعَمْتَ أَنَّهُ لا يَغْدِرُ، وكَذٰلِكَ الرُّسُلُ لا تَغْدِرُ. وسَأَلْتُكَ: هَلْ قالَ هٰذا القَوْلَ أَحَدٌ قَبْلَهُ؟ فَزَعَمْتَ أَنْ لا، فقُلْتُ: لوْ قالَ هٰذا القَوْلَ أَحَدٌ قَبْلَهُ؛ قُلْتُ: رَجُلٌ ائْتَمَّ بِقَوْلٍ قيلَ قَبْلَهُ.

قالَ: ثمَّ قالَ: بِمَ يَأْمُرُكُمْ؟ قُلْتُ: يَأْمُرُنا بِالصَّلاةِ والزَّكاةِ والصِّلَةِ والعَفافِ. قالَ: إنْ يَكُنْ ما تَقولُ فيهِ حَقّاً؛ فإنَّهُ نبيٌّ، وقدْ كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّهُ خارجٌ، ولَمْ أَكُنْ أَظُنُّهُ مِنكُمْ، ولوْ أَنِّي أَعْلَمُ أَنِّي أَخْلُصُ إليهِ؛ لأَحْبَبْتُ لِقاءَهُ، ولو كُنْتُ عِنْدَهُ؛ لَغَسَلْتُ عنْ قَدَمَيْهِ، ولَيَبْلُغَنَّ مُلْكُهُ ما تَحْتَ قَدَمَيَّ.

قالَ: ثمَّ دَعا بِكِتابِ رسولِ اللَّهِ ﷺ، فقرَأَهُ؛ فإذا فيهِ: «**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ، مِنْ مُحَمَّدٍ رسولِ اللَّهِ إلى هِرَقْلَ عَظيمِ الرُّومِ، سَلامٌ على مَنِ اتَّبَعَ الهُدى. أمَّا بَعْدُ؛ فإنِّي أَدْعوكَ بِدِعايَةِ الإِسْلامِ، أَسْلِمْ تَسْلَمْ، وأَسْلِمْ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، وإنْ تَوَلَّيْتَ؛ فإنَّ عليكَ إِثْمَ الأَرِيسِيِّينَ.**

و﴿يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ [آل عمران: ٦٤]».

فلَمَّا فَرغَ مِن قِراءَةِ الكِتابِ؛ ارْتَفَعَتِ الأصْواتُ عِنْدَهُ، وكَثُرَ اللَّغَطُ، وأَمَرَ بنا فأُخْرِجْنا.

قال: فقُلْتُ لأصْحابي حينَ خَرَجْنا: لَقَدْ أَمِرَ أَمْرُ ابنِ أبي كَبْشَةَ، إنَّه لَيَخافُهُ مَلِكُ بَني الأصْفَرِ.

قالَ: فما زِلْتُ مُوقِناً بِأمْرِ رسولِ اللهِ ﷺ أنَّهُ سَيَظْهَرُ حتَّى أَدْخَلَ اللهُ عَلَيَّ الإسْلامَ.

PISMO ALLAHOVOG POSLANIKA, ﷺ, UPUĆENO HERAKLIJU, U KOJEM GA POZIVA DA PRIMI ISLAM

1122. Ibn Abbas, ﷺ, prenosi da ga je Ebu Sufjan, ﷺ, izravno obavijestio i rekao: Krenuo sam na put za vrijeme primirja koje je vladalo između mene i Allahovog Poslanika, ﷺ.[1]

Dok sam bio u Šamu stiglo je pismo od Allahovog Poslanika, ﷺ, Herakliju, bizantijskom velikanu. Donio ga je Dihje el-Kelbi i predao ga vladaru Busre, a on ga je predao Herakliju.

Kada je Heraklije primio pismo, upitao je: *Ima li iko iz naroda ovog čovjeka koji za sebe tvrdi da je Poslanik?*

Rekli su: *Ima.*

Pozvan sam zajedno sa grupom Kurejševića. Došli smo i ušli kod Heraklija.

Posadio nas je ispred sebe i upitao: *Ko je od vas najbliži po porijeklu tom čovjeku koji tvrdi da je Poslanik?*

Rekao sam: *Ja.*

Posadili su me ispred njega a moje prijatelje iza mene. Potom je pozvao prevodioca i rekao mu: *Reci im da ću ja pitati ovoga o čovjeku koji tvrdi da je Poslanik. Ako mi bude lagao, recite mi.*

Ebu Sufjan je rekao: *Tako mi Allaha, da se nisam bojao da se neće prenijeti da sam lažac, lagao bih.*

[1] Tj. za vrijeme primirja potpisanog na Hudejbiji koje se desilo pred kraj šeste godine po Hidžri.

Heraklije se potom obratio prevodicu i rekao: *Upitaj ga, kakvo taj čovjek ima porijeklo kod vas?*

Rekao sam: *On je kod nas plemić.*

Upitao je: *Da li je neko od njegovih očeva bio vladar?*

Rekao sam: *Nije!*

Upitao je: *Da li ste ga optuživali za laž prije nego što je rekao šta je rekao?*

Rekao sam: *Nismo!*

Upitao je: *Ko ga slijedi: da li prvaci naroda ili nemoćni?*

Rekao sam: *Nemoćni.*

Upitao je: *Da li se njihov broj povećava ili smanjuje?*

Rekao sam: *Povećava.*

Upitao je: *Da li se neko, nakon što primi tu vjeru, odmetne iz nezadovoljstva prema njoj?*

Rekao sam: *Ne odmetne!*

Upitao je: *Da li ste ratovali s njim?*

Rekao sam: *Jesmo!*

Upitao je: *Kakav je bio ishod tog ratovanja?*

Rekao sam: *Naizmjeničan. Pobijedi on nas i mi njega.*[1]

Upitao je: *Da li poštuje ugovore?*

Rekao sam: *Poštuje! Mi smo sad s njim u primirju i ne znamo šta će uraditi.* Tako mi Allaha, nisam mogao ništa više dodati osim ove riječi.

Upitao je: *Da li je to iko prije njega govorio?*

Rekao sam: *Nije!*

Heraklije je, tada, rekao svom prevodiocu: *Ja sam te pitao o njegovom porijeklu pa si mi rekao da je plemić među vama. Poslanici i budu poslani iz najuglednijih porodica u svom narodu.*

Pitao sam te da li je neko od njegovih očeva bio vladar, pa si potvrdio da nije. A da je neko od njih bio vladar, rekao bih da taj čovjek traži vlast svojih očeva.

Pitao sam te o njegovim sljedbenicima, da li su nemoćni ili ugledni, pa si rekao da su nemoćni i slabi. Takvi upravo slijede Poslanike.

---

[1] U ovom njegovom odgovoru ima laži!

Pitao sam te da li ste ga optuživali za laž prije nego što je rekao to šta je rekao, pa si potvrdio da niste. Tako sam saznao da je nemoguće da ne laže ljudima a da laže na Allaha.

Pitao sam te da li se iko, nakon što primi njegovu vjeru, odmetne nezadovoljan njom, pa si potvrdio da se to ne dešava. Takav je slučaj sa imanom kada srce osjeti njegovu slast.

Pitao sam te da li se njihov broj povećava ili smanjuje, pa si rekao da im se broj povećava. Tako je kad se iman upotpuni.

Pitao sam te da li ste ratovali s njim, pa si rekao da je ishod rata između vas i njega naizmjeničan, da jednom on pobijedi a drugi puta vi. Na takav način poslanici bivaju iskušavani a potom oni na kraju pobijede.

Pitao sam te, da li krši ugovore, pa si rekao da ne krši. Poslanici također ne krše ugovore.

Pitao sam te, da li je iko prije njega govorio ovo što on govori, pa si rekao da nije. A da je ovo iko prije njega govorio, rekao bih da se čovjek povodi za govorom koji je rečen prije njega.

Zatim je upitao: *Šta vam naređuje?*

Rekao sam: *Naređuje nam namaz, zekjat, održavanje rodbinskih veza i poštenje.*

Rekao je: *Ako je istina to što si rekao, onda je on, uistinu, Poslanik. Znao sam da će se pojaviti, ali nisam vjerovao da će biti od vas. Kada bih znao da ću stići do njega, poželio bih da se sastanem s njim. A da sam kod njega, prao bih mu stopala. Njegova vlast će sigurno doprijeti do mjesta gdje ja stojim svojim stopalima.*

Zatim je zatražio pismo Allahovog Poslanika, ﷺ, i pročitao ga. U njemu je pisalo: ***U ime Allaha Milostivog Samilosnog. Od Muhammeda, Allahovog Poslanika Herakliju, vizantijskom kralju. Neka je selam na onog ko slijedi uputu. A zatim:***

Ja te pozivam islamu.[1] Primi islam, spasit ćeš se! Primi islam Allah će ti dati nagradu dva puta. Ako to odbiješ snosit ćeš grijeh svojih podanika.

---

[1] Pozivam te da izgovoriš šehadet na čiji izgovor bivaju pozvani svi nevjernici.

﴿ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴾ ٦٤

O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo! Pa ako oni ne pristanu, vi recite: Budite svjedoci da smo mi muslimani![1]

Kada je završio čitanje pisma pojačali su se glasovi oko njega. Povećala se vika. Naređeno je da nas izvedu, pa su nas izveli.

Rekao sam svojim prijateljima, kada smo izišli: *Slučaj Ibn ebi Kebše*[2] *se proširio. Strahuje od njega čak i kralj potomaka El-Esfera*[3].

Bio sam uvjeren da će ideja Allahovog Poslanika, ﷺ, zavladati, sve dok Allah nije dao da i sam primim islam.

---

[1] Sura *Ali Imran*, 64.

[2] Pod tim imenom je mislio na Allahovog Poslanika, ﷺ.
Nevevi navodi da je Ebu Kebše neki čovjek iz plemena Huzae koji nije obožavao ono što su obožavali Kurejševići. On je obožavao Eš-Š'ira. Zbog toga su Poslanika, ﷺ, poistovijetili s njim jer je i on napustio njihovu vjeru.

[3] Odnosi se na Bizantince. Nazvani su tako po svom pretku koji se zvao El-Esfer b. er-Rum b. 'Ajsu b. Ishak b. Ibrahim, عليه السلام. (op. prev.)

بابٌ في دُعاءِ النبيِّ ﷺ إلى اللَّهِ وصَبْرِهِ على أذى المُنافقين

١١٢٣ ـ عنْ أُسامَةَ بنِ زَيْدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ النبيَّ ﷺ رَكِبَ حِماراً عليهِ إكافٌ، تَحْتَهُ قَطيفَةٌ فَدَكِيَّةٌ، وأَرْدَفَ وَراءَهُ أُسامَةَ، وهُو يَعودُ سَعْدَ بنَ عُبادَةَ في بَني الحارِثِ بنِ خَزرَجٍ، وذٰلِكَ قَبْلَ وَقْعَةِ بدْرٍ، حتَّى مَرَّ بِمَجْلِسٍ فيهِ أَخْلاطٌ مِن المُسْلِمينَ والمُشْرِكينَ عَبَدَةِ الأَوْثانِ واليَهودِ، فيهِمْ عبدُاللَّهِ بنُ أُبَيٍّ، وفي المَجْلِسِ عبدُاللَّهِ بنُ رَواحَةَ، فلَمَّا غَشِيَتِ المَجْلِسَ عَجاجَةُ الدَّابَّةِ؛ خَمَّرَ عبدُاللَّهِ بنُ أُبَيٍّ أَنْفَهُ بِردائِهِ، ثُمَّ قالَ: لا تُغَبِّروا عَلَيْنا.

فسَلَّمَ عليهِمُ النبيُّ ﷺ، ثمَّ وَقَفَ، فنَزَلَ، فَدعاهُمْ إلى اللَّهِ وقَرأَ عَلَيْهِمُ القُرْآنَ، فقالَ عبدُاللَّهِ بنُ أُبَيٍّ: أيُّها المَرْءُ! لا أَحْسَنَ مِن هٰذا، إنْ كانَ ما تَقولُ حَقّاً؛ فَلا تُؤْذِنا في مَجالِسِنا، وارْجِعْ إلى رَحْلِكَ، فَمَنْ جاءَكَ مِنَّا؛ فاقْصُصْ عَلَيْهِ. فقالَ عبدُاللَّهِ بنُ رَواحَةَ رَضِيَ اللَّهُ عنهُ: اغْشَنا في مَجالِسِنا؛ فإنَّا نُحِبُّ ذٰلِكَ.

قالَ: فاسْتَبَّ المُسْلِمونَ والمُشْرِكونَ واليَهودُ حتَّى هَمُّوا أنْ يَتَواثَبوا، فلَمْ يَزَلِ النبيُّ ﷺ يُخَفِّضُهُمْ، ثمَّ رَكِبَ دابَّتَهُ، حتَّى دَخَلَ على سَعْدِ بنِ عُبادَةَ، فقالَ: «**أيْ سَعْدُ! أَلَمْ تَسْمَعْ إلى ما قالَ أبو حُبابٍ** (يُريد عَبْدَاللَّهِ بنَ أُبَيٍّ؟) **قالَ: كَذا وكَذا**».

قالَ: اعْفُ عنهُ يا رسولَ اللَّهِ واصْفَحْ، فواللَّهِ؛ لقدْ أَعْطاكَ اللَّهُ الذي أَعْطاكَ، ولَقَدِ اصْطَلَحَ أَهْلُ هٰذهِ البُحَيْرَةِ أنْ يُتَوِّجوهُ فيُعَصِّبوهُ بِالعِصابَةِ، فلَمَّا رَدَّ اللَّهُ ذٰلِكَ بِالحَقِّ الذي أَعْطاكَهُ؛ شَرِقَ بِذٰلِكَ، فذٰلِكَ فَعَلَ بهِ ما رَأَيْتَ. فعَفا عنهُ النبيُّ ﷺ.

O POSLANIKOVOM, ﷺ, POZIVANJU U VJEROVANJE U ALLAHA I O NJEGOVOM STRPLJENJU NAKON ŠTO SU GA LICEMJERI UZNEMIRAVALI

1123. Usame b. Zejd, رضي الله عنه, prenosi da je Poslanik, ﷺ, jednom uzjahao magarca na kojem je bilo sedlo. Pod sedlom je bio pokrivač od fedekijske kadife. Iza sebe je stavio Usamu. Krenuo je da obiđe Sa'da b.

'Ubadu iz plemena Benu Haris b. Hazredž. To je bilo prije bitke na Bedru. Prošao je pored jedne skupine koju su sačinjavali muslimani, idolopoklonici i Židovi. Među njima su bili i Abdullah b. Ubejj i Abdullah b. Revvaha.

Nakon što je skupinu obavila prašina koja se digla od hoda životinje, Abdullah b. Ubejj stavio je svoj ogrtač na nos i rekao: *Nemoj nam prašiti.*

Poslanik, ﷺ, im je nazvao selam, stao je, sišao i pozvao ih u islam. Proučio im je nešto iz Kur'ana.

Abdullah b. Ubejj je rekao: *Čovječe, bolje ti je da sjediš u kući. Ako je to što govoriš istina, nemoj nas u ovom našem skupu uznemiravati. Vrati se u svoje prebivalište, pa ko ti od nas dođe, njemu to pričaj.*

Abdullah b. Revvaha, رضي الله عنه, je rekao: *Posjećuj naše skupove, mi to volimo.*

Nakon toga su se muslimani, idolopoklonici i Židovi počeli međusobno vrijeđati. Skoro da su navalili jedni na druge. Poslanik, ﷺ, ih je neprestano smirivao. Zatim je pojahao svoju jahalicu i došao kod Sa'da b. 'Ubade. Upitao ga je: ***Sa'de, zar nisi čuo šta je rekao Ebu Hubab?*** (Misleći na Abdullaha b. Ubejja.) **Rekao je to i to.**

Rekao je: *Oprosti mu i pređi preko toga, Allahov Poslaniče. Tako mi Allaha, Allah ti je dao to što ti je dao. Stanovnici ovog grada su se saglasili da ga krunišu i postave za kralja. Pošto je to Allah, istinom koju ti je dao, spriječio, počeo ti je zavidjeti. Zbog toga je prema tebi postupio tako kako si vidio.*

Poslanik, ﷺ, mu je oprostio.

بابُ النَّهيِ عنِ الغَدْرِ

١١٢٤ ـ عـنْ أبـي سـعـيـدٍ رضـيَ الـلَّـهُ عـنـهُ؛ قـالَ: قـالَ رسولُ اللهِ ﷺ: «لِكُلِّ غادِرٍ لِواءٌ يَوْمَ القِيامَةِ يُرْفَعُ لَهُ بِقَدْرِ غَدْرِه، ألا ولا غادِرَ أَعْظَمُ غَدْراً مِن أميرِ عامَّة».

ZABRANJENA JE PRONEVJERA

1124. Ebu Se'id, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Svaki varalica na Sudnjem danu će imati zastavu koja će biti podignuta sukladno obimu njegove pronevjere. Nema veće pronevjere od pronevjere vladara.***

بابُ الوَفاءُ بالعَهْدِ

١١٢٥ ـ عنْ حذيفةَ بنِ اليمانِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: ما مَنَعَني أنْ أشهَدَ بَدْراً إلاَّ أنّي خَرَجْتُ أنا وأبي حُسَيْلٌ. قالَ: فأَخَذَنا كُفَّارُ قُرَيْشٍ. قالوا: إنَّكُم تُريدونَ مُحَمَّداً. فقُلْنا: ما نُريدُهُ، ما نُريدُ إلاَّ المَدينَةَ. فأَخذوا مِنّا عَهْدَ اللهِ وميثاقَهُ لَنَنْصَرِفَنَّ إلى المَدينَةِ ولا نُقاتِلُ مَعهُ، فأَتَينا رسولَ اللهِ ﷺ، فأَخْبَرْناهُ الخَبَرَ، فقالَ: «انْصَرِفا، نَفي لَهُمْ بِعَهْدِهِم، ونَسْتَعينُ اللهَ عَلَيهِم».

ISPUNJENJE PREUZETOG UGOVORA

1125. Huzejfe b. Jeman, ﵁, je rekao: *Od učestvovanja na Bedru spriječio me je samo ugovor s Kurejševićima koji su nas zarobili, kada smo ja i moj otac Husejl*[1] *krenuli ka Bedru.*

Upitali su nas: *Vi idete kod Muhammeda?!*

Rekli smo: *Ne idemo! Mi idemo u Medinu*! Uzeli su od nas zakletvu Allahom, da ćemo otići u Medinu i nećemo se boriti protiv njih .

---

[1] On je Huzejfin otac, a Jeman mu je nadimak, ﵁.

Potom smo došli kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i ispričali mu šta se desilo.

Rekao je: ***Idite, ispunit ćemo ugovor, a mi ćemo zatražiti pomoć protiv njih od Allaha.***

باب تَرْكِ تَمَنِّي لِقاءِ العَدُوِّ والصَّبْرِ إذا لَقُوا

١١٢٦ - عن أبي النَّضرِ، عن كِتابِ رَجُلٍ مِن أَسْلَمَ مِن أَصْحابِ النبيِّ ﷺ يُقالُ لهُ: عبدُاللهِ بنُ أبي أَوْفى، فَكَتَبَ إلى عمرَ بنِ عُبيدِاللهِ حينَ سارَ إلى الحَرورِيَّةِ يُخْبِرُهُ؛ أَنَّ رسولَ اللهِ ﷺ كانَ في بَعْضِ أيّامِهِ التي لَقِيَ فيها العَدُوَّ يَنْتَظِرُ، حتّى إذا مالَتِ الشَّمسُ؛ قامَ فيهِم، فقالَ: **«يا أيُّها النّاسُ! لا تَتَمَنَّوْا لِقاءَ العَدُوِّ، واسألوا اللهَ العافِيَةَ، فإذا لَقيتُموهُمْ؛ فاصْبِروا، واعلَموا أَنَّ الجَنَّةَ تَحتَ ظِلالِ السُّيوفِ»**.

ثُمَّ قامَ النبيُّ ﷺ، وقالَ: **«اللهُمَّ! مُنْزِلَ الكِتابِ، ومُجْرِيَ السَّحابِ، وهازِمَ الأَحْزابِ! اهزِمْهُمْ»**

وفي رِوايَةٍ ثانيةٍ: **«وانْصُرْنا عَلَيهِم»**.

NE TREBA ŽELJETI SUKOB SA NEPRIJATELJEM I TREBA BITI STRPLJIV KADA SE SUKOBI S NJIM

1126. Ebu-n-Nadr prenosi iz knjige nekog čovjeka iz Eslema a bio je ashab i zvao se Abdullah b. ebi Evfa. On je napisao Omeru b. 'Ubejdullahu, kada se uputio prema harurijjama,[1] i obavijestio ga, da kada je Allahov Poslanik, ﷺ, bio u nekoj od bitaka u kojoj se sukobio sa neprijateljem, sačekao je i kada je Sunce krenulo ka zapadu, ustao je i rekao: ***O ljudi, nemojte željeti sukob sa neprijateljem. Tražite od Allaha zaštitu. Kada se sukobite s njim, budite strpljivi! Znajte da je Džennet pod sjenama sablji.***

[1] Harurijje su sekta zvana havaridži, a nazvani su harurijjama zbog toga što im je prvi skup bio u mjestu zvanom Harura koje je udaljeno dvije milje od Kufe.

Potom je Poslanik, ﷺ, ustao i rekao:

Allahume munzile-l-kitabi, ve mudžrijes-sehabi ve hazime el-ahzabi ihzimhum.

U drugoj predaji: ***vensurna alejhim.***

Allahu moj, Ti si objavio Knjigu, Ti tjeraš oblake i pobjeđuješ saveznike, porazi ih!

U drugoj predaji se kaže: ***Daj nam pobjedu nad njima!***

بابُ الدُّعاءِ على العَدُوِّ

فيه حديث عبداللهِ بن أبي أوفى رضيَ اللّهُ عنهُما، وقد تقدَّم في الباب قبله.

DOVA PROTIV NEPRIJATELJA

O tome se govori u hadisu koji prenosi Abdullah b. ebi Evfa, ﵄, koji smo naveli u prethodnom poglavlju.[1]

١١٢٧ ـ عنْ أَنَسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ كانَ يَقولُ يَوْمَ أُحُدٍ: «اللهُمَّ إِنَّكَ إِنْ تَشَأْ لا تُعْبَدْ في الأرضِ».

1127. Enes, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao na dan Uhuda: ***Allahu moj, ako htjedneš[2] onda nećeš biti obožavan na Zemlji!***

---

[1] Hadis pod brojem 1126. (op. prev.)

[2] Tj. da nevjernici pobjede muslimane. ***Nećeš biti obožavan na zemlji,*** tj. ovim šerijatom koji je pečat svim šerijatima. To je rekao u Bici na Uhudu, kao što je u ovom hadisu, a isto je rekao u Bici na Bedru, kao što će doći u hadisu koji prenosi Omer, ﵁, pod brojem 1158.

بابُ الحَرْبُ خُدْعَةٌ

١١٢٨ ـ عنْ جابِرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «الحَرْبُ خُدْعَةٌ».

RAT JE VARKA

1128. Džabir b. Abdullah, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Rat je varka.***

بابُ الاستعانَةِ بِالمُشرِكينَ في الغَزْوِ

١١٢٩ ـ عنْ عائِشَةَ رضيَ اللّهُ عنها زَوجِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّها قالَتْ: خَرَجَ رسولُ اللّهِ ﷺ قِبَلَ بَدْرٍ، فلَمَّا كانَ بِحَرَّةِ الوَبَرَةِ؛ أَدْرَكَهُ رَجُلٌ، قدْ كانَ يُذْكَرُ منهُ جُرْأَةٌ ونَجْدَةٌ، ففَرِحَ أصْحابُ رسولِ اللّهِ ﷺ حينَ رَأَوْهُ، فلَمَّا أدْرَكَهُ؛ قالَ لِرسولِ اللّهِ ﷺ: جِئْتُ لأَتْبَعَكَ وأُصيبَ مَعَكَ. قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**تُؤْمِنُ بِاللّهِ ورَسولِهِ**». قالَ: لا. قالَ: «**فارْجِعْ؛ فلَنْ أَسْتَعينَ بِمُشْرِكٍ**». قالَتْ: ثمَّ مَضى، حتّى إذا كُنّا بِالشَّجَرَةِ؛ أَدْرَكَهُ الرَّجُلُ، فقالَ لهُ كَما قالَ أَوَّلَ مَرَّةٍ، فقالَ لهُ النبيُّ ﷺ كَما قالَ أَوَّلَ مَرَّةٍ؛ قالَ: «**فارْجِعْ؛ فلَنْ أَسْتَعينَ بِمُشْرِكٍ**». قالتْ: ثمَّ رَجَعَ، فأَدْرَكَهُ بِالبَيْداءِ، فقالَ لهُ كَما قالَ أَوَّلَ مَرَّةٍ: «**تُؤْمِنُ بِاللّهِ ورَسولِهِ**». قالَ: نعمْ، فقالَ لهُ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**فانْطَلِقْ**».

POTPOMAGANJE SA IDOLOPOKLONICIMA U BORBI

1129. Prenosi se od Aiše, ﷺ, Poslanikove, ﷺ, supruge da je rekla: Allahov Poslanik, ﷺ, se uputio ka Bedru. Kada je došao do Harretu-l-Vebera[1] sustigao ga je neki čovjek. Bio je poznat po hrabrosti i smjelosti. Kada su ga ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, vidjeli, obradovali su se.

[1] Mjesto četiri milje udaljeno od Medine.

Kada je stigao Allahovog Poslanika, ﷺ rekao mu je: *Došao sam da te slijedim i da se borim s tobom.*

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Vjeruješ li u Allaha i Njegovog Poslanika?***

Rekao je: *Ne!* Rekao mu je: ***Vrati se, jer ja neću da me potpomažu idolopoklonici.***

Potom je Poslanik, ﷺ, krenuo. Kada smo stigli do Šedžere, sustigao ga je taj čovjek i rekao mu ono što mu je i prvi put rekao. Poslanik, ﷺ, mu je odgovorio isto što mu je odgovorio i prvi puta.

Rekao je: ***Vrati se, jer ja neću da me potpomažu idolopoklonici.***

Zatim se vratio i ponovo ga sustigao kod Bejde. Poslanik, ﷺ, ga je upitao isto što ga je upitao i prvi put: ***Vjeruješ li u Allaha i Njegova Poslanika?***

Rekao je: *Vjerujem!*

Allahov Poslanik, ﷺ, mu je rekao: ***Onda kreni!***

بابٌ في خُروجِ النِّساءِ مع الغُزاةِ

١١٣٠ - عن أنسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ أُمَّ سُلَيمٍ رضيَ اللَّهُ عنها اتَّخذَتْ يَومَ حُنَينٍ خِنجَراً، فكانَ مَعَها، فرآها أبو طَلْحَةَ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! هٰذِهِ أُمُّ سُلَيمٍ مَعَها خِنجَرٌ. فقالَ لَها رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«ما هٰذا الخِنجَرُ؟»**. قالَتْ: اتَّخَذْتُهُ إنْ دَنا مِنِّي أحَدٌ مِنَ المُشرِكينَ؛ بَقَرْتُ بِهِ بَطْنَهُ. فَجَعَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يَضحَكُ. قالَتْ: يا رسولَ اللَّهِ! اقْتُلْ مَنْ بَعْدَنا مِنَ الطُّلَقاءِ؛ انْهَزَموا بِكَ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«يا أُمَّ سُلَيمٍ! إنَّ اللَّهَ عزَّ وجلَّ قد كَفَى وأَحْسَنَ»**.

O IZLASKU ŽENA SA BORCIMA

1130. Enes, رضي الله عنه, prenosi da je Ummu Sulejm, رضي الله عنها, na dan Hunejna uzela i ponijela sa sobom nož. To je vidio Ebu Talha pa je rekao: *Allahov Poslaniče, Ummu Sulejm sa sobom ima nož.*

Allahov Poslanik, ﷺ, ju je upitao: ***Što će ti ovaj nož?***

Rekla je: *Uzela sam ga da rasparam stomak svakom mušriku koji mi priđe.* Allahov Poslanik, ﷺ, se počeo smijati.

Rekla je: *Allahov Poslaniče, ubij one koji nisu od nas, oslobođene, kojima si oprostio u Mekki*[1], *jer su te napustili.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ummu Sulejm, Allah, ﷻ, je, uistinu, dovoljan i On dobročinstvo čini.***

١١٣١ ـ عنْ أَنسِ بنِ مالِكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: لمَّا كانَ يَوْمُ أُحُدٍ؛ انْهَزَمَ ناسٌ مِن النَّاسِ عنِ النبيِّ ﷺ، وأَبو طَلْحَةَ بينَ يَدَي النبيِّ ﷺ مُجَوِّبٌ عليه بِحَجَفَةٍ. قالَ: وكانَ أَبو طَلْحَةَ رَجُلاً رامِياً شَديدَ النَّزْعِ، وكَسرَ يَوْمَئِذٍ قَوْسَيْنِ أَو ثَلاثاً. قالَ: فكانَ الرَّجُلُ يَمُرُّ معَهُ الجُعْبَةُ مِن النَّبلِ، فيَقولُ: «انْثُرْها لأَبي طَلْحَةَ».

قالَ: ويُشْرِفُ نبيُّ اللَّهِ ﷺ يَنظُرُ إلى القَوْمِ، فيَقولُ أَبو طَلْحَةَ: يا نبيَّ اللَّه! بِأَبي أَنتَ وأُمِّي، لا تُشْرِفْ، لا يُصِبْكَ سَهْمٌ مِن سِهامِ القَوْمِ، نَحْري دونَ نَحْرِكَ.

قالَ: ولقَدْ رَأَيتُ عائشةَ بنتَ أَبي بَكْرٍ وأُمَّ سُلَيْمٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما، وإِنَّهما لمُشَمِّرتانِ، أَرَى خَدَمَ سُوقِهِما، تَنْقُلانِ القِرَبَ على مُتونِهِما، ثمَّ تُفْرِغانِهِ في أَفْواهِهِمْ، ثمَّ تَرجِعانِ فتَمْلآنِها، ثمَّ تَجيئانِ تُفْرِغانِهِ في أَفْواهِ القَوْمِ.

ولقَدْ وَقَعَ السَّيْفُ مِن يَدِ أَبي طَلْحَةَ إِمَّا مَرَّتَيْنِ وإِمَّا ثَلاثاً، مِنَ النُّعاسِ.

1131. Prenosi se da je Enes b. Malik, ؓ, rekao: Na dan Uhuda ljudi su počeli bježati od Poslanika, ﷺ, a Ebu Talha je stao ispred njega i svojim tijelom ga je štitio od mušrika.

Ebu Talha je bio strasni strijelac. Tog dana je slomio dva ili tri luka. Kada bi neki čovjek prošao pored njega sa tobolcem strijela, rekao bi mu: ***Ostavi ih kod Ebu Talhe.***

---

[1] Misli se na Mekkelije koje su primile islam na dan oslobođenja Mekke. Tako se nazivaju zbog toga što im je Poslanik, ﷺ, oprostio i oslobodio ih. Bili su slabi u islamu. Ummu Sulejm je vjerovala da su oni licemjeri i da zaslužuju da budu ubijeni zbog bježanja i poraza.

Poslanik, ﷺ, bi izvirivao i gledao ratnike.

Ebu Talha bi govorio: *Allahov Poslaniče, dao bih za tebe i oca i majku, ne gledaj, jer može te pogoditi neka neprijateljska strijela. Sakrij se iza mene.* Vidio sam Aišu, Ebu Bekrovu kćerku, i Ummu Sulejm, ﷺ, zagrnute toliko da sam vidio halke na njihovim nogama.[1] Nosile su mješine na svojim leđima prazneći ih u njihovim ustima. Zatim bi se ponovo vraćale, punile ih i ponovo praznile napajajući borce.

Sablja iz Ebu Talhine ruke je ispadala dva ili tri putu zbog drijemeža.

١١٣٢ - عنْ أُمِّ عَطِيَّةَ الأنْصارِيَّةِ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: غَزَوْتُ مع رسولِ اللَّهِ ﷺ سَبْعَ غَزَواتٍ، أَخْلُفُهُمْ في رِحالِهِم، فأَصْنَعُ لهُمُ الطَّعامَ، وأُداوِي الجَرْحى، وأَقومُ على المَرْضى.

1132. Ummu 'Atijje ensarijka, ﷺ, je rekla: *Učestvovala sam sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u sedam bitaka. Ostajala bi u pozadini, spremala im hranu, liječila ranjenike i njegovala bolesnike.*

باب النَّهيِ عنْ قَتْلِ النِّساءِ والصِّبْيانِ في الغَزْوِ

١١٣٣ - عنْ عبدِاللَّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ: وُجِدَتِ امْرَأَةٌ مَقْتولَةً في بَعْضِ تِلْكَ المَغازي، فنَهى رسولُ اللَّهِ ﷺ عنْ قَتْلِ النِّساءِ والصِّبْيانِ.

ZABRANJENO JE UBIJATI ŽENE I DJECU U RATU

1133. Prenosi se da je Abdullah b. Omer, ﷺ, rekao: *U jednoj borbi je nađena ubijena žena, pa je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio ubijanje žena i djece.*

---

[1] Ovo se desilo prije propisa o hidžabu i prije zabrane viđenja Poslanikovih, ﷺ, supruga, na dan Bitke na Uhudu. Nije rekao da je gledao njihove potkoljenice, iz čega se razumije da je pogled bio slučajan i bez zadržavanja pogleda. Nevevi (op. prev.).

بابُ ما أُصِيبَ مِن ذَرارِيِّ العَدُوِّ في البَياتِ

١١٣٤ - عن الصَّعْبِ بنِ جَثَّامَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سُئِلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ عنِ الذَّرارِيِّ مِنَ المُشْرِكينَ؛ يُبَيَّتُونَ، فيُصِيبونَ مِنْ نِسائِهِم وذَرارِيِّهِم؟ فقالَ: «هُمْ مِنْهُم».

O NEPRIJATELJSKIM ŽENAMA I DJECI KOJI BUDU UBIJENI U NOĆNOM NAPADU

1134. Es-Sa'b b. Džessame, ﵁, kaže: *Upitan je Allahov Poslanik, ﷺ, o ženama i djeci idolopoklonika koji budu ubijeni u noćnim napadima, pa je rekao:* **Oni su od njih.**

بابُ قَطْعِ نَخيلِ العَدُوِّ وتَحْرِيقِها

١١٣٥ - عن عبدِاللَّهِ بنِ عُمَرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قَطَعَ نَخْلَ بَني النَّضيرِ وحَرَّقَ.

ولَها يَقولُ حَسَّانُ رضيَ اللَّهُ عنهُ:

وهانَ علَى سَراةِ بَني لُؤَيٍّ حَريقٌ بالبُوَيْرَةِ مُسْتَطيرُ

وفي ذلكَ نَزَلَتْ: ﴿ما قَطَعْتُم مِن لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوها قائِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِها...﴾ الآيةَ.

SJEČA I SPALJIVANJE NEPRIJATELJSKIH PALMI

1135. Abdullah b. Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, posjekao i zapalio palme Židova iz plemena Benu Nadir.

O tome je Hassan, ﵁, spjevao: *Zadesi prvake Beni Luejja veliki požar u Buvejri.*

O tome je objavljeno:

﴿ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا ﴾

To što ste neke palme posjekli ili ih da uspravno stoje ostavili...[1]

باب أخذ الطعامِ في أرضِ العدُوّ

١١٣٦ - عن عبدِاللهِ بنِ مُغفَّلٍ رضيَ اللهُ عنهُ؛ قالَ: أصبتُ جِراباً مِن شحمٍ يومَ خيبرَ. قالَ: فالتزمتُهُ، فقلتُ: لا أُعطي اليومَ أحداً من هذا شيئاً. قالَ: فالتفتُّ؛ فإذا رسولُ اللهِ ﷺ مُتبسِّماً.

UZIMANJE HRANE U NEPRIJATELJSKOJ ZEMLJI

1136. Abdullah b. Mugaffel, ؓ, je rekao: *Našao sam, na dan bitke na Hajberu, mješinu loja, uzeo sam je za sebe i rekao: Danas od ovog nikome ništa neću dati. Okrenuo sam se i vidio iza sebe Allahovog Poslanika, ﷺ. Smiješio se čuvši moje riječi.*

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِيَ ٱلْفَٰسِقِينَ ۝ ﴾

To što ste neke palme posjekli ili ih, da uspravno stoje, ostavili - s Allahovim dopuštenjem ste učinili, i zato da On nevjernike ponizi. Sura *El-Hašr*, 5.

باب تحليل الغنائم لهذه الأمة خاصة

١١٣٧ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «غزا نبيٌّ من الأنبياء، فقال لقومه: لا يتبعني رجلٌ قد ملك بضع امرأةٍ وهو يريد أن يبني بها ولمّا يبن، ولا آخرُ قد بنى بنياناً ولمّا يرفع سقفها، ولا آخرُ قد اشترى غنماً أو خلفاتٍ وهو منتظرٌ ولادها.

قال: فغزا فأدنى للقرية حين صلاة العصر أو قريباً من ذلك. فقال للشمس: أنتِ مأمورةٌ وأنا مأمورٌ، اللّهمّ احبسها عليَّ شيئاً. قال: فحبست عليه حتّى فتح الله عليه.

قال: فجمعوا ما غنموا، فأقبلت النّار لتأكله، فأبت أن تطعمه، فقال: فيكم غلولٌ، فليبايعني من كلِّ قبيلةٍ رجلٌ، فبايعوه، فلصقت يدُ رجلٍ بيده، فقال: فيكم الغلول: فلتبايعني قبيلتك. فبايعته. قال: فلصقت بيد رجلين أو ثلاثةٍ، فقال: فيكم الغلول، أنتم غللتم. قال: فأخرجوا له مثل رأس بقرةٍ من ذهبٍ. قال: فوضعوه في المال وهو بالصّعيد، فأقبلت النّار، فأكلته.

فلم تحلّ الغنائم لأحدٍ من قبلنا، ذلك بأنّ الله تعالى رأى ضعفنا وعجزنا، فطيّبها لنا».

RATNI PLIJEN JE DOZVOLJEN SAMO OVOM UMMETU

1137. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neki[1] od poslanika je htio krenuti u borbu pa je rekao svom narodu:* Neka me ne slijedi niko ko se skoro oženio i želi da stupi s njom u bračne odnose, a još nije. Niti onaj koji je izgradio kuću a još je nije pokrio. Niti onaj koji je kupio sitnu stoku ili steone deve i očekuje njihovo telenje.**

[1] To je bio Juše'a b. Nun, kako se veli u Ahmedovoj predaji čiji je lanac prenosilaca dobar, kojeg sam uvrstio u svoje djelo - *Silsiletul ehadisi-s-sahiha*, br. 201.

Krenuo je u borbu i kada se približio gradu[1] *bilo je vrijeme ikindija-namaza, ili oko tog vremena.*

Rekao je Suncu: Tebi je naređeno a i meni je naređeno. Allahu moj, zaustavi ga malo.

Sunce je potom zaustavljeno sve dok Allah nije dao da osvoji taj grad.

Nakon toga su sakupili plijen koji su osvojili. Pojavila se vatra da ga spali, ali ga nije spalila.

Poslanik je rekao: Među vama ima onih koji su od plijena nešto sakrili. Neka mi iz svakog plemena po jedan čovjek dâ prisegu.

Došli su i počeli mu davati prisegu. Međutim, ruka jednog od njih se zalijepila za Poslanikovu.

Poslanik je rekao: Kod vas je sakriven plijen. Neka mi tvoje pleme da prisegu!, *pa su mu je dali. Za vrijeme davanja prisege, ruke dvojice ili trojice ljudi su se zalijepile za Poslanikovu.*

Rekao je: Kod vas je plijen. Vi ste ga sakrili.

Potom su mu donijeli nešto kao kravlju glavu od zlata. Stavili su je na gomilu sakupljenog plijena koja je bila na goloj zemlji. Pojavila se vatra i spalila ga.

Nikome prije nas nije bio dozvoljen ratni plijen. Zbog toga što je Allah vidio našu slabost i nemoć pa nam ga je učinio dozvoljenim.

---

[1] To je bio Kuds, kako stoji u spomenutoj Ahmedovoj predaji.

باب في الأنفال

١١٣٨ - عن مُصْعَبِ بن سعدٍ، عن أبيهِ؛ قال: نَزَلَتْ فِيَّ أَرْبَعُ آياتٍ، أَصَبْتُ سَيْفاً، فأتى بِهِ النبيَّ ﷺ، فقال: يا رسول الله! نَفِّلْنِيهِ.

فقالَ: «ضَعْهُ». (ثم قام، فقالَ له النبيُّ ﷺ: «ضَعْهُ مِن حَيْثُ أَخَذْتَهُ»).

ثُمَّ قامَ، فقالَ: نَفِّلْنيهِ يا رسولَ اللهِ! فقالَ: «ضَعْهُ». فقامَ، فقالَ: يا رسولَ اللهِ! نَفِّلْنيه، أَأُجْعَلُ كَمَنْ لا غَناءَ لهُ؟ فقالَ لهُ النبيُّ ﷺ: «ضَعْهُ مِن حَيْثُ أَخَذْتَهُ». قالَ: فنَزَلَتْ هٰذِهِ الآيَةُ: ﴿يَسْئَلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾ [الأنفال: ١].

O RATNOM PLIJENU

1138. Mus'ab b. Sa'd prenosi od svog oca da je rekao: O meni su objavljena četiri ajeta. Uzeo sam kao plijen neku sablju pa sam je donio do Allahovog Poslanika, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, dodijeli mi je kao ratni plijen.*

Rekao je: ***Ostavi je!*** (Potom je ustao pa je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ostavi je odakle si je uzeo.***) Potom je ustao i rekao: *Allahov Poslaniče, dodijeli mi je kao ratni plijen.* Rekao je: ***Ostavi je!*** Ponovo je ustao i rekao: *Allahov Poslaniče, dodijeli mi je kao ratni plijen. Zar ću biti tretiran kao onaj kome to ne treba?!* Rekao mu je Vjerovjesnik, ﷺ: ***Ostavi je odakle si je uzeo!*** Potom je objavljen ovaj ajet:

﴿يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

Pitaju te o plijenu. Reci: Plijen pripada Allahu i Poslaniku.[1]

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝١﴾

Pitaju te o plijenu. Reci: 'Plijen pripada Allahu i Poslaniku.' Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice, i pokoravajte se Allahu i Njegovu Poslaniku, ako ste pravi vjernici. Sura *El-Enfal, 1.*

باب تَنفيلُ السَّرايا

١١٣٩ ـ عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قال: بَعثَ رسولُ اللّهِ ﷺ سَرِيَّةً إلى نَجْدٍ، فخَرَجْتُ فيها، فأَصَبْنا إبلاً وَغَنماً، فبَلَغَتْ سُهمانُنا اثْنَيْ عَشَرَ بَعيراً، ونَفَّلَنا رسولُ اللّهِ ﷺ بَعيراً بَعيراً.

PLIJEN KOJI ZAPLIJENE IZVIDNICE

1139. Ibn Omer, ﵄, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je poslao neku izvidnicu u Nedžd. Bio sam jedan od njih. Zaplijenili smo deve i sitnu stoku. Dio svakog od nas dostigao je po dvanaest deva. Allahov Poslanik, ﷺ, podijelio je svakom od nas po još jednu devu.*

باب تَخْميسُ الأَنفال

١١٤٠ ـ عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قد كانَ يُنفِّلُ بعضَ مَنْ يَبْعَثُ مِنَ السَّرايا لأنْفُسِهِمْ خاصَّةً، سِوى قَسْمِ عامَّةِ الجَيْشِ، والخُمُسُ في ذٰلِكَ واجِبٌ كُلِّهِ.

PODJELA PLIJENA NA PETINE

1140. Ibn Omer, ﵄, je rekao da je Allahov Poslanik, ﷺ, ponekad dijelio ratni plijen samo onima koji su bili u izvidnici, osim dijela koji pripada vojsci općenito.

A petinu je obavezno izdvojiti iz svakog plijena.

بابُ إعطاءُ القاتِلِ سَلَبَ المَقتولِ

١١٤١ ـ عنْ أبي قَتادَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: خَرَجْنا معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ عامَ حُنَيْنٍ، فلمَّا الْتَقَيْنا؛ كانَتْ لِلْمُسْلِمينَ جَوْلَةٌ.

قالَ: فَرَأَيْتُ رَجُلاً مِن المُشْرِكينَ قَدْ عَلا رَجُلاً مِن المُسْلِمينَ، فاسْتَدَرْتُ إليهِ حتَّى أَتَيْتُهُ مِن وَرائِهِ، فضَرَبْتُهُ على حَبْلِ عاتِقِه، وأقْبَلَ عَلَيَّ، فضَمَّني ضَمَّةً وَجَدْتُ مِنها رِيحَ المَوْتِ، ثمَّ أَدْرَكَهُ المَوْتُ، فأَرْسَلَني، فَلَحِقْتُ عُمَرَ بنَ الخَطَّابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، قالَ: ما لِلنَّاس؟ فقُلْتُ: أمْرُ اللَّهِ عزَّ وجَلَّ.

ثمَّ إنَّ النَّاسَ رَجَعوا، وجَلَسَ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فقالَ: **«مَنْ قَتَلَ قَتيلاً لهُ عليهِ بَيِّنَةٌ؛ فلَهُ سَلَبُهُ»**. قالَ: فقُمْتُ، فقُلْتُ: مَنْ يَشْهَدُ لي؟ ثمَّ جَلَسْتُ، ثمَّ قالَ مِثْلَ ذٰلكَ. قالَ: فَقُمْتُ، فقُلْتُ: مَنْ يَشْهَدُ لي؟ ثمَّ جَلَسْتُ، ثمَّ قالَ ذٰلِكَ الثَّالِثَةَ، فقُمْتُ.

فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«ما لَكَ يا أَبا قَتادَةَ؟»**. فقَصَصْتُ عليهِ القِصَّةَ، فقالَ رَجُلٌ مِن القَوْمِ: صَدَقَ يا رسولَ اللهِ! سَلَبُ ذٰلِكَ القَتيلِ عِنْدي؛ فأَرْضِهِ مِنْ حَقِّهِ. فَقالَ أبو بكرٍ الصِّدِّيقُ رضيَ اللَّهُ عنهُ: لا ها اللَّهِ إذاً؛ لا يَعْمِدُ إلى أَسَدٍ مِن أُسْدِ اللَّهِ، يُقاتِلُ عَنِ اللَّهِ وعَنْ رَسولِهِ ﷺ، فيُعْطِيكَ سَلَبَهُ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«صَدَقَ؛ فأَعْطِهِ إيّاه»**. فأَعْطاني.

قالَ: فبِعْتُ الدِّرْعَ، فابْتَعْتُ بِهِ مَخْرَفاً في بني سَلِمَةَ؛ **فإنَّهُ لأوَّلُ مالٍ تَأَثَّلْتُهُ في الإِسْلامِ**.

DAVANJE OPREME UBIJENOG BORCU KOJI GA JE UBIO

1141. Ebu Katade, ﷺ, je rekao: Krenuli smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u godini u kojoj se desila bitka na Hunejnu. Kada smo se sukobili sa neprijateljem, muslimani su imali prednost. Vidio sam nekog idolopoklonika da je oborio muslimana.

Krenuo sam prema njemu, došao mu iza leđa i udario ga između vrata i plećke. Okrenuo se prema meni. Uhvatio me tako jako da sam

osjetio miris smrti. Međutim, sustigla ga je smrt, pa me je pustio. Sreo sam Omera b. el-Hattaba, ؓ, pa me je upitao: *Šta je ljudima?*

Rekao sam: *Odredba Allaha,* ﷻ. Ljudi su počeli bježati. Allahov Poslanik, ﷺ, je sjeo i rekao: ***Ko ubije nekoga i to jasno potvrdi, njemu pripada njegova oprema.***

Ustao sam i rekao: *Ko će mi to posvjedočiti?*

Potom sam sjeo. Zatim je Poslanik, ﷺ, to ponovio.

Ustao sam i rekao: *Ko će mi to posvjedočiti?* Zatim sam sjeo. Poslanik, ﷺ, je to ponovio i treći put.

Ustao sam pa me Allahov Poslanik, ﷺ, upitao. ***Šta ti je, Ebu Katade?*** Ispričao sam mu priču.

Neki čovjek koji je bio tu, reče: *Istinu je rekao, Allahov Poslaniče. Oprema tog ubijenog je kod mene. Pa nek mi prepusti svoje pravo.*

Ebu Bekr, ؓ, je rekao: *Ne, tako mi Allaha, ne može se tražiti od lava među Allahovim lavovima, koji se bori na Allahovom putu i putu Njegovog Poslanika, da ti dâ, njegovu opremu.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Istinu je rekao. Dadni mu tu opremu.***

Dao mi ju je. Prodao sam štit i kupio za njega voćnjak u plemenu Beni Seleme. To je bio prvi imetak koji sam zadobio u islamu.

بابٌ إعْطاءُ السَّلَبِ بعْضَ القائلينَ بالاجْتهادِ

١١٤٢ ـ عنْ عبدِالرحمٰنِ بن عوفٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّه قال: بَيْنا أنا واقفٌ في الصَّفِّ يَوْمَ بَدْرٍ؛ نَظَرْتُ عن يَميني وشمالي؛ فإذا أنا بينَ غُلامَيْنِ من الأنْصارِ، حَديثَةٍ أَسْنانُهما، تَمَنَّيْتُ لوْ كُنْتُ بينَ أَضْلَعَ مِنهُما، فغَمَزَني أَحَدُهُما، فقالَ: يا عمِّ! هلْ تَعْرِفُ أبا جَهْلٍ؟ قالَ: قلتُ: نعمْ، وما حاجَتُكَ إليهِ يا ابنَ أخي؟ قالَ: أُخْبِرْتُ أنَّهُ يَسُبُّ رسولَ اللّهِ ﷺ، والَّذي نَفْسي بِيَدِهِ، لَئِنْ رَأَيْتُهُ؛ لا يُفارِقُ سَوادي سَوادَهُ حتَّى يَموتَ الأعْجَلُ مِنّا. قالَ: فتَعَجَّبْتُ لِذٰلِكَ. فغَمَزَني الآخَرُ، فقالَ مِثْلَها.

قالَ: فلمْ أَنْشَبْ أنْ نَظَرْتُ إلى أبي جَهْلٍ يَزولُ في النّاسِ، فقُلْتُ: ألا تَرَيانِ؟ هٰذا صاحِبُكُما الذي تَسْألانِ عنه.

قالَ: فابْتَدَراهُ، فضَرَباهُ بِسَيْفَيْهِما حتَّى قَتَلاهُ، ثمَّ انْصَرَفا إلى رسولِ اللّهِ ﷺ، فأخْبَراهُ، فقالَ: «أيُّكُما قَتَلَهُ؟». فقالَ كلُّ واحِدٍ مِنهُما: أنا قَتَلْتُهُ. فقالَ: «هَلْ مَسَحْتُما سَيْفَيْكُما؟». قالا: لا. فَنَظَرَ في السَّيْفَيْنِ، فقالَ: «كِلاكُما قَتَلَهُ». وقَضى بِسَلَبِهِ لِمُعاذِ بنِ عَمرِو بنِ الجَموحِ.

والرَّجُلانِ: مُعاذُ بنُ عمرِو بنِ الجَموحِ، ومُعاذُ بنُ عَفْراءَ.

DODJELJIVANJE OPREME UBIJENOG NEKIM BORCIMA NA OSNOVU IDŽTIHADA

1142. Abdurrahman b. Avf, ﵁, je rekao: Dok sam stajao u stroju na dan bitke na Bedru okrenuo sam se na desnu i lijevu stranu. Sa strane su mi bila dva vrlo mlada ensarijska momčića. Poželio sam da sam se našao između dvojice jačih od njih. Jedan od njih me dotakao i rekao: *Amidža, da li poznaješ Ebu Džehla?*

Rekao sam: *Poznajem. Što ti on treba bratiću?*

Rekao je: *Obaviješten sam da on vrijeđa Allahovog Poslanika,* ﷺ. *Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, da ga vidim ne bih ga ostavio dok ne bi od nas umro onaj ko bude sposobniji.*

Začudio sam se tome. Dotakao me drugi mladić i ponovio ono što je rekao prvi. Ubrzo sam ugledao Ebu Džehla kako trčkara među narodom.

Rekao sam: *Zar ne vidite? To je taj o kome ste pitali.*

Odmah su krenuli prema njemu i napali ga svojim sabljama sve dok ga nisu ubili. Zatim su se uputili Allahovom Poslaniku, ﷺ, i obavijestili ga o tome.

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Ko ga je od vas ubio?***

Svaki od njih je rekao da ga je on ubio.

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Jeste li obrisali svoje sablje?***

Rekli su: *Nismo.*

Pogledao je u njihove sablje i rekao: **Obojica ste ga ubili.**

Potom je odredio da njegova oprema pripadne Mu'azu b. 'Amru b. el-Džemuhu. Ta dvojica ljudi spomenuta u hadisu su: Mu'az b. 'Amr b. El-Džemuh i Mu'az b. 'Afra.[1]

[1] Zato što ga je prvi smrtno ranio Muaz je zaslužio njegovu opremu a Ibn 'Afra je učestvovao u njegovom ubistvu. Zato je Poslanik, ﷺ, rekao da su ga obojica ubili, kako bi ga udobrovoljio. Prenosi se da ga je Ibn Mes'ud dokrajčio, kako stoji u hadisu pod brojem 1170.

باب مَنْعُ القاتِلِ السَّلَبَ بالاجْتِهادِ

١١٤٣ - عنْ عَوْفِ بنِ مالِكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ: قالَ: قَتَلَ رَجُلٌ مِن حِمْيَرَ رَجُلاً مِنَ العَدُوِّ، فأرادَ سَلَبَهُ، فَمَنَعَهُ خالِدُ بنُ الوَليدِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، وكانَ والِياً عَلَيْهِمْ، فأتى رسولَ اللَّهِ ﷺ عَوْفُ بنُ مالِكٍ، فأخْبَرَهُ، فقالَ لِخالِدٍ: «ما مَنَعَكَ أَنْ تُعطِيَهُ سَلَبَهُ؟». قالَ: اسْتَكْثَرْتُهُ يا رسولَ اللَّهِ! قالَ: «ادْفَعْهُ إليهِ». فَمَرَّ خالدٌ بِعَوْفٍ، فَجَرَّ بِردائِهِ، ثمَّ قالَ: هَلْ أَنجَزْتُ لكَ ما ذَكَرْتُ لكَ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ؟ فَسَمِعَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فاسْتُغْضِبَ، فقالَ: «لا تُعْطِهِ يا خالِدُ! لا تُعْطِهِ يا خالِدُ! هلْ أنتُمْ تارِكونَ لي أُمرائي؟! إنَّما مَثَلُكُمْ ومَثَلُهُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ اسْتُرْعِيَ إبِلاً أَوْ غَنَماً، فرَعاها، ثُمَّ تَحَيَّنَ سَقْيَها، فأوْرَدَها حَوْضاً، فَشَرَعَتْ فيهِ، فَشَرِبَتْ صَفْوَهُ وتَرَكَتْ كَدْرَهُ، فَصَفْوُهُ لَكُمْ وكَدْرُهُ عَلَيْهِم»

NEDODJELJIVANJE OPREME UBIJENOG UBICI, NA OSNOVU IDŽTIHADA

1143. 'Avf b. Malik, ﷺ, je rekao: Neki čovjek iz Himejra je ubio nekog neprijateljskog vojnika. Zahtijevao je da mu dodijele njegovu opremu. Međutim, Halid b. Velid, ﷺ, to nije dozvolio a bio im je tada zapovjednik. Allahovom Poslaniku, ﷺ, je došao 'Avf b. Malik i obavijestio ga o tome.

Poslanik, ﷺ, je upitao Halida: ***Šta te je spriječilo da mu dadneš opremu?***

Rekao je: *Smatram da mu je to puno, Allahov Poslaniče.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Dadni mu je!***

Potom je Halid prošao pored 'Avfa, pa ga je 'Avf potegao za ogrtač i rekao: *Jesam li ispunio ono što sam ti rekao da ću reći Allahovom Poslaniku?!*[1]

[1] Misleći na ono što se nalazi u Ahmedovom rivajetu u kojem se kaže: *'Avf mu reče: Ako vidim lice Allahovog Poslanika, ﷺ, obavijestit ću ga o ovome.* U tom rivajetu se također navodi da se ta bitka desila na prilazima Šamu.

To je Allahov Poslanik, ﷺ, čuo, naljutio se i rekao: ***Nemoj mu to dati Halide, nemoj mu to dati Halide! Ostavite na miru moje namjesnike. Primjer vas i njih je kao primjer čovjeka koji čuva deve ili sitnu stoku. Kada dođe vrijeme njihova pojenja on ih otjera na pojila i počnu piti pa popiju svu čistu vodu a ostave mulj. Vi uzmete čistu vodu a njima ostane mulj.***[1]

بابٌ في إِعْطاءِ جَميعِ السَّلَبِ للقاتِلِ

١١٤٤ ـ عَنْ سَلَمَةَ بنِ الأكْوَعِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: غَزَوْنا معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ هَوازِنَ، فَبَيْنا نَحنُ نَتَضَحَّى مع رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ إذْ جاءَ رَجُلٌ على جَمَلٍ أَحْمَرَ، فأناخَهُ، ثمَّ انْتَزَعَ طَلَقاً مِن حَقَبِهِ، فقَيَّدَ بِهِ الجَمَلَ، ثمَّ تَقَدَّمَ يَتَغَدَّى مَعَ القَوْمِ، وجَعَلَ يَنْظُرُ، وفينا ضَعْفَةٌ ورِقَّةٌ في الظَّهْرِ وبَعْضُنا مُشاةٌ؛ إذْ خَرَجَ يَشْتَدُّ، فأتى جَمَلَهُ، فأَطْلَقَ قَيْدَهُ، ثمَّ أناخَهُ، وقَعَدَ عَلَيْه، فأثارَهُ فاشْتَدَّ بِهِ الجَمَلُ، فاتَّبَعَهُ رَجُلٌ على ناقةٍ وَرْقاءَ.

قالَ سَلَمَةُ: وخَرَجْتُ أَشْتَدُّ، وكُنْتُ عندَ وَرِكِ النَّاقةِ، ثمَّ تَقَدَّمْتُ حتَّى كُنْتُ عندَ وَرِكِ الجَمَلِ، ثمَّ تَقَدَّمْتُ حتَّى أَخَذْتُ بِخِطامِ الجَمَلِ، فأَنَخْتُهُ، فلَمَّا وَضَعَ رُكْبَتَهُ في الأرْضِ؛ اخْتَرَطْتُ سَيْفي، فضَرَبْتُ رَأْسَ الرَّجُلِ، فنَدَرَ، ثمَّ جِئْتُ بِالجَمَلِ أَقُودُهُ، عليهِ رَحْلُهُ وسِلاحُهُ، فاستَقْبَلَني رسولُ اللَّهِ ﷺ والنَّاسُ مَعَهُ، فقالَ: «**مَنْ قَتَلَ الرَّجُلَ؟**». قالوا: ابنُ الأكْوَعِ. قالَ: «**لهُ سَلَبُهُ أَجْمَعُ**».

O DODJELJIVANJU KOMPLETNE OPREME BORCU KOJI GA JE UBIO

1144. Seleme b. el-Ekve'a, ﷺ, je rekao: Borili smo se sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, protiv plemena Hevazin. Dok smo užinali sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, došao je neki čovjek na crvenoj devi. Zaustavio ju je a potom izvadio putalicu i njome sputao devu. Prišao je

[1] Nevevi, 12/419.

i počeo jesti sa narodom. Gledao nas je. Bilo nas je slabih i s malo jahalica a među nama je bilo i pješadije. Čovjek je naglo ustao, prišao svojoj jahalici i oslobodio je. Zatim joj je naredio da sjedne, uzjahao je, potjerao i ona je potrčala. Neki čovjek ga je počeo pratiti na lugavom devcu.

Seleme je rekao: Požurio sam. Došao sam do boka deve. Zatim sam požurio i došao do stegna devca. Krenuo sam dalje i kada sam došao do njegove glave uzeo sam ga za povodac i naredio mu da sjedne. Kada je stavio svoje koljeno na zemlju, izvadio sam svoju sablju i odrubio mu glavu. Čovjek je pao. Uzeo sam devca i poveo ga. Na njemu je bila oprema i oružje ubijenog.

Sreo me Allahov Poslanik, ﷺ, a s njim su bili i ljudi, pa je upitao: ***Ko je ubio tog čovjeka?***

Rekli su: *Ibnu-l-Ekve'a.*

Rekao je: ***Njemu pripada sva oprema ubijenog.*** [1]

[1] Špijunirao je za idolopoklonike. (op. prev.)

باب في التَّنفيل وفِداء المُسلمين بالأُسارى

١١٤٥ - عن إياس بن سَلَمَةَ، عن أبيه رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ:

غَزَوْنا فَزارَةَ وعلَيْنا أبو بكرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، أمَّرَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْنا، فلمَّا كانَ بَيْنَنا وبَيْنَ الماءِ ساعةٌ، أمَرَنا أبو بكرٍ، فعَرَّسْنا، ثمَّ شَنَّ الغارةَ، فوردَ الماءَ، فقتلَ مَنْ قَتلَ عليهِ وسَبى، وأنْظُرُ إلى عُنُقٍ مِن النَّاسِ، فيهِمُ الذَّراريُّ، فخَشيتُ أنْ يَسْبِقوني إلى الجَبَلِ، فرَمَيْتُ بِسَهْمٍ بَيْنَهُم وبَيْنَ الجَبَلِ، فلمَّا رأوا السَّهْمَ؛ وَقَفوا، فجِئْتُ بِهِم أَسوقُهُم، وفيهِمُ امْرَأَةٌ مِن بَني فَزارَةَ، علَيْها قِشْعٌ مِن أَدَمٍ (قال: القِشْعُ: النِّطَعُ)، معَها ابْنَةٌ لَها مِن أَحْسَنِ العَرَبِ، فسُقْتُهُم حتَّى أَتَيْتُ بِهِم أبا بكرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فنَفَّلَني أبو بكرٍ ابْنَتَها.

فقَدِمْنا المَدينةَ، وما كَشَفْتُ لَها ثَوْباً، فلَقِيَني رسولُ اللَّهِ ﷺ في السُّوقِ، فقالَ: «يا سَلَمَةُ! هَبْ لِيَ المَرْأَةَ». فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! واللَّهِ؛ لقدْ أَعْجَبَتْني، وما كَشَفْتُ لَها ثَوْباً. ثمَّ لَقِيَني رسولُ اللَّهِ ﷺ مِن الغَدِ في السُّوقِ، فقالَ لي: «يا سَلَمَةُ! هَبْ لِيَ المَرْأَةَ للَّهِ أبوكَ». فقلتُ: هيَ لكَ يا رسولَ اللَّهِ، فواللَّهِ؛ ما كَشَفْتُ لَها ثَوْباً.

فبَعَثَ بِها رسولُ اللَّهِ ﷺ إلى أهْلِ مَكَّةَ، ففَدى بِها ناساً مِنَ المُسْلِمينَ، كانوا أُسِروا بِمَكَّةَ.

O PODJELI RATNOG PLIJENA I OTKUPU MUSLIMANA ZA NEPRIJATELJSKE ZAROBLJENIKE

1145. Ijas b. Seleme prenosi od svog oca, ﵁, da je rekao: Ratovali smo protiv plemena Fezare. Naš komandant je bio Ebu Bekr, ﵁, za našeg komandanta postavio ga je Allahov Poslanik, ﷺ. Kada smo bili do vode sahat hoda, Ebu Bekr nam je naredio da se zaustavimo i odmorimo. Potom je naredio napad. Došao je do vode i mnogi su tu pobijeni i zarobljeni.

Ugledao sam grupu ljudi među kojima je bilo i žena i djece. Pobojao sam se da mi neće pobjeći na brdo pa sam bacio strijelu između njih i brda. Kada su ugledali strijelu, zastali su. Došao sam po

njih da ih odvedem. Među njima je bila jedna žena iz plemena Fezare. Na njoj je bio ogrtač od kože. Sa njom je bila njena kćerka, jedna od najljepših Arapkinja.

Vodio sam ih sve dok ih nisam doveo do Ebu Bekra, ﷺ. On mi je dodijelio od ratnog plijena njenu kćerku. Došao sam s njom u Medinu. Nisam joj otkrio odjeću. Sreo me Allahov Poslanik, ﷺ, na pijaci i rekao mi: ***Seleme, pokloni mi tu ženu.***

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, tako mi Allaha sviđa mi se. Ja joj još nisam otkrio odjeću.*

Sutradan me je Allahov Poslanik, ﷺ, ponovo sreo na pijaci i rekao mi: ***Seleme, pokloni mi tu ženu.***

Rekao sam: *Ona je tvoja, Allahov Poslaniče. Tako mi Allaha, ja joj nisam otkrio odjeće.*[1]

Potom ju je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao Mekkelijama i razmijenio je za neke muslimane koji su bili zarobljenici u Mekki.

بابُ السُّهمانِ والخُمُسِ فيما افْتُتِحَ مِن القُرى بِقِتالٍ

١١٤٦ - عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ: «أَيُّما قَرْيَةٍ أَتَيْتُموها وأَقَمْتُمْ فيها؛ فَسَهْمُكُمْ فِيها، وأَيُّما قَرْيَةٍ عَصَتِ اللهَ ورَسولَهُ؛ فإنَّ خُمُسَها للهِ ولِرسولِهِ، ثمَّ هِيَ لَكُم».

DJELOVI I PETINA IZDVAJAJU SE U POKORENIM I OSVOJENIM GRADOVIMA

1146. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Koji god grad osvojite bez borbe, vaš udio je u njemu.***[2] ***A koji god grad se ne pokori Allahu i Njegovom Poslaniku, njegova petina pripada Allahu i Njegovom Poslaniku a ostalo vama.***

[1] Tj. nisam je ni dodirnuo. (op. prev.)

[2] Tj. udio u ratnom plijenu koji je dobijen bez borbe. (op. prev.)

بابٌ فيما يُصْرَفُ الفَيْءُ إذا لَمْ يُوجَبْ عليهِ بِقتالٍ

١١٤٧ ـ عَنْ مالكِ بنِ أوْسٍ؛ قالَ: أرْسَلَ إليَّ عمرُ بنُ الخطابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فجِئتُهُ حينَ تَعالى النَّهارُ. قالَ: فَوَجَدْتُهُ في بَيْتِهِ جالِساً على سَريرٍ، مُفْضِياً إلى رِمالِهِ، مُتَّكِئاً على وِسادَةٍ مِن أَدَمٍ، فقالَ لي: يا مالُ! إنَّهُ قدْ دَفَّ أهْلُ أبْياتٍ مِن قَوْمِكَ، وقدْ أمَرْتُ فيهِمْ بِرَضْخٍ؛ فَخُذْهُ فاقْسِمْهُ بَيْنَهُم. قالَ: قُلْتُ: لَوْ أمَرْتَ بِهٰذا غَيْري. قالَ: خُذْهُ يا مالُ!

قالَ: فجاءَ يَرْفا، فقالَ: هَلْ لكَ يا أميرَ المُؤْمنينَ في عُثمانَ وعبدِالرحمٰنِ بنِ عَوْفٍ والزُّبيرِ وسعدٍ؟ فقالَ عمرُ: نعمْ. فأذِنَ لَهُم، فَدَخَلوا. ثمَّ جاءَ، فقالَ: هلْ لكَ في عباسٍ وعليٍّ؟ قالَ: نعمْ. فأذِنَ لَهُما. فقالَ عباسٌ: يا أميرَ المُؤمنينَ! اقضِ بَيْني وبَيْنَ هٰذا (وذَكَرَ كَلاماً). قالَ: فقالَ القَوْمُ: أجَلْ يا أميرَ المُؤْمِنينَ! فاقْضِ بَيْنَهُم وأَرِحْهُمْ.

فقالَ مالكُ بنُ أوْسٍ: يُخَيَّلُ إليَّ أنَّهم قدْ كانوا قَدَّموهُمْ لِذٰلِكَ.

فقالَ عمرُ: اتَّئِدا. أَنْشُدُكُمْ باللَّهِ الذي بإذْنِهِ تَقومُ السَّماءُ والأرْضُ: أتَعْلَمونَ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: **«لا نُورَثُ، ما تَرَكْنا صَدَقَةٌ»؟** قالوا: نعم. ثمَّ أقْبَلَ على العبَّاسِ وعليٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُما، فقالَ: أنْشُدُكُما باللَّهِ الذي بإذْنِهِ تَقومُ السَّماءُ والأرْضُ: أتَعْلَمانِ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: **«لا نُورَثُ، ما تَرَكْنا صَدَقَةٌ»؟** قالا: نعمْ.

فقالَ عمرُ: إنَّ اللَّهَ عزَّ وجلَّ كانَ خَصَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ بخاصَّةٍ لَمْ يُخَصِّصْ بها أحداً غَيْرَهُ؛ قالَ: ﴿مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ﴾ (ما أدري هل قرأ الآية التي قبلها أم لا).

قالَ: فَقَسَمَ رسولُ اللَّهِ ﷺ بَيْنَكُمْ أمْوالَ بَني النَّضيرِ، فواللَّهِ؛ ما اسْتَأْثَرَ عَلَيْكُم، ولا أخَذَها دُونَكُم، حتَّى بَقِيَ هٰذا المالُ، فكانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يأْخُذُ مِنْهُ نَفَقَةَ سَنَةٍ، ثمَّ يَجْعَلُ ما بَقِيَ أُسْوَةَ المالِ.

ثمَّ قالَ: أَنْشُدُكُمْ باللَّهِ الذي بإذْنِهِ تَقومُ السَّماءُ والأرْضُ: أَتَعْلَمونَ ذٰلِكَ؟ قالوا: نعمْ. ثمَّ نَشَدَ عبَّاساً وعَلِيّاً بِمِثْلِ ما نَشَدَ بِهِ القَوْمَ: أَتَعْلَمانِ ذٰلِكَ؟ قالا: نعمْ.

قالَ: فلَمَّا تُوُفِّيَ رسولُ اللَّهِ ﷺ؛ قالَ: أَبو بَكْرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ: أنا وليُّ رَسولِ اللَّهِ ﷺ. فجِئْتُما تَطْلُبُ ميراثَكَ مِنِ ابنِ أخيكَ، ويَطْلُبُ هٰذا ميراثَ امْرأتِهِ مِنْ أبيها. فقالَ أبو بكرٍ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «ما نُورَثُ، ما تَرَكْنا صَدَقَةٌ». فرَأَيْتُماهُ كاذِباً آثِماً غادِراً خائِناً، واللَّهُ يَعْلَمُ إنَّهُ لَصادِقٌ بارٌّ راشِدٌ تابعٌ للْحَقِّ.

ثمَّ تُوُفِّيَ أبو بكرٍ وأنا وَلِيُّ رسولِ اللَّهِ ﷺ ووليُّ أبي بَكْرٍ، فرَأَيْتُماني كاذِباً آثِماً غادِراً خائِناً، واللَّهُ يَعْلَمُ إنِّي لَصادِقٌ بارٌّ راشِدٌ تابعٌ للحَقِّ، فوَليتُها، ثمَّ جِئْتَني أنتَ وهٰذا، وأنْتُما جَميعٌ، وأَمْرُكُما واحِدٌ، فقُلْتُما: ادْفَعْها إلَيْنا. فقُلْتُ: إنْ شِئْتُمْ دفَعْتُها إلَيْكُما، على أنَّ عَلَيْكُما عَهْدَ اللَّهِ أنْ تَعْمَلا فيها بالذي كانَ يَعْمَلُ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فأَخَذْتُماها بِذٰلِكَ. قالَ: أَكَذٰلِكَ؟ قالا: نعمْ. قالَ: ثمَّ جِئْتُماني لأَقْضِيَ بَيْنَكُما؟ ولا واللَّهِ لا أَقْضي بَيْنَكُما بغَيْرِ ذٰلِكَ حتَّى تَقومَ السَّاعَةُ، فإنْ عَجَزْتُما عَنْها؛ فرُدَّاها إلَيَّ.

U ŠTO SE TROŠI PLIJEN KOJI SE OSVOJI BEZ BORBE

1147. Malik b. Evs je rekao: Pozvao me Omer b. el-Hattab, ﷺ, pa sam otišao do njega kad je dan poodmakao. Našao sam ga u kući, sjedio je na dušeku od palmina lišća, bez prostirke, bio je naslonjen na jastuk od kože.

Rekao je: *Malik! Tvoj narod je došao užurbano. Naredio sam da im se podijeli neka pomoć, pa je uzmi i podijeli im je.*

Rekao sam: *Da si to nekom drugom naredio?!*

Rekao je: *Uzmi je, Malik!*

Jerfa[1] je došao i rekao: *Vođo pravovjernih, možeš li primiti Osmana, Abdurrahmana b. Avfa, Zubejra i S'ada?*

Rekao je: *Mogu.*

Dozvolio im je ulazak, pa su ušli.

Zatim je Jerfa ponovo došao i upitao: *Možeš li primiti Abbasa i Aliju?*

Rekao je: *Mogu.* Pa im je dozvolio da uđu.

Abbas je rekao: *Zapovjedniče pravovjernih, presudi između mene i ovog*! (I ružno se izrazio o njemu).[2]

Narod je rekao: *Da, zapovjedniče pravovjernih, presudi im i rastereti ih*! (Malik b. Evs je rekao: *Čini mi se da su mu oni došli radi toga.*)

Omer je rekao: *Strpite se. Zaklinjem vas Allahom s čijom dozvolom počivaju nebesa i Zemlja, znate li da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Mi se ne nasljeđujemo. Ono što iza sebe ostavimo je sadaka.***

Rekli su: *Znamo.*

Zatim se okrenuo Abbasu i Aliji, ﷺ, i upitao ih: *Zaklinjem vas Allahom, s čijom dozvolom počivaju nebesa i Zemlja, znate li da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Mi se ne nasljeđujemo. Ono što iza sebe ostavimo je sadaka.***

Rekli su: *Znamo.*

Omer je rekao: *Uzvišeni Allah, ﷻ, je odlikovao Svoga Poslanika, ﷺ, odlikama kojima nikog drugog nije odlikovao i rekao:*

---

[1] On je vratar Omerov, ؓ.

[2] U zagradi su riječi Munzirija, ؒ, koje ukazuju da nije spomenuo cijeli tekst zbog njegove žestine. Smatramo da nije problematično da se te riječi prenesu jer to podrazumijeva nauka o prenošenju hadisa, pogotovo što u hadisu Omer, ؓ, prenosi isti govor od Abbasa i Alije, ؓ, u smislu da su to rekli Ebu Bekru i Omeru, iako je on to spomenuo u kontekstu upotrebe njihovih riječi kao dokaza protiv njih, a izostavljeni tekst glasi: *Lažljivac, grešnik, prevarant i varalica.*

Ovo se, naravno, ne shvata bukvalno, jer Alija je daleko od toga svega, a tumačenje ovoga je spomenuto u komentaru. Negiranje ovog događaja i njegovo smatranje izmišljenim, kao što je uradio jedan od komentatora Muslimovog *Sahiha*, nije postupak učenjaka koji poznaju položaj muhhadisa i prenosilaca ovog hadisa posebno, a to su: Malik, Zuhri i Malik b. Evs.

﴿ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ ﴾

Plijen od stanovnika sela i gradova koji Allah Poslaniku Svome daruje,[1] ne znam da li je proučio ili nije ajet prije ovoga?

Potom je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, vam je podijelio bogatstvo Benu Nedira. Tako mi Allaha, nije vam nad njim dao monopol niti ga je uzimao bez vas. Tako je i ostalo. Od njega je Allahov Poslanik, ﷺ, uzimao sebi opskrbu za godinu dana. Ostavljao bi od toga najbolji imetak.*

Zatim je Omer rekao: *Zaklinjem vas Allahom, s čijom dozvolom počivaju nebesa i Zemlja, da li vi to znate?*

Rekli su: *Znamo.* Zatim se obratio Abbasu i Aliji i upitao ih da li je to i njima poznato. Rekli su da jest. Omer je potom rekao: *Kada je umro Allahov Poslanik, ﷺ, Ebu Bekr, ؓ, je rekao: Ja sam zamjenik Allahova Poslanika.* Došli ste mu vas dvojica. Ti si tražio nasljedstvo svoga bratića a on je tražio nasljedstvo oca njegove supruge.

Ebu Bekr je rekao da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: **Mi se ne nasljeđujemo. Ono što ostavimo je sadaka.** *Tada ste ga smatrali lažovom, grešnikom, prevarantom i varalicom. Allah zna da je on, bio iskren, da je bio razborit i ispunjavao preuzete obaveze, i da je slijedio istinu. Kada je umro Ebu Bekr ja sam postao zamjenik Allahovog Poslanika, ﷺ, i Ebu Bekra. Vas dvojica ste me smatrali lažovom, grešnikom, prevarantom i varalicom. Allah zna da sam ja iskren, da sam razborit i izvršavam preuzete*

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ
وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ ۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ
فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٧﴾

Plijen od stanovnika sela i gradova koji Allah Poslaniku Svome daruje pripada: Allahu i Poslaniku Njegovu, i bližnjima njegovim, i siročadi, i siromašnim, i putnicima - namjernicima - da ne bi prelazio samo iz ruku u ruke bogataša vaših; ono što vam Poslanik kao nagradu da, to uzmite, a ono što vam zabrani, ostavite, i bojte se Allaha jer Allah, zaista, žestoko kažnjava. *El-Hašr,* 7.

obaveze, i da slijedim istinu. Pa sam preuzeo hilafet. Zatim ste mi došli ti i on. Imali ste isti stav i isti problem. Rekli ste: Predaj nam nasljedstvo! Rekao sam: Ako hoćete, predat ću vam ga pod uvjetom da se Allahu obavežete da ćete postupati s tim imetkom onako kako je radio Allahov Poslanik, ﷺ. Vi ste se na to obavezali. Upitao je: Zar nije tako?

Rekli su: Jest.

Potom je Omer rekao: *Zatim ste mi došli da vam presudim. Ne, tako mi Allaha, ja vam neću drugačije presuditi sve do Sudnjeg dana. Ako niste u stanju da preuzeto obećanje ispunjavate, onda mi to vratite!*

١١٤٨ـ عن عائشة رضيَ اللّهُ عنها؛ أنَّ فاطمةَ رضيَ اللّهُ عنها بِنتَ رسولِ اللّهِ ﷺ أرسلَتْ إلى أبي بكرٍ الصِّدِّيقِ رضيَ اللّهُ عنه تسألُهُ ميراثَها مِن رسولِ اللّهِ ﷺ، مِمَّا أفاءَ اللّهُ عليه بالمدينةِ وفَدَكَ، وما بَقِيَ مِن خُمُسِ خيبرَ، فقال أبو بكرٍ رضيَ اللّهُ عنه: إنّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: **«لا نُورَثُ، ما تركْنا صَدَقةٌ، إنّما يأكُلُ آلُ مُحمّدٍ ﷺ في هٰذا المالِ»**. وإنّي واللّهِ لا أُغيِّرُ شيئاً مِن صدقةِ رسولِ اللّهِ ﷺ عن حالِها الّتي كانَتْ عليها في عهدِ رسولِ اللّهِ ﷺ، ولأعملَنَّ فيها بما عَمِلَ بِهِ رسولُ اللّهِ ﷺ.

فأبى أبو بكرٍ أنْ يَدفَعَ إلى فاطِمَةَ رضيَ اللّهُ عنها شيئاً، فوَجَدَتْ فاطِمَةُ على أبي بكرٍ في ذٰلِكَ. قالَ: فهَجَرتْهُ، فلمْ تُكلِّمْهُ حتّى تُوُفِّيَتْ، وعاشَتْ بعدَ رسولِ اللّهِ ﷺ سِتَّةَ أشهُرٍ، فلَمّا تُوُفِّيَتْ؛ دفَنَها زَوْجُها عليُّ بنُ أبي طالِبٍ رضيَ اللّهُ عنهُ لَيْلاً، ولَمْ يُؤْذِنْ بِها أبا بكرٍ، وصلّى علَيْها عليٌّ.

وكان لِعَليٍّ مِن النّاسِ وِجْهَةٌ حَياةَ فاطِمَةَ رضيَ اللّهُ عنها، فلَمّا تُوُفِّيَتْ؛ استنْكَرَ عليٌّ رضيَ اللّهُ عنهُ وُجوهَ النّاسِ، فالْتَمَسَ مُصالَحَةَ أبي بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ ومُبايَعَتَهُ، ولمْ يَكُنْ بايَعَ تِلْكَ الأشهُرَ، فأرسَلَ إلى أبي بكرٍ: أنِ ائتِنا، ولا يأتِنا معَكَ أحَدٌ (كَراهِيَةَ مَحْضَرِ عُمَرَ بنِ الخطّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ). فقالَ عُمَرُ لأبي بكرٍ: واللّهِ؛ لا تَدخُلُ علَيْهِم وَحدَكَ. فقالَ أبو بكرٍ: وما عَساهُمْ أنْ يَفعَلوا بي؟! إنّي واللّهِ لآتِيَنَّهُمْ.

فدَخَلَ علَيْهِم أبو بكرٍ، فتَشَهَّدَ عليُّ بنُ أبي طالِبٍ، ثمّ قالَ: إنّا قدْ عرَفْنا يا أبا بكرٍ فضيلَتَكَ وما أعطاكَ اللّهُ، ولمْ نَنفَسْ علَيْكَ خيراً ساقَهُ اللّهُ إليكَ، ولٰكِنَّكَ استَبْدَدْتَ علَيْنا بالأمرِ، وكُنّا نحنُ نرى لَنا حقّاً لِقَرابَتِنا مِن محمّدٍ رسولِ اللّهِ ﷺ.

فلمْ يَزَلْ يُكلِّمُ أبا بكرٍ حتّى فاضَتْ عَيْنا أبي بكرٍ، فلَمّا تكلَّمَ أبو بكرٍ؛ قالَ: والّذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ لَقَرابَةُ رسولِ اللّهِ ﷺ أحَبُّ إليَّ أنْ أصِلَ مِن قَرابَتي، وأمّا الذي شَجَرَ بَيْني وبَيْنَكُم مِن هٰذِهِ الأموالِ؛ فإنّي لمْ آلُ فيها عنِ الحقِّ، ولمْ أترُكْ أمراً رأيتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَصنَعُهُ فيها؛ إلّا صَنَعْتُهُ. فقالَ عليٌّ لأبي بكرٍ: مَوْعِدُكَ العَشِيَّةُ لِلْبَيْعَةِ.

فلمّا صَلّى أبو بكرٍ صَلاةَ الظُّهرِ، رَقِيَ على المِنبَرِ، فتَشَهَّدَ، وذَكَرَ شأنَ عليٍّ رضيَ اللّهُ عنهُ وتَخلُّفَهُ عنِ البَيْعَةِ، وعُذْرَهُ بِالذي اعتَذَرَ إليهِ ثمّ استَغفَرَ.

وتَشَهَّدَ عليُّ بنُ أبي طالِبٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، فعَظَّمَ حَقَّ أبي بكرٍ، وأنّه لمْ يَحمِلْهُ على الّذي صَنَعَ نَفاسَةً على أبي بكرٍ، ولا إنكارٌ للّذي فَضَّلَهُ اللّهُ عزَّ وجلّ بهِ، ولٰكِنّا كُنّا نرى لنا في الأمرِ نَصيباً، فاستَبَدَّ علَينا بهِ، فوَجَدنا في أنفُسِنا.

فسُرَّ بذلِكَ المُسلِمونَ، وقالوا: أصَبْتَ. فكانَ المُسلِمونَ إلى عليٍّ رضيَ اللّهُ عنهُ قريباً حينَ راجَعَ الأمرَ المَعروفَ.

1148. Aiša, ﵂, prenosi da je Fatima, ﵂, kćerka Allahovog Poslanika, ﷺ, zatražila od Ebu Bekra, ﵁, da joj dâ nasljedstvo Allahovog Poslanika, ﷺ, koje mu je Allah darovao u Medini, Fedeku i hajbersku petinu.

Ebu Bekr, ﵁, ju je obavijestio da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Mi se ne nasljeđujemo, ono što ostavimo iza sebe je sadaka. Muhammedova, ﷺ, porodica izdržava se iz ovog imetka.*** *Tako mi Allaha, ja neću, u slučaju sadake Allahovog Poslanika, ﷺ, ništa promijeniti nego ću je ostaviti onakvu kakva je i bila u njegovo vrijeme. Sigurno ću postupiti samo onako kako je i on postupao.*

Ebu Bekr je odbio da išta od toga dâ Fatimi. Fatima, ﵂, se zbog toga naljutila na njega i nije progovorila s njim sve do svoje smrti. Poslije smrti Allahovog Poslanika, ﷺ, živjela je šest mjeseci. Kada je umrla, njen muž Alija b. ebi Talib, ukopao ju je noću. O tome nije obavijestio Ebu Bekra. Dženazu joj je klanjao Alija, ﵁. Za Fatiminog života ljudi su opravdavali Aliju, ﵁. Nakon što je umrla, ugledni ljudi su zamjerili što ne daje prisegu. Alija, ﵁, to više nije htio trpjeti pa je pokušao da se pomiri sa Ebu Bekrom i dâ prisegu.[1]

Poručio je Ebu Bekru da sam dođe kod njih (ne želeći da s njim dođe Omer, ﵁).

---

[1] *Fethu-l-Bari*, 7/565.

Omer je rekao Ebu Bekru: *Tako mi Allaha, ne idi im sam.*

Ebu Bekr je rekao: *Šta bi mi to oni mogli uraditi?! Tako mi Allaha ja ću im se odazvati.*

Nakon toga je otišao.

Alija b. ebi Talib je donio šehadet i rekao: *Ebu Bekre, mi znamo tvoje odlike i ono što ti je Allah dao. Zato ti mi nećemo zavidjeti na dobru koji ti je Allah dao. Međutim, samovoljno si, bez našeg odobrenja, postupio u vezi s onim što smo smatrali da je naše pravo radi naše rodbinske veze sa Allahovim Poslanikom, ﷺ.*

Nije prestajao govoriti (Ebu Bekru) sve dok mu nisu potekle suze. Kada je Ebu Bekr počeo govoriti, rekao je: *Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, da održavam rodbinsku vezu Allahovog Poslanika, ﷺ, draže mi je od održavanja moje rodbinske veze. Što se tiče imetka koji je uzrokovao spor između mene i vas, ja nisam bespravno postupio. Onako kako je Allahov Poslanik, ﷺ, postupao s njim i ja sam postupio.*

Alija je tada rekao Ebu Bekru: *Vrijeme za prisegu je poslije podne namaza.*

Nakon što je Ebu Bekr klanjao podne-namaz, popeo se na minber, donio šehadet, spomenuo je problem sa Alijom, njegovo odgađanje davanja prisege i opravdanje kojim mu se ispričao za to a zatim je zatražio oprost.

Alija je potom donio šehadet i uveliko priznao pravo Ebu Bekra. Zatim je rekao da ga na postupak koji je uradio nije navela zavidnost prema njemu niti negiranje onog čime ga je Allah odlikovao nego je razlog bio to što je Poslanikova, ﷺ, rodbina smatrala da ima pravo u spomenutoj imovini, što im Ebu Bekr nije priznao. Zbog toga su se naljutili na njega.

Takvim razvojem situacije muslimani su bili obradovani pa su rekli: *Ispravno si postupio!* Muslimani su se ponovo zbližili sa Alijom nakon što je izgladio nesporazum postupajući na ispravan način.

١١٤٩ - عن أبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «لا يَقتَسِمُ وَرَثَتي دِيناراً، ما تَرَكتُ بَعدَ نَفقةِ نِسائي ومؤونةِ عامِلي؛ فَهو صَدَقةٌ».

1149. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Moji nasljednici neće podijeliti ni jedan zlatnik mog nasljedstva. Ono što ostavimo, osim alimentacije za moje žene i plaće za upravitelja imovinom, je sadaka.***

باب سُهمانُ الفارسِ والرَّاجِلِ

١١٥٠ - عن عبدِاللَّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قَسَمَ في النَّفلِ للفَرَسِ سَهمَينِ وللرَّاجِلِ سَهماً.

KONJANIKOV I PJEŠAKOV DIO RATNOG PLIJENA

1150. Abdullah b. Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, dodijelio, od ratnog plijena, dva dijela konjaniku a jedan pješaku.

بابُ لا يُسْهَمُ للنِّساءِ مِن الغَنيمةِ ويُحْذَيْنَ وقَتْلِ الوِلْدانِ في الغَزْوِ

١١٥١ - عنْ يَزيدَ بنِ هُرْمُزَ؛ أنَّ نَجْدَةَ كَتَبَ إلى ابنِ عباسٍ يَسْأَلُه عنْ خَمْسِ خِلالٍ؟ فقالَ ابنُ عباسٍ: لَوْلا أنْ أكْتُمَ عِلْماً؛ ما كَتَبْتُ إليه.

كَتَبَ إليه نَجْدَةُ: أمَّا بعْدُ؛ فأخْبِرْني: هلْ كانَ رسولُ اللهِ ﷺ يغزو بالنِّساءِ؟ وهلْ كانَ يَضْرِبُ لَهُنَّ بِسَهْمٍ؟ وهلْ كانَ يَقْتُلُ الصِّبْيانَ؟ ومَتى يَنقَضي يُتْمُ اليَتيمِ؟ وعَنِ الخُمُسِ لِمَنْ هُو؟

فكَتَبَ إليهِ ابنُ عباسٍ: كَتَبْتَ تَسْأَلُني: هَلْ كانَ رسولُ اللهِ ﷺ يَغْزو بِالنِّساءِ؟ وقدْ كانَ يَغْزو بِهِنَّ، فَيُداوينَ الجَرْحى، ويُحْذَيْنَ مِن الغَنيمَةِ، وأمَّا بِسَهْمٍ؛ فلمْ يَضْرِبْ لَهُنَّ.

وإنَّ رسولَ اللهِ ﷺ لمْ يَكُنْ يَقْتُلُ الصِّبْيانَ؛ فَلا تَقْتُلِ الصِّبْيانَ.

وكَتَبْتَ تَسْأَلُني: مَتى يَنقَضي يُتْمُ اليَتيمِ؟ فلَعَمْري؛ إنَّ الرَّجُلَ لَتَنْبُتُ لِحْيَتُهُ وإنَّه لَضعيفُ الأخْذِ لِنفْسِه، ضَعيفُ العَطاءِ منْها، فإذا أَخَذَ لِنفْسِه مِن صالِحِ ما يَأْخُذُ النَّاسُ؛ فقدْ ذَهَبَ عنهُ اليُتْمُ.

وكَتَبْتَ تَسْأَلُني عنِ الخُمُسِ: لِمَنْ هُو؟ وإنَّا كُنَّا نَقولُ: هُو لنا. فأبى عَلَيْنا قَوْمُنا ذاكَ.

ŽENE NEMAJU ODREĐEN UDIO U RATNOM PLIJENU, ALI IM SE DAJE OD NJEGA, I O NEUBIJANJU DJECE U RATU

1151. Prenosi se od Jezida b. Hurmuza da se Nedžde pismeno obratio Ibn Abbasu i pitao ga o petero.

Ibn Abbas je rekao: *Kad ne bi smatrao da sam od onih koji prikrivaju znanje, ne bih mu odgovorio.*[1]

Nedžde mu je, između ostalog, napisao: ... *A zatim. Obavijesti me da li su skupa sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, ratovale i žene? Da li im je*

[1] Nije želio da mu piše zbog novotarije koju je imao; bio je od havaridža - Nevevi. (op. prev.)

dodjeljivao udio od ratnog plijena? Da li je ubijao djecu? Kada jetim gubi svoj status? Obavijesti me o petini, kome ona pripada?

Ibn Abbas mu je u svom pismu odgovorio: *Pitao si me da li su skupa sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, ratovale i žene? Ratovale su. One su liječile ranjenike pa su dobijale nešto od ratnog plijena, ali im nije određivao poseban dio. Allahov Poslanik, ﷺ, nije ubijao djecu, pa zato ih ni ti ne ubijaj.*

Pitao si me kada jetim gubi svoj status? Zaista, nekom može izrasti brada, ali je on, i pored toga, nemoćan da štiti svoja prava i izvršava obaveze prema drugima. Zato, kada jetim mogne izabrati šta je za njega dobro, kao i ostali ljudi, tada prestaje biti jetim.

Pitao si me o petini: kome ona pripada? Mi smo govorili: Ona pripada nama. Međutim, to nam naš narod nije priznao.[1]

[1] Tj. smatrali su da se ne mora dodijeliti nama nego su je trošili na putu općeg dobra. Pod *narodom* podrazumijeva vladare iz plemena Beni Umejje.

بابٌ في تركِ الأُسارى والمنّ عَلَيهم

١١٥٢ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: بَعثَ رسولُ اللَّهِ ﷺ خَيْلاً قِبَلَ نَجْدٍ، فجاءَتْ بِرَجُلٍ مِن بَني حَنيفَةَ، يُقالُ لهُ: ثُمامَةُ بنُ أُثالٍ سَيِّدُ أهْلِ اليَمامَةِ، فرَبطوهُ بِسارِيَةٍ مِن سَواري المَسْجِدِ، فخَرَجَ إليه رسولُ اللَّهِ ﷺ، فقالَ لهُ: **«ماذا عِندَكَ يا ثُمامَةُ؟»**. فقالَ: عِندي يا محمدُ خَيْرٌ، إنْ تَقْتُلْ؛ تَقْتُلْ ذا دَمٍ، وإنْ تُنْعِمْ؛ تُنْعِمْ على شاكِرٍ، وإنْ كُنْتَ تُريدُ المالَ؛ فَسَلْ تُعْطَ مِنْهُ ما شِئْتَ.

فتَرَكَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ حتَّى كانَ بعدَ الغَدِ، فقالَ: **«ما عِندَكَ يا ثُمامَةُ؟»**. قالَ: ما قُلْتُ لكَ، إنْ تُنعِمْ؛ تُنْعِمْ على شاكِرٍ، وإنْ تَقْتُلْ؛ تَقْتُلْ ذا دَمٍ، وإنْ كُنْتَ تُريدُ المالَ؛ فَسَلْ تُعْطَ مِنْهُ ما شِئْتَ.

فتَرَكَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ حتَّى كانَ مِنَ الغَدِ، فقالَ: **«ما عِندَكَ يا ثُمامَةُ؟»**. فقالَ: عِندي ما قُلْتُ لكَ: إنْ تُنعِمْ؛ تُنْعِمْ على شاكِرٍ، وإنْ تَقْتُلْ؛ تَقْتُلْ ذا دَمٍ، وإنْ كُنْتَ تُريدُ المالَ؛ فَسَلْ تُعْطَ مِنْهُ ما شِئْتَ.

فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أَطْلِقوا ثُمامَةَ»**.

فانطَلَقَ إلى نَخْلٍ قَريبٍ مِنَ المَسْجِدِ، فاغْتَسَلَ، ثمَّ دَخَلَ المَسْجِدَ، فقالَ: أَشْهَدُ أن لا إلَهَ إلاَّ اللَّهُ، وأَشْهَدُ أنَّ محمداً عبدُهُ ورَسولُهُ، يا محمدُ! واللَّهِ؛ ما كانَ على الأرضِ وَجْهٌ أَبْغَضَ إلَيَّ مِن وَجْهِكَ؛ فقدْ أَصْبَحَ وَجْهُكَ أَحَبَّ الوُجوهِ كُلِّها إلَيَّ، واللَّهِ؛ ما كانَ مِن دِينٍ أَبْغَضَ إلَيَّ مِن دِينِكَ، فأَصْبَحَ دِينُكَ أَحَبَّ الدِّينِ كُلِّهِ إلَيَّ، واللَّهِ، ما كانَ مِن بَلَدٍ أَبْغَضَ إلَيَّ مِن بَلَدِكَ، فأَصْبَحَ بَلَدُكَ أَحَبَّ البِلادِ كُلِّها إلَيَّ، وإنَّ خَيْلَكَ أَخَذَتْني وأنا أُريدُ العُمْرَةَ؛ فماذا تَرى؟ فبَشَّرَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ، وأَمَرَهُ أنْ يَعْتَمِرَ.

فلَمَّا قَدِمَ مَكَّةَ؛ قالَ لهُ قائِلٌ: أَصَبَوْتَ؟ فقالَ: لا، ولٰكِنِّي أَسْلَمْتُ مَعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ، ولا واللَّهِ؛ لا يَأْتِيكُم مِنَ اليَمامَةِ حَبَّةُ حِنْطَةٍ حتَّى يَأْذَنَ فيها رسولُ اللَّهِ ﷺ.

O OSTAVLJANJU ZAROBLJENIKA I NJIHOVOM OSLOBAĐANJU

1152. Ebu Hurejre, ﵁, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, je jednom poslao konjicu prema Nedždu. Kada se vratila dovela je jednog čovjeka

iz plemena Benu Hanife koji se zvao Sumame b. Usal, prvak Jemamlija. Svezali su ga za jedan džamijski stub.

Došao mu je Allahov Poslanik, ﷺ, i upitao ga: ***Šta ima kod tebe, Sumame?***

Rekao je: *Kod mene je, Muhammede, dobro. Ako ubiješ, ubit ćeš čovjeka. Ako oprostiš, oprostit ćeš onom koji je zahvalan. Ako želiš blaga, zatraži, dat će ti se koliko zaželiš.*

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je ostavio do prekosutra.

Potom je došao i ponovo ga upitao: ***Šta ima kod tebe, Sumame?***

Rekao je: *Ono što sam ti rekao. Ako oprostiš, oprostit ćeš onom koji je zahvalan. Ako ubiješ, ubit ćeš čovjeka. A ako želiš imetak, reci, dat će ti se koliko zatražiš.*

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je ostavio do sutra. Došao mu je ponovo i upitao: ***Šta ima kod tebe, Sumame?***

Rekao je: *Ono što sam ti rekao. Ako oprostiš, oprostit ćeš onom koji je zahvalan. Ako ubiješ, ubit ćeš čovjeka. A ako želiš bogatstvo, traži, dat će ti se koliko zatražiš.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je, tada, rekao: **Pustite Sumamu!**

Nakon toga, Sumame se zaputio u palmovik blizu džamije, okupao se, ušao u džamiju i rekao: *Ešhedu en lailahe illellah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resulluhu.*

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Muhammede, tako mi Allaha, na Zemlji mi nije bilo odvratnijeg lica od tvog. Međutim, sada mi je tvoje lice postalo najdraže.

Tako mi Allaha, nije mi bilo mrže vjere od tvoje, ali mi je tvoja vjera postala draža od svih.

Tako mi Allaha, nije mi bilo mržeg grada od tvog, pa mi je on postao najdraži. Tvoja konjica me je zarobila kada sam bio na putu za umru, pa šta veliš?

Allahov Poslanik, ﷺ, ga je obradovao i naredio mu da obavi umru. Kada je došao u Mekku, neko ga je upitao: *Jesi li to promijenio vjeru?*

Odgovorio je: *Nisam, nego sam postao musliman sa Allahovim Poslanikom, ﷺ. Tako mi Allaha, iz Jemame vam više neće doći ni zrno pšenice sve dok to ne dozvoli Allahov Poslanik, ﷺ.*

بابٌ إجلاءُ اليهودِ من المدينةِ

١١٥٣ ـ عن أبي هُريرة رضي اللّه عنه؛ قال: بينا نَحْنُ في المَسْجِدِ؛ إذْ خرجَ إلينا رسولُ اللّهِ ﷺ، فقالَ: «انطَلِقوا إلى يَهودَ». فخرَجْنا مَعَهُ حتّى جِئناهُمْ، فقامَ رسولُ اللّهِ ﷺ، فناداهُمْ، فقالَ: «يا مَعْشَرَ يَهودَ! أَسْلِمُوا تَسْلَمُوا». فقالوا: قدْ بَلَّغتَ يا أبا القاسِمِ. فقالَ لهُمْ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ذٰلكَ أُريدُ، أَسْلِمُوا تَسْلَمُوا» فقالُوا: قدْ بَلَّغتَ يا أَبا القاسِمِ. فقالَ لهُمْ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ذٰلِكَ أُريدُ» فقالَ لهُمُ الثّالثةَ، فقالَ: «اعْلَمُوا أَنَّما الأرْضُ للّهِ ورَسولِهِ، وإنّي أُريدُ أنْ أُجْليَكُمْ مِنْ هٰذهِ الأرْضِ، فمَنْ وَجَدَ مِنكُمْ بِمالِهِ شيئاً؛ فلْيَبِعْهُ، وإلاّ، فاعْلَمُوا أنَّ الأرْضَ للّهِ ورَسولِهِ».

PROGON ŽIDOVA IZ MEDINE

1153. Ebu Hurejre, ﷺ, je rekao: Dok smo jedanput bili u džamiji izišao je među nas Allahov Poslanik, ﷺ, i rekao: ***Krećite prema židovima!*** Krenuli smo sa njim. Kada smo došli do njih, Allahov Poslanik, ﷺ, je ustao i pozvao ih govoreći: ***O skupino židova, primite islam bit ćete spašeni!***

Rekli su: *Ebu-l-Kasime, ti si dostavio.*

Allahov Poslanik, ﷺ, im je odgovorio: ***To i želim. Primite islam bit ćete spašeni.***

Rekli su: *Ebu-l-Kasime, ti si dostavio.* Allahov Poslanik, ﷺ, im je rekao: ***To i želim.***

Treći put je dodao: ***Znajte da Zemlja pripada Allahu i Njegovom Poslaniku. Ja, uistinu, želim da vas protjeram iz ove zemlje. Zato, ko od vas ima nekog imetka neka ga proda, jer, u suprotnom, Zemlja pripada Allahu i Njegovom Poslaniku.***

بابُ إخْراجِ اليَهودِ والنَّصارى مِن جَزيرَةِ العَرَبِ

١١٥٤ ـ عَنْ عُمَرَ بنِ الخَطَّابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّهُ سَمِعَ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ: «لأُخْرِجَنَّ اليَهودَ والنَّصارى مِن جَزيرَةِ العَرَبِ، حتَّى لا أَدَعَ إلاَّ مُسْلِماً».

IZGON ŽIDOVA I KRŠĆANA SA ARAPSKOG POLUOTOKA

1154. Omer b. el-Hattab, ﷺ, prenosi da je čuo da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Protjerat ću zasigurno, židove i kršćane sa Arapskog poluotoka i ostavit na njemu samo muslimane.***

بابُ الحُكْمِ فيمَنْ حارَبَ ونَقَضَ العَهْدَ

١١٥٥ ـ عَنْ عائِشَةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: أُصيبَ سَعْدٌ رضيَ اللَّهُ عنهُ يَوْمَ الخَنْدَقِ، رَماهُ رَجُلٌ مِن قُرَيْشٍ يُقالُ لهُ ابنُ العَرِقَةِ، رَماهُ في الأَكْحَلِ، فضَرَبَ عليهِ رسولُ اللَّهِ ﷺ خَيْمَةً في المَسْجِدِ يَعودُهُ مِن قَريبٍ.

فلمَّا رَجَعَ رسولُ اللَّهِ ﷺ مِن الخَنْدَقِ؛ وَضَعَ السِّلاحَ، فاغْتَسَلَ، فأَتاه جِبْريلُ عليهِ السَّلامُ وهوَ يَنْفُضُ رَأْسَهُ مِن الغُبارِ، فقالَ: وَضَعْتَ السِّلاحَ؟ واللَّهِ؛ ما وَضَعْناهُ، اخْرُجْ إلَيْهِم. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «فأَيْنَ؟». فأَشارَ إلى بَني قُرَيْظَةَ.

فقاتَلَهُمْ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فَنَزَلوا على حُكْمِ رسولِ اللَّهِ ﷺ، فرَدَّ رسولُ اللَّهِ ﷺ الحُكْمَ فيهِمْ إلى سَعْدٍ؛ قالَ: فإنِّي أَحْكُمُ فيهِم أَنْ تُقْتَلَ المُقاتِلَةُ، وأَنْ تُسْبى الذُّرِّيَّةُ والنِّساءُ، وتُقْسَمَ أَمْوالُهُمْ.

(قالَ هِشامٌ: قالَ أَبي: فأُخْبِرْتُ: أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «لَقَدْ حَكَمْتَ فيهِمْ بِحُكْمِ اللَّهِ عزَّ وجَلَّ». وفي رِوايَةٍ: «حَكَمْتَ بِحُكْمِ اللَّهِ». وقالَ مَرَّةً: «لَقَدْ حَكَمْتَ بِحُكْمِ المَلِكِ»).

ŠERIJATSKI PROPIS ZA NAPADAČE I ONE KOJI KRŠE UGOVORE

1155. Aiša, ﵂, je rekla: Na dan bitke na Hendeku ranjen je Sa'd, ﵁. Ranio ga je neki Kurejšević po imenu Ibnu-l-'Arika. Pogodio ga je

u središnju venu na ruci. Allahov Poslanik, ﷺ, postavio je za njega šator u džamiji da bi ga mogao često obilaziti.

Kada se Allahov Poslanik, ﷺ, vratio iz bitke, ostavio je oružje i okupao se. Potom mu je došao Džibril, عليه السلام, stresajući prašinu sa glave.

Upitao ga je: *Odložio si oružje?! Tako mi Allaha, mi ga nismo odložili. Uputi se prema njima!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Gdje?*** Pokazao je prema židovskom plemenu Beni Kurejzi. Allahov Poslanik, ﷺ, je zaratio s njima i borio se sve dok nisu prihvatili njegovu presudu. Međutim, Allahov Poslanik, ﷺ, je dao da im presudi Sa'd.

Sa'd je rekao: *Ja im presuđujem da borci budu ubijeni a žene i djeca porobljeni, te da se podijeli njihov imetak.*

(Hišam je rekao da mu je otac pričao da je on obaviješten da je tada Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Presudio si im Allahovom, ﷻ, presudom.***

U drugom rivajetu: ***Presudio si Allahovom presudom.*** Drugi put je rekao: ***Presudio si presudom Vladara.***)

كِتابُ الهِجْرَةِ والمَغازِي

POGLAVLJE O HIDŽRI I POSLANIKOVIM, ﷺ, RATNIM POHODIMA

بابٌ في هِجرَةِ النبيِّ ﷺ وآياتِه

١١٥٦ ـ عن أبي إسحاق؛ قال: سمعتُ البراءَ بنَ عازبٍ رضيَ اللَّه عنهما يقول: جاءَ أبو بكرٍ الصِّدّيقُ رضيَ اللَّه عنهُ إلى أبي في مَنزلِه، فاشترى مِنهُ رَحْلاً، فقالَ لِعازِبٍ: ابعَثْ مَعي ابنَكَ يَحمِلْهُ مَعي إلى مَنزلي. فقالَ لي أبي: احمِلْهُ. فحَمَلْتُهُ، وخَرَجَ أبي مَعَهُ يَنتَقِدُ ثَمنَهُ، فقالَ لهُ أبي: يا أبا بكرٍ! حَدِّثني كيفَ صَنَعْتُما لَيلَةَ سَرَيْتَ مَعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ؟

قالَ: نعمْ؛ أَسْرَيْنا لَيلَتَنا كُلَّها حتَّى قامَ قائِمُ الظَّهيرَةِ، وخَلا الطَّريقُ فلا يَمُرُّ فيهِ أَحَدٌ، حتَّى رُفِعَتْ لَنا صَخرَةٌ طَويلَةٌ، لَها ظِلٌّ لمْ تأْتِ عليهِ الشَّمسُ بَعدُ، فنزَلْنا عِندَها، فأَتَيْتُ الصَّخرَةَ، فَسَوَّيْتُ بِيَدِي مَكاناً يَنامُ فيهِ النبيُّ ﷺ في ظِلِّها، ثمَّ بَسَطْتُ عليهِ فَرْوَةً، ثمَّ قُلْتُ: نَمْ يا رسولَ اللَّهِ! وأنا أَنْفُضُ لكَ ما حَوْلَكَ. فنامَ.

وخَرَجْتُ أَنْفُضُ ما حَوْلَهُ؛ فإذا أنا بِراعي غَنَمٍ مُقْبِلٍ بِغَنَمِهِ إلى الصَّخرَةِ، يُريدُ مِنها الذي أَرَدْنا، فَلَقيتُهُ، فقُلْتُ: لِمَنْ أَنْتَ يا غُلامُ؟ فقالَ: لِرَجُلٍ مِن أَهْلِ المَدينَةِ. قلتُ: أفي غَنَمِكَ لَبَنٌ؟ قالَ: نعمْ. قُلْتُ: أفتَحْلُبُ لي؟ قالَ: نعمْ. فأخَذَ شاةً، فقُلْتُ لهُ: انفُضِ الضَّرْعَ مِنَ الشَّعَرِ والتُّرابِ والقَذى. قالَ: فَرَأَيْتُ البَراءَ يَضْرِبُ بِيَدِهِ على الأُخرى يَنْفُضُ. فحَلَبَ لي في قَعْبٍ مَعَهُ كُثْبَةً مِن لَبَنٍ. قالَ: ومَعي إِداوَةٌ أَرْتَوي فيها للنَّبيِّ ﷺ لِيَشْرَبَ مِنها ويَتَوضَّأَ.

قالَ: فأَتَيْتُ النبيَّ ﷺ، وكَرِهْتُ أَنْ أُوقِظَهُ مِن نَوْمِهِ، فَوافَقْتُهُ اسْتَيْقَظَ، فَصَبَبْتُ على اللَّبَنِ مِن الماءِ حتَّى بَرَدَ أَسْفَلُهُ، فقلتُ: يا رسولَ اللَّهِ! اشرَبْ مِن هٰذا اللَّبَنِ. قالَ: فَشَرِبَ حتَّى رَضيتُ. ثمَّ قالَ: **«ألمْ يَأْنِ للرَّحيلِ؟»**. قُلتُ: بلى.

قالَ: فارْتَحَلْنا بَعْدَما زالَتِ الشَّمسُ، واتَّبَعَنا سُراقَةُ بنُ مالِكٍ.

قالَ: ونَحْنُ في جَلَدٍ مِنَ الأرضِ. فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! أُتِينا.

فقالَ: **«لا تَحْزَنْ إِنَّ اللهَ مَعَنا»**.

فدَعا عليهِ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فارْتَطَمَتْ فَرَسُهُ إِلى بَطْنِها أُرَى،
فقالَ: إِنِّي قدْ عَلِمْتُ أَنَّكُما قدْ دَعَوْتُما عليَّ؛ فادْعُوَا لي؛ فاللَّهُ لَكُما
أَنْ أَرُدَّ عَنْكُما الطَّلَبَ، فدَعا اللَّهَ، فَنَجا، فرَجَعَ لا يَلْقَى أَحَداً إِلاَّ
قالَ: قدْ كَفَيْتُكُمْ ما هُنا. فَلا يَلْقَى أَحداً إِلاَّ رَدَّهُ. قالَ: وَوَفَّى لَنا.

O POSLANIKOVOJ, ﷺ, HIDŽRI I DOKAZIMA POSLANSTVA

1156. Prenosi se od Ebu Ishaka da je on čuo el-Beraa b. 'Aziba, ﷺ, da je rekao: Ebu Bekr es-Sidik, ﷺ, je došao mom ocu kući i kupio od njega sedlo.

Rekao je 'Azibu: *Pošalji sa mnom svog sina da ga odnese do moje kuće.*

Otac mi je rekao: *Odnesi ga!*, pa sam ga odnio. Moj otac je izišao sa Ebu Bekrom da uzme novac za sedlo.

Otac ga je upitao: *Ispričaj mi kako ste vas dvojica postupili u noći Hidžre kada si išao sa Allahovim Poslanikom, ﷺ?*

Ebu Bekr je rekao: Hoću! Cijelu noć smo išli sve do pred podne kada je opustio put i više niko nije prolazio. Ispred nas se isprriječila visoka stijena. Bila je u osoju i Sunce je još nije bilo obasjalo. Odsjeli smo kod nje. Došao sam do nje i poravnao rukama mjesto na kojem će, u njenom hladu, leći Allahov Poslanik, ﷺ. Po tom mjestu sam prostro krzno i rekao: *Spavaj Allahov Poslaniče, a ja ću stražariti kod tebe.*

Zaspao je a ja sam izišao promatrajući okolinu. Vidio sam jednog pastira da svoje stado goni ka stijeni tražeći ono što smo i mi tražili. Presreo sam ga i upitao: *Čiji si ti pastir?*

Rekao je: *Jednog čovjeka iz Medine.*

Upitao sam: *Imaju li tvoje ovce mlijeka?*

Rekao je: *Imaju.*

Upitao sam: *Hoćeš li malo namusti?*

Rekao je: *Hoću! Uhvatio je ovcu.*

Rekao sam mu: *Očisti vime od dlaka, prašine i prljavštine!*

Vidio sam Beraa kako udara jednom rukom o drugu otresajući. Namuzao je mlijeka u drveni čanak, koliko je jedna mužnja. Uza me je bila čutura iz koje je Allahov Poslanik, ﷺ, pio i abdestio se. Došao sam

do Poslanika, ﷺ, i nisam želio da ga budim. U tom momentu on se probudio. Na mlijeko sam sipao vodu sve dok se nije ohladilo ono koje je bilo na dnu.

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, popij ovo mlijeko.*

Pio je koliko sam želio a potom je upitao: ***Zar nije vrijeme za pokret****?*

Rekao sam: *Jest!*

Krenuli smo nakon što je Sunce krenulo ka zapadu. Pratio nas je Suraka b. Malik dok smo išli kamenitim predjelima.

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, stići će nas.*

Rekao je: ***Ne boj se, Allah je s nama!***

Allahov Poslanik, ﷺ, je uputio Allahu dovu protiv Surake, nakon čega je njegov konj potonuo u zemlju do stomaka.

Suraka je potom rekao: *Znam da ste dovili protiv mene, pa molite za mene. Allaha mi, obavezujem vam se da ću od vas odvraćati potjeru. Poslanik, ﷺ, je uputio dovu Allahu, pa se Suraka spasio.*

Vratio se i koga god je sreo govorio je: *Ja sam sve pretražio. Koga kod bi sreo, vratio bi ga.*

Ebu Bekr je rekao: *Izvršio je dato obećanje.*

٢ ـ بابٌ في غَزْوَةِ بَدْرٍ

١١٥٧ ـ عن أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ شاوَرَ حينَ بَلَغَهُ إقبالُ أبي سُفيانَ.

قالَ: فَتَكَلَّمَ أبو بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، فأعْرَضَ عنهُ، ثمَّ تَكَلَّمَ عمرُ رضيَ اللّهُ عنهُ، فأعْرَضَ عنهُ، فقامَ سعدُ بنُ عبادةَ رضيَ اللّهُ عنهُ، فقالَ: إيَّانا تُريدُ يا رسولَ اللّهِ؟ والَّذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ لوْ أمَرْتَنا أنْ نُخيضَها البَحْرَ؛ لأخَضْناها، ولوْ أمَرْتَنا أنْ نَضْرِبَ أكبادَها إلى بَرْكِ الغِمادِ؛ لَفَعَلْنا.

قالَ: فَنَدَبَ رسولُ اللّهِ ﷺ النَّاسَ، فانْطَلَقوا، حتَّى نَزَلوا بَدْراً، وَوَرَدَتْ عَلَيْهِمْ رَوايا قُرَيْشٍ، وفيهِمْ غلامٌ أسْوَدُ لِبَني الحَجَّاجِ، فأخَذوهُ، فكانَ أصْحابُ رسولِ اللّهِ ﷺ يَسْألونَهُ عنْ أبي سُفيانَ وأصْحابِهِ؟ فيقولُ: ما لي عِلْمٌ بأبي سُفيانَ، ولكِنْ؛ هٰذا أبو جَهْلٍ وعُتْبَةُ وشَيْبَةُ وأُمَيَّةُ بنُ خَلَفٍ، فإذا قالَ ذٰلكَ؛ ضَرَبوهُ، فقالَ: نعمْ؛ أنا أُخْبِرُكُمْ، هٰذا أبو سُفيانَ، فإذا تَرَكوهُ، فَسَألوهُ، فقالَ: ما لي بِأبي سُفيانَ عِلْمٌ، ولكِنْ؛ هٰذا أبو جَهْلٍ وعُتْبَةُ وشَيْبَةُ وأُمَيَّةُ بنُ خَلَفٍ في أُناسٍ، فإذا قالَ هٰذا أيضاً؛ ضَرَبوهُ، ورسولُ اللّهِ ﷺ قائِمٌ يُصَلِّي، فلَمَّا رَأى ذٰلكَ؛ انْصَرَفَ، وقالَ: «والَّذي نفسي بِيدِهِ؛ لَتَضْرِبوهُ إذا صَدَقَكُمْ، وتَتْرُكوهُ إذا كَذَبَكُمْ». قالَ: فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «هٰذا مَصْرَعُ فُلانٍ». قالَ: وَيَضَعُ يَدَهُ على الأرْضِ هٰهُنا و هٰهُنا. قالَ: فما ماطَ أحَدُهُمْ عنْ مَوْضِعِ يَدِ رسولِ اللّهِ ﷺ.

O BICI NA BEDRU

1157. Enes, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, sazvao šuru kada je do njega doprla vijest o dolasku Ebu Sufjana. Prvo se obratio Ebu Bekr, ﵁. Ali Poslanik, ﷺ, se okrenu. Zatim se obratio Omer, ﵁, a Poslanik, ﷺ, se okrenu.

Potom je ustao Sa'd b. 'Ubade[1], ؓ, i rekao: *Nas želiš, Allahov Poslaniče?! Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, kada bi nam naredio da sa svojim konjima gazimo po moru mi bismo to učinili. Kada bi nam naredio da krećemo s njima ka Berki-l-Gimadu,*[2] *mi bismo to uradili.*

Potom je Poslanik, ﷺ, nagovorio ljude da krenu dalje. Krenuli su i išli sve dok se nisu zaustavili kod Bedra. Na njih su nabasale kurejševićke vodonoše. Sa njima je bio jedan rob crnac koji je pripadao plemenu Benu-l-Hadždžadž. Zarobili su ga. Ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, su ga pitali o Ebu Sufjanu i njegovoj družini.

Rekao je: *Ja o Ebu Sufjanu ne znam ništa. Međutim, evo vam Ebu Džehla, 'Utbea, Šejbea i Umejje b. Halefa.*

Kada bi to rekao udarali bi ga. Potom bi govorio: *Dobro, ja ću vas obavijestiti. Ovo je Ebu Sufjan.* Međutim, kada bi ga ostavili i ponovo upitali rekao bi: *Ja o Ebu Sufjanu ne znam ništa. Međutim, Ebu Džehl, 'Utbe, Šejbe i Umejje b. Halef su s vojskom.*

Kada bi to rekao, ponovo su ga udarali. Allahov Poslanik, ﷺ, je klanjao, kada je to vidio završio je s namazom i rekao: ***Tako mi Allaha, vi ga udarate kada vam govori istinu a ostavljate ga na miru kada vam laže.***

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ovo je mjesto pogibije toga i toga.*** Stavljao bi svoju ruku na zemlju ovdje i ondje. Niko od spomenutih nije poginuo na drugom mjestu do na mjestu na koje je pokazao Allahov Poslanik, ﷺ.

---

[1] Ensarijski velikan (op. prev.).
[2] To je najudaljenije područje Hedžra.

١١٥٨ ـ عنْ أنسِ بنِ مالِكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: بَعثَ رسولُ اللّهِ ﷺ بُسَيْسَةَ عَيناً يَنظُرُ ما صَنعَتْ عِيرُ أَبي سُفْيانَ، فجاءَ وما في البَيْتِ أَحَدٌ غَيْري وغَيْرُ رسولِ اللّهِ ﷺ (قالَ: لا أَدْري ما اسْتثنى بَعْضَ نِسائِهِ). قالَ: فَحَدَّثَهُ الحَديثَ.

قالَ: فَخرَجَ رسولُ اللّهِ ﷺ، فتَكَلَّمَ، فقالَ: **«إنَّ لَنا طَلِبَةً، فمَنْ كانَ ظَهْرُهُ حاضِراً؛ فلْيَرْكَبْ مَعَنا»**. فَجَعَلَ رِجالٌ يَسْتَأْذِنونَهُ في ظُهْرانِهِم في عِلْوِ المَدينَةِ، فقالَ: **«لا؛ إلاَّ مَنْ كانَ ظَهْرُهُ حاضِراً»**.

فانْطَلَقَ رسولُ اللّهِ ﷺ وأَصْحابُهُ حتَّى سَبَقوا المُشْرِكينَ إلى بَدْرٍ، وجاءَ المُشْرِكونَ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«لا يُقَدِّمَنَّ أَحَدٌ مِنكُم إلى شَيْءٍ حتَّى أكونَ أنا دُونَهُ»**.

فدَنا المُشْرِكونَ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«قوموا إلى جَنَّةٍ عَرْضُها السَّماواتُ والأرْضُ»**. قالَ: يقولُ عُمَيْرُ بنُ الحُمامِ الأنْصاريُّ رضيَ اللّهُ عنهُ: يا رسولَ اللّهِ! جَنَّةٌ عَرْضُها السَّماواتُ والأرْضُ؟ قالَ: **«نعمْ»**. قالَ: بَخٍ، بَخٍ. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«ما يَحْمِلُكَ على قَوْلِكَ: بَخٍ بَخٍ؟»**. قالَ: لا واللّهِ يا رسولَ اللّهِ؛ إلاَّ رَجاءَةَ أنْ أكونَ مِنْ أَهْلِها. قالَ: **«فإنَّكَ مِن أَهْلِها»**.

فَأَخْرَجَ تَمَراتٍ مِن قَرَنِهِ، فجَعَلَ يَأْكُلُ مِنْهُنَّ ثمَّ قالَ: لَئِنْ أنا حَيِيتُ حتَّى آكُلَ تَمَراتي هٰذِهِ؛ إنَّها لَحَياةٌ طَويلَةٌ. قالَ: فَرمى بِما كانَ مَعَهُ مِنَ التَّمْرِ، ثمَّ قاتَلَهُمْ حتَّى قُتِلَ.

1158. Enes b. Malik, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao Busejsa kao izvidnicu da vidi šta je učinila Ebu Sufjanova karavana.

Vratio se kada u kući nije bilo nikoga osim mene i Allahovog Poslanika, ﷺ. Ne znam zašto nije spomenuo neke Poslanikove, ﷺ, supruge. Izvijestio ga je šta je vidio. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Mi imamo jednu želju: ko ima uza se jahalicu, neka krene sa nama.***

Ljudi su počeli tražiti dozvolu od Poslanika, ﷺ, da uzmu svoje jahalice koje su bile iznad Medine. Međutim, on im je rekao: ***Ne, samo ko ima jahalicu uza se.***

Allahov Poslanik, ﷺ, i ashabi su krenuli tako da su prije idolopoklonika stigli na Bedr. Potom su i oni stigli. Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Neka niko od vas ne čini bilo šta prije nego mu ja to dozvolim!***

Kada su se idolopoklonici približili, Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ustajte prema Džennetu čije je prostranstvo koliko nebesa i Zemlja.***

'Umejr b. el-Hummam el-Ensari, رضي الله عنه, je upitao: *Allahov Poslaniče, Džennetu čije je prostranstvo koliko nebesa i Zemlja?!*

Rekao je: ***Da!***

Rekao je: *Eh, eh.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Šta te je navelo da kažeš eh, eh?!***

Rekao je: *Tako mi Allaha ništa drugo Allahov Poslaniče, do želja da budem jedan od njegovih stanovnika.*

Rekao je: ***Ti si jedan od njih.***

Potom je izvadio hurme iz tobolca i počeo ih jesti.

Zatim je rekao: *Da živim samo toliko koliko treba da pojedem ove hurme, doista je dugo!*

Zatim je bacio hurme koje je imao uza se i borio se dok nije poginuo.

بابٌ في الإمْداد بالملائكةِ وفِداء الأُسارى وتحْليل الغَنيمةِ

١١٥٩ - عن ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قال: حدَّثني عمرُ بنُ الخطَّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: لمَّا كانَ يومُ بدرٍ؛ نظرَ رسولُ اللّهِ ﷺ إلى المشركينَ وهمْ ألفٌ، وأصْحابُهُ ثلاثُمائةٍ وتسْعةَ عشرَ رجُلاً، فاستقبلَ نبيُّ اللّهِ ﷺ القِبْلَةَ، ثمَّ مدَّ يدَيْه، فجعلَ يهْتِفُ بربِّهِ؛ **«اللَّهُمَّ أنجزْ لي ما وَعَدْتني، اللهُمَّ آتِني ما وَعَدْتني، اللهُمَّ إنَّكَ إنْ تُهلِكْ هذهِ العِصابَةَ مِن أهلِ الإسْلامِ لا تُعْبَدْ في الأرضِ»**.

فما زالَ يَهْتِفُ بربِّه، ماداً يَدَيْه، مُسْتقبِلَ القِبْلَةِ، حتَّى سَقَطَ رِداؤهُ عن مَنْكِبَيْهِ، فأتاهُ أبو بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، فأخَذَ رِداءَهُ، فألْقاهُ على مَنْكِبَيْهِ، ثمَّ الْتَزَمَهُ مِن وَرائِهِ، وقالَ: يا نبيَّ اللّهِ! كَفاكَ مُناشَدَتَكَ ربَّكَ؛ فإنَّهُ سيُنْجِزُ لكَ ما وَعَدَكَ.

فأنزلَ اللّهُ عزَّ وجلَّ: ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ۝٩﴾ [الأنفال: ٩]، فأمَدَّهُ اللّهُ بالملائِكةِ.

قالَ أبو زُمَيْلٍ: فحَدَّثني ابنُ عبَّاسٍ؛ قالَ: بَيْنما رَجُلٌ مِن المُسْلِمينَ يَوْمَئِذٍ يَشْتَدُّ في أثَرِ رَجُلٍ مِن المُشْرِكينَ أمامَهُ؛ إذْ سَمِعَ ضَرْبَةً بالسَّوْطِ فوقَهُ وصَوْتَ الفارِسِ يقولُ: أقْدِمْ حَيْزُومُ! فنَظَرَ إلى المُشْرِكِ أمامَهُ، فخرَّ مُسْتَلْقِياً، فنظرَ إليْهِ فإذا هو قدْ خُطِمَ أنْفُهُ وشُقَّ وَجْهُهُ كضَرْبَةِ السَّوْطِ، فاخْضَرَّ ذلكَ أجْمَعُ، فجاءَ الأنْصاريُّ، فحَدَّثَ بذلكَ رسولَ اللّهِ ﷺ، فقالَ: **«صَدَقْتَ، ذلكَ مِن مَدَدِ السَّماءِ الثَّالِثَةِ»**.

فقَتَلوا يَوْمَئِذٍ سَبْعينَ، وأسَروا سَبْعينَ.

(قالَ أبو زُمَيْلٍ: قالَ ابنُ عباسٍ): فلمَّا أسَروا الأُسارى؛ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ لأبي بَكرٍ وعُمَرَ رضيَ اللّهُ عنهُما: **«ما تَرَوْنَ في هؤُلاءِ الأُسارى؟»**. فقالَ أبو بكرٍ: يا نبيَّ اللّهِ! هُمْ بَنو العَمِّ والعَشيرَةِ، أرى أنْ تأْخُذَ مِنْهُم فِدْيَةً، فتكونَ لَنا قُوَّةً على الكُفَّارِ، فَعَسَى اللّهُ أنْ يَهْدِيَهُمْ للإسْلامِ.

فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ما ترى يا ابنَ الخطّابِ؟». قالَ: قلتُ: لا واللّهِ يا رسولَ اللّهِ؛ ما أرى الذي رأى أبو بكرٍ، ولٰكِنّي أرى أنْ تُمكِّنّا فنَضرِبَ أعناقَهُمْ، فتُمكِّنَ عليّاً مِن عقيلٍ فيَضرِبَ عُنُقَهُ، وتُمكِّنّي مِن فُلانٍ (نَسيباً لِعُمَرَ)؛ فأضرِبَ عُنُقَهُ، فإنَّ هٰؤُلاءِ أئِمّةُ الكُفرِ وصَناديدُها.

فَهَوِيَ رسولُ اللّهِ ﷺ ما قالَ أبو بكرٍ، ولمْ يَهْوَ ما قُلْتُ، فلمّا كانَ مِنَ الغَدِ؛ جِئْتُ؛ فإذا رسولُ اللّهِ ﷺ وأبو بكرٍ قاعِدَيْنِ وهُما يَبْكِيانِ. قلتُ: يا رسولَ اللّهِ! أخبِرْني مِن أيِّ شيءٍ تَبْكي أنتَ وصاحِبُكَ؟ فإنْ وَجَدْتُ بُكاءً؛ بَكَيْتُ، وإنْ لمْ أجِدْ بُكاءً؛ تَباكَيْتُ لِبُكائِكُما. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«أبكي لِلّذي عَرَضَ عليَّ أصحابُكَ مِن أخْذِهِمُ الفِداءَ، لقدْ عُرِضَ عليَّ عذابُهُمْ أدنى مِن هٰذِهِ الشَّجَرَةِ - شَجَرَةٍ قريبةٍ مِن نبيِّ اللّهِ ﷺ -»**.

فأنْزَلَ اللّهُ عزَّ وجلَّ: ﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِى ٱلْأَرْضِ...﴾ **إلى قوْلِهِ:** ﴿فَكُلُوا۟ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَٰلًا طَيِّبًا﴾ **[الأنفال: ٦٧ - ٦٩]**، فأحَلَّ اللّهُ الغَنيمةَ لهُمْ.

O POMOĆI MELEKA, OTKUPU ZAROBLJENIKA I DOZVOLI RATNOG PLIJENA

1159. Ibn Abbas, ﷺ, je rekao: Pričao mi je Omer b. el-Hattab, ﷺ, i rekao: Kada je bio dan bitke na Bedru, Allahov Poslanik, ﷺ, je pogledao u idolopoklonike kojih je bilo hiljadu a njegovih ashaba samo tri stotine i devetnaest. Allahov Poslanik, ﷺ, se tada okrenuo prema kibli, ispružio ruke i počeo skrušeno dozivati svog Gospodara i moliti Ga: ***Allahu moj, ispuni mi ono što si mi obećao. Allahu moj, daj mi ono što si obećao. Allahu moj, ako ova skupina muslimana bude uništena, Tebe više neće imati ko obožavati na Zemlji!***

Neprestano je molio i dozivao svog Gospodara ispruženih ruku, okrenut prema kibli, toliko da mu je ogrtač spao sa ramena.

Prišao je Ebu Bekr, ﷺ, uzeo njegov ogrtač i stavio mu ga na ramena. Zagrlio ga je s leđa i rekao mu: *Allahov Vjerovjesniče, dosta ti je obraćanja Gospodaru. On će ispuniti ono što ti je obećao.*

Potom je Allah, ﷻ, objavio ajet:

﴿إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ أَنِّي مُمِدُّكُم
بِأَلۡفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُرۡدِفِينَ ٩﴾

I kada ste od Gospodara svoga pomoć zatražili, On vam se odazvao: Poslat ću vam u pomoć hiljadu meleka koji će jedni za drugima dolaziti[1].

Pa ga je Allah pomogao melekima.

Ebu Zumejl je rekao: Pričao mi je Ibn Abbas i rekao: Dok je jedan musliman tada pomno pratio jednog idolopoklonika ispred sebe je čuo udarac biča a iznad sebe konjanika kako govori: *Napred Hajzume.*[2] Bacio je pogled na idolopoklonika kojeg je pratio i vidio ga kako pada na leđa. Kada je malo bolje pogledao vidio je da mu je nos razbijen a lice kao da je presječeno udarcem biča. Sve je bilo modro. Potom se ensarija uputio Allahovom Poslaniku, ﷺ, i ispričao mu šta se desilo. Rekao je: ***Istinu si rekao. To je rezultat pomoći sa trećeg neba.*** Tada su pobili sedamdeset idolopoklonika i isto toliko zarobili.

(Ebu Zumejl nastavlja i kaže: Ibn Abbas mi je potom rekao) *Kada su muslimani zarobili idolopoklonike, Allahov Poslanik, ﷺ, se obratio Ebu Bekru i Omeru, رضي الله عنهما, i rekao:* ***Šta smatrate da treba uraditi sa ovim zarobljenicima?***

Ebu Bekr je rekao: *Allahov Poslaniče, oni su sinovi amidža, i rodbine. Smatram da bi trebalo od njih uzeti otkup kako bismo osnažili protiv nevjernika. Možda ih Allah uputi, pa da prime islam.*

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, upitao: ***Šta ti veliš, sine Hattabov?*** Rekao je: *Ne, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče! Ja se ne slažem sa onim što predlaže Ebu Bekr. Ja smatram da treba da nam omogućiš da ih pobijemo. Treba da dozvoliš Aliji da ubije 'Akila, da meni dozvoliš pa da ubijem tog i tog (svoga zeta). Oni su, zaista vođe, i idoli nevjerstva. Međutim, Allahov Poslanik, ﷺ, je naginjao onome što je rekao*

---

[1] El-Enfal, 9.

[2] Ime melekovog konja.

Ebu Bekr a ne onome što sam ja rekao. Kada je svanulo, došao sam i zatekao Allahovog Poslanika, ﷺ, i Ebu Bekra kako sjede i plaču. Upitao sam: Allahov Poslaniče, reci zbog čega plačete ti i tvoj drug? Pa ako mognem plakat, plakat ću i ja, a ako ne, onda ću se pretvarati da plačem, zbog toga što vi plačete. Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Ja plačem zbog prijedloga tvojih drugova da prihvate otkup. Pokazana mi je patnja idolopoklonika, bliže od onog stabla,** *stablo je bilo blizu Vjerovjesnika, ﷺ.*

Potom je Allah, ﷻ, objavio:

﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Nijednom vjerovjesniku nije dopušteno da drži zarobljenike dok ne izvojuje pobjedu na Zemlji, [1] *pa sve do ajeta:*

﴿فَكُلُوا۟ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَٰلًا طَيِّبًا﴾

Sada jedite od onog što ste zaplijenili, kao dopušteno i lijepo[2], *pa im je Allah tako dozvolio ratni plijen.*

---

[1] Tj. da pobije što više nevjernika, da ih oslabi ranjavanjem, kako bi kufr bio ponižen i imao što manje pripadnika, a islam ponosan i njegovi pripadnici vladali.

[2] Ajeti u potpunosti glase:

﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِى ٱلْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنْيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلْءَاخِرَةَ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَّوْلَا كِتَٰبٌ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَآ أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا۟ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾﴾

Nijednom Vjerovjesniku nije dopuštano držati sužnje dok ne izvojuje pobjedu na zemlji; vi želite prolazna dobra ovoga svijeta, a Allah želi onaj svijet. Allah je Silan i Mudar. Da nije ranije Allahove odredbe, snašla bi vas patnja velika zbog onoga što ste uzeli. Sada jedite ono što ste zaplijenili kao dopušteno i lijepo i bojte se Allaha - Allah zaista prašta i Milostiv je. *El-Enfal*, 67-69.

باب كلام النبي ﷺ لقتلى بدر بعد موتهم

١١٦٠ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ أن رسول الله ﷺ ترك قتلى بدر ثلاثا، ثم أتاهم فقام عليهم، فناداهم، فقال: «يا أبا جهل بن هشام! يا أمية بن خلف! يا عتبة بن ربيعة! يا شيبة بن ربيعة! أليس قد وجدتم ما وعدكم ربكم حقا؛ فإني قد وجدت ما وعدني ربي حقا». فسمع عمر رضي الله عنه قول النبي ﷺ، فقال: يا رسول الله! كيف يسمعوا وأنى يجيبوا وقد جيفوا؟! قال: «والذي نفسي بيده؛ ما أنتم بأسمع لما أقول منهم، ولكنهم لا يقدرون أن يجيبوا». ثم أمر بهم فسحبوا، فألقوا في قليب بدر.

POSLANIKOVO, ﷺ, OBRAĆANJE POGINULIM IDOLOPOKLONICIMA NA BEDRU, POSLIJE NJIHOVE POGIBIJE

1160. Prenosi se od Enesa b. Malika, ؓ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, ostavio poginule mušrike tri dana, potom je došao, stao iznad njih, pozvao ih i rekao: ***O Ebu Džehle b. Hišame, o Umejje b. Halef, o 'Utbe b. Rebi'a, o Šejbe b. Rebi'a, zar niste našli istinitim ono što vam je obećao vaš Gospodar!? Ja sam se uvjerio da je istina ono što mi je obećao moj Gospodar.***

Omer, ؓ, je čuo Poslanikov, ﷺ, govor pa je upitao: *Allahov Poslaniče, kako da čuju i kako da odgovore kad su postali leševi?!*

Rekao je: ***Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, vi ne čujete bolje od njih ovo što govorim,[1] ali oni ne mogu da odgovore.***

Zatim su dovučeni i bačeni u neki napušteni bunar na Bedru.

---

[1] Zbog toga što ih je Allah oživio, da bi im se mogao obratiti kako navodi Buhari u svom *Sahihu* od Katade. To ne znači da mrtvi čuju, kako neki misle. A kako mogu čuti kada Allah, ﷻ, o njima kaže: **Ako ih dozivate, ne čuju vaše dove, a i da vas čuju, ne mogu vam se odazvati.** Jedna od najvećih zabluda je dokazivanje nekih neznalica, ovim hadisom, da mrtvi čuju, zatim da na osnovu toga što čuju dozvole traženje pomoći od njih, a ajet jasno ukazuje na negiranje i jednog i drugog. Nek je Allah na pomoći.

باب في غزوة أحد

١١٦١ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ أن رسول الله ﷺ أفرد يوم أحد في سبعة من الأنصار ورجلين من قريش، فلما رهقوه؛ قال: «من يردهم عنا وله الجنة - أو: هو رفيقي في الجنة؟ -». فتقدم رجل من الأنصار، فقاتل حتى قتل. ثم رهقوه أيضاً، فقال: «من يردهم عنا وله الجنة - أو: هو رفيقي في الجنة؟ -». فتقدم رجل من الأنصار، فقاتل حتى قتل. فلم يزل كذلك حتى قتل السبعة، فقال رسول الله ﷺ لصاحبيه: «ما أنصفنا أصحابنا».

O BICI NA UHUDU

1161. Prenosi Enes b. Malik, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, na Uhudu ostao sa sedmericom ensarija i dvojicom Kurejševića. Kada su mu se idolopoklonici približili i opkolili ga, Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Ko ih odbije od nas zaslužit će Džennet?*** Ili je rekao: ***Bit će mi sudrug u Džennetu?***

Istupio je jedan ensarija, borio se sve dok nije ubijen. Potom su ga idolopoklonici ponovo opkolili. Poslanik, ﷺ, je ponovo rekao: ***Ko ih odbije od nas zaslužit će Džennet?*** *Ili je rekao:* ***Bit će mi sudrug u Džennetu?***

Istupio je drugi enasarija i borio se sve dok nije ubijen. Isti prizor se ponavljao sve dok nije izginulo svih sedam enasarija.

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao preostaloj dvojici ashaba: ***Nismo bili pravedni prema našim drugovima.***[1]

---

[1] Tj. nismo bili pravedni prema ensarijama, jer su svi oni, jedan po jedan ginuli, a ostajale su Kurejšije koje se nisu pojavile u borbi.

باب جرح النبي ﷺ يوم أحد

١١٦٢ - عن أبي حازم؛ أنَّه سَمِعَ سَهْلَ بنَ سعدٍ السَّاعِدِيَّ يُسْأَلُ عن جُرْحِ رسولِ اللَّهِ ﷺ يومَ أُحُدٍ؟ فقالَ: جُرِحَ وَجْهُ رسولِ اللَّهِ ﷺ، وكُسِرَتْ رَباعِيَتُهُ، وهُشِمَتِ البَيْضَةُ على رَأْسِهِ، فكانَتْ فاطِمَةُ رضيَ اللَّهُ عَنها بِنْتُ رسولِ اللَّهِ ﷺ تَغْسِلُ الدَّمَ، وكانَ عليُّ بنُ أبي طالِبٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ يَسْكُبُ عَلَيْها بِالمِجَنِّ، فلَمَّا رَأَتْ فاطِمَةُ أَنَّ الماءَ لا يَزيدُ الدَّمَ إِلاَّ كَثْرَةً؛ أَخَذَتْ قِطْعَةَ حَصيرٍ، فأَحْرَقَتْهُ حتَّى صارَ رَماداً، ثُمَّ أَلْصَقَتْهُ بِالجُرْحِ، فاسْتَمْسَكَ الدَّمُ.

RANJAVANJE POSLANIKA, ﷺ, NA UHUDU

1162. Ebu Hazim prenosi da je čuo Sehl b. Sa'da es-Sa'idija kada je bio upitan o Poslanikovom, ﷺ, ranjavanju na dan Uhuda.

Rekao je: *Lice Allahovog Poslanika, ﷺ, je bilo ranjeno. Bio mu je slomljen sjekutić i razmrskan šljem na glavi.*

Fatima, r.a., Poslanikova, ﷺ, kćerka prala mu je krv a Alija b. ebi Talib, r.a., sipao joj je vodu iz oklopa. Kada je vidjela da voda uzrokuje još veće krvarenje, uzela je komad hasure, spalila ga i kada je postao pepeo stavila ga je na ranu, pa je krv stala.

١١٦٣ - عن أنسٍ رَضِيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ كُسِرَتْ رَباعِيَتُهُ يَوْمَ أُحُدٍ، وشُجَّ في رَأْسِهِ، فجَعَلَ يَسْلُتُ الدَّمَ عنهُ ويَقولُ: **«كَيفَ يُفْلِحُ قَوْمٌ؛ شَجُّوا نَبِيَّهُمْ، وكَسَروا رَباعِيَتَهُ، وهُوَ يَدْعوهُمْ إِلى اللَّهِ؟!»**. فأَنْزَلَ اللَّهُ تَعالى: ﴿لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَيْءٌ﴾ [آل عمران: ١٢٨].

1163. Enes, r.a., prenosi da je u Bici na Uhudu Allahovom Poslaniku, ﷺ, slomljen sjekutić do očnjaka i razbijena glava. Počeo je brisati krv i govorio je: ***Kako da narod koji je razbio glavu svom Poslaniku i slomio mu sjekutiće bude spašen a on ih samo poziva da vjeruju u Allaha?!***

Tada je Uzvišeni Allah objavio ovaj ajet:

﴿ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَيْءٌ ﴾

Od tebe ne zavisi da li će On pokajanje njihovo primiti.[1]

بابٌ قِتالُ جِبريلَ ومِيكائيلَ عنِ النبيِّ ﷺ يومَ أُحُدٍ

١١٦٤ ـ عنْ سعدِ بنِ أبي وَقَّاصٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: رأيتُ عنْ يَمينِ رسولِ اللَّهِ ﷺ وعنْ شِمالِهِ يَوْمَ أُحُدٍ رَجُلَيْنِ عَلَيْهِما ثِيابُ بَيَاضٍ، ما رَأَيْتُهُما قَبْلُ ولا بَعْدُ؛ يَعْني: جِبْريلَ ومِيكائيلَ عَلَيْهِما السَّلامُ.

وفي رِوايَةٍ: يُقاتِلانِ عنهُ كَأَشَدِّ القِتالِ.

O DŽIBRILOVOM I MIKAILOVOM BRANJENJU POSLANIKA, ﷺ, NA UHUDU

1164. Prenosi se da je Sa'd b. ebi Vekkas, ﷺ, rekao: *Vidio sam na Uhudu sa desne i lijeve strane Allahovog Poslanika, ﷺ, dva čovjeka na kojima je bila bijela odjeća. Nikada ih, ni prije ni poslije, nisam vidio.* Tj. Džibrila i Mikaila, عليهما السلام.

U drugoj predaji stoji: *Najhrabrije su ga branili.*

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ ﴾

Ništa ne zavisi od tebe, niti da im pokajanje primi, niti da ih kazni, jer oni su doista nasilnici! *Ali-Imran, 128.*

باب اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ قَتَلَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ

١١٦٥ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «اشتد غضب الله على قوم فعلوا هذا برسول الله ﷺ»، وهو حينئذٍ يُشير إلى رَباعِيَتِهِ.

وقال رسول الله ﷺ: «اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عزَّ وجلَّ على رَجُلٍ يَقْتُلُهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ في سَبيلِ اللَّهِ».

ŽESTINA ALLAHOVE SRDŽBE NAD ONIM KOGA JE UBIO ALLAHOV POSLANIK, ﷺ

1165. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Žestoka je Allahova srdžba nad narodom koji je učinio to Njegovom Poslaniku, ﷺ.*** *On je tada, aludirao na svoj sjekutić.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allahova, ﷻ, srdžba je žestoka nad čovjekom koga ubije Njegov Poslanik, ﷺ, na Allahovom putu.***

باب ما لقي النبي ﷺ من أذى قومه

١١٦٦ - عن عائشة رضي الله عنها زوج النبي ﷺ؛ أنها قالت لرسول الله ﷺ: يا رسول الله! هل أتى عليك يوم كان أشد من يوم أحد؟ فقال: «لقد لقيت من قومك، وكان أشد ما لقيت منهم يوم العقبة؛ إذ عرضت نفسي على ابن عبدياليل بن عبدكلال، فلم يجبني إلى ما أردت، فانطلقت وأنا مهموم على وجهي، فلم أستفق إلا بقرن الثعالب، فرفعت رأسي؛ فإذا أنا بسحابة قد أظلتني، فنظرت؛ فإذا فيها جبريل، فناداني، فقال: إن الله عز وجل قد سمع قول قومك لك وما ردوا عليك، وقد بعث إليك ملك الجبال لتأمره بما شئت فيهم».

قال: «فناداني ملك الجبال، وسلم علي، ثم قال: يا محمد! إن الله قد سمع قول قومك لك، وأنا ملك الجبال، وقد بعثني ربك إليك لتأمرني بأمرك؛ فما شئت؟ إن شئت أن أطبق عليهم الأخشبين». فقال له رسول الله ﷺ: «بل أرجو أن يخرج الله من أصلابهم من يعبد الله وحده لا يشرك به شيئاً».

NEUGODNOSTI KOJE JE POSLANIK, ﷺ, DOŽIVIO OD SVOG NARODA

1166. Aiša, رضي الله عنها, Poslanikova, ﷺ, supruga, prenosi da je upitala Allahovog Poslanika, ﷺ: *Allahov Poslaniče, da li ti je ijedan dan bio teži od dana bitke na Uhudu?*

Rekao je: ***Najveću neugodnost od tvog naroda doživio sam na dan Akabe, kada sam ponudio svoju misiju Ibn Abdu Jalilu b. Abd Kulali pa je nije prihvatio.***

Potom sam krenuo zabrinuta lica i nisam došao sebi sve dok nisam stigao do Karnu-s-Se'aliba.[1] Podigao sam glavu i vidio oblak kako se nadvio nada mnom.

[1] Tj. do mjesta koje se tako zove. To je mikat na kom hadžije koje dolaze iz Nedžda moraju obući ihrame. Naziva se još Karnul Menazil.

Pogledao sam i vidio Džibrila.

Pozvao me je i rekao: **Allah, ﷻ, je čuo govor tvog naroda, ono što su ti rekli i šta su ti odgovorili. On ti šalje Meleka brda da mu narediš ono što želiš da im uradi.**

Potom mi se obratio Melek brda, nazvao mi selam i rekao: **Muhammede, Allah je, zaista, čuo riječi koje ti je tvoj narod uputio. Ja sam Melek brda. Tvoj Gospodar poslao me tebi da mi narediš šta želiš. Ako želiš sravnit ću nad njima dva brda iznad Mekke?**[1]

Allahov Poslanik, ﷺ, mu je rekao: ***Nadam se, da će Allah iz njihovih kičmi izvesti one koji će samo Njega obožavati i koji mu neće ni u čemu širk činiti.***

١١٦٧ - عن جُنْدُبِ بنِ سفيانَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: دَمِيَتْ إِصْبَعُ رسولِ اللّهِ ﷺ في بَعْضِ تِلْكَ المَشاهِدِ، فقالَ:

«هَلْ أَنْتِ إِلاَّ إِصْبَعٌ دَمِيتِ، وفي سَبيلِ اللّهِ ما لَقِيتِ».

1167. Džundub b. Sufjan, ﷺ, je rekao: *U jednoj od tih borbi krvario je prst Allahovog Poslanika, ﷺ, pa je rekao:* ***Ti si samo jedan prst ranjeni, koji se na Allahovom putu okrvavi!***

[1] To su brdo Ebu Kubejs i brdo koje je nasuprot njemu.

١١٦٨ - عَنِ ابْنِ مسعودٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: بَيْنَما رسولُ اللّهِ ﷺ يُصَلِّي عِنْدَ البَيْتِ، وأبو جَهْلٍ وأَصْحابٌ لهُ جُلوسٌ، وقدْ نُحِرَتْ جَزورٌ بالأمسِ، فقالَ أبو جَهْلٍ: أَيُّكُم يَقومُ إلى سَلا جَزورِ بَني فُلانٍ، فيأخُذُهُ، فيَضَعُهُ في كَتِفَيْ محمدٍ ﷺ إذا سَجَدَ؟ فانبعَثَ أشْقى القَوْمِ، فأخَذَهُ، فلَمَّا سَجَدَ النبيُّ ﷺ؛ وَضَعَهُ بينَ كَتِفَيْهِ. قالَ: فاسْتَضْحَكوا، وجَعَلَ بَعْضُهُم يَميلُ على بَعْضٍ، وأنا قائِمٌ أنْظُرُ، لوْ كانَتْ لي مَنَعَةٌ؛ طَرَحْتُهُ عنْ ظَهْرِ رسولِ اللّهِ ﷺ، والنبيُّ ﷺ ساجِدٌ ما يَرْفَعُ رأسَهُ.

حتَّى انْطَلَقَ إنسانٌ، فأَخْبَرَ فاطِمَةَ رضيَ اللّهُ عنها، فجاءَتْ وهيَ جُوَيْرِيَةٌ، فطَرَحَتْهُ عنهُ، ثمَّ أقْبَلَتْ عَلَيْهِم تَسُبُّهُم.

فلَمَّا قَضى النبيُّ ﷺ صَلاتَهُ؛ رَفَعَ صَوْتَهُ، ثمَّ دَعا عَلَيْهِم - وكانَ إذا دَعا؛ دَعا ثَلاثاً، وإذا سأَلَ؛ سَأَلَ ثَلاثاً - ثمَّ قالَ: «**اللّهُمَّ عَلَيْكَ بِقُرَيْشٍ** - ثَلاثَ مَرَّاتٍ -»، فلَمَّا سَمِعوا صَوْتَهُ؛ ذَهَبَ عنهُمُ الضَّحِكُ، وخافوا دَعْوَتَهُ، ثمَّ قالَ: «**اللّهُمَّ عَلَيْكَ بِأَبي جَهْلِ بنِ هِشامٍ، وعُتْبَةَ بنِ رَبيعةَ، وشَيْبَةَ بنِ رَبيعةَ، والوليدِ بنِ عُقبةَ، وأُمَيَّةَ بنِ خَلَفٍ، وعُقبةَ بنِ أبي مُعَيْطٍ**...»، وذَكَرَ السَّابِعَ ولَمْ أَحْفَظْهُ.

فوالذي بَعَثَ محمداً ﷺ بالحَقِّ؛ لقدْ رَأَيْتُ الذينَ سَمَّى صَرْعى يَوْمَ بَدْرٍ، ثمَّ سُحِبوا إلى القَليبِ؛ قَليبِ بَدْرٍ.

قالَ أبو إسحاقَ: الوَليدُ بنُ عقبةَ غَلَطٌ في هٰذا الحَديثِ.

1168. Ibn Mes'ud, ﵁, je rekao: Dok je Allahov Poslanik, ﷺ, klanjao kod Kjabe, Ebu Džehl i njegovo društvo su sjedili. Prije na dan je tu u blizini bila zaklana deva.

Ebu Džehl je upitao: *Ko će od vas otići donijeti logu deve iz plemena tog i tog i staviti je na Muhammedova pleća kada bude na sedždi?*

Otišao je po nju najnesretniji čovjek. Uzeo je logu i kada je Poslanik, ﷺ, pao na sedždu, stavio ju je na njegova pleća. Počeli su se smijati i koceniti se od smijeha. Ja sam stajao i gledao. Da sam imao zaštitu, ja bih je zbacio sa Poslanikovih, ﷺ, leđa. Poslanik, ﷺ, je i dalje ostao na sedždi i nije podizao glavu. Neko od prisutnih je otišao do

Fatime, ﵂, i obavijestio je šta se desilo. Došla je, a tada je bila djevojčica, i zbacila to s njega. Potom se okrenula njima grdeći ih.

Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, završio namaz, podigao je glas i uputio dovu protiv njih. Kada bi učio dovu protiv nekoga, ponavljao bi je tri puta. I kada bi molio za nešto ponavljao bi to tri puta. Potom je rekao: ***Allahu moj, Tebi prepuštam Kurejševiće.*** Ponovio je to tri puta.

Kada su čuli njegov glas, prestali su se smijati. Prepali su se njegove dove.

Zatim je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allahu moj, Tebi prepuštam Ebu Džehla b. Hišama, 'Utbe b. Rebi'a, Šejbe b. Rebi'a, Velida b. 'Ukbea***[1]***, Umejje b. Halefa, 'Ukbea b. ebi Mu'ajta.*** Spomenuo je i sedmog, ali ga nisam zapamtio.[2]

Tako mi Onoga koji je poslao Muhammeda, ﷺ, sa Istinom, one koje je Poslanik, ﷺ, spomenuo vidio sam mrtve na dan Bedra. Potom su bačeni u jedan od napuštenih bunara na Bedru.

Ebu Ishak je rekao: *Velid b. 'Ukbe je greškom spomenut u ovom hadisu.*

بابٌ صَبْرُ الأنْبياءِ على أذى قَوْمِهِمْ

١١٦٩ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كأنّي أنْظُرُ إلى رسولِ اللّهِ ﷺ يَحْكي نَبِيّاً مِنَ الأنْبِياءِ ضَرَبَهُ قَوْمُهُ، وهُوَ يَمْسَحُ الدَّمَ عنْ وَجْهِهِ، ويَقولُ: «رَبِّ اغْفِرْ لِقَوْمي؛ فإِنَّهُمْ لا يَعْلَمونَ».

STRPLJENJE POSLANIKÂ NAD NEDAĆAMA KOJE SU IM UZROKOVALI NJIHOVI NARODI

1169. Abdullah b. Mesud, ﵁, je rekao: *Ja kao da sada gledam u Allahovog Poslanika, ﷺ, kako priča o jednom poslaniku koga je udarao*

---

[1] Tako je u svim Muslimovim primjercima, što je greška, a ispravno je da je to El-Velid b. 'Utbe, kako je ispravno preneseno u drugom Muslimovom rivajetu.

[2] To je Amar b. el-Velid, kako stoji u Buharijinoj predaji.

njegov narod. Dok je brisao krv sa svog lica, govorio je: ***Gospodaru moj, oprosti mom narodu jer on ne zna.***

باب قتل أبي جهل

١١٧٠ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «من ينظر لنا ما صنع أبو جهل؟». فانطلق ابن مسعود، فوجده قد ضربه ابنا عفراء حتى برد. قال: فأخذ بلحيته، فقال: آنت أبو جهل؟ قال: وهل فوق رجل قتلتموه أو قال: قتله قومه؟!

قال: وقال أبو مجلز: قال أبو جهل: فلو غير أكار قتلني.

O UBISTVU EBU DŽEHLA

1170. Enes b. Malik, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko će vidjeti šta se desilo sa Ebu Džehlom?***

Ibn Mes'ud je krenuo i vidio da su Ebu Džehla napala dva Afrina sina i oborila na zemlju. Uzeo ga je za bradu i upitao: *Je si li to ti, Ebu Džehle?!*

Rekao je: *Nije moja sramota što ste me ubili.* Ili je rekao da ga je ubio njegov narod.

Sulejman Tejmi od Ebu Midžleza prenosi da je Ebu Džehl rekao: *Što me ne ubi neko drugi, a ne ovi seljaci*[1]*?!*

[1] Ovdje se misli na dvojicu Afrinih sinova koji su bili ensarije a oni su zemljoradnici.

بابُ قَتْلِ كَعْبِ بنِ الأشْرَفِ

١١٧١ ـ عن جابرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ لِكَعْبِ بنِ الأشْرَفِ؟ فإنَّهُ قد آذى اللَّهَ ورسولَهُ». فقالَ محمدُ بنُ مَسْلَمَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ: يا رسولَ اللَّهِ! أتُحِبُّ أنْ أقْتُلَهُ؟ قالَ: «نعمْ». قالَ: ائذَنْ لي فَلأقُلْ. قالَ: «قُلْ».

فأتاهُ، فقالَ لهُ، وذَكَرَ ما بَيْنَهُما، وقالَ: إنَّ هٰذا الرَّجُلَ قدْ أرادَ صَدَقَةً، وقد عَنَّانا. فلمَّا سَمِعَهُ؛ قالَ: وأيْضاً واللَّهِ لَتَمَلُّنَّهُ. قالَ: إنَّا قدِ اتَّبَعْناهُ الآنَ، ونَكْرَهُ أنْ نَدَعَهُ حتَّى نَنْظُرَ إلى أيِّ شيْءٍ يَصيرُ أمْرُهُ. قالَ: وقدْ أرَدْتُ أنْ تُسْلِفَنِي سَلَفاً. قالَ: فما تَرْهَنُني؟ قالَ: ما تُريدُ؟ قالَ: تَرْهَنُني نِساءَكُمْ. قالَ: أنتَ أجْمَلُ العَرَبِ، أنَرْهَنُكَ نِساءَنا؟! قالَ: تَرْهَنوني أوْلادَكُمْ. قالَ: يُسَبُّ ابنُ أحَدِنا، فيُقالُ: رُهِنَ في وَسْقَيْنِ مِنْ تَمْرٍ، ولٰكنْ نَرهَنُكَ اللأْمَةَ يَعْني السِّلاحَ. قالَ: فَنَعَمْ. وواعَدَهُ أنْ يَأتِيَهُ بالحارِثِ وأبي عَبْسِ بنِ جَبْرٍ وعَبَّادِ بنِ بِشْرٍ.

قالَ: فجاؤوا، فَدَعَوْهُ لَيْلاً، فنزَلَ إلَيْهِم. قالَ سفيانُ: قالَ غيرُ عمرٍو: قالتْ لهُ امْرَأتُهُ: إنِّي لأسْمَعُ صَوْتاً كأنَّهُ صَوْتُ دَمٍ. قالَ: إنَّما هٰذا محمدُ بنُ مَسْلَمَةَ ورَضيعُهُ وأبو نائِلَةَ، إنَّ الكَريمَ لَوْ دُعِيَ إلى طَعْنَةٍ لَيْلاً؛ لأجابَ.

قالَ محمدٌ: إنِّي إذا جاءَ؛ فَسَوْفَ أمُدُّ يَدي إلى رَأسِهِ، فإذا اسْتَمْكَنْتُ مِنْهُ؛ فَدونَكُم. قالَ: فلمَّا نَزَلَ؛ نَزَلَ وهُوَ مُتَوَشِّحٌ، فقالوا: نَجِدُ مِنكَ ريحَ الطِّيبِ. قالَ: نعمْ؛ تَحْتي فُلانَةُ، هِيَ أعْطَرُ نِساءِ العَرَبِ. قالَ: فتَأْذَنُ لي أنْ أشَمَّ مِنْهُ؟ قالَ: نَعَمْ؛ فَشُمَّ. فتَناوَلَ، فَشَمَّ، ثمَّ قالَ: أتَأْذَنُ لي أنْ أعودَ؟ قالَ: فاسْتَمْكَنَ مِنْ رَأسِهِ، ثمَّ قالَ: دُونَكُم. قالَ: فَقَتَلوهُ.

O UBISTVU KA'BA B. EL-EŠREFA

1171. Džabir, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko će srediti Ka'ba b. el-Ešrefa*[1] *jer je on uznemirio Allaha i Njegovog Poslanika?***

---

[1] Bio je jevrej. (op. prev.)

Muhammed b. Mesleme, ﷺ, je upitao: *Allahov Poslaniče, želiš da ga ubijem?*

Rekao je: ***Da.***

Rekao je: *Onda mi dopusti da se poslužim varkom.*

Rekao mu je: ***Posluži se.***

Muhammed b. Mesleme mu je otišao i rekao navodno ono što se desilo između njega i Poslanika, ﷺ. Između ostalog je rekao: *Ovaj čovjek*[1] *traži zekjat. Time nas je, uistinu, preopteretio.*[2]

Nakon što je to K'ab čuo, rekao je: *Tako mi Allaha, sve će vam više dosađivati.*

Muhammed je rekao: *Mi ga slijedimo sada, ali ne želimo da ga napustimo dok ne vidimo šta će da bude od te njegove misije. Zato želim da mi daš dug.*

Upitao je: *Šta mi daješ za zalog?*

Upitao ga je: *Šta želiš?*

Odgovorio je: *Daj mi vaše žene!*

Rekoh: *Ti si najzgodniji Arap, zar kao zalog da damo naše žene?!*[3]

Rekao je: *Založite mi vašu djecu.*

Rekao je: *Rugat će se našoj djeci što su data kao zalog umjesto dva sa'a hurmi. Međutim, dat ćemo ti oružje.*

Rekao je: *Dobro.*

Obećao mu je da će mu doći sa Harisom, Ebu 'Absom b. Džebrom i 'Abadom b. Bišrom.

Došli su i pozvali ga noću. Sišao je. (Sufjan prenosi da su drugi prenosioci, osim Amra, prenijeli da je tada njegova žena rekla: *Čujem glas, kao da je glas krvi.*)

---

[1] Misleći na Poslanika, ﷺ. (op. prev.)

[2] Ovo je od dvosmislenog dozvoljenog govora, štaviše pohvalnog, jer njegovo skriveno značenje je da nas je odgojio šerijatskim odgojem u kojem ima vid opterećenja, ali to opterećenje je zbog Allahovog zadovoljstva.

[3] Tj. nismo sigurni ostaviti žene kod tebe, možda ih zavedeš. (op. prev.)

K'ab je rekao: *To je Muhammed b. Mesleme, njegov brat po mlijeku Ebu Naile. Zaista, kada bi plemeniti bio noću pozvan na koplje, odazvao bi se.*

Muhammed je rekao: *Ja ću ga kada dođe, uhvatiti za glavu, pa kada ga savladam, vaš je*. Kada je sišao, bio je uređen i namirisan.

Rekli su mu: *Osjećamo prijatan miris.*

Rekao je: *Da! Oženjen sam Arapkinjom poznatom po najljepšem mirisu!*

Hoćeš li mi dozvoliti da ga pomirišem?, upitao je Muhammed?

Rekao je: *Da!* Uhvatio ga je i pomirisao.

Zatim je rekao: *Dozvoljavaš li mi da ponovo pomirišem?*

Prihvatio mu je glavu i rekao: *Vaš je!*, pa su ga ubili.

بابُ غَزْوَةِ الرِّقاعِ

١١٧٢ - عن أبي مُوسى رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: خَرَجْنا مع رسولِ اللّهِ ﷺ في غَزاةٍ، ونَحنُ سِتَّةُ نَفرٍ بَيْنَنا بَعيرٌ نَعْتَقِبُهُ. قالَ: فَنَقِبَتْ أقْدامُنا، فَنَقِبَتْ قَدَماي، وسَقَطَتْ أظْفاري، فَكُنّا نَلُفُّ على أرْجُلِنا الخِرَقَ، فَسُمِّيَتْ غَزْوَةَ ذاتِ الرِّقاعِ؛ لِما كُنّا نُعَصِّبُ على أرْجُلِنا مِن الخِرَقِ.

قالَ أبو بُرْدَةَ: فَحَدَّثَ أبو موسى بِهٰذا الحَديثِ، ثُمَّ كَرِهَ ذٰلِكَ. قالَ: كأنَّهُ كَرِهَ أنْ يَكونَ شَيئًا مِن عَمَلِهِ أفْشاهُ...

وفي روايَةٍ: واللّهُ يُجْزي بِهِ.

BITKA ER-RIKA'

1172. Ebu Musa, ﵁, pripovijeda i kaže: *Krenuli smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u bitku. Bilo nas je šesterica. Jahali smo jednu devu naizmjenično. Popucale su nam noge pa su i meni popucale noge i otpali nokti, pa smo počeli noge umotavati krpama. Ova bitka je nazvana* ***Zatu-r-rika***[1] *zbog toga što smo noge umotavali krpama.*

[1] U prijevodu: *Bitka krpa.* (op. prev.)

Ebu Burde je rekao: *Ebu Musa je ispričao ovaj hadis a potom je to prezirao. Kao da se bojao da nije šta od svojih dobrih djela razotkrio….*

U drugoj predaji stoji: *Za koja Allah nagrađuje.*

بابٌ في غزوةِ الأحْزابِ، وهِيَ الخَنْدَقُ

١١٧٣ ـ عنْ إبراهيمَ التَّيميِّ، عنْ أبيهِ؛ قالَ: كُنَّا عند حُذَيْفةَ، فقالَ رجلٌ: لوْ أدرَكْتُ رسولَ اللّه؛ قاتَلْتُ معَهُ وأبْلَيْتُ. فقالَ حُذيفةُ: أنتَ كنتَ تَفعَلُ ذٰلكَ؟ لقدْ رَأَيْتُنا معَ رسولِ اللّهِ ﷺ لَيْلَةَ الأحْزابِ وأخَذَتْنا رِيحٌ شَديدَةٌ وَقَرٌّ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«ألا رَجُلٌ يأتيني بِخبَرِ القَوْمِ جعَلَهُ اللّهُ عزَّ وجلَّ معي يوْمَ القِيامَةِ؟»**. فسكَتْنا، فلمْ يُجِبْهُ مِنَّا أحَدٌ. ثمّ قالَ: **«ألا رَجُلٌ يَأْتيني بِخَبَرِ القَوْمِ جَعَلَهُ اللّهُ عزَّ وجلَّ مَعي يَوْمَ القِيامَةِ؟»**. فسَكَتْنا، فلمْ يُجِبْهُ مِنَّا أحَدٌ.

فقالَ: **«قُمْ يا حُذيفةُ؛ فَأْتِنا بِخَبَرِ القَوْمِ»**. فلمْ أجِدْ بُدّاً إذْ دَعاني باسمي أنْ أقومَ. قالَ: **«اذهَبْ فأْتِني بِخَبَرِ القَوْمِ، ولا تَذْعَرْهُمْ عَلَيَّ»**.

فلمَّا وَلَّيْتُ مِن عندِهِ؛ جَعَلْتُ كأنَّما أمْشي في حَمَّامٍ حتّى أتَيْتُهُم، فَرَأَيْتُ أبا سُفْيانَ يَصْلي ظَهْرَهُ بالنَّارِ، فَوَضَعْتُ سَهْماً في كَبِدِ القَوْسِ، فأَرَدْتُ أنْ أرْمِيَهُ، فذَكَرْتُ قَوْلَ رسولِ اللّهِ ﷺ: **«ولا تَذْعَرْهُمْ عليَّ»**، ولوْ رَمَيْتُهُ؛ لأَصَبْتُهُ.

فرَجَعْتُ وأنا أمْشي في مِثْلِ الحَمَّامِ، فلَمَّا أتَيْتُهُ، فأخْبَرْتُهُ بِخَبَرِ القَوْمِ وفَرَغْتُ؛ قُرِرْتُ، فأَلْبَسَني رَسولُ اللّهِ ﷺ مِن فَضْلِ عَباءَةٍ كانَتْ عليهِ يُصَلّي فِيها، فلمْ أزَلْ نائِماً حتّى أصْبَحْتُ، فلَمَّا أصْبَحْتُ؛ قالَ: **«قُمْ يا نَوْمانُ!»**.

O BICI AHZAB, A TO JE BITKA NA HANDEKU

1173. Ibrahim et-Tejmi prenosi od svog oca da je rekao: Bili smo kod Huzejfe pa je neki čovjek rekao: *Da sam živio u vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, borio bih se uz njega i dao bih sve od sebe.*

Ebu Huzejfe je rekao: *Ti bi tako postupio? Jedne noći kada smo bili sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u bici Ahzab zapuhao je jak i hladan vjetar. Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao:* ***Ima li neko da ode i donese mi vijesti o***

neprijatelju, Allah, ﷻ, će ga za to nagraditi tako što će biti sa mnom na Sudnjem danu?

Šutjeli smo i niko od nas ništa nije odgovarao.

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ima li neko da ode i donese mi vijesti o neprijatelju, Allah, ﷻ, će ga za to nagraditi tako što će biti sa mnom na Sudnjem danu?***

Šutjeli smo i niko od nas ništa nije odgovarao.

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ustani Ebu Huzejfe i donesi mi vijesti o neprijatelju!***

Nisam imao izbora jer me je prozvao po imenu. Ustao sam.

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ustani i donesi mi vijesti o narodu i nemoj ih uzrujavati protiv mene.***

Kada sam krenuo od Poslanika, ﷺ, osjećao sam se ugodno kao da idem po banji[1] sve dok nisam došao do njih.[2] Kada sam tamo došao, vidio sam Ebu Sufjana kako grije leđa uz vatru. Stavio sam strijelu u luk i htio da je odapnem. Međutim, sjetio sam se govora Allahovog Poslanika, ﷺ: ***Nemoj ih uzrujavati protiv mene!*** *Da sam je odapeo pogodio bih ga.*

Vratio sam se i ponovo sam se osjećao kao da idem po banji. Kada sam došao, obavijestio sam ga o njima. Nakon što sam završio raport, osjetio sam hladnoću. Allahov Poslanik, ﷺ, me zagrnuo krajem ogrtača koji je bio na njemu i u kojem je klanjao. Spavao sam sve dok nije svanulo. Kada je svanulo rekao mi je: ***Ustani spavalice!***

[1] Tj. mjesto s toplom vodom, sauna. (op. prev.)

[2] Tj. on nije osjećao hladnoću koju su osjećali ostali već ga je Allah sačuvao od nje radi pokornosti Poslaniku, ﷺ, i odlasku ka cilju kojem ga je on poslao. Takav osjećaj je imao sve dok se nije vratio Poslaniku, ﷺ. Kada se vratio, ponovo je počeo osjećati hladnoću kao i ostali koji su bili tu.

١١٧٤ ـ عنِ البَراءِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ الأحْزابِ يَنْقُلُ مَعَنا التُّرابَ، ولَقَدْ وَارى التُّرابُ بَياضَ بَطْنِهِ، وهُو يَقولُ:

«واللّهِ لَوْلا أَنْتَ ما اهْتَدَيْنَا ولا تَصَدَّقْنا ولا صَلَّيْنا
فأنْزِلَنْ سَكِينَةً عَلَيْنا إنَّ الأُلى قَدْ أَبَوْا عَلَيْنا»

قالَ: ورُبَّما قالَ:

«إنَّ المَلا قَدْ أَبَوْا عَلَيْنا إذا أرادُوا فِتْنَةً أَبَيْنا»

ويَرْفَعُ بِها صَوْتَهُ.

1174. El-Bera, ﷺ, kaže: *Allahov Poslanik, ﷺ, je na dan Bitke Ahzab prenosio sa nama zemlju. Prašina je bila prekrila bjelinu njegova stomaka. On je tada govorio:* ***Tako mi Allaha, da Tebe nije, mi na Pravom putu ne bi bili, niti bi sadaku davali, niti klanjali. Spusti spokojstvo Svoje, jer su prvaci navalili na nas.***

Ili je govorio: ***Zaista su glavešine navalile na nas, ako nam žele donijeti smutnju, mi to prihvatiti nećemo.***

To bi izgovarao glasno.

١١٧٥ ـ عنْ أَنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ أَصْحابَ محمدٍ ﷺ كانوا يَقولونَ يَوْمَ الخَنْدَقِ:

نَحنُ الَّذينَ بَايَعوا مُحَمَّدَا على الإِسْلامِ ما بَقِيْنا أَبَدَا

أَوْ قالَ: على الجِهادِ ما بَقِينا أَبَدَا؛ (شَكَّ حَمَّادٌ).

والنبيُّ ﷺ يَقولُ:

«اللَّهُمَّ إنَّ الخَيْرَ خَيْرُ الآخِرَهْ فاغْفِرْ لِلأَنْصارِ والمُهاجِرَهْ»

1175. Enes b. Malik, ﷺ, prenosi da su ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, na dan Bitke na Handeku govorili: *Mi smo oni koji su dali vječnu prisegu Muhammedu, ﷺ, za islam.*

Ili su govorili: *Vječnu prisegu za džihad.* Hammad nije bio siguran.

Poslanik, ﷺ, bi govorio: ***Allahu moj, istinski hajr je ahiretski...A Ti oprosti ensarijama i muhadžirima.***

بابُ ذِكْرِ بَني قُرَيظَةَ

١١٧٦ ـ عن عبدِاللّهِ بنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: نادى فِينا رسولُ اللّهِ ﷺ يَوْمَ انْصَرفَ عنِ الأحْزابِ أنْ: «**لا يُصَلِّيَنَّ أَحَدٌ الظُّهرَ إلاَّ في بَني قُرَيْظَة**». فتَخَوَّفَ ناسٌ فَوْتَ الوَقْتِ، فصَلَّوْا دُونَ بَني قُرَيْظَةَ، وقالَ آخَرونَ: لا نُصَلِّي إلاَّ حَيْثُ أمَرَنا رسولُ اللّهِ ﷺ، وإنْ فاتَنا الوَقْتُ. قالَ: فما عَنَّفَ واحِداً مِن الفريقَيْنِ.

SPOMINJANJE PLEMENA BENU KUREJZA

1176. Abdullah b. Omer, ﵄, veli: *Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, završio sa saveznicima, izdao je proglas:* ***Neka niko od vas ne klanja podne,[1] osim u plemenu Benu Kurejza.***

Neki ljudi su se pobojali da im namaz ne prođe pa su klanjali prije nego što su stigli u spomenuto pleme.

Drugi su, pak, rekli: Mi nećemo klanjati osim samo ondje gdje nam je naredio Allahov Poslanik, ﷺ, pa čak kada bi nam namaz i prošao.

Nakon toga Poslanik, ﷺ, nijednu od spomenutih grupa nije ukorio.

---

[1] U Buhariji stoji da *niko ne klanja ikindiju.*

بابٌ في غَزْوَةِ ذي قَرَدٍ

١١٧٧ ـ عنْ إِياسِ بنِ سَلَمَةَ؛ قالَ: حدَّثني أَبي رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قَدِمْنا الحُدَيْبِيَةَ معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ ونحنُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مِائَةً، وعَلَيْها خَمْسونَ شاةً لا تُرْويها.

قالَ: فَقَعَدَ رسولُ اللَّهِ ﷺ على جَبا الرَّكِيَّةِ، فإِمَّا دَعا، وإِمَّا بَسَقَ فيها. قالَ: فجاشَتْ، فسَقَيْنا واسْتَقَيْنا.

قالَ: ثمَّ إِنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ دَعانا لِلْبَيْعَةِ في أَصْلِ الشَّجَرَةِ. قالَ: فبايَعْتُهُ أَوَّلَ النَّاسِ، ثمَّ بايَعَ وبايَعَ، حتَّى إِذا كانَ في وَسَطٍ مِنَ النَّاسِ. قالَ: **«بايِعْ يا سَلَمَةُ»**. قالَ: قُلْتُ: قدْ بايَعْتُكَ يا رسولَ اللَّهِ في أَوَّلِ النَّاسِ. قالَ: **«وأَيْضاً»**. قالَ: ورَآني رسولُ اللَّهِ ﷺ عَزِلاً (يَعْني: لَيسَ مَعَهُ سِلاحٌ). قالَ: فأَعْطاني رسولُ اللَّهِ ﷺ حَجَفَةً أو دَرَقَةً، ثمَّ بايَعَ، حتَّى إِذا كانَ في آخِرِ النَّاسِ؛ قالَ: **«أَلا تُبايِعُني يا سَلَمَةُ؟»**. قالَ: قلتُ: قدْ بايَعْتُكَ يا رسولَ اللَّهِ في أَوَّلِ النَّاسِ، وفي أَوْسَطِ النَّاسِ. قالَ: **«وأَيْضاً»**. قالَ: فبايَعْتُهُ الثَّالِثَةَ. ثمَّ قالَ لي: **«يا سَلَمَةُ! أَيْنَ حَجَفَتُكَ ـ أَوْ: دَرَقَتُكَ ـ الَّتي أَعْطَيْتُكَ؟»**. قالَ: قلتُ: يا رسولَ اللَّهِ! لَقِيَني عَمِّي عامِرٌ عَزِلاً، فأَعْطَيْتُهُ إِيَّاها. قالَ: فضَحِكَ رسولُ اللَّهِ ﷺ، وقالَ: **«إِنَّكَ كالَّذي قالَ الأَوَّلُ: اللهُمَّ ابْغِني حَبيباً هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسي»**.

ثمَّ إِنَّ المُشْرِكينَ راسَلُونا الصُّلْحَ حتَّى مَشَى بَعْضُنا في بَعْضٍ واصْطَلَحْنا.

قالَ: وكُنْتُ تَبيعاً لِطَلْحَةَ بنِ عُبَيدِاللَّهِ، أَسْقي فَرَسَهُ، وأَحُسُّهُ، وأَخْدُمُهُ، وآكُلُ مِن طَعامِهِ، وتَرَكْتُ أَهْلي ومالي مُهاجِراً إِلى اللَّهِ تَعالى ورَسولِهِ ﷺ. قالَ: فلَمَّا اصْطَلَحْنا نحنُ وأَهْلُ مَكَّةَ، واخْتَلَطَ بَعْضُنا بِبَعْضٍ؛ أَتَيْتُ شَجَرَةً، فكَسَحْتُ شَوْكَها، فاضْطَجَعْتُ في أَصْلِها. قالَ: فأَتاني أَرْبَعَةٌ مِنَ المُشْرِكينَ مِن أَهْلِ مَكَّةَ، فجَعَلوا يَقَعونَ في رَسولِ اللَّهِ ﷺ، فأَبْغَضْتُهُم، فتَحَوَّلْتُ إِلى شَجَرَةٍ أُخْرى، وعَلَّقوا سِلاحَهُم واضْطَجَعوا، فبَيْنَما هُمْ كَذٰلِكَ؛ إِذْ نادى مُنادٍ مِن أَسْفَلِ الوادي: يا لَلْمُهاجِرينَ! قُتِلَ ابنُ زُنَيْمٍ. قالَ: فاخْتَرَطْتُ سَيْفي، ثمَّ شَدَدْتُ على أُولٰئِكَ الأَرْبَعَةِ وهُم رُقودٌ، فأَخَذْتُ سِلاحَهُمْ، فجَعَلْتُهُ ضِغْثاً في يَدي. قالَ: ثمَّ قُلْتُ: والذي كرَّمَ وَجْهَ محمدٍ ﷺ؛ لا

يَرْفَعُ أَحَدٌ مِنكُمْ رَأْسَهُ؛ إِلاَّ ضَرَبْتُ الَّذي فيهِ عَيْناهُ. قالَ: ثمَّ جِئْتُ بِهِم أسوقُهُم إلى رسولِ اللّهِ ﷺ.

قالَ: وجاءَ عَمِّي عامِرٌ بِرَجُلٍ مِن العَبَلاتِ، يُقالُ لهُ: مِكْرَزٌ، يَقُودُهُ إلى رسولِ اللّهِ ﷺ على فَرَسٍ مُجَفَّفٍ في سَبْعينَ مِن المُشْرِكينَ، فنَظَرَ إِلَيْهِم رسولُ اللّهِ ﷺ، فقالَ: «**دَعُوهُمْ؛ يَكُنْ لَهُمْ بَدْءُ الفُجورِ وثِناهُ**».

فعَفا عنهُم رسولُ اللّهِ ﷺ، وأَنْزَلَ اللّهُ عزَّ وجلَّ: ﴿وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ...﴾ الآيَةَ كُلَّها.

قالَ: ثمَّ خَرَجْنا راجِعينَ إلى المَدينَةِ، فنَزَلْنا مَنْزِلاً، بَيْنَنا وبَيْنَ بَني لِحْيانَ جَبَلٌ، وهُمُ المُشْرِكونَ، فاسْتَغْفَرَ رسولُ اللّهِ ﷺ لِمَنْ رَقِيَ هٰذا الجَبَلَ اللَّيْلَةَ كأَنَّهُ طَليعَةٌ للنَّبيِّ ﷺ وأَصْحابِهِ. قالَ سَلَمَةُ: فَرَقِيتُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلاثاً، ثمَّ قَدِمْنا المَدينَةَ، فبَعَثَ رسولُ اللّهِ ﷺ بِظَهْرِهِ معَ رباحٍ غُلامِ رسولِ اللّهِ ﷺ وأنا معهُ، وخَرَجْتُ معهُ بِفَرَسِ طَلْحَةَ أُنَدِّيهِ معَ الظَّهْرِ.

فلَمَّا أَصْبَحْنا؛ إذا عبدُالرحمٰنِ الفَزارِيُّ قد أَغارَ على ظَهْرِ رسولِ اللّهِ ﷺ، فاسْتاقَهُ أَجْمَعَ، وقَتَلَ راعِيَهُ. قالَ: فقلتُ: يا رَباحُ! خُذْ هٰذا الفَرَسَ فأَبْلِغْهُ طَلْحَةَ بنَ عبيدِاللّهِ، وأَخْبِرْ رسولَ اللّهِ ﷺ أَنَّ المُشْرِكينَ قد أَغاروا على سَرْحِهِ.

قالَ: ثمَّ قُمْتُ على أَكَمَةٍ، فاسْتَقْبَلْتُ المَدينَةَ، فنادَيْتُ ثَلاثاً: يا صَباحاهْ! ثمَّ خَرَجْتُ في آثارِ القَوْمِ أَرْميهِم بِالنَّبْلِ، وأَرْتَجِزُ أقولُ:

أَنـــا ابـــنُ الأَكْـــوَعِ، والـــيَـــوْمُ يَـــوْمُ الـــرُّضَّـــعِ

فأَلْحَقُ رَجُلاً مِنهُم، فأَصُكُّ سَهْماً في رَحْلِهِ حتَّى خَلَصَ نَصْلُ السَّهْمِ إلى كَتِفِهِ. قالَ: قُلْتُ: خُذْها وأَنا ابنُ الأَكْوَعِ، واليَوْمُ يَوْمُ الرُّضَّعِ.

قالَ: فواللَّهِ؛ ما زِلْتُ أَرْمِيهِمْ وأَعْقِرُ بِهِمْ، فإذا رَجَعَ إِلَيَّ فارِسٌ؛ أَتَيْتُ شَجَرَةً، فجَلَسْتُ في أَصْلِها، ثُمَّ رَمَيْتُهُ فعَقَرْتُ بهِ، حتّى إذا تَضايَقَ الجَبَلُ، فدَخَلوا في تَضايُقِهِ؛ عَلَوْتُ الجَبَلَ، فجَعَلْتُ أُرَدِّيهِمْ بِالحِجارَةِ. قالَ: فما زِلْتُ كَذٰلِكَ أَتْبَعُهُمْ، حتّى ما خَلَقَ اللَّهُ تعالى مِن بَعيرٍ مِن ظَهْرِ رسولِ اللَّهِ ﷺ، إلاَّ خَلَّفْتُهُ وَراءَ ظَهْري، وخَلَّوْا بَيْني وبَيْنَهُ، ثُمَّ اتَّبَعْتُهُمْ أَرْمِيهِم؛ حتّى أَلْقَوْا أَكْثَرَ مِن ثَلاثينَ بُرْدَةً وثَلاثينَ رُمْحاً يَسْتَخِفُّونَ، ولا يَطْرَحونَ شَيْئاً؛ إلاَّ جَعَلْتُ عليهِ آراماً مِنَ الحِجارَةِ، يَعْرِفُها رسولُ اللَّهِ ﷺ وأَصْحابُهُ.

حتَّى أَتَوْا مُتَضايِقاً مِن ثَنِيَّةٍ؛ فإذا هُمْ قدْ أَتاهُمْ فُلانُ بنُ بَدْرٍ الفَزارِيُّ، فجَلَسوا يَتَضَحَّوْنَ (يَعْني: يَتَغَدَّوْنَ) وجَلَسْتُ على رَأْسِ قَرْنٍ. قالَ الفَزارِيُّ: ما هٰذا الذي أَرى؟ قالُوا: لَقِينا مِن هٰذا البَرْحَ، واللَّهِ؛ ما فارَقَنا مُنْذُ غَلَسٍ يَرْمينا حتَّى انْتَزَعَ كُلَّ شَيْءٍ في أَيْدينا. قالَ: فَلْيَقُمْ إليهِ نَفَرٌ مِنكُمْ أَرْبَعَةٌ. قالَ: فَصَعِدَ إِلَيَّ مِنْهُم أَرْبَعَةٌ في الجَبَلِ. قالَ: فَلَمَّا أَمْكَنوني مِنَ الكَلامِ. قالَ: قلتُ: هَلْ تَعْرِفونني ؟ قالوا: لا، ومَنْ أَنتَ؟ قالَ: قلتُ: أنا سَلَمَةُ بنُ الأَكْوَعِ، والذي كَرَّمَ وَجْهَ محمدٍ ﷺ؛ لا أَطْلُبُ رَجُلاً مِنكُمْ؛ إلاَّ أَدْرَكْتُهُ، ولا يَطْلُبُني رَجُلٌ مِنكُمْ فَيُدْرِكَني. قالَ أَحَدُهُمْ: أنا أَظُنُّ.

قالَ: فَرَجَعوا، فَما بَرِحْتُ مَكاني حتَّى رَأَيْتُ فَوارِسَ رسولِ اللَّهِ ﷺ يَتَخَلَّلونَ الشَّجَرَ. قالَ: فإذا أَوَّلُهُمُ الأَخْرَمُ الأَسَدِيُّ، على إِثْرِهِ أبو قَتادَةَ الأَنْصارِيُّ، وعلى إِثْرِهِ المِقْدادُ بنُ الأَسْوَدِ الكِنْدِيُّ رضيَ اللَّهُ عنهُم. قالَ: فأَخَذْتُ بِعِنانِ الأَخْرَمِ. قالَ: فَوَلَّوْا مُدْبِرينَ. قلتُ: يا أَخْرَمُ احْذَرْهُمْ؛ لا يَقْتَطِعوكَ حتَّى يَلْحَقَ رسولُ اللَّهِ ﷺ وأَصْحابُهُ. قالَ: يا سَلَمَةُ إِنْ كُنْتَ تُؤْمِنُ باللَّهِ واليَوْمِ الآخِرِ، وتَعْلَمُ أَنَّ الجَنَّةَ حَقٌّ، والنَّارَ حَقٌّ؛ فلا تَحُلْ بَيْني وبَيْنَ الشَّهادَةِ. قالَ: فَخَلَّيْتُهُ، فالْتَقى هُوَ وعبدُالرحمٰنِ. قالَ: فَعَقَرَ بِعَبْدِالرحمٰنِ فَرَسَهُ، وطَعَنَهُ عبدُالرحمٰنِ، فَقَتَلَهُ، وتَحَوَّلَ على فَرَسِهِ، ولَحِقَ أبو قَتادَةَ فارِسُ رسولِ اللَّهِ ﷺ بعبدِالرحمٰنِ، فطَعَنَهُ، فقَتَلَهُ، فوالذي كَرَّمَ وَجْهَ محمدٍ ﷺ؛ لَتَبِعْتُهُم أَعْدو على رِجْلَيَّ، حتَّى ما أَرى وَرائي مِن أَصْحابِ محمدٍ ﷺ ولا غُبارِهِمْ شَيْئاً.

حتَّى يَعْدِلوا قَبْلَ غُروبِ الشَّمْسِ إلى شِعْبٍ فيهِ ماءٌ، يُقالُ لهُ: ذو قَرَدٍ؛ لِيَشْرَبوا منهُ وهُم عِطاشٌ. قالَ: فَنَظَروا إليَّ أعْدو وَراءَهُم، فَحَلَّيْتُهُمْ عنهُ (يَعْني: أَجْلَيْتُهُمْ عنه)؛ فَما ذَاقُوا مِنْهُ قَطْرَةً.

قالَ: ويَخْرُجونَ، فيَشْتَدُّونَ في ثَنِيَّةٍ. قالَ: فأعْدو، فأَلْحَقُ رَجُلاً مِنْهُم، فأَصُكُّهُ بِسَهْمٍ في نُغْضِ كَتِفِهِ. قالَ: قلتُ: خُذْها وأَنا ابنُ الأَكْوَعِ، واليَوْمُ يَوْمُ الرُّضَّعِ. قالَ: يا ثَكِلَتْهُ أُمُّهُ! أَكْوَعُهُ بُكْرَةً؟ قالَ: قلتُ: نَعَمْ يا عَدُوَّ نَفْسِهِ! أَكْوَعُكَ بُكْرَةً. قالَ: وأَرْدَوْا فَرَسَيْنِ على ثَنِيَّةٍ. قالَ: فجِئْتُ بِهِما أَسوقُهما إلى رسولِ اللهِ ﷺ.

قالَ: ولَحِقَني عامِرٌ بِسَطيحَةٍ فيها مَذْقَةٌ مِن لَبَنٍ وسَطيحَةٍ فيها ماءٌ، فتَوَضَّأْتُ، وشرِبْتُ، ثمَّ أَتَيْتُ رسولَ اللهِ ﷺ وهُوَ على الماءِ الَّذي حَلَّيْتُهُمْ عنهُ؛ فإذا رسولُ اللهِ ﷺ قد أَخَذَ تِلْكَ الإِبِلَ، وكُلَّ شَيْءٍ اسْتَنْقَذْتُهُ مِن المُشْرِكينَ، وكُلَّ رُمْحٍ وبُرْدَةٍ، وإذا بِلالٌ نَحَرَ ناقَةً مِن الإِبِلِ الَّتي اسْتَنْقَذْتُ مِن القَوْمِ، وإذا هُو يَشْوي لِرسولِ اللهِ ﷺ مِن كَبِدِها وسَنامِها. قالَ: قلتُ: يا رسولَ اللهِ! خَلِّني فَأَنْتَخِبَ مِن القَوْمِ مِائَةَ رَجُلٍ فأَتَّبِعَ القَوْمَ، فلا يَبْقى مِنْهُم مُخْبِرٌ إلاَّ قَتَلْتُهُ. قالَ: فَضَحِكَ رسولُ اللهِ ﷺ حتَّى بَدَتْ نَواجِذُهُ في ضَوْءِ النَّهارِ، فقالَ: **«يا سَلَمَةُ أَتُراكَ كُنْتَ فاعِلاً؟»**. قلتُ: نعمْ والذي أَكْرَمَكَ. فقالَ: **«إِنَّهُمُ الآنَ لَيُقْرَوْنَ في أَرْضِ غَطَفانَ»**.

قالَ: فجاءَ رَجُلٌ مِن غَطَفانَ، فقالَ: نَحَرَ لَهُم فُلانٌ جَزوراً، فلَمَّا كَشَفوا جِلْدَها؛ رَأَوْا غُباراً، فَقالوا: أَتاكُمُ القَوْمُ! فَخَرَجوا هارِبِينَ.

فلَمَّا أَصْبَحْنا؛ قالَ رسولُ اللهِ ﷺ: **«كانَ خَيْرَ فُرْسانِنا اليومَ أبو قَتادَةَ، وخَيْرَ رَجَّالَتِنا سَلَمَةُ»**. قالَ: ثمَّ أَعْطاني رسولُ اللهِ ﷺ سَهْمَيْنِ: سَهْمَ الفارِسِ وسَهْمَ الرَّاجِلِ، فجَمَعَهُما لي جَميعاً. ثمَّ أَرْدَفَني رسولُ اللهِ ﷺ وَراءَهُ على العَضْباءِ راجِعينَ إلى المَدينَةِ.

قالَ: فَبَيْنَما نَحْنُ نَسيرُ؛ قالَ: وكانَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصارِ لا يُسْبَقُ شَدّاً. قالَ: فَجَعَلَ يَقولُ: أَلا مُسابِقٌ إلى المَدينَةِ؟ هَلْ مِن مُسابِقٍ؟ فَجَعَلَ يُعيدُ ذلِكَ. قالَ: فلَمَّا سَمِعْتُ كَلامَهُ؛ قلتُ: أَما تُكْرِمُ كَريماً ولا تَهابُ شَريفاً؟ قالَ: لا، إلاَّ أَنْ يَكونَ

رسولُ اللَّهِ ﷺ. قالَ: قلتُ: يا رسولَ اللَّهِ بأبي أنتَ وأمّي؛ ذَرني فَلأُسابِق الرَّجُل. قالَ: «إنْ شِئتَ». قالَ: قلتُ: اذهَبْ إليكَ. وثَنَيتُ رِجْلَيَّ، فطَفَرْتُ، فعَدَوْتُ. قالَ: فَرَبَطْتُ عليهِ شَرَفاً أو شَرَفَينِ؛ أَسْتَبْقي نَفَسي، ثمَّ عَدَوْتُ في إثْرِه، فرَبَطتُ عليه شَرَفاً أَوْ شَرَفَيْنِ. قالَ: ثمَّ إنّي رَفَعتُ حتَّى أَلحَقَهُ. قالَ: فأَصُكُّهُ بينَ كَتِفَيْهِ. قالَ: قلتُ: قدْ سُبِقتَ واللَّهِ. قالَ: أنا أظُنُّ. قالَ: فسَبَقْتُهُ إلى المَدينَةِ.

قالَ: فَوَاللَّهِ؛ ما لَبِثْنا إلاَّ ثَلاثَ لَيالٍ حتَّى خَرَجْنا إلى خَيْبَرَ مَعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ. قالَ: فجَعَلَ عَمّي عامِرٌ يَرتَجِزُ بِالقَوْمِ:

تَاللَّهِ لَوْلا اللَّهُ ما اهتَدَيْنا ... ولا تَصَدَّقْنا ولا صَلَّيْنا
ونَحْنُ عنْ فَضْلِكَ ما استَغْنَيْنا ... فَثَبِّتِ الأَقْدامَ إنْ لاقَيْنا
وأَنْزِلَنْ سَكِينَةً عَلَيْنا

فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَن هٰذا؟». قالَ: أَنا عامِرٌ. قالَ: «غَفَرَ لكَ رَبُّكَ». قالَ: وما استَغْفَرَ رسولُ اللَّهِ ﷺ لإنسانٍ يَخُصُّهُ إلاَّ اسْتُشْهِدَ. قالَ: فَنادى عُمَرُ بنُ الخَطّابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ وهُوَ على جَمَلٍ لهُ: يا نبيَّ اللَّهِ لَوْلا ما مَتَّعْتَنا بِعامِرٍ.

قالَ: فلَمّا قَدِمْنا خَيْبَرَ؛ قالَ: خَرَجَ مَلِكُهُمْ مَرْحَبٌ يَخْطِرُ بِسَيْفِهِ ويَقولُ:

قدْ عَلِمَتْ خَيْبَرُ أَنّي مَرْحَبُ ... شاكِ السِّلاحِ بَطَلٌ مُجَرَّبُ
إذا الحُروبُ أَقْبَلَتْ تَلَهَّبُ

قالَ: وبَرَزَ لهُ عَمّي عامِرٌ فقالَ:

قدْ عَلِمَتْ خَيْبَرُ أَنّي عامِرُ ... شاكِ السِّلاحِ بَطَلٌ مُغامِرُ

قالَ: فاختَلَفا ضَرْبَتَيْنِ، فوَقَعَ سَيْفُ مَرْحَبٍ في تُرْسِ عَمّي عامِرٍ، وذَهَبَ عامِرٌ يَسْفُلُ لهُ، فرَجَعَ سَيْفُهُ على نَفْسِهِ، فقَطَعَ أَكْحَلَهُ، فكانَتْ فيها نَفْسُهُ.

قالَ سَلَمَةُ: فخَرَجْتُ؛ فإذا نَفَرٌ مِنْ أَصْحابِ النبيِّ ﷺ يَقولونَ: بَطَلَ عَمَلُ عامِرٍ؛ قَتَلَ نَفْسَهُ. قالَ: فأَتَيْتُ النبيَّ ﷺ وأنا أَبْكي، فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! بَطَلَ عَمَلُ عامِرٍ؟ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«مَن قالَ ذٰلِكَ؟»**. قالَ قلتُ: ناسٌ مِن أَصْحابِكَ. قالَ: **«كَذَبَ مَن قالَ ذٰلكَ، بلْ لهُ أَجْرُهُ مَرَّتَيْنِ»**.

ثمَّ أَرْسَلَني إلى عليٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُ وهُو أَرْمَدُ، فقالَ: **«لأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ رَجُلاً يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسولَهُ ويُحِبُّهُ اللَّهُ ورسولُهُ»**. قالَ: فأَتَيْتُ عَلِيّاً رضيَ اللَّهُ عنهُ، فجِئْتُ بهِ أَقودُهُ وهُو أَرْمَدُ، حتَّى أَتَيْتُ بهِ رسولَ اللَّهِ ﷺ، فبَسَقَ في عَيْنَيْهِ، فبَرَأَ، وأَعْطاهُ الرَّايَةَ.

وخَرَجَ مَرْحَبٌ فقالَ:

قدْ عَلِمَتْ خَيْبَرُ أَنِّي مَرْحَبُ   شاكِ السِّلاحِ بَطَلٌ مُجَرَّبُ
إذا الحُروبُ أَقْبَلَتْ تَلَهَّبُ

فقالَ عليٌّ رضيَ اللَّهُ عنهُ:

أَنا الَّذي سَمَّتْني أُمِّي حَيْدَرَهْ   كَلَيْثِ غاباتٍ كَريهِ المَنْظَرَهْ
أُوفيهُمُ بالصَّاعِ كَيْلَ السَّنْدَرَهْ

قالَ: فضَرَبَ رَأْسَ مَرْحَبٍ، فقَتَلَهُ، ثمَّ كانَ الفَتْحُ على يَدَيْهِ.

O BICI KOJA SE ZOVE ZU KARED

1177. Ijas b. Seleme pripovijeda da mu je otac ispričao i rekao: *Došli smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, na Hudejbiju a bilo nas je hiljadu i četiri stotine. U bunaru je bilo toliko vode da se ne bi napojilo ni pedeset ovaca. Allahov Poslanik, ﷺ, je sjeo kod bunara. Potom, ili je uputio dovu Allahu ili je pljunuo u bunar. Voda je nadošla pa smo se napili i napojili životinje.*

Nakon toga nas je Allahov Poslanik, ﷺ, pozvao na davanje prisege pod drvetom. Bio sam prvi koji mu je dao prisegu. Potom su i ostali nastavili davati prisegu. Kada mu je polovica već dala prisegu, rekao je: ***Seleme, daj prisegu!***

Rekao sam: Dao sam ti je Allahov Poslaniče prvi.

Rekao je: ***Daj je ponovo.***

Primijetio je Allahov Poslanik, ﷺ, da sam bez oružja pa mi je dao kožni štit ili oklop a zatim je prihvatio prisegu.

Kada su mu već svi dali prisegu rekao je: ***Seleme, zar mi nećeš dati prisegu?!***

Rekao sam: Dao sam ti je, Allahov Poslaniče, prvi i među onima u sredini.

Rekao je: ***Daj je opet.***

Dao sam mu prisegu treći put.

Potom je rekao: ***Seleme, gdje je štit ili oklop koji sam ti dao?***

Rekao sam: Allahov Poslaniče, moj amidža 'Amir me sreo nenaoružan pa sam mu ga dao.

Allahov Poslanik, ﷺ, se nasmijao. Zatim je rekao: ***Ti si kao onaj koji je prvi rekao: Allahu moj, daj mi voljenog koji će mi biti draži od mene.***

Potom su mušrici izrazili želju da sklope primirje sa nama. Tako da smo jedni drugima išli i dogovorili se. Bio sam sluga Talhi b. Ubejdullahu. Pojio sam njegovog konja i timario ga. Posluživao sam Talhu a on me hranio. Ostavio sam svoju porodicu i imetak i učinio hidžru Allahu i Njegovom Poslaniku, ﷺ.

Kada smo se dogovorili, mi i Mekkelije i počeli se međusobno miješati, došao sam do nekog drveta, odstranio mu bodljikavi dio i legao ispod njega. Prišla su mi četverica mušrika iz Mekke. Počeli su vrijeđati Allahovog Poslanika, ﷺ. Naljutio sam se i prešao pod drugo drvo. Objesili su svoje oružje i ispružili se. Dok su ležali, neko je povikao sa dna doline: O muhadžiri, ubijen je Ibn Zunejm!

Izvukao sam svoju sablju i napao tu četvericu mušrika. Ležali su. Uzeo sam im oružje kao zavežljaj u svoje ruke.

Potom sam rekao: Tako mi Onoga koji je počastio lice Muhammedovo, neka niko od vas ne podiže glavu. Ako to učini, glavu ću mu popoloviti.

Doveo sam ih do Allahovog Poslanika, ﷺ. Moj amidža 'Amir je doveo čovjeka po imenu Mikrez iz plemena Ablata, Allahovom Poslaniku, ﷺ. Jahao je na konju pod oklopom a za njim je išlo još sedamdeset mušrika.

Allahov Poslanik, ﷺ, je pogledao u njih i rekao: ***Ostavite ih, to će im biti početak zla i vratiće se drugi put.***

Potom im je Allahov Poslanik, ﷺ, oprostio, pa je Allah, ﷻ, objavio ovaj ajet u cjelosti:

﴿وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ
مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ﴾

On je zadržao ruke njihove od vas i vaše od njih usred Mekke, i to nakon što vam je pružio mogućnost da pobijedite...[1]

Zatim smo krenuli prema Medini. Zaustavili smo se na jednom mjestu. Između nas i plemena Lehjana, koje je bilo mušričko, bilo je brdo. Allahov Poslanik, ﷺ, je zatražio oprost za one koji su se uspeli na brdo te noći. Oni su bili neka vrsta izvidnice Allahovog Poslanika, ﷺ, i njegovih ashaba.

Seleme je rekao: *Te noći sam se uspeo na to brdo dva ili tri puta.*

Kada smo stigli u Medinu Allahov Poslanik, ﷺ, je poslao svoju stoku sa Rebbahom, svojim slugom. Ja sam krenuo sa njim na Talhinom konju, da ga napasam i pojim zajedno sa Poslanikovom, ﷺ, stokom. Kada je svanulo, vidjeli smo da je Abdurrahman el-Ferazi napao na stoku Allahovog Poslanika, ﷺ, zaplijenio je i ubio njegovog pastira.

Rekao sam: Rebbaha! Uzmi ovog konja i predaj ga Talhi b. Ubejdullahu i obavijesti Allahovog Poslanika, ﷺ, da su mušrici napali na njegovu stoku.

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ
أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾﴾

On je zadržao ruke njihove od vas i vaše od njih usred Meke, i to nakon što vam je pružio mogućnost da ih pobijedite - a Allah dobro vidi ono što vi radite. Sura *Feth, 24.*

Popeo sam se na jedan vrh, okrenuo se prema Medini i povikao tri puta: Jutarnji napad!

Zatim sam krenuo prateći trag napadača, bacajući za njima strijele i skladajući sljedeće stihove: Ja sam sin Ekve'in a danas je dan pogibije.

Sustigao bih nekog od njih i na njegovu jahalicu bacio strijelu koja bi ga pogađala u plećku.

Govorio bih tada: Uzmi je, ja sam sin Ekve'in a danas je dan pogibije.

Tako mi Allaha, neprestano sam ih gađao i ubijao im konje. Kada bi se neki konjanik okrenuo prema meni, prišao bih nekom drvetu, sjeo bih ispod njega i zatim ga gađao sve dok mu ne ubijem konja. Kada su se približili brdu i ušli u njegove tjesnace, popeo sam se na brdo i počeo ih gađati kamenjem. Tako sam ih progonio sve dok nisam uspio vratiti svu Poslanikovu, ﷺ, stoku.

Nastavio sam ih progoniti i gađati toliko da su bacili više od trideset ogrtača i trideset kopalja kako bi sebi olakšali i bili brži. Ništa nisu bacili a da to nisam obilježio kamenom kako bi to prepoznali Allahov Poslanik, ﷺ, i njegovi ashabi. Kada su došli do brdskih tjesnaca došao im je neki čovjek, sin Bedra Fezarija. Sjeli su da ručaju. Ja sam sjeo na vrhu brda.

Fezari je rekao: Šta je ovo što vidim?

Rekli su: On nas je namučio. Tako nam Allaha, nije nas ostavio od zore. Proganjao nas je sve dok nije uzeo sve što je bilo u našim rukama.

Rekao je: Neka mu od vas odu četverica.

Pa su se do mene na brdo uspela četverica. Kada su mi omogućili da razgovaram sa njima upitao sam ih: Poznajete li me?

Rekli su: Ne poznajemo. Ko si ti?

Rekao sam: Ja sam Seleme b. el-Ekve'a. Tako mi Onoga koji je počastio Muhammedovo, ﷺ, lice, ja koga god od vas potjeram stignem a niko od vas, kada bi mene potjerao, ne bi me mogao stići.

Neko od njih je rekao: Ja vjerujem u to. Potom su se vratili.

Ostao sam na svom mjestu sve dok nisam ugledao Allahovog Poslanika, ﷺ, i konjanike kako idu između drveća. Na prvom je bio El-Ahrem el-Esedi, za njim je bio Ebu Katade el-Ensari a treći je bio El-Mikdad b. el-Esved el-Kindi, r.a. Uzeo sam za povodac El-Ahremova konja. Pobjegli su.

Rekao sam: Ahreme, pripazi ih se dok ne stignu Allahov Poslanik, ﷺ, i njegovi ashabi.

Rekao je: Seleme, ako vjeruješ u Allaha i Sudnji dan i ako vjeruješ da su Džennet i Džehennem istina, nemoj biti prepreka između mene i pogibije na Allahovom putu.

Ostavio sam ga. Potom su se sukobili on i Abdurrahaman. Ubio je Aburrahmanovog konja. Međutim, Abdurrahman ga udari i ubi. Pao je po njegovom konju. Ebu Katade, konjanik Allahovog Poslanika, ﷺ, sustiže Abdurrahmana, udari ga i ubi.

Tako mi Onoga koji je počastio lice Muhammedovo, ﷺ, slijedio sam ih idući na ovim svojim nogama tako brzo da iza sebe nisam vidio ni jednog ashaba Muhammedovog, ﷺ, niti išta od njihove prašine.

Prije zalaska Sunca stigli su u jedno mjesto u kojem je bilo vode a zvalo se Zu Kared. Htjeli su da se napiju vode jer su bili žedni. Gledali su u mene kako žurim za njima. Uspio sam ih otjerati od vode tako da nisu okusili ni kapi. Odstupili su od vode i brzo krenuli tjesnacima. Požurio sam i sustigao jednog od njih. Udario sam ga strijelom u hrskavicu na zglobu plećke.

Rekao sam: Uzmi je, ja sam sin Ekve'in a danas je dan pogibije.

Rekao je: Majka te izgubila. Jesi li ti onaj Ekve'a od jutros?

Rekao sam: Jesam, neprijatelju samog sebe. Ja sam tvoj Ekve'a od jutros.

Proganjao sam ih i pratio toliko da su pobjegli i ostavili dva izmorena konja u klancu. Potjerao sam ih i doveo do Allahovog Poslanika, ﷺ. Sustigao me je 'Amir sa jednom mješinicom mlijeka i drugom vode. Abdestio sam se i napio mlijeka a zatim otišao Allahovom Poslaniku, ﷺ. On je bio na vodi sa koje sam napadače otjerao. Kada sam došao do njega vidio sam da je Poslanik, ﷺ, uzeo deve i sve što sam spasio od mušrika, svako koplje i ogrtač. Bilal je bio već zaklao jednu od deva koje sam spasio od neprijatelja. Pekao je Allahovom Poslaniku, ﷺ, njenu jetru i grbu.

Rekao sam: Allahov Poslaniče, dozvoli mi da izaberem iz naroda sto ljudi da ih progonim. Od njih neće ostati niko da obavijesti šta im se desilo.

Allahov Poslanik, ﷺ, se toliko nasmijao da su mu se ukazali očnjaci usred dana.

Potom je upitao: ***Seleme, zar bi ti to učinio?!***

Rekao sam: Bih, tako mi Onoga koji te je počastio: Oni se sada ugošćavaju u gatafanskoj zemlji.

Tada je došao neki čovjek iz Gatafana i rekao: Taj i taj im je zaklao devu. Kada su je zgulili, ugledali su na obzorju prašinu i rekli: Dolazi vam narod misleći da ste to vi. Potom su izišli i pobjegli.

Kada smo osvanuli, Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: Danas je najbolji naš konjanik bio Ebu Katade a pješak Seleme.

Potom mi je Allahov Poslanik, ﷺ, dao dva dijela, dio za konjanika i dio za pješaka. Sakupio ih je i dao mi. Zatim me stavio iza sebe na Adbu[1] *i krenuli smo prema Medini. Dok smo išli prema Medini među nama je bio jedan ensarija kojeg niko nije mogao preteći.*

Počeo je govoriti: Ima li koga da bi se takmičio u trčanju do Medine? Ima li takmičara? Počeo je to ponavljati.

Kada sam to čuo, rekao sam: Zar ne poštuješ plemenitog i ne ustručavaš se od plemića?

Rekao je: Ne, osim samo ako je Allahov Poslanik u pitanju.

Rekao sam: Allahov Posllaniče, iskupio bih te i ocem i majkom, pusti me da se oprobam sa ovim čovjekom.

Rekao je: ***Ako hoćeš.***

Rekao sam: Evo me!

Skočio sam i počeo trčati. Uzdržavao sam se od brzog trčanja i pustio ga jedno ili dvoje uzvišenja. Čuvao sam se da se naglo ne premorim. Trčao sam za njim. Još mi je bio na istoj udaljenosti. Kad smo ponovo naišli na uzvišenje opet sam isto postupio. Zatim sam ubrzao tempo tako da sam ga stigao. Udario sam ga među plećke. Zatim sam rekao: Tako mi Allaha, pobijedih te!

Rekao je: Vjerujem u to!

Tako sam ga pretekao do Medine.

Nakon toga se u Medini nismo zadržali ni tri noći a već smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, krenuli prema Hajberu.

---

[1] Poslanikova, ﷺ, deva. (op. prev.)

Moj amidža 'Amir počeo je recitovati prisutnima: Tako mi Allaha, da nije Njega mi ne bismo bili na Pravom putu, niti bismo davali sadaku, niti bismo klanjali. Mi nismo od Tvoje blagodati nezavisni. Zato, učvrsti naše noge kada se sukobimo i spusti na nas spokojstvo.

Tada je Allahov Poslanik, ﷺ, upitao: **Ko je ovo?**

Rekao je: 'Amir. Rekao je: **Neka ti Gospodar tvoj oprosti.** *Za koga god je Allahov Poslanik, ﷺ, posebno zatražio oprost - poginuo je kao šehid.*

Omer b. el-Hattab je povikao sa svoje deve: Allahov Poslaniče, zatraži od Allaha da mu dâ dug život.

Kada smo stigli do Hajbera, njihov kralj Merhab je prevrtao svoju sablju govoreći: Hajber zna da sam Merhab ja, oštra mača i provjereni heroj. Kada ratovi dođu, zapali se.

Tada je izišao moj amidža 'Amir i rekao: Hajber zna da sam 'Amir ja, oštre sablje i heroj avanturista.

Ispreplela su se dva udarca. Merhabova sablja je udarila u oklop mog amidže 'Amira. On je počeo da ga udara odozdo. Njegova sablja se vrati na 'Amira i presječe mu središnju venu na ruci. I u tome mu je bio edžel.

Seleme je rekao: Krenuo sam i zatekao neke Poslanikove, ﷺ, ashabe da govore. 'Amir je upropastio svoja djela. Ubio je sam sebe.

Došao sam Allahovom Poslaniku, ﷺ, plačući pa sam rekao: Allahov Poslaniče, upropašćena su 'Amirova djela.

Upitao je: **Ko je to rekao?**

Rekao sam: Neki od tvojih ashaba. Rekao je: **Slagao je, ko je to rekao. On će imati duplu nagradu.** *Zatim me poslao do Alije, ؓ. Imao je upalu oka. Potom je rekao:* **Dat ću zastavu onom čovjeku koji voli Allaha i Njegovog Poslanika i kojeg vole Allah i Njegov Poslanik.** *Otišao sam Aliji i doveo ga. Kada je došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, on je, ﷺ, pljunuo u njegovo oko koje je ozdravilo a zatim mu dao zastavu. Merhab je izišao i rekao: Hajber je saznao da sam Merhab ja, oštra mača i provjereni heroj kada ratovi otpočnu, zapali se. Alija je na to odgovorio: Ja sam taj koga je majka nazvala lavom. Ja sam kao lav u šumama. Zastrašujućeg izgleda. Najtemeljitije i najbrže ubijam žrtve. Zatim je udario u glavu Merhaba i ubio ga. Na Hajberu je tako ostvarena pobjeda.*

باب قِصَّةِ الحُدَيْبِيَةِ وصُلْحِ النبيِّ ﷺ مع قُرَيْش

١١٧٨ - عن البراءِ بن عازبٍ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قال: لمَّا أُحْصِرَ النبيُّ ﷺ عندَ البَيْتِ؛ صالَحَهُ أهلُ مَكَّةَ على أنْ يَدْخُلَها، فَيُقيمَ بِها ثَلاثاً، ولا يَدْخُلَها إلاَّ بجُلُبَّانِ السِّلاحِ: السَّيْفِ وقِرابِهِ، ولا يَخْرُجَ بأَحَدٍ معَهُ مِن أَهْلِها، ولا يَمْنَعَ أحداً يَمْكُثُ بِها مِمَّنْ كانَ مَعَهُ.

قالَ لعليٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُ: «**اكْتُبِ الشَّرْطَ بَيْنَنا: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ، هٰذا ما قاضى عليهِ محمدٌ رسولُ اللَّهِ**». فقالَ لَهُ المُشْرِكونَ: لَوْ نَعْلَمُ أَنَّكَ رسولُ اللَّهِ؛ تابَعْناكَ. ولٰكِنِ؛ اكْتُبْ: محمدُ بنُ عبدِاللَّهِ. فأَمَرَ عَلِيّاً أَنْ يَمْحاها، فقالَ عَلِيٌّ: لا واللَّهِ؛ لا أَمْحاها. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**أَرِني مَكانَها**». فأَراهُ مَكانَها، فمَحاها، وكَتَبَ: «**ابنُ عبدِاللَّهِ**».

فأَقامَ بِها ثَلاثَةَ أَيَّامٍ، فلَمَّا أَنْ كانَ اليَوْمُ الثَّالِثُ؛ قالوا لِعَلِيٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُ: هٰذا آخِرُ يَوْمٍ مِن شَرْطِ صاحِبِكَ؛ فأْمُرْهُ؛ فلْيَخْرُجْ. فأَخْبَرَهُ بذٰلِكَ، فقالَ: «**نعمْ**». فخَرَجَ.

DOGAĐAJ NA HUDEJBIJI I POSLANIKOVO, ﷺ, PRIMIRJE SA KUREJŠEVIĆIMA

1178. El-Bera' b. 'Azib, ﵁, je rekao: Kada je Poslanik, ﷺ, spriječen da dođe do Kjabe, Mekkelije su sklopile s njim ugovor da uđe u Mekku i ostane u njoj tri dana. Uslovili su da može ući samo sa sabljom u koricama. Nije mu bilo dozvoljeno da bilo koga od njenih stanovnika povede sa sobom. A nije smio ni da zabrani nikome od onih koji su bili sa njim da ostane u Mekki.

Poslanik, ﷺ, je rekao Aliji, ﵁: ***Piši ugovor koji je sklopljen između nas. U ime Allaha Milostivog Samilosnog. Ovo je ono na što je pristao Muhammed, Allahov poslanik.***

Mušrici su mu tada prigovorili: *Da mi znamo da si ti Allahov Poslanik slijedili bismo te. Nego napiši: Muhammed, sin Abdullahov.* Poslanik, ﷺ, je naredio Aliji da to obriše. Alija je rekao: *Ne tako mi Allaha, ja to neću obrisati.* Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Pokaži mi gdje se to nalazi,*** pa mu je Alija pokazao i on je to pobrisao i napisao: ***Sin***

Abdullahov.[1] Poslanik, ﷺ, je proveo u Mekki tri dana. Kada je bio treći dan, mušrici su rekli Aliji: *Ovo je zadnji dan, sukladno dogovoru sa tvojim drugom, zato mu naredi neka iziđe iz Mekke.* Alija ga je obavijestio o tome. Rekao je: ***Da,*** pa je izišao.

١١٧٩ - عنْ أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: لَمَّا نَزَلَتْ: ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ۝١ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ...﴾ إلى قوله: ﴿فَوْزًا عَظِيمًا﴾؛ مَرْجِعَهُ مِنَ الحُدَيْبِيَةِ، وهُمْ يُخالِطُهُمُ الحُزْنُ والكآبَةُ، وقدْ نَحَرَ الهَدْيَ بالحُدَيْبِيَةِ، فقالَ: «**لَقَدْ أُنزِلتْ عَلَيَّ آيَةٌ هِيَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الدُّنيا جَميعاً**».

1179. Enes b. Malik, ؓ, prenosi: *Kada je objavljen ajet:*

﴿ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ۝١ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ ﴾

Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu da bi ti Allah ranije i kasnije krivice oprostio, *pa sve do:*

﴿ فَوْزًا عَظِيمًا ۝٥ ﴾

...a to je u Allaha veliki uspjeh,[2] *vraćali su se tada sa Hudejbije. Bili su žalosni i potišteni.*

[1] Buhari i Ahmed u svojim predajama dodaju: *Pa je Poslanik, ﷺ, uzeo papir, a nije znao pisati, pa je napisao...*

[2] Ajeti u potpunosti glase:

﴿ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ۝١ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ۝٢ وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ۝٣ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝٤

Poslanik, ﷺ, je zaklao hedj[1] *na Hudejbiji. Tada je rekao:* ***Objavljen mi je ajet koji mi je draži od cijelog dunjaluka.***

بابُ غزاة خَيْبَرَ

١١٨٠ ـ عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: خرَجْنا مَعَ النَّبيِّ ﷺ إلى خَيْبَرَ، ففتحَ اللَّهُ علينا، فلمْ نَغنَمْ ذَهباً ولا وَرِقاً، غَنِمْنا المَتاعَ والطَّعامَ والثِّيابَ، ثمَّ انطَلَقْنا إلى الوادي، ومعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ عبدٌ لهُ، وَهَبَهُ لهُ رَجُلٌ مِن جُذامٍ، يُدْعى رِفاعةَ بنَ زَيْدٍ، مِنْ بَني الضُّبَيْبِ، فلمَّا نَزَلْنا الوادِيَ؛ قامَ عبدُ رسولِ اللَّهِ ﷺ يَحُلُّ رَحْلَهُ، فَرُمِيَ بِسَهْمٍ، فكانَ فيهِ حَتْفُهُ، فقُلْنا: هَنيئاً لهُ الشَّهادَةُ يا رسولَ اللَّهِ! فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«كَلاَّ، والَّذي نَفْسُ محمدٍ بيدِهِ؛ إنَّ الشَّمْلَةَ لَتَلْتَهِبُ عليهِ ناراً، أخَذَها مِن الغَنائِمِ يَوْمَ خَيْبَرَ، لمْ تُصِبْها المَقاسِمُ»**. قالَ: فَفَزِعَ النَّاسُ، فجاءَ رَجُلٌ بِشِراكٍ أوْ بِشِراكَيْنِ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! أصَبْتُ يومَ خَيْبَرَ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«شِراكٌ مِنْ نارٍ ـ أوْ: شِراكانِ مِن نارٍ ـ»**.

BITKA NA HAJBERU

1180. Prenosi se od Ebi Hurejrea, ﵁, da je rekao: Krenuli smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, prema Hajberu. Allah nam se smilovao pa

---

لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾

Mi ćemo ti dati da pobijediš pobjedom jasnom da bi ti Allah ranije i kasnije grijehe oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na pravi put uputio i da bi te Allah snažnom pomoći pomogao. On je Onaj Koji je smiraj u srca vjernika spustio da bi vjerovanje na vjerovanje svoje povećali, a vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je da bi vjernike i vjernice uveo u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i da bi prekrio njihova zla djela - a to je u Allaha veliki uspjeh. Sura *El-Feth, 1-5.*

[1] Hedj je žrtva koja se spremi i pošalje do Kjabe: deva, krava, sitna stoka, radi približavanja Allahu. (op. prev.)

smo izvojevali pobjedu. Nismo u toj bici zaplijenili zlata niti srebra. Zaplijenili smo robe, hrane i odjeće. Zatim smo se uputili ka dolini. Sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, je bio njegov rob kojeg mu je poklonio neki čovjek iz Džuzama, po imenu Rufa'a b. Zejd, iz plemena Dubejb.

Kada smo stigli do doline, rob Allahovog Poslanika, ﷺ, je ustao da raspremi njegovu jahalicu. U tom času je bačena neka strijela koja ga je pogodila i usmrtila.

Rekli smo: *Neka mu je prijatan šehadet, Allahov Poslaniče!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ne, tako mi Onoga u čijoj ruci je Muhammedova duša, uistinu će se mali donji ogrtač pretvoriti na njemu u vatru. Uzeo ga je iz ratnog plijena na Hajberu prije nego što je ratni plijen podijeljen.*** Kada su to čuli, ljudi su se preplašili. Potom je neki čovjek donio kaiš ili dva kaiša za obuću i rekao: *Allahov Poslaniče, uzeo sam ih na Hajberu.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je na to rekao: ***Kaiš ili dva kaiša za obuću od vatre.***

باب رَدُّ المهاجِرينَ على الأنصارِ
المَنائِحَ بَعْدَ الفَتْحِ عَلَيهِمْ

١١٨١ - عنْ أَنَسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: لَمَّا قَدِمَ المُهاجِرونَ مِن مَكَّةَ المَدينَةَ؛ قَدِموا ولَيْسَ بِأَيْدِيهِمْ شيءٌ، وكانَ الأنصارُ أَهْلَ الأرضِ والعَقارِ، فقاسَمَهُمُ الأنصارُ على أنْ أَعْطَوْهُمْ أَنصافَ ثِمارِ أَموالِهِمْ كُلَّ عامٍ، ويَكْفونَهُمُ العَمَلَ والمُؤونَةَ.

وكانَتْ أُمُّ أنسِ بنِ مالِكٍ، وهِيَ تُدْعى أُمَّ سُلَيْمٍ، وكانَتْ أُمَّ عبدِاللَّهِ بنِ أبي طَلْحَةَ، كانَ أخاً لأنسٍ لأُمِّهِ، وكانَتْ أَعْطَتْ أُمُّ أنسٍ رسولَ اللَّهِ ﷺ عِذاقاً لَها، فأعْطاها رسولُ اللَّهِ ﷺ أُمَّ أَيْمَنَ مَوْلاتَهُ أُمَّ أُسامَةَ بنِ زَيْدٍ.

قالَ ابنُ شِهابٍ: فأَخْبَرَني أَنَسُ بنُ مالكٍ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا فَرَغَ مِن قِتالِ أَهْلِ خَيْبَرَ، وانْصَرَفَ إلى المَدينَةِ؛ رَدَّ المُهاجِرونَ إلى الأنصارِ مَنائِحَهُمُ التي كانوا مَنَحوهُمْ مِن ثِمارِهِمْ.

قالَ: فَرَدَّ رسولُ اللَّهِ ﷺ إلى أُمِّي عِذاقَها، وأَعْطى رسولُ اللَّهِ ﷺ أُمَّ أَيْمَنَ مَكانَهُنَّ مِن حائِطِهِ.

قالَ ابنُ شِهابٍ: وكانَ مِن شَأْنِ أُمِّ أَيْمَنَ أُمِّ أُسامَةَ بنِ زيدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُم؛ أَنَّها كانَتْ وَصيفَةً لعبدِاللَّهِ بنِ عبدِ المُطَّلِبِ، وكانَتْ مِن الحَبَشَةِ، فلَمَّا وَلَدَتْ آمِنَةُ رسولَ اللَّهِ ﷺ بَعْدَما تُوُفِّيَ أَبوهُ، فكانَتْ أُمُّ أَيْمَنَ تَحْضُنُهُ، حتَّى كَبِرَ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فأَعْتَقَها، ثُمَّ أَنْكَحَها زَيْدَ بنَ حارِثَةَ، ثُمَّ تُوُفِّيَتْ بَعْدَما تُوُفِّيَ رسولُ اللَّهِ ﷺ بِخَمْسَةِ أَشْهُرٍ.

UZVRAĆANJE MUHADŽIRA ZA DOBRA KOJA SU IM UČINILE ENSARIJE, NAKON ŠTO IM JE ALLAH OTVORIO SVOJE RIZNICE

1181. Enes b. Malik, ﷺ, kaže: *Kada su muhadžiri iz Mekke došli u Medinu nisu imali ništa. Ensarije su posjedovale zemlju i nekretnine.*

Ensarije su podijelile sa njima svoju imovinu, tako što su im dali pola svojih godišnjih prinosa u zamjenu za rad.

Majka Enesa b. Malika, zvala se Ummu Sulejm, bila je majka Abdullaha b. ebi Talhe, koji je bio Enesov brat po majci. Ummu Enes je dala Allahovom Poslaniku, ﷺ, urod svoje palme pa ju je on dao Ummu Ejmen, svojoj oslobođenoj robinji, majci Usame b. Zejda.

Ibn Šihab je rekao: *Obavijestio me je Enes b. Malik da su, kada se Allahov Poslanik, ﷺ, nakon završetka bitke na Hajberu, vratio u Medinu, muhadžiri počeli vraćati darove koje su im ensarije dale u plodovima.*

Tako je Allahov Poslanik, ﷺ, vratio mojoj majci njenu palmu a dao joj je, umjesto nje, Ummu Ejmen druge palme iz svog palmovika.

Ibn Šihab je rekao: *Umm Ejmen, Umm Usame b. Zejd, ﵂, bila je robinja Abdullaha b. Abdu-l-Muttaliba. Bila je iz Abesinije. Kada je Amina rodila Allahovog Poslanika, ﷺ, nakon smrti njegovog oca, Umm Ejmen ga je odgajala. Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, odrastao, oslobodio ju je.*

Zatim ju je udao za Zejd b. Harisea. Umrla je pet mjeseci nakon smrti Allahovog Poslanika, ﷺ.

بابٌ في فتحِ مكّةَ، ودُخولِها بالقِتالِ عَنوةً ومَنِّهِ عليهم

١١٨٢ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ رباحٍ، عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: وَفَدَتْ وُفودٌ إلى مُعاوِيَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ، وذٰلِكَ في رَمَضانَ، فكانَ يَصْنَعُ بَعْضُنا لِبَعْضٍ الطَّعامَ، وكانَ أبو هُريرةَ مِمّا يُكْثِرُ أنْ يَدْعُونا إلى رَحْلِهِ، فقُلْتُ: ألا أَصْنَعُ طعاماً فأَدْعُوهم إلى رَحْلي؟ فأَمَرْتُ بِطعامٍ يُصْنَعُ، ثمَّ لَقيتُ أبا هُريرةَ مِنَ العَشِيِّ، فقلتُ: الدَّعْوَةُ عِنْدي اللَّيْلَةَ. فقالَ: سَبَقْتَني؟ قُلْتُ: نعمْ.

فدَعَوْتُهُم، فقالَ أبو هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ: ألا أُعَلِّمُكُمْ بِحَديثٍ مِن حَديثِكُمْ يا مَعْشَرَ الأنْصارِ؟ ثمَّ ذَكَرَ فَتْحَ مَكَّةَ، فقالَ: أَقْبَلَ رسولُ اللّهِ ﷺ حتّى قَدِمَ مَكَّةَ، فَبَعَثَ الزُّبَيْرَ على إحدى المُجَنِّبَتَيْنِ، وبَعَثَ خالِداً على المُجَنِّبَةِ الأُخْرى، وبَعَثَ أبا عُبيدَةَ على الحُسَّرِ، فأَخَذوا بَطْنَ الوادي، ورَسولُ اللّهِ ﷺ في كَتيبَةٍ. قالَ: فَنَظَرَ، فرَآني، فقالَ: **«أبو هُرَيْرَةَ؟»**. قلتُ: لَبَّيْكَ يا رسولَ اللّهِ! فقالَ: **«لا يَأْتيني إلاّ أنْصاري ـ** زادَ غَيْرُ شَيْبانَ، فقالَ: **اهْتِفْ لي بالأنْصارِ ـ»**.

قالَ: فأَطافوا بِهِ، ووَبَّشَتْ قُرَيْشٌ أَوْباشاً لَها وأَتْباعاً، فقالوا: نُقَدِّمُ هٰؤلاءِ، فإنْ كانَ لَهُمْ شَيءٌ؛ كُنّا مَعَهُمْ، وإنْ أُصيبوا؛ أُعْطينا الَّذي سُئِلْنا. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«تَرَوْنَ إلى أَوْباشِ قُرَيْشٍ وأَتْباعِهِمْ»**. ثمَّ قالَ بِيَدَيْهِ إحْداهُما على الأُخْرى، ثمَّ قالَ: **«حَتّى تُوافوني بالصَّفا»**.

قالَ: فانطَلَقْنا، فما شاءَ أَحَدٌ مِنّا أنْ يَقْتُلَ أَحَداً؛ إلاّ قَتَلَهُ، وما أَحَدٌ مِنهُم يُوَجِّهُ إلَيْنا شَيْئاً.

قالَ: فجاءَ أبو سُفْيانَ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! أُبيحَتْ خَضْراءُ قُرَيْشٍ، لا قُرَيْشَ بعدَ اليَوْمِ. ثمَّ قالَ: **«مَنْ دَخَلَ دارَ أبي سُفْيانَ فَهُوَ آمِنٌ»**. فقالَتِ الأنْصارُ بَعْضُهُم لِبَعْضٍ: أَمّا الرَّجُلُ؛ فأَدْرَكَتْهُ رَغْبَةٌ في قَرْيَتِهِ، ورَأْفَةٌ بِعَشيرَتِه.

قالَ أَبو هُريرةَ: وجاءَ الوَحْيُ، وكانَ إِذا جاءَ الوَحْيُ؛ لا يَخْفى عَلَيْنا، فإذا جاءَ؛ فلَيْسَ أَحَدٌ يَرْفَعُ طَرْفَهُ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ حتَّى يَنقَضِيَ الوَحْيُ، فلمَّا انْقضى الوَحْيُ؛ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«يا مَعْشَرَ الأَنْصارِ!»**. قالوا: لَبَّيْكَ يا رسولَ اللَّهِ! قالَ: **قُلْتُمْ: أَمَّا الرَّجُلُ؛ فأَدْرَكَتْهُ رَغْبَةٌ في قَرْيَتِه؟»**. قالوا: قدْ كانَ ذٰلِكَ. قالَ: **«كَلاَّ، إنِّي عبدُاللَّهِ ورَسولُهُ، هاجَرْتُ إلى اللَّهِ وإِلَيْكُم، والمَحْيا مَحْياكُمْ، والمَماتُ مَماتُكُمْ»**. فأَقْبَلوا إِليه يَبْكونَ ويَقولُونَ: واللَّهِ؛ ما قُلْنا الَّذي قُلْنا إِلاَّ الضِّنَّ بِاللَّهِ ورسولِهِ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إِنَّ اللَّهَ ورسولَهُ يُصَدِّقانِكُمْ ويَعْذِرانِكُمْ»**.

قال: فأَقْبَلَ النَّاسُ إلى دارِ أبي سُفيانَ، وأغلق الناس أَبوابَهُمْ.

قال: وأَقْبَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ حتَّى أَقبلَ إلى الحجَرِ، فاسْتَلَمَهُ، ثمَّ طافَ بِالبَيْتِ؛ قال: فأَتى على صَنَمٍ إلى جَنْبِ البَيْتِ كانوا يَعْبُدونَهُ. قال: وفي يَدِ رسولِ اللَّهِ ﷺ قَوْسٌ، وهُوَ آخِذٌ بِسِيَةِ القَوْسِ، فلَمَّا أَتى على الصَّنَمِ؛ جَعَلَ يَطْعُنُ في عَيْنِه، ويَقولُ: ﴿جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَزَهَقَ ٱلۡبَٰطِلُۚ﴾ [الإسراء: ٨١] فلمَّا فرَغَ مِن طَوافِهِ؛ أَتى الصَّفا، فعَلا عليهِ حتَّى نَظَرَ البَيْتَ، ورَفَعَ يَدَيْهِ، فجَعَلَ يَحْمَدُ اللَّهَ ويَدْعو بِما شاءَ اللَّهُ أَنْ يَدْعُوَ.

O OSVOJENJU MEKKE SILOM I POSLANIKOVOM, ﷺ, OPROSTU NJENIM STANOVNICIMA

1182. Abdullah b. Rebah prenosi od Ebi Hurejre, ؓ, da je rekao: Neka izaslanstva su došla kod Muavije, ؓ. Bilo je to u ramazanu. Jedni drugima smo pripremali hranu. Ebu Hurejre nas je najčešće pozivao kod sebe.

Rekao sam sebi: *Zašto da i ja ne pripremim iftar i ne pozovem ih kod sebe?!* Naredio sam da se pripremi iftar. Potom sam sreo Ebu Hurejru pred mrak i rekao mu: *Pozvan si večeras kod mene na iftar.*

Rekao je: *Preduhitrio si me.*

Rekao sam: *Da,* pa sam ih pozvao.

Ebu Hurejre, ؓ, je upitao*: Zašto da vas ne podučim na jedan hadis koji se odnosi na vas, skupino ensarija?!* Zatim je spomenuo oslobađanje

Mekke i rekao: *Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, došao u Mekku, odredio je za vođu jednog krila vojske Zubejra a za vođu drugog, Halida. Onima koji nisu imali oklop postavio je za vođu Ebu Ubejdea. Krenuli si kroz dolinu. Poslanik, ﷺ, je ostao sa ostalom vojskom. Bacio je pogled, ugledao me i rekao:* **Ebu Hurejre!**

Rekao sam: Izvoli Allahov Poslaniče.

Rekao je: **Neka mi dođu samo ensarije.**

Drugi prenosioci, osim Šejbana, dodali su da je još rekao: ***Pozovi mi ensarije!***

Okupili su se oko njega. Kurejšije su sakupile ljude iz drugih plemena i svoje propalice i rekle: Poturit ćemo ove naprijed, ako pobijede bit ćemo s njima, a ako izgube dat ćemo što smo im obećali.

Allahov Poslanik, ﷺ, je na to rekao: **Da li vidite sljedbenike Kurejšija i njihove propalice?**

Stavio je jednu svoju ruku na drugu[1] *i rekao:* ***Krenite i srest ćemo se na Safi.*** *Krenuli smo. Svako od nas ko je htio da ubije nekoga od njih ubio ga je i niko od njih se nije branio.*

Potom je došao Ebu Sufjan i rekao: *Allahov Poslaniče, nestade Kurejševića! Njih poslije ovog dana više neće biti.*

Na to Poslanik, ﷺ, reče: ***Ko uđe u Ebu Sufjanovu kuću – siguran je.***

Tada su ensarije jedni drugima rekli: *Čovjeka je obuzela ljubav prema njegovom gradu i samilost prema njegovom narodu!*[2].

Ebu Hurejre je rekao: *Spuštena je objava, a kada bi dolazila to nam ne bi bilo skriveno i nepoznato. Kada bi dolazila, niko od nas ne bi podizao pogled prema Allahovom Poslaniku, ﷺ, sve dok se taj proces ne bi završio. Kada je objava završena Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao:* **O ensarije!**

Rekli su: Izvoli, Allahov Poslaniče.

---

[1] Pokazao je rukama kako su skupljeni, ili je pokazao rukama da ih treba uništiti i iskorijeniti, u drugom Muslimovom rivajetu se kaže: *Rekao je:* ***O skupino ensarija, vidite li kurejševićke propalice...?*** *Rekoše: Da. Reče:* ***Dobro vidite, kada se sutra sukobite s njima da ih uništite.*** *Pokazao je rukama stavljajući desnu šaku na lijevu.*

[2] Misleći na Poslanika, ﷺ. (op. prev.)

Rekao je: ***Rekli ste: Čovjeka je obuzela ljubav prema njegovom gradu.***

Rekli su: *Da, to se desilo.*

Rekao je: ***Ne, nije tako. Allahov rob i Poslanik učinio je hidžru Allahu i vama. Ja ću živjeti samo s vama i umrijeti uz vas.***

Krenuli su prema njemu plačući i govoreći: *Tako nam Allaha, mi smo to rekli samo iz ljubomore prema Allahu i Njegovom Poslaniku.*[1]

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allah i Njegov Poslanik vam, uistinu, vjeruju i primaju to vaše opravdanje.***

Ljudi su nagrnuli u kuću Ebu Sufjanovu a drugi su zaključali svoja vrata. Allahov Poslanik, ﷺ, je krenuo dalje, došao je do Crnog kamena i dodirnuo ga, a zatim počeo tavafiti oko Kjabe. Kada je došao do jednog kipa koji je bio pored Kjabe, i koji su mušrici obožavali, u ruci je imao luk. Uzeo je luk za kraj i kada je kipu sasvim prišao počeo ga je ubadati u oko govoreći:

﴿ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُ ﴾

Došla je istina i nestalo je laži.[2]

Kada je završio s tavafom krenuo je prema Safi. Kada se uspeo na Safu, okrenuo se prema Kjabi, podigao ruke i počeo zahvaljivati Allahu i moliti Ga.

---

[1] Iz želje da ostaneš među nama da se okoristimo od tebe i da nas upućuješ na pravi put.

[2] Ajet u potpunosti glasi:

﴿ وَقُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُ إِنَّ ٱلْبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ ﴾

I reci: Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje! Sura *El-Isra, 81.*

باب إخراجُ الأصْنام مِنْ حَوْلِ الكَعْبَةِ

١١٨٣ - عنْ عبدِاللّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: دَخَلَ النبيُّ ﷺ مَكَّةَ، وحَوْلَ الكَعْبَةِ ثَلاثُمَائَةٍ وسِتُّونَ نُصُباً، فجَعَلَ يَطْعُنُها بعودٍ كانَ بِيَدِهِ، ويَقولُ: ﴿جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُ إِنَّ ٱلْبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ [الإسراء: ٨١]، ﴿جَآءَ ٱلْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ ٱلْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾﴾ [سبأ: ٤٩].

زادَ ابنُ أبي عُمَرَ: يَوْمَ الفَتْحِ.

UKLANJANJE KIPOVA KOJI SU BILI OKO KJABE

1183. Abdullah b. Mesud, ؓ, prenosi, da kada je Poslanik, ﷺ, ušao u Mekku, oko Kjabe je bilo postavljeno tri stotine i šezdeset kipova. Ubadao ih je štapom koji je nosio uza se i govorio: ***Došla je istina i nestala je laž. Laž doista nestaje. Došla je istina i laž se neće pojaviti niti povratiti.***

Ibn ebi Omer[1] je dodao još: *Na dan oslobođenja Mekke.*

بابٌ لا يُقتَلُ قُرَشِيٌّ صَبْراً بَعْدَ الفَتْحِ

١١٨٤ - عنْ عبدِاللّهِ بنِ مُطيعٍ، عنْ أبيهِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ النبيَّ ﷺ يقولُ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ: **«لا يُقْتَلُ قُرَشِيٌّ صَبْراً بَعْدَ هٰذا اليَوْمِ إلى يَوْمِ القِيامَةِ»**.

POSLIJE OSVOJENJA MEKKE NIJEDAN KUREJŠEVIĆ NEĆE VIŠE BITI UBIJEN ZAVEZAN U OKOVIMA

1184. Abdullah b. Muti' od svog oca, ؓ, prenosi da je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, na dan osvojenja Mekke da je rekao:* ***Poslije ovog dana nijedan Kurejšević neće više biti ubijen zavezan u okovima, sve do Sudnjeg dana.***[2]

---

[1] Ibn ebi Omer je učitelj imama Muslima i prenosilac ovoga hadisa, a njegovo puno ime je Muhammed b. Jahja b. ebi Omer el-'Adni.

[2] Nevevi je rekao: *Ovim je Poslanik, ﷺ, obavijestio da će svi Kurejševići primiti islam i neće se odmetnuti od vjere poslije Poslanikove, ﷺ, smrti, za razliku od drugih protiv kojih su vođeni ratovi i koji su ubijani u okovima* (op. prev.).

باب المُبايَعَةُ بَعْدَ الفَتْحِ على الإسْلامِ والجِهادِ والخَيْرِ

١١٨٥ - عنْ مُجاشِعِ بنِ مَسْعودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جِئتُ بِأخي أبي مَعْبَدٍ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ بعدَ الفَتْحِ، فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! بايِعْهُ على الهِجْرَةِ. قالَ: «مَضَتِ الهِجْرَةُ بِأهْلِها». قلتُ: فبِأيِّ شيْءٍ تُبايِعُهُ؟ قالَ: «على الإسْلامِ والجِهادِ والخَيْرِ». قالَ أبو عُثْمانَ (يَعْني: النَّهْدِيَّ): فَلَقيتُ أبا مَعْبَدٍ، فأَخْبَرْتُهُ بِقَوْلِ مُجاشِعٍ، فقالَ: صَدَقَ.

DAVANJE PRISEGE NA ISLAM, DŽIHAD I DOBRA DJELA POSLIJE OSLOBOĐENJA MEKKE

1185. Mudžaši' b. Mes'ud, ﷺ, veli: Došao sam poslije oslobađanja Mekke sa svojim bratom Ebi Ma'bedom kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, daj mu da učini prisegu za hidžru.*

Rekao je: ***Hidžra je završena sa onima koji su je učinili.***

Rekao sam: *Onda, za šta želiš da ti da prisegu?*

Rekao je: ***Za islam, džihad i dobra djela.*** Ebu Osman (tj. En-Nehdi) je rekao: Poslije sam sreo Ebu Ma'beda i obavijestio ga o govoru Medžaši'a, pa je rekao: *Istinu je kazao.*

باب لا هِجْرَةَ بَعْدَ الفَتْحِ ولٰكِنْ جِهادٌ ونِيَّةٌ

١١٨٦ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: سُئِلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ عنِ الهِجْرَةِ، فقالَ: «لا هِجْرَةَ بَعْدَ الفَتْحِ، ولٰكِنْ جِهادٌ ونِيَّةٌ، وإذا اسْتُنْفِرْتُمْ؛ فانْفِروا».

NEMA HIDŽRE POSLIJE OSLOBOĐENJA MEKKE, ALI OSTAJU DŽIHAD I NIJJET

1186. Prenosi se od Aiše, ﷺ da je rekla: *Allahov Poslanik, ﷺ, je bio upitan o hidžri, pa je rekao:* ***Poslije oslobođenja Mekke nema hidžre[1], ali ima džihad i nijjet. Zato, kada budete pozvani u džihad - odazovite se!***

---

[1] Odnosi se na hidžru iz Mekke u Medinu. Dok propis hidžre važi do Sudnjeg dana (op. prev.).

بابُ الأمرِ بعَمَلِ الخَيْرِ مَن اشتَدَّتْ عليه الهِجْرَةُ

١١٨٧ ـ عنْ أَبي سعيدٍ الخُدريِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ أَعْرابِيّاً سَأَلَ رسولَ اللَّهِ ﷺ عنِ الهِجْرَةِ؟ فقالَ: «وَيْحَكَ! إنَّ شَأْنَ الهِجْرَةِ لَشديدٌ؛ فَهَلْ لكَ مِنْ إبِلٍ؟». قالَ: نعمْ. قالَ: «فَهَلْ تُؤتي صَدَقَتَها؟». قالَ: نَعَمْ. قالَ: «فاعْمَلْ مِن وَراءِ البِحارِ؛ فإنَّ اللَّهَ لَن يَتِرَكَ مِن عَمَلِكَ شَيْئاً».

ONOME KOME JE TEŠKO UČINITI HIDŽRU NAREĐENO JE DA RADI DOBRA DJELA

1187. Ebu Se'id el-Hudri, ﵁, prenosi da je neki beduin upitao Allahovog Poslanika, ﷺ, o hidžri pa mu je rekao: ***Pazi! Hidžra je teška. Imaš li ti deva?***

Rekao je: *Imam.*

Upitao je: ***Da li na njih daješ zekjat?*** Rekao je: *Dajem.* Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Radi dobra djela makar preko mora[1], jer Allah, uistinu, neće umanjiti sevape tvojih dobrih djela.***

بابُ مَنْ أُذِنَ لهُ في البَدْوِ بعدَ الهِجْرَةِ

١١٨٨ ـ عنْ سَلَمَةَ بنِ الأكْوَعِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنه دَخَلَ على الحَجَّاجِ، فقالَ: يا ابنَ الأكْوَعِ! ارْتَدَدْتَ على عَقِبَيْكَ؟ تَعَرَّبْتَ؟ قالَ: لا، ولكنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ أَذِنَ لي في البَدْوِ.

KOME JE DOZVOLJENO DA POSLIJE HIDŽRE ŽIVI U PUSTINJI

1188. Prenosi se od Seleme b. el-Ekve'a, ﵁, da je on jedanput došao kod Hadždžadža pa ga je on upitao: *Sine Ekve'in, da se, možda, nisi odmetnuo od islama i vratio u pustinju?*

Odgovorio je: *Nisam, već mi je Allahov Poslanik, ﷺ, dozvolio da se vratim u pustinju.*

---

[1] Pod izrazom *mora* u arapskom jeziku podrazumjevaju se nastanjena mjesta, što je i značenje ovog hadisa.

باب غزوة حنين

١١٨٩ - عن كثير بن عباس بن عبدالمطلب؛ قال: قال عباس: شهدت مع رسول الله ﷺ يوم حنين، فلزمت أنا وأبو سفيان بن الحارث بن عبدالمطلب رسول الله ﷺ، فلم نفارقه، ورسول الله ﷺ على بغلة له بيضاء، أهداها له فروة بن نفاثة الجذامي. فلما التقى المسلمون والكفار؛ ولى المسلمون مدبرين، فطفق رسول الله ﷺ يركض بغلته قبل الكفار.

قال عباس: وأنا آخذ بلجام بغلة رسول الله ﷺ أكفها؛ إرادة أن لا تسرع، وأبو سفيان آخذ بركاب رسول الله ﷺ، فقال رسول الله ﷺ: **«أي عباس! ناد أصحاب السمرة»**. فقال عباس، (وكان رجلاً صيتاً): فقلت بأعلى صوتي: أين أصحاب السمرة؟ قال: فوالله؛ لكأن عطفتهم حين سمعوا صوتي عطفة البقر على أولادها، فقالوا: يا لبيك! يا لبيك!

قال: فاقتتلوا والكفار، والدعوة في الأنصار؛ يقولون: يا معشر الأنصار! يا معشر الأنصار! قال: ثم قصرت الدعوة على بني الحارث بن الخزرج، فقالوا: يا بني الحارث بن الخزرج! يا بني الحارث بن الخزرج!

فنظر رسول الله ﷺ وهو على بغلته كالمتطاول عليها إلى قتالهم، فقال رسول الله ﷺ: **«هذا حين حمي الوطيس»**.

قال: ثم أخذ رسول الله ﷺ حصيات، فرمى بهن وجوه الكفار، ثم قال: **«انهزموا ورب محمد»**.

قال: فذهبت أنظر؛ فإذا القتال على هيئته فيما أرى. قال: فوالله؛ ما هو إلا أن رماهم بحصياته، فما زلت أرى حدهم كليلاً، وأمرهم مدبراً.

BITKA NA HUNEJNU

1189. Kesir b. 'Abbas b. 'Abdu-l-Muttalib prenosi da je 'Abbas rekao: Bio sam sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, na dan Hunejna.

Ja i Ebu Sufjan b. el-Haris b. Abdu-l-Muttalib se nismo odvajali od Allahovog Poslanika, ﷺ Tog dana on je jahao na svojoj bijeloj mazgi koju mu je poklonio Ferve b. Nufase el-Džuzami.

Nakon što su se sukobili muslimani i nevjernici muslimani su počeli bježati. Allahov Poslanik, ﷺ, je počeo tjerati svoju mazgu prema nevjernicima. Ja sam uzeo za povodac mazgu Allahovog Poslanika, ﷺ, želeći je smiriti da ne žuri. Ebu Sufjan je držao za uzdu mazgu Allahovog Poslanika, ﷺ. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Abbase, pozovi one koji su dali prisegu pod drvetom.*** [1]

'Abbas je povikao (a imao je prodoran glas): *Gdje su oni koji su dali prisegu pod drvetom?!* Tako mi Allaha, kada su čuli moj glas, odazvali su se tako sentimentalnim glasom kao što to rade krave prema svojim teladima i rekli su: *Odazivamo se, odazivamo se!* Potom su se sukobili muslimani sa nevjernicima.

Zatim su pozvane ensarije: *O ensarije, o ensarije!*

Zatim je pozvano samo pleme Benu Haris b. el-Hazredž: *O sinovi Harisa b. el-Hazredža, o sinovi Harisa b. el-Hazredža!*

Nakon toga ih je Allahov Poslanik, ﷺ, pogledao a bio je na svojoj mazgi. Sa nje ih je gledao kako se bore. Potom je rekao: ***Ovako je kada se rasplamsa borba.*** Nakon toga je Allahov Poslanik, ﷺ, uzeo kamenčiće i bacio ih u lica nevjernika i rekao: ***Poraženi su, tako mi Muhammedova Gospodara!***

Potom sam otišao i vidio sam da se borba i dalje odvijala istim intenzitetom. Tako mi Allaha, nakon što je na njih bacio kamenčiće, neprestano sam vidio da im ponestaje snage i da bježe.

---

[1] To su oni koji su dali prisegu pod drvetom koje se zvalo *semura* i ta prisega se zove *Bejatu-ridvan* za koju Allah, ﷻ, kaže:

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ ﴿١٨﴾

Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. *El-Feth, 18.*

١١٩٠ ـ عَنْ أَبِي إِسْحاقَ؛ قالَ: جاءَ رَجُلٌ إِلى البَراءِ، فقالَ: أَكُنْتُمْ وَلَّيْتُمْ يَوْمَ حُنَيْنٍ يا أَبا عُمارَةَ؟ فقالَ: أَشْهَدُ على نَبِيِّ اللّٰهِ ﷺ أَنَّه ما وَلَّى، ولٰكِنَّهُ انْطَلَقَ أَخِفَّاءُ مِنَ النَّاسِ وحُسَّرٌ، إِلى هٰذا الحَيِّ مِنْ هَوازِنَ، وهُمْ قَوْمٌ رُماةٌ، فَرَمَوْهُمْ بِرِشْقٍ مِنْ نَبْلٍ، كأَنَّها رِجْلٌ مِنْ جَرادٍ، فانْكَشَفُوا، فأَقْبَلَ القَوْمُ إِلى رسولِ اللّٰهِ ﷺ، وأَبو سُفْيانَ بْنُ الحارِثِ رَضِيَ اللّٰهُ عنهُ يَقودُ به بَغْلَتَهُ، فنَزَلَ، ودَعا، واسْتَنْصَرَ، وهُوَ يَقولُ: **«أَنا النَّبِيُّ لا كَذِبْ، أَنا ابنُ عَبْدِ المُطَّلِبْ. اللهُمَّ أَنْزِلْ نَصْرَكَ»**.

قالَ: البَراءُ: كُنَّا واللّٰهِ إِذا احْمَرَّ البَأْسُ؛ نَتَّقي بِهِ، وإِنَّ الشُّجاعَ مِنَّا لَلَّذي يُحاذي بِهِ؛ يَعْني النبيَّ ﷺ.

1190. Ebu Ishak pripovijeda da je neki čovjek došao El-Berau i rekao: *Da li ste se, Ebu 'Umara, na dan Hunejna dali u bijeg?*

Rekao je: Svjedočim za Allahovog Poslanika, ﷺ, da on nije pobjegao, ali su neki ljudi krenuli nabrzinu i neopremljeni za borbu, da napadnu pleme Hevazin koji su dobri strijelci. Zasuli su ih strijelama koje su izgledale poput jata skakavaca, zbog čega se ta grupa razbježa. Narod je krenuo prema Allahovom Poslaniku, ﷺ. Ebu Sufjan b. el-Haris, رضي الله عنه, je vodio mazgu koju je jahao Poslanik, ﷺ. Poslanik, ﷺ, je potom sišao, obratio se dovom Allahu i zatražio pobjedu govoreći: ***Ja sam, uistinu, poslanik i u to nema sumnje. Ja sam sin Abdu-l-Muttalibov. Allahu, spusti na nas Svoju pobjedu.***

El-Bera je rekao: *Tako mi Allaha, kada bi nam bilo najžešće zaklanjali bismo se za njega. Naši najhrabriji bi išli uporedo sa njim!* Tj. uz Poslanika, ﷺ.

١١٩١ - عن سَلَمَةَ بنِ الأكْوَعِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قال: غَزَوْنا معَ رسولِ اللَّه ﷺ حُنَيْناً، فلَمَّا واجَهْنا العَدُوَّ؛ تَقَدَّمْتُ، فأَعْلو ثَنِيَّةً، فاسْتَقْبَلَني رَجُلٌ مِن العَدُوِّ، فأَرْمِيهِ بِسَهْمٍ، فتوارى عَنِّي، فما دَرَيْتُ ما صَنَعَ، ونَظَرْتُ إلى القَوْمِ؛ فإذا هُمْ قَدْ طَلَعوا مِنْ ثَنِيَّةٍ أُخرى، فالْتَقَوْا هُمْ وَصَحابَةُ النبيِّ ﷺ، فوَلَّى صَحابَةُ النبيِّ ﷺ.

وأَرْجِعُ مُنْهَزِماً، وعَلَيَّ بُرْدَتانِ، مُتَّزِراً بِإحداهما، مُرْتَدِياً بالأُخْرى، فاسْتَطْلَقَ إزاري، فجَمَعْتُهُما جميعاً، ومَرَرْتُ على رسولِ اللَّه ﷺ مُنْهَزِماً، وهُو على بَغْلَتِهِ الشَّهْباءِ، فقال رسول اللَّه ﷺ: **«لَقَدْ رأى ابنُ الأكْوَعِ فَزَعاً»**.

فلَمَّا غَشُوا رسولَ اللَّه ﷺ؛ نَزَلَ عنِ البَغْلَةِ، ثمَّ قَبَضَ قَبْضَةً مِن تُرابٍ مِنَ الأرْضِ، ثمَّ اسْتَقْبَلَ بِهِ وُجوهَهُمْ، فقالَ: **«شاهَتِ الوُجوهُ»**.

فما خَلَقَ اللَّهُ مِنهُمْ إنساناً؛ إلاَّ مَلأَ عَيْنَيْهِ تُراباً بِتِلْكَ القَبْضَةِ، فَوَلَّوْا مُدْبِرينَ، فهَزَمَهُمُ اللَّهُ عزَّ وَجَلَّ بذٰلِكَ، وقَسَمَ رسولُ اللَّه ﷺ غنائِمَهُم بَيْنَ المُسْلِمينَ.

1191. Od Seleme b. el-Ekve'a, ﷺ, se prenosi da je rekao: *Borili smo se skupa sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, na Hunejnu. Kada smo se suočili sa neprijateljem uspeo sam se na brdo. Tu je bio jedan neprijateljski vojnik. Odapeo sam na njega strijelu pa mi se izgubio iz vidokruga. Ne znam šta je bilo s njim. Pogledao sam i vidio da su se neprijateljski vojnici uspeli na drugo brdo i sukobili sa drugovima Allahovog Poslanika, ﷺ. Potom su se Poslanikovi, ﷺ, drugovi dali u bijeg. Vratio sam se poražen. Na meni su bile dvije burde. Jednu sam obukao kao donji a drugu kao gornji ogrtač. Burda koju sam obukao kao donji ogrtač razveza se. Pokupio sam ga i tako prošao pored Allahovog Poslanika, ﷺ, koji je bio na svojoj crno-bijeloj mazgi. Kada me je ugledao, rekao je:* **Ibnu-l-Ekve'a je vidio jezovit događaj.**

Kada su opkolili Allahovog Poslanika, ﷺ, sišao je sa mazge, zatim je uzeo šaku prašine i bacio je u njihova lica govoreći: **Unakažena bila!**

Nijedan od njih nije bio a da mu se, tom prilikom, oči nisu napunile prašinom. Zatim su se nevjernici dali u bijeg. Time ih je Allah porazio. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, podijelio muslimanima ratni plijen koji je ostao iza neprijatelja.

بابٌ في غَزْوَةِ الطَّائِفِ

١١٩٢ ـ عن عبدِاللَّهِ بنِ عمر رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ: حاصَرَ رسولُ اللَّهِ ﷺ أهلَ الطَّائفِ، فلمْ ينَلْ منهُمْ شيئاً، فقالَ: «إنَّا قافِلونَ إنْ شاءَ اللَّهُ». قالَ أصحابُهُ: نرجِعُ ولمْ نفتَتِحْهُ؟! فقالَ لهُمْ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «اغدُوا على القِتالِ». فغَدَوْا عليهِ، فأصابَهُمْ جِراحٌ، فقالَ لهُمْ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إنَّا قافِلونَ غداً». قالَ: فأعْجبَهُمْ ذلِكَ، فضَحِكَ رسولُ اللَّهِ ﷺ.

O BICI ZA TAIF

1192. Abdullah b. Omer, ﷺ, pripovijeda i veli: Allahov Poslanik, ﷺ, je bezuspješno opsjedao Taif. Potom je rekao: ***Mi ćemo se, inša-Allah, vratiti!***

Njegovi drugovi su rekli: *Zar ćemo se vratiti a nismo ga osvojili?!*

Allahov Poslanik, ﷺ, im je rekao: ***Krenite u borbu?***

Napali su ga. Bilo je mnogo ranjenika.

Nakon toga im je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Mi ćemo se sutra vratiti.*** To ih se dojmilo pa se Allahov Poslanik, ﷺ, nasmijao.

بابٌ عددُ غزواتِ رسولِ اللَّهِ ﷺ

١١٩٣ ـ عن أبي إسحاق؛ أنَّ عبدَاللَّهِ بنَ يزيدَ خرجَ يستَسْقي بالنَّاسِ، فصلَّى ركعتَيْنِ، ثمَّ استَسْقى. قالَ: فلَقيتُ يومَئِذٍ زيدَ بنَ أرقَمَ. (قالَ: ليسَ بيْني وبينَهُ غيرُ رجُلٍ أوْ: بيْني وبينَهُ رجُلٌ). قالَ: فقلْتُ لهُ: كمْ غزا رسولُ اللَّهِ ﷺ؟ قالَ: تِسْعَ عشْرَةَ غزْوَةً. فقلْتُ: كمْ غزَوْتَ أنتَ معَهُ؟ قالَ: سبْعَ عشْرَةَ غزْوَةً. قالَ: فقلْتُ: فما أوَّلُ غزْوَةٍ غزاها؟ قالَ: ذاتُ العُسَيْرِ أوِ: العُشَيْرِ.

BROJ BITAKA KOJE JE VODIO ALLAHOV POSLANIK, ﷺ

1193. Ebu Ishak prenosi da je Abdullah b. Jezid jednom izišao da klanja kao imam namaz za kišu. Klanjao je dva rekjata a zatim proučio dovu za kišu.

Rekao je: Toga dana sam sreo Zejd b. Erkama (sa nama je bio samo jedan čovjek, ili sa nama je bio neki čovjek) pa sam ga upitao: *Koliko bitaka je Allahov Poslanik, ﷺ, vodio?*

Rekao je: *Devetnaest.*

Upitao sam: *U koliko bitaka si ti učestvovao sa njim?*

Rekao je: *U sedamnaest.*

Upitao sam: *Koja mu je bila prva bitka?*

Rekao je: *Bitka Zatu-l-'usejri ili El-'Ušejri.*

١١٩٣ب - عن بُرَيْدَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: غزا رسولُ اللّهِ ﷺ تِسْعَ عَشْرَةَ غَزْوَةً، قاتَلَ في ثَمانٍ مِنْهُنَّ.

1193-b. Burejde, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je vodio devetnaest bitaka a lično se borio u osam.*

كِتابُ الإمارَةِ

POGLAVLJE O VLASTI

باب الخُلَفاءُ مِنْ قُرَيْشٍ

١١٩٤ ـ عَنْ عبدِاللهِ بنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا يَزالُ هٰذا الأَمْرُ في قُرَيْشٍ ما بَقِيَ مِنَ النَّاسِ اثْنانِ».

HALIFE SU OD KUREJŠEVIĆA

1194. Abdullah b. Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Hilafet će pripadati Kurejševićima, makar od ljudi postojala samo dvojica.***[1]

١١٩٥ ـ عَنْ أَبِي هُرَيرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «النَّاسُ تَبَعٌ لِقُرَيْشٍ في هٰذا الشَّأْنِ، مُسْلِمُهُمْ لِمُسْلِمِهِمْ، وكافِرُهُمْ لِكافِرِهِمْ».

1195. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***U hilafetu ljudi slijede Kurejševiće; muslimani muslimane Kurejševiće a nemuslimani nemuslimane Kurejševiće.***

[1] Hadis je u izjavnom obliku, u značenju naredbe i ima isto značenje kao i riječi Poslanika, ﷺ: *Imami su od Kurejševića* u hadisu koji je vjerodostojan. Štaviše, hafiz hadisa Ibn Hadžer kaže da je taj hadis mutevatir, stoga priča nekih islamskih stranaka danas da je taj hadis slab ukazuje na njihovo neznanje o sunnetu i njihovo udaljavanje od njega.

١١٩٦ - عنْ عامرِ بنِ سعدِ بنِ أَبي وَقَّاص رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ:
كَتَبْتُ إِلى جابرِ بنِ سَمُرَةَ مَعَ غُلامِي نافِعٍ: أَنْ أَخْبِرْنِي بِشيءٍ سَمِعْتَهُ
مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ. قال: فكَتَبَ إِلَيَّ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ، يَوْمَ
جُمُعَةٍ، عَشِيَّةَ رُجِمَ الأَسْلَمِيُّ، فقالَ: «لا يَزالُ الدِّينُ قائِماً حتَّى تقومَ
السَّاعَةُ، أَوْ يَكونَ عَلَيْكُمْ اثنا عَشَرَ خليفَةً، كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ».

وسَمِعْتُهُ يَقولُ: «عُصَيْبَةٌ مِن المُسْلِمينَ يَفْتَتِحونَ البَيْتَ الأَبْيَضَ؛
بَيْتَ كِسْرى - أَوْ: آلِ كِسْرى -».

وسَمِعْتُهُ يقولُ: «إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ كَذَّابِينَ؛ فاحْذَروهُمْ».

وسَمِعْتُهُ يَقولُ: «إِذا أَعْطى اللَّهُ أَحَدَكُمْ خيراً؛ فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ وَأَهْلِ
بَيْتِهِ».

وسَمِعْتُهُ يَقولُ: «أَنا الفَرَطُ على الحَوْضِ».

1196. 'Amir b. Sa'd b. ebi Vekkas, ﵁, je rekao: *Napisao sam pismo Džabiru b. Semureu i poslao mu ga po svom slugi Nafi'u, i u pismu sam ga zamolio da mi napiše nešto što je čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ.

Napisao mi je: *Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je jednog petka, uoči dana kada je kamenovan El-Eslemi, rekao:* ***Islam će trajati sve do Sudnjeg dana ili dok vam ne dođe vlast dvanaesterice halifa. Svi oni će biti od Kurejševića.***

Čuo sam ga da je rekao: ***Grupica muslimana će osvojiti Bijelu kuću, kuću perzijskog vladara ili kuću porodice perzijskog vladara.***

Čuo sam ga, također, da je rekao: ***Pred Sudnji dan će se pojaviti lažovi, pa ih se pripazite!***

Čuo sam ga, također, da je rekao: ***Kada nekom od vas Allah dadne neko dobro neka se prvo on i njegova porodica tim dobrom okoriste.***

I čuo sam ga da je rekao: ***Ja ću biti prvi koji će doći do izvora.***

باب الاسْتِخْلافُ وتَرْكُهُ

١١٩٧ ـ عن ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: دَخَلتُ على حفصةَ رضيَ اللّهُ عنها، فقالَتْ: أعَلِمْتَ أنَّ أباكَ غيرُ مُسْتخلِفٍ؟ قالَ: قلتُ: ما كانَ لِيَفعَلَ. قالتْ: إنَّهُ فاعِلٌ. قالَ: فحَلَفْتُ أنِّي أُكَلِّمُهُ في ذٰلِكَ.

فَسَكَتُّ حتَّى غَدَوْتُ ولَمْ أُكَلِّمْهُ. قالَ: فكُنْتُ كَأَنَّما أَحمِلُ بِيَميني جَبَلاً، حتَّى رَجعْتُ، فدَخَلْتُ عليهِ، فسألَني عن حالِ النَّاسِ وأنا أُخْبِرُهُ. قالَ: ثمَّ قُلتُ لهُ إنِّي سَمِعْتُ النَّاسَ يقولونَ مَقالَةً، فآلَيْتُ أنْ أقولَها لَكَ، زَعَموا أنَّكَ غيرُ مُسْتَخلِفٍ، وإنَّه لوْ كانَ لَكَ رَاعي إبِلٍ أَوْ راعِي غَنَمٍ، ثمَّ جاءَكَ وتَركَها؛ رَأيتَ أنْ قَدْ ضَيَّعَ؛ فرِعايَةُ النَّاسِ أشَدُّ.

قالَ: فَوافَقَهُ قَوْلي، فوَضَعَ رَأسَهُ ساعَةً، ثُمَّ رَفَعَهُ إلَيَّ، فقالَ: إنَّ اللّهَ عزَّ وجلَّ يَحْفَظُ دينَهُ، وإنِّي لَئِنْ لا أَسْتَخْلِفْ؛ فإنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ لمْ يَسْتَخْلِفْ، وإنْ أَسْتَخْلِفْ؛ فإنَّ أبا بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ قدِ اسْتَخْلَفَ.

قالَ: فوَاللّهِ؛ ما هُوَ إلاَّ أنْ ذَكَرَ رسولَ اللّهِ ﷺ وأبا بكرٍ، فعَلِمْتُ أنَّه لمْ يَكُنْ لِيَعْدِلَ بِرسولِ اللّهِ ﷺ أحداً، وأنَّهُ غَيْرُ مُسْتَخلِفٍ.

O HALIFINOM IMENOVANJU ILI NEIMENOVANJU NASLJEDNIKA

1197. Ibn Omer, ﷺ, kaže: Došao sam kod Hafse, ﷺ.

Rekla je: *Da li znaš da ti otac nije imenovao svog nasljednika?*

Rekao sam: *Neće valjda to uraditi!*

Rekla je: *On će to uraditi.*

Zakleo sam se da ću popričati s njim o tome. Šutio sam sve dok nisam krenuo od njega i nisam ga o tome ništa pitao. Osjećao sam kao da u svojoj desnici nosim neko brdo. Vratio sam se i ušao kod njega. Pitao me je o stanju u narodu i ja sam ga izvještavao. Potom sam mu rekao: *Čuo sam ljude da pričaju nešto, ali se ustručavam da ti to kažem. Tvrde da ti nećeš imenovati iza sebe halifu. Međutim, kada bi imao pastira*

deva ili sitne stoke pa ti on dođe i napusti deve ili sitnu stoku, ti bi smatrao da ih je on zapustio. Preče je ipak zaštiti ljude.

Ostao je zatečen. Spustio je glavu nakratko, zatim ju je podigao i rekao: *Allah, ﷻ, će, uistinu, sačuvati svoju vjeru. Ja, ako i ne imenujem svoga zamjenika, pa i Allahov Poslanik, ﷺ, nije imenovao svoga nasljednika. A ako ga i imenujem, pa i Ebu Bekr, ؓ, je imenovao sebi nasljednika.*

Tako mi Allaha, kada je spomenuo Allahovog Poslanika, ﷺ, i Ebu Bekra, shvatio sam da neće dati prednost nikom nad Allahovim Poslanikom, ﷺ, i da neće imenovati nasljednika.

بابُ الأمْرِ بالوَفاءِ بِبَيْعَةِ الخُلَفاءِ الأوَّلِ فالأوَّلِ

١١٩٨ ـ عَنْ أَبي حازمٍ؛ قالَ: قاعَدْتُ أَبا هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ خَمْسَ سِنينَ، فَسَمِعْتُهُ يُحَدِّثُ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «**كانَتْ بَنو إِسْرائيلَ تَسوسُهُمُ الأنبِياءُ، كُلَّما هَلَكَ نَبيٌّ؛ خَلَفَهُ نَبيٌّ، وإِنَّهُ لا نَبيَّ بَعْدي، وسَتَكونُ خُلَفاءُ فتَكْثُرُ**». قالوا: فَما تَأْمُرُنا؟ قالَ: «**فُوا بِبَيْعَةِ الأوَّلِ فالأوَّلِ، وأَعْطوهُمْ حَقَّهُمْ؛ فإِنَّ اللّهَ سائِلُهُمْ عَمَّا اسْتَرْعاهُمْ**».

NAREĐENO JE DA SE PRISEGE DATE HALIFAMA ISPUNJAVAJU, I TO PO REDU, KAKO SU DAVANE

1198. Ebu Hazim veli: Družio sam se sa Ebu Hurejreom, ؓ, pet godina. Čuo sam ga jedanput da pripovijeda od Poslanika, ﷺ, sljedeći hadis: ***Benu Israilćanima su vladali poslanici. Kad god bi jedan poslanik umro drugi bi ga naslijedio. Poslije mene nema poslanika, ali će biti moje halife kojih će biti mnogo.***

Ashabi su upitali: *Šta nam preporučuješ?*

Rekao je: ***Ispunjavajte datu prisegu i to prvom, pa onom iza njega i dajte im njihova prava. Njih će Allah, zaista, pitati o onima kojima vladaju.***

١١٩٩ ـ عن عبدالرحمٰن بن عبد رب الكعبة؛ قال: دخلت المَسْجِدَ؛ فإذا عبدُاللهِ بنُ عَمرو بنِ العاصِ رضيَ اللّهُ عنهما جالسٌ في ظِلِّ الكَعْبَةِ، والنَّاسُ مُجْتَمِعونَ عليهِ، فأَتَيْتُهُمْ، فجَلَسْتُ إليهِ، فقالَ:

كُنَّا معَ رسولِ اللّهِ ﷺ في سَفَرٍ، فنَزَلْنا مَنزِلاً، فمِنَّا مَنْ يُصْلِحُ خِباءَهُ، ومِنَّا مَنْ يَنْتَضِلُ، ومِنَّا مَنْ هو في جَشَرِهِ؛ إذْ نادى مُنادي رسولِ اللّهِ ﷺ: الصَّلاةَ جامِعَةً. فاجْتَمَعْنا إلى رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ: «إنَّهُ لمْ يَكُنْ نَبِيٌّ قَبْلي؛ إلاَّ كانَ حَقاً عليهِ أنْ يَدُلَّ أُمَّتَهُ على خَيْرِ ما يَعْلَمُهُ لَهُم، ويُنْذِرَهُم شَرَّ ما يَعْلَمُهُ لَهُم، وإنَّ أُمَّتَكُمْ هٰذهِ جُعِلَ عافِيَتُها في أَوَّلِها، وسَيُصيبُ آخِرَها بلاءٌ وأُمورٌ تُنْكِرونَها، وتَجيءُ فِتْنَةٌ فَيُرَقِّقُ بَعْضُها بَعْضاً، وتَجيءُ الفِتْنَةُ، فيَقولُ المُؤْمِنُ: هٰذهِ مُهْلِكَتي ثُمَّ تَنْكَشِفُ وتَجيءُ الفِتْنَةُ، فيَقولُ المُؤْمِنُ: هٰذهِ هٰذهِ، فمَنْ أحَبَّ أنْ يُزَحْزَحَ عنِ النَّارِ ويُدْخَلَ الجَنَّةَ؛ فلْتَأْتِهِ مَنِيَّتُهُ وهو يُؤْمِنُ باللّهِ واليَوْمِ الآخِرِ، ولْيَأْتِ إلى النَّاسِ الذي يُحِبُّ أنْ يُؤْتى إليهِ. ومَنْ بايَعَ إماماً، فأَعْطاهُ صَفْقَةَ يَدِهِ، وثَمَرَةَ قَلْبِهِ؛ فلْيُطِعْهُ إنِ اسْتَطاعَ، فإنْ جاءَ آخَرُ يُنازِعُهُ؛ فاضْرِبوا عُنُقَ الآخَرِ».

فدَنَوْتُ منهُ، فقلتُ لهُ: أَنْشُدُكَ اللّهَ؛ آنْتَ سَمِعْتَ هٰذا مِن رَسولِ اللّهِ ﷺ؟ فأَهْوى إلى أُذُنَيْهِ وقَلْبِهِ بيَدَيْهِ، وقالَ: سَمِعَتْهُ أُذُنايَ، ووَعاهُ قَلْبي.

فقلتُ لهُ: هٰذا ابنُ عَمِّكَ مُعاوِيَةُ؛ يَأْمُرُنا أنْ نَأْكُلَ أَموالَنا بَيْنَنا بالباطِلِ، ونَقْتُلَ أَنْفُسَنا، واللّهُ عزَّ وجلَّ يَقولُ: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمْ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾﴾ [النساء: ٢٩].

قالَ: فسَكَتَ ساعةً، ثمَّ قالَ: أَطِعْهُ في طاعَةِ اللّهِ، واعْصِهِ في مَعْصِيَةِ اللّهِ عزَّ وجلَّ.

1199. 'Abdurrahman b. 'Abdi Rabbi-l-Ka'be je rekao: Došao sam u harem i zatekao 'Abdullaha b. 'Amra b. el-'Asa, ﵄, kako sjedi u hladu Kjabe. Ljudi su bili oko njega. Prišao sam im i sjeo.

On je pričao: *Bili smo sa Allahovim Poslanikom,* ﷺ, *na nekom putovanju. Zaustavili smo se na nekom mjestu da se odmorimo. Neki od nas su počeli da popravljaju svoje šatore, drugi su se takmičili u bacanju strijela a treći su bili uz svoje životinje.*

Telal Allahovog Poslanika, ﷺ, *je povikao: Sakupite se!*

Okupili smo se oko Allahovog Poslanika, ﷺ, *potom je Poslanik,* ﷺ, *rekao:* ***Svaki poslanik prije mene bio je zadužen da uputi svoj narod na dobro i da ih upozori na zlo. Ovom vašem ummetu je određeno da ostane zdravo u prvim svojim generacijama. Zadnje generacije će zadesiti iskušenja i ono što ćete prezirati. Dolazit će iskušenja, sve teža i teža. Vjernik će reći: Ova će me uništiti. Pa će ta nedaća proći a desit će se druga, pa će reći: Zar i ova poslije one?!***

Ko želi da se spasi od Vatre i uđe u Džennet neka, kada mu dođe smrtni čas, bude vjernik u Allaha i Sudnji dan. Neka sa ljudima postupa onako kako bi volio da se postupa sa njim.

Ko da vladaru prisegu, pruži mu svoju desnicu i plod svoga srca neka mu se pokori koliko može. Pa ako dođe drugi vladar koji se želi nametnuti prvom, odsijecite vrat drugom.

Približio sam mu se i upitao: *Zaklinjem te Allahom, jesi li ti to čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ?

Dodirnuo je rukama svoje uši pa ih onda spustio do svog srca i rekao: *To su čule moje uši i zapamtilo moje srce.*

Rekao sam mu: *Ovaj, sin tvog amidže, Muavija, naređuje nam da jedemo imetke drugih na nepošten način i da jedni druge ubijamo, a Allah,* عز وجل, *je rekao:*

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٢٩﴾

O vjernici, jedni drugima na nedozvoljen način imanja ne prisvajajte, - ali, dozvoljeno vam je

trgovanje uz obostrani pristanak - i jedni druge ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv.[1]

Zakratko je zašutio a potom rekao: *Pokori mu se u onome što je Allah dozvolio, a nemoj mu se pokoravati u onome što je Allah, ﷻ, zabranio.*

باب إذا بُويع لِخليفتين

١٢٠٠ - عن أبي سعيدٍ الخُدْرِيّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «إذا بُويعَ لِخَليفَتَيْنِ؛ فاقْتُلوا الآخَرَ مِنهُما».

KADA SE USTOLIČE DVOJICA HALIFA

1200. Ebu Se'id el-Hudri, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada se da prisega dvojici halifa, ubijte onog potonjeg.***

---

[1] Sura *En-Nisa*, 29.
Kada je čuo govor Abdullaha b. 'Amra b. el-'Asa, ؓ, i hadis koji je prenio o zabrani suprotstavljanja halifi koji je prvi ustoličen i koji naređuje da drugi treba biti ubijen, smatrao je Muaviju takvim zbog sukoba sa Alijom jer je Aliji bila data prisega. Zbog toga je smatrao da sve što Muavija udijeli svojoj vojsci i sljedbenicima u tom sukobu sa Alijom, ؓ, bespravno uzet imetak i ubijanje nedužnih, smatrao je da je Muavijina borba neispravna i da je imetak dobijen u toj borbi neispravan. Nevevi (op. prev.).

باب كُلُّكُمْ راعٍ وكُلُّكُمْ مَسْؤولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

١٢٠١ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّٰهُ عنهما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ أنّه قالَ:

«ألا كُلُّكُمْ راعٍ وكُلُّكُمْ مَسؤولٌ عن رَعِيَّتِهِ؛ فالأميرُ الذي على النَّاسِ راعٍ، وهُو مَسْؤولٌ عن رَعِيَّتِهِ، والرَّجُلُ راعٍ على أهلِ بيتِهِ، وهُوَ مَسْؤولٌ عَنهُم، والمَرْأَةُ راعِيَةٌ على بَيتِ بَعْلِها ووَلَدِهِ، وهِيَ مَسْؤولَةٌ عَنهُم، والعَبْدُ راعٍ على مالِ سَيِّدِهِ، وهُو مَسْؤولٌ عَنهُ، ألا فَكُلُّكُمْ راعٍ وكُلُّكُمْ مَسْؤولٌ عن رَعِيَّتِهِ».

SVI STE VI PASTIRI I SVI ĆETE BITI PITANI ZA ONE ZA KOJE STE BILI ODGOVORNI

1201. Ibn Omer, ﷺ, prenosi i veli da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Svi ste vi, uistinu, pastiri i svi će te biti odgovorni za ono što vam je povjereno.***

Vladar koji vlada ljudima je pastir i on je odgovoran za svoje podanike.

Čovjek je pastir u kući svoje porodice i bit će odgovoran za njih.

Žena je zadužena za muževljevu kuću i djecu i bit će odgovorna za to.

Rob je zadužen za imetak svog vlasnika i bit će odgovoran za to.

Prema tome, svi ste vi pastiri i svi ćete biti odgovorni za ono za šta ste zaduženi.

باب كَراهِيَةِ طَلَبِ الإمارَةِ والحِرْصِ عَلَيها

١٢٠٢ - عنْ عبدِالرحمٰنِ بنِ سَمُرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ لي رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «يا عبدَالرحمٰنِ! لا تَسأَلِ الإمارَةَ؛ فإنَّكَ إنْ أُعطِيتَها عنْ مَسْأَلَةٍ؛ وُكِلْتَ إلَيها، وإنْ أُعطيتَها عن غيرِ مَسْأَلَةٍ؛ أُعِنْتَ عَلَيها».

POKUĐENO JE TRAŽITI VLAST I ŽUDITI ZA NJOM

1202. Abdurrahman b. Semure, ﷺ, prenosi da mu je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Abdurrahmane, ne traži vlast, jer ako je dobiješ***

zbog toga što si je tražio, bit ćeš joj sâm prepušten*[1]*, a ako je dobiješ bez traženja, bit ćeš potpomognut u njoj.

١٢٠٣ - عن أبي ذرٍّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: **«يا أبا ذرٍّ! إنِّي أراكَ ضعيفاً، وإنِّي أُحِبُّ لكَ ما أُحِبُّ لنفسي؛ لا تأمَّرنَّ على اثنينِ، ولا تَوَلَّينَّ مالَ يتيمٍ»**.

1203. Ebu Zerr, ﵁, pripovijeda da mu je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ebu Zerre, vidim te, uistinu, slabim. Želim ti, zaista, sve ono što želim i sebi. Nemoj da budeš odgovoran ni za dvojicu niti budi upravnik jetimskog imetka.***

١٢٠٤ - عن أبي ذرٍّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قُلْتُ: يا رسولَ اللّهِ! ألا تَستعمِلُني؟ قالَ: فضربَ بيدِهِ على مَنكِبي، ثمَّ قالَ: **«يا أبا ذرٍّ! إنَّكَ ضعيفٌ، وإنَّها أمانةٌ، وإنَّها يومَ القيامةِ خِزيٌ وندامةٌ، إلاّ مَنْ أخذَها بحقِّها، وأدَّى الَّذي عليهِ فيها»**.

1204. Ebu Zerr, ﵁, je upitao: *Allahov Poslaniče, zar me nećeš postaviti na neki položaj?*

Tada me Poslanik, ﷺ, udario po ramenu i rekao: ***Ebu Zerre, ti si slab, a to je emanet. Na Sudnjem danu će biti poniženje i kajanje, osim za onog ko ga zasluži i izvrši ono što se od njega traži.***

---

[1] Tj. nećeš biti potpomognut u njoj.

باب لا نَسْتَعْمِلُ على عَمَلِنا مَن أرادَهُ

١٢٠٥ ـ عن أبي بُرْدَةَ؛ قال: قالَ أبو مُوسى رضيَ اللّهُ عنهُ:
أَقْبَلْتُ إلى النبيِّ ﷺ ومَعي رَجُلانِ مِنَ الأشْعَرِيّينَ، أَحَدُهما عَن
يَميني، والآخَرُ عن يَساري؛ فكِلاهُما سَأَلَ العَمَلَ، والنبيُّ ﷺ
يَسْتاكُ، فقالَ: «**ما تقولُ يا أبا موسى ـ أوْ: يا عبدَاللّهِ بنَ قَيْسٍ ـ؟**».
قالَ: فقُلْتُ: والَّذي بَعَثَكَ بِالحَقِّ؛ ما أَطْلَعاني على ما في أَنْفُسِهِما،
وما شَعَرْتُ أنَّهُما يَطْلُبانِ العَمَلَ. قالَ: وكأنّي أَنْظُرُ إلى سِواكِهِ تَحْتَ
شَفَتِهِ وقدْ قَلَصَتْ، فقالَ: «**لَنْ ـ أوْ: لا ـ نَسْتَعْمِلُ على عَمَلِنا مَن
أرادَهُ، ولكِنِ؛ اذْهَبْ أنتَ يا أبا موسى ـ أوْ: يا عبدَاللّهِ بنَ قَيْسٍ ـ**».
فبَعَثَهُ على اليَمَنِ، ثُمَّ أَتْبَعَهُ مُعاذَ بنَ جَبَلٍ، فلَمّا قَدِمَ عليهِ؛ قالَ:
انْزِلْ، وأَلْقى لهُ وِسادَةً. وإذا رَجُلٌ عِنْدَهُ مُوثَقٌ؛ قالَ: ما هٰذا؟ قالَ:
هٰذا كانَ يَهودِيّاً، فأَسْلَمَ، ثُمَّ راجَعَ دِينَهُ دِينَ السُّوءِ فتَهَوَّدَ. قالَ: لا
أَجْلِسُ حتّى يُقْتَلَ، قَضاءُ اللّهِ ورَسولِهِ. فقالَ: اجْلِسْ، نعمْ. قالَ: لا
أَجْلِسُ حتّى يُقْتَلَ، قَضاءُ اللّهِ ورَسولِهِ ثلاثَ مَرّاتٍ، فأَمَرَ بِهِ، فقُتِلَ.
ثُمَّ تَذاكَرا القِيامَ مِنَ اللَّيْلِ، فقالَ أَحَدُهُما مُعاذٌ: أَمّا أنا؛ فأَنامُ
وأَقومُ، وأَرْجو في نَوْمَتي ما أَرْجو في قَوْمَتي.

MI NE POSTAVLJAMO NA POLOŽAJE ONE KOJI TO TRAŽE

1205. Ebu Burde prenosi da je Ebu Musa, ﵁, rekao: *Došao sam Poslaniku, ﷺ, a sa mnom su bila dvojica eš'arijaca, jedan sa moje desne a drugi sa lijeve strane. Oba su tražili neke funkcije. Poslanik, ﷺ, je u tom momentu koristio misvak pa je rekao:* ***Šta to kažeš Ebu Musa,*** *ili je rekao:* ***Abdullahu sine Kajsov?***

Rekao sam: *Tako mi Onoga koji te je poslao sa Istinom, nisu mi otkrili ono što su njihove duše skrivale niti sam primijetio da će tražiti neke položaje!*

Kao da sada gledam u već potrošen misvak ispod njegove usne. Potom je rekao: ***Nećemo, ili, ne dajemo funkcije onima koji ih traže. Idi ti Ebu Musa** ili* ***Abdullahu sine Kajsov.***

Zatim ga je poslao za namjesnika Jemena, Za njim je poslao i Muaza b. Džebela. Kada je Muaz došao, rekao mu je: *Sjedi!*, bacivši mu jastuk. Kod njega je bio neki čovjek svezan.

Upitao je: *Ko je ovo?*

Rekao je: *Ovaj je bio židov pa je primio islam. Zatim se vratio u svoju naopaku vjeru, opet je postao židov.*

Mu'az je rekao: *Neću sjesti dok ne bude ubijen. To je Allahova presuda i presuda Njegovog Poslanika, ﷺ.*

Ebu Musa je rekao: *Sjedi, to će biti izvršeno!*

Rekao je: *Neću sjesti dok ne bude ubijen, jer je to Allahova i Njegovog Poslanika, ﷺ, presuda!* To je ponovio tri puta. Potom je Ebu Musa naredio da bude ubijen.

Nakon toga su počeli pričati o noćnom namazu.

Muaz je rekao: *Što se mene tiče, ja spavam dio noći a dio noći klanjam. Za svoj san se nadam nagradi kao što se nadam i za svoj noćni namaz.*

بابٌ الإمامُ إذا أَمَرَ بِتَقْوى اللَّهِ وعَدَلَ كانَ لهُ أَجْرٌ

١٢٠٦ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «إِنَّما الإمامُ جُنَّةٌ: يُقاتَلُ مِنْ وَرائِهِ، ويُتَّقى بِهِ، فإِنْ أَمَرَ بِتَقْوى اللَّهِ عزَّ وجلَّ وعَدَلَ؛ كانَ لهُ بِذٰلِكَ أَجْرٌ، وإِنْ يَأْمُرْ بِغَيْرِهِ؛ كانَ عليهِ منهُ».

VLADAR KOJI NAREDI BOGBOJAZNOST I PRAVDU IMAT ĆE ZA TO NAGRADU

1206. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Vladar je kao štit.*** [1] ***Iza njega se ratuje i s njim se štiti. Pa ako naredi bogobojaznost i bude pravedno vladao za to će imati nagradu. A ako bude naređivao nešto drugo, dobit će za to kaznu.***

---

[1] Tj. vladar je poput štita jer čuva muslimane od neprijateljskih uznemiravanja i čuva ljude da ne nanose nepravdu jedni drugima.

باب لِمَنْ وَلِيَ شَيْئاً فَعَدَلَ فيه

١٢٠٧ ـ عن عبدِاللّٰهِ بن عمرَ رضيَ اللّٰهُ عنهما؛ قال: قال رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «إِنَّ المُقسِطينَ عندَ اللّٰهِ على مَنابِرَ مِن نُورٍ، عن يَمينِ الرَّحمٰنِ عزَّ وجلَّ، وكِلْتا يَدَيْهِ يَمينٌ، الَّذينَ يَعْدِلونَ في حُكْمِهِمْ وأَهْليهِمْ وما وَلُوا».

KO PREUZME NEKU ODGOVORNOST PA BUDE PRAVEDNO POSTUPAO

1207. Abdullah b. Omer, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Pravedni će kod Allaha biti na minberima od svjetlosti i to pored desnice Milostivog, ﷻ, a obje Njegove ruke su desne. To će biti oni koji budu pravedno vladali te budu pravedni u porodici i u onome za što su odgovorni.*

باب مَنْ وَلِيَ شَيْئاً فَشَقَّ أَوْ رَفَقَ

١٢٠٨ ـ عن عبدِالرحمٰنِ بنِ شُماسَةَ؛ قال: أَتَيْتُ عائِشَةَ رضيَ اللّٰهُ عنها لأَسْأَلَها عن شيءٍ، فقالَتْ: مِمَّنْ أَنْتَ؟ فقُلْتُ: رَجُلٌ مِن أَهْلِ مِصْرَ. فقالَتْ: كَيْفَ كانَ صاحِبُكُمْ لكُمْ في غَزاتِكُمْ هٰذِهِ؟ فقالَ: ما نَقَمْنا مِنْهُ شَيْئاً، إِنْ كانَ لَيَموتُ للرَّجُلِ مِنّا البَعيرُ فيُعْطيهِ البَعيرَ، والعَبْدُ فيُعْطيهِ العَبْدَ، ويَحْتاجُ إِلى النَّفَقَةِ فيُعْطيهِ النَّفَقَةَ. فقالَتْ: أَمَا إِنَّه لا يَمْنَعُني الَّذي فَعَلَ في محمدِ بنِ أَبي بكرٍ أَخي أَنْ أُخْبِرَكَ ما سَمِعْتُ مِن رسولِ اللّٰهِ ﷺ يقولُ في بَيْتي هٰذا: «اللّٰهُمَّ! مَنْ وَلِيَ مِن أَمْرِ أُمَّتي شَيْئاً، فَشَقَّ عَلَيْهِمْ؛ فاشْقُقْ عليه، ومَنْ وَلِيَ مِن أَمْرِ أُمَّتي شَيْئاً، فَرَفَقَ بِهِمْ، فارْفُقْ بِهِ».

KO BUDE OTEŽAVAO ILI OLAKŠAVAO KADA DOBIJE NEKU FUNKCIJU

1208. 'Abdurrahman b. Šumase prenosi da je, jednom prilikom, otišao kod Aiše, ﵂, da je upita o nečemu.

Aiša ga je upitala: *Odakle si?*

Rekao je: *Ja sam iz Egipta.*

Upitala je: *Kakav je bio vaš vladar u bitkama?*

Odgovorio je: *Nijedan njegov postupak nismo prezirali. Ako bi nekom od nas uginula deva, dao bi mu drugu devu. Ako bi mu umro rob, davao bi mu drugog roba. Ako bi mu bila potrebna pomoć, davao bi mu je.*

Rekla je: *Neće me spriječiti ono što je uradio sa Muhammedom b. ebi Bekrom, mojim bratom, da te obavijestim o onome što sam čula od Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je to rekao u mojoj kući.*

Rekao je: ***Allahu moj, ko preuzme neku funkciju nad mojim ummetom pa im oteža, i Ti otežaj njemu. A ko preuzme neku funkciju nad mojim ummetom pa bude blag prema njima, i Ti budi blag prema njemu!***

باب الدِّينُ النَّصيحَة

١٢٠٩ - عن تميم الدَّاريّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «الدِّينُ النَّصيحَةُ». قُلْنا: لِمَنْ؟ قالَ: «للَّهِ، ولِكِتابِهِ، ولِرَسولِه، ولأئِمَّةِ المُسْلِمينَ وعامَّتِهِمْ».

VJERA JE SAVJET

1209. Temim ed-Dari, رضي الله عنه, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: ***Vjera je savjet.*** Upitali smo: *Kome?*

Odgovorio je: ***Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku*** [1]***, muslimanskim vladarima i običnom svijetu.***

١٢١٠ - عن جرير رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: بايَعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ على إقامِ الصَّلاةِ، وإيتاءِ الزَّكاةِ، والنُّصْحِ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.

1210. Džerir, رضي الله عنه, je rekao: *Dao sam prisegu Allahovom Poslaniku za namaz, zekjat i savjetovanje svakog muslimana.*

---

[1] Tj. postupati po Allahovom zakonu, Njegovoj Knjizi i pridržavati se Poslanikovih uputa.

بابٌ مَنْ غشَّ رَعِيَّتَهُ ولمْ يَنْصَحْ لَهُم

١٢١١ ـ عنِ الحَسَنِ؛ قالَ: عادَ عبيدُاللّهِ بنُ زِيادٍ مَعْقِلَ بنَ يَسارٍ المُزَنِيَّ رضيَ اللّهُ عنهُ في مَرَضِهِ الذي ماتَ فيهِ، فقالَ مَعْقِلٌ: إنِّي مُحَدِّثُكَ حديثاً سَمِعْتُهُ مِن رسولِ اللّهِ ﷺ، لوْ عَلِمْتُ أنَّ لي حَياةً؛ ما حَدَّثْتُكَ بهِ، إنِّي سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «ما مِن عَبْدٍ يَسْتَرْعِيهِ اللّهُ رَعِيَّةً، يموتُ يَوْمَ يموتُ وهُوَ غاشٌّ لِرَعِيَّتِهِ؛ إلاَّ حَرَّمَ اللّهُ عليهِ الجَنَّةَ».

KO VARA SVOJE PODANIKE I NE BUDE IMAO ISKREN ODNOS PREMA NJIMA

1211. Hasan el-Basri veli: Ubejdullah b. Zijad je posjetio Ma'kila b. Jesara el-Muzenija, ﷺ, kada je bio na samrtnoj postelji.

Tada je Ma'kil rekao: *Ispričat ću ti hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ Da znam da ću još živjeti ne bih ti ga ispričao.*

Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Svakom čovjeku kome Allah bude dao podanike, a on ih bude varao sve do svoje smrti, Allah će zabraniti ulazak u Džennet.***

١٢١٢ ـ عنِ الحَسَنِ؛ أنَّ عائِذَ بنَ عَمْرٍو رضيَ اللّهُ عنهُ (وكانَ مِن أصْحابِ رسولِ اللّهِ ﷺ) دَخَلَ على عُبَيدِاللّهِ بنِ زِيادٍ، فقالَ: أيْ بُنَيَّ! إنِّي سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ: «إنَّ شَرَّ الرِّعاءِ الحُطَمَةُ، فإيَّاكَ أنْ تكونَ مِنهُم». فقالَ لهُ: اجْلِسْ؛ فإنَّما أنتَ مِن نُخالَةِ أصْحابِ محمدٍ ﷺ. فقالَ: وهَلْ كانَتْ لَهُم نُخالَةٌ؟! إنَّما كانَتِ النُّخالَةُ بَعْدَهُم وفي غيرِهِم.

1212. Hasan el-Basri prenosi da je 'Aiz b. 'Amr, ﷺ, jedan od Poslanikovih, ﷺ, drugova, došao kod 'Ubejdullaha b. Zijada pa je 'Ubejdullah rekao: *Sinčiću, ja sam čuo da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Najgori vladari su okrutni pa se pričuvaj da ne budeš od njih.***

Potom mu je rekao: *Sjedi, jer ti pripadaš lošem ostatku Muhammedovih, ﷺ, drugova.*

'Aiz je upitao: *Zar je među ashabima bilo lošeg ostatka?! Loš ostatak je bio poslije njih i među drugima.*

باب ما جاء في غلول الأمراء وتعظيم أمره

١٢١٣ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قام فينا رسول الله ﷺ ذات يوم، فذكر الغلول، فعظمه، وعظم أمره، ثم قال: «لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة، على رقبته بعير له رغاء، يقول: يا رسول الله! أغثني. فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك. لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة، على رقبته فرس له حمحمة، فيقول: يا رسول الله ﷺ! أغثني، فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك. لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة على رقبته شاة لها ثغاء، يقول: يا رسول الله! أغثني، فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك. لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة على رقبته نفس لها صياح، فيقول: يا رسول الله! أغثني. فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك. لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة على رقبته رقاع تخفق، فيقول: يا رسول الله! أغثني. فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك. لا ألفين أحدكم يجيء يوم القيامة على رقبته صامت، فيقول: يا رسول الله! أغثني. فأقول: لا أملك لك شيئاً؛ قد أبلغتك».

O VELIKOJ PRIJETNJI NAMJESNICIMA KOJI PRIKRIJU RATNI PLIJEN

1213. Ebu Hurejre, ﵁, kaže: Jednoga dana Allahov Poslanik, ﷺ, je ustao između nas, spomenuo krađu ratnog plijena, naglasio njegovu opasnost, fokusirao se na kaznu koja se obećava za to i rekao: ***Neka niko sebi ne dozvoli da na Sudnji dan dođe noseći na vratu devu koja će rikati a on će tražiti: Allahov Poslaniče, spasi me.***

Ja ću tada reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te upozorio na to.

Neka niko sebi ne dozvoli da dođe na Sudnji dan noseći na vratu konja koji će hrzati, moleći: Allahov Poslaniče, spasi me.

Ja ću tada reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te upozorio na to. Neka niko ne dozvoli sebi da dođe na Sudnji dan noseći na vratu ovcu koja će blejati, moleći: Allahov Poslaniče, spasi me.

Ja ću tada reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te upozorio na to. Neka niko od vas sebi ne dozvoli da na Sudnji dan dođe noseći na vratu roba koji će se derati, moleći: Allahov Poslaniče, spasi me.

Tada ću reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te upozorio na to. Neka niko od vas sebi ne dozvoli da na Sudnji dan dođe noseći na vratu platno koja će se vihoriti, moleći: Allahov Poslaniče, spasi me.

Tada ću reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te upozorio na to. Neka niko od vas sebi ne dozvoli da na Sudnji dan dođe, noseći na vratu zlato i srebro, moleći: Allahov Poslaniče, spasi me.

Tada ću reći: Ne mogu ti ništa pomoći, jer sam te na to upozorio.

بابُ ما كتمَ الأمراءُ؛ فهو غُلولٌ

١٢١٤ - عنْ عديِّ بنِ عَميرةَ الكِنْديِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «مَنِ استَعْمَلْناهُ مِنكُمْ على عَمَلٍ، فكَتَمَنا مِخيطاً فما فَوْقُ؛ كانَ غُلولاً يأتي بِهِ يَوْمَ القِيامَةِ».

قالَ: فقامَ إليهِ رَجُلٌ أَسْوَدُ مِن الأنصارِ، كأنّي أَنظُرُ إِلَيْهِ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! اقْبَلْ عَنّي عَمَلَكَ. قالَ: «وما لَكَ؟». قالَ: سَمِعْتُكَ تَقولُ كَذا وكَذا. قالَ: «وأنا أَقولُهُ الآنَ: مَن استَعْمَلْناهُ مِنكُمْ على عَمَلٍ؛ فَلْيَجِىءْ بِقليلِهِ وكَثيرِهِ، فما أُوتيَ مِنهُ؛ أَخَذَ، وما نُهِيَ عَنهُ انْتَهى».

ONO ŠTO PRIKRIJU NAMJESNICI SMATRA SE KAO DA JE RIJEČ O KRAĐI RATNOG PLIJENA

1214. 'Adijj b. 'Umejre el-Kindi, ﵁, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: *Koga od vas postavimo za namjesnika, pa prikrije iglu i nešto više od toga, smatraće se kao da je ukrao od ratnog plijena s kojim će doći na Sudnji dan.*

Tada je ustao neki ensarija, crnog tena, kao da sada gledam u njega, i rekao: *Allahov Poslaniče, predajem ti posao koji sam ti povjerio.*

Upitao je: ***Šta ti je?!***

Rekao je: *Čuo sam te da kažeš to i to.*

Rekao je: ***Ja ću to i sada ponoviti. Koga od vas postavimo za namjesnika neka donese sve što prikupi; i vrijedne i manje vrijedne stvari. Ono što mu se dadne od toga, neka uzme a što mu se zabrani, neka se ne osvrće na to.***

بابٌ في هدايا الأُمراءِ

١٢١٥ ـ عن أبي حُمَيْدٍ السَّاعِدِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: اسْتَعْمَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ رَجُلاً مِن الأَسْدِ على صَدقاتِ بَني سُلَيْمٍ، يُدْعى ابنَ اللُّتْبِيَّةِ، فلَمَّا جاءَ؛ حاسَبَهُ؛ قالَ: هٰذا مالُكُمْ، وهٰذا هَدِيَّةٌ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «فَهلاَّ جَلَسْتَ في بَيْتِ أَبيكَ وأُمِّكَ حتَّى تَأْتِيَكَ هَدِيَّتُكَ إِنْ كُنْتَ صادِقاً».

ثمَّ خَطَبَنا، فحَمِدَ اللَّهَ عزَّ وجلَّ، وأَثْنى عليهِ، ثمَّ قالَ: «أَمَّا بَعْدُ؛ فإِنِّي أَسْتَعْمِلُ الرَّجُلَ مِنكُم على العَمَلِ مِمَّا وَلاَّني اللَّهُ، فيأْتيني، فيَقولُ: هٰذا مالُكُمْ، وهٰذا هَدِيَّةٌ أُهْدِيَتْ لي، أَفَلا جَلَسَ في بَيْتِ أَبيهِ وأُمِّهِ حتَّى تأْتِيَهُ هَدِيَّتُهُ إِنْ كانَ صادِقاً؟ واللَّهِ؛ لا يَأْخُذُ أَحَدٌ مِنكُم منها شَيْئاً بِغَيْرِ حَقِّهِ؛ إِلاَّ لَقِيَ اللَّهَ تَعالى يَحْمِلُهُ يَوْمَ القِيامَةِ؛ فَلأَعْرِفَنَّ أَحَداً مِنكُمْ لَقِيَ اللَّهَ عزَّ وجلَّ يَحْمِلُ بَعيراً لَهُ رُغاءٌ، أَوْ بَقَرَةً لَها خُوارٌ، أَوْ شاةً تَيْعَرُ». ثمَّ رَفَعَ يَدَيْهِ حتَّى رُئِيَ بَياضُ إِبْطَيْهِ؛ يَقولُ: «اللَّهُمَّ هَلْ بَلَّغْتُ». بَصُرَ عَيْني، وسَمِعَ أُذُني.

O POKLONIMA KOJE DOBIJU NAMJESNICI

1215. Ebu Humejd es-Sa'idi, ﷺ, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, je imenovao nekog čovjeka iz Eseda[1] po imenu Ibnu-l-Lutbijje da prikupi zekjat od plemena Beni Sulejma.

[1] U jednom od primjeraka Muslimovog *Sahiha* stoji: *El-Ezd*, a oni su Ezd iz Šenue koje nazivaju još i *El-Esed*.

Kada se vratio obračunao je prikupljeni zekjat i rekao: *Ovo je vaš imetak a ovo je meni poklonjeno.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je, tada, rekao: ***Da si sjedio u očevoj i majčinoj kući, da li bi dobio taj poklon, reci ako istinu govoriš?!***

Zatim nam se obratio. Nakon što se zahvalio Allahu, ﷻ, i pohvalio Ga, rekao je: ***Ja odredim nekog čovjeka od vas da izvrši neki posao koji mi je Allah naredio pa mi dođe i kaže: Ovo je vaš imetak a ovo je ono što sam dobio na poklon. Zašto takav nije sjedio u kući svoga oca i majke dok mu ne dođe njegov poklon, ako istinu govori?! Tako mi Allaha, svako od vas ko uzme bilo šta od toga, bespravno na Sudnjem danu će se sresti sa Allahom noseći to na svojim leđima. Ja ću prepoznati[1] onoga od vas koji sretne Allaha, ﷻ, noseći devu koja će rikati, kravu koja će mukati, ovcu koja će blejati.***

Potom je podigao svoje ruke toliko da se vidjela bjelina ispod njegovih pazuha i rekao: ***Allahu moj, jesam li dostavio? Vidjele su moje oči i čule moje uši.***

بابُ مُبايَعَةِ النبيِّ ﷺ تَحتَ الشَّجرَةِ على تَرْكِ الفِرارِ

١٢١٦ - عنْ جابِرِ بن عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: كُنّا يَوْمَ الحُدَيْبِيَةِ أَلْفاً وأَرْبَعَ مِائَةٍ، فبايَعْناهُ وعُمَرُ رضيَ اللّهُ عنهُ آخذٌ بِيَدِهِ تَحتَ الشَّجَرَةِ، وهِيَ سَمُرَةٌ.

قالَ: وبايَعْناه على أنْ لا نَفِرَّ، ولَمْ نُبايِعْهُ على المَوْتِ.

DAVANJE PRISEGE VJEROVJESNIKU, ﷺ, POD DRVETOM, DA SE NEĆE BJEŽATI SA BOJNOG POLJA

1216. Prenosi se od Džabira b. Abdullaha, ؓ, da je rekao: *Na dan Hudejbije bilo nas je hiljadu i četiri stotine. Dali smo prisegu Vjerovjesniku, ﷺ, a Omer, ؓ, je držao njegovu ruku pod drvetom. To drvo je bilo akacija.*

---

[1] Ovako je u većini primjeraka Muslimovog *Sahiha,* dok u nekim primjercima stoji: *Neću poznavati,* što je poznatije.

Dali smo mu prisegu da nećemo bježati sa bojnog polja, a nismo mu dali prisegu na smrt.

١٢١٧ ـ عنْ سالم بنِ أبي الجَعْدِ؛ قالَ: سَأَلْتُ جابِرَ بنَ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما عنْ أصْحابِ الشَّجَرةِ؟ فقالَ: لَوْ كُنّا مِائةَ ألْفٍ؛ لَكَفانا، كُنّا ألْفاً وخَمْسَمِائةً.

1217. Salim b. ebi el-Dž'ad prenosi da je pitao Džabira b. 'Abdullaha, ﷺ, o onima koji su dali prisegu pod drvetom.

Rekao je: *Da nas je bilo stotinu hiljada bilo bi nam dovoljno vode iz bunara. Bilo nas je hiljadu i pet stotina.*[1]

١٢١٨ ـ عنْ عبدِاللَّهِ بنِ أبي أوْفى رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: كانَ أصْحابُ الشَّجَرةِ ألْفاً وثَلاثَمِائةٍ، وكانَتْ أسْلَمُ ثُمُنَ المُهاجِرينَ.

1218. 'Abdullah b. ebi Evfa', ﷺ, je rekao: *Broj onih koji su dali prisegu pod drvetom je bio hiljadu i tri stotine, a jedna osmina muhadžira bila je iz plemena Eslem.*[2]

[1] Ovo je skraćeno u odnosu na vjerodostojni hadis koji govori o događaju na Hudejbiji gdje su ashabi našli bunar iz kojeg je izlazila voda poput šnjire, pa je Poslanik, ﷺ, pljunuo u bunar, zamolio Allaha za berićet pa je voda u velikim količinama provrela. Kao da je pitac u ovom hadisu znao za taj događaj, ali nije znao koliko ih je bilo, stoga je pitao Džabira, ﷺ, o broju.

[2] Najviše je predaja da ih je bilo hiljadu i četiri stotine, mada su i druge predaje ispravne. Izgleda da ih je bilo nešto više od hiljadu i četiri stotine, pa je onaj ko je računao taj višak zaokružio na hiljadu i petsto, a oni što su rekli hiljadu i tristo, nisu sve precizno pobrojali. Nevevijev komentar - 13. tom, 5. str. (op. prev.)

باب المُبايَعَة على الموت

١٢١٩ - عنْ يزيدَ بنِ عُبَيْدٍ؛ قالَ: قلتُ لِسَلَمَةَ: على أيِّ شيْءٍ بايَعْتُمْ رسولَ اللّهِ ﷺ يَوْمَ الحُدَيْبِيَةِ؟ قالَ: على المَوْتِ.

DAVANJE PRISEGE NA SMRT

1219. Jezid b. 'Ubejd kaže da je pitao Selemu: *Na što ste dali prisegu Allahovom Poslaniku, ﷺ, na dan Hudejbije?*

Odgovorio je: *Dali smo mu prisegu na smrt.*[1]

باب المُبايَعَة على السَّمْعِ والطّاعَةِ فيما اسْتَطاعَ

١٢٢٠ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: كُنّا نُبايِعُ رسولَ اللّهِ ﷺ على السَّمْعِ والطّاعَةِ؛ يَقولُ لَنا: «فيما اسْتَطَعْتُ».

DAVANJE PRISEGE NA POSLUŠNOST I POKORNOST, KOLIKO SE MOŽE

1220. Ibn Omer, رضي الله عنه, je rekao: *Davali smo prisegu Allahovom Poslaniku, ﷺ, na poslušnost i pokornost.*

On bi tada govorio: **Koliko možeš.**

[1] U hadisu br. 1216 se kaže da nije bilo prisege na smrt, a ovdje se to spominje. Prisega da se ne bježi znači strpljivost sve dok ne pobijedimo ili ne budemo ubijeni, što, ustvari, znači prisegu i spremnost na smrt, ali ne znači da je smrt cilj prisege. Nevevijev komentar - 13. tom, 6. str. (op. prev.)

بابُ البَيْعَةِ على السَّمْعِ والطَّاعَةِ إلاَّ أنْ يَرَوْا كُفْراً بَواحاً

١٢٢١ ـ عنْ جُنادَةَ بنِ أبي أميةَ؛ قالَ: دَخَلْنا على عُبادَةَ بنِ الصَّامِتِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، وهو مَريضٌ، فقُلْنا: حدِّثنا أصْلَحكَ اللَّهُ بِحَديثٍ يَنْفعُ اللَّهُ بهِ، سَمِعْتَهُ مِن رسولِ اللَّهِ ﷺ. فقالَ: دَعانا رسولُ اللَّهِ ﷺ، فبايَعْناهُ، فكانَ فيما أخَذَ عَلَيْنا: أنْ بايَعَنا على السَّمْعِ والطَّاعَةِ، في مَنْشَطِنا ومَكْرَهِنا، وعُسْرِنا ويُسْرِنا، وأثَرَةٍ عَلَيْنا، وأنْ لا نُنازِعَ الأمْرَ أهْلَهُ. قالَ: «إلاَّ أنْ تَرَوْا كُفراً بَواحاً عِندَكُمْ مِن اللَّهِ فيهِ بُرْهانٌ».

PRISEGA NA POSLUŠNOST I POKORNOST, OSIM AKO VIDE JASNO NEVJERSTVO

1221. Džunade b. ebi Umejje kaže: *Došli smo kod 'Ubade b. Samita,* ﵁*, kada je bio bolestan i rekli smo: Ispričaj nam, Allah te učinio od dobrih, neki hadis od kojeg će Allah dati da se okoristimo, koji si ti čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ.

Rekao je: *Pozvao nas je Allahov Poslanik,* ﷺ, *pa smo mu dali prisegu. Pored ostalog, tražio je od nas da mu damo prisegu na poslušnost i pokornost u onome što volimo i u onome što preziremo, kada nam je teško i kada smo u blagostanju, i kad nam se zakidaju prava i da se ne namećemo u onome što pripada onima koji to zaslužuju.*

On reče: ***Osim kad se jasno vidi nevjerstvo, za što vam je Allah dao očit dokaz.***

باب امْتِحانُ المُؤمنات إذا هاجَرْنَ عِنْدَ المُبايَعَةِ

١٢٢٢ - عنْ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنْها زَوْجِ النبيِّ ﷺ؛ قالَتْ: كانَتِ المُؤمِناتُ إذا هاجَرْنَ إلى رَسولِ اللّهِ ﷺ يُمْتَحَنَّ بِقَوْلِ اللّهِ عزَّ وجلَّ: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ...﴾ إلى آخِرِ الآيَةِ. قالتْ عائشةُ: فمَنْ أقَرَّ بِهٰذا مِن المُؤمِناتِ؛ فقدْ أقَرَّ بالمِحْنَةِ، وكانَ رسولُ اللّهِ ﷺ إذا أقْرَرْنَ بِذٰلِكَ مِن قَوْلِهِنَّ؛ قالَ لَهُنَّ رسولُ اللّهِ ﷺ: «انْطَلِقْنَ؛ فقدْ بايَعْتُكُنَّ». ولا وَاللّهِ ما مَسَّتْ يَدُ رَسولِ اللّهِ ﷺ يَدَ امْرَأةٍ قطُّ، غَيْرَ أنَّهُ يُبايِعُهُنَّ بِالكَلامِ.

قالَتْ عائشةُ رضيَ اللّهُ عنْها: واللّهِ؛ ما أخَذَ رسولُ اللّهِ ﷺ على النِّساءِ قطُّ؛ إلاّ بِما أمَرَهُ اللّهُ عزَّ وجلَّ، وما مَسَّتْ كَفُّ رسولِ اللّهِ ﷺ كَفَّ امْرأةٍ قطُّ، وكانَ يَقولُ لَهُنَّ إذا أخَذَ عَلَيْهِنَّ: «قدْ بايَعْتُكُنَّ»؛ كلاماً.

PROVJERAVANJE VJERNICA KOJE SU UČINILE HIDŽRU, PRILIKOM PRISEGE

1222. Aiša, ﵂, Vjerovjesnikova, ﷺ, supruga, je rekla: *Vjernice koje bi učinile hidžru Allahovom Poslaniku, ﷺ, bile bi provjeravane ovim Allahovim, ﷻ, riječima:*

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ﴾

O vjerovjesniče, kada dođu vjernice da ti polože prisegu: da neće Allahu nikoga ravnim smatrati, i da neće krasti, i da neće bludničiti,[1] *pa sve do kraja ajeta.*

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَٰنٍ يَفْتَرِينَهُۥ

Aiša, ﷺ, je rekla: *Pa koja bi to od vjernica prihvatila, položila bi ispit. Allahov Poslanik, ﷺ, bi onoj koja bi sve to prihvatila, govorio:* ***Idi, već si dala prisegu.***

Tako mi Allaha, ruka Allahovog Poslanika, ﷺ, nikada nije dotakla ruku tuđe žene. On je primao prisegu riječima.

Tako mi Allaha, Allahov Poslanik, ﷺ, je prihvatao od žena u prisezi samo ono što mu je naredio Allah, ﷻ. Ruka Allahovog Poslanika, ﷺ, nikada nije dotakla šaku neke žene. Kada bi od njih uzimao prisegu, govorio bi: ***Dale ste prisegu.***

بابٌ طاعَةُ الإمام

١٢٢٣ ـ عَنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ أنَّه قالَ:
«مَنْ أطاعَني؛ فقدْ أطاعَ اللَّهَ، ومَنْ يَعْصِني؛ فقدْ عَصَى اللَّهَ، ومَنْ يُطِعِ أميري؛ فقدْ أطاعَني، ومَنْ يَعْصِ أميرى؛ فقدْ عَصاني».

POKORNOST VLADARU

1223. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:
Ko se meni pokori, taj se pokorio Allahu.
Ko mi se ne pokori, taj je Allahu nepokoran.
Ko se pokori mom namjesniku, pokorio se meni a ko mu se ne pokori, on je i meni nepokoran.

بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ٱللَّهَ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

O Vjerovjesniče, kada ti dođu vjernice da ti polože prisegu: da neće Allahu nikoga ravnim smatrati, i da neće krasti, i da neće muževima tuđu djecu podmetati, i da ti neće ni u čemu, što je dobro, poslušnost odricati, ti prisegu njihovu prihvati i moli Allaha da ti oprosti; Allah, zaista, mnogo prašta, i On je milostiv. Sura *Mumtehine, 12.*

بابُ السَّمْعِ والطَّاعَةِ لِمَنْ عَمِلَ بِكِتابِ اللَّهِ عزَّ وجلَّ

١٢٢٤ - عَنْ يَحْيى بنِ حُصَيْنٍ، عَنْ جَدَّتِهِ أُمِّ الحُصَيْنِ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَ: سَمِعْتُها تَقولُ: حَجَجْتُ مَعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ حَجَّةَ الوَداعِ. قالَتْ: فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ قَوْلاً كَثيراً، ثمَّ سَمِعْتُهُ يَقولُ: «إِنْ أُمِّرَ عَلَيْكُم عَبْدٌ مُجَدَّعٌ - حَسِبْتُها قالَتْ: أَسْوَدُ، يَقودُكُمْ بِكِتابِ اللَّهِ تعالى؛ فاسْمَعوا لهُ وأَطيعوا».

TREBA SLUŠATI I POKORITI SE ONOME KO RADI PO ALLAHOVOJ, ﷻ, KNJIZI

1224. Jahja b. Husajn prenosi od svoje nane Ummi Husajn, رضي الله عنها: Čuo sam je kada je rekla: *Obavila sam sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, oprosni hadždž. Tada je dosta govorio. Između ostalog, čula sam ga da je rekao:* ***Ako vam vođa bude i najbezvredniji crni rob, a bude vas vodio po Allahovoj Knjizi, slušajte ga i budite mu pokorni!***

بابٌ لا طاعَةَ في مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِنَّما الطَّاعَةُ في المَعْروفِ

١٢٢٥ - عنْ عليٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ جَيْشاً، وأَمَّرَ عَلَيْهِم رَجُلاً، فأَوْقَدَ ناراً، وقالَ: ادْخُلوها، فأَرادَ ناسٌ أَنْ يَدْخُلوها، وقالَ الآخَرونَ: إِنَّما فَرَرْنا مِنْها. فذُكِرَ ذٰلِكَ لِرسولِ اللَّهِ ﷺ، فقالَ لِلَّذينَ أَرادوا أَنْ يَدْخُلوها: «لَوْ دَخَلْتُموها؛ لَمْ تَزالوا فيها إِلى يَوْمِ القِيامَةِ». وقالَ لِلآخَرينَ قَوْلاً حَسَناً، وقالَ: «لا طاعَةَ في مَعْصِيَةِ اللَّهِ، إِنَّما الطَّاعَةُ في المَعْروفِ».

NEMA POKORNOSTI U GRIJEŠENJU PREMA ALLAHU, NEGO JE POKORNOST U DOBRU

1225. Alija, رضي الله عنه, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, poslao vojsku i odredio joj vojskovođu. Spomenuti vojskovođa je potpalio vatru i

rekao: *Skačite u nju!* Neki ljudi su htjeli da skaču, dok su drugi rekli: *Mi smo pobjegli od nje.*[1]

Taj slučaj je spomenut Allahovom Poslaniku, ﷺ, pa je rekao onima koji su htjeli da skoče u vatru: ***Da ste skočili u nju neprestano biste bili u njoj sve do Sudnjeg dana.*** Drugima se lijepo obratio, a zatim je rekao: ***Nema pokornosti u griješenju prema Allahu! Pokornost je u onome što je dobro.***

بابٌ إذا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ؛ فَلا سَمْعَ ولا طاعة

١٢٢٦ ـ عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّهُ قالَ: «على المَرْءِ المُسْلِمِ السَّمْعُ والطَّاعَةُ، فيما أَحَبَّ وكَرِهَ؛ إلاَّ أنْ يُؤْمَرَ بِمَعْصِيَةٍ، فإنْ أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ؛ فَلا سَمْعَ ولا طاعَةَ».

KADA SE NAREDI GRIJEH, NEMA SLUŠANJA NITI POKORNOSTI

1226. Ibn Omer, ﵁, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: ***Muslimanu je dužnost da sluša i pokorava se, i u onome što voli i u onome što prezire, sve dok se ne naredi grijeh. Kada se naredi grijeh, onda nema ni slušanja ni pokoravanja.***

[1] Misli se - spasili su se od vatre prelaskom na islam. (op. prev.)

بابُ طاعةِ الأمراءِ وإنْ منعوا الحقوق

١٢٢٧ - عنْ وائلِ الحَضْرَمِيِّ؛ قال: سَأَلَ سَلَمَةُ بنُ يَزيدَ الجُعْفِيُّ رضيَ اللّهُ عنهُ رسولَ اللّهِ ﷺ، فقال: يا نبيَّ اللّهِ! أرأيْتَ إنْ قامَتْ عَلَيْنا أُمَراءُ يَسْأَلُونا حَقَّهُمْ ويَمْنَعونا حَقَّنا؛ فما تأْمُرُنا؟ فأَعْرَضَ عنهُ. ثُمَّ سَأَلَهُ؟ فأَعْرَضَ عنهُ. ثُمَّ سَأَلَهُ في الثَّانِيَةِ أَوْ: في الثَّالِثَةِ، فَجَذَبَهُ الأشْعَثُ بنُ قَيْسٍ، وقالَ: اسْمَعوا وأَطِيعُوا؛ فإنَّما عَلَيْهِمْ ما حُمِّلُوا، وعَلَيْكُمْ ما حُمِّلْتُمْ.

وفي رِوايَةٍ؛ قالَ: فَجَذَبَهُ الأشْعَثُ بنُ قَيْسٍ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«اسْمَعوا وأَطِيعوا؛ فإنَّما عَلَيهِمْ ما حُمِّلوا، وعَلَيْكُمْ ما حُمِّلْتُمْ».**

POKORNOST VLADARIMA I ONDA KADA USKRAĆUJU PRAVA

1227. Vail el-Hadremi je rekao: Seleme b. Jezid el-Džu'fi, ﵁, je pitao Allahovog Poslanika, ﷺ: *Allahov Vjerovjesniče, šta kažeš ako nam vladari budu oni koji će tražiti svoja prava a zabranjivati naša. Šta nam preporučuješ tada?*

Poslanik, ﷺ, se okrenuo od njega. Ponovo ga je upitao, pa se opet okrenuo. Zatim ga je drugi ili treći put upitao. Povukao ga je El-Eš'as b. Kajs, pa je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Slušaj ih i pokoravaj im se. Njima će pripasti ono što su zaslužili, a i vama pripada ono što ste zaslužili.***

U drugoj predaji stoji: Povukao ga je El-Eš'as b. Kajs pa je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Slušajte i pokoravajte se. Njima i vama pripada ono što zaradite.***

بابٌ في خِيارِ الأئمَّةِ وشِرارِهِمْ

١٢٢٨ ـ عن عوفِ بنِ مالكٍ رضي اللّه عنه، عن رسولِ اللّهِ ﷺ؛ قال: «خِيارُ أئمَّتِكُمْ: الّذينَ تُحِبُّونَهُمْ ويُحِبُّونَكُمْ، ويُصَلُّونَ عَلَيْكم وتُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ. وشِرارُ أئمَّتِكُمْ الذينَ تُبْغِضونَهُمْ ويُبْغِضونَكُمْ، وتَلْعَنونَهُمْ ويَلْعَنونَكُمْ». قيل: يا رسولَ اللّهِ! أفَلا نُنابِذُهُمْ بالسُّيوفِ؟ فقال: «لا؛ ما أقاموا فيكُمُ الصَّلاةَ، وإذا رَأيْتُمْ مِن وُلاتِكُمْ شَيْئاً تَكْرَهونَهُ؛ فاكْرَهوا عَمَلَهُ، ولا تَنْزِعوا يَداً مِن طاعَةٍ».

O NAJBOLJIM I NAJGORIM VLADARIMA

1228. 'Avf b. Malik, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Najbolji su oni vladari koje volite i koji vas vole, koji vam dovu uče i za koje vi dovu učite.***
A najgori su oni vladari koje mrzite i koji vas mrze, koje proklinjete i koji vas proklinju.

Upitan je: *Allahov Poslaniče, zar se nećemo protiv njih boriti našim sabljama?* Odgovorio je: ***Ne, sve dok s vama klanjaju namaz. Kada kod svojih pretpostavljenih vidite nešto što prezirete, prezirite njihovo djelo ali im nemojte otkazivati poslušnost.***

بابٌ في الإنكارِ على الأمراءِ وتَرْكِ قتالِهِمْ ما صَلَّوْا

١٢٢٩ ـ عن أُمِّ سَلَمَةَ رضيَ اللّهُ عنها زَوْجِ النبيِّ ﷺ،

أنه قال: «إنَّهُ يُسْتَعْمَلُ عَلَيْكُم أُمَراءُ، فتَعْرِفونَ وتُنْكِرونَ، فمَنْ كَرِهَ؛ فقدْ بَرِيءَ، ومَنْ أنْكَرَ؛ فقدْ سَلِمَ، ولٰكِنْ؛ مَنْ رَضِيَ وتابَعَ». قالوا: يا رسولَ اللّهِ! ألا نُقاتِلُهُمْ؟ قالَ: «لا؛ ما صَلَّوْا».

أيْ: مَنْ كَرِهَ بِقَلْبِهِ، وأنْكَرَ بِقَلْبِهِ.

O OSUĐIVANJU POSTUPAKA VLADARA I OSTAVLJANJU BORBE PROTIV NJIH SVE DOK KLANJAJU

1229. Ummu Seleme, ﷺ, Poslanikova, ﷺ, supruga, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Vama će vladati vladari čija će vam se***

neka djela sviđati a neka ćete prezirati. Ko bude tada ta djela prezirao bit će oslobođen grijeha. Ko ih bude negirao bit će spašen. Međutim, ko bude zadovoljan njima i bude ih slijedio.[1]

Rekli su: *Allahov Poslaniče, zar se nećemo boriti protiv njih?!*

Rekao je: ***Ne, sve dok klanjaju.*** Tj. ko to bude prezirao i negirao svojim srcem.

بابُ الأمْرِ بِالصَّبْرِ عِنْدَ الأَثَرَةِ

١٢٣٠ ـ عن أُسَيْدِ بن حُضَيْرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رَجُلاً مِن الأنْصارِ خَلا بِرسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ: أَلا تَسْتَعْمِلُني كَما اسْتَعْمَلْتَ فُلاناً؟ فقالَ: **«إِنَّكُمْ سَتَلْقَوْنَ بَعْدي أَثَرَةً؛ فاصْبِروا حَتَّى تَلْقَوْني على الحَوْضِ».**

NAREĐENO JE STRPLJENJE U VRIJEME ODUZIMANJA PRAVA

1230. Usejd b. Hudajr, ﵁, prenosi da je neki ensarija ostao nasamo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, i rekao: *Zar me nećeš postaviti za namjesnika kao što si postavio tog i tog?*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Vama će poslije mene biti oduzimana prava pa se strpite sve dok se sa mnom ne sretnete kod izvora.***

[1] Bit će grešan i izložen kazni zbog toga. (op. prev.)

بابُ الأمرِ بلزومِ الجَماعَةِ عندَ ظُهورِ الفِتَنِ

١٢٣١ ـ عنْ حذيفَةَ بنِ اليمانِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ النّاسُ يَسْأَلونَ رسولَ اللّهِ ﷺ عنِ الخَيْرِ، وكنتُ أَسْأَلُهُ عنِ الشَّرِّ؛ مَخافَةَ أنْ يُدْرِكَني، فقُلْتُ: يا رسولَ اللّهِ! إنّا كُنّا في جاهِلِيَّةٍ وشَرٍّ، فجاءَنا اللّهُ بِهٰذا الخَيْرِ؛ فهَلْ بَعْدَ هٰذا الخَيْرِ شَرٌّ؟ قالَ: «نعمْ». فقُلتُ لهُ: هلْ بَعدَ ذٰلِكَ الشَّرِّ مِن خَيْرٍ؟ قالَ: «نعمْ؛ وفيهِ دَخَنٌ». قلتُ: وما دَخَنُهُ؟ قالَ: «قَوْمٌ يَسْتَنُّونَ بِغَيْرِ سُنَّتي، ويَهْدونَ بِغَيْرِ هَدْيي، تَعْرِفُ مِنْهُم وتُنْكِرُ». فقُلتُ: هَلْ بعدَ ذٰلِكَ الخيرِ مِن شرٍّ؟ قالَ: «نعمْ؛ دُعاةٌ على أَبْوابِ جَهَنَّمَ، مَنْ أَجابَهمْ إِلَيها؛ قَذَفوهُ فيها». فقُلْتُ: يا رسولَ اللّهِ! صِفْهُمْ لَنا. قالَ: «نعمْ؛ قَوْمٌ مِن جِلْدَتِنا وَيَتَكَلَّمونَ بِأَلْسِنَتِنا». قلتُ: يا رسولَ اللّهِ! ما تَرى إنْ أَدْرَكَني ذٰلِكَ؟ قالَ: «تَلْزَمُ جَماعَةَ المُسْلِمينَ وإمامَهُمْ». فقُلتُ: فإنْ لمْ يَكُنْ لَهُمْ جَماعَةٌ ولا إمامٌ؟ قالَ: «فاعْتَزِلْ تِلْكَ الفِرَقَ كُلَّها، ولوْ أنْ تَعَضَّ على أَصْلِ شَجَرَةٍ، حتّى يُدْرِكَكَ المَوْتُ وأَنْتَ على ذٰلِكَ».

NAREĐENO JE DA SE DRŽI DŽEMATA KAD SE POJAVE SMUTNJE

1231. Huzejfe b. el-Jeman, ﵁, je rekao: Ljudi bi pitali Allahovog Poslanika, ﷺ, o dobru a ja bih ga pitao o zlu, bojeći se da me ne stigne. Upitao sam: *Allahov Poslaniče, mi smo bili u džahilijjetu i zlu pa nam je Allah poslao ovo dobro, pa hoće li poslije ovog dobra doći zlo?*

Rekao je: ***Da!***

Upitao sam: A hoće li poslije toga zla opet biti dobra?

Hoće, *odgovori on,* ***a u njemu će biti prljave duše.***

Upitao sam: *U čemu se ogleda ta njihova prljavština?*

Rekao je: ***To su ljudi koji neće slijediti moj put nego će slijediti drugu uputu. Prepoznat ćeš kod njih dobrih djela a prepoznvat ćeš i loših.***

Upitao sam: *Hoće li poslije tog dobra biti zla?*

Rekao je: ***Hoće. To su pozivači na džehennemskim vratima. Ko se odazove njihovu pozivu bacit će ga u Džehennem.***

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, opiši nam ih.*

Rekao je: ***Hoću. To su naši ljudi koji govore našim jezikom.***

Upitao sam: *Allahov Poslaniče, šta mi preporučuješ ako me to zadesi?*

Rekao je: ***Drži se muslimanskog džemata i njihovog vođe.***

Rekao sam: *A šta ako ne budu imali džemat niti vođu?*

Rekao je: ***Udalji se od svih tih frakcija i ne pristupaj im, pa čak kada bi morao da se držiš zubima za neko drvo sve do svoje smrti.***

بابٌ فيمَنْ خرَجَ مِن الطَّاعَةِ وفارَقَ الجَماعَةَ

١٢٣٢ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ أَنَّهُ قالَ: «مَنْ خرَجَ مِن الطَّاعَةِ، وفارَقَ الجَماعَةَ، فماتَ؛ ماتَ مِيتَةً جاهِلِيَّةً. ومَن قاتَلَ تَحتَ رايَةٍ عُمِّيَّةٍ؛ يَغضَبُ لِعَصَبةٍ، أَوْ يَدْعو إِلى عَصَبةٍ، أَوْ يَنْصُرُ عَصبَةً، فَقُتِلَ؛ فقِتْلَةٌ جاهِلِيَّةٌ. ومَنْ خرَجَ على أُمَّتي، يَضرِبُ بَرَّها وفاجِرَها، ولا يَتَحاشَى مِن مُؤْمِنِها، ولا يَفي لِذي عَهْدٍ عَهْدَهُ؛ فليسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ».

O ONOME KO ODBIJE POKORNOST I NAPUSTI DŽEMAT

1232. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: ***Ko odbije pokornost, napusti džemat i tako umre, umrijet će džahilijjetskom smrću.***

Ko se bude borio pod zastavom zablude,[1] ***srdeći se radi nacionalizma ili poziva ka nacionalizmu ili bude pomagao nacionalizam pa tako pogine, poginut će na džahilijjetski način.***

Ko se osmjeli pa napadne na moj ummet ubijajući i dobre i loše, ne izuzimajući vjernike niti poštujući potpisani ugovor, nije moj niti sam ja njegov.

[1] Protumačili su da je takav slučaj kada čovjek ne zna za što se bori.

١٢٣٣ ـ عن نافع؛ قال: جاءَ عبدُاللَّهِ بنُ عُمَرَ رضيَ اللَّهُ عنهما إلى عبدِاللَّهِ بنِ مُطيعٍ حينَ كانَ مِنْ أَمْرِ الحَرَّةِ ما كان، زَمَنَ يَزيدَ بنِ مُعاوِيَةَ، فقالَ: اطْرَحوا لأبي عبدِالرحمٰنِ وِسادَةً. فقالَ: إنّي لمْ آتِكَ لأجْلِسَ، أتَيْتُكَ لأُحَدِّثَكَ حَديثاً سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُهُ، سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ: **«مَنْ خَلَعَ يَداً مِن طاعَةٍ؛ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ القِيامَةِ لا حُجَّةَ لَهُ، ومَنْ ماتَ ولَيْسَ في عُنُقِهِ بَيْعَةٌ؛ ماتَ مِيتَةً جاهِلِيَّةً»**

1233. Naf'i kaže: 'Abdullah b. Omer, ﷺ, je došao 'Abdullahu b. Muti'u, za vrijeme smutnje Harreta, u vrijeme Jezida b. Muavije.

Rekao je: *Dajte Ebu Abdurrahmanu jastuk!*

Rekao je: *Nisam došao da sjedim. Došao sam da ti ispričam hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ. Čuo sam ga kad je rekao:* ***Ko otkaže pokornost, srest će Allaha na Sudnjem danu bez argumenata. A ko umre a ne bude dao prisegu, umrijet će džahilijjetskom smrću.***

بابٌ فيمَنْ فَرَّقَ أَمْرَ الأُمَّةِ وهِيَ جَميعٌ

١٢٣٤ ـ عن عَرْفَجَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ: **«إنَّه سَتَكونُ هَناتٌ وهَناتٌ، فَمَنْ أرادَ أنْ يُفَرِّقَ أَمْرَ هٰذِهِ الأُمَّةِ وهِيَ جَميعٌ؛ فاضْرِبوهُ بالسَّيْفِ، كائِناً مَنْ كانَ»**

O ONOM KO RAZJEDINI MUSLIMANE KAD SU SLOŽNI

1234. 'Arfedže, ﷺ, veli: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Desit će se smutnje i novotarije. Ko htjedne da razjedini ovaj ummet kada je sjedinjen,*** [1] ***ko god to bio, ubijte ga sabljom!***

[1] Misli se na ustanak protiv vladara i razjedinjavanje muslimana (op. prev.).

باب مَن حمل علينا السلاح؛ فليس مِنّا

١٢٣٥ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ أنّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: «مَنْ حَمَلَ عَلَيْنا السِّلاحَ؛ فلَيْسَ مِنَّا، ومَنْ غَشَّنا؛ فلَيْسَ مِنَّا».

KO UPOTRIJEBI PROTIV NAS ORUŽJE - NIJE NAŠ

1235. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Ko upotrijebi protiv nas oružje - nije naš. A i ko nas vara - nije naš!*

بابُ الأمْرِ بالاعْتِصامِ بِحَبْلِ اللهِ وتَرْكِ التَّفَرُّقِ

١٢٣٦ - عن أبي هريرةَ رضيَ اللهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ: «إنَّ اللهَ يَرْضى لَكُمْ ثلاثاً، ويَكْرَهُ لَكُمْ ثلاثاً: فيَرْضى لَكُمْ أنْ تَعْبُدوهُ ولا تُشْرِكوا بِهِ شَيْئاً، وأنْ تَعْتَصِموا بِحَبْلِ اللهِ جَميعاً ولا تَفَرَّقوا. ويَكْرَهُ لَكُم: قِيلَ وقالَ، وكَثْرَةَ السُّؤالِ، وإضاعَةَ المالِ».

OBAVEZA JE DRŽATI SE ALLAHOVOG UŽETA I KANITI SE RAZJEDINJENOSTI

1236. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Allah je zadovoljan sa troje a prezire kod vas troje.*

Zadovoljan je da ga obožavate, da mu ništa ne pripisujete i da se čvrsto svi držite Njegovog užeta i da se ne razjedinjujete.

Prezire rekla-kazala, mnoga zapitkivanja i rasipanje imetka.

بابٌ رَدُّ الْمُحْدَثاتِ مِنَ الأمورِ

١٢٣٧ - عَنْ سعدِ بنِ إبراهيمَ؛ قالَ: سَأَلْتُ القاسِمَ بنَ محمدٍ عَنْ رَجُلٍ لهُ ثلاثُ مَساكِنَ، فأَوْصى بِثُلُثِ كُلِّ مَسْكَنٍ مِنها؟ قالَ: يُجْمَعُ ذلِكَ كُلُّهُ في مَسْكَنٍ واحِدٍ، ثُمَّ قالَ: أَخْبَرَتْني عائِشَةُ رضيَ اللَّهُ عَنْها؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «مَنْ عَمِلَ عَمَلاً ليسَ عليهِ أَمْرُنا؛ فَهُو رَدٌّ».

ODBIJANJE NOVOTARIJA

1237. Sa'd b. Ibrahim je rekao: Pitao sam Kasima b. Muhammeda o nekom čovjeku koji ima tri stana, pa oporuči od svakog stana trećinu.

Rekao je: Neka to sve objedini u jedan stan.

A zatim je rekao: *Obavijestila me Aiša, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Djelo koje neko uradi suprotno našoj praksi bi će odbijeno!***

بابٌ في الَّذي يَأْمُرُ بِالمَعْروفِ ولا يَفْعَلُهُ

١٢٣٨ - عنْ أُسامَةَ بنِ زيدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: قيلَ لهُ: أَلا تَدْخُلُ على عُثمانَ فَتُكَلِّمَهُ؟ فقالَ: أَتَرَوْنَ أَنّي لا أُكَلِّمُهُ إلا أُسمِعُكُم؟ واللَّهِ؛ لقدْ كَلَّمْتُهُ فيما بَيْني وبَيْنَهُ ما دونَ أَنْ أَفْتَتِحَ أَمْراً لا أُحِبُّ أَنْ أَكونَ أَوَّلَ مَنْ فَتَحَهُ، ولا أقولُ لأَحَدٍ يَكونُ عَلَيَّ أَميراً: إِنَّهُ خَيْرُ النّاسِ؛ بَعْدَما سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ: «يُؤْتى بِالرَّجُلِ يَوْمَ القِيامَةِ، فيُلْقَى في النّارِ، فَتَنْدَلِقُ أَقْتابُ بَطْنِهِ، فيَدورُ بِها كَما يَدورُ الحِمارُ بِالرَّحى، فيَجْتَمِعُ إليهِ أَهْلُ النّارِ فيَقولونَ: يا فُلانُ! ما لَكَ؟ أَلَمْ تَكُنْ تَأْمُرُ بِالمَعْروفِ وتَنْهى عَنِ المُنْكَرِ؟ فيَقولُ: بَلى؛ كُنْتُ آمُرُ بِالمَعْروفِ ولا آتيهِ، وأَنْهى عَنِ المُنْكَرِ وآتيهِ».

O ONOME KO NAREĐUJE DOBRO, A SAM GA NE RADI

1238. Usame b. Zejd, ﷺ, prenosi da mu je bilo rečeno da ode do Osmana i popriča sa njim?

Rekao je: *Zar mislite da ja s njim govorim samo kad vi to čujete i znate?! Tako mi Allaha, međusobno smo razgovarali, ali nisam započinjao*

razgovor na tu temu, jer ne volim da ja budem prvi koji ću s njim o tome govoriti[1], *niti za bilo koga od svojih pretpostavljenih kažem da je najbolji među ljudima, nakon što sam čuo od Allahovog Poslanika,* ﷺ, *ovaj hadis:* ***Na Sudnjem danu će biti doveden čovjek i bačen u Vatru. Potom će mu izaći crijeva i počet će kružiti s njima, okrećući ih, kao što magarac kruži u vršaju.***

Oko njega će se okupiti Džehennemlije i reći mu: Čovječe, šta ti je? Zar nisi naređivao dobro i odvraćao od zla?!

Reći će: Jesam. Naređivao sam dobro, ali ga nisam radio. Zabranjivao sam zlo, ali sam ga radio.

[1] Misleći na javno negiranje zla koje čine vladari, tj. pred masom. Takav način odvraćanja od zla može imati neželjene posljedice. Iz tako nesmotrenog postupka proisteklo je ubistvo halife Osmana, ﵁.

كِتابُ الصَّيْدِ والذبائِحِ

POGLAVLJE O LOVU I KLANJU ŽIVOTINJA

باب الصَّيْد بالسِّهام والتَّسْمِيَةِ عند الرَّمْي

١٢٣٩ - عن عديّ بن حاتم رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: قال لي رسول اللّهِ ﷺ: «إذا أرسلتَ كلبَكَ؛ فاذكرِ اسمَ اللّهِ، فإن أمسكَ عليك، فأدركتَهُ حيّاً؛ فاذبحهُ، وإن أدركتَهُ قد قتلَ ولم يأكلْ منهُ؛ فكلْهُ، وإن وجدتَ مع كلبِكَ كلباً غيرَهُ وقد قتلَ؛ فلا تأكلْ؛ فإنّكَ لا تدري أيُّهما قتلَهُ، وإن رميتَ بسهمِكَ؛ فاذكرِ اسمَ اللّهِ، فإن غابَ عنكَ يوماً، فلم تجدْ فيه إلاّ أثرَ سهمِكَ؛ فكلْ إن شئتَ، وإن وجدتَهُ غريقاً في الماءِ؛ فلا تأكلْ».

LOV STRIJELOM I IZGOVOR *BISMILLAHI* PRI BACANJU

1239. 'Adijj b. Hatim, ﷺ, kaže: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *mi je rekao:* ***Kada pošalješ psa u lov reci: Bismillahi. Ako on šta ulovi i nađeš da je ulov još živ, zakolji ga.***

A ako uočiš da ga je ubio pas, ali ništa od njega nije pojeo, dozvoljeno ti je da ga jedeš.

Ako nađeš sa svojim psom drugog psa i vidiš da je ulov ubijen, nemoj ga jesti, jer ne znaš koji ga je od njih ubio.

Kada odapneš svoju strijelu reci: Bismillahi. Ako ne uspiješ naći ulov isti dan pa ga, potom, nađeš i vidiš na njemu samo trag svoje strijele, možeš ga jesti, ako hoćeš. A ako ga nađeš utopljenog u vodi, ne jedi ga.

باب في الصَّيدِ بالقوسِ والكَلْبِ المُعَلَّمِ وغيرِ المُعَلَّم

١٢٤٠ - عنْ أبي ثَعْلَبَةَ الخُشَنِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: أَتَيْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ، فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! إنَّا بأرضِ قومٍ مِنْ أهلِ الكِتابِ نأْكُلُ في آنِيَتِهِمْ، وأرضِ صَيْدٍ؛ أَصِيدُ بقوْسي، وأَصِيدُ بكَلْبي المُعَلَّمِ، أوْ بكَلْبي الَّذي لَيْسَ بمُعَلَّمٍ؛ فأَخْبِرْني بالَّذي يَحِلُّ لَنا مِن ذٰلِكَ؟ قالَ: «أمَّا ما ذَكَرْتَ أنَّكُمْ بأرضِ قومٍ مِنْ أهلِ الكِتابِ تأكُلونَ في آنِيَتِهِمْ: فإنْ وَجَدْتُمْ غيرَ آنِيَتِهِمْ؛ فلا تأكُلوا فيها، وإنْ لمْ تَجِدوا؛ فاغْسِلوها، ثمَّ كُلوا فِيها. وأمَّا ما ذَكَرْتَ أنَّكَ بأرضِ صَيْدٍ: فَما أَصَبْتَ بِقَوْسِكَ؛ فاذكُرِ اسْمَ اللَّهِ ثُمَّ كُلْ، وأمَّا ما أَصَبْتَ بِكَلْبِكَ المُعَلَّمِ؛ فاذكُرِ اسْمَ اللَّهِ ثمَّ كُلْ، وما أَصَبْتَ بِكَلْبِكَ الَّذي لَيْسَ بِمُعَلَّمٍ، فأَدْرَكْتَ ذَكاتَهُ؛ فَكُلْ».

O LOVU STRIJELOM, TE LOVU SA DRESIRANIM I NEDRESIRANIM PSOM

1240. Ebu Sa'leb el-Hušeni, ﷺ, je rekao: *Došao sam Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: Allahov Poslaniče, mi živimo zajedno sa sljedbenicima knjige i jedemo iz njihovih posuda. Živimo, također, u zemlji lova i ja lovim strijelom i sa svojim dresiranim i nedresiranim psom. Zato me obavijesti: šta nam je od toga dozvoljeno?*

Rekao je: ***Što se tiče toga da živite među sljedbenicima knjige i da jedete iz njihovih posuda, treba znati sljedeće: ako možete naći neke druge posude, nemojte jesti iz njihovih, a ako ne nađete, onda ih, prvo, operite i jedite iz njih.***

Što se tiče toga da si ti iz zemlje lova, ono što pogodiš svojom strijelom, reci: Bismillahi a zatim jedi. Ono što uloviš sa dresiranim psom, reci: Bismillahi i jedi ga. A što uloviš sa nedresiranim psom, ako uspiješ da taj ulov zakolješ prije nego što ugine, jedi ga.

بابُ الصَّيْدِ بالمِعْراضِ والتَّسْمِيَةِ عندَ إرْسالِ الكلْبِ

١٢٤١ - عَنْ عديِّ بنِ حاتِمٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سألْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ عنِ المِعْراضِ؟ فقالَ: «إذا أصابَ بحَدِّهِ؛ فَكُلْ، وإذا أصابَ بعَرْضِهِ، فقتَلَ؛ فإنَّهُ وَقيذٌ؛ فلا تأكُلْ». وسألْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ عنِ الكَلْبِ؟ فقالَ: «إذا أرسلْتَ كَلْبَكَ، وذكَرْتَ اسْمَ اللَّهِ؛ فَكُلْ، فإنْ أَكَلَ مِنْهُ؛ فلا تأكُلْ؛ فإنَّهُ إنَّما أمسَكَ على نفسِهِ». قُلتُ: فإنْ وَجَدْتُ مَعَ كَلْبي كَلْباً آخَرَ، فَلا أدْري أيُّهُما أخَذَهُ؟ قالَ: «فلا تأكُلْ؛ فإنَّما سَمَّيْتَ على كَلْبِكَ ولَمْ تُسَمِّ على غيرِهِ».

LOV KOPLJEM I IZGOVOR *BISMILLAH* PRIJE SLANJA PSA

1241. 'Adijj b. Hatim, ﷺ, je rekao: *Pitao sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *o lovu kopljem pa mi je rekao:* ***Ako pogodi svojom oštricom, dozvoljeno ti je taj ulov jesti, a ako pogodi svojim bokom i ubije, onda je ubijeno i nemoj ga jesti.*** *Pitao sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *o lovu sa psom pa je rekao:* ***Kada pošalješ svog psa, i kažeš: Bismillahi, i ako ulovi šta, to jedi. Ako pas pojede od ulova nešto, nemoj ga jesti, jer je on to ulovio za sebe.***

Rekao sam: *A ako nađem sa svojim psom drugog psa i ne znam koji od njih ga je ulovio?* Rekao je: ***Ne jedi to, jer ti si rekao* bismillahi *nad svojim psom a ne nad drugim.***

بابُ إذا غابَ عنهُ الصَّيْدُ ثُمَّ وَجدَهُ

١٢٤٢ - عنْ أبي ثَعْلَبَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ في الَّذي يُدْرِكُ صَيْدَهُ بعدَ ثلاثٍ: «فَكُلْهُ ما لمْ يُنْتِنْ».

KADA LOVAC SA ZAKAŠNJENJEM PRONAĐE ONO ŠTO JE ULOVIO

1242. Ebu Sa'lebe, ﷺ, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao o lovini nađenoj nakon tri[1]: ***Jedi ga, ako se nije usmrdio.***

---

[1] Ovdje se spominje samo *tri*. Očito je da se misli na tri dana. (op. prev.)

بابُ إباحةِ اقتناءِ كَلْبِ الصَّيدِ والماشِيَةِ

١٢٤٣ ـ عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «مَنِ اقْتَنى كَلْباً؛ إلاَّ كَلْبَ صَيدٍ أَوْ ماشِيَةٍ؛ نَقَصَ مِنْ أَجْرِهِ كُلَّ يَومٍ قِيراطانِ».

DOZVOLJENO JE IMATI LOVAČKOG I OVČARSKOG PSA

1243. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: ***Ko bude posjedovao psa, osim lovačkog i ovčarskog, svakog dana će mu se umanjivati nagrada dva kirata.***

١٢٤٤ ـ عـنْ أَبـي هُـريـرَةَ رضـيَ الـلَّـهُ عـنـهُ؛ قـالَ: قـالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنِ اتَّخَذَ كَلْباً؛ إلاَّ كَلْبَ ماشِيَةٍ أَوْ صَيدٍ أَوْ زَرْعٍ؛ انْتَقَصَ مِنْ أَجْرِهِ كُلَّ يَومٍ قِيراطٌ».

قالَ الزُّهريُّ: فذُكِرَ لابنِ عُمَرَ قَوْلُ أَبي هُريرةَ، فقالَ: يَرْحَمُ اللَّهُ أَبا هُرَيْرَةَ، كانَ صاحِبَ زَرْعٍ.

1244. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko drži psa, osim ovčarskog, lovačkog i za čuvanje poljoprivrednih usjeva, svakog dana će mu se umanjivati nagrada za jedan kirat.***

Zuhri je rekao: Ibn Omeru je spomenut ovaj Ebu Hurejreov govor pa je rekao: *Allah se smilovao Ebi Hurejreu. On je bio zemljoradnik.*[1]

[1] Ovaj Ibn Omerov govor se ne može smatrati autentičnim jer Zuhri nije živio u njegovom vremenu. Prema tome, njegov lanac prenosilaca je prekinut i ovaj navod o govoru Ibn Omera ne ispunjava uvjete ove zbirke. Ovu konstataciju potvrđuje i jedan rivajet prethodnog hadisa od Ibn Omera, koji glasi: *Ko bude posjedovao psa, osim za čuvanje poljoprivrednih usjeva, ovčarskog i lovačkog...* Bilježi Muslim. Vidimo da se Ibn Omer složio sa Ebu Hurejreom i spomenuo u hadisu poljoprivredne usjeve...

باب في قتل الكلاب

١٢٤٥ - عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ قال: أمرنا رسول الله ﷺ بقتل الكلاب، حتى إن المرأة تقدم من البادية بكلبها، فنقتله، ثم نهى النبي ﷺ عن قتلها، وقال: «**عليكم بالأسود البهيم ذي النقطتين؛ فإنه شيطان**».

O UBIJANJU PASA

1245. Džabir b. 'Abdullah, ﷺ, kaže: *Naredio nam je Allahov Poslanik, ﷺ, da poubijamo pse. Ubijali smo čak i one koji bi dolazili sa nekom ženom iz pustinje. Potom nam je Poslanik, ﷺ, zabranio da ih ubijamo i rekao:* ***Ubijajte samo potpuno crna psa sa dvije tačke, jer je on šejtan.***

باب النهي عن الخذف

١٢٤٦ - عن سعيد بن جبير؛ أن قريباً لعبدالله بن مغفل رضي الله عنه خذف. قال: فنهاه، وقال: إن رسول الله ﷺ نهى عن الخذف، وقال: «**إنها لا تصيد صيداً، ولا تنكأ عدواً، ولكنها تكسر السن وتفقأ العين**». قال: فعاد، فقال: أحدثك أن رسول الله ﷺ نهى عنه، ثم تخذف؟! لا أكلمك أبداً.

ZABRANJENO JE BACANJE KAMENČIĆA PRSTIMA

1246. Se'id b. Džubejr prenosi da je neki rođak Abdullaha b. Mugaffela, ﷺ, bacio kamen palcem i kažiprstom[1] pa mu je to zabranio i rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je to, uistinu, zabranio i rekao:* ***Time se ne može uloviti nešto niti ubiti neprijatelj. Time se lomi zub i izbija oko.***

Čovjek je bacanje ponovio a 'Abdullah je rekao: *Govorim ti da je to Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio a ti to ponovo radiš. Više nikada s tobom neću progovoriti.*

[1] Ili između kažiprstâ.

باب النَّهْيِ عن صَبْرِ البَهائِمِ

١٢٤٧ - عن هشام بنِ زيدِ بنِ أنسِ بنِ مالكٍ؛ قالَ: دَخَلْتُ مع جَدِّي أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ دارَ الحَكَمِ بنِ أيُّوبَ، فإذا قَوْمٌ قدْ نَصَبوا دَجاجَةً يَرْمونَها. قالَ: فقالَ أنَسٌ رضيَ اللَّهُ عنهُ: نَهى رسولُ اللَّهِ ﷺ أنْ تُصْبَرَ البَهائِمُ.

ZABRANJENO JE UZIMATI ŽIVOTINJE ZA METE

1247. Hišam b. Zejd b. Enes b. Malik je rekao: Ušao sam sa svojim djedom Enesom b. Malikom, ﵁, u kuću Hakema b. Ejjuba. Tamo su neki ljudi bili postavili kokoš za metu i gađali je.

Enes je tada rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se životinja postavlja za metu.*

١٢٤٨ - عنْ سعيدِ بنِ جُبَيْرٍ؛ قالَ: مَرَّ ابنُ عمرَ بِفِتْيانٍ مِن قُرَيْشٍ، قدْ نَصَبوا طَيْراً، وهمْ يَرْمونَهُ، وقدْ جَعَلُوا لِصاحِبِ الطَّيْرِ كُلَّ خاطِئَةٍ مِنْ نَبْلِهِم، فلَمَّا رَأَوْا ابنَ عُمَرَ؛ تَفَرَّقُوا، فقالَ ابنُ عمرَ: مَن فَعَلَ هٰذا؟! لَعَنَ اللَّهُ مَنْ فَعَلَ هٰذا، إنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ لَعَنَ مَنِ اتَّخَذَ شَيْئاً فيهِ الرُّوحُ غَرَضاً.

1248. Se'id b. Džubejr je rekao: Ibn Omer je prošao pored grupe mladića Kurejšija koji su postavili pticu za metu i počeli je gađati. Vlasniku ptice bi za svaki promašaj davali strijelu koja nije pogodila cilj. Kada su ugledali Ibn Omera, razbježali su se.

Ibn Omer je upitao: *Ko je ovo uradio? Allah je prokleo onoga ko je to uradio. Allahov Poslanik, ﷺ, je, uistinu, prokleo onoga ko uzme nešto živo za metu.*

باب الأمر بإحسان الذبح وحدّ الشفرة

١٢٤٩ - عن شدّاد بن أوس رضي الله عنه؛ قال: ثنتان حفظتهما عن رسول الله ﷺ؛ قال: «إنّ الله كتب الإحسان على كل شيء، فإذا قتلتم؛ فأحسنوا القتلة، وإذا ذبحتم؛ فأحسنوا الذبح، وليحدّ أحدكم شفرته، وليرح ذبيحته».

NAREĐENO JE DA SE KLANJE OBAVLJA NA NAJLJEPŠI NAČIN OŠTRIM NOŽEM

1249. Šeddad b. Evs, ﷺ, je rekao: *Dvoje sam zapamtio od Allahovog Poslanika, ﷺ. Zapamtio sam da je rekao:* ***Allah je naredio da se sa svim lijepo postupa. Zato, kada ubijate to radite na najljepši način. Kada koljete, učinite to na najbolji način. Neka onaj od vas koji kolje naoštri svoj nož i neka olakša svojoj žrtvi.***

باب الذبح بما أنهر الدم والنهي عن السن والظفر

١٢٥٠ - عن رافع بن خديج رضي الله عنه؛ قال: قلت: يا رسول الله! إنا لاقو العدوّ غداً، وليست معنا مدى؟ قال ﷺ: «أعجل - أو: أرن -، ما أنهر الدم وذكر اسم الله؛ فكل، ليس السنّ والظفر، وسأحدثك: أما السنّ؛ فعظم، وأما الظفر؛ فمدى الحبشة».

قال: وأصبنا نهب إبل وغنم، فندّ منها بعير، فرماه رجل بسهم، فحبسه، فقال رسول الله ﷺ: «إنّ لهذه الإبل أوابد كأوابد الوحش، فإذا غلبكم منها شيء؛ فاصنعوا به هكذا».

KLANJEM SE SMATRA ONO ŠTO UZROKUJE OTICANJE KRVI A ZABRANJENO JE KLATI ZUBIMA I NOKTIMA

1250. Rafi' b. Hadidž, ﷺ, veli: Rekao sam: *Allahov Poslaniče, mi ćemo se sutra sukobiti sa neprijateljem a nemamo noža za klanje njihove stoke?*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Požuri da zakolješ stoku prije nego što ugine. Klanjem se smatra ono gdje oteče krv i spomene se Allahovo***

ime. To jedi! A klanje se ne vrši zubima i noktima. Obrazložit ću ti to. Što se tiče zuba, pa to je kost, a nokti su habešijski noževi. [1]

Sutradan smo zaplijenili rasne deve i ovce. Jedna deva je pobjegla. Neko ju je gađao strijelom i pogodio. Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Deve ponekad pomahnitaju kao divljač. Kada se nekoj vašoj devi desi to, onda postupite ovako.***

[1] Pod noktima se podrazumijevaju ljudski nokti i nokti svih životinja, bili odvojeni ili na tijelu, čisti ili nečisti. Pod zubima se podrazumjevaju ljudski zubi ili zubi svih životinja, bili odvojeni ili na tijelu, čisti ili nečisti. Isti propis važi i za sve druge ljudske i životinjske kosti. Nevevi (op. prev.).

كِتابُ الأَضاحِي

POGLAVLJE O KURBANIMA

بابٌ إذا دَخَلَ العَشْرُ وأرادَ أحَدُكُمْ أنْ يُضحّيَ؛
فَلا يَمسَّ مِن شَعرِهِ وأظْفارِهِ

١٢٥١ - عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَن كانَ لهُ ذِبْحٌ يَذْبَحُهُ. فإذا أُهِلَّ هِلالُ ذي الحِجَّةِ؛ فَلا يَأْخُذَنَّ مِن شَعَرِهِ ولا مِنْ أظْفارِهِ شَيئاً، حتّى يُضحّيَ».

KADA NASTUPI PRVIH DESET DANA MJESECA ZU-L-HIDŽDŽETA, NEKA SE NE ŠIŠA I NE REŽE NOKTE ONAJ KO JE ODLUČIO DA ZAKOLJE KURBAN

1251. Ummu Seleme, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko hoće da zakolje kurban, kada nastupi mjesec zu-l-hidždže, neka ništa ne skraćuje od svoje kose i svojih nokata, sve dok ne zakolje kurban.***

بابٌ الوَقْتُ الّذي يُذْبَحُ فيهِ الأُضْحيَةُ

١٢٥٢ - عَنْ جُنْدَبِ بنِ سُفْيانَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: شَهِدْتُ الأضحى مَعَ رسولِ اللَّهِ ﷺ، فلمْ يَعْدُ أنْ صَلّى وفَرَغَ مِن صَلاتِهِ؛ سَلَّمَ، فإذا هُوَ يَرى لَحْمَ أضاحِيَّ قَدْ ذُبِحتْ قَبْلَ أنْ يَفْرَغَ مِن صَلاتِهِ، فقالَ: «مَنْ كانَ ذَبَحَ أُضْحِيَّتَهُ قَبْلَ أنْ يُصلّيَ - أوْ: نُصَلّيَ -؛ فَلْيَذْبَحْ مَكانَها أُخرى، ومَنْ كانَ لمْ يَذْبَحْ؛ فَلْيَذْبَحْ بِاسْمِ اللَّهِ».

VRIJEME KADA SE KOLJE KURBAN

1252. Džundub b. Sufjan, ﵁, veli: *Prisustvovao sam kurban bajramu sa Allahovim Poslanikom, ﷺ. Tek nakon što je završio klanjanje bajram-namaza i predao selam vidio je meso kurbana koji je zaklan prije nego što se završilo klanjanje bajrama.*

Zatim je rekao: ***Ko je zaklao svoj kurban prije namaza, neka umjesto njega zakolje drugi, a ko nije zaklao, neka kaže:*** **bismillahi** ***i neka ga zakolje sada.***

بابُ مَنْ ذَبَحَ الضَّحِيَّةَ قَبْلَ الصَّلاةِ لَمْ تُجزِئْهُ

١٢٥٣ ـ عَنِ البَراءِ بنِ عازِبٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ أوَّلَ ما نَبْدَأُ بِهِ في يَوْمِنا هٰذا أنْ نُصَلِّيَ، ثمَّ نَرْجِعَ فَنَنْحَرَ، فَمَنْ فَعَلَ ذٰلِكَ؛ فقدْ أصابَ سُنَّتَنا، ومَنْ ذَبَحَ؛ فإنَّما هُوَ لَحْمٌ قَدَّمَهُ لأهْلِهِ، لَيْسَ مِنَ النُّسُكِ في شَيْءٍ».

وكانَ أبو بُرْدَةَ بنُ نِيارٍ رضيَ اللّهُ عنهُ قَدْ ذَبَحَ، فقالَ: عِنْدي جَذَعَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُسِنَّةٍ. فقالَ: «اذْبَحْها، ولَنْ تَجْزِيَ عَنْ أحَدٍ بَعْدَكَ».

KO ZAKOLJE KURBAN PRIJE NAMAZA NIJE SE ODUŽIO

1253. El-Bera' b. Azib, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Prvo čime počinjemo ovaj dan je klanjanje bajrama. Zatim se vraćamo kućama i koljemo kurbane. Ko bude ovako postupio uradio je po našem sunnetu. A ko zakolje prije toga, to je, onda, meso koje je poklonio svojoj obitelji i nema ništa sa obredom.***

Ebu Burde b. Nijar, ﷺ, je bio već zaklao svoj kurban.

Rekao je: *Ja imam jednu mladu kozu – **džeze'a**[1] koja je bolja od starije - **musinne**[2].*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Zakolji je i to više neće biti nikome dozvoljeno.***

[1] *Džeze'a* kod koza, ovaca i krava označava jedinku koja je napunila godinu prema općepoznatom mišljenju.

[2] *Musinna* je jedinka deva, krava i sitne stoke. U slučaju sitne stoke i krava označava jedinku koja je napunila dvije i ušla u treću godinu, a u slučaju deva označava jedinku koja je napunila pet i ušla u šestu godinu.

بَابُ مَا يَجُوزُ مِنَ الأَضَاحِي مِنَ السِّنِّ

١٢٥٤ - عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا؛ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لا تَذْبَحوا إِلاَّ مُسِنَّةً؛ إِلاَّ أَنْ يَعْسُرَ عَلَيْكُمْ، فَتَذْبَحوا جَذَعَةً مِنَ الضَّأْنِ».

KOLIKO GODINA TREBA DA IMA KURBAN

1254. Džabir b. Abdullah, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Za kurban koljite musinnu,*** [1] ***osim ako nemognete naći, pa dozvoljeno vam je da zakoljete*** džeze'a[2] ***ovcu.***[3]

بَابُ الضَّحِيَّةِ بِالجَذَعِ

١٢٥٥ - عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ؛ قَالَ: قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِينَا الضَّحَايَا، فَأَصَابَنِي جَذَعٌ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَصَابَنِي جَذَعٌ؟ فَقَالَ: «ضَحِّ بِهِ».

KLANJE ZA KURBAN OVCE *DŽEZE'A*

1255. 'Ukbe b. 'Amir, ﷺ, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, nam je podijelio kurbane.

---

[1] Pogledaj prethodni hadis i fusnotu (op. prev.).

[2] U fusnoti prethodnog hadisa spomenuto je da *džeze'a* ovca označava jedinku koja je napunila godinu, prema opće poznatom mišljenju, što je ispravnije mišljenje u šafijskom mezhebu, i podudarno sa jezičkom značenju riječi. Dio uleme smatra da *džeze'a* označava jedinku ovce koja je napunila šest mjeseci, to je stav hanbelijskog i hanefijskog mezheba. Autor djela *El-Hidaje* prenosi stav dijela učenjaka hanefijskog mezheba da pojam *džeze'a* označava jedinku ovce stare sedam mjeseci. Tirmizi je prenio od Veki'a da ovaj pojam označava ovcu staru šest ili sedam mjeseci. *Iršadu Sari,* komentar Buharijinog *Sahiha,* Kastilani, XII tom, str. 301 (op. prev.).

[3] Ovaj hadis je prenio Ebu Zubejr od Džabira izrazom *od (عن)*, zbog toga su ga slabim ocijenili Abdulhakk i Ibn el-Kattan. Dozvola prinošenja *džeze'e* kao kurban vjerodostojno je preneseno od Poslanika, ﷺ, u više hadisa. Vidi *El-ehadis ed-daife*, br. 65. i hadis poslije ovoga, br. 1255.

Dopala mi je *džeze'a*[1]. Rekao sam: *Allahov Poslaniče, zapala mi je džeze'a.* Rekao je: ***Zakolji je za kurban.***

بابُ استِحْبابُ الضَّحيَّةِ بِكَبْشَينِ أَمْلَحينَ
أَقْرَنَينِ، والذَّبحِ باليَدِ والتَّسْميَةِ والتَّكبيرِ

١٢٥٦ - عنْ أَنسِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: ضَحَّى رسولُ اللَّهِ ﷺ بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ أَقْرَنَيْنِ. قالَ: فرَأيتُهُ يَذْبَحُهُمابِيَدَيهِ، قالَ: ورَأيتُه واضِعاً قَدَمَهُ على صِفاحِهِما. قالَ: وسَمَّى وكَبَّرَ.

MUSTEHAB JE ZAKLATI ZA KURBAN DVA ROGATA CRNO-BIJELA OVNA, ZAKLATI IH SOBOM I PROUČITI PRI NJIHOVOM KLANJU: *BISMILLAHI, ALLAHU EKBER*

1256. Enes, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, bi za kurban klao dva rogata crno bijela ovna. Vidio sam ga da ih kolje svojom rukom. Stavio bi svoju nogu na njihove obraze a zatim bi rekao:* **Bismillahi! Allahu Ekber!**

بابُ ذَبْحِ النبيِّ ﷺ الضَّحيَّةَ عنهُ وعنْ آلِهِ وأُمَّتِهِ

١٢٥٧ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَ بِكَبْشٍ أَقْرَنَ، يَطأُ في سَوادٍ، ويَبْرُكُ في سَوادٍ، ويَنْظُرُ في سَوادٍ، فأُتيَ بِهِ لِيُضَحِّيَ بِهِ، فقالَ لَها: «يا عائشةُ! هَلُمّي المُدْيَةَ». ثمَّ قالَ: «اشحَذيها بِحجَرٍ». ففعَلَتْ، ثمَّ أَخَذَها، وأَخَذَ الكَبْشَ، فأَضْجَعَهُ، ثمَّ ذَبَحَهُ، ثمَّ قالَ: «بِسْمِ اللهِ، اللهُمَّ تَقَبَّلْ مِنْ مُحمدٍ وآلِ محمدٍ، ومِنْ أُمَّةِ محمدٍ». ثمَّ ضَحَّى بِهِ.

POSLANIK, ﷺ, BI KLAO KURBAN ZA SEBE, SVOJU PORODICU I SVOJ UMMET

1257. Aiša, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, naredio da mu dovedu rogata ovna po čijim nogama, stomaku i oko očiju preovladava crna dlaka, što je i učinjeno.

[1] U Ukbeovom rivajetu stoji: *Zaklali smo za kurban sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, džeze'a ovcu.* En-Nesai, sa dobrim lancem prenosliaca.

Rekao joj je: ***Aiša, donesi mi nož!***, a zatim je dodao: ***Naoštri ga o kamen!*** Učinila sam to.

Zatim je uzeo nož, povalio ovna, zaklao ga i rekao: ***Bismillahi! Allahu moj, primi ovaj kurban od Muhammeda, porodice Muhammedove i ummeta Muhammedovog.***

Nakon toga ga je prinio kao žrtvu.

بابُ النَّهْيِ عنْ أَكْلِ لُحومِ الأضاحي بَعْدَ ثلاثٍ

١٢٥٨ - عنْ أبي عُبَيْدٍ مَوْلى ابنِ أَزْهَرَ؛ أنَّه شهِدَ العِيْدَ معَ عمرَ بنِ الخطَّابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ. قالَ: ثمَّ صَلَّيْتُ معَ عليِّ بنِ أبي طالبٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ. قالَ: فَصَلَّى لنا قَبْلَ الخُطْبَةِ، ثمَّ خَطَبَ النَّاسَ، فقالَ: إنَّ رَسولَ اللَّهِ ﷺ قدْ نَهاكُمْ أنْ تَأْكُلوا لُحومَ نُسُكِكُمْ فَوْقَ ثَلاثِ لَيالٍ؛ فَلا تَأْكُلوها.

ZABRANJENO JE JESTI KURBANSKO MESO POSLIJE TRI DANA

1258. Ebu 'Ubejd, oslobođeni rob Ibn Ezhera prenosi da je prisustvovao kurban-bajramu sa Omerom b. el- Hattabom, ﵁. Zatim da je bajram-namaz klanjao sa Alijom b. ebi Talibom, ﵁.

Rekao je: Alija je klanjao bajram-namaz prije hutbe. Zatim je održao hutbu i rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, vam je zabranio da jedete meso vaših kurbana više od tri noći, pa ga nemojte jesti.*[1]

[1] Međutim, ovaj propis je derogiran konsenzusom islamskih učenjaka (op. prev.).

بابٌ في الإذْنِ في لُحومِ الأضاحي بَعْدَ ثلاثٍ وجَوازُ الادِّخارِ والتَزَوُّدِ والصَّدَقَةِ

١٢٥٩ - عنْ عبدِاللّهِ بنِ أبي بكرٍ، عنْ عبدِاللّهِ بنِ واقِدٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهى رَسولُ اللّهِ ﷺ عنْ أكْلِ لُحومِ الضَّحايا بَعْدَ ثَلاثٍ. قالَ عبدُاللّهِ بنُ أبي بكرٍ: فذَكَرْتُ ذٰلِكَ لِعَمْرَةَ، فقالَتْ: صَدَقَ، سَمِعْتُ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها تَقولُ: دَفَّ أهْلُ أبْياتٍ مِن أهْلِ البادِيَةِ حَضْرَةَ الأضْحى، زَمَنَ رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ادَّخِروا ثَلاثاً ثُمَّ تَصَدَّقوا بِما بَقِيَ». فلَمّا كانَ بعدَ ذٰلِكَ؛ قالوا: يا رسولَ اللّهِ! إنَّ النّاسَ يَتَّخِذونَ الأسْقِيَةَ مِن ضَحاياهُمْ، ويَجْمِلُونَ مِنها الوَدَكَ. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «وما ذاكَ؟». قالُوا: نَهَيْتَ أنْ تُؤكَلَ لُحومُ الضَّحايا بَعْدَ ثلاثٍ. فقالَ: «إنَّما نَهَيْتُكُمْ مِن أجْلِ الدّافَّةِ الّتي دَفَّتْ؛ فَكُلوا وادَّخِروا وتَصَدَّقُوا».

DOZVOLA KONZUMIRANJA KURBANSKOG MESA POSLIJE TRI DANA; DOZVOLA NJEGOVA SKLADIŠTENJA, OPSKRBLJIVANJA I DAVANJA U SADAKU

1259. Abdullah b. ebi Bekr prenosi od Abdullaha b. Vakida, ؓ, da je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se kurbansko meso jede više od tri dana.*

Abdulah b. ebi Bekr je rekao: To sam spomenuo 'Amri pa je rekla: *Istinu je rekao. Čula sam Aišu, ؓ, da je rekla: U vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, su iz pustinje navalili nomadi. To je bilo u danima Kurban-bajrama. Allahov Poslanik, ﷺ, je tada rekao:* ***Skladištite kurbansko meso tri dana a što vam nakon toga preostane podijelite u sadaku.***

Nakon što je ta najezda prošla, rekli su: *Allahov Poslaniče, ljudi od svojih kurbana prave mješine i u njima tope loj.*

Upitao je: **Zbog čega to rade?**

Odgovorili su: *Zato što si ti zabranio da se jede kurbansko meso preko tri dana.* Rekao je: ***To sam zabranio zbog navale nomada. Međutim, sada vam je dozvoljeno da ga jedete duže od tri dana, da ga skladištite i dijelite kao sadaku.***

باب في الفَرَع والعَتيرَة

١٢٦٠ ـ عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قال رسولُ اللهِ ﷺ: «لا فَرَعَ ولا عَتِيرَةَ».

زادَ ابنُ رافع في روايَتِهِ: والفَرَعُ أوّلُ النِّتاجِ، كانَ يُنتَجُ لَهُمْ، فيَذْبَحونَهُ.

O EL-FERE'I I EL-'ATIRI

1260. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema fere'a niti 'atirea.*** Ibn Rafi' u svojoj predaji je još dodao: *El-Fere'u je prvenče koje deva oteli pa ga oni zakolju.*[1]

باب في مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ

١٢٦١ ـ عنْ أبي الطُّفيلِ عامرِ بنِ واثِلَةَ؛ قالَ: كُنتُ عندَ عليِّ بنِ أبي طالِبٍ رضيَ اللهُ عنهُ، فأتاهُ رَجُلٌ، فقالَ: ما كانَ النبيُّ ﷺ يُسِرُّ إلَيْكَ؟ قالَ: فَغَضِبَ وقالَ: ما كانَ النبيُّ ﷺ يُسِرُّ إلَيَّ شَيْئاً يَكْتُمُهُ النَّاسَ؛ غيرَ أنَّهُ قدْ حَدَّثَني بِكَلِماتٍ أرْبَعٍ. قالَ: فقالَ: وما هُنَّ يا أميرَ المُؤْمِنينَ؟ قالَ: قالَ: «لَعَنَ اللهُ مَنْ لَعَنَ والِدَهُ، ولَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ، ولَعَنَ اللهُ مَن آوى مُحْدِثاً، ولَعَنَ اللهُ مَنْ غَيَّرَ مَنارَ الأرْضِ».

O ONOME KO ZAKOLJE U IME NEKOG DRUGOG MIMO ALLAHA

1261. Ebu Tufejl 'Amir b. Vasile je rekao: Bio sam kod Alije b. ebi Taliba, ﷺ, pa mu je došao neki čovjek i rekao: *Šta ti je Poslanik, ﷺ, tajno saopćavao?*

[1] U Buhariji se dodaje da su ga oni klali u čast svojih kipova. Buharija je dodao i ovo: ***El-'Atire** je u redžepu.* U Ahmedovoj predaji stoji:... *Žrtva prinošena u redžepu.* Međutim, treba istaći da ima hadisa koji to dvoje dozvoljavaju. Prema tome, hadis koji to zabranjuje treba shvatiti tako da se zabrana odnosi na prinošenje žrtve nekom drugom mimo Allahu, kako su radili mušrici u džahilijjetu. Međutim, ako se to prinosi u ime Allaha, onda se na to odnose hadisi koji to dozvoljavaju. Neke od tih hadisa sam verifikovao u svom *El-Irvau,* hadis br. 1167.

Alija, ﷺ, se naljutio i rekao: *Meni Poslanik, ﷺ, nije govorio ništa što bi sakrivao od ostalih ljudi. Međutim, rekao mi je četvero.*

Upitao je: *Šta to, zapovjedniče pravovjernih?*

Rekao je: ***Allah je prokleo onog ko proklinje svoje roditelje.***[1] ***Allah je prokleo onog ko nešto zakolje u ime nekog drugog a ne u ime Allaha.***[2]

Allah je prokleo onog ko prihvati i zaštiti onoga ko izmišlja i poziva novotarijama.

I Allah je prokleo onoga koji pomjeri međaše u svoju korist.

[1] To je objašnjeno riječima Poslanikovim, ﷺ: ***Od velikih grijeha je i da čovjek psuje svoje roditelje.***
Rekli su: *Zar može čovjek psovati svoje roditelje?*
Rekao je: ***Može! Opsuje oca nekome pa taj opsuje njegova oca. Opsuje nečiju majku pa on opsuje njegovu.*** Bilježi Muslim, 1/64-65.

[2] Kao što kršćani kolju u ime Isaa, ﷺ, i njegove majke, i neki muslimani džahili kolju žrtve u ime nekih dobrih ili evlija kao što su Džejlani, Zejneb itd.
Imam Nevevi je rekao: *Meso tako zaklane životinje nije dozvoljeno jesti, svejedno zaklao je musliman ili nemusliman.*

كِتابُ الأَشْرِبَةِ

POGLAVLJE O PIĆU

بابُ تحريمِ الخمرِ

١٢٦٢ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: **«كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وكُلُّ خَمْرٍ حَرامٌ»**.

ZABRANA ALKOHOLA

1262. Ibn Omer, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: **Sve što opija je alkohol a sve što je alkohol zabranjeno je.**

١٢٦٣ - عنْ عليِّ بن أبي طالبٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَتْ لي شارِفٌ مِنْ نَصيبي مِنَ المَغْنَمِ يَوْمَ بَدْرٍ، وكانَ رسولُ اللّهِ ﷺ أعطاني شارِفاً مِنَ الخُمُسِ يَوْمَئِذٍ.

فلَمَّا أرَدْتُ أنْ أبْتَنِيَ بِفاطِمَةَ بنتِ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ واعَدْتُ رَجُلاً صَوَّاغاً مِنْ بَني قَيْنُقاعَ يَرْتَحِلُ مَعي، فنَأْتي بِإِذْخِرٍ أرَدْتُ أنْ أبيعَهُ مِنَ الصَّوَّاغينَ، فأسْتَعينَ بِهِ في وَليمَةِ عُرْسي.

فبَيْنا أنا أجْمَعُ لِشارِفَيَّ مَتاعاً مِنَ الأقْتابِ والغَرائِرِ والحِبالِ، وشارِفايَ مُناخانِ إلى جَنْبِ حُجْرَةِ رَجُلٍ مِنَ الأنصارِ، ورَجَعْتُ حينَ جَمَعْتُ ما جَمَعْتُ؛ فإذا شارِفايَ قَدِ اجْتُبَّتْ أسْنِمَتُهُما، وبُقِرَتْ خَواصِرُهُما، وأُخِذَ مِنْ أكْبادِهِما، فلَمْ أمْلِكْ عَيْنَيَّ حينَ رَأَيْتُ ذٰلِكَ المَنْظَرَ مِنْهُما. قلتُ: مَنْ فَعَلَ هٰذا؟ قالوا: فَعَلَهُ حَمْزَةُ بنُ عبدِالمطلبِ، وهُوَ في هٰذا البَيْتِ، في شَرْبٍ مِنَ الأنصارِ، غَنَّتْهُ قَيْنَةٌ وأَصْحابَهُ، فقالَتْ في غِنائِها: ألا يا حَمْزُ لِلشُّرُفِ النِّواءِ! فقامَ حَمْزَةُ بالسَّيْفِ، فاجْتَبَّ أسْنِمَتَهُما، وبَقَرَ خَواصِرَهُما، وأخَذَ مِنْ أكْبادِهِما.

فقالَ عليٌّ رضيَ اللّهُ عنهُ: فانْطَلَقْتُ حتّى أدْخُلَ على رسولِ اللّهِ ﷺ، وعِنْدَهُ زَيْدُ بنُ حارِثَةَ. قالَ: فَعَرَفَ رسولُ اللّهِ ﷺ في وَجْهِيَ الّذي لَقِيتُ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«ما لكَ؟»**. قلتُ: يا رسولَ اللّهِ! واللّهِ؛ ما رَأَيْتُ كاليَوْمِ قَطُّ، عَدا حَمْزَةُ على ناقَتَيَّ، فاجْتَبَّ أسْنِمَتَهُما، وبَقَرَ خَواصِرَهُما، وها هُوَ ذا في بَيْتٍ مَعَهُ شَرْبٌ.

قالَ: فَدَعا رسولُ اللَّهِ ﷺ بِرِدائِهِ، فارْتَداهُ، ثمَّ انطَلَقَ يَمْشي، واتَّبَعْتُهُ أَنا وزَيْدُ بنُ حارِثَةَ حتَّى جاءَ البابَ الذي فيه حَمْزَةُ، فاسْتَأْذَنَ، فأَذِنوا لهُ؛ فإِذا هُمْ شَرْبٌ، فطَفِقَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يَلومُ حَمْزَةَ فِيما فَعَلَ، وإِذا حَمْزَةُ مُحْمَرَّةٌ عَيْناهُ، فنَظَرَ حَمْزَةُ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، ثمَّ صَعَّدَ النَّظَرَ إلى رُكْبَتَيْهِ، ثمَّ صَعَّدَ النَّظَرَ فنظَرَ إلى سُرَّتِهِ، ثمَّ صَعَّدَ النَّظَرَ فنَظَرَ إلى وَجْهِهِ، فقالَ حَمْزَةُ: وهَلْ أَنْتُم إلاَّ عَبيدٌ لأَبي؟

فعَرَفَ رَسولُ اللَّهِ ﷺ أَنَّه ثَمِلٌ، فنكَصَ رسولُ اللَّهِ ﷺ على عَقِبَيْهِ القَهْقَرى، وخَرَجَ، وخَرَجْنا مَعَهُ.

1263. Alija b. ebi Talib, ﵁, kaže: *Pripala mi je deva od ratnog plijena sa Bedra. Allahov Poslanik, ﷺ, mi je također dao tog dana jednu devu od petine. Kada sam htio da se oženim Fatimom, kćerkom Allahovog Poslanika, ﷺ, dogovorio sam se sa jednim zlatarom iz Beni Kajnuka'a da ode sa mnom da naberemo mirisne žukve, koju sam htio da prodam zlatarima i da se tako potpomognem za svadbu. Dok sam pripremao za svoje dvije deve stvari, hranu i konopce, moje deve su ležale pored kuće jednog ensarije. Kada sam sve potrebno sakupio, ugledao sam da su mi u deva grbe odsječene, stomaci rasporeni i uzete džigerice. Nisam se mogao strpiti a da ne zaplačem.*

Upitao sam: Ko je uradio ovo?

Rekli su: Hamza b. Abdu-l-Muttalib. On je u toj kući sa ensarijskim pijanicama. Robinja je zapjevala njemu i njegovom društvu ovako: Ustaj Hamza do deva i odsijeci im grbe! Potom je Hamza ustao i poodsijecao im grbe, rasparao stomake i izvadio jetre.

Krenuo sam i došao do Allahovog Poslanika, ﷺ. Kod njega je bio Zejd b. Harise. Kada me je Poslanik, ﷺ, ugledao, po izrazu mog lica primijetio je da mi se nešto desilo. Upitao je: **Šta ti je?**

Rekao sam: *Allahov Poslaniče, nisam prije doživio ono što doživjeh danas. Hamza je napao moje deve, odsjekao im grbe i rasparao stomake. Evo ga sad se nalazi u toj kući sa pijanicama.*

Poslanik, ﷺ, je zatražio ogrtač, obukao se i krenuo. Slijedili smo ga ja i Zejd b. Harise. Kada je došao do vrata kuće u kojoj je bio Hamza, zatražio je dozvolu za ulazak, pa su mu dozvolili. Kada je ušao zatekao je pijanice.

Allahov Poslanik, ﷺ, je počeo grditi Hamzu za ono što je uradio. Hamzine oči bile su zakrvavljene. Pogledao je u Allahovog Poslanika, ﷺ, potom je uperio pogled u njegova koljena, zatim u njegov pupak a potom u njegovo lice i rekao: Zar vi niste samo robovi moga oca?

Allahov Poslanik, ﷺ, je vidio da je pijan, okrenuo se i žurno izišao pa smo i mi izišli s njim.[1]

بابٌ كلُّ مُسْكِرٍ حَرامٌ

١٢٦٤ - عن جابر رضي الله عنه؛ أن رجلاً قدم من جيشان (وجَيْشانُ مِن اليَمَنِ)؛ فسأل رسول الله ﷺ عن شراب يشربونه بأرضهم مِن الذُّرَةِ، يُقالُ لهُ: المِزْرُ، فقال النبيُّ ﷺ: «أوَ مُسْكِرٌ هُوَ؟». قالَ: نعمْ. قالَ رسولُ اللهِ ﷺ: «كُلُّ مُسْكِرٍ حَرامٌ، إنَّ على اللهِ عَهْداً لِمَنْ يَشْرَبُ المُسْكِرَ أنْ يَسْقِيَهُ مِن طِينَةِ الخَبالِ». قالوا: يا رسولَ اللهِ! وما طِينَةُ الخَبالِ؟ قالَ: «عَرَقُ أهْلِ النّارِ - أوْ: عُصارَةُ أهْلِ النّارِ -».

SVE ŠTO OPIJA JE HARAM

1264. Prenosi Džabir, ﷺ, da je neki čovjek iz Džejšana (Džejšan je u Jemenu) došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i upitao ga o piću od kukuruza koje oni piju u svojoj zemlji i nazivaju ga *el-mizr*.

Poslanik, ﷺ, je upitao: ***Da li ono opija?***

Rekao je: *Opija.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je, tada, rekao: ***Sve što opija je haram. Allah se obavezao da će onoga koji pije opojna pića napojiti sa tinetu-l-habalom.***

Upitali su: *Šta je to tinetu-l-habal?*

Rekao je: ***Znoj Džehennemlija ili kapljevina stanovnika Džehennema.***

---

[1] Ovaj događaj se desio prije konačne zabrane alkohola (op. prev.).

بابٌ كُلُّ شَرابٍ أَسْكَرَ فَهو حرامٌ

١٢٦٥ - عَنْ عائشَةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: سُئِلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ عنِ البِتْعِ؟ فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «كلُّ شَرابٍ أَسْكَرَ فَهُو حَرامٌ».

SVAKO PIĆE KOJE OPIJA JE HARAM

1265. Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, upitan o opojnom piću od meda pa je rekao: ***Svako piće koje opija je haram.***

بابٌ مَن شَرِبَ الخَمْرَ في الدُّنْيا؛
لَمْ يَشْرَبْها في الآخِرَةِ إلاَّ أَنْ يتوبَ

١٢٦٦ - عَنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «مَنْ شَرِبَ الخَمْرَ في الدُّنيا؛ لَمْ يَشْرَبْها في الآخِرَةِ؛ إلاَّ أَنْ يَتوبَ».

KO BUDE PIO ALKOHOL NA OVOM SVIJETU, NEĆE PITI DŽENNETSKO VINO NA DRUGOM SVIJETU, OSIM AKO SE POKAJE

1266. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko bude pio alkohol na ovom svijetu neće piti džennetsko vino na onom svijetu, osim ako se pokaje.***

بابٌ الخَمْرُ من النَّخْلِ والعِنَبِ

١٢٦٧ - عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ: «الخَمْرُ مِن هاتَيْنِ الشَّجَرَتَيْنِ: النَّخْلَةِ والعِنَبَةِ».

ALKOHOL JE OD HURMI I GROŽĐA

1267. Ebu Hurejre, ﵁, veli: *Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je rekao:* **Alkohol je od plodova ova dva drveta: palme i vinove loze.**

باب الخَمْرُ مِن البُسْرِ والتَّمرِ

١٢٦٨ - عن أَنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قال: كُنتُ أَسقي أبا طَلْحَةَ وأَبا دُجانَةَ ومُعاذَ بنَ جَبَلٍ رضيَ اللَّهُ عنهُمْ في رَهْطٍ مِن الأَنصارِ، فدَخَلَ عَلَيْنا داخِلٌ، فقالَ: حَدثَ خَبَرٌ، نَزَلَ تَحْريمُ الخمْرِ، فأَكْفَأْناها يَوْمَئِذٍ، وإِنَّها لَخَليطُ البُسْرِ والتَّمرِ.

قالَ قَتادةُ: وقالَ أَنَسُ بنُ مالِكٍ: لقدْ حُرِّمَتِ الخمْرُ، وكانَتْ عامَّةُ خُمورِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَليطَ البُسْرِ والتَّمرِ.

ALKOHOL JE I OD NEZRELIH I ZRELIH HURMI

1268. Enes b. Malik, ﷺ, kaže: *Točio sam alkohol Ebu Talhi, Ebu Dudžani i Mu'az b. Džebelu, ﷺ. Bili su u jednoj grupi ensarija. Tada je neko ušao u prostoriju u kojoj smo bili i rekao: Došla je vijest. Objavom je je zabranjen alkohol. Tada smo ga se riješili, a bio je pravljen od mješavine nedozrelih i zrelih hurmi.*

Katade prenosi da je Enes b. Malik rekao: *Alkohol je zabranjen a tada je, većinom, bio pravljen od mješavine nedozrelih i zrelih hurmi.*

باب الخَمْرُ مِن خَمْسَةِ أَشْياءَ

١٢٦٩ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: خَطَبَ عُمرُ رضيَ اللَّهُ عنهُ على مِنبَرِ رسولِ اللَّهِ ﷺ، فحَمِدَ اللَّهَ وأَثنى عَلَيْهِ، ثمَّ قالَ: أمَّا بعدُ؛ أَلا وإِنَّ الخمْرَ نَزَلَ تَحْريمُها يَوْمَ نَزَلَ وهِيَ مِن خَمْسَةِ أَشْياءَ: مِنَ الحِنْطَةِ، والشَّعيرِ، والتَّمرِ، والزَّبيبِ، والعَسَلِ، والخَمْرُ ما خامَرَ العَقْلَ، وثَلاثَةُ أَشياءَ وَدِدْتُ أَيُّها النَّاسُ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ كانَ عَهِدَ إِلَيْنا فيها: الجَدُّ، والكَلالَةُ، وأَبْوابٌ مِن أَبْوابِ الرِّبا.

ALKOHOL SE PRAVI OD PETERO

1269. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je jednom prilikom Omer, ﷺ, održao hutbu na minberu Allahovog Poslanika, ﷺ. Nakon zahvale i pohvale Allaha, rekao je: *A zatim, zabrana alkohola je objavljena na dan kada se on proizvodio od petero: pšenice, ječma, hurmi, suhog grožđa i*

meda. Alkohol je sve što muti razum. Ljudi, volio sam da nam je Allahov Poslanik, ﷺ, precizno definirao troje: nasljedstvo djeda, kelalu i neke vrste kamate.

بابُ النَّهْيِ أَنْ يُنْبَذَ الزَّبِيبُ والتَّمْرُ

١٢٧٠ ـ عنْ جابرِ بنِ عبدِاللَّهِ الأنصاريِّ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنْ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ أنَّه نَهى أنْ يُنْبَذَ التَّمْرُ والزَّبيبُ جَميعاً، ونَهى أنْ يُنْبَذَ الرُّطَبُ والبُسْرُ جَميعاً.

ZABRANJENO JE DA SE ZAJEDNO KISELE SUHO GROŽĐE I HURME

1270. Džabir b. 'Abdullah el-Ensari, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio da se zajedno kisele suho grožđe i hurme, kao i nezrele hurme sa zrelim.[1]

١٢٧١ ـ عنْ أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«مَنْ شَرِبَ النَّبيذَ مِنكُمْ؛ فَلْيَشْرَبْهُ زَبيباً فَرْداً، أَوْ تَمْراً فَرْداً، أَوْ بُسْراً فَرْداً»**.

1271. Ebu Se'id el-Hudri, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko od vas pije piće, neka ga pije samo ako je ukiseljeno od suhih grožđica, ili samo od hurmi, ili samo od nezrelih hurmi.***

[1] Učenjaci su obrazložili tu zabranu i rekli da se takve smjese brzo pretvaraju u alkohol, prije nego što se promijeni okus tog pića, pa onaj ko ga pije misli da nije opojno, a ustvari jeste.

بابُ النَّهْيِ عنِ الانْتِباذِ في الدُّبَّاءِ والمُزَفَّتِ

١٢٧٢ - عنْ زاذانَ؛ قالَ: قلتُ لابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما: حدِّثْني بما نَهى عنه النبيُّ ﷺ مِن الأشْرِبَةِ بِلُغَتِكَ، وفَسِّرْهُ لي بِلُغَتِنا؛ فإنَّ لكُمْ لُغَةً سِوى لُغَتِنا. فقالَ: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنِ الحَنْتَمِ، وهِيَ الجَرَّةُ، وعنِ الدُّبَّاءِ، وهي القَرْعَةُ، وعنِ المُزَفَّتِ، وهُو المُقَيَّرُ، وعنِ النَّقيرِ، وهِيَ النَّخْلَةُ تُنْسَحُ نَسْحاً وتُنْقَرُ نَقْراً، وأَمَرَ أَنْ يُنْتَبَذَ في الأَسْقِيَةِ.

ZABRANJENO JE KISELJENJE U *DUBBAI* I *MUZEFFETU*

1272. Zazan kaže: Rekao sam Ibn Omeru, ﷺ: *Reci mi, svojim narječjem, koja je pića Poslanik, ﷺ, zabranio i objasni mi to na našem narječju, jer je vaše narječje drugačije od našeg.*

Rekao je: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se kiseli u hantamu a to je ćup, u dubbai a to su tikvene posude, u muzeffetu, a to su katranisane ili osmoljene posude i u nekiru, a to je da se sa drveta oguli kora a zatim da se to drvo izdubi. Naredio nam je da se kiseli u mješinama.*

بابُ إِباحَةِ الانْتِباذِ في تَوْرِ الحِجارَةِ

١٢٧٣ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: كانَ يُنْبَذُ لِرسولِ اللّهِ ﷺ في سِقاءٍ، فإذا لَمْ يَجِدوا لهُ سِقاءً؛ نُبِذَ لهُ في تَوْرٍ مِن حِجارَةٍ، فقالَ بعضُ القَوْمِ وأنا أَسْمَعُ لأبي الزُّبَيْرِ: مِن بِرامٍ؟ قالَ: مِنْ بِرامٍ.

DOZVOLJENO JE KISELITI U KAMENOJ POSUDI

1273. Džabir b. Abdullah, ﷺ, je rekao: *Kiselili bismo Allahovom Poslaniku, ﷺ, u mješini. A ako ne bismo imali mješine, kiselili bismo mu u kamenoj posudi. Neki su upitali Ebu Zubejra a ja sam slušao: Je li bila od kamena? Rekao je: Jest.*

بابُ الرُّخصةِ في الانْتِباذِ فيِ الظُّروفِ كُلِّها
والنَّهْيِ عنْ شُرْبِ كُلِّ مُسْكِرٍ

١٢٧٤ ـ عنْ بُرَيْدَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «نَهَيْتُكُمْ عنِ الظُّروفِ، وإنَّ الظُّروفَ ـ أوْ: ظَرْفاً ـ لا تُحِلُّ شَيْئاً ولا تُحَرِّمُهُ، وكلُّ مُسْكِرٍ حَرامٌ».

DOZVOLJENO JE KISELJENJE VOĆA U SVIM POSUDAMA A ZABRANJENO JE SVE ŠTO OPIJA

1274. Burejde, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Bio sam vam zabranio kiseljenje u nekim posudama. Međutim, treba da znate da posude ili posuda ništa niti dozvoljava niti zabranjuje. Sve što opija je zabranjeno.***

بابُ الرُّخْصَةِ في الجَرِّ غيْرِ المُزَفَّتِ

١٢٧٥ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ عمرٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: لَمَّا نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنِ النَّبيذِ في الأوْعِيَةِ؛ قالوا: لَيسَ كُلُّ النَّاسِ يَجِدُ. فأرْخَصَ لهُمْ في الجَرِّ غيْرِ المُزَفَّتِ.

DOZVOLA KISELJENJA U VRČU KOJI NIJE OD MUZEFFETA

1275. Abdullah b. Omer, ﵄, je rekao: *Nakon što je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio da se kiseli piće u određenim posudama, ljudi su rekli: Ne može svako naći dozvoljene posude, pa im je Poslanik, ﷺ, dozvolio da kisele u vrču koji nije od muzeffeta.*[1]

[1] Katran i smola (op. prev.).

بابُ بيانُ مُدَّةِ الانْتِباذِ

١٢٧٦ - عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ: كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يُنْتَبَذُ لهُ أوَّلَ اللَّيلِ، فيَشرَبُهُ إذا أَصبحَ يَومَهُ ذٰلكَ، واللَّيْلَةَ الَّتي تَجيءُ، والغَدَ، واللَّيْلَةَ الأخرى، والغدَ إلى العَصْرِ، فإنْ بَقِيَ شَيْءٌ؛ سَقاهُ الخادِمَ، أوْ أَمَرَ بهِ فصُبَّ.

OBJAŠNJENJE O TOME KOLIKO DUGO MOŽE STAJATI POKISELJENO VOĆE

1276. Ibn Abbas, ﵁, je rekao: *Allahovom Poslaniku, ﷺ, bi se voće ukiselilo početkom noći. Pio bi ga kada bi osvanuo tog dana, noći koja bi došla poslije, sutradan, drugu noć i treći dan do ikindije.*

Ako bi nakon toga nešto ostalo, dao bi to slugi ili bi naredio da se prospe.

١٢٧٧ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: كُنّا نَنْبِذُ لِرسولِ اللَّهِ ﷺ في سِقاءٍ يُوكَى أَعلاهُ، ولهُ عَزْلاءُ، نَنْبِذُهُ غُدْوَةً فيَشْرَبُهُ عِشاءً، ونَنْبِذُهُ عِشاءً فيَشْرَبُهُ غُدْوَةً.

1277. Aiša, ﵂, je rekla: *Stavljali bismo da se Poslaniku, ﷺ, voće ukiseli u mješini, koju bismo na vrhu zavezivali. Imala je na dnu otvor. To voće bismo stavljali ujutro a pio bi ga naveče. Ili bismo ga stavljali naveče a on bi ga pio ujutro.*

بابُ الخَمْرُ يُتَخذُ خلاً

١٢٧٨ - عنْ أنسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ سُئِلَ عنِ الخَمْرِ: تُتَخذُ خلاً؟ فقالَ: «لا».

PRAVLJENJE SIRĆETA OD ALKOHOLA

1278. Enes, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, upitan o alkoholu od kojeg bi se napravilo sirće pa je rekao: ***Ne!***

بابٌ التَّداوي بالخمرِ

١٢٧٩ - عنْ وائلٍ الحَضْرَمِيِّ؛ أَنَّ طارقَ بنَ سُوَيْدٍ الجُعْفِيَّ رضيَ اللَّهُ عنهُ سَأَلَ النبيَّ ﷺ عنِ الخَمْرِ؟ فنهاهُ أوْ كَرِهَ أنْ يَصْنَعَها. فقالَ: إنَّما أَصْنَعُها للدَّواءِ، فقالَ: «**إنَّهُ ليسَ بِدَواءٍ، ولكِنَّهُ داءٌ**».

LIJEČENJE ALKOHOLOM

1279. Vail el-Hadremi[1] prenosi da je Tarik b. Suvejd el-Džu'fi, ﷺ, pitao Poslanika, ﷺ, o alkoholu pa mu je zabranio ili nije mu odobrio da ga proizvodi.

Rekao je: *Ja ga proizvodim samo za lijek.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***To nije lijek. To je bolest.***

بابٌ في تَخْميرِ الإناءِ

١٢٨٠ - عنْ أبي حُمَيدٍ السَّاعِديِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: أَتَيْتُ النبيَّ ﷺ بِقَدَحِ لَبَنٍ مِن النَّقيعِ ليسَ مُخَمَّراً، فقالَ: «**ألا خَمَّرْتَهُ؟ ولوْ تَعْرُضُ عليهِ عُوداً**».

قالَ أبو حُمَيدٍ: إنَّما أُمِرْنا بالأسْقِيَةِ أنْ تُوكَأَ لَيْلاً، وبالأبْوابِ أنْ تُغْلَقَ لَيْلاً.

O POKRIVANJU POSUDA

1280. Ebu Humejd es-Sa'idi, ﷺ, je rekao: *Donio sam Poslaniku, ﷺ, posudu mlijeka iz Neki'a*[2] *koja nije bila pokrivena pa mi je rekao:* ***Zašto je nisi pokrio. Da si makar preko nje stavio kakav štapić.***

Ebu Humejd je rekao: *Naređeno nam je da noću zavežemo mješine i zatvorimo vrata.*

[1] On je Vail b. Hudžr el-Hadremi. (op. prev.)

[2] Mjesto u dolini Akiki.

باب غطوا الإناء وأوكوا السقاء

١٢٨١ ـ عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «إذا كان جنح الليل ـ أو: أمسيتم ـ؛ فكفوا صبيانكم، فإن الشيطان ينتشر حينئذ، فإذا ذهب ساعة من الليل؛ فخلوهم، وأغلقوا الأبواب، واذكروا اسم الله؛ فإن الشيطان لا يفتح باباً مغلقاً، وأوكوا قربكم، واذكروا اسم الله، وخمروا آنيتكم، واذكروا اسم الله، ولو أن تعرضوا عليها شيئاً، وأطفئوا مصابيحكم».

POKRIJTE POSUDE I ZAVEŽITE MJEŠINE

1281. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada nastupi noć ili kada omrknete, sakupite svoju djecu i ne dajte im da izlaze, jer se u to vrijeme šejtani razilaze.***

Kada prođe jedan sat noći, pustite ih. Zatvorite vrata i spomenite Allahovo ime, jer šejtan ne otvara zatvorena vrata.

Zavežite svoje mješine i spomenite Allahovo ime. Pokrijte svoje posude, pa makar bilo šta preko njih stavili. Spomenite Allahovo ime i ugasite svjetiljke.

١٢٨٢ ـ عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: «غطوا الإناء، وأوكوا السقاء؛ فإن في السنة ليلة ينزل فيها وباء، لا يمر بإناء ليس عليه غطاء، أو سقاء ليس عليه وكاء؛ إلا نزل فيه من ذلك الوباء».

وفي رواية: قال الليث (يعني: ابن سعد): فالأعاجم عندنا يتقون ذلك في كانون الأول.

1282. Džabir b. Abdullah, ﵁, veli: Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Pokrijte svoje posude i zavežite mješine jer u godini ima jedna noć u kojoj se širi zaraza. Pored koje god nepokrivene posude i nezavezane mješine prođe, zarazi je.***

U drugoj predaji stoji: Rekao je El-Lejs (tj. Ibn S'ad): *Stranci kod nas se paze te noći u mjesecu decembru.*

بابٌ في شُرْبِ العَسَلِ والنَّبيذِ واللَّبَنِ والماءِ

١٢٨٣ ـ عَنْ أَنَسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: لقدْ سَقَيْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ بِقَدَحي هٰذا الشَّرابَ كُلَّهُ: العَسَلَ، والنَّبيذَ، والماءَ، واللَّبَنَ.

O PIJENJU MEDA, MOŠTA, MLIJEKA I VODE

1283. Enes, ﷺ, je rekao: *Iz ovog svog vrča sam napajao Allahovog Poslanika, ﷺ, svim vrstama napitaka: medom, moštom,*[1] *vodom i mlijekom.*

١٢٨٤ ـ عن البراءِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: لمَّا أَقْبَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ مِن مَكَّةَ إلى المَدينةِ؛ قالَ: فأَتْبَعَهُ سُراقَةُ بنُ مالِكِ بنِ جُعْشُمٍ. قالَ: فدَعا عليهِ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فساخَتْ فَرَسُهُ، فقالَ: ادْعُ اللَّهَ لي ولا أَضُرُّكَ. قالَ: فَدَعا اللَّهَ. قالَ: فعَطِشَ رسولُ اللَّهِ ﷺ، فمَرُّوا بِراعي غَنَمٍ. قالَ أبو بكرٍ الصِّدِّيقُ رضيَ اللَّهُ عنهُ: فأَخَذْتُ قَدَحاً، فحَلَبْتُ فيهِ لِرسولِ اللَّهِ ﷺ كُثْبَةً مِن لَبَنٍ، فأَتَيْتُهُ بهِ، فشَرِبَ حتَّى رَضِيتُ.

1284. El-Bera', ﷺ, je rekao: Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, došao iz Mekke u Medinu, nakon što ga je progonio Suraka b. Malik b. Džu'šuma a on uputio dovu protiv Surake.

Kada je Surakin konj propao u pijesak, rekao je: *Moli Allaha za mene pa ti neću više nanositi štetu.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je zamolio Allaha da ga spasi. Tada je Poslanik, ﷺ, ožednio pa su prošli pored nekog pastira koji je čuvao ovce.

Ebu Bekr es-Siddik, ﷺ, je rekao: *Uzeo sam posudu i u nju namuzao malo mlijeka Allahovom Poslaniku, ﷺ. Donio sam mu ga, pa ga je popio. Popio je koliko sam želio.*

---

[1] Misli se na mošt koji ne opija, kako je pojašnjeno u prethodnim poglavljima.

١٢٨٥ ـ عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّه عنه؛ أنَّ النبيَّ ﷺ أُتِيَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِهِ بِإيلياءَ بِقَدَحَيْنِ مِن خَمرٍ ولَبَنٍ، فنَظَرَ إليهما، فأخَذَ اللَّبَنَ، فقالَ لهُ جبريلُ عليهِ السَّلامُ: الحَمْدُ للَّهِ الذي هَداكَ لِلْفِطْرَةِ، لو أخَذْتَ الخَمْرَ؛ غَوَتْ أُمَّتُكَ.

1285. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da su Poslaniku, ﷺ, u noći Israa u Kudsu donesena dva vrča. Vrč alkohola i vrč mlijeka. Pogledao je u njih i uzeo mlijeko. Džibril, ﷺ, mu je tada rekao: *Hvala Allahu koji te je uputio na prirodnost. Da si uzeo alkohol, tvoj ummet bi zalutao.*

بابُ الشُّرْبِ في القَدَحِ

١٢٨٦ ـ عن سهلِ بنِ سعدٍ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ قالَ: ذُكِرَ لِرسولِ اللَّهِ ﷺ امْرأةٌ مِن العَرَبِ، فأمَرَ أبا أُسَيْدٍ أنْ يُرسِلَ إليها، فأرْسَلَ إليها، فقَدِمَتْ، فنَزَلَتْ في أُجُمِ بَني ساعِدَةَ، فخَرَجَ رسولُ اللَّهِ ﷺ حتَّى جاءَها، فدَخَلَ عليها؛ فإذا امْرأةٌ مُنَكِّسَةٌ رَأْسَها، فلمَّا كلَّمَها رسولُ اللَّهِ ﷺ؛ قالتْ: أعوذُ باللَّهِ مِنكَ. قالَ: «قد أعَذْتُكِ مِنّي». فقالوا لَها: أتَدْرينَ مَن هٰذا؟ فقالَتْ: لا. فقالوا: هٰذا رسولُ اللَّهِ ﷺ جاءَكِ لِيَخْطُبَكِ. قالَتْ: أنا كُنْتُ أشْقى مِن ذٰلِكَ.

قالَ سَهْلٌ: فأقْبَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَئِذٍ حتَّى جَلَسَ في سَقيفَةِ بَني ساعِدَةَ هُوَ وأصْحابُهُ، ثمَّ قالَ: «اسْقِنا»؛ لِسَهْلٍ. قالَ: فأخْرَجْتُ لَهُم هٰذا القَدَحَ، فأسْقَيْتُهُم فيهِ.

قالَ أبو حازِمٍ: فأخْرَجَ لَنا سَهْلٌ ذٰلِكَ القَدَحَ، فشَرِبْنا فيهِ. قالَ: ثمَّ اسْتَوْهَبَهُ بعدَ ذٰلِكَ عُمرُ بنُ عبدِالعَزيزِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فوَهَبَهُ لَهُ.

PIJENJE IZ VRČA

1286. Sehl b. Sa'd, ﷺ, prenosi da je jednom prilikom Allahovom Poslaniku, ﷺ, spomenuta neka Arapkinja, pa je naredio Ebu Usejdu da mu je pozovu. Pozvali su je. Došla je i odsjela u tvrđavi Beni Sa'ide. Allahov Poslanik, ﷺ, je krenuo i došao do nje. Kada je ušao kod nje,

vidio je ženu pognute glave. Nakon što je Allahov Poslanik, ﷺ, počeo da govori s njom, rekla je: *Utječem se Allahu od tebe.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Sačuvana si od mene.***

Nakon toga su je upitali: *Znaš li ti ko je ovo?*

Rekla je: *Ne znam.*

Rekli su: *To je Allahov Poslanik, ﷺ. Došao je da te zaruči.*

Rekla je: *Zaista mi sreća nije bila naklonjena.*[1]

Sehl je rekao: Potom se Allahov Poslanik, ﷺ, sa svojim ashabima zaputio i došao do odmarališta plemena Benu Sa'ide.

Sjeo je i rekao: ***Sehle, napoji nas!*** Izvadio sam im ovaj vrč i napojio ih.

Ebu Hazim je rekao: Sehl je izvadio taj vrč pa smo se napili iz njega. Poslije toga je Omer b. Abdu-l-Aziz, ﷺ, zatražio da mu ga pokloni, pa mu ga je poklonio.

بابُ النَّهْيِ عن اخْتِناثِ الأسْقِيَةِ

١٢٨٧ - عنْ أَبي سعيدِ الخُدْرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّهُ قالَ: نَهى رسولُ اللَّهِ ﷺ عنِ اخْتِناثِ الأسْقِيَةِ؛ أَنْ يُشْرَبَ مِن أَفْواهِها.

وفي رِوايَةٍ: واخْتِناثُها أَنْ يُقْلَبَ رَأْسُها، ثُمَّ يُشْرَبَ منه.

ZABRANJENO JE PITI DIREKTNO IZ POSUDE

1287. Ebu Se'id el-Hudri, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se nagne mješina i tako direktno pije iz nje.*[2]

U drugoj predaji stoji da *ihtinas* znači da se otvor okrene nadolje a potom pije na otvor.[3]

[1] Zbog toga se Allahov Poslanik, ﷺ, njom nije oženio.

[2] Aiša, ﷺ, prenosi od Poslanika, ﷺ, da je zabranio pijenje direktno iz posuda jer to čini da tečnost bude ružnog mirisa. Lanac prenosilaca je vjerodostojan kako sam pojasnio u zbirci vjerodostojnih hadisa pod brojem 384.

[3] Tumačenje riječi *ihtinas* je Zuhrijevo.

بابُ النَّهْيِ عنِ الشُّرْبِ في آنِيَةِ الذَّهَبِ والفِضَّةِ

١٢٨٨ - عن عبدِاللّهِ بنِ عُكَيمٍ؛ قال: كُنَّا مع حُذيفةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ بِالمَدائِنِ، فاسْتَسْقى حُذيفةُ، فجاءَهُ دِهْقانٌ بِشَرابٍ في إناءٍ مِن فِضَّةٍ، فرَماهُ بهِ، وقال: إنِّي أُخْبِرُكُمْ أنِّي قد أَمَرْتُهُ أنْ لا يَسْقِيَني فيهِ؛ فإنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: «لا تَشْرَبوا في إناءِ الذَّهَبِ والفِضَّةِ، ولا تَلْبَسُوا الدِّيباجَ والحَريرَ؛ فإنَّهُ لَهُم في الدُّنيا وهُو لَكُمْ في الآخِرَةِ يَوْمَ القِيامَةِ».

ZABRANJENO JE PITI IZ ZLATNOG I SREBRENOG POSUĐA

1288. Abdullah b. 'Ukejm veli: Bili smo sa Huzejfom, ﷺ, u Meda'inu pa je zatražio vode. Neki starješina mu je donio vode u srebrenoj posudi pa ju je on bacio i rekao: *Ja, zaista, tvrdim da sam mu već naredio da mi ne donosi vode u toj posudi, jer je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Nemojte piti iz zlatnog i srebrenog posuđa, niti oblačite kadifu i svilu. Te stvari su njihove[1] na ovom svijetu a vaše na onom tj. na Sudnjem danu.***

١٢٨٩ - عنْ أمِّ سلمةَ رضيَ اللّهُ عنها زَوجِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «الَّذي يَشْرَبُ في آنِيَةِ الفِضَّةِ إنَّما يُجَرْجِرُ في بَطْنِهِ نارَ جَهَنَّمَ».

وفي رِوايةٍ: «أنَّ الذي يَأكُلُ أوْ يَشْرَبُ في آنِيَةِ الفِضَّةِ والذَّهَبِ...».

1289. Prenosi se od Ummu Seleme, Poslanikove, ﷺ, supruge da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Onaj ko bude pio iz srebrenog posuđa[2] on time u svoju utrobu unosi džehennemsku vatru.***

[1] Misli na nevjernike (op. prev.).
[2] U drugoj njegovoj predaji stoji: *Ko bude pio iz zlatne ili srebrene posude.*

U drugoj predaji se kaže: ***Zaista onaj ko bude jeo ili pio iz zlatnog ili srebrenog posuđa...***

باب إذا شرب فالأيمن أحق

١٢٩٠ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ قال: أتانا رسول الله ﷺ في دارنا، فاستسقى، فحلبنا له شاة، ثم شبته من ماء بئري هذه. قال: فأعطيت رسول الله ﷺ، فشرب رسول الله ﷺ، وأبو بكر عن يساره وعمر رضي الله عنهما وجاهه وأعرابي عن يمينه، فلما فرغ رسول الله ﷺ من شربه؛ قال عمر: هذا أبو بكر يا رسول الله! يريه إياه، فأعطى رسول الله ﷺ الأعرابي، وترك أبا بكر وعمر، وقال رسول الله ﷺ: **«الأيمنون، الأيمنون، الأيمنون»**.

قال أنس: فهي سنة؛ فهي سنة؛ فهي سنة.

NAKON ŠTO PRVI PIJE, PREDNOST U PIJENJU TREBA DATI ONIMA SA DESNE STRANE

1290. Enes b. Malik, ﷺ, kaže: *U našu kuću je došao Allahov Poslanik, ﷺ, i zatražio da ga napojimo. Pomuzli smo ovcu a zatim sam nasuo u mlijeko vode iz ovog mog bunara pa sam mu dao tu smjesu. Allahov Poslanik, ﷺ, je počeo piti. Sa njegove lijeve strane bio je Ebu Bekr. Omer je bio ispred njega a neki beduin je bio sa Poslanikove, ﷺ, desne strane. Kada se Allahov Poslanik, ﷺ, napio, Omer je rekao: Allahov Poslaniče, evo Ebu Bekra, pokazujući na njega. Allahov Poslanik, ﷺ, je dao posudu beduinu a preskočio je Ebu Bekra i Omera. Potom je Poslanik, ﷺ, rekao:* **Prednost imaju oni koji su na desnoj strani!,** *ponovivši to tri puta.*

Enes je rekao: *To je sunnet, to je sunnet, to je sunnet!*

بابُ في اسْتِئذانِ الصَّغيرِ في إعْطاءِ الشُّيوخ

١٢٩١ - عنْ سهلِ بنِ سعدٍ الساعديِّ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ أُتيَ بِشرابٍ، فشَرِبَ منهُ، وعنْ يَمينِهِ غُلامٌ، وعنْ يَسارِهِ أشْياخٌ، فقالَ لِلغُلامِ: «أتأذَنُ لي أنْ أُعطِيَ هؤُلاءِ؟». فقالَ الغُلامُ: لا واللّهِ، لا أوثِرُ بِنَصيبي مِنكَ أحَداً. قالَ: فتَلَّهُ رسولُ اللّهِ ﷺ في يَدِهِ.

O TRAŽENJU DOZVOLE OD MLAĐIH, KAKO BI SE DALA PREDNOST STARIJIM

1291. Sehl b. Sa'd es-Sa'idi, ﷺ, prenosi da je jednom prilikom Allahovom Poslaniku, ﷺ, doneseno neko piće, koje je on pio. Sa njegove desne strane sjedio je neki dječak a sa lijeve neki starci. Poslanik, ﷺ, je potom upitao dječaka: ***Hoćeš li mi dozvoliti da dâm da se prvo napiju ovi?***

Dječak je rekao: *Ne, tako mi Allaha, za svoj udio od tebe ne dam prednosti nikome.*[1]

Allahov Poslanik, ﷺ, mu je, tada, stavio posudu u ruku.

بابُ النَّهيِ عنِ التَّنفُّسِ في الإناءِ

١٢٩٢ - عنْ أبي قَتادةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ نَهى أنْ يُتَنفَّسَ في الإناءِ.

ZABRANJENO JE DISATI U POSUDU PRILIKOM PIJENJA

1292. Ebu Katade, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, zabranio da se diše u posudu prilikom pijenja.

---

[1] El-Hattabi je rekao: *Stavio mu je na ne baš ljubazan način posudu u ruku.*

باب كانَ رسولُ اللهِ ﷺ يتنفَّسُ في الشَّرابِ

١٢٩٣ - عنْ أَنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ رسولُ اللّهِ ﷺ يَتَنَفَّسُ في الشَّرابِ ثَلاثاً، ويَقولُ: «إِنَّهُ أَرْوى وأَبْرَأُ وأَمْرَأُ».
قالَ أَنسٌ: فأَنا أَتَنَفَّسُ في الشَّرابِ ثَلاثاً.

ALLAHOV POSLANIK, ﷺ, JE PRAVIO PREDAHE VAN POSUDE PRILIKOM PIJENJA

1293. Enes, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, tri puta pravio predah pijući, van posude, a potom bi izgovarao: ***Ono nakon toga bolje napaja, bude zdravije i ukusnije.***

Enes je rekao: *Zato i ja tri puta predahnem, van posude.*

بابُ النَّهْيُ عنِ الشُّرْبِ قائِماً

١٢٩٤ - عـنْ أَبـي هُـريـرَةَ رضـيَ الـلّـهُ عـنـهُ؛ قـالَ: قـالَ رسـولُ الـلّـهِ ﷺ: «لا يَـشْـرَبَـنَّ أَحَـدٌ مِـنـكُـمْ قـائِـمـاً، فـمَـنْ نَـسِـيَ؛ فلْيَسْتَقِئْ».

ZABRANJENO JE PITI STOJEĆI

1294. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne pije stojeći. Ko zaboravi pa se napije stojeći, neka povrati.***[1]

[1] U lancu prenosilaca ovog hadisa nalazi se Omer b. Hamza el-Umri el-Medeni. Hafiz hadisa Ibn Hadžer u svom djelu *Et-Tekrib* je rekao da je ovaj hadis slab.
Kažem: Značenje ovog hadisa je došlo drugim vjerodostojnim lancem od Ebu Hurejrea, ؓ, s tim što se ne spominje zaborav, što sam pojasnio u zbirci vjerodostojnih hadisa pod brojem 184. i 185., i u zbirci slabih hadisa pod brojem 931.
O ovome Muslim bilježi hadis od Enesa koji zabranu pripisuje Poslaniku, ﷺ: *Zabranio je,* u drugom tekstu, *Ukorio je pijenje stojeći.* I ovaj hadis smo spomenuli u zbirci vjerodostojnih hadisa i rekli da je ispravno mišljenje da ova zabrana znači da je haram piti stojeći.

بابٌ الرُّخصَةُ في الشُّرْبِ قائِماً مِن زَمْزَم

١٢٩٥ ـ عنِ ابنِ عبَّاسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: سَقَيْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ مِن زَمْزَمَ، فشَرِبَ قائِماً، واسْتَسْقى وهُو عندَ البَيْتِ.

DOZVOLJENO JE PITI ZEMZEM STOJEĆI

1295. Ibn Abbas, ﷺ, je rekao: *Dao sam Allahovom Poslaniku, ﷺ, zemzema i on ga se napio stojeći. Inače, kad je zatražio da pije nalazio se kod Kjabe.*

كِتابُ الأَطْعِمَةِ

POGLAVLJE O JELU I HRANI

باب التَّسمِيَةِ على الطَّعام

١٢٩٦ ـ عن حُذيفةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كُنَّا إذا حَضَرْنا معَ النبيِّ ﷺ طعاماً؛ لمْ نَضعْ أيْدِينا حتَّى يَبْدأ رسولُ اللّهِ ﷺ فيَضعَ يَدَهُ، وإنَّا حَضَرْنا مَعَهُ مرَّةً طعاماً، فجاءَتْ جارِيَةٌ كأنَّها تُدْفَعُ، فذَهَبَتْ لِتَضعَ يَدَها في الطَّعامِ، فأخَذَ رسولُ اللّهِ ﷺ بِيَدِها، ثمَّ جاءَ أعرابيٌّ كأنَّما يُدْفَعُ، فأخَذَ بِيَدِهِ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**إنَّ الشَّيطانَ يَستَحِلُّ الطَّعامَ أنْ لا يُذْكَرَ اسمُ اللّهِ عليهِ، وإنَّه جاءَ بهٰذهِ الجارِيَةِ لِيَستَحِلَّ بها، فأخَذْتُ بِيَدِها، فجاءَ بهٰذا الأعرابِيِّ لِيَستَحِلَّ بهِ، فأخَذْتُ بِيَدِهِ، والَّذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ إنَّ يَدَهُ في يَدي معَ يَدِها**».

وفي رِوايةٍ: ثمَّ ذَكَرَ اسمَ اللّهِ وأكَلَ.

O IZGOVORU *BISMILLAHI* PRIJE JELA

1296. Huzejfe, ﷺ, je rekao: *Kada bismo jeli sa Poslanikom, ﷺ, niko od nas ne bi pružao svoje ruke prema jelu sve dok Allahov Poslanik, ﷺ, ne bi počeo prvi. Jednom smo jeli skupa s njim pa je došla neka djevojčica tako brzo kao da je neko juri i odmah se prihvatila hrane. Allahov Poslanik, ﷺ, ju je uzeo za ruku. Potom je došao i neki beduin kao da ga neko juri i isto postupio. Poslanik, ﷺ, je i njega uzeo za ruku. Zatim je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Zaista je šejtanu dozvoljena ona hrana nad kojom se ne spomene Allahovo ime. On je došao sa ovom djevojčicom da sebi učini hranu dozvoljenom pa sam uhvatio za njenu ruku, i došao je sa ovim beduinom da bi načinio sebi hranu dozvoljenom, pa sam ga uhvatio za ruku. Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, zaista je njegova ruka u mojoj ruci sa njenom rukom.***

U drugoj predaji se kaže: *Zatim je spomenuo Allahovo ime i počeo jesti.*

١٢٩٧ - عن جابر بن عبدالله رضيَ اللهُ عنهما؛ أنه سمعَ النبيَّ ﷺ يقولُ: «إذا دخلَ الرَّجلُ بيتَهُ، فذكرَ اللهَ عزَّ وجلَّ عِندَ دُخولِهِ وعِندَ طَعامِهِ؛ قالَ الشَّيطانُ: لا مَبيتَ لَكُمْ وَلا عَشاءَ. وإذا دَخَلَ، فلمْ يَذكُرِ اللهَ عندَ دُخولِهِ؛ قالَ الشَّيطانُ: أدرَكتُمُ المَبيتَ وإذا لَمْ يَذكُرِ اللهَ عندَ طَعامِهِ؛ قالَ: أدرَكتُمُ المَبيتَ والعَشاءَ».

1297. Džabir b. 'Abdullah, ﵁, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je rekao: *Kada čovjek uđe u svoju kuću i spomene, pri ulasku i prije jela, Allahovo ime,*[1] *tada šejtan kaže:* Ovdje vama nema prenoćišta niti večere.[2]

Međutim, kada uđe u svoju kuću i pri ulasku ne spomene Allahovo ime, šejtan tada kaže: Našli ste sebi konak.

Pa ako ne spomene Allahovo ime ni prije jela, šejtan rekne: Našli ste i konak i večeru.

باب الأكل باليمين

١٢٩٨ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللهُ عنهما؛ أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: «إذا أكلَ أحدُكُمْ؛ فليأكُلْ بيمينِهِ، وإذا شرِبَ؛ فليَشرَبْ بيمينِهِ؛ فإنَّ الشَّيطانَ يأكُلُ بشمالِهِ ويَشرَبُ بشمالِهِ».

JESTI DESNOM RUKOM

1298. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Kada neko od vas jede, neka jede desnom rukom, kada pije, neka pije desnom rukom, jer šejtan jede i pije lijevom rukom.*

---

[1] Kaže: *bismillahi* (op. prev.).

[2] Ovdje se šejtan obraća svojoj družini (op. prev.).

١٢٩٩ ـ عنْ إياسِ بنِ سَلَمَةَ بنِ الأكْوَعِ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ أباهُ حَدَّثَهُ؛ أنَّ رَجُلاً أكَلَ عندَ رسولِ اللَّهِ ﷺ بِشِمالِهِ، فقالَ: «كُلْ بِيَمينِكَ». قالَ: لا أستطيعُ. قالَ: «لا استَطعْتَ». ما مَنَعَهُ إلاَّ الكِبْرُ. قالَ: فَما رَفَعَها إلى فيهِ.

1299. Ijas b. Seleme b. el-Ekve'a prenosi da mu je otac jednom prilikom rekao da je neki čovjek pred Allahovim Poslanikom, ﷺ, jeo lijevom rukom, pa mu je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Jedi desnom rukom!***

Rekao je: *Ne mogu!* Poslanik, ﷺ, je rekao: **Nikad ne mogao!**, samo ga je oholost od toga spriječila. Nakon toga taj čovjek više nije mogao podići ruku do usta.

بابُ الأكلِ مِمَّا يلي الآكِلَ

١٣٠٠ ـ عنْ عمرَ بنِ أبي سَلَمَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: كُنْتُ في حَجْرِ رسولِ اللَّهِ ﷺ، وكانَتْ يَدي تَطيشُ في الصَّحْفَةِ، فقالَ لي: «يا غُلامُ! سَمِّ اللَّهَ، وكُلْ بِيَمينِكَ، وكُلْ مِمَّا يَليكَ».

JESTI ISPRED SEBE

1300. Omer b. ebi Seleme, ﷺ, je rekao: *Živio sam u kući Allahovog Poslanika, ﷺ. Kada bismo jeli, rukom sam dohvaćao hranu na svim dijelovima posude,*[1] *pa mi je Poslanik, ﷺ, rekao:* **Dječače, reci bismillahi, *jedi desnom rukom i jedi ispred sebe.***

بابُ الأكلِ بِثلاثِ أصابعَ

١٣٠١ ـ عنْ كعبِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يأكُلُ بِثلاثِ أصابعَ، ويَلْعَقُ يَدَهُ قبلَ أنْ يَمْسَحَها.

O JEDENJU SA TRI PRSTA

1301. Ka'b b. Malik, ﷺ, kaže: *Allahov Poslanik, ﷺ, bi jeo sa tri prsta i oblizao bi ih prije nego što bi ih obrisao.*

---

[1] Posuda u koju može stati hrane za petericu.

بابٌ إذا أكل؛ فَلْيَلْعق يَدَهُ أوْ يُلْعِقْها

١٣٠٢ - عن ابن عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قال: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «إذا أكلَ أحدُكُمْ طعاماً؛ فلا يَمسَحْ يدَهُ حتّى يَلْعَقَها أوْ يُلْعِقَها».

KADA NEKO JEDE, NEKA OBLIŽE RUKU ILI NEKA DADNE DA SE OBLIŽE

1302. Ibn Abbas, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada neko od vas jede neku hranu, neka ne briše svoju ruku dok je ne obliže ili neka dadne nekome da obliže.***[1]

٦ - بابُ لَعْقِ الأصابعِ والصَّحْفَةِ

١٣٠٣ - عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ أمرَ بِلَعْقِ الأصابعِ والصَّحْفَةِ، وقالَ: «إنَّكُم لا تدرونَ في أيِّهِ البَرَكَةُ».

OBLIZIVANJE PRSTIJU I POSUDE

1303. Džabir, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, naredio da se prsti i posuda nakon jela obližu i rekao: ***Vi ne znate u kom dijelu hrane je bereket.***

[1] Značenje ovoga je, Allah najbolje zna, da ne briše ruku, prije nego je obliže, a ako to ne uradi, treba dati ruku nekome da je obliže, kome se to ne gadi, poput supruge, robinje, djeteta, sluge koji ga voli i kojima to prija... Isto tako, može dati ovci ili drugoj životinji da je obliže. Nevevi (op. prev.).

باب مَسْحِ اللُّقْمَةِ إذا سَقَطَتْ وأَكْلِها

١٣٠٤ ـ عن جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: سَمِعتُ النبيَّ ﷺ يقولُ: «إنَّ الشَّيطانَ يَحْضُرُ أَحَدَكُمْ عندَ كُلِّ شَيْءٍ مِن شَأْنِهِ، حتَّى يَحْضُرَهُ عِندَ طعامِهِ، فإذا سَقَطَتْ مِن أَحَدِكُمُ اللُّقْمَةُ؛ فَلْيُمِطْ ما كانَ بِها مِن أَذًى، ثمَّ لِيَأْكُلْها، ولا يَدَعْها للشَّيطانِ، فإذا فَرَغَ؛ فَلْيَلْعَقْ أصابِعَهُ؛ فإنَّه لا يَدْري في أيِّ طَعامِهِ تَكونُ البَرَكَةُ».

ČIŠĆENJE I JEDENJE ZALOGAJA KOJI ISPADNE

1304. Džabir, ﷺ, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je rekao: ***Zaista je šejtan uz svakog od vas, bez obzira šta radite. On je čak prisutan kad neko od vas jede. Zato, kada nekome od vas ispadne zalogaj, neka ukloni što na njemu bude od prljavštine a potom neka ga pojede i ne ostavlja šejtanu. Kada završi s jelom, neka obliže svoje prste jer ne zna u kojem dijelu hrane je bereket.***

باب في الحَمْدِ للّهِ على الأكلِ والشُّرْبِ

١٣٠٥ ـ عن أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: قال رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ اللّهَ لَيَرضى عنِ العَبْدِ أن يَأْكُلَ الأَكْلَةَ فيَحْمَدَهُ عَلَيها، أو يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فيَحْمَدَهُ عَلَيها».

O ZAHVALJIVANJU ALLAHU NA JELU I PIĆU

1305. Enes b. Malik, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allah je, uistinu, zadovoljan kad mu se Njegov rob zahvali kada nešto pojede ili popije.***

بابُ السُّؤالُ عنْ نَعيمِ الأكْلِ والشُّرْبِ

١٣٠٦ - عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: خَرَجَ رسولُ اللَّهِ ﷺ ذاتَ يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ؛ فإذا هُوَ بأبي بكرٍ وعُمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما، فقالَ: **«ما أَخرَجَكُما مِن بُيوتِكُما هٰذِهِ السَّاعَةَ؟»**. قالا: الجوعُ يا رسولَ اللَّهِ ﷺ! قالَ: **وأنا والذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ لأخرَجَني الَّذي أَخرَجَكُما؛ قُومُوا»**.

فقاموا مَعَهُ، فأَتى رَجُلاً مِن الأنصارِ، فإذا هُو ليسَ في بَيْتِهِ، فلَمَّا رَأَتْهُ المَرْأَةُ؛ قالتْ: مَرْحَباً وأَهْلاً. فقالَ لَها رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أينَ فُلانٌ؟»**. قالتْ: ذَهَبَ يَسْتَعْذِبُ لَنا مِن الماءِ؛ إذْ جاءَ الأنصاريُّ، فنَظَرَ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ وصاحِبَيْهِ، ثُمَّ قالَ: الحَمْدُ للَّهِ، ما أَحَدٌ اليَوْمَ أكْرَمَ أَضيافاً مِنِّي.

قالَ: فانطلَقَ فجاءَهُم بِعِذْقٍ فيه بُسْرٌ وتَمْرٌ ورُطَبٌ، فقالَ: كُلوا مِن هٰذِهِ، وأَخَذَ المُدْيَةَ، فقالَ لَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إيّاكَ والحَلوبَ»**. فذَبَحَ لَهُم. فأكَلوا مِن الشّاةِ، ومِنْ ذٰلكَ العِذْقِ، وشَرِبوا، فلَمَّا أَنْ شَبِعوا ورَوُوا؛ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ لأبي بكرٍ وعمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما: **«والَّذي نَفْسي بِيَدِهِ؛ لَتُسْأَلُنَّ عنْ هٰذا النَّعيمِ يَوْمَ القِيامَةِ، أخرَجَكُمْ مِن بُيوتِكُمُ الجوعُ، ثُمَّ لمْ تَرْجِعوا حتَّى أَصابَكُمْ هٰذا النَّعيمُ»**.

LJUDI ĆE BITI PITANI O BLAGODATIMA JELA I PIĆA

1306. Prenosi Ebu Hurejre, ﵁, i kaže: Jednog dana ili noći Allahov Poslanik, ﷺ, je izišao. Sreo je Ebu Bekra i Omera, ﵄. Upitao ih je: ***Šta vas je izvelo iz vaših kuća u ovo vrijeme?***

Rekli su: *Glad, Allahov Poslaniče.*

Rekao je: ***Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, i mene je izvelo ono što je i vas. Hajdemo!***

Krenuli su i došli do kuće nekog ensarije. Međutim, on nije bio kod kuće. Kada ih je vidjela njegova žena rekla je: *Dobro nam došli i bujrum!*

Allahov Poslanik, ﷺ, ju je upitao: ***Gdje ti je muž?***

Rekla je: *Otišao nam je donijeti taze vode za piće.* U tom času muž se pomolio. Pogledao je u Allahovog Poslanika, ﷺ, i njegova dva druga a zatim rekao. *Danas, hvala Allahu, nema niko plemenitijih gostiju od mene.* Otišao je i donio im grozd hurmi u kome su bile poluzrele, zrele i svježe hurme.

Rekao je: *Jedite ovo.*

Uzeo je nož pa mu je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Pazi da ne zakolješ onu koja se muze!***

Zaklao im je ovcu. Jeli su meso zaklane ovce i hurme sa tog grozda i pili. Nakon što su se zasitili i utolili žeđ, Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao Ebu Bekru i Omeru, ﷺ: ***Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, sigurno ćete na Sudnjem danu biti pitani o ovim blagodatima. Glad vas je istjerala iz vaših kuća pa se u njih niste vratili sve dok vas ove blagodati nisu obasule.***

بابُ إجابَةِ دَعْوَةِ الجارِ للطَّعامِ

١٣٠٧ ـ عن أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ جاراً لِرسولِ اللّهِ ﷺ فارِسِيّاً، كانَ طَيِّبَ المَرَقِ، فصَنَعَ لِرسولِ اللّهِ ﷺ، ثمَّ جاءَ يَدْعوهُ، فقالَ: «وهٰذِهِ؟»؛ لِعائشَةَ. فقالَ: لا. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا». فعادَ يَدْعوهُ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «وهٰذِهِ؟». قالَ: لا. قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا». ثمَّ عادَ يَدْعوهُ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «وهٰذِهِ؟». قالَ: نعمْ؛ في الثّالِثَةِ، فقاما يَتَدافَعانِ، حتّى أتَيا مَنْزِلَهُ.

ODAZIVANJE NA POZIV KOMŠIJE KADA POZOVE NA OBJED

1307. Enes, ؓ, prenosi da je neki Perzijanac, susjed Allahovog Poslanika, ﷺ, pravio dobre, masne supe. Jednom ju je napravio Allahovom Poslaniku, ﷺ, zatim došao i pozvao ga. Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Pozivaš li i ovu***, tj. Aišu, ؓ?

Rekao je: *Ne!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Onda ni ja ne idem.**

Došao je ponovo i pozvao ga. Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Je li i nju?***

Odgovorio je: *Ne!*

Rekao je: ***Onda ni ja ne idem.***

Zatim je došao i treći puta da ga pozove, pa je Poslanik, ﷺ, upitao: ***Je li i nju?***

Rekao je: *Da!*

Zatim su krenuli jedno za drugim sve dok nisu došli do kuće tog Perzijanca.

بابُ مَنْ دُعِيَ إلى طَعام فتَبِعَهُ غَيْرُهُ

١٣٠٨ - عن أبي مسعودٍ الأنصاريِّ رضيَ اللّٰه عنهُ؛ قالَ: كانَ رَجُلٌ مِن الأنصارِ، يُقالُ لهُ: أبو شُعَيْبٍ، وكانَ لهُ غُلامٌ لَحّامٌ، فرأى رسولَ اللّٰهِ ﷺ، فعَرَفَ في وَجْهِهِ الجوعَ، فقالَ لِغُلامِهِ: وَيْحَكَ! اصْنَعْ لَنا طَعاماً لِخَمْسَةِ نَفَرٍ؛ فإنِّي أُريدُ أنْ أَدْعُوَ النبيَّ ﷺ خامِسَ خَمْسَةٍ.

قالَ: فَصَنَعَ، ثمَّ أتى النبيَّ ﷺ، فدَعاهُ خامِسَ خَمْسَةٍ، واتَّبَعَهُمْ رَجُلٌ، فلَمّا بَلَغَ البابَ؛ قالَ النبيُّ ﷺ: **«إنَّ هٰذا اتَّبَعَنا، فإنْ شِئْتَ أنْ تَأْذَنَ لهُ، وإنْ شِئْتَ رَجَعَ»**. قالَ: لا، بَلْ آذَنُ لهُ يا رسولَ اللّٰهِ.

KO BUDE POZVAN NA GOZBU PA NEKO NEPOZVAN KRENE SA NJIM

1308. Ebu Mesud el-Ensari, ﷺ, je rekao: Bio je jedan ensarija po imenu Ebu Šu'ajb. Imao je slugu mesara. Jednom prilikom je vidio Allahovog Poslanika, ﷺ, i na licu mu primijetio da je gladan.

Rekao je svom slugi: *Slušaj! Napravi nam ručak za pet osoba jer ja želim pozvati Poslanika, ﷺ, i još četvericu.*

Sluga je napravio hranu. Poslanik, ﷺ, je došao sa još četvericom. Za njima je krenuo još neki čovjek. Kada su došli do vrata, Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ovaj je došao za nama, pa ako hoćeš da mu dozvoliš da uđe s nama ili da se vrati.***

Domaćin je rekao: *Ne, neću ga vratiti, dozvoljavam mu da uđe, Allahov Poslaniče.*

بابٌ في إيثارِ الضَّيفِ

١٣٠٩ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ أعْرابيٌّ إلى رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالَ: إنّي مَجهودٌ. فأرْسَلَ إلى بَعْضِ نِسائِهِ، فقالَتْ: والّذي بَعَثَكَ بالحَقِّ؛ ما عِندي إلاّ ماءٌ. ثمَّ أرْسَلَ إلى أُخرى، فقالَتْ: مِثلَ ذٰلِكَ، حتّى قُلْنَ كُلُّهُنَّ مِثلَ ذٰلِكَ: لا والّذي بَعَثَكَ بالحَقِّ؛ ما عِندي إلاّ ماءٌ. فقالَ: **«مَنْ يُضَيِّفُ هٰذا اللّيلَةَ رَحِمَهُ اللّهُ تعالى»**. فقامَ رَجُلٌ مِنَ الأنْصارِ، فقالَ: أنا يا رسولَ اللّهِ!

فانْطَلَقَ بِهِ إلى رَحْلِهِ، فقالَ لامْرأتِهِ: هلْ عِندَكِ شَيءٌ؟ قالَتْ: لا؛ إلاّ قُوتَ صِبْياني. قالَ: فَعَلِّليهِمْ بِشَيءٍ، فإذا دَخَلَ ضَيْفُنا؛ فأطْفِئي السِّراجَ، وأريهِ أنّا نأكُلُ، فإذا أهْوى ليأكُلَ؛ فقومي إلى السِّراجِ حتّى تُطْفِئيهِ.

قالَ: فقَعَدوا، وأكَلَ الضَّيْفُ، فلَمّا أصْبَحَ؛ غدا على النَّبيِّ ﷺ، فقالَ: **«قدْ عَجِبَ اللّهُ مِن صَنيعِكُما بِضَيْفِكُما اللّيلَةَ»**.

O DAVANJU PREDNOSTI GOSTU

1309. Ebu Hurejre, ﷺ, veli: Neki beduin je došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Ja sam, uistinu, umoran.*

Poslanik, ﷺ, je upitao jednu od svojih supruga da li ima išta hrane.

Rekla je: *Tako mi Onoga koji te je poslao sa istinom, ja imam samo vode.* Upitao je drugu pa je rekla isto što i prva. Sve su rekle isto: *Tako nam Onoga koji te je poslao sa istinom, imamo samo vode.*

Potom je Poslanik, ﷺ, upitao: ***Ko će ovu noć ugostiti ovoga, neka mu se Allah smiluje?***

Neki ensarija je ustao i rekao: *Ja, Allahov Poslaniče.*

Uzeo ga je i odveo svojoj kući. Upitao je svoju ženu: *Imaš li šta od hrane?*

Odgovorila je: *Samo večeru za djecu.*

Rekao je: *Zabavi ih nečim. Kada naš gost uđe, ti ugasi svijeću i pravi se da jedemo. Kada počne da jede, ustani do svijeće i ugasi je.*

Sjeli su i gost je jeo. Kada su osvanuli, domaćin je rano otišao kod Allahovog Poslanika, ﷺ.

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allah je zadivljen onim kako ste postupili sinoć sa svojim gostom.***

بابُ طَعامُ الاثْنَيْنِ كافي الثَّلاثَةِ

١٣١٠ - عَنْ أَبي هُرَيرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنهُ؛ قَالَ: قَالَ رَسولُ اللَّهِ ﷺ: «**طَعامُ الاثْنَيْنِ كافي الثَّلاثَةِ، وطَعامُ الثَّلاثَةِ كافي الأَرْبَعَةِ**».

HRANA ZA DVOJICU DOVOLJNA JE ZA TROJICU

1310. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Hrana za dvojicu dovoljna je za trojicu a hrana za trojicu dovoljna je za četvericu.*

١٣١١ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: سَمِعتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «**طَعامُ الواحِدِ يَكْفي الاثْنَيْنِ، وطَعامُ الاثْنَيْنِ يَكْفي الأَرْبَعَةَ، وطَعامُ الأَرْبَعَةِ يَكْفي الثَّمانِيَةَ**».

1311. Džabir, b. Abdullah ﵄, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Hrana za jednog dovoljna je za dvojicu, hrana za dvojicu dovoljna je za četvericu a hrana za četvericu dovoljna je za osmericu.***

بابُ المُؤمِنُ يأكُلُ في مِعىً واحِدٍ
والكافِرُ يأكُلُ في سَبْعَةِ أمْعاءٍ

١٣١٢ - عنْ جابرٍ وابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُم؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ
قالَ: «المُؤمِنُ يأكُلُ في مِعىً واحِدٍ، والكافِرُ يأكُلُ في سَبْعَةِ أمْعاءٍ».

VJERNIK JEDE U JEDNO CRIJEVO A NEVJERNIK U SEDAM CRIJEVA

1312. Džabir i Ibn Omer, ﷻ, prenose da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Vjernik jede u jedno crijevo a nevjernik u sedam crijeva.***

١٣١٣ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ ضافَهُ
ضَيفٌ وهُو كافِرٌ، فأمَرَ لهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ بِشاةٍ، فَحُلِبَتْ، فَشرِبَ
حِلابَها، ثُمَّ أُخرى فَشرِبَهُ، ثمَّ أُخرى فشرِبَهُ، حتَّى شَرِبَ حِلابَ سَبْعِ
شِياهٍ، ثمَّ إنَّه أصْبَحَ فأسْلَمَ، فأمَرَ لهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ بِشاةٍ، فشَرِبَ
حِلابَها، ثُمَّ أمَرَ بِأُخرى، فلَمْ يَستَتِمَّها، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ:
«المُؤمِنُ يَشْرَبُ في مِعىً واحِدٍ، والكافِرُ يَشرَبُ في سَبْعَةِ أمْعاءٍ».

1313. Ebu Hurejre, ﷻ, prenosi da je Allahovom Poslaniku, ﷺ, došao neki gost nevjernik. Poslanik, ﷺ, je naredio da mu pomuzu jednu ovcu pa je popio njeno mlijeko. Pomuzena mu je i druga pa je popio i njeno mlijeko i tako sve dok nije popio mlijeko od sedam ovaca.

Sutradan, kada je osvanuo, primio je islam. Allahov Poslanik, ﷺ, je naredio da mu pomuzu jednu ovcu. Popio je njeno mlijeko. Zatim je naredio da mu pomuzu i drugu ovcu. Međutim, nije mogao da popije sve njeno mlijeko.

Poslanik, ﷺ, je tada rekao: ***Vjernik pije u jedno crijevo a nevjernik u sedam crijeva.***[1]

بابٌ في أَكْلِ الدُّبَّاءِ

١٣١٤ - عن أَنسِ بنِ مالكٍ رضي اللّهُ عنهُ؛ قال: دَعا رسولَ اللّهِ ﷺ رَجُلٌ، فانْطَلَقْتُ معَهُ، فجيءَ بِمَرَقَةٍ فيها دُبَّاء، فجعَلَ رسولُ اللّهِ ﷺ يأكُلُ مِن ذلكَ الدُّبَّاءِ ويُعْجِبُهُ. قال: فلَمَّا رأيْتُ ذلِكَ؛ جعَلْتُ أُلْقِيهِ إليْهِ ولا أَطْعَمُهُ.

قال: فقال أنسٌ: فما زِلْتُ بعدَ ذلِكَ يُعْجِبُني الدُّبَّاءُ.

O JEDENJU TIKVE

1314. Enes b. Malik, ؓ, je rekao: *Neki čovjek je pozvao Allahovog Poslanika, ﷺ. Krenuo sam i ja sa njim. Počastio nas je nekom čorbom u kojoj je bilo tikve. Poslanik, ﷺ, je počeo jesti tikvu jer mu se mnogo dopala. Kada sam to vidio, počeo sam je stavljati pred njega, ne jedući je.*

Enes je rekao: *Nakon toga sam zavolio tikvu.*

---

[1] Nevevi je u svom komentaru Muslimove zbirke spomenuo nekoliko tumačenja. Jedno od njih je da se ovo odnosi na vjernika koji kaže *bismillahi,* pri jelu, tako da šejtan ne jede s njim, dok nevjernik ne kaže *bismillahi* pa sa njim jede i šejtan...
Ispravno tumačenje ovoga je da neki vjernici jedu s jednim crijevom a većina nevjernika jedu sa sedam, što ne znači da je svih sedam crijeva kod nevjernika, iste veličine kao jedno u vjernika. Allah najbolje zna.
Učenjaci su rekli: *Ovaj hadis podstiče na skromnost na dunjaluku i na zadovoljstvo onim što se ima. Malo jela je od lijepog ahlaka, a puno jela je od ružnog ahlaka.* Nevevi. (op. prev.)

بابٌ نِعْمَ الإدامُ الخَلُّ

١٣١٥ - عن طلحةَ بنِ نافع؛ أَنَّهُ سَمِعَ جابرَ بنَ عبدِاللّه رضيَ اللّهُ عنهما؛ يقولُ: أَخَذَ رسولُ اللّهِ ﷺ بيدي ذاتَ يَوْمٍ إلى مَنْزِلِهِ، فأُخْرِجَ إليه فِلَقاً مِن خُبْزٍ، فقالَ: «ما مِنْ أُدُمٍ؟». فقالوا: لا؛ إلاَّ شيءٌ مِن خَلٍّ. قالَ: «فإنَّ الخَلَّ نِعْمَ الأُدُمُ».

قالَ جابرٌ: فما زِلْتُ أُحِبُّ الخَلَّ منذُ سَمِعْتُها مِن نبيِّ اللّهِ ﷺ.

وقالَ طَلْحَةُ: ما زِلْتُ أُحِبُّ الخَلَّ منذُ سَمِعْتُها مِن جابرٍ.

DIVAN LI JE UMAK SIRĆE

1315. Prenosi se od Talhe b. Nafi'a da je čuo Džabira b. 'Abdullaha, ﷺ, kada je rekao da ga je jednog dana Allahov Poslanik, ﷺ, uzeo za ruku i uveo u svoju kuću.

Data mu je kriška hljeba, pa je Poslanik, ﷺ, upitao: ***Ima li kakvog umaka?***

Rekli su: *Ima samo nešto sirćeta.*

Rekao je: ***Divan li je to umak.***

Džabir je rekao: *Otkako sam to čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ, zavolio sam sirće.*

Talha je rekao: *Otkako sam to čuo od Džabira, zavolio sam sirće.*

بابٌ في أَكْلِ التَّمرِ وإِلْقاءِ النَّوى بَيْنَ الإِصْبَعَيْنِ

١٣١٦ ـ عنْ عبدِاللَّهِ بنِ بُسْرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: نَزَلَ رسولُ اللَّهِ ﷺ على أَبي. قالَ: فقرَّبْنا إِليهِ طَعاماً وَوَطْبَةً، فأَكَلَ مِنْها، ثُمَّ أُتِيَ بِتَمْرٍ، فكانَ يَأْكُلُ ويُلْقي النَّوى بَيْنَ إِصْبَعَيْهِ، ويَجْمَعُ السَّبَّابَةَ والوُسْطى.

قالَ شُعبةُ: هُو ظَنِّي، وهُو فيهِ إِنْ شاءَ اللَّهُ تَعالى إِلْقاءُ النَّوى بينَ الإِصْبَعَيْنِ.

ثُمَّ أُتِيَ بِشَرابٍ، فشَرِبَهُ، ثُمَّ ناوَلَهُ الذي عنْ يَمينِهِ؛ قالَ: فقالَ أَبي وأَخَذَ بِلِجامِ دابَّتِهِ: ادْعُ اللَّهَ لَنا. فقالَ: **«اللهُمَّ بارِكْ لَهُم فيما رَزَقْتَهُم، واغْفِرْ لَهُم، وارْحَمْهُمْ»**.

O JEDENJU HURMI I BACANJU KOŠPI IZMEĐU DVA PRSTA

1316. 'Abdullah b. Busr, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *je došao kod mog oca. Počastili smo ga nekom hranom i vetbetom.*[1] *Nakon što se zadovoljio tom hranom, donijeli smo mu hurme. Jeo ih je i bacao košpe između prstiju na taj način što bi sastavljao kažiprst i srednji prst.*

Š'ube je rekao: *Tako ja mislim. I inša-Allah, sigurno ih je bacao ovako između dva prsta.*[2]

Nakon toga mu je doneseno piće pa ga je popio a potom ostatak dao onom ko je bio s njegove desne strane.

On kaže: Moj otac je uzeo za uzdu njegove jahalice i rekao: *Zamoli Allaha za nas.*

Rekao je: ***Allahumme barik lehum fima rezaktehum vagfirlehum verhamhum.***

[1] Jelo od hurmi, pšenice, samljevenog suhog sira i masla.

[2] Tj. Š'ube sumnja da li je u hadisu spomenuto bacanje košpi ili nije, ali u drugom njegovom rivajetu to je spomenuo bez sumnje. To je ispravno.

Allahu moj, daj im bereket u onom čime si ih opskrbio, oprosti im i smiluj im se.

بابُ أَكْلِ التَّمْرِ مُقْعِياً

١٣١٧ - عَنْ أَنَسِ بنِ مالِكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: أُتِيَ رسولُ اللَّهِ ﷺ بِتَمْرٍ، فَجَعَلَ النبيُّ ﷺ يَقْسِمُهُ وهُوَ مُحْتَفِزٌ، يأْكُلُ مِنْهُ أَكْلاً ذَرِيعاً. وفي رِوايَةٍ: رَأَيْتُ النبيَّ ﷺ مُقْعِياً يَأْكُلُ تَمْراً.

JEDENJE HURMI SJEDEĆI NA STRAŽNJICI, USAĐENIH POTKOLJENICA

1317. Enes b. Malik, ﵁, je rekao: *Donesene su Allahovom Poslaniku, ﷺ, hurme. Počeo ih je dijeliti i jesti užurbano.*

U drugoj predaji se veli: *Vidio sam Poslanika, ﷺ, kako sjedi na stražnjici, usađenih potkoljenica, i jede hurme.*

بابُ بَيْتٌ لا تَمْرَ فيهِ جِياعٌ أَهْلُهُ

١٣١٨ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «يا عائشةُ! بَيْتٌ لا تَمْرَ فيهِ جِياعٌ أَهْلُهُ. يا عائشَةُ! بَيْتٌ لا تَمْرَ فيهِ جِياعٌ أَهْلُهُ - أَوْ: جاعَ أَهْلُهُ -». قالها مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلاثاً.

U KUĆI U KOJOJ NEMA HURMI UKUĆANI SU GLADNI

1318. Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Aiša, ukućani u čijoj kući nema hurmi su gladni, ukućani u čijoj kući nema hurmi su gladni,*** - ili - ***izgladnjeli su joj ukućani.***

To je ponovio dva ili tri puta.

بابُ النَّهي عنِ القِرانِ في التَّمْرِ

١٣١٩ - عنْ جَبَلَةَ بنِ سُحَيْمٍ؛ قالَ: كانَ ابنُ الزُّبيرِ رضيَ اللَّهُ عنهُما يَرْزُقُنا التَّمْرَ. قالَ: وَقدْ كانَ أَصابَ النَّاسَ يَومَئِذٍ جُهْدٌ، فَكُنَّا نَأْكُلُ، فيَمُرُّ علَيْنا ابنُ عُمرَ ونحنُ نَأْكُلُ، فيقولُ: لا تُقارِنُوا؛ فإنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ نهى عن الإقْرانِ؛ إلاَّ أنْ يَسْتأْذِنَ الرَّجُلُ أخاهُ.

قالَ شُعْبَةُ: لا أُرى هٰذِهِ الكَلِمَةَ إلاَّ مِن كَلِمَةِ ابنِ عُمَرَ؛ يَعْني: الاسْتِئْذانَ.

ZABRANJENO JE UZIMATI VIŠE OD JEDNE HURME ODJEDNOM

1319. Džebele b. Suhajm je rekao: Ibn Zubejr, ﷺ, bi nas snabdijevao hurmama. U to vrijeme bila je glad i mi smo jeli. Za vrijeme jedenja pored nas je prolazio Ibn Omer i govorio: *Nemojte uzimati više od jedne hurme odjednom jer je Allahov Poslanik, ﷺ, to zabranio, osim s dozvolom vašeg brata.*

Šu'be je rekao: *Mislim da su ovo riječi Ibn Omera* tj. traženje dozvole od brata.[1]

[1] Kažem: Ova Š'ubeova sumnja da li je traženje dozvole preneseno od Poslanika, ﷺ, ne utiče na činjenicu da je preneseno od njega, ﷺ, jer ga Muslim bilježi s drugim lancem prenosilaca od Š'ubea, gdje ne spominje sumnju. Sufjan es-Sevri takođe prenosi ovaj hadis i ne spominje sumnju a hadis bilježi imam Muslim.

بابُ أَكْلِ القِثَّاءِ بِالرُّطَبِ

١٣٢٠ ـ عنْ عبدِاللّهِ بن جَعْفَرٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: رَأَيْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَأْكُلُ القِثَّاءَ بِالرُّطَبِ.

JEDENJE KRASTAVACA SA SVJEŽIM HURMAMA

1320. Abdullah b. Dža'fer, ﵁, je rekao: *Vidio sam Allahovog Poslanika, ﷺ, kako jede krastavce sa svježim hurmama.*[1]

بابٌ في الكَبَاثِ الأَسْوَدِ

١٣٢١ ـ عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: كُنَّا معَ النبيِّ ﷺ بِمَرِّ الظَّهْرانِ ونَحْنُ نَجْنِي الكَبَاثَ، فقالَ النبيُّ ﷺ: «عليْكُمْ بِالأَسْوَدِ منهُ». قالَ: فقُلْنا: يا رسولَ اللّهِ! كَأَنَّكَ رَعَيْتَ الغَنَمَ؟ قالَ: «نعمْ، وهَلْ مِنْ نبيٍّ إلاَّ وقدْ رَعاها». أَوْ نَحْوَ هٰذا مِن القَوْلِ.

O CRNIM PLODOVIMA ERAKA

1321. Džabir b. 'Abdullah, ﵁, je rekao: *Bili smo sa Poslanikom, ﷺ, na Merri Zahranu*[2] *i brali plodove eraka.*[3] *Poslanik, ﷺ, je rekao:* ***Berite crne plodove.***

Rekli smo: *Allahov Poslaniče, ti kao da si čuvao ovce?*

Rekao je: ***Zar ima poslanik koji ih nije čuvao?*** Ili je slično tome rekao.

---

[1] U drugom hadisu stoji da je jeo lubenicu sa svježim hurmama i govorio: **Ublažavam vrelinu ovoga hladnoćom ovoga, i hladnoću ovoga vrelinom ovoga.**

[2] To je poznato mjesto nedaleko od Mekke.

[3] Ebu Zijad je rekao: *Sličan je smokvi, jedu ga ljudi, bravi i deve.* Ibn Hadžer u *Fethu-l-Bari.* (op. prev.)

بابُ أَكْلِ الأَرْنَبِ

١٣٢٢ ـ عنْ أَنَسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: مَرَرْنا فاسْتَنْفَجْنا أَرْنَباً بِمَرِّ الظَّهْرانِ، فَسَعَوْا عليه، فَلَغَبُوا. قالَ: فَسَعَيْتُ حتَّى أَدْرَكْتُها، فأَتَيْتُ بِها أَبا طَلْحَةَ، فَذَبَحَها، فَبَعَثَ بِوَرِكِها وفَخِذَيْها إِلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، فَأَتَيْتُ بِها رسولَ اللَّهِ ﷺ، فَقَبِلَهُ.

JEDENJE ZEČIJEG MESA

1322. Enes b. Malik, ﵁, je rekao: *Jednom prilikom smo išli i preplašili zeca na Merri Zahranu pa je počeo bježati. Ljudi su počeli trčati za njim i umorili se, a ja sam nastavio trčati dok ga nisam uhvatio. Donio sam ga Ebu Talhi pa ga je zaklao. Poslao je stegno i dva buta Allahovom Poslaniku, ﷺ. Donio sam mu ih, pa ih je primio.*

بابٌ في أَكْلِ الضَّبِّ

١٣٢٣ ـ عنْ عبدِاللَّهِ بنِ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أَنَّ خالِدَ بنَ الوليدِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، الذي يُقالُ لهُ: سَيْفُ اللَّهِ، أَخْبَرَهُ أَنَّه دَخلَ معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ على مَيْمونَةَ زَوْجِ النبيِّ ﷺ، وهِيَ خالَتُهُ وخالَةُ ابنِ عباسٍ، فوَجَدَ عِنْدَها ضَبّاً مَحْنوذاً، قَدِمَتْ بهِ أُخْتُها حَفيدَةُ بنتُ الحارِثِ مِن نَجْدٍ، فقَدَّمَتِ الضَّبَّ لرسولِ اللَّهِ ﷺ، وكانَ قَلَّما يُقَدَّمُ إِليهِ بِطَعامٍ حتَّى يُحَدَّثَ بهِ ويُسَمَّى لهُ، فأَهْوى رسولُ اللَّهِ ﷺ يَدَهُ إِلى الضَّبِّ، فقالَتِ امْرَأَةٌ مِنَ النِّسْوَةِ الحُضورِ: أَخْبِرْنَ رسولَ اللَّهِ ﷺ بِما قَدَّمْتُنَّ لهُ. قُلْنَ: هُو الضَّبُّ يا رسولَ اللَّهِ! فَرفَعَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يَدَهُ. فقالَ خالِدُ بنُ الوَليدِ: أَحَرامٌ الضَّبُّ يا رسولَ اللَّهِ؟ قالَ: **«لا؛ ولٰكِنَّهُ لمْ يَكُنْ بِأَرْضِ قَوْمي، فأَجِدُني أَعافُهُ»**.

قالَ خالِدٌ: فاجْتَرَرْتُهُ، فأَكَلْتُهُ، ورسولُ اللَّهِ ﷺ يَنْظُرُ، فلمْ يَنْهَني.

O JEDENJU BODLJOREPOG GUŠTERA

1323. 'Abdullah b. 'Abbas, ﵄, prenosi da ga je Halid b. Velid, ﵁, koga zovu Allahovom sabljom, obavijestio da je ušao sa Allahovim

Poslanikom, ﷺ, kod Mejmune, Poslanikove, ﷺ, supruge, njegove i Ibn Abbasove tetke i da je kod nje zatekao pečenog bodljorepog guštera, što ga je donijela njena sestra Hufejda, Harisova kćerka iz Nedžda. Ona mu je donijela tog pečenog bodljorepog guštera. Malo kad je servirana hrana Poslaniku, ﷺ, a da mu prethodno nije rečeno od čega je i kako se zove.

Allahov Poslanik, ﷺ, je pružio ruku prema bodljorepom gušteru. Jedna od prisutnih žena je rekla: *Obavijestite Allahovog Poslanika, ﷺ, o onome što mu servirate.*

Rekle su: *Ovo je bodljorepi gušter, Allahov Poslaniče.*

Poslanik, ﷺ, je podigao ruku.

Halid b. Velid je rekao: *Je li zabranjen bodljorepi gušter, Allahov Poslaniče?*

Rekao je: ***Nije, ali njih nije bilo u zemlji mog naroda. Zato ga nisam navikao jesti.***

Halid je rekao: *Primakao sam ga i jeo, a Allahov Poslanik, ﷺ, je gledao i nije mi to zabranio.*

١٣٢٤ ـ عَنْ أَبي سعيدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ أَعْرابِيّاً أَتى رسولَ اللَّهِ ﷺ، فقالَ: إِنِّي في غائِطٍ مَضَبَّةٍ، وإِنَّهُ عامَّةُ طعامِ أَهْلي. قالَ: فلَمْ يُجِبْهُ، فقُلْنا: عاوِدْهُ. فعاوَدَهُ، فلَمْ يُجِبْهُ ثَلاثاً، ثمَّ ناداهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ في الثَّالِثَةِ، فقالَ: «يا أَعْرابيُّ! إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ ـ أَوْ: غَضِبَ ـ على سِبْطٍ مِنْ بَني إِسْرائيلَ، فمَسَخَهُمْ دَوابَّ يَدِبُّونَ في الأَرْضِ؛ فلا أَدْري، لَعَلَّ هٰذا مِنها؛ فلَسْتُ آكُلُها ولا أَنْهى عَنْها».

1324. Ebu Se'id, ﷺ, prenosi da je neki beduin došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Ja sam iz doline gdje ima dosta bodljorepih guštera i to je osnovna hrana mog naroda.* Poslanik, ﷺ, mu na to ništa ne odgovori.

Mi smo mu rekli: *Pitaj ga ponovo.*

Čovjek je to ponovio, a Poslanik, ﷺ, mu ništa nije odgovarao. To se ponovilo tri puta. Zatim ga je Allahov Poslanik, ﷺ, pozvao treći puta i rekao: ***Beduinu, Allah je prokleo ili rasrdio se na unuke sinova***

Israilovih i pretvorio ih u životinje koje hodaju po Zemlji. Ne znam, možda su ovi bodljorepi gušteri od njih i zato ih ja ne jedem niti ih zabranjujem jesti.

بابُ أَكْلِ الجرادِ

١٣٢٥ - عنْ عبدِاللّهِ بنِ أَبي أَوْفى رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: غزَوْنا مَعَ رسولِ اللّهِ ﷺ سَبْعَ غَزواتٍ نأْكُلُ الجَرادَ.

JEDENJE SKAKAVACA

1325. Abdullah b. ebi Evfa, ﵁, je rekao: *Bili smo sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, u sedam bitaka i u svakoj od njih smo jeli skakavce.*

باب أكل دوابِّ البحرِ وما ألقى

١٣٢٦ - عن جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: بَعَثَنا رسولُ اللّهِ ﷺ، وأَمَّرَ عَلَيْنا أبا عُبيدةَ، نَتَلَقَّى عِيراً لِقُرَيْشٍ، وزَوَّدَنا جِراباً مِنْ تَمْرٍ لَمْ يَجِدْ لَنا غَيْرَهُ، فكانَ أبو عُبَيْدَةَ يُعْطِينا تَمْرَةً تَمْرَةً. قالَ: فقُلْتُ: كَيْفَ كُنْتُمْ تَصْنَعونَ بِها؟ قالَ: نَمَصُّها كَما يَمَصُّ الصَّبِيُّ، ثُمَّ نَشْرَبُ عَلَيْها مِنَ الماءِ، فتَكْفِينا يَوْمَنا إِلى اللَّيْلِ، وكُنّا نَضْرِبُ بِعِصِيِّنا الخَبَطَ، ثُمَّ نَبُلُّهُ بالماءِ فنَأْكُلُهُ.

قالَ: وانْطَلَقْنا على ساحِلِ البَحْرِ، فرُفِعَ لَنا على ساحِلِ البَحْرِ كَهَيْئَةِ الكَثِيبِ الضَّخْمِ، فأَتَيْناهُ؛ فإذا هِيَ دابَّةٌ تُدْعى العَنْبَرَ. قالَ: قالَ أبو عُبيدَةَ: مَيْتَةٌ. ثُمَّ قالَ: لا؛ بلْ نَحْنُ رُسُلُ رسولِ اللّهِ ﷺ، وفي سَبيلِ اللّهِ، وقدِ اضْطُرِرْتُمْ؛ فكُلوا.

قالَ: فأَقَمْنا عليهِ شَهْراً، ونحنُ ثَلاثُمِائَةٍ، حتّى سَمِنّا.

ولقدْ رَأَيْتُنا نَغْتَرِفُ مِن وَقْبِ عَيْنِهِ بالقِلالِ الدُّهْنَ، ونَقْتَطِعُ منهُ الفِدَرَ؛ كالثَّوْرِ، أو كَقَدْرِ الثَّوْرِ، فلَقَدْ أَخَذَ مِنّا أبو عُبيدَةَ ثَلاثَةَ عَشَرَ رَجُلاً، فأَقْعَدَهُم في وَقْبِ عَيْنِهِ، وأَخَذَ ضِلَعاً مِن أَضْلاعِهِ فأَقامَها، ثُمَّ رَحَلَ أَعْظَمَ بَعيرٍ مِنّا، فمَرَّ مِنْ تَحْتِها، وتَزَوَّدْنا مِن لَحْمِهِ وَشائِقَ.

فلَمّا قَدِمْنا المَدِينَةَ؛ أَتَيْنا رسولَ اللّهِ ﷺ، فذَكَرْنا ذٰلكَ لهُ، فقالَ: «هُوَ رِزْقٌ أَخْرَجَهُ اللّهُ لكُم؛ فهَلْ معَكُم مِن لَحْمِهِ شيءٌ فتُطْعِمونا؟». قالَ: فأَرْسَلْنا إِلى رسولِ اللّهِ ﷺ منهُ فأَكَلَهُ.

JEDENJE MORSKIH ŽIVOTINJA I ONOGA ŠTO MORE IZBACI

1326. Džabir, ﷺ, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, nas je poslao da presretnemo kurejševićku karavanu i odredio Ebu Ubejdea za vođu. Dao nam je samo jednu posudu hurmi za hranu jer drugo ništa nije imao. Ebu Ubejde nam je dijelio hurme, jednu po jednu.

Upitao sam ga: *Kako ste ih jeli?*

Rekao je: *Sisali smo ih kao dijete a zatim bismo pili vodu i tako preživljavali do noći. Svojim štapovima bismo otkidali lišće pustinjskog drveća a zatim bismo ga kvasili vodom i jeli. Uputili smo se prema morskoj*

obali. Na obali smo vidjeli nešto uzdignuto, poput velike pješčane humke. Kada smo joj se približili, bila je životinja koja se zvala anber. [1]

Ebu Ubejde je rekao: *To je uginula životinja!*, a potom je rekao: *Ne, nego smo mi izaslanici Allahovog Poslanika,* ﷺ*, na Allahovu putu, našli smo se u nuždi, otuda, jedite.*[2]

Jeli smo je cijeli mjesec a bilo nas je tri stotine. Toliko smo jeli da smo se ugojili. Uzimali smo iz očne šupljine veliku posudu masnoće i kako smo od nje otkidali komade kao bik ili posude kao bik. Ebu Ubejde je izabrao između nas trinaest ljudi i posadio ih u njenu očnu šupljinu. Uzeo je jedno njeno rebro, uspravio ga a zatim je uzeo našu najveću devu, osedlao[3] je i prošao ispod njega.

Uzeli smo njenog mesa, pripremili ga za puta i ponijeli. Kada smo došli u Medinu, otišli smo kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i ispričali šta se desilo.

Rekao je: ***To je nafaka koju vam je Allah izvadio iz mora. Imate li sa sobom njena mesa da nas počastite njime?***

Poslali smo mu tog mesa i on ga je jeo.

---

[1] Vrsta kita (op. prev.).

[2] Ebu Ubejde je, po svom idžtihadu, na početku zabranio da jedu tu ribu jer je mrtva, a mrtvo je haram, što je zabranjeno jesti, zatim je promijenio idžtihad i dozvolio im da jedu zbog toga što su na Allahovom putu i u nuždi, a Allah je dozvolio mrtvo meso onome ko je u nuždi.

[3] U Muslimovom rivajetu s drugim lancima prenosilaca stoji: *Zatim je pogledao u najvišeg čovjeka u vojsci i najveću devu pa ju je zajahao.*

باب في أكل لحوم الخيل

١٣٢٧ - عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ أن رسول الله ﷺ نهى يوم خيبر عن لحوم الحمر الأهلية، وأذن في لحوم الخيل.

O JEDENJU KONJSKOG MESA

1327. Džabir b. Abdullah, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio, na dan Bitke na Hajberu, meso domaćih magaraca a da je dozvolio konjsko meso.

١٣٢٨ - عن أسماء رضي الله عنها؛ قالت: نحرنا فرساً على عهد رسول الله ﷺ، فأكلناه.

1328. Esma, ﵂, je rekla: *Za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, zaklali smo konja i pojeli ga.*

باب النهي عن أكل لحوم الحمر الإنسية

١٣٢٩ - عن أبي ثعلبة رضي الله عنه؛ قال: حرم رسول الله ﷺ لحوم الحمر الأهلية.

ZABRANJENO JE JESTI MESO DOMAĆIH MAGARACA

1329. Ebu Sa'lebe, ﵁, je rekao da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio meso domaćih magaraca.

١٣٣٠ - عَنْ أَنَسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: لَمَّا فَتَحَ رسولُ اللّهِ ﷺ خَيْبَرَ؛ أَصَبْنا حُمُراً خارِجاً مِن القَرْيَةِ، فَطَبَخْنا مِنْها، فنادى مُنادي رسولِ اللّهِ ﷺ: أَلا إِنَّ اللّهَ ورسولَهُ يَنْهيانِكُمْ عنها؛ فإنَّها رِجْسٌ مِن عَمَلِ الشَّيْطانِ. فأُكْفِئَتِ القُدورُ بِما فيها وإِنَّها لَتَفورُ بِما فيها.

1330. Enes, ﷺ, je rekao: Nakon što je Allahov Poslanik, ﷺ, osvojio Hajber, uhvatili smo neke magarce izvan sela, zaklali ih i skuhali njihovo meso. Potom je telal Allahovog Poslanika, ﷺ, zavikao: *Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, su vam ih zabranili jer je to nešto što je odvratno, šejtanovo djelo.*

Prosuto je ono što je bilo u posudama, iako su bile prepune.

باب النَّهْيِ عن أَكْلِ كُلِّ ذي نابٍ مِن السِّباعِ

١٣٣١ - عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «كُلُّ ذي نابٍ مِن السِّباعِ؛ أَكْلُهُ حَرامٌ».

ZABRANJENO JE JESTI MESO ŽIVOTINJE KOJA IMA OČNJAKE

1331. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Zabranjeno je jesti meso životinje koja ima očnjake.***

باب النَّهْيِ عن كُلِّ ذي مِخْلَبٍ مِن الطَّيْرِ

١٣٣٢ - عن ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: نَهى رسولُ اللّهِ ﷺ عن كُلِّ ذي نابٍ مِن السِّباعِ، وكُلِّ ذي مِخْلَبٍ مِن الطَّيْرِ.

ZABRANJENO JE JESTI MESO PTICE KOJA IMA KANDŽE

1332. Ibn Abbas, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio jesti meso životinje koja ima očnjake kao i ptice koje ima kandže.*

باب كَراهِيَةِ أَكْلِ الثُّوم

١٣٣٣ - عنْ أبي أَيُّوب رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ نَزَلَ عليهِ، فنَزَلَ النبيُّ ﷺ في السُّفْلِ، وأبو أيُّوبَ في العُلْوِ.

قالَ: فانْتَبَهَ أبو أيُّوبَ لَيْلَةً، فقالَ: نَمْشي فَوْقَ رَأْسِ رسولِ اللّهِ ﷺ؟! فتَنَحَّوْا، فباتوا في جانِبٍ، ثمَّ قالَ للنبيِّ ﷺ، فقالَ النبيُّ ﷺ: **«السُّفْلُ أَرْفَقُ»**. فقالَ: لا أعْلو سَقيفَةً أنْتَ تَحْتَها. فتَحَوَّلَ النبيُّ ﷺ في العُلْوِ وأبو أيُّوبَ في السُّفْلِ.

فكانَ يَصْنَعُ للنبيِّ ﷺ طَعاماً، فإذا جِيءَ بهِ إليهِ؛ سَأَلَ عنْ مَوْضِعِ أصابِعِهِ، فيَتَتَبَّعُ مَوْضِعَ أصابِعِهِ، فَصَنَعَ لهُ طَعاماً فيهِ ثومٌ، فلَمَّا رُدَّ إليهِ؛ سَأَلَ عنْ مَوْضِعِ أصابِعِ النبيِّ ﷺ، فقيلَ لهُ: لمْ يَأْكُلْ. ففَزِعَ، وصَعَدَ إليهِ، فقالَ: أَحَرامٌ هُوَ؟ قالَ النبيُّ ﷺ: **«لا، ولٰكِنِّي أَكْرَهُهُ»**. قالَ: فإنِّي أَكْرَهُ ما تَكْرَهُ (أَوْ: ما كَرِهْتَ). قالَ: وكانَ النبيُّ ﷺ يُؤْتَى.

POKUĐENO JE JESTI BIJELI LUK

1333. Prenosi se od Ebu Ejjuba, ﷺ, da je Poslanik, ﷺ, jednom prilikom došao kod njega. Smjestio se u donji dio kuće a Ebu Ejjub u gornji dio. Tokom noći Ebu Ejjub se prisjeti i reče: *Mi hodamo iznad glave Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Nakon toga su se povukli i prespavali u jednom kraju kuće. Potom je to spomenuo Poslaniku, ﷺ.

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Donji dio mi više odgovara.***

Ebu Ejjub je rekao: *Ja neću biti na gornjem spratu kuće, sve dok si ti u donjem.*

Potom se Poslanik, ﷺ, preselio na gornji a Ebu Ejjub u prizemlje.

Ebu Ejjub je pravio Poslaniku, ﷺ, hranu. Kada bi bila vraćena, pitao bi o mjestu gdje je Poslanik, ﷺ, stavljao svoje prste, pa bi on jeo s tog mjesta. Jednom je napravio hranu u koju je stavio bijelog luka. Kada je hrana vraćena, ponovo je upitao o mjestu gdje je Poslanik, ﷺ, stavljao svoje prste. Rečeno mu je da Poslanik, ﷺ, nije jeo. Prepao se i otišao do njega.

Upitao ga je: *Je li bijeli luk haram?*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Nije, ali ga ja ne volim.***

Ebu Ejjub je rekao: *Ni ja ne volim ono što ti ne voliš*, ili, *što nisi ni volio.*

Ebu Ejjub je rekao: *Poslaniku, ﷺ, se dolazilo!*[1]

بابٌ في تَرْكِ عَيْبِ الطَّعام

١٣٣٤ - عَنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: ما رَأَيتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ عابَ طَعاماً قَطُّ، كانَ إذا اشْتَهاهُ؛ أَكَلَهُ، وإِنْ لَمْ يَشْتَهِهِ؛ سَكَتَ.

NE TREBA KUDITI HRANU

1334. Ebu Hurejre, ؓ, je rekao: *Nikada nisam vidio da je Poslanik, ﷺ, kudio neku hranu. Ako bi mu se svidjela jeo bi je, a ako ne bi, onda bi šutio.*[2]

---

[1] Tj. dolazili su mu meleki i objava.

[2] U drugom rivajetu od Ebu Hurejre, ؓ, stoji da je rekao: *Nikada Allahov Poslanik, ﷺ, nije pokudio hranu, ako bi mu se dopala jeo bi, a ako ne bi ostavio bi je!* Mutefekun alejhi (op. prev.).

كِتابُ اللِّباسِ والزِّينَةِ

POGLAVLJE O ODJEĆI I UKRASIMA

بابٌ إنَّما يَلْبَسُ الحريرَ في الدُّنيا مَن لا خَلاقَ لهُ في الآخِرَةِ وإباحَةُ الانْتِفاعِ به وبِثَمنِه

١٣٣٥ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: رأى عمرُ بنُ الخطَّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ عُطارِداً التَّميميَّ يُقيمُ بالسُّوقِ حُلَّةَ سِيَراءَ، وكانَ رَجُلاً يَغْشى المُلوكَ ويُصيبُ مِنهُم، فقالَ عمرُ: يا رسولَ اللّهِ! إنِّي رَأَيْتُ عُطارِداً يُقيمُ في السُّوقِ حُلَّةَ سِيَراءَ، فلو اشْتَرَيْتَها فَلَبِسْتَها لِوُفودِ العَرَبِ إذا قَدِموا عليكَ، وأظُنُّهُ قالَ: ولَبِسْتَها يَومَ الجُمُعَةِ. فقالَ لهُ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّما يَلْبَس الحَريرَ في الدُّنيا مَن لا خَلاقَ لهُ في الآخِرَةِ».

فلَمَّا كانَ بعدَ ذٰلِكَ أُتِيَ رسولُ اللّهِ ﷺ بِحُلَلٍ سِيَراءَ، فبَعَثَ إلى عمرَ بِحُلَّةٍ، وبَعَثَ إلى أُسامَةَ بن زَيْدٍ بِحُلَّةٍ، وأَعطى عليَّ بنَ أبي طالبٍ رضيَ اللّهُ عنهُ حُلَّةً، وقالَ: «شَقِّقْها خُمُراً بينَ نِسائِكَ».

قالَ: فجاءَ عمرُ بِحُلَّتِهِ يَحْمِلُها، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! بَعَثْتَ إليَّ بِهٰذِهِ، وقدْ قُلْتَ بالأمْسِ في حُلَّةِ عُطارِدٍ ما قُلْتَ؟ فقالَ: «إنِّي لَمْ أبْعَثْ بِها إليكَ لِتَلْبَسَها، ولٰكِنِّي بَعَثْتُ بِها إليكَ لِتُصيبَ بِها».

وأمَّا أُسامَةُ؛ فَراحَ في حُلَّتِهِ، فنَظَرَ إليهِ رسولُ اللّهِ ﷺ نَظَراً عَرَفَ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قدْ أنْكَرَ ما صَنَعَ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! ما تَنْظُرُ إليَّ، فأنْتَ بَعَثْتَ إليَّ بِها؟ فقالَ: «إنِّي لَمْ أبْعَثْ إليكَ لِتَلْبَسَها، ولٰكِنِّي بَعَثْتُ بِها إليكَ لِتُشَقِّقَها خُمُراً بينَ نِسائِكَ».

SVILU OBLAČI NA OVOME SVIJETU ONAJ KOJI NEĆE IMATI UDJELA NA AHIRETU I O DOZVOLI KORIŠTENJA SVILE I NJENE PROTUVRIJEDNOSTI

1335. Ibn Omer, ﵄, je rekao: Omer b. el-Hattab, ﵁, je jedanput vidio Utarida Temimija kako izlaže na pijaci svilene ogrtače[1], a inače je bio blizak kraljevima i dobivao od njih, pa je Omer rekao: *Allahov*

[1] To su ogrtači izvezeni žutim koncima i isprepleteni svilom i čistim zlatom.

Poslaniče, vidio sam Utarida da izlaže na pijaci svileni ogrtač, pa da si kupio jedan za doček arapskih izaslanstava kada ti dođu!? A mislim da je još i rekao: *Da ga oblačiš petkom za džumu.* Allahov Poslanik, ﷺ, mu je rekao: ***Svilu oblači na ovom svijetu onaj ko nema udjela na ahiretu.***

Nakon toga donesene su Allahovom Poslaniku, ﷺ, te vrste ogrtača, pa je po jedan poslao Omeru, Usami b. Zejdu i Aliji b. ebi Talibu, ؓ, i rekao je: ***Rašijte ih i podijelite svojim ženama za pokrivače.*** Nakon toga Omer je došao noseći svoj ogrtač. Rekao je: *Allahov Poslaniče, poslao si mi ovo, a jučer si rekao ono o Utaridovim ogrtačima?!* Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Nisam ti poslao da nosiš, nego da iskoristiš za nešto drugo.***

Međutim, Usame ju je obukao i došao kod Poslanika, ﷺ. Allahov Poslanik, ﷺ, je pogledao u njega. Usame je shvatio da se Allahovom Poslaniku, ﷺ, nije svidilo to što je uradio, pa je upitao: *Allahov Poslaniče, zašto tako gledaš u mene, pa ti si mi je poslao?!*

Rekao je: ***Nisam ti poslao za nošenje, nego sam ti poslao da ogrtač rašiješ i podijeliš svojim ženama za pokrivače.***

بابٌ مَن لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنيا؛ لَمْ يَلْبَسْهُ في الآخِرَةِ

١٣٣٦ ـ عنْ خَليفَةَ بنِ كَعْبٍ أبي ذُبْيانَ؛ قالَ: سَمِعْتُ عبدَاللَّهِ بنَ الزُّبَيْرِ يَخْطُبُ يقولُ: ألا لا تُلْبِسوا نِساءَكُمُ الحَريرَ؛ فإنِّي سَمِعْتُ عمرَ بنَ الخَطَّابِ يقولُ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «لا تَلْبَسوا الحَريرَ؛ فإنَّهُ مَن لَبِسَهُ في الدُّنيا؛ لَمْ يَلْبَسْهُ في الآخِرَةِ».

KO BUDE OBLAČIO SVILU NA OVOM SVIJETU, NEĆE JE OBLAČITI NA ONOM

1336. Halifa b. Ka'b ebu Zubjan je rekao: Čuo sam 'Abdullaha b. ez-Zubejra kada je držao hutbu i rekao: *Nemojte odijevati svoje žene u svilu,*[1] *jer sam čuo Omera b. el-Hattaba koji je čuo Allahovog Poslanika,* ﷺ,

[1] Ovo je mišljenje Ibn Zubejra, a ispravno je da je svila dozvoljena ženama a zabranjena muškarcima (op. prev.).

da je rekao: **Ne oblačite svilu, jer onaj ko je bude oblačio na ovome svijetu, neće je oblačiti na onom!**

باب لا يَنبغي للمُتَّقين لُبس فَرُّوج الحَرير

١٣٣٧ - عن عُقبةَ بنِ عامرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّه قال: أُهدِيَ لرسولِ اللّهِ ﷺ فَرُّوجُ حريرٍ، فلَبِسهُ، ثمَّ صَلّى فيهِ، ثمَّ انصرَفَ، فنَزَعَهُ نزْعاً شديداً كالكارِهِ لهُ، ثمَّ قالَ: «لا يَنبغي هٰذا للمُتَّقينَ».

BOGOBOJAZNI NE TREBA DA OBLAČE SVILENE OGRTAČE

1337. 'Ukbe b. 'Amir, ﷺ, je rekao: *Allahovom Poslaniku, ﷺ, je poklonjen svileni ogrtač, pa ga je obukao i klanjao u njemu. Kada je završio s klanjanjem, strgao ga je sa sebe, kao da je taj čin prezreo, a zatim je rekao:* **Ovo ne dolikuje bogobojaznim.**[1]

باب النَّهيِ عن لُبسِ الحَريرِ إلاّ قَدْرَ إِصْبَعَيْنِ

١٣٣٨ - عن أبي عثمانَ؛ قالَ: كَتَبَ إلَيْنا عمرُ رضيَ اللّهُ عنهُ ونحنُ بِأذْرَبيجانَ: يا عُتْبَةُ بنَ فَرْقَدٍ! إنّهُ ليسَ مِن كَدِّكَ ولا مِن كَدِّ أبيكَ ولا مِن كَدِّ أُمِّكَ؛ فأَشبِع المُسْلِمينَ في رِحالِهِمْ ممّا تَشبَعُ منهُ في رَحْلِكَ، وإيّاكُمْ والتَّنَعُّمَ وزِيَّ أَهْلِ الشِّرْكِ ولَبوسَ الحَريرِ؛ فإنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عنْ لَبوسِ الحَريرِ؛ قالَ: إلاّ هٰكَذا. ورَفَعَ لَنا رسولُ اللّهِ ﷺ إِصْبَعَيْهِ الوُسْطى والسَّبّابَةَ وضَمَّهُما.

قالَ زهيرٌ: قالَ عاصِمٌ: هٰذا في الكِتابِ. قالَ: ورَفَعَ زُهَيْرٌ إِصْبَعَيْهِ.

DOZVOLJENO JE OBLAČITI SVILU SAMO DO VELIČINE DVA PRSTA

1338. Ebu Osman je rekao: Dok smo bili u Azerbejdžanu, Omer, ﷺ, nam je napisao sljedeće: *'Utbe b. Ferkad, imetak koji je kod tebe nije*

[1] Ovo oblačenje je bilo prije zabrane svile za muškarce. Nevevi. (op. prev.)

tvoja zarada, niti je zarada tvog oca niti tvoje majke. Zato, hrani muslimane u njihovim prebivalištima kao što sebe hraniš u svom prebivalištu. Pazi se raskoši, ukrasa idolopoklonika i oblačenja svile. Allahov Poslanik, ﷺ, nam je zabranio oblačiti svilu, rekavši: **Osim ovoliko!** *pa nam je podigao svoj srednji prst i kažiprst i sastavio ih.*

Prenosi Zuhejr da je Asim rekao: *Ovako je u knjizi,* pa je Zuhejr podigao svoja dva prsta.

١٣٣٩ - عَنْ سُوَيدِ بنِ غَفَلَةَ؛ أَنَّ عمرَ بنَ الخطابِ رضيَ اللّهُ عنهُ خَطَبَ بِالجابِيَةِ، فقالَ: نهى رسولُ اللّهِ ﷺ عنْ لُبْسِ الحَريرِ؛ إلاَّ مَوْضِعَ إصْبَعَيْنِ أو ثلاثٍ أَوْ أَرْبَعٍ.

1339. Suvejd b. Gafele prenosi da je Omer b. el-Hattab, ﷺ, održao hutbu na Džabiji i između ostalog rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je dozvolio oblačiti svilu samo koliko dva, tri ili četiri prsta.*

بابُ النَّهْيِ عنْ لُبسِ قَباءِ الدِّيباجِ

١٣٤٠ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: لَبِسَ النبيُّ ﷺ يَوْماً قَباءً مِن دِيباجٍ أُهْدِيَ لهُ، ثمَّ أَوْشَكَ أنْ نَزَعَهُ، فأرْسَلَ بهِ إلى عمرَ بنِ الخَطَّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ، فقيلَ لهُ: قدْ أَوْشَكْتَ ما نَزَعْتَهُ يا رسولَ اللّهِ؟ فقالَ: **«نَهاني عنهُ جِبْرِيلُ عليهِ السَّلامُ»**. فجاءَهُ عمرُ رضيَ اللّهُ عنهُ يَبْكي، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! كَرِهْتَ أمْراً وأَعْطَيْتَنيهِ؛ فما لي؟ فقالَ: **«إنِّي لمْ أُعْطِكهُ لِتَلْبَسَهُ، إنَّما أعْطَيْتُكَهُ تَبيعُهُ»**. فباعَهُ بِأَلْفَيْ دِرْهَمٍ.

ZABRANJENO JE NOSITI SVILENI OGRTAČ

1340. Džabir b. 'Abdullah, ﷺ, prenosi da je jednog dana Poslanik, ﷺ, na sebi imao svileni ogrtač od kadife koji mu je bio poklonjen. Međutim, osjećao se tako nelagodno da ga je gotovo skinuo. Potom ga je poslao Omeru b. el-Hattabu, ﷺ.

Rečeno mu je: *Zašto ga tako brzo skinu, Allahov Poslaniče?!*

Rekao je: ***Zabranio mi ga je Džibril,*** ﷺ.

Potom mu je došao Omer, ﷺ, plačući.

Rekao je: *Allahov Poslaniče, nešto si odbacio pa si ga meni dao, šta sam to ja?*

Rekao je: ***Ja ti ga nisam dao da ga oblačiš, nego da ga prodaš.***

Omer ga je prodao za dvije hiljade dirhema.

بابُ الرُّخصَةِ في لِباسِ الحَريرِ للْعِلَّةِ

١٣٤١ ـ عنْ أنَسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ رَخَّصَ لعبدِالرحمْنِ بنِ عوفٍ والزُّبيرِ بنِ العَوَّامِ في القُمُصِ الحَريرِ في السَّفَرِ، مِن حِكَّةٍ كانتْ بِهِما أوْ وَجَعٍ كانَ بِهِما.

وفي روايةٍ: شَكَوْا إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ القَمْلَ.

DOZVOLJENO JE OBLAČITI SVILU U SLUČAJU NEKIH BOLESTI

1341. Enes b. Malik, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, dozvolio 'Abdurrahmanu b. 'Avfu i Ez-Zubejru b. el-Avvamu da na jednom putovanju obuku svileni kamis[1], zbog svraba ili neke bolesti koju su imali.

U drugoj predaji stoji da su se požalili Allahovom Poslaniku, ﷺ, na vaške.

[1] Duga košulja, galabija (op. prev.).

بابُ الرُّخصَةِ في لِبْنَةِ الثَّوْبِ مِن دِيباجٍ

١٣٤٢ ـ عنْ عبدِاللّهِ مولى أسماءَ بنتِ أبي بكرٍ، وكانَ خالَ وَلَدِ عَطاءٍ؛ قالَ: أرْسَلَتْني أسْماءُ إلى عبدِاللّهِ بن عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما، فقالَتْ: بَلَغَني أنَّكَ تُحَرِّمُ أشياءَ ثَلاثَةً: العَلَمَ في الثَّوْبِ، ومِيثَرَةَ الأُرْجُوانِ، وصَومَ رَجَبٍ كُلِّهِ؟!

فقالَ لي عبدُاللّهِ: أمّا ما ذَكَرْتَ مِن رَجَبٍ؛ فكَيْفَ بِمَنْ يَصومُ الأبَدَ؟! وأمّا ما ذَكَرْتَ مِن العَلَمِ في الثَّوْبِ؛ فإنّي سَمِعْتُ عمرَ بنَ الخطّابِ رضيَ اللّهُ عنهُ يقولُ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «**إنَّما يَلْبَسُ الحَريرَ مَن لا خَلاقَ لَهُ**». فخِفْتُ أنْ يَكونَ العَلَمُ مِنْهُ. وأمّا مِيثَرَةُ الأُرْجُوانِ؛ فهٰذِهِ مِيثَرَةُ عبدِاللّهِ. فإذا هِيَ أُرْجُوانٌ.

فرَجَعْتُ إلى أسماءَ، فأَخْبَرْتُها، فقالَتْ: هٰذِهِ جُبَّةُ رسولِ اللّهِ ﷺ. فأَخْرَجَتْ إليَّ جُبَّةَ طَيالِسَةٍ كِسْرَوانِيَّةٍ، لَها لِبْنَةُ دِيباجٍ، وفَرْجَيْها مَكْفوفَيْنِ بالدِّيباجِ، فقالَتْ: هٰذِهِ كانَتْ عندَ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها حتّى قُبِضَتْ، فلَمّا قُبِضَتْ؛ قَبَضْتُها، وكانَ النَّبيُّ ﷺ يَلْبَسُها، فنحنُ نَغْسِلُها للمَرْضى يُسْتَشْفى بِها.

DOZVOLJENO JE OBLAČITI ODJEĆU ZAKRPLJENU SVILOM

1342. Abdullah, oslobođeni rob Esme, Ebu Bekrove kćerke, a bio je dajdža Ataina sina od robinje, prenosi: Poslala me Esma Abdullahu b. Omeru, ﷺ, i rekla mi da mu kažem sljedeće: *Saznala sam da ti zabranjuješ troje: odjeću zakrpljenu svilom, pokrovce na sedlima*[1] *i post cijelog mjeseca redžepa.*

Abdullah mi je rekao: *Što se tiče posta cijelog mjeseca redžepa, kako da ga zabranjuje onaj ko posti cijelo vrijeme.*[2]

[1] Žene su ih pravile muževima kao podmetače za sedla. To su koristili nearapi, nekad bude od svile, nekad od vune a nekad od nečega drugog.

[2] Ovim negira vjest koja je doprla do Esme kojom on to zabranjuje, jer on praktikuje taj post.

Što se, pak, odjeće zakrpljene svilom tiče, to je zato što sam čuo Omera b. el-Hattaba, ﵁, da od Allahovog poslanika, ﷺ, prenosi da je rekao: ***Zaista svilu oblači onaj ko nema udjela na onom svijetu!****, pa sam se pobojao da i to ne bude od toga.*

Što se tiče prekrivača za sedlo, pa evo Abdullahovog prekrivača, kad ono crveni pokrivač.[1]

Vratio sam se Esmi i obavijestio je o Abdullahovim odgovorima. Rekla je: *Ovo je džube Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Izvadila je tajlesansko perzijsko džube koje je na sebi imalo džepni umetak od svile i rubove ukrašene svilom, pa je rekla: *Ono je bilo kod Aiše, ﵂, sve do njene smrti, pa kada je umrla, ja sam ga uzela. Njega je Poslanik, ﷺ, oblačio. Mi ga sada peremo i tom vodom liječimo naše bolesnike.*

بابٌ قَطْعُ ثَوْبِ الحَريرِ خُمُراً للنِّساءِ

١٣٤٣ ـ عنْ عليٍّ بنِ أَبي طالبٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ أُكَيْدِرَ دُومَةَ أَهْدى إِلى النبيِّ ﷺ ثَوْبَ حَريرٍ، فأُعْطاهُ عَلِيّاً كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ، فقالَ: «شَقِّقْهُ خُمُراً بينَ الفَواطِمِ».

REZANJE SVILENE ODJEĆE ZA ŽENSKE POKRIVAČE

1343. Prenosi Alija b. ebi Talib, ﵁, da je Ukejdir Duma poklonio Poslaniku, ﷺ, svilenu odjeću, pa ju je on dao Aliji, rekavši mu: ***Izreži je u pokrivače i podijeli Fatimama.***[2]

[1] Tj. nije svileni.

[2] To su: Poslanikova kćerka, Esedova kćerka, Alijina majka i kćerka Hamze b. Abdu-l-Muttaliba.

بابُ النَّهيِ عن لُبسِ القَسِّيِّ والمُعَصْفَرِ وتَخَتُّمِ الذَّهَبِ

١٣٤٤ - عَنْ عَلِيِّ بنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنهُ؛ أَنَّ رَسولَ اللَّهِ ﷺ نَهى عَنْ لُبْسِ القَسِّيِّ والمُعَصْفَرِ، وعَنْ تَخَتُّمِ الذَّهَبِ، وعَنْ قِراءَةِ القُرْآنِ في الرُّكوعِ.

ZABRANA OBLAČENJA PRUGASTE ODJEĆE SA SLIKAMA, ŽUTE ODJEĆE OBOJENE ŠAFRANOM, KAO I NOŠENJA ZLATNIH PRSTENOVA

1344. 'Alija b. ebi Talib, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio: da se oblači prugasta odjeća sa slikama i žuta odjeća obojena šafranom, da se nosi zlatni prsten i da se uči Kur'an na ruku'u.

١٣٤٥ - عَنْ عَبدِاللَّهِ بنِ عَمرِو بنِ العاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنهُما؛ قالَ: رَأى رَسولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيَّ ثَوْبَيْنِ مُعَصْفَرَيْنِ، فَقالَ لي: **«إِنَّ هٰذِهِ مِن ثِيابِ الكُفّارِ؛ فَلا تَلْبَسْها»**. قالَ: قُلْتُ: أَغْسِلُها؟ قالَ: **لا بَل أَحْرِقْها**.

1345. 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As, ﵄, veli: *Allahov Poslanik, ﷺ, je na meni vidio dva dijela žute odjeće obojene šafranom, pa mi je rekao:* ***Ovo je nevjernička odjeća, zato je ne oblači!***

Upitao sam: *Hoću li je oprati?*

Rekao je: ***Ne, nego je spali!***

بابٌ في النَّهيِ عَنِ التَّزَعْفُرِ

١٣٤٦ - عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنهُ؛ قالَ: نَهى رَسولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَتَزَعْفَرَ الرَّجُلُ.

ZABRANJENO JE BOJITI SE ŠAFRANOM

1346. Enes, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio da se muškarac oboji šafranom.*

بابٌ في صَبْغِ الشَّعَرِ وتَغْيِيرِ الشَّيْبِ

١٣٤٧ ـ عنْ جابرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: أُتِيَ بِأَبي قُحافَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ يومَ فَتحِ مَكَّةَ، ورَأْسُهُ ولحيَتُهُ كالثُّغامَةِ بَياضاً، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**غَيِّروا هٰذا بِشَيْءٍ، واجْتَنِبوا السَّوادَ**».

O FARBANJU KOSE I MIJENJANJU SIJEDIH DLAKA

1347. Prenosi Džabir b. Abdullah, ﷺ, i kaže: *Ebu Kuhafe je doveden na dan osvojenja Mekke a glava i brada su mu bile potpuno bijele, poput sugame*[1], *pa je Allahov Poslanik,* ﷺ, *rekao:* **Promijenite ga nečim, ali se klonite crne boje.**

بابٌ في مُخالَفَةِ اليَهودِ والنَّصارى في الصَّبْغِ

١٣٤٨ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «**إنَّ اليَهودَ والنَّصارى لا يَصْبُغونَ؛ فَخالِفوهُمْ**».

O RAZLIKOVANJU OD ŽIDOVA I KRŠĆANA U FARBANJU

1348. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Židovi i kršćani se ne farbaju*[2]*, pa postupite suprotno njima.***

بابٌ في لِباسِ الحِبَرَةِ

١٣٤٩ ـ عنْ قَتادَةَ؛ قالَ: قُلْنا لأنَسِ بنِ مالِكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ: أيُّ اللِّباسِ كانَ أحَبَّ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ أوْ أعْجَبَ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ؟ قالَ: الحِبَرَةُ.

O OBLAČENJU HIBERA ODJEĆE

1349. Katade veli: Pitali smo Enesa b. Malika, ﷺ: *Koja je odjeća bila najdraža Allahovom Poslaniku,* ﷺ? Ili: *Koja mu se najviše dopadala?*

---

[1] Biljka bijelog cvijeta i ploda.
[2] Bojenje sjede kose kanom i sl. (op. prev.)

Rekao je: *Hibera.*[1]

باب في لباس المرط المرحل

١٣٥٠ - عن عائشة رضي الله عنها؛ قالت: خرج النبي ﷺ ذات غداة، وعليه مرط مرحل من شعر أسود.

O OBLAČENJU ODJEĆE NA KOJOJ SU BILE SLIKE DEVINOG SEDLA

1350. Aiša, ﵂, je rekla: *Jednog jutra je Poslanik, ﷺ, izišao a na njemu je bila odjeća*[2] *od crnog krzna na kojoj su bile slike devinog sedla.*

باب في لبس الإزار الغليظ والثوب الملبد

١٣٥١ - عن أبي بردة؛ قال: دخلت على عائشة رضي الله عنها؛ فأخرجت إلينا إزاراً غليظاً مما يصنع باليمن، وكساء من التي يسمونها الملبدة. قال: فأقسمت بالله أن رسول الله ﷺ قبض في هذين الثوبين.

O OBLAČENJU GRUBOG DONJEG OGRTAČA I ZAKRPLJENOG GORNJEG OGRTAČA

1351. Ebu Burde, je rekao: *Došao sam kod Aiše, ﵂, pa nam je izvadila donji ogrtač od grubog platna, kakvi se prave u Jemenu i zakrpljen gornji ogrtač koji nazivaju zakrpnjača. Potom se zaklela da je Allahov Poslanik, ﷺ, preselio u ta dva ogrtača.*

---

[1] Jemenski ogrtač ukrašen bojama.

[2] U hadisu se za ovu odjeću kaže *mirt*, pravi se od vune ili krzna, ili lana ili svile.

بابٌ في الأنماطِ

١٣٥٢ ـ عن جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: لَمَّا تَزَوَّجْتُ؛ قالَ لي رسولُ اللّهِ ﷺ: «أَتَّخَذْتَ أَنماطاً؟». قلتُ: وأنَّى لَنا أَنماطٌ؟ قالَ: «أَمَا إِنَّها سَتَكونُ».

قالَ جابرٌ: وعندَ امرأتي نَمَطٌ، فأنا أقولُ: نَحِّيهِ عَنِّي. وتقولُ: قدْ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إِنَّها سَتَكونُ».

O PREKRIVAČIMA

1352. Džabir, ﷺ, je rekao: *Nakon što sam se oženio, Allahov Poslanik,* ﷺ, *me upitao:* ***Jesi li uzeo prekrivače?***

Rekao sam: *Odakle mi prekrivači?*

Rekao je: ***Bit će ih!***

Džabir je rekao: Kod žene mi je bio prekrivač, pa sam rekao: *Ukloni ga od mene.*

Žena je rekla: *Pa Allahov Poslanik,* ﷺ, *je rekao:* ***Bit će ih!***[1]

بابُ اتِّخاذِ ما يُحتاجُ إِليهِ مِنَ الفُرُشِ

١٣٥٣ ـ عن جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أَنَّ رَسولَ اللّهِ ﷺ قالَ لهُ: «فِراشٌ للرَّجُلِ، وفِراشٌ لامْرأتِهِ، والثَّالِثُ للضَّيفِ، والرَّابعُ للشَّيطانِ».

OGRANIČAVANJE NA NUŽNO KADA JE RIJEČ O NAMJEŠTAJU ZA SPAVANJE

1353. Džabir, ﷺ, prenosi da mu je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Čovjeku je dovoljna jedna postelja za njega, druga za suprugu, treća za gosta i četvrta za šejtana.***

[1] Radi se o jednoj vrsti prekrivača kojom se prekriva ležaj ili se može koristiti kao vrsta zastora na vratima. Bitno je da nije od svile. Imam Nevevi napominje da se ovdje radi o očiglednoj mu'džizi Poslanika, ﷺ, jer govori o prekrivaču koji će tek stići! (Vidi: El-Mubarekfuri, *Tuhfetu-l-ahvezi*, 8/57-58) (op. prev.).

بابٌ فِراشُ الأَدَمِ حَشْوُهُ لِيفٌ

١٣٥٤ - عن عائشة رضيَ اللّٰهُ عنها؛ قالَتْ: إِنَّما كانَ فِراشُ رسولِ اللّٰهِ ﷺ الّذي يَنامُ عَلَيْهِ أَدَماً حَشْوُهُ لِيفٌ.

KOŽNA POSTELJINA NAPUNJENA PALMINIM VLAKNIMA

1354. Aiša, ﵂, je rekla: *Postelja na kojoj je spavao Allahov Poslanik, ﷺ, je bila od kože napunjene palminim vlaknima.*

بابٌ في اشْتِمالِ الصَّمّاءِ والاحْتِباءِ في ثَوْبٍ واحِدٍ

١٣٥٥ - عن جابر رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ نَهى أَنْ يَأْكُلَ الرَّجُلُ بِشِمالِهِ، أَوْ يَمْشِيَ في نَعْلٍ واحِدٍ، وأَنْ يَشْتَمِلَ الصَّمّاءَ، وأَنْ يَحْتَبِيَ في ثَوْبٍ واحِدٍ كاشِفاً عَنْ فَرْجِهِ.

O OBLAČENJU ODJEĆE BEZ OTVORA I SJEDANJU NA PODVIJENA KOLJENA OGRNUVŠI SE ODJEĆOM

1355. Džabir, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio da se jede lijevom rukom, i da se obuče obuća na jednu nogu, da se nosi odjeća bez otvora [1] i da sjedne na podvijene noge, ogrnuvši se ogrtačem, otkrivajući tako svoj spolni organ.

---

[1] Misli se da nema rukava. Po nekima ovo je pokuđeno, zbog toga što mu se može ukazati potreba da se zaštiti od štetočina ili se može spotaći pa pasti. Učenjaci fikha kažu da se to odnosi na oblačenje jednog ogrtača, pokrivajući gornji dio tijela, i kažu da, ako se prilikom toga otkrije avret onda je haram, u suprotnom je mekruh. (op. prev.)

باب النَهْي عن الاسْتلْقاء
ووضْع إحْدى الرِّجْليْن على الأخرى

١٣٥٦ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قال: «لا يَسْتَلْقِيَنَّ أَحَدُكُمْ، ثمَّ يَضَعُ إحْدى رِجْلَيْه على الأخرى».

ZABRANJENO JE LEĆI NA LEĐA I STAVITI JEDNU NOGU NA DRUGU

1356. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne leži na leđima stavljajući jednu nogu na drugu.***

باب إباحة الاسْتلْقاء
ووضْع إحْدى الرِّجْليْن على الأُخْرى

١٣٥٧ - عنْ عَبَّادِ بنِ تَميمٍ، عنْ عمِّهِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّه رأى رسولَ اللّهِ ﷺ مُسْتَلْقِياً في المَسْجِدِ، واضِعاً إحْدى رِجْلَيْهِ على الأُخْرى.

DOZVOLA LEŽANJA NA LEĐIMA I STAVLJANJA JEDNE NOGE NA DRUGU

1357. 'Abbad b. Temim prenosi od svoga amidže, ﵁, da je vidio Allahovog Poslanika, ﷺ, kako leži u džamiji na leđima, s nogom prebačenom preko druge.[1]

[1] Učenjaci su rekli: Hadisi koji zabranjuju ležanje na leđima, stavljajući nogu preko noge, odnose se na slučaj kada se otkrije avret ili dio avreta. Poslanikov, ﷺ, postupak ukazuje da to nije pokuđeno ukoliko se ne otkrije avret ili dio avreta. Nevevi. (op. prev.)

بابٌ في رَفْعِ الإزارِ إلى أنْصافِ السّاقَيْن

١٣٥٨ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: مَرَرْتُ على رسولِ اللّهِ ﷺ، وفي إزاري اسْتِرْخاءٌ، فقالَ: «**يا عبدَاللّهِ! ارْفَعْ إزارَكَ**». فرَفَعْتُهُ. ثُمَّ قالَ: «**زِدْ**». فزِدْتُ، فما زِلْتُ أتَحَرّاها بعدُ، فقالَ بعضُ القَوْمِ: إلى أيْنَ؟ فقالَ: أنْصافِ السّاقَيْنِ.

O PODIZANJU DONJEG OGRTAČA DO POLA POTKOLJENICA

1358. Ibn Omer, ﷺ, je rekao: *Prošao sam pored Allahovog Poslanika, ﷺ, a donji ogrtač mi je bio malo spušten, pa je rekao:* ***Abdullahu, podigni svoj ogrtač!***

Podigao sam ga. Rekao je: ***Podigni još!****, pa sam još podigao. Nakon toga sam neprestano pazio na to.* Neki su upitali: *Dokle si ga podigao?* Rekao je: *Do pola potkoljenica.*[1]

بابٌ لا يَنْظُرُ اللّهُ إلى مَنْ يَجُرُّ إزارَهُ بَطَراً

١٣٥٩ - عنْ محمدِ بنِ زيادٍ؛ قالَ: سَمِعْتُ أبا هُريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ - ورأى رَجُلاً يَجُرُّ إزارَهُ، فجَعَلَ يَضْرِبُ الأرْضَ برِجْلِهِ، وهُوَ أميرٌ على البَحْرَيْنِ - وهُوَ يقولُ: جاءَ الأميرُ، جاءَ الأميرُ، قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**إنَّ اللّهَ لا يَنْظُرُ إلى مَنْ يَجُرُّ إزارَهُ بَطَراً**».

ALLAH NEĆE POGLEDATI U ONOGA ČIJA SE ODJEĆA BUDE VUKLA PO ZEMLJI IZ OHOLOSTI

1359. Muhammed b. Zijad je rekao: Čuo sam Ebu Hurejrea, ﷺ, kada je vidio nekog čovjeka kako vuče svoju odjeću po zemlji udario je nogom o zemlju, a bio je namjesnik Bahrejna, kako kliče: *Dolazi namjesnik, dolazi namjesnik!, a Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao:* ***Allah neće pogledati u onog ko bude vukao po zemlji svoju odjeću iz oholosti.***

[1] Ovaj propis se odnosi na svaku mušku odjeću. (op. prev.)

بابٌ ثلاثةٌ لا يُكلِّمُهُم اللهُ ولا يَنظُرُ إليهِمْ

١٣٦٠ - عنْ أبي ذرٍّ رضيَ اللهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قال: «ثلاثةٌ لا يُكلِّمُهُمُ اللهُ يومَ القيامَةِ، ولا ينظُرُ إليهِمْ، ولا يُزكِّيهِمْ، ولهُم عذابٌ أليمٌ». قال: فقرَأها رسولُ اللهِ ﷺ ثلاثَ مِراتٍ، فقالَ أبو ذرٍّ: خابوا وخَسِروا؛ مَنْ هُم يا رسولَ اللهِ؟ قالَ: «المُسْبِلُ إزارَهُ، والمَنّانُ، والمُنفِّقُ سِلْعَتَهُ بالحلِفِ الكاذِبِ».

SA TROJICOM LJUDI ALLAH NEĆE GOVORITI NITI ĆE IH POGLEDATI

1360. Ebu Zerr, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Sa trojicom ljudi Allah na Sudnjem danu neće govoriti, niti će ih pogledati, niti očistiti, i odredit će im bolnu patnju.***

To je Poslanik, ﷺ, ponovio tri puta.

Ebu Zerr je rekao: *Ko su onî Allahov Poslaniče, koji su izgubili i propali,?*

Rekao je: ***Onaj koji nosi dugu odjeću***[1]***, ko prigovara za dobro koje je nekom učinio i ko prodaje svoju robu lažno se zaklinjući.***

بابُ مَنْ جرَّ ثوبَهُ مِن الخُيَلاءِ

١٣٦١ - عنْ عبدِاللهِ بنِ عمرَ رضيَ اللهُ عنهُما؛ أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: «إنَّ الذي يَجُرُّ ثيابَهُ مِن الخُيلاءِ لا ينظُرُ اللهُ إليهِ يومَ القيامَةِ».

KO BUDE VUKAO SVOJU ODJEĆU IZ OHOLOSTI

1361. Abdullah b. Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Onaj ko bude po zemlji vukao svoju odjeću iz oholosti, Allah ga neće ni pogledati na Sudnjem danu.***

[1] Ispod članka. Zabrana se odnosi na muškarce, ne na žene (op.prev.).

باب بَيْنَما رَجُلٌ يَتَبَخْتَرُ قَدْ أَعْجَبَتْهُ نَفْسُهُ؛ خُسِفَ بِهِ

١٣٦٢ ـ عَنْ أَبي هُرَيرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ عن النبيِّ ﷺ؛ قالَ:
«بَينما رَجُلٌ يَمْشي، قد أَعْجَبَتْهُ جُمَّتُهُ وبُرْداهُ؛ إِذْ خُسِفَ بهِ الأَرْضُ؛ فَهُوَ يَتَجَلْجَلُ في الأَرْضِ حتَّى تَقومَ السَّاعَةُ».

DOK JE NEKI ČOVJEK HODIO DIVEĆI SE SAM SEBI, ZEMLJA GA JE PROGUTALA

1362. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dok je neki čovjek hodio zadivljen svojom dugom kosom i sa svoja dva ogrtača progutala ga je zemlja i on će tonuti u njoj sve do Sudnjega dana.***

باب لا تَدْخُلِ المَلائِكَةُ بَيْتاً فيهِ كَلْبٌ ولا صُورَةٌ

١٣٦٣ ـ عن مَيمونَةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ أَصْبَحَ يَوْماً واجِماً، فقالَتْ مَيمونَةُ: يا رسولَ اللّهِ! لقدِ اسْتَنْكَرْتُ هَيْئَتَكَ منذُ اليَوْمِ؟ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«إِنَّ جِبْريلَ عليهِ السَّلامُ كانَ وَعَدَني أَنْ يَلْقاني اللَّيْلَةَ، فلمْ يَلْقَني، أَما واللّهِ ما أَخْلَفَني».**

قالَ: فظَلَّ رسولُ اللّهِ ﷺ يَوْمَهُ ذٰلِكَ على ذٰلِكَ، ثُمَّ وَقَعَ في نَفْسِهِ جِرْوُ كَلْبٍ تحتَ فُسْطاطٍ لَنا، فأَمَرَ بهِ، فأُخْرِجَ، ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِهِ ماءً، فَنَضَحَ مَكانَهُ، فلَمَّا أَمسى؛ لَقِيَهُ جِبْريلُ عليهِ السَّلامُ، فقالَ لهُ: «قد كُنْتَ وَعَدْتَني أَنْ تَلْقاني البارِحَةَ قالَ: أَجَلْ، ولٰكِنَّا لا نَدْخُلُ بَيْتاً فيهِ كَلْبٌ ولا صُورَةٌ».

فأَصْبَحَ رسولُ اللّهِ ﷺ يومَئِذٍ، فأَمَرَ بِقَتْلِ الكِلابِ، حتَّى إِنَّهُ يَأْمُرُ بِقَتْلِ كَلْبِ الحائِطِ الصَّغيرِ، ويَتْرُكُ كَلْبَ الحائِطِ الكَبيرِ.

MELEKI NE ULAZE U KUĆU U KOJOJ IMA PAS ILI NEKA SLIKA

1363. Mejmuna, ﷺ, prenosi da je jednog dana Allahov Poslanik, ﷺ, osvanuo zabrinut.

Mejmuna je rekla: *Allahov Poslaniče, izgledaš mi neobično.*

Rekao je: ***Džibril, ﷺ, mi je obećao sinoć doći, ali to nije učinio, a tako mi Allaha, on obećanje ne krši.***

Cijeli dan je Poslanik, ﷺ, proveo u takvom stanju. Potom se sjetio malog psa koji je bio u našoj sobi. Naredio je da ga izvedu iz sobe a zatim je uzeo vode u ruku i poprskao po mjestu gdje je pas bio. Kada se spustila noć došao mu je Džibril. Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Obećao si da ćeš mi sinoć doći.*** Rekao je: *Jesam, ali mi ne ulazimo u kuću u kojoj je pas ili slika.*[1] Kada je Allahov Poslanik, ﷺ, osvanuo, naredio je da budu poubijani psi, tako da je čak naredio da budu ubijeni psi malih voćnjaka a ostavljeni psi velikih voćnjaka.[2]

١٣٦٤ ـ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ؛ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: **«لا تَدْخُلُ المَلائِكَةُ بَيْتاً فِيهِ تَمَاثِيلُ أَوْ تَصَاوِيرُ»**.

1364. Prenosi Ebu Hurejre, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Meleki ne ulaze u kuću u kojoj su kipovi ili slike.***

بابٌ لا تَدْخُلُ المَلائِكَةُ بَيْتاً فِيهِ صُورَةٌ إِلاَّ رَقْماً فِي ثَوْبٍ

١٣٦٥ ـ عَنْ بُسْرِ بنِ سَعِيدٍ، عَنْ زَيْدِ بنِ خَالِدٍ، عَنْ أَبِي طَلْحَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ صَاحِبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: **«إِنَّ المَلائِكَةَ لا تَدْخُلُ بَيْتاً فِيهِ صُورَةٌ»**.

قَالَ بُسْرٌ: ثُمَّ اشْتَكَى زَيْدٌ بَعْدُ، فَعُدْنَاهُ؛ فَإِذَا عَلَى بَابِهِ سِتْرٌ فِيهِ صُورَةٌ. قَالَ: فَقُلْتُ لِعُبَيْدِاللَّهِ الخَوْلانِيِّ، رَبِيبِ مَيْمُونَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ: أَلَمْ يُخْبِرْنَا زَيْدٌ عَنِ الصُّوَرِ يَوْمَ الأَوَّلِ؟! فَقَالَ عُبَيْدُاللَّهِ: أَلَمْ تَسْمَعْهُ حِينَ قَالَ: **«إِلا رَقْماً فِي ثَوْبٍ؟!»**

MELEKI NE ULAZE U KUĆU U KOJOJ JE SLIKA, OSIM SLIKE NA PLATNU

1365. Busr b. Se'id prenosi od Zejd b. Halida a on od Ebu Talhe, ﷺ, ashaba Allahovog Poslanika, ﷺ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Meleki ne ulaze u kuću u kojoj je slika.***

---

[1] Misli se na sliku nečega što ima dušu: čovjek, životinja ... (op. prev.).
[2] Ova naredba je derogirana (op. prev.).

Busr je rekao: Zejd se potom razbolio pa smo ga posjetili. Na njegovim vratima je bila zavjesa na kojoj su bile slike. Rekao sam 'Ubejdullahu Havelaniju, pastorku Mejmune, Poslanikove, ﷺ, žene: *Zar nas nije Zejd jučer obavijestio o slikama?!*

'Ubejdullah je rekao: *Zar ga nisi čuo kada je rekao:* ***Osim slika na platnu.***[1]

باب كَراهِيَةِ السِّترِ فيهِ التَّماثيلُ وقَطْعِهُ وَسائِدَ

١٣٦٦ ـ عنْ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ قالتْ: دَخَلَ عليَّ رسولُ اللّهِ ﷺ وقدْ سَتَرْتُ سَهْوَةً لي بِقِرامٍ فيهِ تَماثيلُ، فلمّا رَآهُ؛ هَتَكَهُ، وتَلَوَّنَ وَجْهُهُ، وقالَ: «يا عائشةُ! أشَدُّ النّاسِ عَذاباً عندَ اللّهِ يَوْمَ القِيامَةِ الّذينَ يُضاهُونَ بِخَلْقِ اللّهِ تعالى».

قالتْ عائشةُ: فقَطَعْناهُ، فجَعَلْنا منهُ وِسادَةً أوْ وِسادَتَيْنِ.

O POKUĐENOSTI ZAVJESE SA SLIKAMA I ŠTA URADITI S NJOM

1366. Aiša, ﷺ, veli: *Došao mi je Allahov Poslanik, ﷺ, a ja sam bila zastrla ostavu vunenom zavjesom na kojoj su bili likovi. Kada je Poslanik, ﷺ, to vidio, skinuo ju je i zacrvenio se.*

Potom je rekao: ***Aiša, najbolniju kaznu kod Allaha na Sudnjem danu će imati oni koji oponašaju Allaha u stvaranju.***

Isjekli smo je na komade i od nje napravili jedan ili dva jastuka.

[1] Ovo se odnosi na platno koje nije obješeno, na što ukazuje hadis koji prenosi Aiša, ﷺ, a koji će doći poslije ovog.

١٣٦٧ - عن عائشة رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: قَدِمَ رسولُ اللَّهِ ﷺ مِن سَفَرٍ، وقدْ سَتَرْتُ على بابي دُرْنُوكاً، فيهِ الخَيْلُ ذَواتُ الأَجْنِحَةِ، فأَمَرَني، فنَزَعْتُهُ.

1367. Aiša, ﵂, je rekla: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *je došao sa puta a ja sam na svoja vrata stavila plišanu zavjesu na kojoj su bili naslikani krilati konji. Naredio mi je da je skinem.*

بابٌ في النُّمْرُقَةِ فيها تَصاويرُ واتِّخاذِها مَرافِقَ

١٣٦٨ - عن عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ أنَّها اشْتَرَتْ نُمْرُقَةً فيها تَصاويرُ، فلَمَّا رَآها رسولُ اللَّهِ ﷺ؛ قامَ على البابِ، فلمْ يَدْخُلْ، فعَرَفْتُ أوْ فعَرَفَتْ في وَجْهِهِ الكَراهِيَةَ، فقالَتْ: يا رسولَ اللَّهِ! أتوبُ إلى اللَّهِ وإلى رسولِهِ؛ فماذا أذْنَبْتُ؟ فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«ما بالُ هٰذِهِ النُّمْرُقَةِ؟»**. قالَتْ: اشْتَرَيْتُها لكَ؛ تَقْعُدُ عَلَيْها وتَوَسَّدُها. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إنَّ أصْحابَ هٰذِهِ الصُّورةِ يُعَذَّبونَ، ويُقالُ لَهُم: أحْيوا ما خَلَقْتُمْ»**. ثمَّ قالَ: **«إنَّ البَيْتَ الذي فيهِ الصُّوَرُ لا تَدْخُلُهُ المَلائِكَةُ»**.

وفي رِوايةٍ؛ فأَخَذْتُهُ فَجَعَلْتُهُ مِرْفَقَيْنِ، فكانَ يَرْتَفِقُ بِهِما في البَيْتِ.

O JASTUCIMA NA KOJIMA SU SLIKE I NJIHOVOM PREINAČAVANJU U NASLONJAČE

1368. 'Aiša, ﵂, je kupila jedan jastuk na kojem su bile slike, pa kad je to Allahov Poslanik, ﷺ, ugledao, zastao je na vratima i nije htio ući.

Primijetila sam ili primjetilo se na njegovom licu negodovanje, pa sam rekla: *Allahov Poslaniče, kajem se Allahu i Njegovom Poslaniku, šta sam zgriješila?!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Šta će ti ovaj jastuk?***

Rekla je: *Kupila sam ga tebi, da sjediš na njemu i da se nasloniš na njega.*

Rekao je: ***Slikari ovih likova će biti kažnjeni. Reći će im se: Oživite to što ste naslikali.***

Potom je rekao: ***Zaista meleki ne ulaze u kuću u kojoj ima slika.***

U drugoj predaji stoji: *Uzela sam ih i napravila od njih dva naslonjača na kojima se odmaralo u kući.*[1]

باب عذاب المصوّرين يوم القيامة

١٣٦٩ - عن سعيد بن أبي الحسن؛ قال: جاء رجل إلى ابن عبّاس، فقال: إنّي رجل أصوّر هذه الصّور؛ فأفتني فيها. فقال له: ادن منّي. فدنا منه. ثمّ قال: ادن منّي. فدنا حتّى وضع يده على رأسه، وقال: أنبّئك بما سمعت من رسول الله ﷺ؟ سمعت رسول الله ﷺ يقول: **«كلّ مصوّر في النّار، يجعل له بكلّ صورة صوّرها نفساً، فتعذّبه في جهنّم».**

وقال: إن كنت لا بدّ فاعلاً؛ فاصنع الشّجر وما لا نفس له.

KAŽNJAVANJE SLIKARA NA SUDNJEM DANU

1369. Se'id b. ebi-l-Hasan je rekao: Neki čovjek je došao Ibn 'Abbasu i rekao: *Ja sam slikar, radim ove slike, pa mi daj fetvu o tom zanimanju.*

Ibn 'Abbas mu je rekao: *Približi mi se!*, pa mu je prišao toliko da je Ibn 'Abbas stavio ruku na njegovu glavu, i rekao: *Obavijestit ću te o onome što sam čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ. Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Svaki slikar će u Vatru. Svakoj slici koju je naslikao, Allah će dati dušu, pa će ga kažnjavati u Džehennemu.***

Potom je Ibn 'Abbas rekao: *Ako ti je nužno da se baviš time, onda slikaj drveće i ono što nema duše.*

---

[1] Pocijepala je sliku popola, tako da se izgubio lik. (op. prev.)

باب التَّشْدِيدُ على المُصَوِّرين

١٣٧٠ - عن أبي زُرْعة؛ قال: دَخلْتُ مع أبي هُريرة في دارِ مَرْوانَ، فرَأى فيها تَصاوِيرَ، فقالَ: سَمِعْتُ رسول اللّهِ ﷺ يَقولُ: «قال اللّه عزَّ وجلَّ: ومَنْ أظْلَمُ مِمَّن ذَهَبَ يَخْلُقُ خَلْقاً كَخَلْقي؛ فَلْيَخْلُقوا ذَرَّةً، أوْ لِيَخْلُقوا حَبَّةً، أوْ لِيَخْلُقوا شَعيرَةً».

ŽESTOKA PRIJETNJA SLIKARIMA

1370. Ebu Zur'a je rekao: Ušao sam sa Ebu Hurejreom u Mervanovu kuću. Ebu Hurejre je vidio u njoj neke slike, pa je rekao: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* **Allah Uzvišeni kaže: Ima li većeg nasilnika od onoga koji Me nastoji imitirati u stvaranju. Neka stvore mrava, ili zrno pšenice, ili ječma!**

باب النَّهْي عن تَخَتُّم الذَّهَب والشُّرْب بالفِضَّة ولُبْس الحَرير والدِّيباج

١٣٧١ - عنِ البَراءِ بن عازِبٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: أمَرَنا رسولُ اللّهِ ﷺ بِسَبْعٍ، ونَهانا عن سَبْعٍ: أمَرَنا بِعِيادَةِ المَريضِ، واتِّباعِ الجَنائِزِ، وتَشْميتِ العاطِسِ، وإبْرارِ القَسَمِ أو المُقْسِمِ، ونَصْرِ المَظْلومِ، وإجابَةِ الدّاعي، وإفْشاءِ السَّلامِ. ونَهانا عن خَواتيمَ أوْ: تَخَتُّمٍ بالذَّهَبِ، وعن شُرْبٍ بالفِضَّةِ، وعنِ المَياثِرِ، وعنِ القَسِّيِّ، وعن لُبْسِ الحَريرِ، والإسْتَبْرَقِ، والدِّيباجِ.

ZABRANJENO JE NOSITI ZLATNI PRSTEN, PITI IZ SREBRENOG POSUĐA I OBLAČITI SVILU I KADIFU

1371. El-Bera b. 'Azib, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, nam je naredio i zabranio po sedmero.*

Naredio nam je da obilazimo bolesnike, da slijedimo dženaze, da blagosiljamo onoga ko kihne,[1] *da ispunimo zakletvu ili ono na što smo zakleti, da pomognemo obespravljenom, da se odazovemo onome ko nas pozove i da širimo selam.*

Zabranio nam je da nosimo zlatne prstenove, da pijemo iz srebrenih posuda, da upotrebljavamo svilene prekrivače, da oblačimo prugastu odjeću sa likovima, te svilu, debelu i običnu kadifu.[2]

بابٌ في طَرْحِ خاتِمِ الذَّهَبِ

١٣٧٢ - عَنْ عبدِاللَّهِ بنِ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهما؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ رأى خاتِماً مِنْ ذَهَبٍ في يَدِ رَجُلٍ، فنَزَعهُ، فَطَرَحَهُ، وقالَ: «**يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ إِلى جَمْرَةٍ مِن نَارٍ، فَيَجْعَلُها في يَدِهِ**». فقيلَ للرَّجُلِ بَعْدَما ذَهَبَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: خُذْ خاتَمَكَ؛ انْتَفِعْ بِهِ. قالَ: لا واللَّهِ؛ لا آخُذُهُ أَبداً وقدْ طَرَحَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ.

O BACANJU ZLATNOG PRSTENA

1372. Abdullah b. Abbas, ﷺ, prenosi da je jednom Allahov Poslanik, ﷺ, vidio na ruci nekog čovjeka zlatni prsten pa ga je zgulio s njegove ruke, bacio i rekao: ***Neki od vas namjerno uzimaju vatrenu žišku i stavljaju je na svoju ruku.***

Nakon što je Poslanik, ﷺ, otišao, rečeno je tom čovjeku: ***Uzmi svoj prsten i iskoristi ga!***

Rekao je: *Ne, tako mi Allaha, nikada neću uzeti ono što je bacio Allahov Poslanik, ﷺ.*

[1] Da mu kažemo: *Jerhamukellahu* – Allah ti se smilovao (op. prev.).
[2] Sve su to vrste svile (op. prev.).

١٣٧٣ - عَنْ عَبْدِاللَّهِ بنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُما؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ اصْطَنَعَ خاتِماً مِن ذَهَبٍ، فكانَ يَجْعَلُ فَصَّهُ في باطِنِ كَفِّهِ إذا لَبِسَهُ، فصَنَعَ النَّاسُ، ثُمَّ إنَّه جَلَسَ على المِنْبَرِ، فنَزَعَهُ، فقالَ: «إنِّي كُنْتُ أَلْبَسُ هٰذا الخاتِمَ، وأَجْعَلُ فَصَّهُ مِن داخِلٍ». فرَمى بهِ، ثُمَّ قالَ: «واللَّهِ؛ لا أَلْبَسُهُ أَبداً». فَنَبَذَ النَّاسُ خَواتِيمَهُمْ.

1373. Abdullah b. Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, napravio sebi zlatni prsten. Kada bi ga stavio na ruku, okrenuo bi njegov kamen unutar šake, pa su se ljudi poveli za njim.

Jednoga dana sjeo je na minber, skinuo ga i rekao: ***Ja sam stavljao ovaj prsten okrećući njegov kamen unutar šake,*** a potom ga je bacio i rekao: ***Tako mi Allaha, nikada ga više neću nositi!***

Zatim su i ostali pobacali svoje prstenje.

بابُ لُبْسِ النَّبِيِّ ﷺ خاتِماً مِن وَرِقٍ نَقْشُهُ: محمدٌ رسولُ اللَّهِ ولُبْسِ الخُلَفاءِ مِن بَعْدِهِ

١٣٧٤ - عَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُما؛ قالَ: اتَّخَذَ رسولُ اللَّهِ ﷺ خاتِماً مِن وَرِقٍ، فكانَ في يَدِهِ، ثُمَّ كانَ في يَدِ أبي بكرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، ثُمَّ كانَ في يَدِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُ، ثُمَّ كانَ في يَدِ عُثمانَ رضيَ اللَّهُ عنهُ، حتَّى وَقَعَ منهُ في بِئْرِ أَرِيسٍ، نَقْشُهُ: محمدٌ رسولُ اللَّهِ.

POSLANIK, ﷺ, JE NOSIO SREBRENI PRSTEN NA KOM JE PISALO: MUHAMMEDUN RESULULLAHI, A NAKON NJEGA SU GA NOSILE PRAVEDNE HALIFE

1374. Ibn Omer, ﵄, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je napravio sebi srebreni prsten koji je nosio na svojoj ruci. Potom ga je nosio Ebu Bekr, ﵁, pa Omer, ﵁, a zatim i Osman, ﵁, sve dok mu nije spao u bunar Eris. Na njemu je bilo ugravirano: Muhammedun Resulullahi.*

١٣٧٥ - عن أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ اتَّخذَ خاتِماً مِن فِضَّةٍ، ونَقَشَ فيهِ: محمدٌ رسولُ اللّهِ، وقالَ للنّاسِ: «إنّي اتَّخذتُ خاتِماً مِن فِضَّةٍ، ونَقَشْتُ فيهِ: محمدٌ رسولُ اللّهِ؛ فلا يَنقُشْ أحَدٌ على نَقْشِهِ».

1375. Enes b. Malik, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, uzeo sebi srebreni prsten na kom je pisalo: *Muhammedun Resulullahi.* Tom prilikom je rekao ljudima: ***Uzeo sam sebi srebreni prsten i na njemu ugravirao: Muhammedun Resulullahi, zato neka niko ne gravira na svom prstenu što sam ja ugravirao.***[1]

١٣٧٦ - عن أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ أرادَ أنْ يَكْتُبَ إلى كِسْرى وقَيْصَرَ والنَّجاشيِّ؛ فقيلَ: إنَّهم لا يَقْبَلونَ كِتاباً إلاّ بخاتِمٍ، فصاغَ رَسولُ اللّهِ ﷺ خاتِماً حَلْقَتُهُ فِضَّةٌ، ونَقَشَ فيهِ: محمدٌ رسولُ اللّهِ.

1376. Enes, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, htio da napiše pismo perzijskom i bizantijskom caru i abesinskom vladaru, pa mu je rečeno da oni primaju samo opečaćena pisma. Potom je Poslanik, ﷺ, naredio da mu se napravi srebreni prsten na kom je izgravirano: *Muhammedun Resulullahi.*

[1] Razlog zabrane je Poslanikova, ﷺ, bojazan da bi se to moglo iskoristiti u štetne svrhe jer je on pečatio pisma, koja je slao vladarima, tim pečatom. Nevevi (op. prev.).

بابٌ في خاتمِ الوَرِقِ، فَصُّهُ حَبَشِيٌّ، والتَّخَتُّمُ باليَمينِ

١٣٧٧ - عنْ أَنَسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ لَبِسَ خاتَمَ فِضَّةٍ في يَمينِهِ، فيهِ فَصٌّ حَبَشِيٌّ، كانَ يَجْعَلُ فَصَّهُ مِمَّا يَلي كَفَّهُ.

O SREBRENOM PRSTENU SA HABEŠIJSKIM KAMENOM I O NOŠENJU PRSTENA NA DESNOJ RUCI

1377. Enes b. Malik, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, nosio na desnoj ruci srebreni prsten sa habešijskim kamenom. Okrenuo bi ga unutar šake.

بابٌ في لُبْسِ الخاتمِ في الخِنْصَرِ مِن اليَدِ اليُسْرى

١٣٧٨ - عنْ أَنَسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ خاتَمُ النبيِّ ﷺ في هٰذِهِ. وأَشارَ إلى الخِنْصَرِ مِن يَدِهِ اليُسْرى.

O NOŠENJU PRSTENA NA MALOM PRSTU LIJEVE RUKE

1378. Enes, ﷺ, je rekao: *Poslanikov, ﷺ, prsten je bio na ovom*, pa je pokazao mali prst lijeve ruke.

بابٌ في النَّهيِ عنِ التخَتُّمِ في الوُسْطى والَّتي تَليها

١٣٧٩ - عنْ عليٍّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهاني رسولُ اللَّهِ ﷺ أنْ أَتختَّمَ في إِصْبَعي هٰذهِ أَوْ هٰذهِ. قالَ: فأَوْمَأَ إِلى الوُسْطى والَّتي تَليها.

O ZABRANI NOŠENJA PRSTENA NA SREDNJEM PRSTU I ONOM KOJI GA SLIJEDI

1379. Alija, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, mi je zabranio da nosim prsten na ova dva ili ova dva prsta!*, pa je pokazao na srednji i onaj koji ga slijedi.[1]

بابٌ ما جاءَ في الانْتِعالِ والاسْتِكْثارِ مِنَ النِّعالِ

١٣٨٠ - عن جابرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: سَمِعْتُ النبيَّ ﷺ يَقولُ في غَزْوَةٍ غَزَوْناها: **«اسْتَكْثِروا مِنَ النِّعالِ؛ فإنَّ الرَّجُلَ لا يَزالُ راكِباً ما انْتَعَلَ»**.

ŠTA SE PRENOSI O OBUVANJU OBUĆE I O MOTIVISANJU DA SE IMA ŠTO VIŠE OBUĆE

1380. Džabir b. Abdullah, ﵄, veli: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, kako u jednoj bici u kojoj smo učestvovali, kaže:* ***Što češće nosite obuću, jer čovjek je jahač sve dok nosi obuću!***[2]

---

[1] Tj. kažiprst, kako se to definiše u drugim predajama, osim Muslima. Zabrana se odnosi samo na muškarce (op. prev.).

[2] Značenje ovoga je da liči jahaču u pogledu lahkoće hoda i čuvanja nogu od svih neugodnosti na putu, poput bodlji, kamenja i sl. (op. prev.).

بابٌ إذا انْتَعَلَ؛ فَلْيَبْدَأْ بِاليَمينِ،
وإذا خَلَعَ؛ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمالِ

١٣٨١ - عن أبي هُرَيْرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال:
«إذا انْتَعَلَ أحَدُكُمْ؛ فَلْيَبْدَأْ بِاليُمْنى، وإذا خَلَعَ؛ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمالِ،
ولْيَنْعَلْهُما جَميعاً أوْ لِيَخْلَعْهُما جَميعاً».

KADA SE OBUĆA NAZUVA POČINJE SE SA DESNOM NOGOM A KADA SE SKIDA SA LIJEVOM

1381. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Kada neko od vas nazuva obuću neka počne sa desnom nogom a kada je skida onda sa lijevom, i neka ih zajedno obuva ili zajedno skida.*

بابُ النَّهْيِ عنِ المَشْيِ في نَعْلٍ واحِدَةٍ

١٣٨١ب - عن أبي هريرةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال:
«لا يَمْشِ أحَدُكُمْ في نَعْلٍ واحِدٍ، لِيَنْعَلْهُما جميعاً أوْ لِيَخْلَعْهُما جَميعاً».

ZABRANJENO JE HODATI SA SAMO JEDNOM CIPELOM NA NOZI

1381. b. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne hoda s jednom cipelom na nozi, neka obuje i jednu i drugu ili neka izuje i jednu i drugu.***

باب النهي عن القزع

١٣٨٢ - عن ابن عمر رضي الله عنهما؛ أن رسول الله ﷺ نهى عن القزع. قال: قلت لنافع: وما القزع؟ قال: يحلق بعض رأس الصبي ويترك بعض.

ZABRANJENO JE OBRIJATI DIO GLAVE A PREOSTALI DIO OSTAVITI

1382. Ibn Omer, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio *el-kaze'a.*

Upitao sam Nafi'a: *Šta je to el-kaze'a?*

Rekao je: *Da se djetetu obrije dio glave a ostavi preostali dio neobrijan.*

بابُ النهي عن وصل الشعر للمرأة

١٣٨٣ - عن أسماء بنت أبي بكر رضي الله عنهما؛ قالت: جاءت امرأة إلى النبي ﷺ، فقالت: يا رسول الله! إن لي ابنة عريساً، أصابتها حصبة، فتمرق شعرها، أفأصله؟ فقال: «لعن الله الواصلة والمستوصلة».

ZABRANJENO JE DA SE NAPLIĆE KOSA ŽENI

1383. Esma, Ebu Bekrova kćerka, ﵂, je rekla: Neka žena je došla kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i rekla: *Allahov Poslaniče, imam kćer na udaju, dobila je ospice pa joj je spala kosa, pa hoću li joj naplesti kosu?*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allah je prokleo i onu koja napliće i kojoj se napliće kosa.***

بابٌ في الزَّجرِ أنْ تَصِلَ المَرْأَةُ بِرأسِها شيئًا

١٣٨٤ ـ عن جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قال: زَجَرَ النبيُّ ﷺ أنْ تَصِلَ المَرْأَةُ بِرأسِها شَيْئًا.

ZABRANJENO JE DA ŽENA NAPLETE SEBI NEŠTO NA GLAVI

1384. Džabir b. Abdullah, ﷺ, je rekao: *Poslanik, ﷺ, je zabranio da žena naplete sebi nešto na glavi.*

١٣٨٥ ـ عن حُمَيدِ بنِ عبدِالرحمٰنِ بنِ عَوْفٍ؛ أنَّهُ سَمِعَ مُعاوِيَةَ بنَ أبي سُفيانَ رضيَ اللّهُ عنهما عامَ حَجَّ وهو على المِنبَرِ وتَناوَلَ قُصَّةً مِن شَعَرٍ كانَتْ في يَدِ حَرَسِيٍّ؛ يَقولُ: يا أَهْلَ المَدينَةِ! أينَ عُلَماؤُكُم؟ سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَنْهى عن مِثْلِ هٰذِهِ، ويَقولُ: **«إنَّما هَلَكَتْ بَنو إسْرائيلَ حينَ اتَّخَذَ هٰذِهِ نِساؤُهُم»**.

1385. Humejd b. 'Abdurrahman b. 'Avf prenosi da je čuo Muaviju b. ebi Sufjana, ﷺ, u godini u kojoj je obavio hadždž, da je na minberu uzeo podrezan čeoni uvojak koji je bio u ruci halifinog sluge i upitao: *Medinelije, gdje vam je ulema?! Ja sam čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je zabranio ovo i rekao:* **Israilovi sinovi su uništeni onda kada su im žene počele to raditi.**

بابٌ في لعنِ الواشماتِ والمُتفلّجاتِ

١٣٨٦ ـ عنْ عبدِاللّهِ بنِ مَسْعودٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: لَعَنَ اللّهُ الواشِماتِ، والمُسْتَوْشِماتِ، والنَّامِصاتِ، والمُتَنَمِّصاتِ، والمُتَفلِّجاتِ للْحُسْنِ، المُغَيِّراتِ خَلْقَ اللّهِ.

قالَ: فبَلَغَ ذٰلكَ امْرَأةً مِن بَني أَسَدٍ، يُقالُ لَها: أُمُّ يَعْقوبَ، وكانَتْ تَقْرَأُ القُرْآنَ، فأَتَتْهُ، فقالَتْ: ما حديثٌ بَلَغَني عنكَ أنّكَ لَعَنْتَ الواشِماتِ والمُسْتَوْشِماتِ والمُتَنَمِّصاتِ والمُتَفلِّجاتِ للْحُسْنِ المُغَيِّراتِ خَلْقَ اللّهِ؟ فقالَ عبدُاللّهِ: وما لي لا أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رسولُ اللّهِ ﷺ وهُو في كِتابِ اللّهِ عزَّ وجلَّ؟! فقالَتِ المَرْأَةُ: لقدْ قَرَأْتُ ما بينَ لَوْحَي المُصْحَفِ؛ فما وَجَدْتُهُ. فقالَ: لَئِنْ كُنْتِ قَرَأْتيهِ؛ لقدْ وَجَدْتيهِ، قالَ اللّهُ عزَّ وجلَّ: ﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾ [الحشر: ٧].

فقالَتِ المَرْأَةُ: فإنّي أرى شَيْئاً مِن هٰذا على امْرَأَتِكَ الآنَ؟ قالَ: اذْهَبي فانْظُري. قالَ: فدَخَلَتْ على امْرَأَةِ عبدِاللّهِ، فلمْ تَرَ شَيْئاً، فجاءَتْ إلَيْهِ، فقالَتْ: ما رَأَيْتُ شَيْئاً. فقالَ: أما لَوْ كانَ ذٰلِكَ؛ لمْ نُجامِعْها.

O PROKLETSTVU ONIH KOJE TETOVIRAJU I ONIH KOJI RAZMIČU ZUBE

1386. Abdullah b. Mes'ud, ﵁, je rekao: *Allah je prokleo one koje tetoviraju i one koje traže da im se to radi, one koje čupaju obrve i one koje to traže da im se radi i one koje rastavljaju zube, uljepšavajući se, mijenjajući tako Allahovo stvaranje.*

To je doprlo do neke žene iz plemena Benu Esed, koja se zvala Ummu Jakub. Ona je poznavala Kur'an. Došla je Ibn Mes'udu i rekla: *Kakav je to hadis koji mi je dopro od tebe u kome si prokleo one koje tetoviraju i kojim se to rade, one koje čupaju obrve i one kojima se to radi i one koje rastavljaju svoje zube, uljepšavajući se, i tako mijenjaju Allahovo stvaranje?*

Abdullah je rekao: *Što da ne prokunem one koje je prokleo Allahov Poslanik, ﷺ, a to se nalazi i u Allahovoj Knjizi?!*

Žena je rekla: *Ja sam pročitala cijeli Kur'an a to nisam našla.* Rekao je: *Da si ga pročitala kako treba, sigurno bi to našla. Allah,* ﷻ*, je rekao:*

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾

Ono što Poslanik naredi prihvatite to a što vam zabrani okanite se toga.[1]

Žena je rekla: *Nešto od toga ja vidim na tvojoj ženi.*

Rekao je: *Otiđi i pogledaj!* Otišla je kod njegove žene i ništa nije vidjela.

Rekla je: *Ništa od toga nisam vidjela.*

Rekao je: *Da si nešto vidjela od toga, mi ne bismo skupa živjeli.*

[1] Sura *El-Hašr, 7.*

باب في المُتَشَبِّعِ بما لَمْ يُعْطَ

١٣٨٧ ـ عن أسماءَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: جاءَتِ امْرَأَةٌ إلى النبيِّ ﷺ، فقالَتْ: إنَّ لي ضَرَّةً؛ فهَلْ عَلَيَّ جُناحٌ أنْ أتَشَبَّعَ مِن مالِ زَوْجي بِما لَمْ يُعْطِني؟ فقالَ رسولُ اللهِ ﷺ: «المُتَشَبِّعُ بِما لَمْ يُعْطَ كَلابِسِ ثَوْبَيْ زُورٍ».

O ONOME KO SE HVALI NEČIM ŠTO MU NIJE DATO

1387. Esma, ﵂, je rekla: Neka žena je došla kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i rekla: *Ja imam inoću, pa da li mi je grijeh da se hvalim imetkom svog muža, koji mi nije dao?*[1]

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Onaj ko se hvali onim što mu nije dato je kao onaj ko se maskira noseći tuđu odjeću.***[2]

باب في النِّساءِ الكاسِياتِ العارِياتِ

١٣٨٨ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «صِنْفانِ مِن أهْلِ النَّارِ لَمْ أرَهُما: قَوْمٌ مَعَهُم سِياطٌ كَأذْنابِ البَقَرِ، يَضْرِبونَ بِها النَّاسَ. ونِساءٌ كاسِياتٌ عارِياتٌ، مُميلاتٌ مائِلاتٌ، رُؤوسُهُنَّ كَأسْنِمَةِ البُخْتِ المائِلَةِ، لا يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ ولا يَجِدْنَ رِيحَها، وإنَّ رِيحَها لَتوجَدُ مِن مَسيرَةِ كَذا وكَذا».

O ŽENAMA KOJE ĆE BITI OBUČENE A, USTVARI, SU GOLE

1388. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dvije vrste Džehennemlija još nisam vidio: ljude***[3] ***koji će uza se imati bičeve kao kravlje repove s kojim će udarati ljude, i žene koje će biti***

[1] U drugom Muslimovom rivajetu stoji: *Rekoh, Allahov Poslaniče, da kažem da mi je muž dao, a nije mi dao.*

[2] Tj. da se hvališe nečim što ne posjeduje, pokazujući ljudima da ima ono što nema da bi se tako na lažan način hvalisao pred njima. To je pokuđeno, kao što je pokuđeno oblačiti tuđu, ukradenu odjeću .

[3] Odnosi se na policiju. Doskora su nosili u rukama bičeve koje kod nas u Damasku nazivaju *kerabidž*.

obučene a bit će ustvari, gole,[1] koketne i hodat će zavodljivo. Njihove glave će biti kao devine grbe.[2] One neće ući u Džennet niti će osjetiti njegovog mirisa, iako će se njegov miris osjetiti na toliko i toliko.

بابٌ قَطْعُ القلائدِ مِن أعناقِ الدَّوابِّ

١٣٨٩ - عن أبي بَشيرٍ الأنصاريِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنّه كانَ مع رسولِ اللّهِ ﷺ في بَعْضِ أسْفارِه. قالَ: فأرْسَلَ رسولُ اللّهِ ﷺ رَسولاً (قالَ عبدُاللّهِ بنُ أبي بكرٍ: حَسِبْتُ أنّهُ قالَ: والنّاسُ في مَبِيتِهِمْ): **«لا يَبْقَيَنَّ في رَقَبَةِ بَعيرٍ قِلادَةٌ مِنْ وَتَرٍ - أوْ: قِلادَةٌ -؛ إلاّ قُطِعَتْ»**.

قالَ مالكٌ: أُرى ذٰلِكَ مِنَ العَيْنِ.

SKIDANJE OGRLICA SA VRATOVA ŽIVOTINJA

1389. Ebu Bešir el-Ensari, ﷺ, prenosi da je on jednom bio sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, na putovanju, pa je Poslanik, ﷺ, poslao izaslanika, (Abdullah b. ebi Bekr je rekao: Mislim da je još rekao: *Ljudi su tada bili u svom prebivališu), da im saopći sljedeće:* ***Da niko na vratu deve ne ostavi ogrlicu od kanapa ili samo ogrlicu[3] a da je ne skine.***

Malik je rekao: *Mislim da se to odnosi na ogrlice koje su stavljene radi uroka.*

---

[1] Tj. obučene, međutim, kao da su gole jer oblače providnu odjeću ispod koje se vidi koža. Ili su obučene i ukrašene ali bez odjeće takvaluka.

[2] Ovim se ukazuje da će uvećati izgled svojim glava. Komentatori hadisa su ovo tumačili tako što su rekli da se to odnosi na turbane ili poveze ze glave ili nešto slično. Danas se može protumačiti da se ovaj hadis odnosi na moderne frizure u kojima se skuplja kosa tako da bude pola pedlja ili čak i veća. To je od mnogobrojnih mudžiza Poslanika, ﷺ, pa neka propadne onaj koji ne uzima pouku.

[3] Sumnja prenosilaca je da li je rekao: *ogrlicu od kanapa,* ili je rekao: *ogrlicu,* bez spomena kanapa.

بابٌ في الأجْراس وأنَّ المَلائِكَة لا تَصْحَبُ رُفْقَة
فيها كَلْبٌ أو جَرَسٌ

١٣٩٠ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ:
«لا تَصْحَبُ المَلائِكَةُ رُفْقَةً فيها كَلْبٌ ولا جَرَسٌ».

O ZVONIMA I TOME DA MELEKI NE ULAZE U DRUŠTVO U KOME JE PAS ILI ZVONO

1390. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Meleki ne ulaze u društvo u kome su pas i zvono.***

١٣٩١ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ:
«الجَرَسُ مَزاميرُ الشَّيطانِ».

1391. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Zvona su šejtanove frule.***

بابُ النَّهْيِ عَنْ ضَرْبِ الحَيوانِ في وَجْهِهِ و وَسْمِهِ فيهِ

١٣٩٢ ـ عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: نَهى
رسولُ اللّهِ ﷺ عنِ الضَّرْبِ في الوَجْهِ، وعنِ الوَسْمِ في الوَجْهِ.

ZABRANA UDARANJA ŽIVOTINJE PO LICU I ŽIGOSANJA PO LICU

1392. Džabir b. Abdullah, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, zabranio da se životinja udara i žigoše po licu.

١٣٩٣ - عنْ ناعم أبي عبدِاللّهِ مولى أمِّ سَلَمَةَ؛ أنّه سَمِعَ ابنَ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما يَقولُ: ورَأى رسولُ اللّهِ ﷺ حِماراً مَوْسُومَ الوَجْهِ، فأنْكَرَ ذلِكَ.

قالَ: فواللّهِ؛ لا أَسِمُهُ إلاّ في أَقْصى شيءٍ مِن الوَجْهِ. فأمَرَ بِحِمارٍ لهُ، فكُوِيَ في جاعِرَتَيْهِ، فَهُو أوّلُ مَنْ كَوى الجاعِرَتَيْنِ.

1393. Na'im ebu Abdullah, Ummu Selemin oslobođeni rob, prenosi da je čuo Ibn 'Abbasa, ﷺ, da je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je vidio nekog magarca žigosanog po licu, pa je to osudio.*

Ibn Abbas je rekao: *Tako mi Allaha, obilježit ću što dalje od lica, pa je naredio da mu dovedu njegovog magarca i obilježio ga na sapima. On je bio prvi koji je žigosanje izvršio na tom mjestu.*

باب وَسْمُ الغَنَم في آذانِها

١٣٩٤ - عنْ أنَسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: دَخَلْنا على رسولِ اللّهِ ﷺ مِرْبَداً وهُوَ يَسِمُ غَنَماً (قالَ: أحْسِبُهُ قالَ): في آذانِها.

OBILJEŽAVANJE UŠIJU SITNE STOKE

1394. Enes, ﷺ, prenosi da su jednom došli kod Allahovog Poslanika, ﷺ, u tor dok je on žigom obilježavao sitnu stoku. Mislim da je rekao: *Na ušima.*

بابٌ في وَسْمِ الظَّهْرِ

١٣٩٥ - عنْ أَنَسٍ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: لَمَّا وَلَدَتْ أُمُّ سُلَيْمٍ؛ قالتْ لي: يا أَنَسُ! انْظُرْ هٰذا الغُلامَ؛ فلا يُصيبَنَّ شَيْئاً حتَّى تَغْدُوَ بِهِ إلى النبيِّ ﷺ يُحَنِّكُهُ. قالَ: فَغَدَوْتُ؛ فإذا هُو في الحائِطِ، وعليهِ خَميصَةٌ جُوْنِيَّةٌ ، وهُو يَسِمُ الظَّهْرَ الذي قَدِمَ عليهِ في الفَتْحِ.

O OBILJEŽAVANJU TOVARNIH ŽIVOTINJA

1395. Enes, ﷺ, je rekao: *Kada se porodila Ummu Sulejm, rekla mi je: Enese, uzmi ovog dječaka i otiđi pravo s njim kod Allahovog Poslanika, ﷺ, da mu uradi tahnik.*[1] *Poranio sam i zatekao ga u voćnjaku, na njemu je bila neka vunena džuvenijska odjeća. Obilježavao je žigom devu koju je jahao na dan kada je oslobađao Mekku.*

[1] *Tahnik* je čin koji se obavlja odmah po rođenju djeteta. Naime, prije nego dijete bude podojeno, uzme se malo hurme, koja se dobro usitni u ustima i to se prvo dadne novorođenčetu. Otuda su ashabi željeli da mu prvi zalogaj dâ sam Allahov Poslanik, ﷺ (op. prev.).

كِتابُ الأَدَبِ

POGLAVLJE O LIJEPOM PONAŠANJU

بابُ قَوْلِ النبيِّ ﷺ: «تَسَمَّوْا باسْمي ولا تكْتنوا بكُنْيَتي»

١٣٩٦ - عن أنسٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: نادى رَجلٌ رَجُلاً بالبَقيعِ: يا أبا القاسِم! فالْتَفَتَ إليهِ رسولُ اللّهِ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! إنّي لمْ أعْنِكَ، إنّما دَعَوْتُ فُلاناً. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«تَسَمَّوا بِاسْمي، ولا تَكَنَّوْا بِكُنْيَتي»**.

POSLANIKOVE, ﷺ, RIJEČI: NADIJEVAJTE MOJE IME, *ALI NE DAJITE MOJ NADIMAK*

1396. Enes, ؓ, je rekao: Neki čovjek je na Beki'i pozvao drugog i rekao: *Ebu-l-Kasime!*, pa mu se Allahov Poslanik, ﷺ, okrenuo. Čovjek je rekao: *Allahov Poslaniče, nisam mislio na tebe nego sam pozvao tog i tog.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Nadijevajte moje ime, ali ne dajite moj nadimak!***[1]

بابُ التَّسمِيَةِ بِمُحمدٍ ﷺ

١٣٩٧ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَ: وُلِدَ لِرَجُلٍ مِنّا غُلامٌ، فسَمّاهُ مُحمَّداً، فقالَ لهُ قَوْمُهُ: لا نَدَعُكَ تُسَمّي باسْمِ رسولِ اللّهِ ﷺ، فانْطَلَقَ بابْنِهِ حامِلَهُ على ظَهْرِهِ، فأتى بهِ النبيَّ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! وُلِدَ لي غُلامٌ، فسَمَّيْتُهُ مُحمداً، فقالَ لي قَوْمي: لا نَدَعُكَ تُسَمّي باسْمِ رسولِ اللّهِ. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«تَسَمَّوا باسْمي ولا تَكْتَنوا بِكُنْيَتي؛ فإنّما أنا قاسِمٌ أَقْسِمُ بَيْنَكُمْ»**.

NADIJEVANJA POSLANIKOVA, ﷺ, IMENA - MUHAMMED

1397. Džabir b. Abdullah, ؓ, je rekao: Jednom od nas rođen je sin.

[1] Neki učenjaci su protumačili da se ova zabrana odnosi isključivo na Poslanikovo, ﷺ, vrijeme, što se razumije iz konteksta hadisa. Razlog zabrane, prema tom mišljenju je uznemiravanje Poslanika, ﷺ, dozivanjem drugih ljudi koji imaju isti nadimak. Ono što ukazuje da se zabrana odnosi na Poslanikovo, ﷺ, vrijeme je postupak nekih ashaba, poput Talhe b. Ubejdullaha koji je poslije Poslanikove ,ﷺ, smrti svom djetetu dao ime Muhammed i uzeo nadimak Ebu-l-Kasim. A Allah najbolje zna (op. prev.).

Dao mu je ime Muhammed. Njegovi su mu rekli: *Nećemo ti dozvoliti da dâš ime djetetu po imenu Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Uprtio je na leđa svoje dijete i došao s njim kod Poslanika, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, dobio sam sina pa sam mu dao ime Muhammed, ali su mi moji sunarodnjaci rekli: Nećemo ti dozvoliti da nadiješ djetetu ime Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Nadijevajte moje ime, ali se ne nazivajte mojim nadimkom. Ja sam samo Kasim koji vam pravedno dijeli.***

بابٌ أَحَبُّ الأَسْماءِ إِلى اللَّهِ تَعالى عبدُاللَّهِ وعبدُالرحمٰنِ

١٣٩٨ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**إِنَّ أَحَبَّ أَسمائِكُمْ إِلى اللَّهِ: عبدُاللَّهِ وعبدُالرحمٰنِ**».

UZVIŠENOM ALLAHU NAJDRAŽA SU IMENA: *ABDULLAH I ABDURRAHMAN*

1398. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Uzvišenom Allahu najdraža vaša imena su: Abdullah i Abdurrahman.***

بابٌ تَسْمِيَةُ المَوْلودِ عبدَالرحمٰنِ

١٣٩٩ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: وُلِدَ لِرَجُلٍ مِنّا غُلامٌ، فسَمَّاهُ القاسِمَ، فقُلْنا: لا نَكْنِيكَ أَبا القاسِمِ، ولا نُنْعِمُكَ عَيْناً، فأَتى النبيَّ ﷺ، فذَكَرَ ذٰلِكَ لهُ، فقالَ: «**أَسْمِ ابْنَكَ عبدَالرحمٰنِ**».

DAVANJE NOVOROĐENČETU IMENA - *ABDURRAHAMAN*

1399. Džabir b. Abdullah, ﷺ, je rekao: Nekom našem čovjeku se rodio sin pa mu je dao ime Kasim. Rekli smo mu: *Mi te nećemo zvati Ebu-l-Kasimom niti ćemo ti priuštiti tu radost.*

Čovjek je otišao do Poslanika, ﷺ, i spomenuo mu šta se desilo. Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Daj svom sinu ime Abdurrahman!***

باب تَسْمِيَةُ المَوْلود عبدَاللَّهِ ومَسْحُهُ والصَّلاةُ عليه

١٤٠٠ ـ عَنْ عروةَ بنِ الزُّبيرِ وفاطمَةَ بنتِ المنذرِ بنِ الزبيرِ؛ أَنَّهُما قالا: خَرَجَتْ أَسْماءُ بِنْتُ أَبي بكرٍ حينَ هاجَرَتْ وهِيَ حُبْلى بعبدِاللَّهِ بنِ الزُّبيرِ رضيَ اللَّهُ عنهُما. فقَدِمَتْ قُباءَ، فَنُفِسَتْ بعبدِاللَّهِ بِقُباءَ، ثمَّ خَرَجَتْ حينَ نُفِسَتْ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ لِيُحَنِّكَهُ، فأَخَذَهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ مِنها، فوَضَعَهُ في حَجْرِهِ، ثمَّ دَعا بِتَمْرَةٍ. قالَ: قالَتْ عائشةُ: فَمَكَثْنا ساعةً نَلْتَمِسُها قَبْلَ أَنْ نَجِدَها، فمَضَغَها، ثمَّ بَصَقَها في فيهِ، فإِنَّ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ بَطْنَهُ لَرِيقُ رسولِ اللَّهِ ﷺ.

ثمَّ قالَتْ أَسماءُ: ثمَّ مَسَحَهُ، وصَلَّى عليهِ، وسَمَّاهُ عبدَاللَّهِ، ثمَّ جاءَ وهُو ابنُ سبعِ سِنينَ أَو ثمانٍ لِيُبايِعَ رسولَ اللَّهِ ﷺ، وأَمَرَهُ بِذلِكَ الزُّبيرُ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فتَبَسَّمَ رسولُ اللَّهِ ﷺ حينَ رَآهُ مُقْبِلاً إِليهِ، ثمَّ بايَعَهُ.

O DAVANJU NOVOROĐENČETU IMENA *ABDULLAH*, MILOVANJU DJETETA I UČENJU DOVE ZA NJEGA

1400. 'Urve b. ez-Zubejr i Fatima, kćerka Munzira b. ez-Zubejra su rekli: *Esma, Ebu Bekrova kćerka, je krenula da učini hidžru kada je zanijela Abdullaha b. ez-Zubejra, ﷺ. Kada je došla do mjesta Kuba rodila je Abdullaha. Kada ga je rodila otišla je s njim do Allahovog Poslanika, ﷺ, da mu uradi tahnik.*[1] *Kada je došla Allahov Poslanik, ﷺ, ga je uzeo od nje i stavio ga na svoje krilo i zatražio jednu hurmu.*

Aiša je rekla: *Tražili smo je čitav sahat dok je nismo našli. Sažvakao ju je Poslanik, ﷺ, a potom je iscijedio u njegova usta. Prvo što je ušlo u njegov stomak bila je pljuvačka Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Esma je rekla: *Allahov Poslanik, ﷺ, ga je, potom, pomilovao, proučio mu dovu i dao mu ime Abdullah. Kada je napunio sedam ili osam godina Zubejr, ﷺ, mu je naredio da ode kod Allahovog Poslanika i dadne mu*

[1] Pogledaj hadis i fusnotu pod brojem 1395. (op. prev.)

prisegu. Kada je Poslanik, ﷺ, ugledao kako mu prilazi nasmijao se i prihvatio njegovu prisegu.

١٤٠١ ـ عَنْ أَنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ ابنٌ لأبي طلحةَ يَشتَكي، فخَرَجَ أبو طَلحةَ، فقُبِضَ الصَّبِيُّ، فلمّا رَجَعَ أبو طَلْحَةَ؛ قالَ: ما فعَلَ ابني؟ قالَتْ أمُّ سُلَيم: هُوَ أَسْكَنُ مِمّا كانَ. فقَرَّبَتْ إليهِ العَشاءَ، فتَعَشّى، ثمَّ أصابَ مِنْها، فلَمّا فرَغَ؛ قالَتْ: وارُوا الصَّبِيَّ. فلمّا أَصْبَحَ أبو طَلْحَةَ؛ أتى رسولَ اللّهِ ﷺ، فأَخْبَرَهُ، فقالَ: «**أَعْرَسْتُمُ الليلةَ؟**». قالَ: نعَمْ. قالَ: «**اللّهُمَّ بارِكْ لَهُما**». فوَلَدَتْ غُلاماً، فقالَ لي أبو طَلْحَةَ: احْمِلْهُ حتّى تأتِيَ بِهِ النَّبيَّ ﷺ، فأتى بهِ النبيَّ ﷺ، وبَعَثَتْ مَعَهُ بِتَمَراتٍ، فأَخَذَهُ النبيُّ ﷺ، فقالَ: «**أَمَعَهُ شيءٌ؟**». قالوا: نعَمْ؛ تَمَراتٌ. فأَخَذَها النبيُّ ﷺ، فمَضَغَها، ثُمَّ أَخَذَها مِن فيهِ، فجَعَلَها في فِي الصَّبِيِّ، ثُمَّ حَنَّكَهُ وسَمّاهُ: عبدَاللّهِ.

1401. Enes b. Malik, ؓ, je rekao: Ebu Talhin sin je bio bolestan. Kada je Ebu Talha otišao od kuće sin mu je izdahnuo. Kada se vratio, upitao je: *Šta mi je sa sinom?*

Ummu Sulejm je rekla: *Mirniji je nego što je bio.*

Servirala mu je večeru pa je večerao. Zatim joj je prišao kao što muž prilazi ženi. Kada je udovoljio svojoj potrebi, Ummu Sulejm je rekla: *Ukopajte dijete.*

Kada je Ebu Talha ujutro ustao, otišao je Allahovom Poslaniku, ﷺ, i ispričao mu šta se desilo.

Poslanik, ﷺ, ga je upitao: ***Jeste li sinoć prilazili jedno drugom?***

Rekao je: *Jesmo.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: **Allahu moj, prospi na njih svoj bereket.** Žena mu je, nakon toga, rodila sina.

Ebu Talha mi je rekao: Odnesi ga Poslaniku, ﷺ. Ponio sam ga Poslaniku, ﷺ. Sa njim su bile poslane i hurme. Kada sam došao kod Poslanika, ﷺ, on ga je uzeo i upitao: ***Ima li šta sa njim?***

Rekli su: *Imaju hurme.* Uzeo je hurme, izžvakao ih a zatim to iscijedio u usta djetetu, uradio mu tahnik i dao mu ime Abdullah.

بابٌ في التَّسْمِيَةِ بِأَسْماءِ الأَنْبياءِ والصَّالِحِين

١٤٠٢ - عن المُغيرةِ بنِ شُعْبَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ لَمَّا قَدِمْتُ نَجْرانَ؛ سَأَلوني، فقالُوا: إِنَّكُمْ تَقْرَؤُونَ: ﴿يَـٰٓأُخْتَ هَـٰرُونَ﴾ [مريم: ٢٨]، ومُوسى قَبْلَ عِيسى بِكَذا وكَذا. فلَمَّا قَدِمْتُ على رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ سَأَلْتُه عنْ ذٰلِكَ؟ فقال: **«إِنَّهُمْ كانوا يُسَمُّونَ بِأَنْبِيائِهِمْ والصَّالِحِينَ قَبْلَهُمْ»**.

O NADIJEVANJU IMENA ALLAHOVIH POSLANIKA I DOBRIH LJUDI

1402. Mugire b. Šu'be, ﵁, je rekao: Kada sam došao u Nedžran pitali su me: *Vi čitate u Kur'anu:*

﴿يَـٰٓأُخْتَ هَـٰرُونَ﴾

O Harunova sestro[1] *a Musa je bio prije Isaa toliko i toliko vremena?!*

Kada sam se vratio Allahovom Poslaniku, ﷺ, upitao sam ga o tome, pa mi je rekao: ***Oni su nadijevali imena poslanikâ i dobrih ljudi koji su bili prije njih.***

---

[1] Ajet u potpunosti glasi:

﴿يَـٰٓأُخْتَ هَـٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ۝٢٨﴾

Hej ti koja u čednosti ličiš Harunu, otac ti nije bio nevaljao, a ni mati tvoja nije bila nevaljalica. Sura *Merjem*, 28.

بابُ تَسْمِيَةِ المَوْلودِ بِإِبْراهيمَ

١٤٠٣ - عنْ أَبي مُوسى رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: وُلِدَ لي غُلامٌ، فأَتَيْتُ بهِ النبيَّ ﷺ، فسمَّاهُ: إِبْراهيمَ، وحَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ.

DAVANJE NOVOROĐENČETU IMENA - IBRAHIM

1403. Ebu Musa, ﵁, je rekao: *Moja supruga rodila je sina pa sam ga donio Poslaniku, ﷺ. Dao mu je ime Ibrahim i uradio mu tahnik jednom hurmom.*

بابُ تَسْمِيَةِ المَوْلودِ المُنْذِرَ

١٤٠٤ - عنْ سهلِ بنِ سعدٍ؛ قالَ: أُتِيَ بِالمُنْذِرِ بنِ أبي أُسَيْدٍ رضيَ اللّهُ عنهُم إلى رسولِ اللّهِ ﷺ حينَ وُلِدَ، فوَضَعَهُ النبيُّ ﷺ على فَخِذِهِ، وأبو أُسَيْدٍ جالِسٌ، فَلَهِيَ النبيُّ ﷺ بِشَيْءٍ بينَ يَدَيْهِ، فأَمَرَ أَبو أُسَيْدٍ بابْنِهِ، فاحْتُمِلَ مِن على فَخِذِ رسولِ اللّهِ ﷺ، فأَقْلَبوهُ، فاسْتَفاقَ رسولُ اللّهِ ﷺ، فقالَ: «أَيْنَ الصَّبِيُّ؟». فقالَ أبو أُسَيْدٍ: أَقْلَبْناهُ يا رسولَ اللّهِ! قالَ: «ما اسْمُهُ». قالَ: فلانٌ يا رسولَ اللّهِ! قالَ: «لا، ولٰكِنِ؛ اسْمُهُ المُنْذِرُ». فسَمَّاهُ يَوْمَئِذٍ: المُنْذِرَ.

DAVANJE NOVOROĐENČETU IMENA - EL-MUNZIR

1404. Sehl b. Sa'd je rekao: Kada je rođen El-Munzir b. ebi Usejd, ﵁, odnesen je kod Allahovog Poslanika, ﷺ. Poslanik, ﷺ, ga je stavio na svoje stegno. Ebu Usejd je sjedio, pa je Poslaniku, ﷺ, na trenutak nešto drugo privuklo pažnju. Ebu Usejd je naredio da se dijete skloni od njega. Odnijeli su ga sa stegna Allahovog Poslanika, ﷺ. Kada se Poslanik, ﷺ, osvrnuo, upitao je: ***Gdje je dijete?***

Ebu Usejd je rekao: *Odnijeli smo ga, Allahov Poslaniče.*

Upitao je: ***Kako se zove?***

Rekao je: *Tako i tako, Allahov Poslaniče.*

Rekao je: ***Ne, daj mu ime El-Munzir!***

Tada ga je nazvao El-Munzirom.

بابُ تَغْيِيرُ الاسمِ إلى أَحْسَنَ منهُ

١٤٠٥ - عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ أنَّ ابنةً لِعمرَ رضيَ اللّهُ عنهُ كانَتْ يُقالُ لَها: عاصِيَةُ، فسَمَّاها رسولُ اللّهِ ﷺ: جَميلَةَ.

ZAMJENA IMENA ZA LJEPŠE

1405. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je Omer, ﷺ, imao kćerku koja se zvala Asija pa ju je Allahov Poslanik nazvao Džemila.[1]

بابُ تَسْمِيَةِ بَرَّةَ جُوَيْرِيَةَ

١٤٠٦ - عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: كانَتْ جُوَيْرِيَةُ اسْمُها بَرَّةَ، فحَوَّلَ رسولُ اللّهِ ﷺ اسْمَها جُوَيْرِيَةَ، وكانَ يَكْرَهُ أَنْ يُقالَ: خَرَجَ مِن عِنْدِ بَرَّةَ.

IME *BERRA* PROMIJENJENO JE U *DŽUVEJRIJJA*

1406. Ibn Abbas, ﷺ, je rekao: *Džuvejrijja se zvala Berra, pa joj je Allahov Poslanik,* ﷺ, *promijenio ime i nazvao je Džuvejrijja, jer je prezirao da kaže: otišao od Berre.*[2]

[1] *Asija* u prijevodu znači: *grešnica*, a *Džemila*: *ljepotica* (op. prev.).
[2] Berra znači: čestita, bogobojazna, stoga nije volio taj izraz. S druge strane mi ne znamo šta je u tuđim srcima (op. prev.).

بابُ تَسْمِيَةِ بَرَّةَ زَيْنَبَ

١٤٠٧ ـ عنْ محمدِ بنِ عمرِو بنِ عطاءٍ؛ قالَ: سَمَّيْتُ ابْنَتِي بَرَّةَ، فقالَتْ لي زَيْنَبُ بنتُ أبي سَلَمَةَ: إنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ نَهى عنْ هٰذا الاسْمِ، وسُمِّيْتُ بَرَّةَ، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ، اللّهُ أَعْلَمُ بِأَهْلِ البِرِّ مِنْكُمْ». فقالوا: بِمَ نُسَمِّيها؟ قالَ: «سَمُّوها زَيْنَبَ».

DRUGOJ *BERRI* JE PROMIJENIO IME U *ZEJNEB*

1407. Muhammed b. 'Amr b. 'Ata' je rekao: Dao sam kćerki ime Berra pa mi je Zejneb, Ebu Selemina kćerka, rekla: *Allahov Poslanik*, ﷺ, *je zabranio da se nadijeva to ime. Ja sam se zvala Berra pa je Allahov Poslanik*, ﷺ, *rekao:* ***Nemojte sami sebe hvaliti, jer Allah najbolje zna ko je od vas bogobojazan.***

Upitali su: *Kako ćemo joj dati ime?*

Rekao je: ***Dajte joj ime Zejneb.***

بابٌ في تَسْمِيَةِ العنبِ الكَرْمَ

١٤٠٨ ـ عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «لا يَقولَنَّ أَحَدُكُمْ للعِنَبِ: الكَرْمُ، إنَّما الكَرْمُ الرَّجُلُ المُسْلِمُ».

O NAZIVANJU GROŽĐA *KERAM*[1]

1408. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne rekne za grožđe da je keram.[2] Keram je čovjek musliman.***

---

[1] *Keram* znači plemenitost (op. prev.).

[2] Razlog zabrane leži u tome što su Arapi nazivali grožđe *keram*, aludirajući na vino koje, kad se popije, čini onog ko ga popije *keramom* (*plemenitim*). Međutim, kada je vino zabranjeno, zabranjeno im je bilo da govore za grožđe da je keram iz prezira prema vinu i potvrde njegove zabrane. Potom je objašnjeno da je srce vjernika *plemenito* (*keram*).

١٤٠٩ ـ عنْ وائلِ بنِ حُجْرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «لا تَقولُوا: الكَرْمُ، ولٰكِنْ قُولوا: العِنَبُ والحَبَلَةُ».

1409. Vail b. Hudžr, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Nemojte govoriti keram nego recite grožđe i loza.*

بابُ النَّهيِ أنْ يُسَمَّى بِأَفْلَحَ ورَباحٍ ويَسارٍ ونافِعٍ

١٤١٠ ـ عنْ سَمُرَةَ بنِ جُنْدَبٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهانا رسولُ اللَّهِ ﷺ أنْ نُسَمِّيَ رَقيقَنا بِأَرْبَعَةِ أَسْماءٍ: أَفْلَحَ ورَباحٍ ويَسارٍ ونافِعٍ.

ZABRANJENO JE NADIJEVATI SLJEDEĆA IMENA: EFLEH, REBAH, JESAR I NAFI'

1410. Semure b. Džundub, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, nam je zabranio da svoje robove nazivamo nekim od četiri imena: Efleh, Rebah, Jesar i Nafi'.*[1]

١٤١١ ـ عنْ سَمُرَةَ بنِ جُنْدَبٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «أَحَبُّ الكَلامِ إلى اللَّهِ عزَّ وجلَّ أَرْبَعٌ: سُبْحانَ اللَّهِ، والحَمْدُ للَّهِ، ولا إِلٰهَ إلاَّ اللَّهُ، واللَّهُ أَكْبَرُ؛ لا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ، ولا تُسَمِّيَنَّ غُلامَكَ يَساراً ولا رَباحاً ولا نَجيحاً ولا أَفْلَحَ؛ فإنَّكَ تَقولُ: أَثَمَّ هُوَ فَلا يَكونُ، فَيَقولُ: لا»، إِنَّما هُنَّ أَرْبَعٌ؛ فلا تَزيدُنَّ عليَّ.

1411. Semure b. Džundub, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Četiri govora Allahu su najdraža, a to su: Subhanellah, ve-l-hamdu lillah, ve la ilahe illellah i Allahu ekber. Neće ti naškoditi s kojim god prvo počneš.***

Nemoj nazivati svoga slugu imenom Jesar, niti Rebah, niti Nedžih, niti Efleh, jer je moguće da upitaš: Je li on tamo?, pa da ne

[1] Efleh znači: *uspješni*, Rebah: *dobitnik*, Jesar: *koji olakšava*, Nafi': *koristan*, Nedžih: *pobjednik*. Razlog zabrane je udaljavanje od pesimizma kada čuju da nema tog i tog (op. prev.).

bude i da se tada kaže: nije. *To su četiri imena i nemoj dodavati ništa na moj govor.*

بابٌ الرُّخْصَةِ في ذٰلِكَ

١٤١٢ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّٰهِ رضيَ اللّٰهُ عنهما؛ قالَ: أرادَ النبيُّ ﷺ أنْ يَنْهى عنْ أنْ يُسَمّى بِيَعْلَى وبِبَرَكَةَ وبِأَفْلَحَ وبِيَسارٍ وبِنافِعٍ، وبِنَحْوِ ذٰلِكَ، ثمَّ رَأَيْتُهُ سَكَتَ بَعْدُ عَنْها، فلمْ يَقُلْ شَيْئاً، ثمَّ قُبِضَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ، ولمْ يَنْهَ عنْ ذٰلِكَ.

ثمَّ أرادَ عمرُ رضيَ اللّٰهُ عنهُ أنْ يَنْهى عنْ ذٰلِكَ، ثمَّ تَرَكَهُ.

OLAKŠICA U VEZI SA ZABRANOM DAVANJA NEKIH IMENA

1412. Džabir b. Abdullah, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je htio da zabrani nadijevanje imena kao što su Ja'la, Bereke, Efleh, Jesar i Nafi' i imena sličnih njima.*

Međutim, nakon toga nije ih više spominjao i ništa o njima nije govorio. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, umro, a da ta imena nije zabranio.

Poslije je, Omer, ﵁, htio da ih zabrani, ali se naposljetku okanio te namjere.

بابٌ تَسْمِيَةُ العَبْدِ والأَمَةِ والمَوْلى والسَّيِّدِ

١٤١٣ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّٰهِ ﷺ: «لا يَقُلْ أَحَدُكُمْ: اسْقِ رَبَّكَ، وأَطْعِمْ رَبَّكَ، وَضِّئْ رَبَّكَ، ولا يَقُلْ أَحَدُكُمْ: رَبِّي، ولْيَقُلْ: سَيِّدي ومَوْلايَ، ولا يَقُلْ أَحَدُكُمْ: عَبْدي، أَمَتي، ولْيَقُلْ: فَتايَ، فَتاتي، غُلامي».

NAZIVANJE IMENIMA KAO ŠTO SU *ABD* - ROB, *EME* - ROBINJA, *MEVLA* - VLASNIK I *SEJJID* - GOSPODIN

1413. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne rekne: Napoji svog gospodara, nahrani svog gospodara ili polij za abdest svom gospodaru.***

Neka niko od vas ne rekne: Moj gospodar, nego neka rekne: Moj pretpostavljeni i moj vlasnik.

Neka niko od vas ne rekne: Moj rob i moja robinja. Nego neka rekne: Moj mladić, moja djevojka i moj dječak.[1]

باب تَكْنِيَةِ الصَّغيرِ

١٤١٤ - عن أنس بن مالك رضي الله عنه؛ قال: كان رسولُ اللهِ ﷺ أحسنَ النّاسِ خُلُقاً، وكان لي أخٌ يُقالُ لهُ: أبو عُمَيْرٍ (قال: أحسِبُهُ قال:) كان فطيماً. قال: فكانَ إذا جاءَ رسولُ اللهِ ﷺ، فرآه؛ قال: **أبا عُمَيرٍ! ما فَعَلَ النُّغَيْرُ؟**». قال: فكان يَلْعَبُ به.

DAVANJE NADIMKA DJETETU

1414. Enes b. Malik, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *je bio najboljeg morala. Ja sam imao brata koga su zvali Ebu'Umejr* (a mislim da je rekao) *da je bio mali tek odbijen od dojenja.*

Kada bi Allahov Poslanik, ﷺ, *dolazio i vidio ga, pitao bi:* **Ebu 'Umejr, šta uradi Nugajr?**,[2] *ako bi se igrao s njim.*

بابُ قولِ الرَّجلِ للرَّجُلِ: يا بُنَيَّ!

١٤١٥ - عن المُغيرةِ بن شُعبةَ رضي اللهُ عنه؛ قال: ما سألَ رسولَ اللهِ ﷺ أحدٌ عن الدَّجّالِ أكثرَ مِمّا سألتُهُ عنه، فقال لي: **أي بُنَيَّ! وما يُنْصِبُكَ منهُ؟ إنَّهُ لن يَضُرَّكَ**». قال: قلتُ: إنَّهم يزعُمونَ أنَّ معهُ أنهارَ الماءِ وجبالَ الخُبزِ؟ قال: «**هوَ أهْوَنُ على اللهِ مِن ذلكَ**».

KADA ČOVJEK KAŽE ČOVJEKU: *SINE MOJ*

1415. Mugire b. Š'ube, ﷺ, je rekao: Niko nije više pitao Allahovog Poslanika, ﷺ, o Dedždžalu od mene.

---

[1] Ovo je zbog edeba prema Allahu (op. prev.).
[2] To je deminutiv riječi *nugar*. *Nugar* je ptičica, slavujčić.

Jednom mi je rekao: ***Sine moj, šta se plašiš njega, on ti ništa neće nauditi?!***

Rekao sam: *Oni tvrde da će imati rijeke vode i brda hljeba?!*

Rekao je: ***On je kod Allaha mizerniji od toga.***

باب أَخْنَعُ اسم عند اللَّهِ مَن تَسَمَّى بِمَلِكِ الأَمْلاكِ

١٤١٦ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «إنَّ أَخْنَعَ اسْمٍ عندَ اللَّهِ رَجُلٌ تَسمَّى مَلِكَ الأَمْلاكِ». وفي رِوايةٍ: «لا مالِكَ إلاَّ اللَّهُ».

قالَ سُفْيانُ يَعْني ابنَ عُيَيْنَةَ: مِثْلُ شاهانْ شاهْ.

وقالَ أحمَدُ بنُ حَنبَلٍ: سَأَلْتُ أَبا عمرٍو عنْ (أَخْنَعَ)؟ فقالَ: أَوْضَعَ.

NAJPONIŽENIJE IME KOD ALLAHA BITI ĆE KRALJ KRALJEVA

1416. Ebu Hurejre, ﷺ, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Najponiženije kod Allaha će biti ime čovjeka koji sebe nazove kraljem kraljeva.***

U drugoj predaji stoji: ***Vladar je isključivo Allah!***

Sufjan b. 'Ujejne je rekao: *To je kao kad neko sebe nazove šahin-šah.*[1]

Ahmed b. Hanbel je rekao: *Pitao sam Ebu 'Amra o značenju riječi* ***ehne'a*** *pa je rekao da znači najprezreniji i najponiženiji.*

---

[1] *Šahin-šah* znači *car careva* (op. prev.).

باب حَقُّ المُسْلِم على المُسْلِم خَمْسٌ

١٤١٧ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قال رسولُ اللَّهِ ﷺ: «خَمْسٌ تَجِبُ للمُسْلِم على أخيه: رَدُّ السَّلام، وتَشْميتُ العاطِس، وإجابَةُ الدَّعْوَة، وعِيادَةُ المَريض، واتِّباعُ الجَنائِز».

MUSLIMAN PREMA MUSLIMANU IMA PET OBAVEZA

1417. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Musliman ima pet obaveza prema svom bratu: Da mu odgovori na selam, da ga blagoslovi kada kihne, da mu se odazove kada ga pozove, da ga obiđe kada se razboli i da mu isprati dženazu kada umre.***

١٤١٨ - عن أبي هُريرَة رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «حَقُّ المُسْلِم على المُسْلِم سِتٌّ». قيلَ: ما هُنَّ يا رسولَ اللّهِ؟ قالَ: «إذا لَقيتَهُ؛ فَسَلِّمْ عليهِ، وإذا دَعاكَ؛ فَأَجِبْهُ، وإذا اسْتَنْصَحَكَ؛ فانْصَحْ لَهُ، وإذا عَطَسَ، فَحَمِدَ اللّهَ؛ فَشَمِّتْهُ، وإذا مَرِضَ، فَعُدْهُ، وإذا ماتَ؛ فاتَّبِعْهُ».

1418. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Musliman prema muslimanu ima šest obaveza.***

Upitan je: *Koje su, Allahov Poslaniče?*

Rekao je: ***Kada ga sretneš, nazovi mu selam. Kada te pozove, odazovi mu se. Kada ti zatraži neki savjet, daj mu ga. Kada kihne i rekne:*** **El hamdu lillah,** ***uzvrati mu na to:*** **Jerhamukellah!** ***Kada se razboli, obiđi ga. I kada umre, isprati mu dženazu.***

بابُ النَّهْيِ عنِ الجُلوسِ في الطُّرُقاتِ
وإعْطاءِ الطَّريقِ حقَّهُ

١٤١٩ - عنْ أبي سعيدٍ الخُدريِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «إيَّاكُمْ والجُلوسَ في الطُّرُقاتِ». قالوا: يا رسولَ اللَّهِ! ما لَنا بُدٌّ مِن مَجالِسِنا؛ نَتَحدَّثُ فيها؟ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «فإذا أبَيْتُمْ إلاَّ المَجْلِسَ؛ فأعْطوا الطَّريقَ حَقَّهُ». قالُوا: وما حَقُّهُ؟ قالَ: «غَضُّ البَصَرِ، وكَفُّ الأذى، ورَدُّ السَّلامِ، والأمْرُ بالمَعْروفِ، والنَّهْيُ عنِ المُنْكَرِ».

O ZABRANI SJEDENJA PO PUTEVIMA I O DAVANJU PRAVA PUTA

1419. Ebu Se'id el-Hudri, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Čuvajte se sjedenja po putevima.***

Rekli su: *Allahov Poslaniče, nama je neophodno da sjedimo na njima i da pričamo.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ako je to neophodno, onda dajte putu njegovo pravo.***

Upitali su: *Koje je njegovo pravo?*

Rekao je: ***Obaranje pogleda, neuznemiravanje prolaznika, odvraćanje selama, naređivanje dobra i odvraćanje od zla.***

بابٌ في تسليمِ الرَّاكبِ على الماشي والقليلِ على الكثيرِ

١٤٢٠ - عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «يُسلِّمُ الرَّاكِبُ على الماشي، والماشي على القاعِدِ، والقَليلُ على الكثيرِ».

JAHAČ NAZIVA SELAM PJEŠAKU A MANJA GRUPA VEĆOJ

1420. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Jahač naziva selam pješaku, pješak onome koji sjedi a manja grupa većoj.***

بابُ الاسْتِئْذانُ والسَّلامُ

١٤٢١ - عنْ أَبي بُرْدَةَ، عنْ أَبي موسى الأشْعَرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: جاءَ أَبو مُوسى إِلى عمرَ بنِ الخطابِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فقالَ: السَّلامُ عليكُم، هٰذا عبدُاللهِ بنُ قيسٍ. فلمْ يَأْذَنْ لهُ. فقالَ: السَّلامُ عليكُمْ، هٰذا أَبو موسى. السَّلامُ عليكُم، هٰذا الأشْعَرِيُّ. ثم انصرف.

فقالَ: رُدُّوا عَليَّ، رُدُّوا عليَّ. فجاءَ، فقالَ: يا أَبا مُوسى! ما رَدَّكَ، كُنَّا في شُغْلٍ؟ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللهِ ﷺ يقولُ: **«الاسْتِئْذانُ ثَلاثٌ؛ فإِنْ أُذِنَ لكَ، وإِلاَّ؛ فارْجِعْ»**. قالَ: لَتَأْتِيَنِّي على هٰذا بِبَيِّنَةٍ، وإِلاَّ؛ فَعَلْتُ وفَعَلْتُ. فذَهَبَ أَبو مُوسى.

قالَ عمرُ رضيَ اللَّهُ عنهُ: إِنْ وَجَدَ بَيِّنَةً؛ تَجِدوهُ عندَ المِنْبَرِ عَشِيَّةً، وإِنْ لَمْ يَجِدْ بَيِّنَةً؛ فلمْ تَجِدوهُ.

فلَمَّا أَنْ جاءَ بِالعَشِيِّ؛ وَجَدُوهُ. قالَ: يا أَبا موسى! ما تَقولُ؛ أَقَدْ وَجَدْتَ؟ قالَ: نَعمْ؛ أُبَيَّ بنَ كَعْبٍ. قالَ: عَدْلٌ. قالَ: يا أَبا الطُّفَيْلِ! ما يَقولُ هٰذا؟ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ ذٰلِكَ، يا ابنَ الخطابِ! فَلا تَكونَنَّ عَذاباً على أَصْحابِ رسولِ اللَّهِ ﷺ. قالَ: سُبْحانَ اللَّهِ! إِنَّما سَمِعْتُ شيئاً فَأَحْبَبْتُ أَنْ أَتَثَبَّتَ.

TRAŽENJE DOZVOLE I NAZIVANJE SELAMA

1421. Ebu Burde prenosi da je Ebu Musa el-Eš'ari, ﷺ, došao kod Omera b. el-Hattaba, ﷺ, i rekao: *Es-selamu alejkum. Ovdje je 'Abdullah b. Kajs.*

Međutim, Omer mu nije dozvolio ulazak. Potom je Ebu Musa ponovo rekao: *Es-selamu alejkum. Ovdje je Ebu Musa. Es-selamu alejkum. Ovdje je El-Eš'ari.* Potom je otišao.

Omer je rekao: *Vratite ga, vratite ga!* Kada se vratio, Omer ga je upitao: *Ebu Musa, šta te vratilo?! Ja sam bio zauzet.*

Rekao je: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Dozvola za ulazak u tuđu kuću se traži tri puta. Pa ako ti dozvoli uđi, a ako ne, onda se vrati.***

Rekao je: *Ako mi za to ne doneseš dokaz, uradit ću to i to.*

Ebu Musa je otišao a Omer, ﷺ, je rekao: *Ako nađe dokaz, naći ćete ga kod minbera naveče, a ako ne nađe, onda ga nećete naći.*

Kada je pala noć, zatekli su ga na tom mjestu. Omer ga je upitao: *Eba Musa, šta kažeš, jesi li našao dokaz?*

Rekao je: *Jesam, Ubejj b. K'ab.*

Rekao je: *Pouzdan.*

Omer je rekao: *Ebu Tufejle,*[1] *šta ovaj govori?*

Rekao je: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je to rekao, sine Hattabov, i zato nemoj da kažnjavaš drugove Allahovog Poslanika, ﷺ.*

Rekao je: *Subhanellah!, samo sam čuo nešto i htio sam da to provjerim.*

باب جَعْلُ الإِذْنِ رَفْعَ الحِجابِ

١٤٢٢ - عن ابن مسعودٍ رضي اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ لي رسولُ اللّهِ ﷺ: «إِذْنُكَ عَلَيَّ أَنْ يُرْفَعَ الحِجابُ، وأَنْ تَسْتَمِعَ سِوادِي، حتّى أَنهاكَ».

ODREĐIVANJE DOZVOLE DIZANJEM ZASTORA

1422. Ibn Mesud, ﷺ, prenosi da mu je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Dozvoljeno ti je da uđeš kod mene kad se podigne zavjesa i kad čuješ moje tajno sašaptavanje, sve dok ti to ne zabranim.***

---

[1] On je Ubejj b. K'ab (op. prev.).

باب كراهة أن يقول: أنا؛ عند الاستئذان

١٤٢٣ - عن جابر بن عبدالله رضي الله عنهما؛ قال: استأذنت على النبي ﷺ، فقال: «من هذا؟». فقلت: أنا. فقال النبي ﷺ: «أنا! أنا!».

(وفي رواية): كأنه كره ذلك.

POKUĐENO JE PRILIKOM TRAŽENJA DOZVOLE REĆI: JA SAM

1423. Džabir b. 'Abdullah, ﷺ, je rekao: Zatražio sam od Poslanika, ﷺ, dozvolu za ulazak pa je upitao: *Ko je?*

Odgovorio sam: *Ja!*

Rekao je: ***Ja, ja!***

U drugoj predaji stoji: *Kao da je takav postupak osudio.*

باب النهي عن الاطلاع عند الاستئذان

١٤٢٤ - عن سهل بن سعد الساعدي رضي الله عنهما؛ أن رجلاً اطلع في جحر في باب رسول الله ﷺ، ومع رسول الله ﷺ مدرى يحك به رأسه، فلما رآه رسول الله ﷺ؛ قال: «لو أعلم أنك تنظرني؛ لطعنت به في عينيك».

وقال رسول الله ﷺ: «إنما جعل الإذن من أجل البصر».

ZABRANJENO JE PROVIRIVATI KAD SE TRAŽI DOZVOLA

1424. Sehl b. Sa'd es-Sa'idi, ﷺ, prenosi da je neki čovjek provirio kroz rupu na Poslanikovim, ﷺ, vratima. U rukama Poslanikovim, ﷺ, je bio željezni češalj kojim se češljao. Nakon što ga je Poslanik, ﷺ, primijetio, rekao je: ***Da znam da proviruješ, zabio bih ti ga u oko.***

Potom je rekao: ***Traženje dozvole je naređeno radi pogleda.***

بابٌ مَن اطَّلَعَ في بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ، ففقأوا عَيْنَهُ

١٤٢٥ - عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قال: «لو أنَّ رَجُلاً اطَّلَعَ عليك بِغَيْرِ إِذْنٍ، فَخَذَفْتَهُ بِحَصاةٍ، ففقأْتَ عَيْنَهُ؛ ما كانَ عَلَيْكَ مِن جُناحٍ».

KO PROVIRI U NEČIJU KUĆU BEZ DOZVOLE, PA MU IZBIJU OKO

1425. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ako bi neko provirio u tvoju kuću bez tvoje dozvole, pa se ti na njega bacio kamenčićem i izbio mu oko, ne bi za to bio odgovoran.***

بابٌ في نَظَرِ الفُجاءَةِ وصَرْفِ البَصَرِ عَنْها

١٤٢٦ - عن جَريرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قال: سَأَلْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ عن نَظَرِ الفُجاءَةِ، فأَمَرَني أنْ أَصْرِفَ بَصَري.

O IZNENADNOM POGLEDU I NJEGOVOM OBARANJU

1426. Džerir b. Abdullah, ﷺ, je rekao: *Pitao sam Allahovog Poslanika, ﷺ, o iznenadnom pogledu, pa mi je naredio da oborim svoj pogled.*

بابُ مَنْ أتى مَجْلِساً؛ سَلَّمَ وَجَلَسَ

١٤٢٧ ـ عنْ أبي واقِدٍ اللَّيْثِيِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ بَيْنَما هُوَ جالِسٌ في المَسْجِدِ، والنَّاسُ معَهُ؛ إذْ أقْبَلَ نَفَرٌ ثَلاثَةٌ، فأقْبَلَ اثْنانِ إلى رسولِ اللّهِ ﷺ وذَهَبَ واحِدٌ. قالَ: فوَقَفا على رسولِ اللّهِ ﷺ، فأمّا أحَدُهُما؛ فَرَأى فُرْجَةً في الحَلْقَةِ، فَجَلَسَ فيها، وأمّا الآخَرُ؛ فَجَلَسَ خَلْفَهُم، وأمّا الثّالِثُ؛ فأدْبَرَ ذاهِباً.

فلَمّا فَرَغَ رسولُ اللّهِ ﷺ؛ قالَ: «ألا أُخْبِرُكُمْ عنِ النَّفَرِ الثَّلاثَةِ؟ أمّا أحَدُهُمْ؛ فأوى إلى اللّهِ؛ فآواهُ اللّهُ، وأمّا الآخَرُ؛ فاسْتَحْيى؛ فاسْتَحْيى اللّهُ منهُ، وأمّا الآخَرُ؛ فأعْرَضَ؛ فأعْرَضَ اللّهُ عنهُ».

KO DOĐE NA NEKI SKUP NEKA NAZOVE SELAM I SJEDNE

1427. Ebu Vakid el-Lejsi, ﵁, kaže: *Dok je jednom Allahov Poslanik, ﷺ, sjedio u džamiji sa ljudima došla su neka tri čovjeka. Dvojica su mu prišla a treći je otišao. Spomenuta dvojica su stala pored Poslanika, ﷺ. Jedan od njih je našao mjesto u halki i sjeo, a drugi je sjeo iza halke. Treći se okrenuo i otišao.*

Kada je Poslanik, ﷺ, završio, rekao je: ***Hoćete li da vas obavijestim o ovoj trojici? Jedan od njih je tražio utočište kod Allaha pa mu ga je Allah dao. Drugi se zastidio, pa se i Allah njega zastidio. Treći se, pak, okrenuo pa se i Allah od njega okrenuo.***

باب النَّهي أنْ يُقام الرَّجلُ مِن مَجْلِسِهِ و يُجْلَس فيهِ

١٤٢٨ - عن ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «لا يُقيمُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ مِن مَقعَدِهِ ثمَّ يَجلِسُ فيهِ، ولٰكِنْ؛ تَفَسَّحوا وتَوَسَّعوا».

وفي روايةٍ: قلتُ: في يَوْمِ الجُمُعَةِ؟ قالَ: في يَوْمِ الجُمُعَةِ وغَيْرِها.

وكانَ ابنُ عمرَ إذا قامَ لَهُ رَجُلٌ عنْ مَجْلِسِهِ؛ لَمْ يَجْلِسْ فيهِ.

ZABRANJENO JE PODIĆI NEKOG S MJESTA DA BI NEKO DRUGI TU SJEO

1428. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka ne diže čovjek čovjeka sa njegova mjesta da bi on potom tu sjeo, nego, napravite jedni drugima mjesto i raširite se.***

(U drugoj predaji stoji): Upitao sam: *Je li to petkom?*

Rekao je: ***Petkom i svakom drugom prilikom.***

Ibn Omer, kada bi mu neko ustupio svoje mjesto, ne bi tu sjedao.[1]

بابٌ إذا قامَ مِن مَجْلِسِه، ثمَّ رجعَ إليه فهُوَ أحقُّ به

١٤٢٩ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «إذا قامَ أحَدُكُمْ (وفي حديثِ أبي عَوانَةَ): مَنْ قامَ مِنْ مَجْلِسِهِ، ثمَّ رَجَعَ إليْهِ؛ فهُوَ أحَقُّ بِهِ».

KO USTANE SA SVOG MJESTA, PA SE VRATI, IMA NAJVEĆE PRAVO NA TO MJESTO

1429. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kad neko od vas ustane***, a u hadisu koji prenosi Ebu Avane, stoji: ***Ko***

[1] Kažem: Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi hadis pripisujući ga Poslaniku, ﷺ, čiji tekst glasi: ***Ne ustajte jedni drugima na sijelu, nego se raširite, Allah vam načinio mjesta.*** Lanac prenosilaca ovog hadisa je *hasen* kako sam pojasnio u zbirci vjerodostojnih hadisa pod brojem 228.

ustane sa svog mjesta a zatim se vrati, on ima najveće pravo na to mjesto.

بابُ النَّهْيِ عنْ مُناجاةِ الاثْنَيْنِ دونَ الثّالِثِ

١٤٣٠ - عنْ عبدِاللَّهِ بنِ مَسْعُودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إذا كُنتُمْ ثَلاثَةً؛ فَلا يَتَناجى اثْنانِ دُونَ الآخَرِ، حتَّى تَخْتَلِطوا بِالنّاسِ، مِنْ أَجْلِ أَنْ يَحْزُنَهُ».

ZABRANJENO JE DA SE DVOJICA SAŠAPTAVAJU U PRISUSTVU TREĆEG

1430. 'Abdullah b. Mes'ud, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Kada vas bude trojica, neka se ne sašaptavaju dvojica, da se ne bi ražalostio treći dok se ne pomiješate s ostalim ljudima.***

بابُ السَّلامُ على الغِلْمانِ

١٤٣١ - عنْ سَيّارٍ؛ قالَ: كنتُ أَمْشي معَ ثابتٍ البُنانِيِّ، فمَرَّ بِصِبْيانٍ، فسَلَّمَ عَلَيْهِم، فحدَّثَ ثابتٌ؛ أنَّه كانَ يَمْشي معَ أنَسٍ، مَرَّ بِصِبْيانٍ، فسَلَّمَ عَلَيْهِم، وحَدَّثَ أنَسٌ؛ أنَّه كانَ يَمْشي معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ، فمَرَّ بِصِبْيانٍ، فسَلَّمَ عَلَيْهِم.

NAZIVANJE SELAMA DJECI

1431. Sejjar je rekao: *Išao sam sa Sabitom el-Bunanijem. Prošli smo pored djece, pa im je on nazvao selam i rekao da je jednom išao sa Enesom, pa kada su prošli pored neke djece on im je nazvao selam i rekao da je jednom prilikom išao sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, i da su naišli pored djece i on im je nazvao selam.*

باب لا تَبْدَأوا اليهودَ والنَّصارى بِالسَّلام

١٤٣٢ - عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «لا تَبْدَأوا اليهودَ ولا النَّصارى بِالسَّلامِ، وإذا لَقِيتُمْ أَحَدَهُمْ في طَريقٍ؛ فاضْطَرُّوهُ إلى أَضْيَقِهِ».

NE NAZIVAJTE PRVI SELAM ŽIDOVIMA I KRŠĆANIMA

1432. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ne nazivajte prvi židovima i kršćanima selam. Kada nekog od njih sretnete na putu, prisilite ga da prođe tamo gdje je najtješnje.***

باب الرَّدِّ على أَهْلِ الكِتابِ

١٤٣٣ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: سَلَّمَ ناسٌ مِنْ يَهودَ على رسولِ اللّهِ ﷺ، فقالوا: السّامُ عليكَ يا أبا القاسِمِ! فقالَ: «وعَلَيْكُمْ». فقالتْ عائشةُ رضيَ اللّهُ عنها - وغَضِبَتْ -: أَلَمْ تَسْمعْ ما قالوا؟ قالَ: «بلى؛ قدْ سَمِعْتُ، فرَدَدْتُ عليهِم، وإنّا نُجابُ عليهِم ولا يُجابُونَ عَلَيْنا».

ODVRAĆANJE SELAMA SLJEDBENICIMA KNJIGE

1433. Džabir b. Abdullah, ﵁, je rekao: Neki židovi su nazvali selam Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekli: *Es-samu alejkum,* [1] *Ebu-l-Kasime*. Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ve 'alejkum.***

Aiša, ﵂, se naljutila i rekla: *Zar nisi čuo šta su rekli?!*

Rekao je: ***Naprotiv! Čuo sam i odgovorio im. Naše dove protiv njih će biti uslišane a njihove protiv nas neće.***

[1] *Es samu alejkum,* znači: *neka je smrt na vas,* a *ve alejkum: i na vas* (op. prev.).

باب منع النساء أن يخرجن بعد نزول الحجاب

١٤٣٤ ـ عن عائشة رضي الله عنها؛ أن أزواج النبي ﷺ كن يخرجن بالليل إذا تبرزن إلى المناصع، وهو صعيد أفيح، وكان عمر بن الخطاب رضي الله عنه يقول لرسول الله ﷺ: احجب نساءك. فلم يكن رسول الله ﷺ يفعل، فخرجت سودة بنت زمعة زوج النبي ﷺ ليلة من الليالي عشاء، وكانت امرأة طويلة، فناداها عمر رضي الله عنه: ألا قد عرفناك يا سودة! حرصاً على أن ينزل الحجاب. قالت عائشة: فأنزل الله عز وجل الحجاب.

ZABRANA ŽENAMA DA IZLAZE, NAKON OBJAVLJIVANJA AJETA O HIDŽABU

1434. Aiša, ﵂, je rekla: Poslanikove, ﷺ, supruge su noću izlazile radi fizioloških potreba na otvoren prostor. Omer, ﵁, bi tada govorio Allahovom Poslaniku, ﷺ: *Naredi da ti se supruge pokriju.* Međutim, Poslanik, ﷺ, to nije poslušao.

Jedne noći je Sevda, Zem'ina kćerka, Poslanikova, ﷺ, supruga, izišla. Bila je visoka žena, pa ju je Omer, ﵁, prepoznao i rekao: *Sevdo, prepoznali smo te!*, s namjerom da se naredi hidžab.

Aiša je rekla: *Nakon toga je Allah, ﷻ, naredio hidžab.*[1]

---

[1] Kurtubi je rekao: *Hidžab koji je naređen Poslanikovim, ﷺ, suprugama podrazumijeva pokrivanje lica i šaka.*
Kadija 'Ijad je rekao: *Nema razilaženja među ulemom o pitanju obaveznosti pokrivanja lica i šaka kada su u pitanju Poslanikove, ﷺ, supruge. Razilaženje o obaveznosti pokrivanja lica i šaka odnosi se na ostale žene. (op. prev.)*

باب الإذن للنساء في الخروج لحاجتهن

١٤٣٥ - عن عائشة رضي الله عنها؛ قالت: خرجت سودة رضي الله عنها بعدما ضرب علينا الحجاب لتقضي حاجتها، وكانت امرأة جسيمة، تفرع النساء جسماً، لا تخفى على من يعرفها، فرآها عمر بن الخطاب رضي الله عنه؛ فقال: يا سودة! والله؛ ما تخفين علينا؛ فانظري كيف تخرجين. قالت: فانكفأت راجعة، ورسول الله ﷺ في بيتي، وإنه ليتعشى وفي يده عرق، فدخلت، فقالت: يا رسول الله! إني خرجت، فقال لي عمر كذا وكذا. قالت: فأوحي إليه، ثم رفع عنه، وإن العرق في يده، ما وضعه، فقال: «إنه قد أذن لكن أن تخرجن لحاجتكن».

DOZVOLA IZLASKA ŽENAMA RADI NJIHOVIH POTREBA

1435. Aiša, ﵂, je rekla: Nakon što je naređen hidžab, Sevda, ﵂, je izišla radi svoje potrebe. Bila je krupna žena, veća od svih supruga i svako ko ju je poznavao po tome bi je prepoznao.

Jednom prilikom ju je Omer b. el-Hattab, ﵁, vidio i rekao: *Sevdo, tako mi Allaha, ti se od nas ne možeš sakriti. Zato, pazi kakva ćeš izaći.*

Vratila se poražena. Poslanik, ﷺ, je bio u mojoj kući i večerao je. U ruci je držao kost. Ušla je i rekla: *Allahov Poslaniče, ja sam izašla pa mi je Omer rekao to i to.* Tada mu je počela silaziti objava. Kada je prestala u ruci mu je još bila kost koju nije spustio.

Rekao je: ***Dozvoljeno vam je da izađete radi svojih potreba.***[1]

[1] Pogledaj prethodni hadis i fusnotu. (op. prev.)

باب جَعْلُ المَرْأَةِ ذاتِ المَحْرَمِ مِن خَلْفِه

١٤٣٦ - عن أسماءَ بنتِ أبي بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهما؛ قالَتْ: تَزَوَّجَني الزُّبَيْرُ، وما لَه في الأرْضِ مِن مالٍ ولا مَمْلوكٍ ولا شَيْءٍ غيرَ فَرَسِه.

قالت: فكنتُ أَعلِفُ فَرَسَهُ، وأَكْفيهِ مَؤونَتَهُ، وأَسُوسُهُ، وأَدُقُّ النَّوى لِناضِحِهِ، وأَعلِفُهُ، وأَسْتَقي الماءَ وأَخْرِزُ غَرْبَهُ، وأَعْجِنُ، ولَمْ أَكُنْ أُحْسِنُ أَخْبِزُ، فكانَ يَخْبِزُ لي جاراتٌ لي مِن الأنْصارِ، وكُنَّ نِسْوَةَ صِدْقٍ.

قالَتْ: وكنتُ أَنْقُلُ النَّوى مِن أرْضِ الزُّبَيْرِ التي أَقْطَعَهُ رسولُ اللّهِ ﷺ على رَأْسي، وهِيَ على ثُلُثَيْ فَرْسَخٍ.

قالتْ: فجِئْتُ يَوْماً والنَّوى على رأْسي، فَلَقِيتُ رسولَ اللّهِ ﷺ ومَعَهُ نَفَرٌ مِن أَصْحابِهِ، فدَعاني، ثُمَّ قالَ: «إِخْ! إِخْ!». لِيَحْمِلَني خَلْفَهُ. قالَتْ: فاسْتَحْيَيْتُ، وعَرَفْتُ غَيْرَتَكَ. فقالَ: واللّهِ؛ لَحَمْلُكِ النَّوى على رَأْسِكِ أَشَدُّ مِن رُكوبِكِ مَعَهُ.

قالَتْ: حتّى أَرْسَلَ إِلَيَّ أبو بكرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ بعدَ ذٰلكَ بِخادِمٍ، فكَفَتْني سِياسَةَ الفَرَسِ، فكأَنَّما أَعْتَقَني.

STAVLJANJE UDATE ŽENE NA JAHALICU[1]

1436. Esma, Ebu Bekrova, ﵂, kćerka, je rekla: Za ženu me je uzeo Ez-Zubejr. Od imetka nije imao ništa ni robova, imao je samo konja. Ja sam ga hranila, njegovala i vodila. Tucala sam hurmine košpe za njegovu devu, hranila je i izvlačila vodu i šilom je zašivala u veliku

[1] Rekao je Kadi 'Ijad: *Ovo je Poslanikova, ﷺ, posebnost. Drugima to nije dozvoljeno. Naređeno je da se muškarci i žene udaljavaju jedni od drugih i to je bio Poslanikov, ﷺ, običaj kad su u pitanju žene kojima nije mahrem, kako bi se ummet ugledao na njega. Pošto je Esma Ebu Bekrova kćerka, Aišina sestra, i Zubejrova žena, bila je kao dio Poslanikove, ﷺ, porodice i kao jedna od njegovih žena, s tim da je Poslanik, ﷺ, najbolje kontrolisao svoje strasti. Stavljanje na jahalicu žene kojoj je muškarac mahrem dozvoljeno je u svakom slučaju. Nevevi (op. prev.).*

posudu. Zakuhavala sam hljeb. Međutim, nisam dobro znala zakuhati hljeb pa su mi ga pravile moje komšinice ensarijke. Bile su, uistinu, iskrene žene.

Prenosila sam hurmine košpe na glavi od Ez-Zubejrove zemlje, koju mu je Poslanik, ﷺ, dodijelio, na udaljenosti dvije trećine *fersaha.*[1] Jednog dana, dok sam nosila košpe na glavi, srela sam Allahovog Poslanika, ﷺ, sa grupom ashaba. Pozvao me i zaustavio devu da me stavi na nju iza sebe.

Rekla sam Ez-Zubejru: *Postidjela sam se i sjetila sam se tvoje ljubomore!*

Rekao je: *Tako mi Allaha, tvoje nošenje košpi na glavi teže mi pada od tvog jahanja iza njega.* Nakon toga je Ebu Bekr, ؓ, poslao sluškinju koja me je zamijenila u radu s konjima. Osjećala sam nakon toga kao da me oslobodio.

بابٌ إذا مرَّ برجلٍ ومعهُ امْرأةٌ فلْيقلْ: إنَّها فُلانَةُ

١٤٣٧ ـ عن صفيَّةَ بنتِ حُيَيٍّ رضي اللَّهُ عنها؛ قالت: كان النبيُّ ﷺ مُعتَكِفاً، فأتيْتُهُ أزورُهُ ليلاً، فحدَّثْتُهُ، ثمَّ قمتُ لأنقلِبَ، فقامَ معي ليَقلِبَني وكانَ مَسْكَنُها في دارِ أُسامةَ بنِ زيدٍ رضي اللَّهُ عنهما، فمرَّ رَجُلانِ مِنَ الأنصارِ، فلمَّا رَأيا النبيَّ ﷺ؛ أسْرَعا، فقالَ النبيُّ ﷺ: «على رِسْلِكُما؛ إنَّها صَفِيَّةُ بِنتُ حُيَيٍّ». فقالا: سُبْحانَ اللَّهِ يا رسولَ اللَّهِ! قالَ: «إنَّ الشَّيطانَ يَجري مِنَ الإنسانِ مَجرى الدَّمِ، وإنِّي خَشيتُ أنْ يَقذِفَ في قلوبِكُما شرًّا ـ أوْ: قالَ: شيئاً ـ».

KADA NEKO PROĐE PORED NEKOG ČOVJEKA SA KOJIM JE NEKA ŽENA, NEKA KAŽE: OVO JE TA I TA

1437. Safijja, Hujejova kćerka, ؓ, je rekla: Poslanik, ﷺ, je bio u i'tikjafu. Došla sam jedne noći da ga posjetim. Popričala sam sa njim. Potom sam ustala da krenem. Ustao je sa mnom da me isprati. Moj stan je bio u kući Usame b. Zejda, ؓ.

[1] *Fersah* iznosi tri milje. Nevevi (op. prev.).

Potom su naišla dvojica ensarija. Nakon što su vidjeli Poslanika, ﷺ, požurili su. Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Polahko vas dvojica! Ovo je Safijja, Hujejova kćerka.***

Rekli su: *Subhanellah, Allahov Poslaniče?!*

Rekao je: ***Šejtan, zaista, kruži čovjekom kao što kruži njegova krv, pa sam se pobojao da ne stavi u vaša srca zlo,*** ili je rekao: ***Nešto.***

باب نَهْيِ الرَّجُلِ عن المَبيتِ عند امْرَأةٍ غيرِ ذاتِ مَحْرَم

١٤٣٨ ـ عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ألا لا يَبيتَنَّ رَجُلٌ عندَ امْرَأةٍ ثَيِّبٍ؛ إلاَّ أنْ يَكونَ ناكِحاً أوْ ذا مَحْرَمٍ».

ZABRANJENO JE DA MUŠKARAC ZANOĆI KOD ŽENE UZ KOJU NEMA MAHREMA

1438. Džabir, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka nikako ne zanoći muškarac kod udate žene, osim ako joj je muž prisutan ili neko ko joj je mahrem.***

١٤٣٩ ـ عنْ عقبةَ بنِ عامرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «إيّاكُمْ والدُّخولَ على النِّساءِ». فقالَ رَجُلٌ مِنَ الأنْصارِ: يا رسولَ اللّهِ! أفَرَأيْتَ الحَمْوَ؟ قالَ: «الحَمْوُ المَوْتُ».

قالَ اللَّيْثُ بنُ سعدٍ: الحَمْوُ: أخو الزَّوْجِ وما أشْبَهَهُ مِن أقارِبِ الزَّوْجِ؛ ابنِ العَمِّ ونَحْوِهِ.

1439. 'Ukbe b. 'Amir, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Pazite se da ne ulazite kod tuđih žena.***

Neki ensarija je upitao: *Šta misliš za* hamva?

Rekao je: ***Hamv je smrt.***

Lejs b. Sa'd je rekao: El-hamv *je mužev brat ili neka druga njegova rodbina, npr. amidžić i dr.*

باب النَّهْيِ عن الدُّخول على المُغيبات

١٤٤٠ - عن عبدِاللهِ بنِ عمرِو بنِ العاص رضيَ اللّه عنهما؛ أنَّ نفراً مِن بَني هاشِم دَخلوا أَسْماءَ بنتِ عُمَيْسٍ، فدَخَلَ أبو بكرٍ الصِّدِّيقُ رضيَ اللّه عنهُ - وهيَ تَحتَهُ يَوْمَئِذٍ -، فرآهُم، فكرِهَ ذلِكَ، فذَكَرَ ذلكَ لِرسولِ اللّهِ ﷺ، وقالَ: لمْ أرَ إلاَّ خيْراً، فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «إنَّ اللّهَ قدْ بَرَّأها مِن ذٰلِكَ». ثمَّ قامَ رسولُ اللّهِ ﷺ على المِنبَرِ، فقالَ: «لا يَدْخُلَنَّ رَجلٌ بَعْدَ يَوْمي هٰذا على مُغيبَةٍ؛ إلاَّ ومَعَهُ رَجلٌ أوِ اثنانِ».

ZABRANJENO JE ULAZITI KOD ŽENA ČIJI SU MUŽEVI ODSUTNI

1440. 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As, ﵁, prenosi da je jedna grupa Hašimija ušla kod Esme, 'Umejsove kćerke. Potom je došao Ebu Bekr, ﵁, a ona je tada bila udata za njega. Vidio ih je i prezreo je taj njihov postupak.

Spomenuo je to Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Ništa loše nisam vidio.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Allah ju je očistio od toga.***

Potom se Allahov Poslanik, ﷺ, uspeo na minber i rekao: ***Neka niko poslije ovog dana ne ulazi kod žene čiji muž je odsutan, osim sa jednim ili dvojicom ljudi.***[1]

---

[1] Kurtubi u svom djelu *El-Mufhim*, tom V, str. 502 je rekao: *Ovaj ulazak se desio u Ebu Bekrovom odsustvu, ali nije bio putnik. Sam način ulaska bio je doličan dobrim ljudima koji su prije islama bili poznati po lijepom ponašanju i udaljavanju od izlaganja sumnjivim situacijama. Moguće je da se desio prije spuštanja propisa o hidžabu, i prije bilo kakva propisa o tome.* (op. prev.)

باب الزَّجْرِ عنْ دُخولِ المُخَنَّثِينَ على النِّساءِ

١٤٤١ - عنْ عائشةَ رضيَ اللّٰهُ عنْها؛ قالتْ: كانَ يَدْخُلُ على أَزْواجِ النبيِّ ﷺ مُخَنَّثٌ، فَكانُوا يَعُدُّونَهُ مِن غَيْرِ أُولي الإِرْبَةِ. قالَ: فدَخَلَ النبيُّ ﷺ يَوْماً وهُو عندَ بَعْضِ نِسائِهِ وهُوَ يَنْعَتُ امْرَأَةً؛ قالَ: إِذا أَقْبَلَتْ؛ أَقْبَلَتْ بِأَرْبَعٍ، وإِذا أَدْبَرَتْ؛ أَدْبَرَتْ بِثَمانٍ. فقالَ النبيُّ ﷺ: «أَلا أَرى هٰذا يَعْرِفُ ما هٰهُنا؟ لا يَدْخُلَنَّ عَلَيْكُنَّ». قالَتْ: فَحَجَبُوهُ.

ZABRANJENO JE ŽENSKASTIM MUŠKARCIMA DA ULAZE KOD ŽENA

1441. Aiša, ﵂, je rekla: Kod Poslanikovih, ﷺ, žena je ulazio jedan ženskast muškarac.[1] Smatrali su ga jednim od onih koji nemaju potrebe za ženama.

Jednog dana Poslanik, ﷺ, je došao dok je on bio kod nekih njegovih žena opisujući neku ženu.

Rekao je: *Kada prilazi, prilazi sa četvero a kada odlazi - sa osam.*[2]

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Pa, kako vidim, on zna šta se tu nalazi. Neka više ne ulazi kod vas.***

Rekla je: *Nakon toga smo mu zabranili ulazak kod nas.*

[1] To je muškarac koji liči ženama u svom ponašanju, govoru, pokretima, ponekad to bude urođeno a ponekad on to sam radi. Ovaj hadis se odnosi na ovog drugog.

[2] Učenjaci su rekli: To znači četiri i osam trbušnih debljina. Znači da ima četiri naslage sala, kada dolazi, sa svake strane po dvije a kada odlazi ukaže se osam.

باب إطفاء النار عند النوم

١٤٤٢ - عن أبي موسى رضي الله عنه؛ قال: احترق بيت على أهله بالمدينة من الليل، فلما حدث رسول الله ﷺ بشأنهم؛ قال: «إن هذه النار إنما هي عدو لكم، فإذا نمتم؛ فأطفئوها عنكم».

GAŠENJE VATRE PRIJE SPAVANJA

1442. Ebu Musa, ﷺ, je rekao: Jedne noći u Medini izgorjela je kuća sa stanarima. Kada je to čuo, Allahov Poslanik, ﷺ, rekao je: ***Ova vatra je vaš neprijatelj. Zato, kada hoćete spavati - ugasite je!***

كِتابُ الرُّقَى

POGLAVLJE O RUKJI

باب في رُقْيَةِ جِبْرِيلَ عليهِ السَّلامُ للنَّبيِّ ﷺ

١٤٤٣ - عن عائشة رضيَ اللَّهُ عنها زوجِ النبيِّ ﷺ: أنها قالت: كانَ إذا اشتَكى رسولُ اللَّهِ ﷺ؛ رَقاهُ جِبْريلُ عليه السَّلامُ. قال: بِسْمِ اللَّهِ يُبْريكَ، ومِن كُلِّ داءٍ يَشْفيكَ، ومِن شرِّ حاسِدٍ إذا حَسَدَ، وشَرِّ كلِّ ذي عَيْنٍ.

O DŽIBRILOVOJ RUKJI POSLANIKU, ﷺ

1443. Aiša, ﵂, supruga Poslanikova, ﷺ, kaže: *Kada bi se Allahov Poslanik, ﷺ, razbolio, Džibril, ؑ, bi mu učio rukju*[1] *govoreći:* **Bismillahi jubrike, ve min kulli dain ješfike, ve min šerri hasidin iza hased, ve šerri kulli zi 'ajn.**

Sa Allahovim imenom koje liječi i čisti, od svake bolesti te liječi, od zla zavidnika kada zavidi i od zla svakog urokljivog oka.

١٤٤٤ - عن عبدِالعزيزِ بنِ صُهيبٍ، عن أبي نَضرةَ، عن أبي سعيدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ جِبْريلَ عليهِ السَّلامُ أتى النبيَّ ﷺ، فقالَ: «يا محمدُ! اشتَكَيتَ؟ قالَ: نعمْ. قالَ: بِسْمِ اللَّهِ أرْقيكَ، مِن كُلِّ شَيْءٍ يُؤذيكَ، مِن شَرِّ كُلِّ نفسٍ أو عَيْنِ حاسِدٍ، اللَّهُ يَشْفيكَ، بِسْمِ اللَّهِ أرْقيكَ».

1444. 'Abdu-l-'Aziz b. Suhejb prenosi od Ebu Nadra[2] a on od Ebu Se'ida, ﵁, da je rekao da je Džibril, ؑ, došao kod Poslanika, ﷺ, i rekao: **Muhammede! Da li si se razbolio?** Rekao je: ***Da.***

---

[1] Rukja je odučavanje. Rekao je Ibn Hadžer: *Rukja – odučavanje, koja sadrži slijedeće tri karakteristike; dozvoljena je po konsenzusu učenjaka:*
1. *Da se uči Kur'an, ili Allahova imena i svojstva*
2. *Da bude na arapskom, ili jeziku čije se značenje razumije*
3. *Da se vjeruje da ona ne djeluje sama po sebi nego sa Allahovom dozvolom*

Fethu-l-Bari (op. prev.).

[2] Ovako je u osnovi; ovo nije uobičajeno za pisca, ﵀, jer obično spomene samo ashaba a izostavi ostale prenosioce. Dok je ovdje spomenuo dvojicu prenosilaca, osim ashaba. Moguće da je to uradio zbog toga što su obojica tabiini jer je 'Abdu-l-'Aziz b. Suhejb tabiin, umro 130. h. god.

Džibril je rekao: **Bismillahi erkike, min kulli šejin ju'zike, min šerri kulli nefsin ev 'ajni hasidin Allahu ješfike, bismillahi erkike.**

U ime Allaha ti učim rukju, od svakog zla koje te uznemiruje, od zla svake duše ili zavidna oka da te Allah izliječi, u ime Njegovo ti učim rukju.

بابٌ في السِّحْرِ وسِحْرِ اليهودِ للنبيِّ ﷺ

١٤٤٥ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: سَحَرَ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَهودِيٌّ مِن يَهودِ بَني زُرَيْقٍ، يُقالُ لهُ: لَبيدُ بنُ الأعْصَمِ. قالتْ: حتَّى كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يُخَيَّلُ إليهِ أنَّهُ يَفعَلُ الشَّيْءَ وما يَفعَلُهُ.

حتَّى إذا كانَ ذاتَ يَوْمٍ أوْ: ذاتَ لَيْلَةٍ ؛ دعا رسولُ اللَّهِ ﷺ، ثمَّ دَعا، ثمَّ دَعا، ثمَّ قالَ: **«يا عائِشَةُ! أشَعَرْتِ أنَّ اللَّهَ أفْتاني فيما اسْتَفْتَيْتُهُ فيهِ؟ جاءَني رَجُلانِ، فقَعَدَ أحَدُهُما عندَ رَأسي، والآخَرُ عندَ رِجْلَيَّ، فقالَ الذي عِندَ رَأسي للَّذي عِندَ رِجْلَيَّ أوِ الذي عندَ رِجْلَيَّ للَّذي عندَ رَأْسي : ما وَجَعُ الرَّجُلِ؟ قالَ: مَطْبوبٌ. قالَ: مَنْ طَبَّهُ؟ قالَ: لَبيدُ بنُ الأعْصَمِ. قالَ: في أيِّ شَيْءٍ؟ قالَ: في مُشْطٍ ومُشاطَةٍ وجُفِّ طَلْعَةِ ذَكَرٍ. قالَ: فأيْنَ هُوَ؟ قالَ: في بِئْرِ ذي أرْوانَ»**.

قالتْ: فأتاها رسولُ اللَّهِ ﷺ في أُناسٍ مِن أصْحابِهِ، ثمَّ قالَ: **«يا عائِشَةُ!** واللَّهِ؛ **لَكَأنَّ ماءَها نُقاعَةُ الحِنَّاءِ، ولَكَأنَّ نَخْلَها رُؤوسُ الشَّياطينِ»**. قالتْ: فقُلْتُ: يا رسولَ اللَّهِ! أفَلا أحْرَقْتَهُ؟ قالَ: **«لا، أمَّا أنا؛ فقدْ عافانيَ** اللَّهُ، **وكَرِهْتُ أنْ أُثيرَ على النَّاسِ شرّاً، فأمَرْتُ بِها، فَدُفِنَتْ»**.

O SIHIRU I ŽIDOVSKOM OPSIHRAVANJU POSLANIKA, ﷺ

1445. 'Aiša, ﵂, je rekla: *Allahovom Poslaniku, ﷺ, je napravio sihir jedan židov iz plemena Zurejk po imenu Lebid b. el-E'asam. Sihir je djelovao tako da mu se činilo da je nešto uradio a on to, ustvari nije bio uradio.*[1]

[1] U Buharijinoj predaji stoji - da mu se činilo da prilazi svojim ženama, a nije to činio. Slično navodi i Ahmed u *Musnedu.* (Vidi: 6/63).

Jednog dana ili noći Allahov Poslanik, ﷺ, je učio dovu, zatim je ponovo učio, zatim je ponovo učio a potom je rekao: ***Aiša, znaš li da mi je Allah dao odgovor na ono što sam Ga pitao?***[1] ***Došla su dva čovjeka. Jedan od njih sjeo je pored moje glave a drugi pored nogu. Onaj koji je sjeo pored glave rekao je onom pored nogu, ili je onaj koji je bio pored nogu rekao onom koji je bio pored glave:*** **Koja je bolest u čovjeka?**

Rekao je: **Napravljen mu je sihir.**

Upitao je: **Ko mu ga je napravio?**

Rekao je: **Lebid b. el-E'asam.**

Na čemu mu je napravio sihir, *upitao je.*

Na češlju, češljanoj kosi i cvjetovima muške palme, *rekao je.*

Upitao je: **Gdje je to?**

Odgovorio je: **U bunaru Zu Ervanu.**

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, otišao do bunara sa svojim ashabima. Kada se vratio, rekao je: ***Aiša, tako mi Allaha, voda mu je kao otopina kne a palme oko njega su kao šejtanske glave.***

Upitala sam: *Allahov Poslaniče, zašto to nisi zapalio?*

Rekao je: ***Ne, Allah me je sačuvao od toga, pa nisam želio da ljude opteretim tim zlom nego sam naredio da se to izvadi i zakopa.***[2]

---

[1] Tražio je od Allaha da mu pokaže šta se dešava s njim. Ibn Hadžer, *Fethu-l-Bari* (op. prev.)

[2] Znaj da ovaj hadis ima vjerodostojan lanac prenosilaca, bez imalo sumnje. Zabilježili su ga u svojim zbirkama Buhari, Muslim i drugi, sa više lanaca prenosilaca od Hišama b. Urvea od njegova oca, od Aiše, ﵂, čemu svjedoči i hadis koji prenosi Žejd b. Erkam a bilježi ga Ahmed u *Musnedu* (4/367), sa vjerodostojnim lancem prenosilaca i Ibn Sad (2/2/6) bilježi ga također sa vjerodostojnim lancem prenosilaca koji se razlikuje od Ahmedovog. Prenio ga je također od Ibn Abbasa, Seida b. Museiba i Ikrime.

Es-Sejid Rešid Rida, ﵀, i oni koji su ga slijedili pogriješili su kad su za ovaj hadis rekli da je slab. Spominjući, u vezi s ovim hadisom, razumske kontradiktornosti koje su u suštini poput fatamorgane koja se žednom čini vodom, dok hadis u suštini govori samo da se Poslanik, ﷺ, razbolio tako da mu se činilo da prilazi ženama a nije to činio. Allah, ﷻ, sačuvao ga je od greške u šerijatu. On, inače, kao čovjek može pogriješiti, ali ga je Allah sačuvao greške u šerijatu. Isto ga je Allah sačuvao od greške u šerijatu kad je bio opsihren a ljudima se

بابُ القِراءةُ على المَريضِ بِالمُعوِّذاتِ والنَّفْث

١٤٤٦ - عنْ عائشةَ رضيَ اللهُ عنها؛ قالتْ: كانَ رسولُ اللهِ ﷺ إذا مَرِضَ أحَدٌ مِن أهْلِهِ؛ نَفَثَ عليهِ بِالمُعوِّذاتِ، فلَمَّا مَرِضَ مَرَضَهُ الذي ماتَ فيهِ؛ جَعَلْتُ أنفُثُ عليهِ، وأمْسَحُهُ بيَدِ نَفْسِهِ؛ لأنَّها كانَتْ أعْظَمَ بَرَكَةً مِن يَدي.

UČENJE BOLESNIKU SURÂ *EL-FELEK* I *EN-NAS* I PUHANJE U BOLESNIKA

1446. Aiša, ﵂, je rekla: *Kada bi se neko od Poslanikove,* ﷺ, *porodice razbolio, proučio bi mu sure El-Felek i En-Nas i puhnuo bi u njega.*

Kada se razbolio bolešću s kojom je umro, ja sam puhala u njega i potirala ga njegovom rukom, jer je bila berićetnija od moje ruke.

بابُ الرُّقْيَةِ باسْمِ اللهِ والتَّعْويذ

١٤٤٧ - عنْ عثمانَ بنِ أبي العاصِ الثَّقفيِّ رضيَ اللهُ عنهُ؛ أنَّه شَكا إلى رسولِ اللهِ ﷺ وَجَعاً يَجِدُهُ في جَسَدِهِ منذُ أسْلَمَ، فقالَ لهُ رسولُ اللهِ ﷺ: **«ضَعْ يَدَكَ على الذي تَألَّمُ مِن جَسَدِكَ، وقُلْ: بِسْمِ اللهِ؛ ثلاثاً، وقلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أعوذُ بِاللهِ وقُدْرَتِهِ مِن شَرِّ ما أجِدُ وأُحاذِرُ».**

RUKJA SA BISMILLOM I TRAŽENJE ZAŠTITE OD ALLAHA

1447. Osman b. ebi-l-'As es-Sekafi, ﵁, se požalio Allahovom Poslaniku, ﷺ, na bol koji je osjećao u tijelu još otkako je primio islam.

---

dešava da budu opsihreni. Šta je problematično u tom sihiru kad se takav sihir desio i Musau?, ﵇, kako spominje Kur'an:

﴿قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴾ ﴿٦٦﴾

Činilo mu se kao da se kreću zbog njihova sihira. *Taha*, 66? Da li je to ugrozilo Musaov, ﵇, položaj? Naravno da nije. Isti je slučaj i s ovim hadisom. Dobro pogledaj i budi pravedan!

Allahov Poslanik, ﷺ, mu je rekao: ***Stavi svoju ruku na mjesto gdje te boli i reci: Bismillahi, tri puta, i sedam puta prouči: Euzu billahi ve kudretihi min šerri ma edžidu ve uhaziru.***

Utječem se Allahu Njim i Njegovom snagom od zla onoga što me pogodilo i od onoga od čega strahujem.

بابُ التَّعَوُّذِ مِن شَيْطانِ الوَسْوَسَةِ في الصَّلاةِ

١٤٤٨ ـ عنْ أَبي العلاءِ؛ أَنَّ عُثْمانَ بنَ أَبي العاصِ رضيَ اللَّهُ عنهُ أَتى النبيَّ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! إِنَّ الشَّيْطانَ قدْ حالَ بَيْني وبينَ صَلاتي وقِراءَتي يَلْبِسُها عَلَيَّ. فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «ذاكَ شَيْطانٌ يُقالُ لهُ: خِنْزَبٌ، فإذا أَحْسَسْتَهُ؛ فَتَعَوَّذْ باللَّهِ منهُ، واتْفِلْ على يَسارِكَ ثَلاثاً». قالَ: ففَعَلْتُ ذٰلِكَ، فأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَنِّي.

TRAŽENJE ZAŠTITE KOD ALLAHA OD ŠEJTANSKIH DOŠAPTAVANJA U NAMAZU

1448. Ebu-l-'Ala prenosi da je Osman b. ebi-l-'As, ؓ, došao Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, šejtan me odvraća od namaza i pravi mi zbrku prilikom učenja u namazu.*

Allahov poslanik, ﷺ, je rekao: ***To je šejtan koji se zove Hinzeb. Kada ga osjetiš, zatraži zaštitu od Allaha protiv njega[1] i pljucni na lijevu stranu tri puta.***

Tako sam i postupio pa ga je Allah od mene udaljio.

---

[1] Riječima: *Euzubillahi mine-šejtanir-radžim*, što znači: *Utječem se Allahu od prokletog šejtana.* (op. prev.)

باب رُقيَةِ اللَّديغ بِأُمِّ القُرْآنِ

١٤٤٩ - عن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ ناساً مِن أَصْحابِ رسولِ اللَّهِ ﷺ كانوا في سَفَرٍ، فَمَرُّوا بِحَيٍّ مِن أَحْياءِ العَرَبِ، فاسْتَضافوهُمْ، فلمْ يُضَيِّفوهُمْ، فقالُوا لَهُمْ: هَلْ فيكُمْ مِن راقٍ؛ فإنَّ سَيِّدَ الحَيِّ لَديغٌ أوْ مُصابٌ؟ فقالَ رَجُلٌ منهُم: نعمْ. فأتاهُ، فرَقاهُ بِفاتِحَةِ الكِتابِ، فبَرَأَ الرَّجُلُ، فأُعْطِيَ قَطيعاً مِن غَنَمٍ، فأبى أنْ يَقْبَلَها، وقالَ: حتَّى أَذْكُرَ ذلكَ لِرسولِ اللَّهِ ﷺ. فأتى النبيَّ ﷺ، فَذَكَرَ ذلِكَ لهُ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! واللَّهِ؛ ما رَقَيْتُ إلاَّ بِفاتِحَةِ الكِتابِ. فتَبَسَّمَ وقالَ: «**وما أدراكَ أنَّها رُقيَةٌ؟**». ثمَّ قالَ: «**خُذوا مِنهُم، واضرِبوا لي بِسَهمٍ مَعَكُمْ**».

LIJEČENJE *FATIHOM* ONOGA KOGA JE UJELA ZMIJA

1449. Ebu Se'id el-Hudri, ﷺ, prenosi da su neki ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, bili na putu. Prošli su pored nekog arapskog plemena i zatražili da ih ugoste. Međutim, oni ih nisu ugostili. Upitali su ih: *Ima li među vama neko da uči rukju, jer nam je vođu ujela zmija ili je bolestan.*

Jedan od ashaba je rekao: *Ima*, i krenuo je s njim. Proučio je *Fatihu* i vođa je ozdravio. Dali su mu stado ovaca, ali je on odbio da ih primi, dok ne upita Poslanika, ﷺ. Otišao je Allahovom Poslaniku, ﷺ, i ispričao mu šta se desilo.

Rekao je: *Allahov Poslaniče, ništa mu nisam učio do Fatihu.*

Poslanik, ﷺ, se nasmijao i rekao: ***Kako si znao da se njome liječi?***

Potom je rekao: ***Uzmi te ovce od njih i meni dodijeli jedan dio.***[1]

---

[1] Ovaj hadis je jasan kad je u pitanju dozvola uzimanja naknade za rukju *Fatihom*. Ali, uzimanje naknade za podučavanje Kur'ana nije dozvoljeno, po ispravnom mišljenju učenjaka, zbog hadisâ koji su došli od Poslanika, ﷺ, u kojima se kaže da je pokuđeno uzimanje nadoknade. Znatan dio tih hadisa spomenuo sam u zbirci vjerodostojnih hadisa od broja 256 do broja 260.

بابٌ في الرُّقْيَةِ مِن كُلِّ ذي حُمَةٍ

١٤٥٠ ـ عنِ الأسْوَدِ؛ قالَ: سَأَلْتُ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها عنِ الرُّقْيَةِ؟ فقالَتْ: رَخَّصَ رسولُ اللهِ ﷺ لأهْلِ بَيْتٍ مِن الأنْصارِ في الرُّقْيَةِ مِن كلِّ ذي حُمَةٍ.

O RUKJI PROTIV OTROVA SVIH OTROVNICA

1450. Esved je rekao: Pitao sam Aišu, ﵂, o rukji pa mi je rekla: *Poslanik, ﷺ, je dozvolio porodici jednog ensarije da uči rukju protiv svake životinje otrovnice.*

بابٌ في الرُّقْيَةِ مِن النَّمْلَةِ

١٤٥١ ـ عنْ أنسِ بنِ مالكٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: رَخَّصَ رسولُ اللهِ ﷺ في الرُّقْيَةِ مِن العَيْنِ، والحُمَةِ، والنَّمْلَةِ.

O RUKJI PROTIV ČIREVA NA BOKOVIMA

1451. Enes b. Malik, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je dozvolio učenje rukje protiv uroka, otrova i čireva na bokovima.*

باب في الرُّقْيَةِ من العقرب

١٤٥٢ - عن جابرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: نَهى رسولُ اللَّهِ ﷺ عنِ الرُّقى، فجاءَ آلُ عمرِو بنِ حَزمٍ إلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، فقالوا: يا رسولَ اللَّهِ! إنَّهُ كانَتْ عِندَنا رُقيَةٌ نَرْقي بِها مِن العَقرَبِ، وإنَّكَ نَهَيْتَ عنِ الرُّقى. قالَ: فعَرَضوها عليهِ. قالَ: **«ما أرى بأساً، مَنِ استطاعَ مِنكُم أنْ يَنفَعَ أخاهُ؛ فَلْيَنفَعْهُ»**.

O UČENJU RUKJE PROTIV UJEDA ŠKORPIONA

1452. Džabir, ﵁, je rekao: Allahov Poslanik, ﷺ, je bio zabranio rukju,[1] pa mu je došla porodica 'Amr b. Hazma i rekla: *Allahov Poslaniče, mi smo prije učili rukju. Liječili bismo njome ujed od škorpiona a ti si je zabranio.*

Potom su mu proučili, pa je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema ništa loše u tome. Ko od vas može da bude od koristi svom bratu, neka to uradi.***

١٤٥٣ - عن أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّه قالَ: جاءَ رجلٌ إلى النبيِّ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! ما لَقيتُ مِن عَقرَبٍ لَدَغتْني البارِحَةَ. قالَ: **«أما لَوْ قُلتَ حينَ أمْسَيتَ: أعوذُ بِكلماتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِن شَرِّ ما خَلَقَ؛ لمْ تَضُرَّكَ»**.

1453. Ebu Hurejre, ﵁, je rekao: Neki čovjek je došao Allahovom Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, kakve sam samo muke vidio od sinošnjeg ujeda škorpiona!*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Da si rekao kada si zanoćio: Euzu bi kelimatillahi-t-tammati min šerri ma halek - Utječem se Allahu Njegovim savršenim riječima od zla koje je stvorio! - ne bi ti ništa naudilo.***

[1] U kojoj ima širka i čiji je sadržaj nepoznat. (op. prev.)

بابٌ العَيْنُ حَقٌّ وإذا اسْتُغْسِلْتُم فاغْسِلوا

١٤٥٤ - عن ابنِ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عن النبيِّ ﷺ؛ قال: «العَيْنُ حَقٌّ، ولو كانَ شيءٌ سابَقَ القَدَرَ؛ سَبَقَتْهُ العَيْنُ، وإذا اسْتُغْسِلْتُمْ؛ فاغْسِلوا».

UROK JE ISTINA; KADA SE OD ONOGA KO IMA UROČNE OČI ZATRAŽI DA SE OKUPA I SAPERE, DUŽAN JE TO URADITI

1454. Ibn 'Abbas, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Urok je istina. Da išta može preteći sudbinu, pretekao bi je urok. Zato, kada se zatraži od onoga ko ima uročne oči da se sapere i okupa, dužnost mu je to uraditi.*[1]

بابٌ في الرُّقْيَةِ مِن العَيْنِ

١٤٥٥ - عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالَتْ: كانَ رسولُ اللَّهِ ﷺ يأمُرني أنْ أسْتَرْقِيَ مِن العَيْنِ.

O RUKJI PROTIV UROKA

1455. Aiša, ﷺ, je rekla: *Allahov Poslanik, ﷺ, bi mi naređivao da se liječim rukjom protiv uroka.*

[1] U drugim vjerodostojnim predajama stoji da bi Poslanik, ﷺ, naređivao onome ko je imao uročne oči da se sapere na poseban način, da se voda od njegova sapiranja sakupi u posudu i da se njome sapere onaj koga je pogodio urok (op. prev.).

١٤٥٦ - عَنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: رَخَّصَ رسولُ اللّهِ ﷺ لآلِ حَزم في رُقيَةِ الحَيَّةِ، وقالَ لأسْماءَ بنتِ عُمَيْسٍ: **«ما لي أرى أجْسامَ بَني أخي ضارِعَةً تُصيبُهُمُ الحاجَةُ؟!»**. قالتْ: لا، ولٰكِنَّ العَيْنَ تُسْرِعُ إلَيْهِمْ. قالَ: **«ارْقيهِمْ»**. قالتْ: فعَرَضْتُ عليهِ، فقالَ: **«ارْقيهِمْ»**.

1456. Džabir b. 'Abdullah, ﷺ, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je dozvolio Hazmovoj porodici da se liječi rukjom od zmijskog otrova.*

Poslanik, ﷺ, je upitao Esmu, 'Umejsovu kćerku: ***Zašto su djeca moga brata mršava? Da im šta ne fali?***

Rekla je: *Ne, jedino su osjetljivi na urok.*

Rekao je: ***Prouči im rukju.***

Pa sam mu proučila.

Pa je rekao: ***Uči im rukju.***

بابٌ في الرُّقْيَةِ مِنَ النَّظْرَةِ

١٤٥٧ - عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضيَ اللّهُ عنها زَوجِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ لِجاريَةٍ في بَيْتِ أُمِّ سَلَمَةَ زوجِ النبيِّ ﷺ، رَأى بِوَجْهِها سَفْعَةً، فقالَ: **«بِها نَظْرَةٌ؛ فاسْتَرْقوا لَها»**؛ يَعْني: بِوَجْهِها صُفْرَةً.

O RUKJI OD UROKA[1]

1457. Ummu Selema, ﵂, Poslanikova, ﷺ, supruga, je rekla: *Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao za jednu robinju koja je bila u kući Ummu Seleme, nakon što je vidio žutilo na njenom licu:* ***Ona je urečena, pa joj proučite rukju!***

---

[1] Džinskih ili ljudskih (op. prev.).

باب الرُّقْيَةِ بِتُرْبَةِ الأَرْضِ

١٤٥٨ ـ عن عائشة رضيَ اللّٰهُ عنها؛ أَنَّ رسولَ اللّٰهِ ﷺ كانَ إذا اشتكى الإنسانُ الشَّيْءَ منه، أَوْ كانَتْ بهِ قُرْحَةٌ أَوْ جُرْحٌ؛ قالَ النبيُّ ﷺ بِإِصْبَعِهِ هٰكَذا (ووَضَعَ سُفيانُ سَبَّابَتَهُ بالأرضِ، ثُمَّ رَفَعَها): «بِسْمِ اللّٰهِ، تُرْبَةُ أَرْضِنا، بِرِيقَةِ بَعْضِنا، لِيُشْفَى بِهِ سَقِيمُنا، بِإِذْنِ رَبِّنا».

قالَ ابنُ أبي شَيْبَةَ: «يُشْفَى سَقِيمُنا».

وقالَ زُهَيْرٌ: «لِيُشْفَى سَقِيمُنا».

RUKJA ZEMLJINOM PRAŠINOM

1458. 'Aiša, ﵂, prenosi da bi Allahov Poslanik, ﷺ, kada bi se neki čovjek požalio na bol ili bi imao čir ili ranu, uradio svojim prstom ovako, pa je Sufjan stavio svoj kažiprst na zemlju, pa bi ga podigao i rekao: ***Bismillahi turbetu erdina birikati ba'dina li jušfa bihi sekimuna bi izni Rabbina.***

U ime Allaha. Prašina naše zemlje sa pljuvačkom jednog od nas, kako bi ozdravio naš bolesnik, sa Allahovom dozvolom.

Ibn ebi Šejbe je rekao: ***Jušfa sekimuna - Liječi našeg bolesnika.***

A Zuhejr je rekao: ***Li jušfa sekimuna - Da izliječi našeg bolesnika.***

١٤٥٩ ـ عن خولة بنت حكيم السُّلَمِيَّةِ رضيَ اللّٰهُ عنها؛ تقولُ: سَمِعْتُ رسولَ اللّٰهِ ﷺ يقولُ: «مَنْ نَزَلَ مَنْزِلاً، ثُمَّ قالَ: أَعوذُ بِكَلِماتِ اللّٰهِ التّامّاتِ مِنْ شَرِّ ما خَلَقَ؛ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذٰلِكَ».

1459. Prenosi Havla, kćerka Hakima es-Sulemijja, ﵂, da je čula Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Ko dođe u neko mjesto i rekne: Euzu bi kelimatillahi-t-tammati min šerri ma halek - Utječem se sa Allahovim savršenim riječima od zla koje je stvorio! - ništa mu neće moći naškoditi sve dok ne napusti to mjesto.***

باب رُقْيَةِ الرَّجلِ أَهْلَهُ إذا اشْتَكَوْا

١٤٦٠ ـ عنْ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ قالَتْ: كانَ رسولُ اللّهِ ﷺ إذا اشْتكى مِنّا إنسانٌ؛ مَسَحَهُ بِيَمينِهِ، ثمَّ قالَ: «أذْهِبِ البأْسَ، ربَّ النّاسِ، واشفِ؛ أنتَ الشّافي، لا شِفاءَ إلاّ شِفاؤُكَ، شِفاءً لا يُغادِرُ سَقَماً».

فلَمّا مَرِضَ رسولُ اللّهِ ﷺ، وثَقُلَ؛ أخَذْتُ بِيَدِهِ لأصْنَعَ بهِ نَحْوَ ما كانَ يَصْنَعُ، فانْتَزَعَ يَدَهُ مِن يَدي، ثمَّ قالَ: «اللهُمَّ اغفِرْ لي، واجْعَلْني مَعَ الرَّفيقِ الأعْلى».

قالَتْ: فذَهَبْتُ أَنْظُرُ؛ فإذا هُوَ قدْ قَضى.

O UČENJU RUKJE ČLANOVIMA PORODICE, KADA SE RAZBOLE

1460. Aiša, ﵂, je rekla: *Kada bi se neko od nas razbolio Allahov Poslanik, ﷺ, potrao bi ga svojom desnicom i rekao:* ***Ezhibi-l-be'se, Rabbe-n-nasi, vešfi Ente-š-šafi, la šifae illa šifauke, šifaen la jugadiru sekamen.***

Gospodaru ljudi, ukloni bolest, izliječi, Ti si Onaj koji liječi, jedino Ti liječiš, i nakon Tvog liječenja bolest se potpuno otklanja.

Kada se Poslanik, ﷺ, razbolio i iznemogao, uzela sam njegovu ruku kako bih uradila ono što je on radio u takvim situacijama. Istrgnuo je svoju ruku iz moje i rekao: ***Allahu moj oprosti mi i učini da budem sa Najuzvišenijim prijateljem.***

Pogledala sam i vidjela da je već preselio.

١٤٦١ ـ عنْ عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها؛ أنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ كانَ يَرْقي بِهٰذِهِ الرُّقْيَةِ: «أذْهِبِ البأْسَ، ربَّ النّاسِ، بِيَدِكَ الشِّفاءُ، لا كاشِفَ لهُ إلاّ أنتَ».

1461. 'Aiša, ﵂, prenosi da je Poslanik, ﷺ, liječio ovom rukjom: ***Ezhibi-l- be'se, Rabbe-n-nasi, bijedike-š-šifau, la kašife lehu illa ente.***

Ukloni neugodnost, Gospodaru ljudi. U Tvojoj ruci je lijek. Samo Ti možeš bolest uklonuti.

بابٌ لا بَأْسَ بِالرُّقَى ما لَمْ يَكُنْ فيهِ شِرْكٌ

١٤٦٢ ـ عَنْ عوفِ بنِ مالكٍ الأشْجَعيِّ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: كُنَّا نَرْقي في الجاهِلِيَّةِ، فقُلْنا: يا رسولَ اللّهِ! كَيْفَ تَرى في ذٰلِكَ؟ فقالَ: «اعْرِضوا عَلَيَّ رُقاكُمْ، لا بَأْسَ بِالرُّقَى ما لَمْ يَكُنْ فيهِ شِرْكٌ».

RUKJA JE DOZVOLJENA SAMO AKO U NJOJ NEMA ŠIRKA

1462. 'Avf b. Malik el-Ešdže'i, ﷽, je rekao: Koristili smo se rukjama u džahilijjetu pa smo upitali Poslanika, ﷺ: *Allahov Poslaniče, šta misliš o tome?*

Rekao je: ***Pokažite mi vaše rukje. One su dozvoljene samo ako u njima nema širka.***

كِتابُ المَرَضِ والطِّبِّ

POGLAVLJE O BOLESTI I MEDICINI

بابُ ما يُصيبُ المُؤْمِنَ مِنَ الوَجَعِ والمَرَضِ

١٤٦٣ ـ عَنْ عبدِاللّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: دَخَلْتُ على رسولِ اللّهِ ﷺ وهُوَ يُوعَكُ، فَمَسَسْتُهُ بِيَدي، فقُلْتُ: يا رسولَ اللّهِ! إنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكاً شَديداً؟ فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «أجَلْ؛ إنّي أُوعَكُ كَما يُوعَكُ رَجُلانِ مِنْكُمْ». قالَ: فقُلْتُ: ذٰلكَ أنَّ لكَ أجْرَيْنِ؟ فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «أجَلْ».

ثُمَّ قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «ما مِنْ مُسْلِمٍ يُصيبُهُ أذًى مِنْ مَرَضٍ فَما سِواهُ؛ إلاّ حَطَّ اللّهُ بِهِ سَيِّئاتِهِ كَما تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَها».

O BOLOVIMA I BOLESTIMA KOJE ZADESE VJERNIKA

1463. 'Abdullah b. Mes'ud, ﵁, je rekao: Ušao sam kod Allahovog Poslanika, ﷺ, dok je imao vrućicu. Dotakao sam ga sa svojim rukama i rekao: *Allahov Poslaniče, ti imaš jako visoku temperaturu.*[1]

Rekao je: ***Da, moja vrućica je kao u dvojice od vas.***

Rekao sam: *To je zato što ćeš ti imati duplu nagradu.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Da!*** A potom je rekao: ***Svakom muslimanu, kojeg zadesi neka neugodnost, bolest ili nešto drugo, Allah će na ime toga izbrisati grijehe, kao što lišće spadne sa drveta.***

بابٌ في فَضْلِ عِيادَةِ المَرْضى

١٤٦٤ ـ عنْ ثَوْبانَ رضيَ اللّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «إنَّ المُسْلِمَ إذا عادَ أخاهُ المُسْلِمَ؛ لمْ يَزَلْ في خُرْفَةِ الجَنَّةِ حتَّى يَرْجِعَ».

O VRIJEDNOSTI OBILASKA BOLESNIKA

1464. Sevban, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Musliman koji obiđe svoga brata muslimana kada se razboli, ostaje neprestano u džennetskim baščama,***[2] ***sve dok se ne vrati.***

---

[1] Ovo se odnosi na vrućicu ili bol koji dolazi od nje.

[2] Tj. to će biti razlogom njegova ulaska u Džennet, gdje će ubirati plodove. Nevevi (op. prev.).

١٤٦٥ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي اللَّهُ عنهُ؛ قال: قال رسولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ عزَّ وجلَّ يَقولُ يَوْمَ القِيامَةِ: يا ابْنَ آدَمَ! مَرِضْتُ فلمْ تَعُدْني. قالَ: يا ربِّ! كيفَ أَعُودُكَ وأَنْتَ ربُّ العالَمينَ؟ قالَ: أَما عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدي فُلاناً مَرِضَ فلمْ تَعُدْهُ؟ أَما عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ؛ لَوَجَدْتَني عِنْدَهُ؟ يا ابْنَ آدَمَ! اسْتَطْعَمْتُكَ فلمْ تُطْعِمْني. قالَ: يا ربِّ! كيفَ أُطْعِمُكَ وأَنتَ رَبُّ العالَمينَ؟ قالَ: أَما عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدي فُلانٌ فلمْ تُطْعِمْهُ؟ أَما عَلِمْتَ أَنَّكَ لو أَطْعَمْتَهُ؛ لَوَجَدْتَ ذٰلِكَ عِنْدي؟ يا ابنَ آدَمَ! اسْتَسْقَيْتُكَ فلمْ تَسْقِني. قالَ: يا ربِّ! كَيفَ أَسْقيكَ وأَنتَ رَبُّ العالَمينَ؟ قالَ: اسْتَسْقاكَ عَبْدي فُلانٌ، فلمْ تَسْقِهِ، أَما إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ؛ وَجَدْتَ ذٰلِكَ عِنْدي».

1465. Ebu Hurejre, ﵁, veli da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Uzvišeni Allah će na Sudnjem danu reći:* **Čovječe, Ja sam se bio razbolio ali ti Me nisi posjetio.**

Čovjek će upitati: Gospodaru, kako da te posjetim a Ti si Gospodar svjetova?

Reći će: **Zar nisi znao da se taj i taj Moj rob razbolio, ali ga nisi posjetio? Zar ne znaš da bi Me našao kod njega[1] da si ga posjetio?! Čovječe, tražio Sam od tebe da Me nahraniš pa Me nisi nahranio.**

Čovjek će reći: Gospodaru, kako da Te nahranim a ti si Gospodar svjetova?!

Reći će: **Zar nisi znao da je taj i taj Moj rob od tebe tražio da ga nahraniš, a ti ga nisi nahranio? Zar ne znaš, da si ga nahranio to bi našao kod Mene?![2] Čovječe, tražio Sam od tebe da Me napojiš, pa Me nisi napojio.**

Čovjek će reći: Gospodaru kako da Te napojim a Ti si Gospodar svjetova?!

Reći će: **Od tebe je taj i taj Moj rob tražio da ga napojiš, ali ga nisi napojio, a da si ga napojio to bi našao kod Mene!**

---

[1] Tj. našao bi nagradu i Moje počasti. Nevevi (op. prev.).

[2] Nagradu za to. (op. prev.)

بابٌ لا تَقُلْ : خَبُثَتْ نفسي

١٤٦٦ ـ عنْ عائشة رضيَ اللّهُ عنها؛ قالَتْ : قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ :
«لا يَقولَنَّ أَحدُكُمْ خَبُثَتْ نفسي، ولٰكِنْ لِيَقُلْ : لَقِسَتْ نفسي».

NE RECI: MOJA DUŠA JE *HABUSET*

1466. 'Aiša, ﵂, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka niko od vas ne kaže:* Habuset, *nego neka kaže* lekiset!**[1]

بابٌ لِكُلِّ داءٍ دَواءٌ

١٤٦٧ ـ عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ، عنْ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ أنّه قالَ :
«لِكُلِّ داءٍ دَواءٌ، فإذا أُصيبَ دَواءُ الدّاءِ؛ بَرَأَ بِإذْنِ اللّهِ عزّ وجلّ».

ZA SVAKU BOLEST IMA LIJEK

1467. Džabir, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Za svaku bolest ima lijek, pa kada se pronađe ogovarajući lijek za bolest, ona će, Allahovom dozvolom, biti izliječena!***

[1] Učenjaci vele da *habuse* i *lekise* imaju isto značenje u arapskom jeziku. Međutim, u hadisu se zabranjuje da se upotrijebi spomenuta riječ zbog odvratnosti njene forme. Tako je Poslanik, ﷺ, podučavao ashabe i lijepom izražavanju, podstičući ih da koriste lijepe izraze a da se klone ružnih.

بابٌ الحُمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ فابْرُدوها بِالماءِ

١٤٦٨ - عنْ أَسْماءَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ أَنَّها كانَتْ تُؤتى بِالمَرْأَةِ المَوْعوكَةِ، فَتَدْعو بِالماءِ، فَتَصُبُّهُ في جَيْبِها، وتَقولُ: إِنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «ابْرُدوها بِالماءِ». وقالَ: «إِنَّها مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ».

VRUĆICA JE DŽEHENNEMSKA ŽEGA, PA JE RASHLADITE VODOM

1468. Esma, ﵂, prenosi da bi ona, kada bi joj doveli ženu koja je imala vrućicu, zatražila vode i sipala joj vodu u njedra govoreći: *Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao:* ***Razblažite je vodom!****, i rekao je:* ***To je džehennemska žega!***

بابٌ الحُمَّى تُذْهِبُ الخطايا

١٤٦٩ - عنْ جابِرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ دَخَلَ على أُمِّ السَّائِبِ أَوْ: أُمِّ المُسَيَّبِ ، فقالَ: «ما لَكِ يا أُمَّ السَّائِبِ - أَوْ: يا أُمَّ المُسَيَّبِ - تُزَفْزِفينَ؟». قالَتِ: الحُمَّى، لا بارَكَ اللَّهُ فيها، فقالَ: «لا تَسُبِّي الحُمَّى، فإِنَّها تُذْهِبُ خَطايا بَني آدَمَ كَما يُذْهِبُ الكِيرُ خَبَثَ الحَديدِ».

VRUĆICA BRIŠE GRIJEHE

1469. Džabir b. Abdullah, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, ušao kod Ummu Saib ili Ummu Musejjeb i upitao: ***Šta ti je Ummu Saib ili Ummu Musejjeb, zašto se treseš?***

Rekla je: *Vrućica, Allah joj ne dao berićeta!*

Rekao je: ***Nemojte proklinjati vrućicu, ona uklanja čovjekove grijehe, kao što mijeh uklanja prljavštinu sa željeza.***

باب في الصَّرَع وثَوابه

١٤٧٠ - عن عطاءِ بن أبي رَباحٍ؛ قال: قال لي ابنُ عبَّاسٍ رضيَ اللّهُ عنهما: ألا أُريكَ امرأةً مِن أهلِ الجنَّةِ؟ قُلتُ: بَلى. قالَ: هٰذهِ المَرأةُ السَّوداءُ، أتَتِ النبيَّ ﷺ، فقالَتْ: إنِّي أُصرَعُ، وإنِّي أتكشَّفُ؛ فادعُ اللّهَ لي. قالَ: «إنْ شِئْتِ؛ صَبَرْتِ ولكِ الجنَّةُ، وإنْ شِئْتِ؛ دَعَوْتُ اللهَ عزَّ وجلَّ أنْ يُعافِيَكِ». قالَتْ: أصْبِرُ. قالَتْ: فإنِّي أتكشَّفُ؛ فادعُ اللّهَ أنْ لا أتكشَّفَ، فدَعا لَها.

O PADAVICI I NAGRADI ZA NJU

1470. 'Ata b. ebi Rebah prenosi da mu je Ibn 'Abbas, ﵄, rekao: *Hoćeš li da ti pokažem ženu Džennetlijku?*

Rekao sam: *Hoću!* Rekao je: *Ova crnkinja je došla kod Poslanika, ﷺ, i rekla: Ja imam napade padavice, pa u tom stanju mi se otkrije tijelo, zato zamoli Allaha za mene.*

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ako se strpiš, bit ćeš nagrađena Džennetom ili, ako hoćeš, zamolit ću Allaha da ti da ozdravljenje?***

Rekla je: *Strpit ću se. Međutim, u tom stanju se otkrijem. Zamoli Allaha da se ne otkrivam!*, pa je zamolio Allaha za nju.

باب التَّلبينةُ مُجمَّةٌ لفؤادِ المريضِ

١٤٧١ - عن عائشةَ رضيَ اللّهُ عنها زَوجِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّها كانَتْ إذا ماتَ المَيِّتُ مِن أهلِها، فاجتَمَعَ لِذلكَ النِّساءُ، ثُمَّ تفرَّقْنَ؛ إلاّ أهلَها وخاصَّتَها، أمَرَتْ بِبُرمَةٍ مِن تَلبينةٍ، فطُبِخَتْ، ثُمَّ صُنِعَ ثَريدٌ، فصُبَّتِ التَّلبينةُ علَيها، ثُمَّ قالَتْ: كُلْنَ مِنها؛ فإنِّي سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يقولُ: «التَّلبينةُ مُجمَّةٌ لِفؤادِ المَريضِ، تُذهِبُ بَعضَ الحُزنِ».

TELBINA SMIRUJE SRCE BOLESNIKA

1471. Prenosi se od Aiše, ﵂, Poslanikove, ﷺ, supruge da bi, kada bi neko od članova njene porodice umro i nakon što bi se sakupile žene a potom razišle, osim njene porodice i najbližih, naredila da se

donese kameni ćup za telbinu.[1] Zatim bi napravili poparu i na nju prosuli telbinu. Potom bi Aiša govorila: *Jedite ovo, jer sam ja čula Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Telbina smiruje srce bolesnika i ublažava žalost.***

باب التداوي بسقي العسل

١٤٧٢ ـ عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه؛ قال: جاء رجل إلى النبي ﷺ، فقال: إن أخي استطلق بطنه، فقال رسول الله ﷺ: «اسقه عسلاً». فسقاه، ثم جاءه، فقال: إني سقيته، فلم يزده إلا استطلاقاً. فقال له ثلاث مرات، ثم جاء الرابعة، فقال: «اسقه عسلاً». فقال: لقد سقيته فلم يزده إلا استطلاقاً. فقال رسول الله ﷺ: «صدق الله، وكذب بطن أخيك». فسقاه فبرأ.

LIJEČENJE MEDOM

1472. Ebu Se'id el-Hudri, ﷺ, je rekao: Neki čovjek je došao Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Moj brat ima proljev.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Daj mu meda.***

Dao mu je, no on je ponovo došao i rekao: *Dao sam mu meda, ali se stanje pogoršalo.* To se ponovilo tri puta. Potom je došao i četvrti put i Poslanik, ﷺ, mu je ponovo rekao: ***Daj mu meda.***

Čovjek je rekao: *Dao sam mu, ali je proljev sve jači.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: *Allah je istinu rekao,*[2] *a slagao je stomak tvog brata!*, pa mu je dao ponovo meda i on je ozdravio.

---

[1] Telbina je čorba od brašna i pljeve, kažu: *Ponekad se stavi u nju meda.*
[2] Odnosi se na ajet:

﴿ ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ ٦٩

Zatim, hrani se svakovrsnim plodovima, pa onda idi stazama Gospodara svoga, poslušno! Iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja, koje je lijek ljudima. To je, uistinu, dokaz za ljude koji razmišljaju. Sura *En-Nahl*, 69. (op. prev.).

بابُ التَّداوي بِالشُّونيزِ

١٤٧٣ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ أَنَّه سَمِعَ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ: «إِنَّ في الحَبَّةِ السَّوْداءِ شِفاءً مِن كُلِّ داءٍ؛ إِلاَّ السَّامَ».

والسَّامُ: المَوْتُ، والحَبَّةُ السَّوْداءُ: الشُّونيزُ.

LIJEČENJE ČUREKOTOM

1473. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***U zrnu čurekota je lijek za svaku bolest, osim smrti.***

بابُ مَنْ تَصَبَّحَ بِتَمْرِ عَجْوَةٍ؛لَمْ يَضُرَّهُ سَمٌّ ولا سِحْرٌ

١٤٧٤ ـ عنْ سعدِ بنِ أَبي وَقَّاصٍ رضيَ اللّٰهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ: «مَنْ تَصَبَّحَ بِسَبْعِ تَمراتٍ عَجْوَةً؛ لَمْ يَضُرَّهُ ذٰلِكَ اليَوْمَ سَمٌّ ولا سِحْرٌ».

KO NAŠTE SRCE POJEDE HURME *ADŽVE* NEĆE MU NAŠKODITI OTROV NITI SIHIR

1474. Sa'd b. ebi Vekkas, ﷺ, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Ko našte srce pojede sedam adžva[1] hurmi, neće mu toga dana naškoditi otrov niti sihir.***

١٤٧٥ ـ عنْ عائشةَ رضيَ اللّٰهُ عنها؛ أَنَّ رسولَ اللّهِ ﷺ قالَ: «إِنَّ في عَجْوَةِ العالِيَةِ شِفاءً، وإِنَّها تِرياقٌ أَوَّلَ البُكْرَةِ».

1475. 'Aiša, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***U alijskoj[2] adžvi je lijek. One su protuotrov u rano jutro.***

---

[1] Adžva je vrsta dobrih hurmi. (op. prev.)

[2] Predio u Medini. (op. prev.)

بابُ الكَمْأةُ مِن المَنِّ، وماؤُها شِفاءٌ للعَيْنِ

١٤٧٦ - عَنْ سعيدِ بنِ زيدٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: **«الكَمْأةُ مِن المَنِّ الذي أنْزَلَهُ اللَّهُ عزَّ وجلَّ على موسى، وماؤُها شِفاءٌ لِلْعَيْنِ»**.

BIJELA JELENGLJIVA JE OD MANE A NJEN SOK JE LIJEK ZA OČI

1476. Se'id b. Zejd, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Bijela jelengljiva je od mane koju je Allah spustio Musau, a njen sok je lijek za oči.***

بابُ التَّداوي بِالعودِ الهِنْدِيِّ وهُو الكُسْتُ

١٤٧٧ - عنْ عبيدِاللَّهِ بنِ عبدِاللَّهِ بنِ عُتبةَ بنِ مَسعودٍ؛ أنَّ أُمَّ قَيْسٍ بنتَ مِحْصَنٍ (وكانَتْ مِن المُهاجِراتِ الأُوَلِ اللاَّتي بايَعْنَ رسولَ اللَّهِ ﷺ، وهيَ أُخْتُ عُكَّاشةَ بنِ مِحْصَنٍ، أحدِ بني أسَدِ بنِ خُزَيْمةَ)؛ قالَ: أخبرَتْني أنَّها أتَتْ رسولَ اللَّهِ ﷺ بابنٍ لَها لمْ يَبْلُغْ أنْ يَأكُلَ الطَّعامَ، وقدْ أعْلَقَتْ عليهِ مِن العُذْرَةِ (قالَ يونُسُ: أعْلَقَتْ: غَمَزَتْ؛ فهيَ تَخافُ أنْ تَكونَ بهِ عُذْرَةٌ). قالَتْ: فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«علامَهْ تَدْغَرْنَ أوْلادَكُنَّ بِهذا الإعْلاقِ؟ عَلَيْكُمْ بِهذا العُودِ الهِنْدِيِّ** (يَعْني بِهِ: الكُسْتَ)؛ **فإنَّ فيهِ سَبْعَةَ أشْفِيَةٍ، مِنها ذاتُ الجَنْبِ»**.

قالَ عبيدُاللَّهِ: وأخبرَتْني أنَّ ابْنَها ذاكَ بالَ في حَجْرِ رَسولِ اللَّهِ ﷺ، فدَعا رسولُ اللَّهِ ﷺ بِماءٍ، فَنَضَحَهُ على ثَوْبِهِ، ولمْ يَغْسِلْهُ غَسْلاً.

LIJEČENJE INDIJSKIM DRVETOM ZVANIM *KUST*

1477. 'Ubejdullah b. 'Abdullah b. 'Utbe b. Mes'ud prenosi da ga je Umm Kajs, Mihsanova kćerka, - jedna od prvih muhadžirki koje su dale prisegu Allahovom Poslaniku, ﷺ, sestra Ukkaše b. Mihsana koji je

bio iz plemena Esed b. Huzejme, - obavijestila da je otišla sa svojim sinom koji je bio još dojenče kod Allahovog Poslanika, ﷺ. Imao je grlobolju, pa mu je gnoj istisnula prstima.

Rekla je da joj je Allahov Poslanik, ﷺ, tada rekao: ***Zbog čega na taj način liječite svoju djecu?!***[1] ***Koristite indijsko drvo***[2]***, jer je u njemu sedam lijekova i lijek za zatu-l-dženb.***[3]

'Ubejdullah je rekao: *Obavijestila me da se njeno dijete tada pomokrilo u krilu Allahovog Poslanika, ﷺ, a on je zatražio vode i poprskao je po svojoj odjeći i nije ju oprao.*

---

[1] Žene su u to vrijeme liječile tu bolest tako da su uzimale komad platna pa su ga dobro uvrtale i kroz nos djetetu puštale krv nakon čega bi i potekla crna krv.

[2] Zvano aloja. (op. prev.)

[3] Postoje dvije vrste bolesti zvane *zatu-l-dženb* - pleuritis: pravi i prividni. Pravi je pleuritis teška upala membrane, koja se nalazi na unutrašnjoj strani grudnog koša i okružuje pluća, uzrokujući oticanje pleure. Često je popraćen lučenjem tečnosti u šupljinu grudnog koša, dok je prividni pleuritis, koji takođe karakterišu disajne teškoće, popraćene bolom pleure, premda je uzrokovan sprečavanjem oticanja štetnih, teških, raspadnih gasova između membrana oko strana, a njegov bol može biti zamijenjen bolom pleuritisa ili oticanjem unutrašnje pleure. Razlika između ove dvije vrste bola da je u slučaju prividnog pleuritisa bol ponekad konstantan, dok je u slučaju pravog pluritisa bol iznenadan, žestok, oštar i popraćen vrućicom...
Prema tome, hadis naveden u ovom poglavlju ne odnosi se na pravi pleuritis, već prije na onaj prividni uzrokovan zatvaranjem gasova oko prsa. U ovom slučaju, kora indijskog drveta – aloja smrvljena do praha pomiješana sa mlakim biljnim uljem nanosi se na strane. Takva mješavina također može biti uzeta i oralno, da pomogne izbacivanje zaostalih začepljenih gasova i da uravnoteži rad crijeva.
Ibn-l-Kajim *Zadu-l-Me'ad*, IV tom, 74 str. Vidi: *Poslanikova medicina*, str. 81. (op. prev.)

بابُ التَّداوي بِاللَّدودِ

١٤٧٨ - عن عائشة رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: لَدَدْنا رسولَ اللَّهِ ﷺ في مَرَضِهِ، فأشارَ أنْ لا تَلُدُّوني. فقُلنا: كَراهِيَةُ المَريضِ للدَّواءِ. فلمَّا أفاقَ؛ قالَ: «لا يَبْقى أحَدٌ مِنكُمْ إلاَّ لُدَّ؛ غَيرُ العباسِ، فإنَّهُ لمْ يَشهَدْكُمْ».

LIJEČENJE UBRIZGAVANJEM LIJEKA SA JEDNE STRANE USTA

1478. Aiša, ﵂, je rekla: *Kada se Allahov Poslanik,* ﷺ, *razbolio ubrizgali smo mu lijek. Pokazao je da mu ne ubrizgavamo lijek.*

Rekli smo: Možda bolesnik ne voli lijek.

Kada se osvijestio, rekao je: ***Svakom od vas nek se lijek ubrizga izuzev Abbasu, jer on nije bio s vama.***[1]

بابٌ في الحِجامَةِ والسَّعوطِ

١٤٧٩ - عنِ ابنِ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ أنَّ النبيَّ ﷺ احْتَجَمَ، وأعْطى الحَجَّامَ أجْرَهُ، واسْتَعَطَ.

O HIDŽAMI I DAVANJU LIJEKA KROZ NOS

1479. Ibn 'Abbas, ﵄, prenosi da je Poslaniku, ﷺ, urađena *hidžama*, da je platio kupičaru i da je uzimao lijek kroz nos.[2]

[1] Dali su mu lijek dok je bio u nesvijesti, a već im je rekao da mu ne daju lijek. Pa ih je kaznio tako da je svako ko je prisustvovao morao popiti lijek da ne bi i drugi put uradili isto (op. prev.).

[2] Hidžama je liječenje puštanjem krvi, a kupičar je osoba koja to radi (op. prev.).

بابُ التَّداوي بِالحِجامَةِ والكَيِّ

١٤٨٠ ـ عَنْ عاصِمِ بنِ عمرَ بنِ قَتادَةَ؛ قالَ: جاءَنا جابرُ بنُ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما في أَهْلِنا، ورَجُلٌ يَشْتَكي خُرَاجاً أَوْ جِراحاً، فقالَ: ما تَشْتَكي؟ قالَ: خُرَاجٌ بِي قدْ شَقَّ عَلَيَّ. فقالَ: يا غُلامُ! ائتِني بِحَجَّامٍ. فقالَ لهُ: ما تَصْنَعُ بِالحَجَّامِ يا أَبا عبدِاللّهِ؟ قالَ: أُريدُ أَنْ أُعلِّقَ فيهِ مِحْجَماً. قالَ: واللّهِ؛ إِنَّ الذُّبابَ لَيُصيبُني أَوْ يُصيبُني الثَّوْبُ فيُؤْذيني، ويَشُقُّ عَلَيَّ.

فلَمَّا رَأى تَبَرُّمَهُ مِن ذٰلِكَ؛ قالَ: إِنِّي سَمِعْتُ رسولَ اللّهِ ﷺ يَقولُ: «**إِنْ كانَ في شيءٍ مِن أَدْوِيَتِكُمْ خَيْرٌ؛ فَفِي شَرْطَةِ مِحْجَمٍ، أَوْ شَرْبَةٍ مِن عَسَلٍ، أَوْ لَذْعَةٍ بِنارٍ**». قالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: «**وما أُحِبُّ أَنْ أَكْتَوِيَ**».

قالَ: فجاءَ بِحَجَّامٍ، فَشَرَطَهُ، فذَهَبَ عنهُ ما يَجِدُ.

LIJEČENJE HIDŽAMOM I KAUTERIZACIJOM

1480. 'Asim b. Omer b. Katade veli: Džabir b. 'Abdullah, ﵁, je došao u našu porodicu. Jedan od članova porodice se žalio na neku oteklinu ili ranu.

Upitao ga je: *Na što se žališ?*

Rekao je: *Na oteklinu koja je postala nesnosna.*

Rekao je: *Mladiću, dovedi mi kupičara.*

Upitao je: *Šta će ti kupičar, Ebu Abdullahu?*

Odgovorio je: *Hoću na tom mjestu da uradi hidžamu.*

Rekao je: *Tako mi Allaha, kada sleti muha ili me dotakne odjeća smeta mi i bude mi teško!*

Kada je vidio da nije zadovoljan s tim, rekao je: *Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Ako ima kakva dobra u vašem liječenju to je u urezu na vratu, konzumiranju meda ili kauterizaciji vatrom.***

Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Ne volim da se kauteriziram.***

Potom je došao kupičar, zarezao ga i ozdravio je od onoga što ga je mučilo.

١٤٨١ - عنْ جابرٍ؛ أنَّ أمَّ سلمةَ رضيَ اللّهُ عنها استأذنَتْ رسولَ اللّهِ ﷺ في الحِجامَةِ، فأمَرَ النبيُّ ﷺ أبا طَيْبَةَ أنْ يَحْجُمَها.

قالَ حَسِبْتُ أنّه قالَ: كانَ أخاها مِن الرَّضاعَةِ، أوْ غُلاماً لمْ يَحْتَلِمْ.

1481. Džabir prenosi da je Ummu Seleme, ﵂, zatražila dozvolu od Allahovog Poslanika, ﷺ, da uradi hidžamu, pa je Poslanik, ﷺ, naredio Ebu Tajbeu da joj to uradi .

Rekao je: Mislim da je rekao: *Bio joj je brat po mlijeku ili je bio dječak koji nije dostigao punoljetnost.*

بابُ التَّداوي بِقَطْعِ العِرْقِ والكَيِّ

١٤٨٢ - عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: بَعَثَ رسولُ اللّهِ ﷺ إلى أُبَيِّ بنِ كَعْبٍ طَبيباً، فَقَطَعَ منهُ عِرْقاً، ثمَّ كَواهُ عليهِ.

LIJEČENJE PRESIJECANJEM VENA I KAUTERIZACIJOM

1482. Džabir, ﵁, je rekao: *Allahov Poslanik, ﷺ, je poslao Ubejj b. Ka'bu ljekara. Presjekao mu je venu a zatim je kauterizirao.*

بابُ التَّداوي للجِراحِ بالكَيِّ

١٤٨٣ - عنْ جابرٍ رضيَ اللّهُ عنهُ؛ قالَ: رُمِيَ سعدُ بنُ مُعاذٍ رضيَ اللّهُ عنهُ في أكْحَلِهِ. قالَ: فَحَسَمَهُ النبيُّ ﷺ بِيَدِهِ بِمِشْقَصٍ، ثمَّ وَرِمَتْ، فحَسَمَهُ الثّانِيَةَ.

LIJEČENJE RANE KAUTERIZACIJOM

1483. Džabir, ﵁, je rekao: *Sa'd b. Mu'az, ﵁, je bio pogođen u središnju venu na ruci. Poslanik, ﷺ, mu je izvršio kauterizaciju na ruci nekim željezom sličnim šiljku na strijeli. Nakon toga ruka mu je otekla pa je ponovio proces.*

باب التَّداوي بِالخَمْرِ

فيهِ حديثُ وائل بن حُجرِ رضيَ اللَّهُ عنهُ، وقدْ تَقَدَّمَ في كتاب الأشَربةِ رَقُم ١٢٧٩

LIJEČENJE ALKOHOLOM

O tome se prenosi hadis od Vaila b. Hudžra, ﷺ, u poglavlju o pićima; hadis br. 1279.[1]

[1] Vail el-Hadremi prenosi da je Tarik b. Suvejd el-Džu'fi, ﷺ, pitao Poslanika, ﷺ, o alkoholu pa mu je zabranio ili nije mu odobrio da ga proizvodi. Rekao je: *Ja ga proizvodim samo za lijek.* Poslanik, ﷺ, je rekao: **To nije lijek. To je bolest.** (op. prev.).

كِتابُ الطَّاعونِ

POGLAVLJE O KUGI

باب في الطاعون وأنه رجز فلا تدخلوا عليه ولا تخرجوا فرارا منه

١٤٨٤ - عن أسامة بن زيد رضي الله عنهما، عن رسول الله ﷺ؛ أنه قال: «إن هذا الوجع - أو: السقم - رجز عذب به بعض الأمم قبلكم، ثم بقي بعد بالأرض، فيذهب المرة ويأتي الأخرى، فمن سمع به بأرض؛ فلا يقدمن عليه، ومن وقع بأرض وهو بها؛ فلا يخرجنه الفرار منه».

KUGA JE KAZNA PA NE IDITE TAMO GDJE SE POJAVILA A NEMOJTE NI BJEŽATI IZ MJESTA U KOME SE POJAVILA

1484. Usame b. Zejd, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ova bolest ili pošast je kazna kojom su kažnjeni neki narodi prije vas. Zatim je ona ostala još na Zemlji. S vremena na vrijeme se pojavi pa je nestane. Ko čuje da se pojavila u nekom kraju, neka ne ide tamo. A ako se pojavi u mjestu gdje se on zadesi, neka ne izlazi bježeći od nje.***

١٤٨٥ - عنْ عبدِاللّٰهِ بنِ عبَّاسٍ رضيَ اللّٰهُ عنهُما؛ أَنَّ عمرَ بنَ الخطَّابِ رضيَ اللّٰهُ عنهُ خرَجَ إلى الشَّامِ، حتَّى إذا كانَ بِسَرْغَ، لَقِيَهُ أهلُ الأجْنادِ: أَبو عُبَيْدَةَ بنُ الجرَّاحِ وأَصْحابُهُ، فأَخْبروهُ أنَّ الوَباءَ قدْ وَقَعَ بِالشَّامِ.

قالَ ابنُ عباسٍ: فقالَ عمرُ: ادعُ لِيَ المُهاجِرينَ الأوَّلينَ. فدَعَوْتُهُمْ، فاسْتَشارَهُمْ، وأخْبَرَهُمْ أنَّ الوَباءَ قدْ وَقَعَ بِالشَّامِ؟ فاخْتَلَفوا، فقالَ بَعْضُهُمْ: قد خَرَجْتَ لأمرٍ، ولا نَرى أنْ تَرْجِعَ عنهُ. وقالَ بَعْضُهُمْ: معكَ بَقِيَّةُ النَّاسِ وأَصْحابُ رسولِ الله ﷺ، ولا نَرى أنْ تُقْدِمَهُمْ على هٰذا الوَباءِ. قالَ: ارْتَفِعوا عَنِّي.

ثمَّ قالَ: ادعُ ليَ الأنصارَ. فدَعَوْتُهُمْ لهُ، فاسْتَشارَهُمْ، فسَلَكوا سَبيلَ المُهاجِرينَ، واخْتَلَفوا كاخْتِلافِهِمْ، فقالَ: ارْتَفِعوا عَنِّي.

ثمَّ قالَ: ادعُ لي مَن كانَ هٰهُنا مِن مَشْيَخَةِ قُرَيْشٍ مِن مُهاجِرَةِ الفَتْحِ. فَدَعَوْتُهُمْ، فلمْ يَخْتَلِفْ عليهِ رَجُلانِ، فَقالُوا: نَرى أنْ تَرْجِعَ بِالنَّاسِ، ولا تُقْدِمَهُمْ على هٰذا الوَباءِ.

فَنادى عمرُ بِالنَّاسِ: إنِّي مُصْبِحٌ على ظَهْرٍ؛ فأَصْبِحوا عليهِ. فقالَ أبو عُبيدةَ بنُ الجَرَّاحِ: أَفِراراً مِن قَدَرِ اللّٰهِ؟! فقالَ عمرُ: لوْ غَيْرُكَ قالَها يا أَبا عُبَيْدَةَ! وكانَ عمرُ يَكْرَهُ خِلافَهُ نعمْ نَفِرُّ مِنْ قَدَرِ اللّٰهِ إلى قَدَرِ اللّٰهِ، أَرَأَيْتَ لوْ كانَ لَكَ إبِلٌ، فهَبَطَتْ وادِياً لهُ عُدْوَتانِ؛ إحْداهُما خَصْبَةٌ والأُخْرى جَدْبَةٌ، أليسَ إنْ رَعَيْتَ الخَصْبَةَ؛ رَعَيْتَها بِقَدَرِ اللّٰهِ، وإنْ رَعَيْتَ الجَدْبَةَ؛ رَعَيْتَها بِقَدَرِ اللّٰهِ؟

قالَ: فجاءَ عبدُالرحمٰنِ بنُ عوفٍ، وكانَ مُتَغَيِّباً في بَعْضِ حاجَتِهِ، فقالَ: إنَّ عِندي مِن هٰذا عِلْماً، سَمِعْتُ رسولَ اللّٰهِ ﷺ يَقولُ: **«إذا سَمِعْتُمْ بهِ بِأَرْضٍ؛ فلا تَقْدَمُوا عليهِ، وإذا وَقَعَ بِأَرْضٍ وأَنْتُمْ بِها، فَلا تَخْرُجوا فِراراً مِنْهُ»**.

قالَ: فحَمِدَ اللّٰهَ عمرُ بنُ الخطابِ رضيَ اللّٰهُ عنهُ، ثمَّ انْصَرَفَ.

1485. 'Abdullah b. 'Abbas, ﷺ, prenosi da je Omer b. el-Hattab, ﷺ, jednom krenuo prema Šamu. Kada je došao do mjesta zvanog Serg[1]

[1] Mjesto na ulazu u Šam na izlazu iz Hidžaza.

srele su ga edžnadske vođe,[1] Ebu Ubejde i njegovi prijatelji i obavijestili ga da se kuga već pojavila u Šamu.

Omer je rekao Ibn 'Abbasu: Pozovi mi prve muhadžire. Pozvao sam ih. Omer ih je konsultovao nakon toga i obavijestio da se kuga pojavila u Šamu. Nisu zauzeli jedinstven stav o tome.

Neki su rekli: *Izišao si zbog određenog razloga, zato smatramo da ne bi trebalo da se vraćaš.*

Drugi su rekli: *S tobom je ostatak ljudi i ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, zato smatramo da ne bi trebalo da ih vodiš u tu zarazu.*

Potom je rekao: *Raziđite se!* Zatim je rekao: *Pozovi mi ensarije!*

Pozvao sam ih. I njih je pitao za savjet. Ponijeli su se kao i muhadžiri. Zauzeli su različite stavove kao i oni. Potom je i njima rekao: *Raziđite se!* Zatim je rekao: *Pozovi mi, ako tamo ima neko od kurejševićkih staraca koji su primili islam kada je osvojena Mekka.* Pozvao sam ih. Svi su imali jedinstven stav. Rekli su: *Smatramo da treba da se vratiš sa ljudima i da ih ne vodiš u tu zarazu.* Potom je Omer povikao: *Ja se vraćam u Medinu ujutro pa se i vi pripremite za put.*

Ebu Ubejde b. el-Džerrah je rekao: *Zar bježiš od Allahovog određenja?* Omer je rekao: *Da je to neko drugi rekao, Ebu Ubejde! ?*

Omer nije volio da mu proturječi. Rekao je: *Da, bježimo od Allahovog određenja ka Allahovom određenju. Šta misliš, da imaš deve i da si ih dotjerao u neku dolinu sa dvije prohodne strane, jedna je plodna a druga pusta. Ako ih budeš čuvao na plodnoj strani, zar ih nećeš napasati po Allahovom kaderu a ako ih budeš čuvao i po drugoj, zar ih opet nećeš čuvati po Allahovom kaderu?!*

Potom je došao 'Abdurrahman b. 'Avf, koji je bio odsutan zbog nekih svojih potreba, pa je rekao: *Ja o ovom pitanju znam nešto. Čuo sam Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao:* ***Kada čujete da se u nekoj zemlji pojavila kuga, nemojte ići tamo, a ako se pojavi u nekoj zemlji a vi ste u njoj, nemojte izlaziti bježeći od nje.***

Potom je Omer, ﵁, zahvalio Allahu i krenuo.

[1] *Edžnad* je riječ koja označava pet oblasti u Šamu: Palestina, Jordan, Damask, Hims i Kinsrin. Nevevi (op. prev.).

كِتابُ الطِّيَرَةِ والعَدْوى

POGLAVLJE O TIJERI I 'ADVI

باب لا عَدْوى ولا طِيَرَةَ ولا صَفَرَ ولا هامَةَ

١٤٨٦ - عَنْ أَبي سَلَمَةَ بنِ عبدِالرحمٰنِ، عَنْ أَبي هُريرةَ رضيَ اللهُ عنهُ؛ حينَ قالَ رسولُ اللهِ ﷺ: **«لا عَدْوى، ولا صَفَرَ، ولا هامَةَ»**. فقالَ أعرابيٌّ: يا رسولَ اللهِ! فما بالُ الإبلِ تكونُ في الرَّمْلِ كأنَّها الظِّباءُ، فيَجيءُ البَعيرُ الأجرَبُ، فيَدْخُلُ فيها، فيُجرِبُها كلَّها؟ قالَ: **«فمَنْ أعدى الأوَّلَ»**.

وفي رِوايةٍ: **«لا عَدْوى، ولا طِيَرَةَ، ولا صَفَرَ، ولا هامَةَ»**.

NEMA 'ADVE, NITI TIJERE, NITI SAFERA, NITI HAME

1486. Ebu Seleme b. Abdurrahman prenosi od Ebu Hurejre, ﷺ, da je, kada je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema 'adve,*** [1] ***niti safera***[2] ***niti hame***[3]***!,*** neki beduin upitao: *Allahov Poslaniče, šta ćemo za deve koje pasu u pustinji zdrave kao srne, pa im dođe šugav mužjak, te ih sve zarazi?*

Rekao je: ***Ko je njega zarazio?***[4] A u drugoj predaji stoji: ***Nema 'adve, niti tijere***[5]***, niti safera, niti hame.***

---

[1] To je vjerovanje Arapa u džahilijjetu da se zarazna bolest sama od sebe širi i djeluje bez Allahovog određenja i volje. Postojanje zaraze je potvrđeno šerijatom i Allahovom odredbom, ali uz Allahovu dozvolu.

[2] Odgađanje svetog mjeseca muharrema do safera, kad im je to bilo potrebno. To su Arapi radili u džahilijjetu. Drugo tumačenje je da se ovo odnosi na glistu koja bude u stomaku. Vjerovali su da se prilikom gladi uznemiri od čega čovjek može i da umre. Smatrali su tu glistu zaraznijom od šuge.

[3] *Hama* je sova. Arapi su u džahilijjetu gatali po njoj. Kada bi pala nekom na kuću, vjerovali su da je to vijest o njegovoj smrti ili smrti nekoga od članova njegove porodice, a vjerovali su i da se kosti umrlog pretvaraju u sovu, tvrdili su da iz glave ubijenog izađe životinja, ili nastane iz njegove krvi, i pušta glasove sve dok se ne osvete za njega. Šerijat je to negirao (op. prev.).

[4] Poslanik, ﷺ, nije negirao to što je beduin vidio, da zaražene deve zaraze zdrave, naprotiv, potvrdio je to jer je to poznato i dokazano praksom. Poslanik, ﷺ, mu je skrenuo pažnju da to biva Allahovom voljom a ne samo od sebe, jer da je tako ne bi se prva deva ni razboljela, pošto nije ni bilo zaraze.

[5] Gatanje po letu ptica: kada bace neku pticu pa ona odleti na jednu stranu, to je dobro, a ako odleti na drugu stranu, onda to nije dobro (op. prev.).

باب لا يورد ممرض على مصح

١٤٨٧ - عن ابن شهاب؛ أن أبا سلمة بن عبدالرحمٰن بن عوف حدثه؛ أن رسول الله ﷺ قال: «**لا عدوى**». ويحدث أن رسول الله ﷺ قال: «**لا يورد ممرض على مصح**».

قال أبو سلمة: كان أبو هريرة يحدثهما كليهما عن رسول الله ﷺ، ثم صمت أبو هريرة بعد ذلك عن قوله: «**لا عدوى**»، وأقام على أن: «**لا يورد ممرض على مصح**».

قال: فقال الحارث بن أبي ذباب (وهو ابن عم أبي هريرة): قد كنت أسمعك يا أبا هريرة تحدثنا مع هذا الحديث حديثاً آخر قد سكت عنه، كنت تقول: قال رسول الله ﷺ: «**لا عدوى**». فأبى أبو هريرة أن يعرف ذلك، وقال: «**لا يورد ممرض على مصح**». فماراه الحارث في ذلك حتى غضب أبو هريرة، فرطن بالحبشية، فقال للحارث: أتدري ماذا قلت؟ قال: لا. قال أبو هريرة: إني قلت: أبيت.

قال أبو سلمة: ولعمري؛ لقد كان أبو هريرة يحدثنا أن رسول الله ﷺ قال: «**لا عدوى**»؛ فلا أدري؛ أنسي أبو هريرة، أو نسخ أحد القولين الآخر؟

NEKA SE NE MIJEŠA BOLESNA STOKA SA ZDRAVOM

1487. Ibn Šihab prenosi od Ebu Seleme b. 'Abdurrahmana b. 'Avfa da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema 'adve,*** i da je Poslanik, ﷺ, još rekao: ***Neka se ne miješa bolesna sa zdravom stokom.***

Ebu Seleme je rekao: *Oba ova hadisa je Ebu Hurejre prenio od Allahovog Poslanika, ﷺ. Zatim je Ebu Hurejre prešućivao svoju predaju:* ***Nema 'adve,*** *i zadovoljavao se samo sa predajom:* ***Neka se bolesna stoka ne miješa sa zdravom.***

Haris b. ebi Zubab (a on je bio Ebu Hurejreov amidžić) je rekao: *Slušao sam te, Ebu Hurejre, kako uz ovaj hadis, prenosiš i drugi hadis, ali si ga kasnije prešutio. Govorio si: Rekao je Allahov Poslanik, ﷺ:* ***Nema'adve.***

Međutim, Ebu Hurejre je odbio to priznati i tvrdio je da je samo rekao: ***Neka se bolesna stoka ne miješa sa zdravom.***

Haris se s njim o tome prepirao, sve dok se Ebu Hurejre nije naljutio i počeo govoriti habešijskim.

Potom je rekao Harisu: *Znaš li šta sam rekao?*

Rekao je: *Ne znam.* Rekao je: *Rekao sam da ne priznajem da sam to rekao.* Ebu Seleme je rekao: *Kunem se da nam je Ebu Hurejre govorio da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* **Nema 'adve.** *Pa ne znam da li je zaboravio ili je jedan govor derogirao drugi.*[1]

بابٌ لا نَوْءَ

١٤٨٨ - عنْ أبي هُرَيرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ:

«لا عَدوى، ولا هامَةَ، ولا نَوْءَ، ولا صَفَرَ».

NEMA NEV'E

1488. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema 'adve, niti hame, niti nev'e*[2]*, niti safera.***

بابٌ لا غُوْلَ

١٤٨٩ - عنْ جابرِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ:

«لا عَدوى، ولا طِيَرَةَ، ولا غُولَ».

NEMA DEMONA

1489. Džabir, ؓ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Nema 'adve, niti tijere, niti demona*[3]*.***

---

[1] Ebu Seleme, ؓ, smatra da je ovo jedini hadis koji je Ebu Hurejre, ؓ, zaboravio, kao što se na to ukazuje u Buharijinoj predaji. Derogacija ne dolazi u obzir, jer je općepoznato u nauci *usulu-l-fikha* da se derogacija ne primjenjuje u obavijestima.

[2] Da se kaže da je kiša pala zbog te i te zvjezde i da se u to vjeruje.

[3] Većina uleme smatra da se ovo odnosi na ubjeđenje Arapa da se u pustinjama vrsta šejtana prikazuje ljudima u raznim oblicima, skrećući ih sa puta i uništavajući ih na taj način, pa je Poslanik, ﷺ, to negirao.

باب في اجْتِنابِ المُبْتلى

١٤٩٠ - عن الشَّرِيدِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كانَ في وَفْدِ ثَقيفٍ رَجُلٌ مَجْذومٌ، فأرْسَلَ إليهِ النبيُّ ﷺ: «إنَّا قدْ بايَعْناكَ؛ فارْجِعْ».

TREBA IZBJEGAVATI DOLAZAK U DODIR S ONIM KO JE ISKUŠAN NEKOM ZARAZNOM BOLESTI

1490. Šerid, ﵁, je rekao: *U sekifskom izaslanstvu je bio jedan čovjek sa leprom. Poslanik,* ﷺ, *mu je poslao obavještenje u kome je stajalo:* ***Prihvatili smo tvoju prisegu bez rukovanja, pa se vrati.***[1]

باب في الفَأْلِ الصَّالِح

١٤٩١ - عن أَبي هُرَيرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ النبيَّ ﷺ يَقولُ: «لا طِيَرَةَ، وخَيْرُها الفَأْلُ». قيلَ: يا رسولَ اللَّهِ! وما الفَأْلُ؟ قالَ: «الكَلِمَةُ الصَّالِحَةُ يَسْمَعُها أَحَدُكُمْ».

O FE'LU

1491. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, da je rekao: ***Nema gatanja, a najbolje gatanje je fe'l.***

Upitan je: *Allahov Poslaniče, šta je fe'l?*

Odgovorio je: ***Dobra i lijepa riječ koju čuje neko od vas.***

---

[1] Ovo je jasan dokaz da je Vjerovjesnik, ﷺ, smatrao da je lepra zarazna bolest. Zbog toga je preventivno postupio da se ne bi zarazio tom bolešću, što nije kontradiktorno oslanjanju na Allaha, na što je ukazao Omer, ﵁, riječima: *Bježimo od Allahovog određenja ka Allahovom određenju*, u hadisu pod brojem 1485. gdje je odlučio da ne ulazi u zemlju u kojoj je zaraza. Neki su ovaj hadis neprikladno protumačili, na što ne treba obraćati pažnju, a na to ih je naveo hadis koji prenosi Džabir gdje kaže da je Poslanik, ﷺ, jeo zajedno s čovjekom zaraženim leprom i rekao: ***Reci: Bismillahi, uzdaj se u Allaha i osloni se na Njega.*** Taj hadis je slab, kako sam pojasnio u zbirci slabih i izmišljenih hadisa pod brojem 1144.

بابُ الشُّؤْمُ في الدَّارِ والمَرْأَةِ والفَرَسِ

١٤٩٢ - عنِ ابن عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنِ النبيِّ ﷺ؛ أنَّه قالَ: «إنْ يَكُ مِنَ الشُّؤمِ شيْءٌ حَقٌّ؛ فَفي الفَرَسِ والمَرْأةِ والدَّارِ».

NESREĆU DONOSE KUĆA, ŽENA I KONJ

1492. Ibn Omer, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ako je istina da nešto donosi nesreću onda su to: konj, žena i kuća.*** [1]

١٤٩٣ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللَّهِ رضيَ اللَّهُ عنهُما، عنْ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ قالَ: «إنْ كانَ في شيْءٍ؛ فَفي الرَّبْعِ والخادِمِ والفَرَسِ».

1493. Džabir b. 'Abdullah, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ako je nesreća u nečemu, onda je to u kući, slugi i konju.***

---

[1] Kurtubi u svom djelu *El-Mufhim* je rekao: *Ne treba shvatati to što je Poslanik, ﷺ, dao olakšicu kad je u pitanju pesimizam u ovo troje što je spomenuto, da su iste kao što su u njih vjerovali u džahilijjetu i da se radi što su oni radili u vezi s tim, vjerujući da ona šteti, što je greška.*
Značenje navedenog je da kad je u pitanju ovo troje ljudi smatraju da im najviše donose nesreću, zato što su u stalnom kontaktu s njima.
Kome se desi tako nešto, šerijat mu je dozvolio da to ostavi i zamijeni drugim, što će mu smirit dušu i srce; nije ga prisilio da boravi u mjestu koje ne voli i da bude sa ženom koju ne voli. Naprotiv, dozvolio mu je da ostavi sve to, uz uslov da vjeruje da Allah radi šta hoće i da sve to ne postoji u stvarnosti (op. prev.).

كِتابُ الكِهانَةِ

POGLAVLJE O VRAČANJU

بابُ النَّهْيِ عنْ إتْيانِ الكُهَّانِ وذِكْرُ الخطِّ

في حديث مُعاوية بن الحَكَم السُّلَمي رضيَ اللَّهُ عنهُ، وقد تقدَّم

في كِتاب الصَّلاة. [الحديث: ٣٣٣].

O ZABRANI ODLASKA VRAČARIMA I SPOMINJANJU CRTE

O ovome je hadis koji prenosi Mu'avija b. Hakem es-Sulemi, ﷺ, već naveden u Poglavlju o namazu, pod brojem 333.[1]

بابُ ما يَخْتَطِفُهُ الجِنُّ

١٤٩٤ ـ عنْ عائشةَ رضيَ اللَّهُ عنها؛ قالتْ: سَأَلَ أُناسٌ رسولَ اللَّهِ ﷺ عنِ الكُهَّانِ؟ فقالَ لَهُم رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«لَيْسُوا بِشَيْءٍ»**. قالوا: يا رسولَ اللَّهِ! فإنَّهُم يُحدِّثونَ أَحياناً الشَّيْءَ يكونُ حَقّاً؟ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«تِلْكَ الكَلِمَةُ مِنَ الحَقِّ يَخْطَفُها الجِنِّيُّ، فَيَقُرُّها في أُذُنِ وَلِيِّهِ قَرَّ الدَّجاجَةِ، فَيَخْلِطونَ فيها أَكْثَرَ مِنْ مِائَةِ كَذْبَةٍ»**.

O DŽINSKOJ KRAĐI VIJESTI

1494. Aiša, ﷺ, je rekla: *Neki ljudi su pitali Allahovog Poslanika, ﷺ, o vračarima, pa im je rekao:* ***Oni ne znaju ništa.***

Rekli su: *Allahov Poslaniče, oni ponekad pogode istinu?!*

---

[1] ... Rekao sam: *Allahov Poslaniče, ja sam, doista, nedavno primio islam. Allah nam ga je poslao. Kod nas ima ljudi koji idu vračarima.* Rekao mi je: ***Ti im nemoj ići.*** Rekao sam: *Među nama ima ljudi koji gataju.* Rekao je: ***To je nešto što osjećaju u svojim srcima, zato neka ih to ne odvraća.*** (Ibn Sabbah je rekao: *Neka vas to ne odvraća.*) Rekao sam: *Među nama ima ljudi koji povlače linije/nagađaju.* Rekao je: ***Bio je jedan poslanik koji je povlačio linije, pa ko bi potrefio njegovu liniju potrefio bi istinu...***

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Tu istinitu riječ džin ukrade i došapne je u uho svog miljenika, kao što kokoš poziva druge koke, ali s njom pomiješa stotinu laži.***

بابٌ في رَمْيِ الشَّياطينِ بِالنُّجومِ عندَ اسْتِراقِ السَّمعِ

١٤٩٥ ـ عنْ عبدِاللهِ بنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: أَخبَرَني رجُلٌ (وفي رِوايةٍ: رِجالٌ) مِن أَصْحابِ النبيِّ ﷺ مِن الأنصارِ؛ أَنَّهم بَيْنَما هُم جُلوسٌ لَيْلَةً معَ رسولِ اللّهِ ﷺ؛ رُمِيَ بِنَجْمٍ، فاسْتَنارَ، فقالَ لهُمْ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«ماذا كُنتُمْ تَقولونَ في الجاهِلِيَّةِ إذا رُمِيَ بِمِثْلِ هٰذا؟»**. قالُوا: اللّهُ ورسولُهُ أَعلَمُ، كُنّا نَقولُ: وُلِدَ اللَّيْلَةَ رَجُلٌ عَظيمٌ، وماتَ رَجُلٌ عَظيمٌ.

فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ: **«فإنَّها لا يُرْمى بِها لِمَوْتِ أَحَدٍ ولا لِحَياتِهِ، ولٰكِنْ ربُّنا تبارَكَ وتَعالى اسْمُهُ إذا قَضى أَمْراً؛ سَبَّحَ حَمَلَةُ العَرْشِ، ثُمَّ سَبَّحَ أَهلُ السَّماءِ الذينَ يَلونَهُمْ، حتّى يَبْلُغَ التَّسْبيحُ أَهْلَ هٰذِهِ السَّماءِ الدُّنيا، ثُمَّ قالَ الَّذين يَلونَ حَمَلَةَ العَرْشِ لِحَمَلَةِ العَرْشِ: ماذا قالَ رَبُّكُمْ؟ فيُخبِرونَهُمْ ماذا قالَ»**.

قال: **«فَيَسْتَخبِرُ بَعضُ أَهْلِ السَّماواتِ بَعضاً، حتّى يَبْلُغَ الخَبَرُ إلى هٰذِهِ السَّماءِ الدُّنيا، فتَخْطَفُ الجِنُّ السَّمْعَ، فَيَقْذِفونَ إلى أَوْلِيائِهِمْ، ويُرْمَوْنَ بِهِ؛ فَما جاؤوا بِهِ على وَجْهِهِ؛ فَهُوَ حَقٌّ، ولٰكِنَّهُمْ يَقْرِفُونَ فيهِ ويَزيدُونَ»**.

O GAĐANJU ŠEJTANA ZVIJEZDAMA KADA POČNU PRISLUŠKIVATI

1495. Abdullah b. 'Abbas, ﵁, je rekao: Obavijestio me neki čovjek, a u drugoj predaji se kaže: Neki Poslanikovi, ﷺ, ashabi, ensarije, da su jednom prilikom noću sjedili s Allahovim Poslanikom, ﷺ, pa je zvijezda pala i obasjala horizont.

Poslanik, ﷺ, ih je tada upitao: ***Šta ste u džahilijetu govorili kada bi zvijezda ovako pala?***

Rekli su: *Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, najbolje znaju. Govorili bismo: Rođen je ove noći neki veliki čovjek, ili umro je ove noći neki veliki čovjek.*

Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Ona se ne baca ni radi čije smrti niti života, nego naš Gospodar, neka je uzvišeno Njegovo ime, kada odredi nešto, meleki koji nose Arš ga počnu veličati, zatim se za njima u tome povedu stanovnici nebesa, oni koji su do njih, i sve tako dok to slavljenje ne dopre do stanovnika zemaljskog neba.*

Zatim meleki koji su blizu nosilaca Arša upitaju nosioce Arša: Šta je rekao vaš Gospodar?, *pa ih oni obavijeste o onome što je rekao. Tako meleki priupitaju jedni druge o toj Allahovoj naredbi sve dok vijest ne stigne do zemaljskog neba i tada je čuju džini, ugrabe je i prenesu svojim sljedbenicima, zbog čega bivaju gađani zvijezdama. Ako je njegovi sljedbenici prenesu originalnu, to je istina, ali oni u nju ubace i laži i uveličaju je.*

بابُ مَنْ أتى عَرّافاً؛ لمْ تُقْبَلْ لهُ صَلاةٌ

١٤٩٦ - عنْ صَفِيَّةَ (هِيَ بِنْتُ أَبي عُبَيْدٍ)، عنْ بعضِ أَزْواجِ النبيِّ ﷺ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «مَنْ أتى عَرّافاً، فَسَأَلَهُ عنْ شَيْءٍ؛ لمْ تُقْبَلْ لهُ صَلاةُ أرْبَعينَ لَيْلَةً».

KO ODE VRAČARU, NEĆE MU BITI PRIMLJEN NAMAZ

1496. Safijja (Ebu Ubejdova kćerka) prenosi od nekih Poslanikovih, ﷺ, supruga, da je on rekao: *Ko ode vračaru pa ga upita o nečemu, namaz mu neće biti primljen četrdeset noći.*

كِتابُ الحَيَّاتِ وغَيْرِها

POGLAVLJE O ZMIJAMA I DRUGIM ŽIVOTINJAMA

بابُ النَّهْيِ عَنْ قَتْلِ ذَواتِ البُيوتِ

١٤٩٧ ـ عنِ ابنِ عمرَ رضيَ اللَّهُ عنهُما؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُ بِقَتْلِ الكِلابِ؛ يَقولُ: «اقْتُلوا الحَيّاتِ والكِلابَ، واقْتُلوا ذا الطُّفْيَتَيْنِ والأَبْتَرَ؛ فإِنَّهُما يَلْتَمِسانِ البَصَرَ، ويَسْتَسْقِطانِ الحَبالى».

قالَ الزُّهْرِيُّ: ونُرى ذٰلكَ مِن سُمَّيْهِما، واللَّهُ أعلمُ.

قالَ سالِمٌ: قالَ عبدُاللَّهِ بنُ عمرَ: فَلَبِثْتُ لا أَتْرُكُ حَيَّةً أَراها؛ إلاّ قَتَلْتُها، فبَيْنا أنا أُطارِدُ حَيَّةً يَوْماً مِن ذَواتِ البُيوتِ؛ مَرَّ بي زَيْدُ بنُ الخَطّابِ (أَوْ: أبو لُبابَةَ) وأنا أُطارِدُها، فقالَ: مَهْلاً يا عبدَاللَّهِ! فقُلْتُ: إنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَ بِقَتْلِهِنَّ. قالَ: إنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قَدْ نَهى عَنْ ذَواتِ البُيوتِ.

ZABRANJENO JE UBIJATI KUĆNE ZMIJE

1497. Ibn Omer, ﵄, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, kada je naredio da se poubijaju psi, rekao: ***Poubijajte zmije i pse. Ubijte zmije otrovnice sa dvije bijele pruge na leđima i kusorepu, jer one oduzimaju vid i uzrokuju pobačaj.***[1]

Zuhri je rekao: *Mislim da je to zbog njihova otrova, a Allah najbolje zna.*

Salim prenosi od Abdullaha b. Omera, ﵄, da je rekao: Nakon toga ubijao sam svaku zmiju koju sam vidio. Dok sam jednog dana progonio kućnu zmiju, pored mene je prošao Zejd b. el-Hattab ili Ebu Lubabe pa je rekao: *Polahko Abdullahu!*

Rekao sam: *Allahov Poslanik, ﷺ, je naredio da ih ubijamo.*

Rekao je: *Allahov Poslanik, ﷺ, je zabranio ubijanje kućnih zmija.*

[1] Oduzimaju vid svojim pogledom, ako se podudare njen i pogled nekog čovjeka, što je posebnost koju je Allah dao u njihovim pogledima. Na to ukazuju i drugi rivajeti u Muslimovom *Sahihu*. Pobačaj biva kada je žena pogleda i pobaci zbog straha.

بابُ إِيذانِ العَوامِرِ ثَلاثاً

١٤٩٨ ـ عنْ أبي السَّائِبِ مَوْلى هشامِ بنِ زُهرةَ؛ أنَّهُ دَخلَ على أَبي سعيدٍ الخُدريِّ رضيَ اللَّهُ عنهُ في بَيْتِهِ. قالَ: فَوَجَدْتُهُ يُصلِّي، فجَلَسْتُ أَنْتَظِرُهُ حتَّى يَقْضِيَ صَلاتَهُ فسَمِعْتُ تَحْرِيكاً في عَراجينَ في ناحِيَةِ البَيْتِ، فالتَفَتُّ، فإذا حَيَّةٌ؛ فوَثَبْتُ لأَقْتُلَها، فأشارَ إِلَيَّ: أنِ اجْلِسْ. فجَلَسْتُ.

فلَمَّا انْصَرَفَ؛ أشارَ إِلى بَيْتٍ في الدَّارِ، فقالَ: أَتَرى هٰذا البَيْتَ؟ فقُلْتُ: نعمْ. قالَ: كانَ فيهِ فتىً مِنَّا حَديثُ عَهْدٍ بِعُرْسٍ. قالَ: فخَرَجْنا معَ رسولِ اللَّهِ ﷺ إِلى الخَنْدَقِ، فكانَ ذٰلِكَ الفَتى يَسْتَأْذِنُ رسولَ اللَّهِ ﷺ بأَنْصافِ النَّهارِ، فيَرْجِعُ إِلى أَهْلِهِ، فاسْتَأْذَنَهُ يَوماً، فقالَ لهُ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«خُذْ عَلَيْكَ سِلاحَكَ؛ فإِنِّي أَخْشى عَلَيْكَ قُرَيْظَةَ»**.

فَأَخَذَ الرَّجُلُ سِلاحَهُ، ثُمَّ رَجَعَ، فإِذا امْرَأَتُهُ بينَ البابَيْنِ قائِمَةً، فأَهْوى إِلَيْها بالرُّمْحِ لِيَطْعُنَها بِهِ (وأَصابَتْهُ غَيْرَةٌ)، فقالَتْ لهُ: اكْفُفْ عليكَ رُمْحَكَ، وادْخُلِ البَيْتَ حتَّى تَنْظُرَ ما الَّذي أَخْرَجَني. فدَخَلَ فإِذا بِحَيَّةٍ عَظيمةٍ مُنْطَوِيَةٍ على الفِراشِ، فأَهْوى إِلَيْها بالرُّمْحِ، فانْتَظَمَها بِهِ، ثُمَّ خَرَجَ فرَكَزَهُ في الدَّارِ، فاضْطَرَبَتْ عَلَيْهِ، فما يُدْرى أَيُّهُما كانَ أَسْرَعَ مَوْتاً الحَيَّةُ أمِ الفَتى؟

قالَ: فجِئْنا إِلى رسولِ اللَّهِ ﷺ، فذَكَرْنا ذٰلِكَ لهُ، وقُلْنا: ادْعُ اللَّهَ يُحْيِيهِ لَنا. فقالَ: **«اسْتَغْفِروا لِصاحِبِكُمْ»**. ثُمَّ قالَ: **«إِنَّ بالمَدينةِ جِنّاً قدْ أَسْلَموا، فإِذا رَأَيْتُمْ مِنهُمْ شَيْئاً؛ فآذِنوهُ ثَلاثَةَ أيامٍ، فإِنْ بَدا لَكُمْ بعدَ ذٰلِكَ؛ فاقْتُلوهُ؛ فإِنَّما هُوَ شَيْطانٌ»**.

O TRODNEVNOM TRAŽENJU OD KUĆNIH ZMIJA DA IZAĐU IZ KUĆE

1498. Ebu Saib, oslobođeni rob Hišama b. Zuhre, ﷺ, prenosi da je jednom ušao u kuću Ebu Se'ida el-Hudrija, ﷺ, i zatekao ga kako klanja.

Rekao je: Sjeo sam, čekajući ga da završi namaz. Potom sam čuo neke pokrete u ostavi na kraju kuće. Okrenuo sam se i vidio zmiju.

Skočio sam da je ubijem. Međutim, Ebu Se'id mi je dao znak da sjednem. Sjeo sam. Kada je završio, pokazao mi je jednu kuću u blizini i upitao: *Vidiš li ovu kuću?*

Rekao sam: *Vidim.*

Rekao je: *U njoj je živio jedan naš tek oženjen mladić. Krenuli smo s Allahovim Poslanikom, ﷺ, na kopanje handeka. Taj mladić bi na podne tražio dozvolu od Poslanika, ﷺ, da ode kući. Jednog dana ga je zamolio, pa mu je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Ponesi sa sobom oružje, jer se bojim da ti Kurejzije[1] ne naškode.***

Mladić je uzeo svoje oružje i vratio se kući. Kada je došao do kuće zatekao je ženu kako stoji na vratima. Krenuo je da je ubode kopljem iz ljubomore.

Rekla mu je: Sebi koplje! Uđi u kuću i vidi šta me je istjeralo iz kuće. Kada je ušao vidio je ogromnu zmiju smotanu na postelji. Udario ju je kopljem i probo. Izišao je i zabo koplje van kuće. Zatim ga je napala, tako da se ne zna ko je prije umro zmija ili on.

Potom smo došli kod Allahovog Poslanika, ﷺ, i ispričali mu šta se desilo i rekli: Zamoli Allaha da nam ga oživi.

Rekao je: ***Zatražite oprosta za vašeg prijatelja.***

A potom je rekao: ***U Medini ima džina koji su primili islam. Kada primijetite nešto od njih tri dana tražite da izađu, pa ako se nakon toga pojave, ubijte ih, jer je to šejtan.***

[1] Jevrejsko pleme nastanjeno u blizini Medine (op. prev.).

بابٌ قَتْلُ الحَيَّاتِ

١٤٩٩ ـ عنْ عبدِاللَّهِ بنِ مسعودٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: كُنَّا معَ النبيِّ ﷺ في غارٍ، وقدْ أُنزِلَتْ عليهِ: ﴿وَٱلْمُرْسَلَٰتِ عُرْفًا ۝١﴾؛ فنَحنُ نأخُذُها مِن فيهِ رَطْبَةً؛ إذ خَرَجَتْ عَلَيْنا حَيَّةٌ، فقالَ: «**اقْتُلوها**». فابْتَدَرْناها لِنَقْتُلَها، فسَبَقَتْنا، فقال رسولُ اللَّهِ ﷺ: «**وَقاها اللَّهُ شَرَّكُمْ كَما وَقاكُمْ شَرَّها**».

UBIJANJE ZMIJA

1499. Ibn Mes'ud, ﷺ, veli: *Bili smo s Allahovim Poslanikom, ﷺ, u nekoj pećini kada mu je objavljeno:* **Ve-l-murselati 'urfa.**[1]

Dok smo slušali te riječi iz njegovih usta pred nama se pojavila zmija.

Poslanik, ﷺ, reče: ***Ubijte je!***

Požurili smo da je ubijemo, ali je pobjegla. Potom je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Allah ju je sačuvao vašeg zla, kao što je vas sačuvao njena zla.***

بابٌ في قَتْلِ الأَوْزاغِ

١٥٠٠ ـ عنْ سعدِ بنِ أبي وقَّاصٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أنَّ النبيَّ ﷺ أمَرَ بِقَتْلِ الوَزَغِ، وسَمَّاهُ فُوَيْسِقاً.

O UBIJANJU GEKA

1500. Sa'd b. ebi Vekkas, ﷺ, prenosi da je Poslanik, ﷺ, naredio da se ubije geko i nazvao ga štetočinom.

[1] Sura *El-Murselat* (op. prev.).

١٥٠١ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ؛ قَالَ: قَالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ قَتَلَ وَزَغَةً فِي أَوَّلِ ضَرْبَةٍ؛ فلهُ كَذا وكَذا حَسَنَةً؛ وَمَنْ قَتَلَها فِي الضَّرْبَةِ الثَّانِيَةِ؛ فَلَهُ كَذا وكَذا حَسَنَةً؛ لِدونِ الأُولى، وإِنْ قَتَلَها فِي الضَّرْبَةِ الثَّالِثَةِ؛ فَلَهُ كَذا وكَذا حَسَنَةً؛ لِدونِ الثَّانِيَةِ».

وفي رِوايَةٍ: «مَنْ قَتَلَ وَزَغاً فِي أَوَّلِ ضَرْبَةٍ؛ كُتِبَتْ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ، وفي الثَّانِيَةِ دُونَ ذٰلِكَ، وفي الثَّالِثَةِ دونَ ذٰلِكَ».

1501. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Ko ubije geka prvim udarcem, imat će toliko i toliko sevapa. Ko ga ubije drugim udarcem, imat će toliko i toliko sevapa, ali manje od prvog. A ko ga ubije trećim udarcem, imat će toliko i toliko sevapa, ali manje od drugog.*

U drugoj predaji stoji: *Ko ubije geka prvim udarcem, dobit će stotinu sevapa, a ko ga ubije drugim, dobit će manje od toga a ko trećim, dobit će manje od toga.*

بابٌ في قَتْلِ النَّمْلِ

١٥٠٢ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ؛ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ؛ قَالَ: «نَزَلَ نَبِيٌّ مِنَ الأَنْبِياءِ تَحْتَ شَجَرَةٍ، فَلَدَغَتْهُ نَمْلَةٌ، فَأَمَرَ بِجِهازِهِ، فَأُخْرِجَ مِنْ تَحْتِها، ثُمَّ أَمَرَ بِها فَأُحْرِقَتْ، فَأَوْحى اللَّهُ إِلَيْهِ: فَهَلاَّ نَمْلَةً واحِدَةً».

O UBIJANJU MRAVI

1502. Ebu Hurejre, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Jedan od poslanika je sjeo pod neko drvo, pa ga je ujeo mrav. Naredio je pokret. Napustio je prostor ispod drveta i naredio da se mravlja nastamba spali. Potom mu je Allah objavio:* **Što nisi ubio samo jednog mrava!?**

باب في قتل الهر

١٥٠٣ - عن عبدالله بن عمر رضي الله عنهما؛ أن رسول الله ﷺ قال: «عُذِّبت امرأة في هرة، سجنتها حتى ماتت، فدخلت فيها النار، لا هي أطعمتها وسقتها إذ حبستها، ولا هي تركتها تأكل من خشاش الأرض».

O UBIJANJU MAČAKA

1503. Abdullah b. Omer, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neka žena je kažnjena zbog mačke zato što ju je zatvorila i nije je pustila dok nije uginula. Zbog toga je ušla u Vatru. Nije je nahranila niti napojila kada ju je zatvorila niti ju je pustila da jede insekte i životinje sa zemlje.***

باب في الفأر وأنه مسخ

١٥٠٤ - عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ قال: قال رسول الله ﷺ: «فقدت أمة من بني إسرائيل لا يُدرى ما فعلت، ولا أراها إلا الفأر، ألا ترونها إذا وُضع لها ألبان الإبل لم تشربه، وإذا وُضع لها ألبان الشاء شربته».

قال أبو هريرة: فحدثت بهذا الحديث كعباً، فقال: آنت سمعته من رسول الله ﷺ؟! قلت: نعم. قال ذلك مراراً، قلت: أأقرأ التوراة؟ وفي رواية: أفأنزلت عليّ التوراة؟

O MIŠEVIMA I TOME DA SU ONI IZOBLIČENI

1504. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Jedan se narod od Israilovih sinova izgubio i nije se znalo šta je bilo s njim. Ja smatram da su pretvoreni u miševe. Zar ne vidite da kada se***

miševima stavi devino mlijeko, da ga ne piju a kada im se dadne ovčije mlijeko, da ga piju!? [1]

Ebu Hurejre je rekao: Ovaj hadis sam ispričao Ka'bu pa je rekao: *Ti si ga, doista, čuo od Allahovog Poslanika, ﷺ?*

Rekao sam: *Da!*

To me je pitao više puta.

Upitao sam ga: *Zar ja čitam Tevrat!?* a u drugoj predaji stoji: *Zar je meni objavljen Tevrat!?*

بابٌ سَقْيِ البَهائِم

١٥٠٥ ـ عنْ أَبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: «بَيْنَما رَجُلٌ يَمْشي بِطَريقٍ، اشْتَدَّ عليهِ العَطَشُ، فَوَجَدَ بِئْراً، فنَزَلَ فيها، فشَرِبَ، ثمَّ خَرَجَ، فإذا كَلْبٌ يَلْهَثُ، يَأْكُلُ الثَّرى مِنَ العَطَشِ، فقالَ الرَّجُلُ: لقدْ بَلَغَ هٰذا الكَلْبَ مِنَ العَطَشِ مِثْلُ الَّذي كانَ بَلَغَ مِنِّي، فنَزَلَ البِئْرَ، فَمَلأَ خُفَّهُ ماءً، ثمَّ أَمْسَكَهُ بِفيهِ، حتَّى رَقِيَ، فَسَقى الكَلْبَ، فشَكَرَ اللَّهُ لهُ، فغَفَرَ لهُ». قالوا: يا رسولَ اللَّهِ! وإِنَّ لَنا في هٰذِهِ البَهائِمِ لأَجْراً؟! فقالَ: «في كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ».

O NAPAJANJU ŽIVOTINJA

1505. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Neki je čovjek, putujući, jako ožednio. Našao je bunar, sišao u njega, napio se i izišao. Kada je izišao, vidio je jednog psa, kako od velike žeđi jede vlažnu zemlju. Rekao je sam sebi: Ovaj pas je ožednio kao i ja. Sišao je u bunar, napunio svoju cipelu vodom, prihvatio je zubima, izišao iz bunara i napojio psa. Allah mu je zbog toga zahvalio i grijehe mu oprostio.*** Upitali su: *Allahov Poslaniče, zar ćemo mi i za životinje biti nagrađeni?*

Rekao je: ***Za svako dobročinstvo prema, bilo kojem živom biću, slijedi nagrada.***

---

[1] Aludira se na to da su židovima zabranjeni meso i mlijeko deve a dozvoljeni ovčije meso i mlijeko. Pošto miševi neće da piju mlijeko deve a hoće ovčije, to ukazuje da su oni pretvoreni u miševe.

كِتابُ الشِّعرِ وغَيْرِهِ

O PJESNIŠTVU I DRUGIM TEMAMA

بابٌ في الشِّعرِ وإنشادِهِ

١٥٠٦ ـ عنِ الشَّريدِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: رَدِفْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَوْماً، فقالَ: «هَلْ مَعَكَ مِن شِعْرِ أُميَّةَ بنِ أبي الصَّلْتِ شَيْءٌ؟». قلتُ: نعمْ. قالَ: «هِيهِ». فأنْشَدْتُهُ بَيْتاً، فقالَ: «هِيهِ». ثمَّ أنْشَدْتُهُ بَيْتاً، فقالَ: «هِيهِ». حتَّى أنْشَدْتُهُ مائَةَ بَيْتٍ.

O PJESNIŠTVU I RECITOVANJU

1506. Šerid, ﷺ, veli: Jahao sam jednog dana sa Allahovim Poslanikom, ﷺ, pa me upitao: ***Znaš li išta od poezije Umejjea b. ebi Salta?***

Rekao sam: *Znam.*

Rekao je: ***Da čujem.***

Izrecitovao sam mu jedan stih.

Rekao je: ***Još!*** Izrecitovao sam još jedan.

Rekao je: ***Još!***

Tako se ponavljalo sve dok mu nisam izrecitovao stotinu stihova.

بابٌ أَصْدَقُ كَلِمَةٍ قالَها الشَّاعِرُ

١٥٠٧ ـ عنْ أبي هُريرةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: «أَصْدَقُ كَلِمَةٍ قالَها شاعِرٌ كَلِمَةُ لَبيدٍ: ألا كُلُّ شَيْءٍ ما خَلا اللَّهَ باطِلُ».

O NAJISTINITIJEM GOVORU KOJI JE IZREKAO PJESNIK

1507. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Najistinitiji govor koji je izrekao neki pjesnik je Lebidov govor: Sve što je mimo Allaha bezvrijedno je.***

باب كَراهِيَةِ الامْتِلاءِ مِن الشِّعْرِ

١٥٠٨ ـ عن سعدِ بنِ أبي وقَّاص رضيَ اللّهُ عنهُ، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «لأنْ يَمْتَلِىءَ جَوْفُ أَحَدِكُمْ قَيْحاً حتَّى يَرِيَهُ خَيْرٌ مِن أنْ يَمْتَلِىءَ شِعْراً».

POKUĐENOST POTPUNOG PREDAVANJA POEZIJI

1508. Sa'd b. ebi Vekkas, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Da neko od vas svoju unutrašnjost ispuni otrovnim gnojem, koji će mu je potpuno upropastiti, bolje mu je nego da je ispuni poezijom.***[1]

[1] Tj. želi se reći da pjesništvo preovlada njim, da ga odvoji od Kur'ana, hadisa i drugih vjerskih nauka. Iz toga razumijemo da ne smeta da čovjek uči nešto malo od pjesništva, jer se na to hadis ne odnosi. Ne mijenja ništa ni dodatak na ovaj hadis koji se prenosi putem nekih lanaca prenosilaca koji glasi: ***...koji me vrijeđa,*** jer je taj dodatak izmišljen, kako sam pojasnio u zbirci slabih i izmišljenih hadisa pod brojem 1111. Uprkos tome, neki književnici ovog vremena stalno ga spominju, osim toga ovaj dodatak nema ni smisla u ovom hadisu, ako se malo bolje pogleda. Neki su ovaj hadis ocijenili slabim zbog toga što ga prenosi Ebu Hurejre, ﷺ, jer ga smatraju slabim prenosiocem, to su oni na koje su uticale *šije,* što je čista izmišljotina i neznanje o hadisu, jer ovaj hadis, pored Ebu Hurejrea, prenose još četverica ashaba među kojima je i Sa'd, kao što vidiš u samoj knjizi. Njihove hadise sam spomenuo u zbirci vjerodostojnih hadisa pod brojem 330.

بابٌ حَثْيِ التُّرابِ في وُجوهِ المَدَّاحينَ

١٥٠٩ ـ عَنْ هَمَّام بنِ الحارِثِ؛ أَنَّ رَجُلاً جَعَلَ يَمْدَحُ عُثمانَ رضيَ اللَّهُ عنهُ، فَعَمَدَ المِقْدادُ، فَجَثا على رُكْبَتَيْهِ، وكانَ رَجُلاً ضَخْماً، فَجَعَلَ يَحْثو في وَجْهِهِ الحَصْباءَ، فقالَ لَهُ عُثمانُ: ما شَأْنُكَ؟ فقالَ: إنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ قالَ: **«إذا رَأَيْتُمُ المَدَّاحينَ؛ فاحْثوا في وُجوهِهِمُ التُّرابَ»**.

O SIPANJU PRAŠINE U LICA LASKAVACA

1509. Hemmam b. el-Haris prenosi da je neki čovjek počeo hvaliti Osmana, ﵁. Mikdad je kleknuo na koljena, a bio je krupan čovjek. Zatim je počeo da mu baca sitne kamenčiće u lice.

Potom ga je Osman upitao: *Šta ti je?*

Rekao je: *Allahov Poslanik,* ﷺ, *je rekao:* ***Kada vidite laskavce, pospite prašinom njihovo lice.***

بابٌ في كَراهِيَةِ التَّزْكِيَةِ والمَدْحِ

١٥١٠ ـ عَنْ أَبي بَكْرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عَنِ النبيِّ ﷺ؛ أَنَّه ذُكِرَ عِنْدَهُ رَجُلٌ، فقالَ رَجُلٌ: يا رسولَ اللَّهِ! ما مِن رَجُلٍ بَعْدَ رسولِ اللَّهِ ﷺ أَفْضَلُ مِنهُ في كَذا وكَذا، فقالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«وَيْحَكَ؛ قَطَعْتَ عُنُقَ صاحِبِكَ»**؛ مِراراً يقولُ ذٰلِكَ.

ثُمَّ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«إنْ كانَ أَحَدُكُمْ مادِحاً أَخاهُ لا مَحالَةَ؛ فلْيَقُلْ: أَحْسِبُ فُلاناً إنْ كانَ يُرى أَنَّهُ كَذٰلِكَ، ولا أُزَكّي على اللَّهِ أَحَداً»**.

O POKUĐENOSTI ISTICANJA NEPOROČNOSTI I SAMOHVALI

1510. Ebu Bekre, ﵁, prenosi od Poslanika, ﷺ, da je pred njim neki čovjek spomenuo drugog i rekao: *Allahov Poslaniče, poslije tebe nema boljeg čovjeka od toga i toga.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: ***Teško tebi. Odrubio si vrat svom prijatelju! i to je ponovio više puta.***

Potom je rekao: ***Ako neko od vas mora da pohvali svoga brata, neka rekne: Smatram toga i toga, - ako smatra da je takav, - ali Allah najbolje zna kakav je.***

باب اللَّعِبِ بالنَّرْدَشير

١٥١١ - عن بُرَيْدَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «مَنْ لَعِبَ بالنَّرْدَشيرِ، فكَأنَّما صَبَغَ يَدَهُ في لَحْمِ خِنْزيرٍ ودَمِهِ».

IGRANJE KOCKE

1511. Prenosi Burejde, ؓ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko igra kocku,[1] kao da je stavio svoju ruku u svinjsko meso i krv.[2*]***

[1] *Nerd* je vrsta kockarske igre koja datira od jednog perzijskog kralja i koja je zabranjena sunnetom (op. prev.).

[2] Hadis u kom se kaže: *Proklet je onaj ko bude igrao šah!*, nije vjerodostojan, kako kaže Nevevi. A Zehebi je rekao da je neprihvatljiv (munker). Ja sam ga verifikovao u svojoj zbirci slabih i izmišljenih hadisa pod rednim brojem: 1145.

[*] Zabrana za šah je prenesena od Alije, ؓ: Prošao je pored grupe ljudi koji su igrali šah i rekao im: *Kakvi su to kipovi pored kojih boravite.* Bilježi Bejheki u svom *Sunenu.* Šah zabranjenim smatraju: Imami: Ebu Hanife, Malik i Ahmed b. Hanbel.
Vidi *Tefsir Ibn Kesir* – prevod, 386 – 387 str. (op. prev.)

كِتَابُ الرُّؤْيَا

POGLAVLJE O SNOVIMA

بابٌ في رُؤْيا النبيِّ ﷺ

١٥١٢ - عن أنس بن مالك رضي اللّه عنه؛ قال: قال رسولُ اللّه ﷺ: «رأيتُ ذاتَ لَيلةٍ فيما يَرى النّائمُ كأنّا في دارِ عُقْبَةَ بنِ رافعٍ، فأُتينا بِرُطَبٍ مِن رُطَبِ ابنِ طابٍ، فأوّلتُ الرِّفعةَ لنا في الدُّنيا، والعاقِبةَ في الآخرةِ، وأنَّ دِينَنا قد طابَ».

O SNOVIMA POSLANIKA, ﷺ

1512. Enes b. Malik, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *Vidio sam jedne noći, u snu, kao da smo u kući 'Ukbe b. Rafi'a. Počašćeni smo svježim Ibn Tabinim hurmama. Protumačio sam da taj san upućuje na to da će nam na ovome svijetu pripasti visoki položaji i sretan svršetak na onom, te da je naša vjera ojačala.*

١٥١٣ - عن أبي موسى الأشعريِّ رضيَ اللّه عنه، عنِ النبيِّ ﷺ؛ قال: «رأيتُ في المنامِ أنّي أُهاجِرُ مِن مكّةَ إلى أرضٍ بها نخلٌ، فذَهَبَ وَهَلِي إلى أنّها اليمامةُ أو هَجَرُ؛ فإذا هيَ المدينةُ يَثْرِبُ. ورأيتُ في رُؤيايَ هٰذهِ أنّي هَزَزْتُ سَيفاً، فانقطعَ صدرُهُ؛ فإذا هُوَ ما أُصيبَ مِن المُؤمنينَ يومَ أُحُدٍ، ثمَّ هَزَزْتُهُ أُخرى، فعادَ أحسنَ ما كانَ؛ فإذا هُوَ ما جاءَ اللّهُ بِهِ مِنَ الفتحِ واجتماعِ المُؤمنينَ. ورأيتُ فيها أيضاً بَقَراً، واللّهُ خيرٌ؛ فإذا هُمُ النَّفَرُ مِن المُؤمنينَ يومَ أُحُدٍ، وإذا الخيرُ ما جاءَ اللّهُ بهِ مِنَ الخيرِ بَعْدُ، وثوابُ الصِّدقِ الّذي آتانا اللّهُ بَعْدُ، يومَ بَدْرٍ».

1513. Ebu Musa el-Eš'ari, ﵁, prenosi da je Poslanik, ﷺ, rekao: *Vidio sam u snu da činim hidžru iz Mekke u zemlju sa puno palmi. Mislio sam da je to Jemama ili Hedžer. Međutim, ispostavilo se da je to Medina, Jesrib. U ovom snu sam, također, vidio kako sam prodrmao neku sablju i kako se njen početni dio prebio. Objelodanilo mi se da je to ukazalo na ono što je zadesilo vjernike na Uhudu. Ponovo sam je potresao pa se vratila ljepša nego što je bila. To je opet ukazalo na osvojenje Mekke i jedinstvo muslimana. U tom snu sam,*

također, vidio krave[1]. To je ukazalo na ubijene ashabe na Uhudu. A dobro je Allah dao kasnije i nagradu za iskrenost nakon Bitke na Bedru.

بابُ رُؤْيا النبيِّ ﷺ مُسَيلِمَةَ الكَذّابَ والعَنْسِيَّ الكَذّابَ

١٥١٤ - عن ابنِ عباسٍ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: قَدِمَ مُسَيْلِمَةُ الكَذّابُ على عَهْدِ النبيِّ ﷺ المَدِينَةَ، فَجَعَلَ يَقولُ: إنْ جَعَلَ لي مُحمَّدٌ الأمْرَ مِن بَعْدِهِ تَبِعْتُهُ.

فقَدِمَها في بَشَرٍ كَثيرٍ مِنْ قَوْمِهِ، فأَقْبَلَ إليهِ النبيُّ ﷺ، ومَعهَ ثابِتُ بنُ قيسِ بن شَمّاسٍ، وفي يَدِ النبيِّ ﷺ قِطْعَةُ جَرِيدَةٍ، حتّى وَقَفَ على مُسَيلِمَةَ في أَصْحابِه، قال: «لَوْ سَأَلْتَني هٰذه القِطْعَةَ؛ ما أَعطَيْتُكَها، ولَنْ أَتعدّى أَمْرَ الله فيك، ولَئِنْ أَدْبَرْتَ؛ لَيَعْقِرَنَّكَ اللّهُ، وإنّي لأَراكَ الّذي أُرِيتُ فيكَ ما أُرِيتُ، وهٰذا ثابِتٌ يُجيبُكَ عَنّي». ثمّ انْصَرَفَ عنهُ.

فقالَ ابنُ عبّاسٍ: فسأَلْتُ عَنْ قَوْلِ النبيِّ ﷺ: «إنَّكَ أُرى الّذي أُرِيتُ فيكَ ما أُرِيتُ»؟ فأَخْبَرَني أَبو هُريرةَ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: «بَينا أَنا نائِمٌ؛ رَأَيتُ في يَدَيَّ سِوارَيْنِ مِن ذَهَبٍ، فأَهَمَّني شَأْنُهُما، فأُوحِيَ إليَّ في المَنامِ: أَنِ انْفُخْهُما، فنَفَخْتُهُما، فطارا فأَوَّلْتُهُما كَذّابَيْنِ يَخْرُجانِ مِن بَعْدي، فكانَ أَحَدُهُما العَنْسِيَّ صاحِبَ صَنْعاءَ، والآخَرُ مُسَيلِمَةَ صاحِبَ اليَمامَةِ».

POSLANIKOVO, ﷺ, VIĐENJE U SNU MUSEJLEME EL-KEZZABA I 'ANSIJA EL-KEZZABA

1514. Ibn Abbas, ﵄, je rekao: U vrijeme Poslanika, ﷺ, Musejleme el-Kezzab[2] je došao u Medinu i počeo govoriti: *Ako bi mi*

[1] Ahmed u *Musnedu* bilježi dodatak od Ibn Abbasa, ﵄: ***...kako se kolju,*** sa dobrim lancem prenosilaca. A u drugom hadisu od Džabira, ﵁, stoji: ***...zaklane,*** lanac prenosilaca odgovara Muslimovim uslovima. Uz ove dodatke tumačenje sna biva jasno, tj. da zaklane krave ukazuju na pogibiju ashaba na Uhudu.

[2] *Kezzab,* znači *lažov.* (op. prev.)

Muhammed predao poslanstvo nakon njega, slijedio bih ga! Rekao je to pred brojnim sunarodnjacima.

Potom mu je došao Poslanik, ﷺ, sa Sabitom b. Kajsom b. Šemmasom. U ruci je imao palminu granu. Stao je pred njega, usred njegova društva, i rekao: ***Da mi tražiš ovu palminu granu, ne bih ti je dao. I ja neću prekršiti Allahovu odredbu o tebi. Ako mi se ne pokoriš, Allah će te ubiti. Ja mislim o tebi ono što mi je pokazano u snu. Evo, Sabit će ti to reći umjesto mene.***[1] Zatim je Poslanik, ﷺ, otišao od njega.

Ibn Abbas je rekao: *Pitao sam o Poslanikovim,* ﷺ, *riječima:* ***Ja mislim o tome ono što mi je pokazano u snu,*** *pa me Ebu Hurejre obavijestio da je Poslanik,* ﷺ, *rekao:* ***Dok sam spavao vidio sam na svojim rukama dvije zlatne narukvice pa me njihovo prisustvo zabrinulo. Potom mi je u snu objavljeno da puhnem u njih, pa sam puhnuo i one su odletjele. To sam protumačio kao ukazivanje na dva lažova koji će se pojaviti poslije mene. Jedan od njih je bio 'Ansi iz Sane u Jemenu a drugi je Musejleme iz Jemame.***

بابُ قَوْلِ النبيِّ ﷺ: «مَنْ رآني في المَنامِ فقدْ رآني»

١٥١٥ - عنْ أبي هُريرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يقولُ: **«مَنْ رآني في المَنامِ؛ فَسيراني في اليَقَظَةِ - أوْ: لَكأنَّما رآني في اليَقَظَةِ -، لا يَتَمَثَّلُ الشَّيطانُ بي»**.

وقالَ: فقالَ أبو سَلَمَةَ: قالَ أبو قَتادَةَ: قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«مَنْ رآني؛ فَقدْ رأى الحَقَّ»**.

KO ME VIDI U SNU, UISTINU ME JE VIDIO

1515. Ebu Hurejre, ؓ, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, ﷺ, kada je rekao: ***Ko me vidi u snu vidjet će me i na javi ili, kao da me je vidio i na javi, jer se šejtan ne pojavljuje u mom liku.***

[1] Učenjaci su rekli: Sabit b. Kajs je bio Poslanikov, ﷺ, glasnogovornik, koji je bio zadužen za razgovore sa delegacijama.

Ebu Seleme prenosi od Ebu Katade da je Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko me vidi u snu, vidio je istinu.***[1]

باب الرُّؤْيا مِنَ اللّٰهِ والحُلْمُ مِنَ الشَّيْطانِ

١٥١٦ - عن أبي سَلَمَةَ؛ قال: سَمِعْتُ أبا قَتادَةَ رضيَ اللّٰهُ عنهُ يقولُ: سَمِعْتُ رسولَ اللّٰهِ ﷺ يَقولُ: «الرُّؤْيا مِنَ اللّٰهِ، والحُلْمُ مِنَ الشَّيْطانِ فإذا رأى أَحَدُكُمْ شَيْئاً يَكْرَهُهُ؛ فَلْيَنْفُثْ عَنْ يَسارِهِ ثَلاثَ مَرّاتٍ، ولْيَتَعَوَّذْ باللّٰهِ مِن شَرِّها؛ فإنَّها لَنْ تَضُرَّهُ».

فقالَ: إنْ كُنْتُ لأرى الرُّؤْيا أَثْقَلَ عَلَيَّ مِن جَبَلٍ، فَما هُوَ إلاَّ أنْ سَمِعْتُ بِهٰذا الحَديثِ؛ فَلا أُباليها.

LIJEPI SNOVI SU OD ALLAHA, A LOŠI OD ŠEJTANA

1516. Ebu Seleme prenosi od Ebu Katade, ؓ, da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Lijepi snovi su od Allaha, a loši od šejtana. Kada neko od vas usnije san koji mu se ne dopada, neka pljucne na lijevu stranu tri puta i neka zatraži od Allaha zaštitu od šejtanovog zla, pa mu on neće naškoditi.***

Rekao je: *Ponekad su mi snovi bili teži od brda. Međutim, nakon što sam čuo ovaj hadis više za njih nisam mario.*

[1] Pod uslovom da odgovara opisu u siri. Čovjek može vidjeti nekog u snu da mu kaže da je Poslanik, ﷺ, a da on to ne bude. (op. prev.)

بابُ الرُّؤيا الصَّالِحَةُ مِنَ اللَّهِ،
ومَنْ رأى ما يَكْرَهُ؛ فَلا يُحدِّثْ بِهِ

١٥١٧ ـ عَنْ أبي سَلَمَةَ؛ قالَ: إنْ كُنْتُ لأرى الرُّؤيا تُمْرِضُني.
قالَ: فَلَقيتُ أبا قَتادَةَ، فقالَ: وأنا إنْ كُنْتُ لأرى الرُّؤيا فتُمْرِضُني،
حتَّى سَمِعْتُ رسولَ اللَّهِ ﷺ يَقولُ: «إنَّ الرُّؤيا الصَّالِحَةَ مِنَ اللَّهِ، فإذا
رَأى أحَدُكُمْ ما يُحبُّ؛ فَلا يُحدِّثْ بِها إلاَّ مَنْ يُحِبُّ، وإذا رأى ما
يَكْرَهُ؛ فَلْيَتْفُلْ عنْ يَسارِهِ، ثلاثاً، ولْيَتَعَوَّذْ باللَّهِ مِنْ شَرِّ الشَّيطانِ
وَشَرِّها، ولا يُحدِّثْ بِها أحَداً، فإنَّها لَنْ تَضُرَّهُ».

DOBRI SNOVI SU OD ALLAHA, A KO VIDI SAN KOJI PREZIRE NEKA NE GOVORI O NJEMU

1517. Ebu Seleme je rekao: Sanjao sam snove od kojih sam obolijevao, pa sam sreo Ebu Katadea i spomenuo mu to. On mi je rekao: *I ja sam takve snove sanjao sve dok nisam čuo da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao:* ***Dobri snovi su od Allaha. Pa ako neko od vas usnije nešto što voli, neka to ispriča samo onome koga voli.***

A kada vidi san koji mu se ne dopada, neka pljucne na lijevu stranu tri puta i od Allaha zatraži zaštitu od šejtanskog zla i zla tog sna, i neka ga nikom ne priča, pa mu taj san neće naškoditi.

باب إِذا رَأى ما يَكرَهُ؛ فَلْيَتعوَّذْ ولْيَتحوَّلْ
عنِ الجَنْبِ الَّذي كانَ عَلَيهِ

١٥١٨ ـ عنْ جابرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ، عنْ رسولِ اللَّهِ ﷺ؛ أنَّه قال: «إذا رأى أحدُكمُ الرُّؤيا يَكرَهُها؛ فلْيَبْصُقْ عنْ يَسارِهِ ثلاثاً، ولْيَستعِذْ باللهِ مِنَ الشَّيطانِ ثلاثاً، ولْيَتحوَّلْ عن جَنبِهِ الَّذي كانَ عَلَيهِ».

KO USNIJE RUŽAN SAN TREBA DA PROUČI *ISTIAZU* I OKRENE SE U POSTELJI NA DRUGU STRANU

1518. Džabir, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Ko od vas usnije ružan san, naka pljucne na lijevu stranu tri puta, zatraži tri puta od Allaha zaštitu od šejtanskog zla[1] i neka promijeni stranu na kojoj je spavao.***

بابُ رُؤيا المُؤمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وأَرْبعينَ جُزْءاً مِنَ النُّبوَّةِ

١٥١٩ ـ عنْ عُبادَةَ بنِ الصَّامِتِ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ قال: قال رسولُ اللَّهِ ﷺ: «رُؤيا المُؤمِنِ جُزءٌ مِن سِتَّةٍ وأربَعينَ جُزءاً مِن النُّبوَّةِ».

SNOVI VJERNIKA SU ČETRDESET I ŠESTI DIO POSLANSTVA

1519. 'Ubade b. Samit, ﵁, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Snovi vjernika su četrdeset i šesti dio poslanstva.***[2]

---

[1] Riječima: *Euzubillahi mine šejtan i radžim - Utječem se Allahu od prokletog šejtana.*

[2] U drugom hadisu se navodi da su istiniti snovi četrdeset i peti dio poslanstva. U hadisima koji nisu u Buharijinoj i Muslimovoj zbirci, navode se i drugi brojevi. Islamski učenjaci navode da je do razlike došlo zbog onog koji vidi te snove. Sve što vjernik bude imao veći iman i bude bliži Allahu taj udio se povećava i obratno, a Allah najbolje zna.

بابٌ إذا اقْتَرَبَ الزَّمانُ لَمْ تَكَدْ رُؤْيا المُسْلِمِ تَكْذِبُ

١٥٢٠ - عنْ أَبي هُرَيرَةَ رضيَ اللَّهُ عنهُ؛ عنِ النبيِّ ﷺ؛ قالَ: «إذا اقْتَرَبَ الزَّمانُ؛ لَمْ تَكَدْ رُؤْيا المُسْلِمِ تَكْذِبُ، وأَصْدَقُكُم رُؤْيا أَصْدَقُكُمْ حَديثاً، ورُؤْيا المُسْلِمِ جُزْءٌ مِن خَمْسَةٍ وأَرْبَعينَ جُزءاً مِنَ النُّبُوَّةِ، والرُّؤْيا ثَلاثَةٌ: فالرُّؤْيا الصَّالِحَةُ بُشْرى مِن اللهِ، ورُؤْيا تَحْزِينٌ مِنَ الشَّيطانِ، ورُؤْيا مِمَّا يُحَدِّثُ المَرْءُ نَفْسَهُ، فإنْ رأى أَحَدُكُمْ ما يَكْرَهُ؛ فَلْيَقُمْ، فلْيُصَلِّ، ولا يُحَدِّثْ بها النَّاسَ».

قالَ: «وأُحِبُّ القَيْدَ، وأَكْرَهُ الغُلَّ، والقَيْدُ ثَباتٌ في الدِّينِ». فَلا أَدْرِي هُوَ في الحَديثِ أَمْ قالَهُ ابنُ سِيرينَ.

PRED SUDNJI DAN MUSLIMANI GOTOVO DA NEĆE IMATI LAŽNIH SNOVA

1520. Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: ***Pred Sudnji dan skoro da musliman neće sanjati lažne snove, a najistinitije snove od vas će imati oni koji budu najiskreniji u govoru. Snovi muslimana su četrdeset i peti dio poslanstva. Snova ima tri vrste: dobri snovi - koji su radosna vijest od Allaha, snovi ražalošćenja - koji su od šejtana i snovi u kojima čovjek vidi ono o čemu razmišlja na javi.***

Kada neko od vas sanja ono što prezire, neka ustane i klanja i neka taj san ne prepričava.

Rekao je: *Volim sputavanje nogu a ne volim omče o vratu. Sputavanje nogu je metafora za čvrstinu vjere.*[1]

Ne znam da li je ovo od hadisa ili je to Ibn Sirinov govor.

---

[1] *Omča o vratu* je metafora za kažnjavanje na Sudnjem danu. Sve to odnosi se na san. (op. prev.)

بابٌ ما جاء في تأويلِ الرُّؤيا

١٥٢١ - عَنْ عبيدِاللَّهِ بنِ عبدِاللَّهِ بنِ عُتْبَةَ؛ أَنَّ ابنَ عباسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما كانَ يُحَدِّثُ؛ أَنَّ رَجُلاً أتى النبيَّ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللَّهِ! إنِّي أرى اللَّيْلَةَ في المَنامِ ظُلَّةً تَنطُفُ السَّمْنَ والعَسَلَ، فأرى النَّاسَ يَتَكَفَّفونَ مِنها بأَيْديهِمْ؛ فالمُستَكْثِرُ والمُسْتَقِلُّ، وأرى سَبَباً واصِلاً مِن السَّماءِ إلى الأرْضِ، فأراكَ أخَذْتَ بهِ، فَعَلَوْتَ، ثمَّ أَخَذَ بهِ رَجُلٌ مِن بَعْدِكَ، فَعَلا، ثمَّ أَخَذَ بهِ رَجُلٌ آخَرُ، فَعَلا، ثمَّ أَخَذَ بهِ رَجُلٌ آخَرُ، فانْقَطَعَ بهِ، ثمَّ وُصِلَ لَهُ، فَعَلا.

قالَ أبو بكرٍ رضيَ اللَّهُ عنهُ: يا رسولَ اللَّهِ! بِأَبِي أنتَ، واللَّهِ؛ لَتَدَعَنِّي؛ فلأَعْبُرَنَّها. قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«اعْبُرْها»**.

فقالَ أبو بَكرٍ: أمَّا الظُّلَّةُ؛ فَظُلَّةُ الإسْلامِ. وأمَّا الذي يَنطُفُ مِن السَّمْنِ والعَسَلِ؛ فالقُرْآنُ حَلاوَتُهُ ولِينُهُ. وأمَّا ما يَتَكَفَّفُ النَّاسُ مِن ذلِكَ؛ فالمُسْتَكْثِرُ مِن القُرْآنِ والمُسْتَقِلُّ منهُ. وأمَّا السَّبَبُ الواصِلُ مِن السَّماءِ إلى الأرْضِ؛ فالحَقُّ الذي أنتَ عليهِ؛ تأخُذُ بهِ، فيُعْلِيكَ اللَّهُ بهِ، ثمَّ يَأخُذُ بهِ رَجُلٌ مِن بَعْدِكَ، فَيَعْلو بهِ، ثمَّ يَأخُذُ بهِ رَجُلٌ آخَرُ، فيَعْلو بهِ، ثمَّ يَأخُذُ بهِ رَجُلٌ آخَرُ، فيَنْقَطِعُ بهِ، ثمَّ يُوصَلُ لهُ فيَعْلو بهِ. فأَخْبِرْني يا رسولَ اللَّهِ بأبي أنتَ وأُمِّي: أَصَبْتُ أمْ أَخْطَأْتُ؟ قالَ رسولُ اللَّهِ ﷺ: **«أَصَبْتَ بَعْضاً وأَخْطَأْتَ بَعْضاً»**. قالَ: فواللَّهِ يا رسولَ اللَّهِ لَتُحَدِّثَنِّي ما الذي أَخْطَأْتُ؟ قالَ: **«لا تُقْسِمْ»**.

ŠTA SE PRENOSI O TUMAČENJU SNOVA

1521. 'Ubejdullah b. 'Abdullah b. 'Utbe prenosi od Ibn Abbasa, ﵄, da je neki čovjek došao Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče, vidio sam noćas u snu oblak iz kojeg padaju maslo i med. Vidio sam ljude kako to grabe svojim rukama, neki manje a neki više.*

Potom sam vidio jedno uže koje se protezalo od nebesa do Zemlje i ti si se prihvatio za njega i popeo se. Zatim ga se prihvatio neki drugi čovjek i popeo se. Zatim ga je uzeo još jedan čovjek i popeo se. Potom ga je prihvatio treći čovjek pa se prekinulo, a zatim se spojilo i on se uspeo.

Ebu Bekr, ؓ, je rekao: *Allahov Poslaniče, oca bih žrtvovao za tebe, dozvoli mi da to protumačim!*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Protumači!**

Ebu Bekr je rekao: *Što se tiče oblaka, to je islam. Ono što je padalo iz njega: maslo i med, je Kur'an, njegova slast i blagost. Oni što su grabili od tog masla i meda, to su oni koji uče i pamte Kur'an, neki ga znaju mnogo a neki malo. Što se tiče užeta koje spaja nebo sa zemljom, koje si ti prihvatio, to je istina na kojoj si ti i po kojoj postupaš, to znači da će te Allah uzdići s Kur'anom, zatim će ga prihvatiti čovjek poslije tebe, pa će ga Allah uzdići s Kur'anom, pa će ga uzeti čovjek poslije tebe i ono će se otkinuti pa će se ponovo sastaviti i Allah će ga njime uzdići.*

Obavijesti me, Allahov Poslaniče, ti za koga bih žrtvovao oca i majku, da li sam potrefio ili pogriješio?

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao: **Nešto si pogodio a nešto nisi.**

Rekao je: *Tako ti Allaha, Allahov Poslaniče, reci mi šta sam pogriješio?*

Rekao je : **Ne zaklinji se!**

بابٌ لا يُخبِرُ بِتَلَعُّبِ الشَّيطانِ بهِ في المَنامِ

١٥٢٢ - عنْ جابرِ بنِ عبدِاللّهِ رضيَ اللّهُ عنهُما؛ قالَ: جاءَ أعرابيٌّ إلى النبيِّ ﷺ، فقالَ: يا رسولَ اللّهِ! رَأيتُ في المَنامِ كأنَّ رَأسي ضُرِبَ، فَتَدَحْرَجَ، فاشْتَدَدْتُ على أثَرِهِ. فقالَ رسولُ اللّهِ ﷺ للأعرابيِّ: «**لا تُحدِّثِ النَّاسَ بِتَلَعُّبِ الشَّيطانِ بِكَ في مَنامِكَ**».

وقالَ: سَمِعتُ النبيَّ ﷺ بَعْدُ يَخطُبُ، فقالَ: «**لا يُحدِّثَنَّ أحَدُكُمْ بِتَلَعُّبِ الشَّيطانِ بِهِ في مَنامِهِ**».

ONAJ S KIM SE ŠEJTAN POIGRAVA U SNU, NE TREBA PRIČATI O TOME

1522. Džabir b. 'Abdullah, ؓ, je rekao: Neki beduin je došao Poslaniku, ﷺ, i rekao: *Allahov Poslaniče! Vidio sam u snu da mi je glava odsječena, da se otkotrljala, a ja da trčim za njom.*

Allahov Poslanik, ﷺ, je rekao tom beduinu: ***Nemoj pričati ljudima o šejtanskim poigravanjima s tobom u snu!***

Rekao je: *Čuo sam Allahovog Poslanika,* ﷺ, *da je jednom na hutbi rekao:* ***Neka niko od vas ne priča o poigravanjima koja šejtan čini s njim u snu!***

SADRŽAJ

Abdu-l-Azim
el-Munziri

MUSLIMOVA ZBIRKA HADISA
(izbor)

